

**Gymnázium Aloise Jiráska, Litomyšl,
T. G. Masaryka 590**

Školní vzdělávací program

Obsah

1.	<i>Identifikační údaje</i>	9
1.1	Údaje o škole	9
1.2	Vzdělávací program, studijní forma vzdělávání	9
1.3	Zřizovatel	9
1.4	Platnost dokumentu.....	9
2.	<i>Charakteristika školy</i>	10
2.1	Stručná charakteristika školy	10
2.2	Velikost školy	10
2.3	Vybavení školy	10
2.4	Charakteristika pedagogického sboru	11
2.5	Charakteristika žáků	11
2.6	Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce	11
2.7	Spolupráce se zákonnými zástupci a dalšími subjekty	12
3.	<i>Charakteristika školního vzdělávacího programu</i>	13
3.1	Zaměření školy	13
3.2	Profil absolventa	13
3.3	Organizace přijímacího řízení.....	14
3.4	Organizace maturitní zkoušky	14
3.5	Výchovné a vzdělávací strategie.....	15
3.6	Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	17
3.7	Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných	17
3.8	Začlenění průřezových témat.....	18
3.8.1	Nižší stupeň osmiletého gymnázia	18
3.8.2	Vyšší stupeň osmiletého gymnázia a čtyřleté gymnázium	20
4.	<i>Školní učební plán</i>	22
4.1	Učební plán pro nižší stupeň osmiletého gymnázia.....	22
4.2	Učební plán pro vyšší stupeň osmiletého gymnázia a čtyřleté gymnázium	24
5.	<i>Učební osnovy</i>	26
5.1	Nižší stupeň osmiletého gymnázia	27
	<i>Povinné předměty:</i>	
5.1.1	Český jazyk a literatura.....	29
5.1.1.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	29

5.1.1.2	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu.....	32
5.1.2	Anglický jazyk.....	40
5.1.2.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	40
5.1.2.2	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu.....	42
5.1.3	Francouzský jazyk	46
5.1.3.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	46
5.1.3.2	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu.....	48
5.1.4	Německý jazyk	51
5.1.4.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	51
5.1.4.2	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu.....	53
5.1.5	Matematika	56
5.1.5.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	56
5.1.5.2	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu.....	58
5.1.6	Informatika a výpočetní technika	67
5.1.6.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	67
5.1.6.2	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu.....	69
5.1.7	Dějepis	73
5.1.7.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	73
5.1.7.2	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu.....	75
5.1.8	Občanská výchova	88
5.1.8.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	88
5.1.8.2	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu.....	90
5.1.9	Fyzika.....	101
5.1.9.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	101
5.1.9.2	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu.....	103
5.1.10	Chemie	110
5.1.10.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	110
5.1.10.2	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu.....	113
5.1.11	Biologie a geologie	118
5.1.11.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	118
5.1.11.2	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu.....	121
5.1.12	Zeměpis.....	126
5.1.12.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	126
5.1.12.2	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu.....	127
5.1.13	Hudební výchova	138

5.1.13.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	138
5.1.13.2	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu.....	139
5.1.14	Výtvarná výchova	145
5.1.14.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	145
5.1.14.2	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu.....	147
5.1.15	Tělesná výchova	151
5.1.15.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	151
5.1.15.2	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu.....	153
<i>Volitelné předměty:</i>		
5.1.16	Přírodovědné projekty.....	166
5.1.16.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	166
5.1.16.2	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu.....	168
5.1.17	Počítače a příroda.....	169
5.1.17.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	169
5.1.17.2	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu.....	171
5.2	Vyšší stupeň osmiletého gymnázia a čtyřleté gymnázium	173
<i>Povinné předměty:</i>		
5.2.1	Český jazyk a literatura.....	175
5.2.1.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	175
5.2.1.2	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu.....	178
5.2.2	Anglický jazyk	185
5.2.2.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	185
5.2.2.2	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – vyšší stupeň osmiletého gymnázia	187
5.2.2.3	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – čtyřleté gymnázium.....	194
5.2.3	Francouzský jazyk	200
5.2.3.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	200
5.2.3.2	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – vyšší stupeň osmiletého gymnázia	202
5.2.3.3	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – čtyřleté gymnázium.....	207
5.2.4	Německý jazyk	212
5.2.4.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	212
5.2.4.2	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu.....	214
5.2.5	Matematika	218
5.2.5.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	218
5.2.5.2	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu.....	220

5.2.6	Informatika a výpočetní technika	225
5.2.6.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	225
5.2.6.2	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu.....	227
5.2.7	Dějepis	231
5.2.7.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	231
5.2.7.2	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu.....	233
5.2.8	Základy společenských věd	242
5.2.8.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	242
5.2.8.2	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu.....	245
5.2.9	Fyzika.....	258
5.2.9.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	258
5.2.9.2	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu.....	261
5.2.10	Chemie	266
5.2.10.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	266
5.2.10.2	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu.....	269
5.2.11	Biologie a geologie	272
5.2.11.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	272
5.2.11.2	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu.....	275
5.2.12	Zeměpis.....	280
5.2.12.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	280
5.2.12.2	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu.....	281
5.2.13	Hudební výchova	292
5.2.13.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	292
5.2.13.2	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu.....	294
5.2.14	Výtvarná výchova	300
5.2.14.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	300
5.2.14.2	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu.....	302
5.2.15	Tělesná výchova	306
5.2.15.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	306
5.2.15.2	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu.....	308
<i>Volitelné předměty:</i>		
5.2.16	Latina	321
5.2.16.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	321
5.2.16.2	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu.....	322
5.2.17	Deskriptivní geometrie	323

5.2.17.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	323
5.2.17.2	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu.....	325
5.2.18	Seminář z anglického jazyka	331
5.2.18.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	331
5.2.18.2	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu.....	333
5.2.19	Seminář z francouzského jazyka.....	339
5.2.19.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	339
5.2.19.2	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu.....	341
5.2.20	Seminář z německého jazyka.....	342
5.2.20.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	342
5.2.20.2	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu.....	344
5.2.21	Matematický seminář.....	345
5.2.21.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	345
5.2.21.2	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu.....	347
5.2.22	Seminář z informatiky a výpočetní techniky	349
5.2.22.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	349
5.2.22.2	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu.....	351
5.2.23	Dějepisný seminář.....	354
5.2.23.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	354
5.2.23.2	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu.....	356
5.2.24	Společenskovědní seminář.....	358
5.2.24.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	358
5.2.24.2	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu.....	361
5.2.25	Fyzikální seminář.....	366
5.2.25.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	366
5.2.25.2	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu.....	368
5.2.26	Chemický seminář	380
5.2.26.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	380
5.2.26.2	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu.....	382
5.2.27	Biologický seminář	386
5.2.27.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	386
5.2.27.2	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu.....	388
5.2.28	Zeměpisný seminář	394
5.2.28.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	394
5.2.28.2	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu.....	396

5.2.29	Seminář z výtvarné výchovy.....	401
5.2.29.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	401
5.2.29.2	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu.....	402
5.2.30	Historický seminář	404
5.2.30.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	404
5.2.30.2	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu.....	406
5.2.31	Matematika – jednoletý seminář.....	409
5.2.31.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	409
5.2.31.2	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu.....	411
5.2.32	Základy společenských věd – jednoletý seminář.....	418
5.2.32.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	418
5.2.32.2	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu.....	420
5.2.33	Informatika a výpočetní technika – jednoletý seminář.....	422
5.2.33.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	422
5.2.33.2	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu.....	424
6.	<i>Hodnocení žáků a autoevaluace školy</i>	426
6.1	Pravidla pro hodnocení žáků.....	426
6.1.1	Způsoby a kritéria hodnocení	426
6.2	Autoevaluace školy.....	426
6.2.1	Podmínky vzdělávání.....	427
6.2.2	Průběh vzdělávání.....	427
6.2.2.1	Hodnocení práce učitele.....	428
6.2.3	Zjišťování školního klimatu, podpora žáků, vztahy a spolupráce	429
6.2.4	Zjišťování úrovně znalostí a dovedností žáků	430
6.2.5	Řízení školy, další vzdělávání pedagogických pracovníků	430
6.2.6	Úroveň výsledků práce školy, image školy	431

„Štěstí přeje připraveným.“

1. ■ Identifikační údaje

1.1 Údaje o škole

Název školy:	Gymnázium Aloise Jiráska, Litomyšl, T. G. Masaryka 590
Adresa:	T. G. Masaryka 590, 570 01 Litomyšl
IČO:	62032348
IZO:	000401021
Resortní identifikátor:	600012701
Ředitelka:	Mgr. Ivana Hynková
Koordinátor ŠVP:	Mgr. Vlasta Šorfová
Kontakt:	hynkova@glit.cz
Telefon, fax:	461 615 061
Web:	www.glit.cz

1.2 Vzdělávací program, studijní forma vzdělávání

Osmiletý vzdělávací program:	79-41-K/81 Gymnázium
Čtyřletý vzdělávací program:	79-41-K/41 Gymnázium
Forma vzdělávání:	denní
Název ŠVP:	ŠVP Gymnázia Aloise Jiráska, Litomyšl
Číslo jednací:	97/2014/Km.
ŠVP zpracován podle:	RVP ZV a RVP G
Motto:	„Štěstí přeje připraveným“

1.3 Zřizovatel

Název:	Pardubický kraj
Adresa:	Komenského náměstí 125, 532 11 Pardubice
Kontakt:	www.pardubickykraj.cz
Telefon:	466 026 111
Fax:	466 611 220

1.4 Platnost dokumentu

Platnost dokumentu od:	1. září 2014
------------------------	--------------

Mgr. Ivana Hynková
ředitelka školy

2. Charakteristika školy

2.1 Stručná charakteristika školy

Litomyšlské gymnázium je jedním z nejstarších v Čechách. Jeho vznik spadá do období, kdy litomyšlské panství vlastnil rod Pernštejnů a kdy byl do Litomyšle povolán piaristický řád. Gymnázium bylo založeno v roce 1640 Frebonií z Pernštejna a vyučovat se začalo v listopadu roku 1644.

Nyní sídlí škola v budově, která byla dostavěna v roce 1923 jako první novostavba střední školy v Československé republice.

Od roku 1990, tedy 350 let od založení, nese škola čestný název Gymnázium Aloise Jiráska. Od téhož roku zde žáci studují jak ve čtyřletém, tak v osmiletém cyklu.

2.2 Velikost školy

Nejvyšší povolený počet žáků:	380
Osmileté studium:	8 tříd
Čtyřleté studium:	4 třídy

2.3 Vybavení školy

Školní budova je majetkem zřizovatele – Pardubického kraje. Budova je prostorná, plně vyhovující potřebám školního vzdělávání i hygienickým podmínkám.

Škola má dvě moderní počítačové učebny, z nichž jedna je využívána převážně pro výuku jazyků. Žáci mají k dispozici také tři počítačová pracoviště umístěná na chodbě. Všechny kabinety včetně sborovny jsou vybaveny počítači v síti, některé také notebooky. Přístup k internetu je samozřejmostí. Pro evidenci žáků je používán program Bakaláři.

Škola má žákovskou knihovnu, studovnu, učebny hudební výchovy, výtvarné výchovy, chemie, fyziky, biologie s laboratoří, fyzikální laboratoř a chemickou laboratoř. Celkem je ve škole 12 kmenových učeben. Pro výuku tělesné výchovy využívá škola svoji tělocvičnu, která je součástí budovy školy, nově zřízenou a moderně vybavenou posilovnu a venkovní hřiště, které je také součástí areálu školy. Vzhledem k bezpečnostním předpisům byl na hřišti v roce 2008 položen nový povrch z materiálu Nisaplast a byly také zakoupeny pojízdné basketbalové koše. Žáci školy mají možnost využívat také sociální zařízení, které je v suterénu školy a je v souladu s vyhláškou č. 410/2005 Sb.

Gymnázium nemá vlastní školní jídelnu, ale využívá služeb jiných stravovacích zařízení v Litomyšli. Ve škole jsou umístěny automaty na pití, na bagety, kávu a cukrovinky. V suterénu budovy je zřízen bufet.

Stav budovy odpovídá jejímu stáří a vyžaduje postupné rekonstrukce. V roce 2006 proběhla rekonstrukce chemické laboratoře a dovybavení počítačové učebny, v roce 2007 byla provedena rekonstrukce učebny fyziky a byla vybudována druhá počítačová učebna. V roce 2008 byla zrekonstruována učebna chemie a vybudována také nová žákovská knihovna. V roce 2013 byl zrekonstruován kabinet fyziky, byla vybudována fyzikální

laboratoř a také speciální učebna pro výuku biologie. V roce 2014 byla vybudována studovna pro žáky. Postupně probíhají rekonstrukce kabinetů. V některých třídách jsou nainstalovány dataprojektory, televizory, videa a DVD přehrávače. Škola vlastní jeden mobilní dataprojektor a interaktivní tabuli, která je instalována v učebně chemie. Pro výuku přírodovědných předmětů škola využívá systém ISES, který je instalován v učebně fyziky.

Snahou vedení školy je, aby docházelo k dalším úpravám, které sledují postupnou obnovu a modernizaci stávajícího zařízení.

2.4 Charakteristika pedagogického sboru

Gymnázium má v současnosti stabilizovaný pedagogický sbor, na realizaci ŠVP se podílí přibližně 25 učitelů. Většina z nich působí ve škole dlouhodobě, mnozí jsou jejími absolventy. Předností sboru je vysoká kvalifikovanost (nejméně 90 procent) a přátelské vztahy. Škola nabízí výuku anglického, německého, francouzského jazyka, latiny, případně některých dalších jazyků. Učitelé si neustále doplňují vzdělání odborným studiem a kurzy PC. Výchovným a studijním problémům se ve škole věnují zpravidla dva výchovní poradci.

Vedení školy je dvoučlenné (ředitelka a její zástupkyně) a úzce spolupracuje s předsedy předmětových komisí.

2.5 Charakteristika žáků

Nejvyšší povolený počet žáků školy je 380. Ředitelství má snahu, aby ve škole bylo po jedné třídě osmiletého studia a po jedné třídě ve studiu čtyřletém. Ve škole studují především žáci z Litomyšle a z nedalekého okolí. Žáci bydlící mimo Litomyšl do školy zpravidla denně dojíždějí. Domov mládeže škola nemá, ale může využívat domov mládeže jiných litomyšlských škol.

Atmosféra mezi žáky je přátelská. Žáci řeší svoje problémy ve Studentském parlamentu, který se pravidelně setkává i s vedením školy, a společně jsou projednávány požadavky žáků.

2.6 Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

Dlouhodobými projekty se zabývají žáci především v oblasti ekologie a environmentální výchovy. Škola je zapojena v projektu Globe a v červnu 2007 získala na dva roky titul Ekoškola. Ekoškola je mezinárodní projekt spojující environmentální výuku ve škole s konkrétními praktickými kroky, které vedou k ekologické výchově mladé generace.

V roce 2009 na škole proběhl projekt „Moderní a efektivní středoškolský pedagog“ podpořený Evropským sociálním fondem zaměřeným na rozvoj lidských zdrojů. Cílem projektu byla výrazná podpora středoškolských učitelů zaměřená na využívání nejnovějších pedagogických postupů a metod, na využívání prostředků ICT a na jazykovou přípravu učitelů. Smyslem bylo poskytnutí komplexních informací o aktuálních pedagogických trendech ve vzdělávání středoškolské mládeže.

Podle zájmů žáků se pořádají zájezdy do anglicky, německy a francouzsky mluvících zemí.

V roce 2009 byla uzavřena smlouva o spolupráci s taiwanskou školou Kaohsiung Municipal Chung Cheng High School. Předpokládají se každoroční výměnné studentské pobyty.

Na gymnáziu mají tradici sportovní akce, v průběhu školního roku je pořádána řada turnajů ve sportovních hrách. V květnu až červnu se mohou žáci zúčastnit také vodáckého zájezdu na Vltavu.

Dále je škola spoluorganizátorem Majálesu litomyšlských studentů, který má dlouholetou tradici jak ve škole, tak ve městě.

Gymnázium je pořadatelem okresního kola matematické olympiády kategorií Z6, Z7 a Z8 a od školního roku 2014/2015 také okresního kola biologické olympiády.

V roce 2006 škola uzavřela s Masarykovou univerzitou v Brně „Partnerství ve vzdělávání“ a v roce 2009 s Univerzitou Hradec Králové „Smlouvu o spolupráci“. Žáci gymnázia navštěvují univerzity v rámci Dnů otevřených dveří a zástupci vysokých škol navštěvují naopak naši školu a informují žáky o nabízených oborech, podmínkách přijímacího řízení a studiu na vysokých školách.

Žáci školy se zúčastňují také projektů a dalších akcí vyhlášených MŠMT (SOČ, oborové olympiády, Festival vědy a techniky, Matematický a Přírodovědný klokan atd.).

2.7 Spolupráce se zákonnými zástupci a dalšími subjekty

Při škole působí Obecně prospěšná společnost (OPS), jejímiž členy jsou zástupci zákonných zástupců žáků. Každou třídu zastupuje jeden zákonný zástupce. Schůzky OPS probíhají dle potřeby, minimálně dvakrát ročně. OPS podporuje zejména:

- zájezdy, semináře, kurzy, soutěže žáků a maturitní zkoušky,
- nákup učebnic a půjčovni službu žákům,
- spolupráci se školami stejného charakteru, včetně škol v zahraničí, a spolupráci s jinými organizacemi.

Ve škole také pracuje Školská rada a již zmíněný Studentský parlament.

Školská rada byla ustanovena dle nového školského zákona. Na rodičovských schůzkách proběhla volba zástupce zákonných zástupců žáků, na pedagogické radě zvolili svého zástupce učitelé. Jednoho člena jmenovala Rada Pardubického kraje. Školská rada úzce spolupracuje s těmi zákonnými zástupci žáků, kteří se angažují v OPS.

Studentský parlament má nejméně 12 členů, každou třídu zastupuje alespoň jeden žák. Prostřednictvím Studentského parlamentu získává vedení školy cenné informace, na které je možné bezprostředně reagovat a případné problémy okamžitě řešit. Studentský parlament se schází dle potřeby, v každém školním roce alespoň dvakrát.

Souhrnné informace týkající se školy obsahují internetové stránky www.glit.cz. Aktuální zprávy jsou dále zveřejňovány také ve vývěsní skříňce na litomyšlském náměstí.

Ve spolupráci s Městem Litomyšl probíhá ve škole výuka japonštiny. Naši žáci měli možnost absolvovat studijní pobyt v japonském Matsumato.

Škola dle potřeb může také využívat služby pedagogicko-psychologické poradny, a to např. pro diagnostikování jednotlivých žáků či celého třídního kolektivu.

3. Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1 Zaměření školy

Škola nabízí denní studium ve dvou vzdělávacích programech: osmiletém a čtyřletém.

Hlavním cílem gymnaziálního vzdělávání je příprava žáků ke studiu na vysokých školách různých typů. Proto je zaměření školy všeobecné s tím, že prostřednictvím volitelných předmětů vytváří škola podmínky pro prohloubení znalostí žáků v oborech, kterým se chtějí v budoucnu věnovat. V souvislosti se společenskou potřebou je kladen důraz také na jazykovou přípravu žáků nabídkou výuky světových jazyků (anglického, německého a francouzského jazyka, latiny, japonštiny a také ruštiny). Rozsáhlý soubor volitelných a nepovinných předmětů ve vyšších ročnících umožňuje prohloubení odborných znalostí potřebných jak pro studium na přírodovědných, technických, tak i humanitních vysokých školách.

3.2 Profil absolventa

Úspěšným ukončením příslušného školního vzdělávacího programu dosáhne žák základního vzdělání nebo středního vzdělání s maturitní zkouškou.

Po absolvování kvarty osmiletého studia jsou žáci vybaveni znalostmi a schopnostmi, které odpovídají požadavkům RVP ZV ve všech vzdělávacích oblastech, a jsou připraveni pokračovat v dalším studiu na gymnáziu, případně úspěšně vykonat přijímací zkoušku na jinou střední školu.

Po absolvování oktávy osmiletého studia a 4. ročníku čtyřletého studia jsou žáci vybaveni znalostmi a schopnostmi, které odpovídají požadavkům RVP G ve všech vzdělávacích oblastech, a jsou vybaveni rozšířenými znalostmi v oborech, které si zvolili formou volitelných předmětů. Díky jejich bohaté nabídce je žákům umožněna kvalitní příprava na vybraný typ vysoké školy.

Škola připravuje své žáky tak, aby absolventi příslušného vzdělávacího programu byli vybaveni mimo jiné následujícími kompetencemi:

<u>k učení</u>	– být zodpovědný za své učení – mít pozitivní vztah k učení, uvědomovat si nutnost celoživotního vzdělávání – dokázat organizovat svoje učení (vzdělávání)
<u>k řešení problémů</u>	– přemýšlet o nesrovnalostech a jejich příčinách – aktivně řešit problémy, volit vhodné způsoby řešení
<u>komunikativními</u>	– rozumět, komunikovat, číst a psát ve více jazycích – obhajovat vlastní názor a argumentovat – naslouchat a brát v úvahu názory druhých – být schopen se prezentovat na veřejnosti – využívat moderní informační a komunikační techniku

- sociálními a personálními – být schopen spolupracovat ve skupině a respektovat práci a úspěchy druhých
- mít pozitivní představu o sobě samém
- občanskými – chápat kontinuitu minulosti a současnosti, vážit si historického dědictví
- vnímat hodnoty umění a kultury vůbec
- respektovat přesvědčení druhých, odmítat útlak a hrubé zacházení, projevovat solidaritu
- chápat principy, na nichž spočívají demokratické zákony a společenské normy
- kriticky nahlížet na aspekty rozvoje společnosti
- hodnotit sociální chování související se životním prostředím
- pracovními a k podnikavosti – brát na sebe zodpovědnost
- být schopen týmové práce
- organizovat svou práci
- vytvářet projekty
- zodpovědně a cílevědomě se rozhodovat o svém dalším vzdělávání a budoucím profesním zaměření

3.3 Organizace přijímacího řízení

Přijímací řízení je organizováno podle ustanovení par. 59 až 61 školského zákona č. 561/2004 Sb., v platném znění, a vyhlášky MŠMT č. 671/2004 Sb., kterou se stanoví podrobnosti o organizaci přijímacího řízení ke vzdělávání na středních školách.

Do primy jsou přijímáni žáci, kteří úspěšně ukončili 5. ročník základní školy. Do prvního ročníku čtyřletého studia, případně do kvinty osmiletého studia, jsou přijímáni žáci, kteří splnili povinnou školní docházku.

Rozhodnutí o konání přijímací zkoušky, o termínech jejího konání, o kritériích pro přijímání a předpokládaném počtu přijímaných uchazečů zveřejní ředitelka školy vždy do 31. ledna, a to na webových stránkách školy (viz **Příloha č. 2 k ŠVP**).

O podmínkách přijetí žáků rozhoduje podle citovaných zákonných norem ředitelka školy.

Uchazeči o studium, u kterých byla diagnostikována některá specifická porucha učení, mají průběh zkoušky upraven.

3.4 Organizace maturitní zkoušky

Podle školského zákona č. 561/2004 Sb., v platném znění, a jeho novely zákonem č. 49/2009 má maturitní zkouška dvě části, společnou a profilovou. Žák získá střední vzdělání s maturitní zkouškou, jestliže úspěšně vykoná obě části.

Aktuální podobu maturitní zkoušky v příslušném školním roce upřesňuje **Příloha č. 3 k ŠVP**.

3.5 Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie představují společně uplatňované metody a formy práce, které vedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků. Strategie na úrovni školy se stávají východiskem pro výchovné a vzdělávací strategie, které jsou vymezovány na úrovni vyučovacích předmětů.

Kompetence k učení

umožňují žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní vzdělávání.

Učitel

- motivuje žáky osobním příkladem, posiluje pozitivní vztah k učení.
- vede žáky ke kritickému zhodnocení výsledků svého učení.
- zajímá se o názory, náměty a zkušenosti žáků.
- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů.
- podporuje samostatnost a tvořivost žáků.
- vede žáky k plánování úkolů a postupů.
- podporuje žáky při samostatném organizování školních i mimoškolních akcí.
- vede žáky k získávání a zpracovávání informací z různých zdrojů.
- s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení.

Kompetence k řešení problémů

podněcují žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů.

Učitel

- co nejvíce motivuje žáky zadáváním problémových úkolů.
- sleduje úspěšnost jednotlivých žáků a oceňuje jejich pokrok.
- vede žáky k plánování úkolů a postupů.
- umožňuje žákům volbu různých způsobů řešení úkolů.
- stimuluje žáky k účasti v soutěžích a olympiádách.

Kompetence komunikativní

umožňují žákům všestrannou a účinnou komunikaci.

Učitel

- vytváří příležitosti pro diskuse k danému úkolu.
- vede žáky ke kultivovanému ústnímu a písemnému projevu.
- umožňuje žákům, aby si vzájemně sdělovali své názory a pocity.
- zadává úkoly, při kterých žáci spolupracují.
- vybízí žáky, aby kladli otázky.
- umožňuje žákům prezentovat výsledky jejich práce.

- ke komunikaci a informovanosti ve škole využívá tvůrčí aktivity žáků, např. školní časopis nebo informační tabule.

Kompetence sociální a personální

rozdívají u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci druhých.

Učitel

- vede žáky k toleranci, ohleduplnosti a respektování názorů druhých.
- buduje otevřenou a přátelskou atmosféru při výuce.
- zadává úkoly, při kterých žáci spolupracují.
- vede žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi nimi.
- formuje pozitivní představu o sobě samém, posiluje sebedůvěru žáků.
- společně s žáky stanovuje pravidla pro práci ve skupinách i v celé třídě a vyžaduje jejich dodržování.

Kompetence občanské

připravují žáky jako zodpovědné a svobodné osobnosti uplatňovat svá práva a plnit své povinnosti.

Učitel

- vyžaduje respektování školního řádu a všech daných pravidel.
- klade důraz na environmentální výchovu, vychovává ekologicky myslícího jedince.
- diskutuje s žáky o aktuálním společenském dění.
- umožňuje žákům prezentovat výsledky jejich práce (výstavy, nástěnky, kulturní vystoupení).
- motivuje žáky svou důsledností k zodpovědnému plnění úkolů a povinností.
- vede žáky k sebehodnocení a k rozhodnutí o jejich profesním zaměření.

Kompetence pracovní a k podnikavosti

pomáhají žákům poznávat a rozvíjet jejich schopnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci.

Učitel

- učí žáky osvojovat si nové pracovní metody a postupy.
- zadává úkoly, při kterých žáci kombinují informace z různých zdrojů.
- vede žáky k plánování úkolů a postupů.
- vyžaduje dokončení a odevzdání práce v dohodnutých termínech.
- vede žáky k vytváření samostatných i týmových projektů.
- vyžaduje dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel.
- doplňuje výuku exkurzemi.
- motivuje žáky k dalšímu vzdělávání a k budoucímu profesnímu zaměření.

3.6 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je ve škole realizováno v souladu s příslušnými ustanoveními školského zákona, klasifikačního řádu školy a prováděcích předpisů. Péče o tyto žáky je svěřena výchovným poradcům. V případě nutnosti jsou žáci se souhlasem zákonného zástupce diagnostikováni ve spolupráci s pedagogicko-psychologickou poradnou.

V rámci přijímacího řízení ke studiu jsou žákům se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním poskytnuty vhodné podmínky v souladu se stanoviskem odborného lékaře. Při hodnocení žáků se speciálními potřebami se přihlíží k povaze postižení nebo znevýhodnění.

Pokud je to nutné, je škola připravena pro tyto žáky zpracovat individuální vzdělávací plán v problémových předmětech. Tento plán musí být projednán se zákonným zástupcem žáka. Za dodržování individuálního plánu zodpovídá třídní učitel a výchovný poradce.

Žákům může škola zajistit vhodné materiálně technické podmínky a nezbytné didaktické a kompenzační učební pomůcky přizpůsobené individuálním potřebám žáků.

U žáků se sociálním znevýhodněním škola spolupracuje se sociálním odborem Města Litomyšl a s OPS při gymnáziu. Škola těmto žákům poskytuje zdarma učebnice a OPS je, v souladu se svými stanovami, připravena finančně přispívat na základě žádosti např. na lyžařský výcvik a sportovně-turistický kurz.

Vzhledem k prostorovému řešení budovy není škola vybavena bezbariérovým přístupem.

3.7 Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

Vzdělávání mimořádně nadaných žáků se uskutečňuje v souladu s ustanovením školského zákona, klasifikačního řádu školy a příslušnými prováděcími předpisy po dohodě se školským poradenským zařízením.

Výchova a vzdělávání nadaných žáků vyžaduje schopnost pedagoga identifikovat takového žáka a vytvořit pro něj optimální vzdělávací prostředí. Organizace péče o mimořádně nadané žáky je svěřena třídním učitelům, výchovným poradcům a vyučujícím předmětů, ve kterých žák vyniká. V případě potřeby budou vždy provedeny konzultace s pedagogicko-psychologickým pracovištěm.

Způsob výuky mimořádně nadaných žáků bude individuálně a diferencovaně upraven podle následujících zásad:

- pro žáka bude zpracován individuální vzdělávací plán pro rozvoj jeho talentu,
- individuální vzdělávací plán bude obsahovat rozšíření a prohloubení znalostí v oboru, ve kterém žák projevil mimořádné nadání,
- vyučujícími budou zadávány specifické úkoly, úměrné možnostem žáka,
- žák bude zapojován do samostatných a rozsáhlejších prací a projektů.

Učitelé budou dbát, aby se mimořádné vzdělávací podmínky nestaly příčinou vyčlenění talentovaného žáka z jeho sociální skupiny, případně z třídní komunity.

3.8 Začlenění průřezových témat

Průřezová témata reprezentují v RVP ZV i RVP G okruhy aktuálních problémů současného světa a stávají se tak nedílnou součástí základního i gymnaziálního vzdělávání. Procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích obsahů jednotlivých oborů.

Všechny tematické okruhy všech průřezových témat jsou realizovány formou integrace do vyučovacích předmětů. Přehled začlenění průřezových témat do jednotlivých předmětů a do ročníků udávají následující tabulky. Konkrétní náměty k tematickým okruhům průřezových témat včetně jejich propojenosti se vzdělávacím obsahem jsou uvedeny v osnovách vyučovacích předmětů.

3.8.1 Nižší stupeň osmiletého gymnázia

Název průřezového tématu	Název tematického okruhu	Ročník			
		prima	sekunda	tercie	kvarta
Osobnostní a sociální výchova (OSV)	Rozvoj schopností poznávání	Z, D, Tv, Vv	Čj, Z, Tv, Vv	Z, Tv, Vv	Z, Ov, Tv, Vv
	Sebepoznání a sebepojetí	Ov, Tv	Čj, Tv, Vv	Ov, Tv, Rj	Aj, Ov, Tv
	Seberegulace a sebeorganizace	Z, Ov, Tv	Z, Ov, Tv	Z, Ov, Tv	Z, Tv
	Psychohygiena	Ov, Tv, Vv	Tv, Vv	Ov, Tv, Vv, Rj	Aj, Ov, Tv, Vv
	Kreativita	Aj, Z, D, Ov, Vv, Hv	Čj, Z, D, Ov, Vv	Čj, Z, D, Ov, Vv	Z, D, Ov, Vv
	Poznávání lidí	Z, Ov, Tv, Vv	Aj, Tv, Vv	Tv, Vv	Nj, Tv, Vv
	Mezilidské vztahy	Z, D, Ov, Tv	Z, D, Ov, Tv	Nj, Fj, F, Z, D, Ov, Tv	Fj, Z, D, Ov, Tv
	Komunikace	Aj, Z, D, Ov, Tv	Aj, Z, D, Ov, Tv	Čj, Aj, D, Nj, Fj, Z, Ov, Tv	Aj, Nj, Fj, Z, D, Ov, Tv
	Kooperace a kompetice	Aj, F, Z, D, Ov, Tv	Aj, Z, Tv	Aj, Nj, Z, Ov, Tv	Aj, Nj, Fj, Z, Ov, Tv
	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Ov, Tv	Ov, Tv	Ov, Tv	Ov, Tv
Hodnoty, postoje, praktická etika	Aj, Ov, Tv	D, Ov, Tv	D, Ov, Tv	D, Ov, Tv	

Výchova demokratického občana (VDO)	Občanská společnost a škola	Aj, Ov, Tv	Aj, Tv	Aj, Tv	Aj, Ov, Tv
	Občan, občanská společnost a stát	Z, D, Ov	Čj, Z, D, Hv	Z, D, Ov	Z, D, Ov
	Formy participace občanů v politickém životě	D, Ov	D, Ov	D	Z, D, Ov
	Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování		D, Ov	D	Čj, Z, D, Ov
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)	Evropa a svět nás zajímá	Čj, Aj, Z	Čj, Aj, Z, D, Hv	Čj, Aj, D, Nj, Fj, Z, Hv	Čj, Aj, D, Nj, Fj, Ov
	Objevujeme Evropu a svět	Aj, Z	Aj, Z, D, Ov	Z, D	Nj, Ivt, Z, Ov
	Jsme Evropané	Čj, D, Ov, Tv	Z, D, Ov, Tv	Z, D, Ov, Tv	D, Ov, Tv, Hv
Multikulturní výchova (MuV)	Kulturní diference	Čj, D, Ov, Tv, Vv	Z, D, Tv, Vv	Z, Tv, Vv, Hv	Z, D, Ov, Tv, Vv
	Lidské vztahy	Čj, Ov, Tv	Čj, D, Ov, Tv	Čj, Aj, D, Ov, Tv	Z, Ov, D, Tv
	Etnický původ	Čj	Z	Z, Ov	Z, D, Ov
	Multikulturalita	Aj, Ov	Aj, Ov	Aj, Ov	Z, D
	Princip sociálního smíru a solidarity	Ov	Ov	Ov	Z, D
Environmentální výchova (EV)	Ekosystémy	B, Z, Tv, Vv	B, Z, D, Tv, Vv	Z, Ov, Tv, Vv, Hv	Aj, B, Z, Tv, Vv
	Základní podmínky života	B, Z, D, Ov, Vv	Ch, Z, Vv	Ch, Z	B, Z
	Lidské aktivity a problémy životního prostředí	B, Z, Ov	Aj, Ch, B, Z, D	Z, Vv	Ch, B, Z, D, Ov, Vv
	Vztah člověka k prostředí	Aj, B, Z, D, Tv, Hv	Čj, B, Z, Ov, Tv	Aj, B, Z, Ov, Tv	Ch, B, Z, Ov, Tv
Mediální výchova (MeV)	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	Čj, Z, Ov, Hv	M, Z, Ov, Hv	Z, Ov, Hv	Čj, Z, Ov, Hv
	Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	Z	Z	Čj, Z	Čj, Z
	Stavba mediálních sdělení	Čj		Vv	Čj, Vv
	Vnímání autora mediálních sdělení	Čj		Hv	Hv
	Fungování a vliv médií ve společnosti	Ov	Čj, Ov	Čj, Ov	Z, Ov
	Tvorba mediálního sdělení	Vv	Čj, Vv	Čj, Aj, Ivt	Aj, Ivt
	Práce v realizačním týmu	Aj, Z	Aj, Z	Aj, Z	Aj, Z

3.8.2 Vyšší stupeň osmiletého gymnázia a čtyřleté gymnázium

Název průřezového tématu	Název tematického okruhu	Ročník			
		kvinta / 1. ročník	sexta / 2. ročník	septima / 3. ročník	oktáva / 4. ročník
Osobnostní a sociální výchova (OSV)	Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti	Čj, Fj, D, Zsv, Vv, Tv	Fj, Zsv, Tv	Fj, Zsv, B, Tv	Čj, Aj, Fj, Zsv, Tv
	Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů	M, Zsv, Tv	M, Zsv, Tv	M, B, Tv	Aj, M, Zsv, Tv
	Sociální komunikace	Čj, Nj, Zsv, Vv, Tv	Čj, Aj, Nj, M, Zsv, F, Vv, Tv	Čj, Nj, M, D, Zsv, Tv	Čj, Nj, Zsv, Tv
	Morálka všedního dne	Nj, Fj, Zsv, Vv, Tv	Aj, Nj, Fj, Zsv, Tv	Nj, Fj, D, Tv	Nj, Fj, D, Zsv, Tv
	Spolupráce a soutěž	Aj, Nj, Zsv, Vv, Hv, Tv	Nj, Fj, Zsv, Tv	Aj, Nj, Fj, D, Tv	Aj, Nj, Zsv, Tv
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)	Globalizační a rozvojové procesy	D, Zsv, Z, Vv	D, Zsv, Z	D, Z	D, Z
	Globální problémy, jejich příčiny a důsledky	Z	Zsv, Z	Z	Zsv, B, Z
	Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce	Zsv, Z	Z	D, Z	D, Zsv, Z
	Žijeme v Evropě	Aj, Nj, Fj, D, Z, Vv, Hv	Čj, Aj, Nj, Fj, Z, Vv, Hv	Čj, Aj, Nj, Fj, D, Z	Čj, Aj, Nj, Zsv
	Vzdělávání v Evropě a ve světě	Aj	Zsv, Vv	Aj	Aj, Fj, Zsv
Multikulturní výchova (MuV)	Základní problémy sociokulturních rozdílů	Z, Vv	Zsv, Z	Z	Zsv, Z
	Psychosociální aspekty interkulturality	Zsv	Zsv	Čj, D	Zsv
	Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí	Nj, Z, Hv	Nj, Zsv, Z, Vv, Hv	Nj, D, Z	Nj, Z

Environmentální výchova (EV)	Problematika vztahů organismů a prostředí	B	B		B
	Člověk a životní prostředí	D, F, Ch, B, Z, Tv	Ch, B, Z, Vv, Tv	F, Ch, Z, Tv	Zsv, B, Z, Tv
	Životní prostředí regionu a České republiky		Ch	Z	B
Mediální výchova (MeV)	Média a mediální produkce	Ivt, Zsv, Vv	Ivt		
	Mediální produkty a jejich významy	Aj, Vv, Hv	Čj, Aj, Zsv, Hv	Čj, Aj	Zsv
	Uživatelé		Zsv, Hv		Zsv
	Účinky mediální produkce a vliv médií	Čj, Zsv	Zsv		Zsv
	Role médií v moderních dějinách	Hv	Zsv, Hv		Zsv

Seznam zkratk předmetů:

Český jazyk a literatura	Čj
Anglický jazyk	Aj
Německý jazyk	Nj
Francouzský jazyk	Fj
Ruský jazyk	Rj
Matematika	M
Informatika a výpočetní technika	Ivt
Dějepis	D
Občanská výchova	Ov
Základy společenských věd	Zsv
Fyzika	F
Chemie	Ch
Biologie a geologie	B
Zeměpis	Z
Hudební výchova	Hv
Výtvarná výchova	Vv
Tělesná výchova	Tv

4. Školní učební plán

4.1 Učební plán pro nižší stupeň osmiletého gymnázia

Vyučovací předmět	Ročník				Celkem
	prima	sekunda	tercie	kvarta	
Český jazyk a literatura 1)	5	5	4	4	18
Anglický jazyk 2)	4	4	4	4	16
Další cizí jazyk 2)3)	-	-	3	3	6
Matematika 1)	5	4	4	4	17
Informatika a výpočetní technika 2)4)	-	-	2	2	4
Dějepis	2	2	2	2	8
Občanská výchova 5)7)	2	1	1	2	6
Fyzika	2	2	1	2	7
Chemie 6)	-	1	2,5	2	5,5
Biologie a geologie 6)7)	2	2	2,5	2	8,5
Zeměpis	2	2	2	1	7
Hudební výchova	1	1	1	1	4
Výtvarná výchova	2	2	1	1	6
Tělesná výchova 2)	2	2	2	2	8
Volitelný předmět 2)8)	-	1	-	-	1
	29	29	32	32	122

Poznámky k učebnímu plánu:

- 1) Třída se v jedné hodině týdně může dělit na dvě skupiny.
- 2) Třída se obvykle dělí na dvě skupiny (s ohledem na počet žáků ve třídě).
- 3) Žáci si volí jeden předmět z nabídky: Německý jazyk, Francouzský jazyk.
- 4) V rámci předmětu je realizován obsah tematického okruhu Využití digitálních technologií vzdělávací oblasti Člověk a svět práce, integrována 1 hodina (viz **Příloha č. 4 k ŠVP**).
- 5) V rámci předmětu je realizován obsah tematického okruhu Svět práce vzdělávací oblasti Člověk a svět práce, integrována 1 hodina (viz **Příloha č. 4 k ŠVP**).
- 6) V rámci předmětu je realizována část obsahu tematického okruhu Práce s laboratorní technikou vzdělávací oblasti Člověk a svět práce, integrováno 0,5 hodiny celkem (viz **Příloha č. 4 k ŠVP**).
- 7) V rámci předmětu je realizována část obsahu vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví vzdělávací oblasti Člověk a zdraví, integrováno 1½ hodiny celkem. Část obsahu vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví (½ hodiny) je realizována také v rámci adaptačního kurzu pro primu a formou přednášek či besed (viz **Příloha č. 4 k ŠVP**).
- 8) Žáci si volí jeden předmět z nabídky: Přírodovědné projekty, Počítače a příroda.

Čerpání disponibilní časové dotace pro jednotlivé vzdělávací oblasti či obory:

Český jazyk a literatura	3 h
Cizí (anglický) jazyk	4 h
Další cizí jazyk	6 h
Matematika a její aplikace	2 h
Informační a komunikační technologie	2 h
Člověk a společnost, Člověk a příroda	6 h
Volitelný předmět	1 h
<hr/>	
Celkem	24 h

4.2 Učební plán pro vyšší stupeň osmiletého gymnázia a čtyřleté gymnázium

Vyučovací předmět	Ročník				Celkem
	kvinta / 1. ročník	sexta / 2. ročník	septima / 3. ročník	oktáva / 4. ročník	
Český jazyk a literatura	4	3	4	5	16
Anglický jazyk 1)	3	3	3	3	12
Další cizí jazyk 1)3)	3	3	3	3	12
Matematika	4	5	3	2	14
Informatika a výpočetní technika 1)	2	2	-	-	4
Dějepis	2	1	2	2	7
Základy společenských věd 6)7)	1	1	2	4	8
Fyzika 2)	3	2	3	-	8
Chemie 2)7)	2	3	2	-	7
Biologie a geologie 2)7)8)	3	2	2	1	8
Zeměpis 8)	2	2	-	1	5
Estetická výchova 1)4)	2	2	-	-	4
Tělesná výchova 1)	2	2	2	2	8
Volitelný předmět 1 1)5)	-	2	-	-	2
Volitelný předmět 2 9)	-	-	2	2	4
Volitelný předmět 3 9)	-	-	2	2	4
Volitelný předmět 4 9)	-	-	2	2	4
Volitelný předmět 5 9)	-	-	2	2	4
Volitelný předmět 6 10)	-	-	-	1	1
	33	33	34	32	132

Poznámky k učebnímu plánu:

- 1) Třída se obvykle dělí na dvě skupiny (s ohledem na počet žáků ve třídě).
- 2) V jedné hodině týdně se třída může dělit na dvě skupiny, a to v Biologii a geologii v kvintě (1. ročníku), v Chemii v sextě (2. ročníku), ve Fyzice v septimě (3. ročníku).
- 3) Žáci si volí jeden předmět z nabídky: Německý jazyk, Francouzský jazyk. Přitom žáci osmiletého gymnázia pokračují v tom cizím jazyce, který si zvolili v tercii.
- 4) Žáci si volí jeden předmět z nabídky: Hudební výchova, Výtvarná výchova.
- 5) Žáci si volí jeden předmět z nabídky: Latina, Deskriptivní geometrie.
- 6) V rámci předmětu je realizována část obsahu vzdělávací oblasti Člověk a svět práce, integrováno $\frac{5}{6}$ hodiny.
Část obsahu vzdělávací oblasti Člověk a svět práce ($\frac{1}{6}$ hodiny) je realizována také formou přednášek či besed (viz **Příloha č. 4 k ŠVP**).
- 7) V rámci předmětu je realizována část obsahu vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví vzdělávací oblasti Člověk a zdraví, integrována $\frac{1}{3}$ hodiny celkem.
Část obsahu vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví ($\frac{1}{3}$ hodiny) je realizována také v rámci adaptačního kurzu pro 1. ročník a kvintu a formou přednášek či besed (viz **Příloha č. 4 k ŠVP**).
- 8) V rámci předmětu je realizována část obsahu vzdělávacího oboru Geologie vzdělávací oblasti Člověk a příroda, integrovány $\frac{2}{3}$ hodiny celkem (viz **Příloha č. 4 k ŠVP**).
- 9) Výuka probíhá ve skupinách, minimální počet žáků ve skupině určuje ředitelka školy. Volitelné předměty 2–5 jsou dvouleté, výjimky povoluje ředitelka školy. Žáci si volí jeden předmět z nabídky:
  - Seminář z anglického jazyka
  - Seminář z francouzského jazyka
  - Seminář z německého jazyka
  - Matematický seminář
  - Seminář z informatiky a výpočetní techniky
  - Dějepisný seminář
  - Společenskovední seminář
  - Fyzikální seminář
  - Chemický seminář
  - Biologický seminář
  - Zeměpisný seminář
  - Seminář z výtvarné výchovy
  - Historický seminář
  - Deskriptivní geometrie
- 10) Výuka probíhá ve skupinách. Žáci si volí jeden předmět z nabídky:
  - Matematika – jednoletý seminář
  - Základy společenských věd – jednoletý seminář
  - Informatika a výpočetní technika – jednoletý seminář

Čerpání disponibilní časové dotace pro jednotlivé vzdělávací oblasti či obory:

Český jazyk a literatura	4 h
Matematika a její aplikace	4 h
Člověk a společnost, Člověk a příroda	7 h
Volitelné vzdělávací aktivity	11 h
Celkem	26 h

5. Učební osnovy

5.1 Nižší stupeň osmiletého gymnázia

Povinné předměty:

5.1.1	Český jazyk a literatura.....	29
5.1.2	Anglický jazyk.....	40
5.1.3	Francouzský jazyk.....	46
5.1.4	Německý jazyk.....	51
5.1.5	Matematika.....	56
5.1.6	Informatika a výpočetní technika.....	67
5.1.7	Dějepis.....	73
5.1.8	Občanská výchova.....	88
5.1.9	Fyzika.....	101
5.1.10	Chemie.....	110
5.1.11	Biologie a geologie.....	118
5.1.12	Zeměpis.....	126
5.1.13	Hudební výchova.....	138
5.1.14	Výtvarná výchova.....	145
5.1.15	Tělesná výchova.....	151

Volitelné předměty:

5.1.16	Přírodovědné projekty.....	166
5.1.17	Počítače a příroda.....	169

Povinné předměty

5.1.1 Český jazyk a literatura

5.1.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

ročník	prima	sekunda	tercie	kvarta
hodinová dotace	5	5	4	4

Český jazyk a literatura jako vyučovací předmět realizuje obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura, který je součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace RVP ZV.

V rámci předmětu jsou realizovány některé tematické okruhy průřezových témat Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova.

Výuka probíhá většinou v kmenových třídách. Jedna hodina týdně je věnována převážně procvičování učiva a třída je při ní dělena na skupiny. Do rámce výuky patří také různé kulturní a vzdělávací akce, které se uskutečňují v aule školy. Nedílnou součástí výuky jsou návštěvy knihoven, výstav a literární exkurze.

V rámci předmětu jsou žáci vedeni k účasti v předmětových soutěžích a olympiádách.

Výuka je rozdělena na Jazykovou výchovu, Komunikační a slohovou výchovu a Literární výchovu, přičemž se vzdělávací obsah jednotlivých složek navzájem prolíná.

V Komunikační a slohové výchově se žáci učí především chápat a analyzovat jazykové projevy různého typu, učí se kultivovaně psát a mluvit, získávají potřebné komunikační dovednosti vztahující se k nejrůznějším situacím nejen ve výuce, ale i v životě.

V Jazykové výchově žáci získávají potřebné jazykové vědomosti a dovednosti, osvojují si spisovnou podobu jazyka jako důležitého nástroje k získávání informací z nejrůznějších oborů.

V Literární výchově si žáci především osvojují schopnost vnímavého čtení s hlubším porozuměním textu, rozvíjí se postupně jejich schopnost literárně teoretické i obsahové analýzy textu. Hlavním smyslem Literární výchovy je všestranný rozvoj žákovy osobnosti, uvědomělé utváření vlastních názorů a postojů, pochopení mezilidských vztahů, rozvoj estetického cítění.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- Učitel klade důraz na pozitivní motivaci žáků prostřednictvím zajímavého výchozího textu, úkolu nebo zapojením probíraného učiva do kontextu dosavadních znalostí a zkušeností apod.
- Učitel vyhledává a třídí informace a pomocí vhodných způsobů a metod je využívá v procesu učení.

- Učitel vede žáky k samostatnému osvojování nových poznatků prostřednictvím práce s různými informačními zdroji – učebnicemi a jinými psanými texty (slovníky, encyklopediemi apod.), počítačovými programy, internetem.
- Učitel vybírá a předkládá žákům vhodné texty a tím je motivuje k četbě, následné analýze a společné diskusi.
- Učitel se věnuje dovednosti autokorekce chyb.

Kompetence k řešení problémů:

- Učitel vede žáky k samostatnému řešení problému, ke schopnosti pochopit podstatu a příčiny problému.
- Učitel napomáhá žákům objevovat různé varianty řešení s využitím vlastního úsudku a vlastních zkušeností z četby nebo samostudia.
- Učitel zadává samostatné práce ve formě referátů, mluvních cvičení, slohových úkolů na nejrůznější témata.
- Učitel učí žáky analyzovat přečtené texty a kriticky posoudit jejich obsah i formu.
- Učitel vede žáky k prohlubování obecných intelektových schopností a dovedností porovnáváním jevů, tříděním podle různých hledisek, jejich zobecňování apod.

Kompetence komunikativní:

- Učitel vede žáky ke kultivovanému ústnímu i písemnému vyjadřování myšlenek, vlastních názorů a postojů při práci s uměleckými i odbornými texty.
- Učitel učí žáky vhodně reagovat v běžných komunikačních situacích, diskutovat a obhajovat svůj názor, akceptovat názor druhých zařazováním řečnických cvičení, diskusních hodin apod.
- Učitel napomáhá efektivně využívat informační a komunikační technologie pro kvalitní komunikaci s okolním světem.

Kompetence sociální a personální:

- Učitel vybírá žákům vhodné texty, které svým obsahem motivují k vytváření kvalitních mezilidských vztahů, k osvojování základních lidských hodnot.
- Učitel vede žáky k práci ve skupině, k vytvoření pravidel práce v týmu a jejich respektování, zejména při řešení společných úloh nebo diskusích ve skupině nebo v rámci celé třídy.
- Učitel vnáší přátelskou atmosféru do procesu výuky.
- Učitel posiluje sebedůvěru žáků a jejich samostatný rozvoj.

Kompetence občanské:

- Učitel vede žáky k respektování věkových, intelektových a sociálních zvláštností lidí, k odmítání násilí v jeho psychické i fyzické formě – jako důležitý občanský postoj.
- Učitel vede k chápání a osvojování společenských norem a zákonů prostřednictvím vhodných uměleckých projevů – literárních textů, návštěv filmových a divadelních představení, exkurzí, výstav apod.

- Učitel pomocí různých forem výuky umožňuje žákům ocenit bohatství kulturní tradice, projevit pozitivní postoj k uměleckým dílům.
- Učitel podněcuje k aktivnímu zapojení do kulturního dění a motivuje vlastní tvořivost.

Kompetence pracovní:

- Učitel rozvíjí u žáků smysl pro povinnost vyžadováním odpovědné a soustavné přípravy na výuku.
- Učitel podporuje a kontroluje úsilí žáků při přípravě materiálů k zadaným úkolům.

5.1.1.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Název předmětu: Český jazyk a literatura		Ročník: prima
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY POZNÁMKY
<p>Žák:</p> <p>Komunikační a slohová výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke komunikačnímu záměru dorozumívá se kultivovaně, výstižně využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát vyhledává informace z různých zdrojů dorozumívá se kultivovaně a výstižně odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke komunikačnímu záměru využívá svých dosavadních poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu dodržuje pravidla mezivětného navazování učí se tvořivě práci s textem dorozumívá se kultivovaně a výstižně jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci uplatňuje své názory a osobní postoj 	<ul style="list-style-type: none"> zpráva oznámení inzerát objednávka dopis osobní a úřední ostatní druhy korespondence práce s odborným textem osnova, výpisky, výtah popis statický – předmět, osoba popis dynamický – děj, pracovní postup vypravování – části vypravování mluvené projevy – mluvní cvičení 	<p>MeV Stavba mediálních sdělení (zpráva, oznámení) Vnímání autora mediálního sdělení (autor a adresát inzerátu)</p> <p>MeV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (práce s texty)</p>
<p>Literární výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie porovnává různá ztvárnění stejného námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování rozlišuje základní literární druhy a žánry 	<ul style="list-style-type: none"> poezie, próza, drama pohádka balada, romance báje mýtus 	<p>MuV Etnický původ (např. romská pohádka)</p> <p>VMEGS Jsme Evropané (např. řecké báje)</p>

<ul style="list-style-type: none"> • souvisle reprodukuje přečtený text a vlastními slovy interpretuje smysl díla • formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení, názory na umělecké dílo • jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla • seznámí se s literárními osobnostmi Litomyšlska 	<p>bajka legenda pověst</p> <ul style="list-style-type: none"> • příběhy dětí <ul style="list-style-type: none"> • základy literární teorie • literární historie • A. Jirásek, B. Němcová 	<p>VMEGS Evropa a svět nás zajímá (literární díla ilustrující život v jiných zemích)</p> <p>MuV Lidské vztahy (četba a rozbor literárních textů) Kulturní diference (kulturní zakotvení – umělecké osobnosti Litomyšlska)</p>
<p>Jazyková výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> • seznamuje se s jazykovou normou • samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami • rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk <ul style="list-style-type: none"> • spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova • správně používá větnou melodii <ul style="list-style-type: none"> • v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný a morfologický <ul style="list-style-type: none"> • správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov • rozlišuje základní významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí • v písemném projevu částečně zvládá pravopis lexikální, slovotvorný a morfologický ve větě jednoduché a v méně složitých souvětích • samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami 	<p>Obecný výklad o jazyce</p> <ul style="list-style-type: none"> • jazyk a jeho útvary • jazykověda • jazykové příručky <p>Zvuková stránka jazyka</p> <ul style="list-style-type: none"> • spisovná výslovnost • zvuková stránka slova a věty • druhy vět • přímá řeč <p>Tvoření slov a stavba slova</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozbor slovotvorný • rozbor stavby slova • střídání hlásek při odvozování, zdvojené souhlásky, skupiny bě-bje, vě-vje, pě-pje, mě-mně, předpony s-/se-, z-/ze-, vz-/vze-, předložky s/se. z/ze, i/y, po obojetných souhláskách <p>Tvarosloví</p> <ul style="list-style-type: none"> • podstatná jména druhy podstatných jmen, procvičování tvarů a pravopisu podstatných jmen podle vzorů, skloňování vlastních jmen osobních a místních • přídavná jména druhy přídavných jmen, skloňování, stupňování • zájmena – druhy skloňování zájmen já, ten, náš, on, ona, ono, můj, tvůj, svůj • slovesa způsob rozkazovací a podmiňovací 	

Ročník: sekunda

<p>Komunikační a slohová výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> • využívá poznatků o stylu ke gramaticky i věcně správnému tvořivému psaní vlastních textů • vhodně užívá a kombinuje jednotlivé funkční styly, slohové postupy a útvary • odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru • využívá znalostí o aktuálním členění výpovědi a o druzích vět podle záměru mluvčího k účinnému dorozumívání, logickému strukturování výpovědi a odlišení záměru mluvčího • ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáním s dostupnými informačními zdroji • uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování • v mluveném projevu užívá základní principy rétoriky • rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru 	<ul style="list-style-type: none"> • výtah, výpisky • administrativní styl příhláška žádost životopis • vypravování vypravování příběhů z knih scény z divadelní hry scény z filmu • popis, líčení • popis osoby, charakteristika 	<p>OSV Rozvoj schopností poznávání (výtah, výpisky)</p> <p>MeV Tvorba mediálního sdělení (životopis v publicistice)</p> <p>OSV Kreativita (vypravování)</p> <p>MeV Fungování a vliv médií ve společnosti (role filmu a televize v životě člověka)</p> <p>OSV Sebezpoznání a sebepojetí (charakteristika)</p> <p>Hv – základy hlasové hygieny</p>
<p>Literární výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> • uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla • vlastními slovy interpretuje smysl přečteného díla, při rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy • rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovnává je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele • rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora • na konkrétních příkladech popíše specifické prostředky básnického jazyka a objasní jejich funkci v textu • formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení názory na umělecké dílo • tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie 	<ul style="list-style-type: none"> • próza, poezie i drama z různých období české i světové literatury 	<p>MuV Lidské vztahy (práce s vhodnými texty, diskuse o mezilidských vztazích)</p> <p>EV Vztah člověka k prostředí (četba a rozbor textů s tematikou životního prostředí)</p> <p>VDO Občan, občanská společnost a stát (práce s literárními texty, interpretace děl)</p> <p>VMEGS Evropa a svět nás zajímá (četba a interpretace děl autorů evropské a světové literatury)</p>

<ul style="list-style-type: none"> vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích 		
<p>Jazyková výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě je používá ve vhodné komunikační činnosti ovládá pravopisné jevy morfologické samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami <ul style="list-style-type: none"> zvládá syntaktické pravopisné jevy ve větě jednoduché určuje druhy souvětí rozlišuje druhy vět v souvětí a větné ekvivalenty využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace <ul style="list-style-type: none"> rozlišuje a příklady v textu dokládá nejrůznější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpozná přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech zvládá pravopis slovtvorný ovládá zásady spisovné výslovnosti a pro účinné dorozumívání vhodně užívá zvukové prostředky (výšky hlasu, tempa řeči, umístění přízvuků a pauz, správné frázování) rozlišuje jazyk spisovný, nářečí a obecnou češtinu, zdůvodní jejich užití a vhodně je používá v souladu s komunikační situací 	<p>Tvarosloví</p> <ul style="list-style-type: none"> podstatná jména přídavná jména zájmena číslovky slovesa příslovce předložky, spojky, částice, citoslovce <p>Skladba</p> <ul style="list-style-type: none"> přísudek – slovesný, jmenný se sponou, VV přísudková podmět – vyjádřený, nevyjádřený, VV podmětná předmět, VV předmětná přísluvečné určení – místa, času, způsobu, míry, příčiny, účelu, podmínky, přípustky, VV přísluvečné přívlastek, VV přívlastková doplňk <p>Nauka o významu slov</p> <ul style="list-style-type: none"> slovo a sousloví slova jednoznačná a mnohoznačná homonyma, synonyma, antonyma odborné názvy slovní zásoba, způsoby jejího obohacování 	

Ročník: tercie

<p>Komunikační a slohová výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> dorozumívá se výstižně jazykovými prostředky vhodnými pro danou situaci využívá zásady komunikace a pravidel dialogu odlišuje spisovný a nespisovný projev využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu vyhledá klíčová slova a formuluje hlavní myšlenky textu vytvoří otázky, poznámky, výpisky, výtah odlišuje ve čteném textu fakta od názorů a hodnocení rozpozná manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj 	<ul style="list-style-type: none"> mluvní cvičení realizovaná v průběhu celého roku líčení úřední písemnosti úvaha odborné texty výklad publicistika a zpravodajství čtení jako zdroj informací 	<p>OSV Komunikace (utváření dobrých mezilidských vztahů, rozvoj komunikace, <i>využití krásné literatury</i>)</p> <p>Hv, Vv – vnímání uměleckého díla</p> <p>MeV Tvorba mediálního sdělení (vyhledávání informací, zpracování textových i grafických informací) Fungování a vliv médií ve společnosti (publicistika a zpravodajství) Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality (využití médií jako zdroje informací – <i>encyklopedie, časopisy, internet</i>)</p>
<p>Literární výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> uvádí základní literární směry a jejich představitele v české a světové literatuře uceleně reprodukuje text, popisuje strukturu a jazyk díla porovnává různá ztvárnění téhož tématu tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie formuluje dojmy ze své četby, návštěvy divadelních nebo filmových představení vyhledává informace z různých informačních zdrojů a předává je spolužákům 	<ul style="list-style-type: none"> staré asijské literatury antika bible středověká literatura literatura 18. a 19. století představitelé literatury 20. století literární ukázky v čítance biblické příběhy Odyssea krása a láska v beletrii vybraná díla české a světové literatury umělecká představení organizovaná školou 	<p>VMEGS Evropa a svět nás zajímá (četba a interpretace děl autorů evropské a světové literatury) D – souvislost dějinného a literárního vývoje Vv – umělecké styly, vnímání uměleckého díla</p> <p>MuV Lidské vztahy (průběžně při rozboru literárních textů)</p>

<p>Jazyková výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> rozlišuje druhy vět v souvětí a vhodně je využívá v jazykové komunikaci využívá svých znalostí o větě při tvorbě jazykových projevů <ul style="list-style-type: none"> rozlišuje a příklady dokládá způsoby obohacování slovní zásoby rozpozná přenesená pojmenování, hlavně ve frazérech <ul style="list-style-type: none"> správně třídí slovní druhy tvoří spisovné tvary slov a vědomě je používá v komunikaci v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný a morfologický samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami <ul style="list-style-type: none"> rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, Slovníkem spisovné češtiny a dalšími slovníky a příručkami 	<p>Skladba</p> <ul style="list-style-type: none"> jednoduchá věta věta dvojčlenná a jednočlenná větné členy souvětí souřadné a vztahy mezi větami souvětí podřadné a druhy vedlejších vět <p>Obohacování slovní zásoby</p> <ul style="list-style-type: none"> způsoby tvoření slov přenášení pojmenování přejímání z cizích jazyků <p>Tvarosloví</p> <ul style="list-style-type: none"> skloňování přejatých podstatných jmen skloňování přejatých jmen vlastních slovesné tvary slovesný vid <p>Obecný výklad o jazyce</p> <ul style="list-style-type: none"> spisovný jazyk a nespisovné útvary slovanské jazyky 	<p>OSV Kreativita (rozvoj schopnosti poznávání)</p> <p>Z – využití geografických znalostí mapy, slovníky, jazykové příručky, internet</p>
Ročník: kvarta		
<p>Komunikační a slohová výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů vhodně užívá a kombinuje jednotlivé funkční styly, slohové postupy a útvary odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru využívá znalostí o aktuálním členění výpovědi a o druzích vět podle záměru mluvčího k účinnému dorozumívání, logickému strukturování výpovědi a odlišení záměru mluvčího odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů 	<ul style="list-style-type: none"> funkční styly <ul style="list-style-type: none"> vypravování (v běžné komunikaci i umělecké) popis (statický a dynamický), líčení výklad, referát <ul style="list-style-type: none"> úvaha, diskuse, debata, polemika 	<p>MeV Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality (principy vzniku mediálního sdělení)</p> <p>MeV Stavba mediálních sdělení (principy zpravodajství, příklady stavby a uspořádání zpráv a dalších mediálních sdělení)</p>

<p>a hodnocení</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu • ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáním s dostupnými informačními zdroji • volí adekvátní komunikační strategie, respektuje partnera a přizpůsobuje se mu nebo s ním polemizuje • uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování • v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči • rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru 	<ul style="list-style-type: none"> • publicistické útvary – fejeton, zpráva a komentovaná zpráva • mluvené jazykové projevy – proslov (debata, diskuse) 	<p>Hv – zásady hlasové hygieny</p>
<p>Literární výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> • uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla • vlastními slovy interpretuje smysl přečteného díla • při rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy • rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovnává je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele • rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora • rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty • tvořivě využívá informací z odborné literatury, internetu, tisku i dalších zdrojů, kriticky je třídí a hodnotí • na konkrétních příkladech popíše specifické prostředky básnického jazyka a objasní jejich funkci v textu • formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení názory na umělecké dílo • vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích 	<ul style="list-style-type: none"> • literární avantgarda • ohlas 1. a 2. světové války v literatuře • meziválečná literatura • ineditní a oficiální literatura v totalitních společnostech 	<p>Vv, Hv – umění 20. století D – evropské i československé dějiny 20. století</p> <p>VDO Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování (práce s literárními texty, interpretace děl)</p> <p>MeV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (analytický přístup k mediálním obsahům a kritický odstup od těchto sdělení)</p> <p>VMEGS Evropa a svět nás zajímá (kulturní aktuality – současná literární, dramatická a filmová tvorba)</p>

<p>Jazyková výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> v písemném projevu zvládá pravopis syntaktický ve větě jednoduché i souvětí rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí určuje druhy souvětí rozlišuje druhy vět v souvětí a větné ekvivalenty využívá znalosti o jazykové normě při tvorbě jazykových projevů podle komunikační situace správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační činnosti v písemném projevu zvládá pravopis morfologický samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpozná přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh v písemném projevu zvládá pravopis slovtvorný spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí (výšky hlasu, tempa řeči, umístění přízvuků a pauz, správné frázování) rozlišuje jazyk spisovný, nářečí a obecnou češtinu, zdůvodní jejich užití a vhodně je používá v souladu s komunikační situací 	<p>Skladba</p> <ul style="list-style-type: none"> významový poměr mezi členy v několikanásobném větném členu větné členy ve vztahu přístavkovém interpunkce různých druhů přívlasků zvláštnosti výstavby vět souvětí podřadné souvětí souřadné souřadně spojené věty vedlejší významový poměr mezi větami hlavními <p>Tvarosloví</p> <ul style="list-style-type: none"> slovní druhy ohebné a neohebné skloňování podstatných jmen přejatých skloňování přejatých jmen vlastních přechodník přítomný a minulý <p>Tvoření slov a slovní zásoba</p> <ul style="list-style-type: none"> způsoby tvoření slov slovní zásoba a její jednotky homonyma, synonyma a antonyma <p>Zvuková stránka jazyka</p> <ul style="list-style-type: none"> spisovná výslovnost zvuková stránka slova zvuková stránka věty <p>Obecné poučení o jazyce</p> <ul style="list-style-type: none"> jazyky slovanské vývoj českého jazyka rozvrstvení národního jazyka 	<p>Hv – zásady hlasové hygieny</p> <p>Z – zeměpisné rozložení jazykových skupin a dialektů</p> <p>Hv – užití různých vrstev národního jazyka v lidových i umělých písních</p>
---	--	---

5.1.2 Anglický jazyk

5.1.2.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

ročník	prima	sekunda	tercie	kvarta
hodinová dotace	4	4	4	4

Anglický jazyk jako vyučovací předmět realizuje obsah vzdělávacího oboru Cizí jazyk, který je součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace RVP ZV.

V rámci předmětu jsou realizovány některé tematické okruhy průřezových témat Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova.

Při výuce se třída dělí na skupiny. Výuka probíhá jak v běžných třídách, tak i ve specializovaných jazykových učebnách. Dle možností je využívána jazyková laboratoř vybavená audiotechnikou.

Důraz je kladen na komunikativní schopnosti žáků a tomu je podřízena i výuka gramatiky. Předmět směřuje k tomu, aby žáci byli schopni dorozumět se s cizinci v běžných každodenních situacích a hovořit s nimi o jednoduchých tématech. Žáci jsou rovněž vedeni k porozumění čtenému textu, který výběrem slov odpovídá jejich jazykové úrovni. Zároveň se žáci dozvídají nové informace o prostředí anglicky mluvících zemí. Znalost cizího jazyka vede žáky k pochopení jiných cizojazyčných kultur, prohlubuje v nich toleranci k nim a je nedílnou součástí komunikace mezi nimi.

Do vyučovacích hodin jsou zahrnovány krátkodobé projekty a aktuální témata reagující na dění ve světě. Při týmové práci (ve dvojicích i v menších skupinách) se žáci učí vyjadřovat své názory, obhajovat je a zároveň tolerovat názory ostatních. Při výuce je rovněž podporován tvůrčí přístup k řešení zadaných úkolů. Důraz je kladen jak na samostatnost, tak na spolupráci.

Zájemcům je nabízena možnost rozvíjet a uplatňovat své jazykové schopnosti v konverzačních soutěžích na různých úrovních.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- Učitel umožňuje žákům osvojit si slovní zásobu nezbytnou v běžných životních situacích stejně tak jako slovní zásobu probíranou v rámci dalších tematických okruhů a komunikativních situací.
- Učitel vede žáky k samostatnému vyjadřování a soustavné přípravě na vyučování.
- Učitel prostřednictvím vhodně volených zadání umožňuje poznat smysl osvojovaných gramatických struktur pro běžný život.

Kompetence k řešení problémů:

- Učitel podporuje tvůrčí přístup žáků.

- Učitel vede žáky k vyhledávání informací nezbytných k řešení problémů v cizím jazyce.
- Učitel motivuje žáky k chápání významu kontroly dosažených výsledků.

Kompetence komunikativní:

- Učitel vede žáky k vyjadřování jejich myšlenek a názorů s ohledem na jazykovou vybavenost.
- Učitel vede žáky k naslouchání promluvám druhých a učí je vhodně reagovat a argumentovat.
- Učitel vede žáky k porozumění různým typům textů, obrazových materiálů.
- Učitel motivuje žáky k práci s různými informačními zdroji.

Kompetence sociální a personální:

- Učitel podporuje práci v týmu.
- Učitel usiluje o příznivou atmosféru v hodinách.
- Učitel vede k respektování názorů a myšlenek jiných.

Kompetence občanské:

- Učitel motivuje svou důsledností žáky k zodpovědnému plnění úkolů, povinností a k odpovědnosti za domácí přípravu.

Kompetence pracovní:

- Učitel učí žáky trpělivosti, rozvíjí schopnosti a prohlubuje jejich volní vlastnosti.
- Učitel navozuje pracovní atmosféru v hodinách anglického jazyka, pasivitu žáků netoleruje.
- Učitel vede žáky ke kritickému přístupu, učí je stanovovat si kritéria hodnocení vlastní práce.

5.1.2.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Název předmětu: Anglický jazyk		Ročník: prima
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY POZNÁMKY
<p>Žák:</p> <p>Poslech s porozuměním</p> <ul style="list-style-type: none"> rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat <p>Mluvení</p> <ul style="list-style-type: none"> se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života <p>Čtení s porozuměním</p> <ul style="list-style-type: none"> vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace <p>Psaní</p> <ul style="list-style-type: none"> vyplní základní údaje o sobě ve formuláři napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat reaguje na jednoduché písemné sdělení 	<ul style="list-style-type: none"> Zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti, přízvuk a intonace Mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) Present tense, question forms Present simple x present continuous Object pronouns Count x uncount nouns Past simple, irregular verbs Četba textů v učebnici s danou tematikou, nahrávky v učebnici Slovní zásoba Rozvíjení slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím Tematické okruhy týkající se základních komunikačních situací: v rodině, ve škole, při trávení volného času a při aktivitách v rámci dalších osvojovaných témat 	<p>OSV Hodnoty, postoje, praktická etika (práce na projektech) Kooperace a kompetice (týmová práce na projektech) Komunikace (každodenní komunikace) Kreativita (tvorba návodu či receptu)</p> <p>EV Vztah člověka k prostředí (podmínky života lidí dnes a v minulosti)</p> <p>VDO Občanská společnost a škola (pravidla chování ve škole)</p> <p>VMEGS Evropa a svět nás zajímá (reálie anglicky mluvících zemí a České republiky, význam učení cizího jazyka) Objevujeme Evropu a svět (životní styl ve VB a ČR)</p> <p>MuV Multikulturalita (kultura různých národů)</p> <p>MeV Práce v realizačním týmu (práce na vlastních projektech)</p>

Ročník: sekunda

<p>Poslech s porozuměním</p> <ul style="list-style-type: none"> rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat <p>Mluvení</p> <ul style="list-style-type: none"> se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života <p>Čtení s porozuměním</p> <ul style="list-style-type: none"> vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace <p>Psaní</p> <ul style="list-style-type: none"> vyplní základní údaje o sobě i svém kamarádovi ve formuláři napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat reaguje na jednoduché písemné sdělení 	<ul style="list-style-type: none"> Zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, ovládnutí pravopisu slov osvojené slovní zásoby, přízvuk a intonace Mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) Past simple, ago Present simple x present continuous Like +ing Going to Future tense will Past continuous Articles Present continuous for future Modal verbs – must, have to, can, should Slovní zásoba Rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím, práce se slovníkem Tematické okruhy týkající se základních komunikačních situací: v rodině, ve škole, při trávení volného času a při aktivitách v rámci dalších osvojovaných témat 	<p>OSV Poznávání lidí (charaktery pohádkových postav) Komunikace (situace simulované z běžného života) Kooperace a kompetice (týmová práce na projektech)</p> <p>VDO Občanská společnost a škola (pravidla chování ve škole)</p> <p>EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí (můj zájem a obavy o okolní svět)</p> <p>VMEGS Evropa a svět nás zajímá (realie anglicky mluvících zemí a ČR) Objevujeme Evropu a svět (cestování, životní styl)</p> <p>MuV Multikulturalita (společenské dění v rámci různých národů)</p> <p>MeV Práce v realizačním týmu (práce na projektech)</p>
---	---	--

Ročník: tercie

<p>Poslech s porozuměním</p> <ul style="list-style-type: none"> rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat 	<ul style="list-style-type: none"> Zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, ovládnutí pravopisu slov osvojené slovní zásoby, slovní a větný přízvuk a intonace, poslechová cvičení s písněmi 	<p>OSV Komunikace (každodenní komunikace, řešení běžných životních situací) Kooperace a kompetice (týmová práce na projektech)</p>
--	---	---

<p>Mluvení</p> <ul style="list-style-type: none"> • se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích • mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech • vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života <p>Čtení s porozuměním</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech • rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace <p>Psaní</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • reaguje na jednoduché písemné sdělení 	<ul style="list-style-type: none"> • Mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) Present perfect – ever, never Large numbers Present tenses (present simple and present continuous) Stative verbs Present perfect with since and for Too/ enough Past simple and past continuous Had to/ could Question tags Relative pronouns – who, which, where • Slovní zásoba Rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím, práce se slovníkem • Tematické okruhy týkající se základních komunikačních situací: v rodině, ve škole, při trávení volného času a při aktivitách v rámci dalších osvojovaných témat 	<p>VDO Občanská společnost a škola (pravidla chování ve škole)</p> <p>VMEGS Evropa a svět nás zajímá (realie anglicky mluvících zemí a ČR)</p> <p>MuV Lidské vztahy (život dospívající mládeže) Multikulturalita (společenské dění v rámci různých národů)</p> <p>EV Vztah člověka k prostředí (život v minulosti a dnes)</p> <p>MeV Tvorba mediálního sdělení (vytvoření článku do časopisu) Práce v realizačním týmu (práce na projektech)</p>
Ročník: kvarta		
<p>Poslech s porozuměním</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně • rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat <p>Mluvení</p> <ul style="list-style-type: none"> • se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích • mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech 	<ul style="list-style-type: none"> • Zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, ovládnutí pravopisu slov osvojené slovní zásoby, slovní a větný přízvuk a intonace, tematická poslechová cvičení (například životní prostředí, problémy každodenního života) • Mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a 	<p>OSV Sebepoznání a sebepojetí (poznej sám sebe) Psychohygiena (zdravý životní styl) Komunikace (každodenní komunikace) Kooperace a kompetice (týmová práce na projektech)</p>

<ul style="list-style-type: none"> vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života <p>Čtení s porozuměním</p> <ul style="list-style-type: none"> vyhledá požadované informace v každodenních autentických materiálech rozumí vybraným textům, vyhledá v nich požadované informace <p>Psaní</p> <ul style="list-style-type: none"> vyplní údaje o sobě ve formuláři napíše texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat reaguje na písemné sdělení 	<p>porozumění) Modal verbs Conjunctions There is someone....ing,see/hear someone.....ing Present perfect x past simple, been, gone Conditional sentences So do I/ Nor/ Neither do I Passive voice x active voice Might Adjectives – ed/ - ing First conditional</p> <ul style="list-style-type: none"> Slovní zásoba Rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím, práce i s výkladovým slovníkem Tematické okruhy týkající se základních komunikačních situací: v rodině, ve škole, při trávení volného času a při aktivitách v rámci dalších osvojovaných témat 	<p>VMEGS Evropa a svět nás zajímá (reálie anglicky mluvících zemí a ČR)</p> <p>VDO Občanská společnost a škola (pravidla chování ve škole)</p> <p>EV Ekosystémy (naš svět, počasí)</p> <p>MeV Tvorba mediálního sdělení (tvorba příspěvků do časopisu) Práce v realizačním týmu (práce na projektech)</p>
---	---	---

5.1.3 Francouzský jazyk

5.1.3.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

ročník	prima	sekunda	tercie	kvarta
hodinová dotace	–	–	3	3

Francouzský jazyk jako vyučovací předmět realizuje obsah vzdělávacího oboru Další cizí jazyk, který je součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace RVP ZV.

V rámci předmětu jsou realizovány některé tematické okruhy průřezových témat Osobnostní a sociální výchova a Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.

Ve všech vyučovacích hodinách se třída dělí na skupiny. Výuka probíhá v jazykových učebnách vybavených didaktickou technikou, v jazykové laboratoři vybavené sluchátkovým systémem i v kmenových třídách.

Výuka je v jednotlivých ročnících zaměřena na rozvoj všech jazykových dovedností a jejich postupné prohlubování. Při stanovení jednotlivých výstupů a jejich dílčích úrovní vycházíme ze Společného evropského referenčního rámce. Tomu odpovídá i zvolený učebnicový soubor, který umožňuje zvládnutí mezinárodních zkoušek DELF. Cílem předmětu je naučit žáky komunikovat v běžných situacích každodenního života, porozumět slovu psanému i mluvenému, seznámit žáky s kulturou a reáliemi Francie a některých frankofonních zemí.

Prioritou jsou komunikativní schopnosti žáků a tomu odpovídá i snaha zapojit žáky do mezinárodních projektů a umožnit jim komunikaci s rodilými mluvčími i v rámci vyučovací hodiny. Žáci jsou také vedeni k účasti v různých konverzačních soutěžích.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- Učitel vytváří takové situace, v nichž má žák radost z učení. Umožňuje mu zvládnout slovní zásobu a zároveň odpovídající gramatické struktury.
- Učitel vede žáky k četbě v cizím jazyce, využívá k tomu cizojazyčné časopisy a internetu (s postupným rozvojem jazykových dovedností také knihovny adaptované četby ve francouzštině, která obsahuje knihy všech úrovní náročnosti) a snaží se tak motivovat žáky k celoživotnímu jazykovému vzdělávání.

Kompetence k řešení problémů:

- Učitel zadává žákům samostatné úkoly, menší jazykové projekty a podněcuje jejich tvořivost, stimuluje nadané žáky k účasti v soutěžích.
- Učitel vede žáky k práci s informacemi z různých zdrojů, vede žáky úměrně k věku k používání internetu, k práci se slovníkem a k práci s počítačem a podporuje začleňování komunikačních a informačních technologií do výuky.

Kompetence komunikativní:

- Učitel vede žáky k dialogu a ke komunikaci v různých řečových situacích (jeux de rôle) a snaží se o vytváření příznivé atmosféry ve třídě, která tuto komunikaci podporuje.
- Učitel učí žáky argumentovat a obhajovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň poslouchat názor jiného.
- Učitel motivuje žáky i pro písemnou komunikaci (dopis, e-mail, inzerát), stimuluje je ke komunikaci s jinými mladými lidmi z frankofonních zemí.

Kompetence sociální a personální:

- Učitel vede žáky k chápání potřeby efektivně spolupracovat a respektovat názor druhého.

Kompetence občanské:

- Učitel vede žáky k oceňování našich tradic a kulturního a historického dědictví a k poznávání tradic a kulturního a historického dědictví Francie.
- Učitel vyžaduje dodržování Školního řádu.

Kompetence pracovní:

- Učitel vyžaduje zodpovědné plnění zadaných úkolů a vybízí žáky k objektivnímu sebehodnocení.
- Učitel usiluje o to, aby žáci pochopili nutnost znalosti cizího jazyka, která pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvyšování mobility žáků v osobním životě i v budoucím pracovním životě.

5.1.3.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Název předmětu: Francouzský jazyk		Ročník: tercie
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY POZNÁMKY
<p>Žák:</p> <p>Poslech s porozuměním</p> <ul style="list-style-type: none"> rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální podporu <p>Mluvení</p> <ul style="list-style-type: none"> se zapojí do jednoduchých rozhovorů sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá <p>Čtení s porozuměním</p> <ul style="list-style-type: none"> rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům <p>Psaní</p> <ul style="list-style-type: none"> vyplní základní údaje o sobě ve formuláři napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny a dalších osvojovaných témat 	<p>Zvuková a grafická podoba jazyka</p> <ul style="list-style-type: none"> základní výslovnostní návyky fonetické znaky (pasivně) typické zvukové rysy francouzského jazyka vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov slovní přízvuk francouzská abeceda <p>Slovní zásoba</p> <ul style="list-style-type: none"> žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů práce se slovníkem <p>Mluvnice</p> <ul style="list-style-type: none"> základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) člen určitý a neurčitý rod a číslo podstat. a příd. jmen přivlastňovací zájmena nesamostatná časování pravidelných a nepravidelných sloves (être, avoir, aller, faire), imperativ zápor otázka (intonace, est-ce que) číslovky základní <p>Tematické okruhy</p> <ul style="list-style-type: none"> rodina a přátelé volný čas, můj den 	<p>VMEGS Evropa a svět nás zajímá (zvyky a tradice ve Francii – např. svátky)</p> <p>OSV Komunikace (komunikace v různých situacích) Mezilidské vztahy (péče o dobré vztahy v třídním kolektivu)</p> <p>Vlastní jednoduché projekty</p>

	<ul style="list-style-type: none"> škola, povolání počasí zvířata kalendářní rok (svátky, měsíce, dny v týdnu) stručný popis osoby tematické okruhy zařazovány do jednotlivých ročníků dle výběru učebnice <p>Komunikační situace</p> <ul style="list-style-type: none"> pozdravit, rozloučit se poděkovat, omluvit se představit se zeptat se na cestu hodiny, datum 	
Ročník: kvarta		
<p>Poslech s porozuměním</p> <ul style="list-style-type: none"> rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální podporu rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat <p>Mluvení</p> <ul style="list-style-type: none"> se zapojí do jednoduchých rozhovorů sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá 	<p>Zvuková a grafická podoba jazyka</p> <ul style="list-style-type: none"> vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov intonace vázání <p>Slovní zásoba</p> <ul style="list-style-type: none"> žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů práce se slovníkem <p>Mluvnice</p> <ul style="list-style-type: none"> základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) člen dělivý zájmena tázací, osobní samostatná, zájmeno en COD (předmět přímý vyjádřený zájmenem) přídavná jména národností slovesa zvrtná, modální, nepravidelná (apprendre, savoir, connaître, boire...), vazba il y a futur proche 	<p>VMEGS Evropa a svět nás zajímá (zvyky a tradice ve Francii – svátky)</p> <p>OSV Kooperace a kompetice (vlastní jednoduché projekty i skupinové práce)</p> <p>Komunikace (náměty jeu de role) Mezilidské vztahy</p>

<p>Čtení s porozuměním</p> <ul style="list-style-type: none"> rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledává v něm požadovanou informaci <p>Psaní</p> <ul style="list-style-type: none"> vyplní základní údaje o sobě ve formuláři napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení 	<ul style="list-style-type: none"> základní tvary passé composé výrazy množství <p>Tematické okruhy</p> <ul style="list-style-type: none"> jídlo, francouzská kuchyně, nákupy, oblíbení realie frankofonních zemí, Paříž, Francie v Evropě svátky ve Francii lidské tělo, zdraví dopravní prostředky tematické okruhy zařazovány do jednotlivých ročníků dle výběru učebnice <p>Komunikační situace</p> <ul style="list-style-type: none"> vyjádření názoru, spokojenost/nespokojenost přijmout/odmítnout pozvání zdvořile o něco požádat v restauraci 	
--	--	--

5.1.4 Německý jazyk

5.1.4.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

ročník	prima	sekunda	tercie	kvarta
hodinová dotace	–	–	3	3

Německý jazyk jako vyučovací předmět realizuje obsah vzdělávacího oboru Další cizí jazyk, který je součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace RVP ZV.

V rámci předmětu jsou realizovány některé tematické okruhy průřezových témat Osobnostní a sociální výchova a Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.

Výuka probíhá v jazykových učebnách a třída se při ní dělí na skupiny.

Cílem předmětu je naučit žáky komunikovat s lidmi z německy mluvících zemí v běžných denních situacích, pracovat s německými texty a rozumět mluvenému slovu z médií. Žáci získávají poznatky o reáliích a kultuře německy mluvících zemí, což vede k hlubšímu pochopení jiných kultur a obecně lepší komunikaci s cizinci založené na toleranci.

Výuka je založena na používání německého spisovného jazyka (Hochdeutsch), ale seznamuje i se zvláštnostmi rakouské němčiny.

Žákům je pak nabízena možnost zúčastnit se exkurzí do Vídně nebo do Německa.

Dále jsou žáci podporováni při přípravě k různým jazykovým soutěžím.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- Učitel pozitivně motivuje žáky k používání jazyka.
- Učitel vede žáky ke správnému používání učebnice, slovníků a jiných zdrojů informací (časopisy, internet).
- Učitel vede žáky k samostatnému učení, ke správnému plánování vlastního učení.

Kompetence k řešení problémů:

- Učitel vede žáky k porovnávání stavby německého, českého a anglického jazyka, k vyhledávání shod a odlišností.
- Učitel vede žáky k získávání informací z různých zdrojů a k práci s počítačem, podporuje začleňování komunikačních a informačních technologií do výuky.
- Učitel navozuje takové modelové situace, při kterých žáci musí řešit nějaký problém.
- Učitel předkládá žákům takové texty, ke kterým musí žáci zaujmout vlastní stanovisko.

Kompetence komunikativní:

- Učitel učí žáky porozumět jednoduchému psanému i poslechovému textu.
- Učitel simuluje se žáky situace, do kterých se mohou dostat v běžném životě (v obchodě, v restauraci apod.).
- Učitel zadává žákům úkoly, při kterých si žáci osvojují různé útvary písemných projevů (dopis, vyprávění, inzerát).

Kompetence sociální a personální:

- Učitel zadává žákům práci ve skupinách, kde si pomáhají, vyslechnou názory druhých a vzájemně se respektují.
- Učitel navozuje dostatek situací, které povedou k poznávání odlišných jazykových kultur.
- Učitel simuluje situace, při kterých se žáci učí vyžádat si a poskytnout pomoc, radu.
- Učitel podporuje žáky v navozování kontaktů s mladými lidmi v Německu nebo Rakousku.

Kompetence občanské:

- Učitel seznamuje žáky s kulturou německy mluvících zemí a zároveň je vede k ochraně našeho kulturního a historického dědictví.
- Učitel vyžaduje, aby se žáci chovali slušně, ohleduplně a aby respektovali požadavky na kvalitní životní prostředí.

Kompetence pracovní:

- Učitel vysvětluje nutnost znalosti cizího jazyka v budoucím povolání, připomíná případné možnosti studia a získání práce v Německu nebo Rakousku.
- Učitel vyžaduje dodržování pracovní disciplíny (včasný příchod do hodiny, zodpovědné plnění úkolů, šetrné zacházení s učebními pomůckami).

5.1.4.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Název předmětu: Německý jazyk		Ročník: tercie
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY POZNÁMKY
<p>Žák:</p> <p>Poslech s porozuměním</p> <ul style="list-style-type: none"> rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat <p>Mluvení</p> <ul style="list-style-type: none"> zapojí se do jednoduchých rozhovorů sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá popíše obrázek <p>Čtení s porozuměním</p> <ul style="list-style-type: none"> rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům rozumí krátkému jednoduchému textu z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci <p>Psaní</p> <ul style="list-style-type: none"> vyplní základní údaje o sobě ve formuláři 	<p>Zvuková a grafická podoba jazyka</p> <ul style="list-style-type: none"> fonetické znaky (pasivně) základní výslovnostní návyky vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov intonace <p>Slovní zásoba</p> <ul style="list-style-type: none"> žák si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů (žák umí pozdravit, poděkovat, představit se) žák práce se slovníkem <p>Tematické okruhy</p> <ul style="list-style-type: none"> Kennenlernen Familie Wohnen Tiere und Natur Schule Essen und Trinken Fernsehen Tagesablauf <p>Mluvnické jevy</p> <ul style="list-style-type: none"> základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) německé časování a skloňování zápor 	<p>Říkaneky, písně, počítačový program, video</p> <p>OSV Mezilidské vztahy (spolupráce ve třídě, vytváření postoje k jiným lidem) Kooperace a kompetice (jednoduché projekty, skupinová práce)</p> <p>Srovnání s anglickým jazykem</p> <p>VMEGS Evropa a svět nás zajímá (způsob života v německých rodinách, stravovací zvyky v německy mluvících zemích)</p>

<ul style="list-style-type: none"> • napíše jednoduché krátké texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat 	<ul style="list-style-type: none"> • základní číslovky • pořádek slov v německé větě, tvoření otázek • osobní zájmena a jejich skloňování • časové údaje • množné číslo podstatných jmen 	<p>OSV Komunikace (spolupráce ve třídě, hrané rozhovory)</p>
Ročník: kvarta		
<p>Poslech s porozuměním</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí základním pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně • rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu • rozumí základním informacím v kratších jednoduchých poslechových textech týkajících se každodenních témat <p>Mluvení</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapojí se do jednoduché konverzace • sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • odpovídá na otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá • vyjádří souhlas, nesouhlas, prosbu, odmítnutí • popíše obrázek <p>Čtení s porozuměním</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům • rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům • rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci • rozumí známým každodenním výrazům, základním frázím a jednoduchým větám • rozumí složitějším ústním pokynům při práci ve třídě, 	<p>Zvuková a grafická podoba jazyka</p> <ul style="list-style-type: none"> • fonetické znaky (pasivně) • základní výslovnostní návyky • vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov • intonace <p>Slovní zásoba</p> <ul style="list-style-type: none"> • žák si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů • práce se slovníkem • složeniny, odvozená slova <p>Tematické okruhy</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hobby und Freizeit • Freunde • Berufe • Reisen (Länder, Wetter) • Essen und Trinken • Einkaufen • Party, Feiertage (Weihnachten) • Die Stadt • Wohnung, mein Zimmer <p>Mluvnické jevy</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) • způsobová slovesa • časové údaje • skloňování zájmen 	<p>Říkaneky, písně, počítačový program, využití videa</p> <p>OSV Kooperace a kompetice (skupinová práce, jednoduché projekty)</p> <p>Srovnání s anglickým jazykem</p> <p>VMEGS Evropa a svět nás zajímá (zvyky a oslavy v Německu) Objevujeme Evropu a svět (reálie německy mluvících zemí)</p> <p>OSV Poznávání lidí (styl života v Německu, německé noviny a časopisy)</p> <p>Jednoduché projekty, soutěže</p> <p>OSV Komunikace (rozvoj komunikačních dovedností při rozhovorech)</p>

<p>písemným pokynům při práci s učebnicí</p> <ul style="list-style-type: none"> • používá dvojjazyčný slovník v učebnici, slovník gramatických výrazů v učebnici a jiné dvojjazyčné slovníky ve formě knižní i počítačové <p>Psaní</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení • popíše obrázky 	<ul style="list-style-type: none"> • slovesa s odlučitelnou předponou • vedlejší věty s <i>weil</i> • předložky se 3. a 4.pádem • perfektum 	<p>Tematické okruhy budou zařazovány do jednotlivých ročníků dle výběru učebnice.</p>
---	---	---

5.1.5 Matematika

5.1.5.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

ročník	prima	sekunda	tercie	kvarta
hodinová dotace	5	4	4	4

Matematika jako vyučovací předmět realizuje obsah vzdělávacího oboru (oblasti) Matematika a její aplikace RVP ZV.

V rámci předmětu je realizován okruh průřezového tématu Mediální výchova.

Výuka probíhá obvykle v kmenových třídách, jedna hodina týdně je věnována převážně procvičování učiva a třída je při ní dělena na skupiny.

Matematika rozvíjí u žáků zejména logické myšlení, přesné a stručné vyjadřování, geometrickou představivost a paměť. Vyžaduje tvůrčí přístup, podporuje samostatnost i nutnost spolupráce při řešení problémů a poskytuje žákům možnost vyjádřit své myšlenky a obhájit je. Matematické poznatky a dovednosti žáci uplatňují nejen v praxi, ale i v ostatních přírodovědných předmětech.

Žáci jsou podněcováni k účasti v MO, korespondenčních seminářích i dalších matematických soutěžích.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- Učitel umožňuje žákům vyzkoušet si různé metody a formy činnosti.
- Učitel zařazuje problémové úlohy, žáci řeší úlohu z více hledisek.
- Učitel vede žáky k analýze úloh a k jejich porozumění.
- Učitel pracuje s chybou žáka jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení.

Kompetence k řešení problémů:

- Učitel přechází od jednoduššího problému ke složitějšímu.
- Učitel zařazuje problémové úlohy, adekvátně náročné, směřující k rozvoji analyticko-syntetického myšlení.
- Učitel podporuje přirozenou tvořivost žáků.
- Učitel vede žáky k vyzkoušení různých postupů řešení a ke zkoumání řešitelnosti různých úloh.
- Učitel dbá na zařazování úloh spojených s praktickým životem.

Kompetence komunikativní:

- Učitel vyžaduje používání odborné terminologie.
- Učitel vyžaduje komentář při řešení úloh.

- Učitel vede žáky k porozumění různým typům textů a záznamů, včetně grafických.
- Učitel učí žáky komunikovat při řešení úloh a problémů, formulaci svých myšlenek prohlubovat porozumění pojmům, vnímání vztahů a souvislostí.

Kompetence sociální a personální:

- Učitel podporuje práci v týmu, žák přitom uplatňuje své individuální schopnosti, vědomosti a dovednosti, učí se i toleranci k jiným názorům, kriticky vyhodnocuje perspektivnost navrženého postupu a spolupracuje s ostatními při řešení úkolů.

Kompetence občanské:

- Učitel motivuje svou důsledností žáky k zodpovědnému plnění úkolů a povinností a k odpovědnosti za domácí přípravu.
- Učitel vede žáky k ověřování svých řešení a zodpovědnosti za ně.

Kompetence pracovní:

- Učitel vede žáky k trpělivosti, rozvíjí schopnosti a prohlubuje volní vlastnosti žáků, protože při řešení některých matematických úloh je nutné intenzivní pracovní nasazení.
- Učitel navozuje pracovní atmosféru při hodinách matematiky, pasivitu žáků netoleruje.

5.1.5.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Název předmětu: Matematika		Ročník: prima
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY POZNÁMKY
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zobrazí přirozená čísla a nulu na číselné ose • porovnává přirozená čísla podle velikosti • počítá z paměti i písemně s přirozenými čísly, využívá komutativnost a asociativnost sčítání a násobení • zaokrouhluje přirozená čísla • užívá uvedené znalosti při řešení úloh z praxe, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací • tvoří a řeší úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v oboru přirozených čísel 	<p>Přirozená čísla</p> <ul style="list-style-type: none"> • zápis čísla v desítkové soustavě, znázornění na číselné ose • porovnávání přirozených čísel • početní operace s přirozenými čísly (sčítání, odčítání, násobení, dělení) • slovní úlohy 	
<ul style="list-style-type: none"> • znázorní body a přímky a rozhodne o jejich vzájemné poloze • sestrojí rovnoběžky a kolmice • narýsuje úsečku dané délky • sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry • načrtne kružnici, narýsuje kružnici s daným středem a poloměrem • sestrojí střed úsečky pomocí kružítka • načrtne a narýsuje trojúhelník, obdélník a čtverec ze zadaných stran • zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů • užívá jednoduché konstrukce • počítá obvody mnohoúhelníků • používá jednotky délky a obsahu • určuje obsahy obrazců ve čtvercové síti • počítá obsah obdélníku a čtverce 	<p>Rovinné útvary</p> <ul style="list-style-type: none"> • bod, přímka, polopřímka • vzájemná poloha přímek v rovině • úsečka • kružnice, kruh • trojúhelník, obdélník a čtverec • vzdálenost bodu od přímky • obvod a obsah mnohoúhelníku • jednotky délky a obsahu 	

<ul style="list-style-type: none"> rozpozná, zda jsou dva obrazce shodné načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osové souměrnosti určí osově souměrný útvar v jednoduchém případě doplní osu souměrnosti osově souměrného obrazce 	<p>Osová souměrnost</p> <ul style="list-style-type: none"> shodné útvary osová souměrnost konstrukce obrazu útvaru v osové souměrnosti samodružné body, osově souměrné útvary, určení osy souměrnosti 	
<ul style="list-style-type: none"> načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové souměrnosti určí středově souměrný útvar v jednoduchém případě doplní střed souměrnosti středově souměrného obrazce 	<p>Středová souměrnost</p> <ul style="list-style-type: none"> středová souměrnost konstrukce obrazu útvaru ve středové souměrnosti středově souměrné útvary, určení středu souměrnosti 	
<ul style="list-style-type: none"> přečte a zapíše desetinná čísla porovnává desetinná čísla zaokrouhluje desetinná čísla a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor sčítá, odčítá, násobí a dělí desetinná čísla užívá desetinné číslo ke kvantitativního vyjádření vztahu celek – část užívá uvedené znalosti při řešení úloh z praxe 	<p>Desetinná čísla</p> <ul style="list-style-type: none"> desetinná čísla porovnávání a zaokrouhlování desetinných čísel rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě početní operace s desetinnými čísly slovní úlohy 	
<ul style="list-style-type: none"> sestrojí úhel dané velikosti, přenesse daný úhel určuje velikost úhlu měřením a výpočtem sestrojí osu úhlu rozpozná ostrý, pravý, tupý a přímý úhel, vrcholové a vedlejší úhly graficky i početně sčítá a odčítá úhly, určuje velikost úhlu výpočtem 	<p>Úhel</p> <ul style="list-style-type: none"> polopřímka, polorovina úhel jako část roviny velikost úhlu, druhy úhlů porovnávání úhlů vzájemná poloha přímek v rovině (typy úhlů) sčítání a odčítání úhlů a jejich velikostí 	
<ul style="list-style-type: none"> rozliší prvočíslo a číslo složené rozloží přirozené číslo na součin prvočísel 	<p>Dělitelnost</p> <ul style="list-style-type: none"> dělitelnost přirozených čísel – prvočíslo, číslo složené kritéria dělitelnosti 	

<ul style="list-style-type: none"> • určí největšího společného dělitele a nejmenší společný násobek čísel • modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel 	<ul style="list-style-type: none"> • číslo sudé, číslo liché • čísla soudělná a nesoudělná • násobek, dělitel • největší společný dělitel, nejmenší společný násobek • slovní úlohy 	
<ul style="list-style-type: none"> • rozpozná ostroúhlý, pravouhlý, tupouhlý, rovnostranný, rovnoramenný trojúhelník a načrtne jej • vypočítá ze známé velikosti dvou vnitřních úhlů trojúhelníku velikost třetího vnitřního úhlu • sestrojí výšky trojúhelníku • sestrojí těžnice a těžiště trojúhelníku • sestrojí kružnici opsanou a vepsanou trojúhelníku 	<p>Trojúhelník</p> <ul style="list-style-type: none"> • vnitřní úhly trojúhelníku • trojúhelníková nerovnost • třídění trojúhelníků podle velikostí stran a úhlů • výšky trojúhelníku • těžnice a těžiště trojúhelníku • kružnice opsaná a vepsaná trojúhelníku 	
<ul style="list-style-type: none"> • načrtne a sestrojí obraz krychle a kváдру • načrtne a sestrojí síť krychle a kváдру • odhaduje a vypočítá objem a povrch krychle a kváдру • převádí jednotky objemu 	<p>Krychle a kvádr</p> <ul style="list-style-type: none"> • zobrazení krychle a kváдру • síť krychle a kváдру • objem a povrch krychle a kváдру • jednotky objemu 	
Ročník: sekunda		
<ul style="list-style-type: none"> • užívá zlomek ke kvantitativního vyjádření vztahu celek – část • rozšiřuje a krátí zlomky • porovnává zlomky • převede zlomek na desetinné číslo a naopak • převede smíšené číslo na zlomek a naopak • sčítá, odčítá, násobí a dělí zlomky • upraví složený zlomek • analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá osvojený matematický aparát 	<p>Zlomky</p> <ul style="list-style-type: none"> • zlomek jako část celku • rozšiřování a krácení zlomků • porovnávání zlomků • zlomky, desetinná čísla • rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě • smíšená čísla • převrácené číslo, převrácený zlomek • sčítání, odčítání, násobení a dělení zlomků • složený zlomek • slovní úlohy 	

<ul style="list-style-type: none"> • odhadne, zda jsou dva předložené obrazce shodné • rozhodne o shodnosti obrazců pomocí průsvitky • užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti trojúhelníků • načrtne a sestrojí trojúhelník • sestrojí trojúhelníky s využitím vět sss, sus, usu • zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti trojúhelníku při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů 	<p>Shodnost trojúhelníků</p> <ul style="list-style-type: none"> • shodnost trojúhelníků • věty o shodnosti trojúhelníků (sss, sus, usu) 	
<ul style="list-style-type: none"> • rozliší kladné a záporné celé číslo • zobrazí celé číslo na číselné ose • určí absolutní hodnotu celého čísla • určí opačné číslo k danému celému číslu • porovná celá čísla podle velikosti • provádí početní operace v oboru celých čísel (sčítá, odčítá, násobí a dělí celá čísla) • analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých čísel 	<p>Celá čísla</p> <ul style="list-style-type: none"> • celá čísla a jejich znázorňování na číselné ose • absolutní hodnota celého čísla, čísla navzájem opačná • porovnávání celých čísel • sčítání, odčítání, násobení a dělení celých čísel • slovní úlohy • číselné a logické řady 	
<ul style="list-style-type: none"> • načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v posunutí 	<p>Posunutí</p> <ul style="list-style-type: none"> • posunutí a jeho určení • konstrukce obrazu útvaru v posunutí 	
<ul style="list-style-type: none"> • porovná racionální čísla podle velikosti • provádí početní operace v oboru racionálních čísel • užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, zlomkem, desetinným číslem) • analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru racionálních čísel 	<p>Racionální čísla</p> <ul style="list-style-type: none"> • záporná desetinná čísla a záporné zlomky • racionální čísla • porovnávání racionálních čísel • sčítání, odčítání, násobení a dělení racionálních čísel • číselné a obrázkové analogie • slovní úlohy 	

<ul style="list-style-type: none"> • určí poměr dvou veličin, poměrem kvantitativně vyjádří vztah celek – část • zkrátí a rozšíří daný poměr • rozdělí celek v daném poměru • užívá přirozené číslo ke kvantitativního vyjádření vztahu celek – část • řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem • pracuje s měřítky map a plánů • využívá uvedené znalosti při řešení jednoduchých úloh z praxe • určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti • řeší úlohy z praxe s využitím poměru, přímé a nepřímé úměrnosti, využívá trojčlenku 	<p>Poměr, přímá a nepřímá úměrnost</p> <ul style="list-style-type: none"> • poměr, postupný poměr • rozšiřování a krácení poměru • měřítko, měřítko mapy a plánu • úměra, přímá a nepřímá úměrnost • trojčlenka, slovní úlohy 	
<ul style="list-style-type: none"> • rozliší jednotlivé druhy rovnoběžníků a jejich vlastnosti • načrtne a sestrojí rovnoběžník • vypočítá obvod a obsah rovnoběžníku • vypočítá obvod a obsah trojúhelníku • charakterizuje lichoběžník • načrtne a sestrojí lichoběžník • vypočítá obvod a obsah lichoběžníku • charakterizuje a třídí základní rovinné útvary • načrtne a sestrojí rovinné útvary • zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů • odhaduje a vypočítá obvod a obsah základních rovinných útvarů • analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu 	<p>Čtyřúhelníky</p> <ul style="list-style-type: none"> • rovnoběžník a jeho vlastnosti • konstrukce rovnoběžníku • obvod a obsah rovnoběžníku • obsah trojúhelníku • lichoběžník a jeho vlastnosti • konstrukce lichoběžníku • obvod a obsah lichoběžníku • čtyřúhelník • pravidelné mnohoúhelníky • slovní úlohy 	
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje základ, procentovou část a počet procent • vypočítá velikost části odpovídající danému počtu procent nebo promile • určí celek z dané části odpovídající danému počtu procent 	<p>Procenta</p> <ul style="list-style-type: none"> • procento, promile, základ • počet procent, procentová část 	

<ul style="list-style-type: none"> vypočítá, kolik procent z celku představuje daná část ke kvantitativnímu vyjádření vztahu celek – část užívá procenta řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek) zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulačtor 	<ul style="list-style-type: none"> slovní úlohy jednoduché úrokování 	<p>MeV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (reklama – slevy, výprodeje)</p>
Ročník: tercie		
<ul style="list-style-type: none"> určuje a charakterizuje hranol načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině načrtne a sestrojí síť základních těles odhaduje a vypočítá objem a povrch hranolu 	<p>Hranoly</p> <ul style="list-style-type: none"> kolmý hranol síť hranolu objem a povrch hranolu 	
<ul style="list-style-type: none"> určí hodnotu výrazu sčítá, odčítá a násobí mnohočleny provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním 	<p>Výrazy</p> <ul style="list-style-type: none"> číselný výraz a jeho hodnota proměnná, výrazy s proměnnými mnohočleny 	
<ul style="list-style-type: none"> užívá ekvivalentní úpravy rovnic, vyřeší lineární rovnici matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací 	<p>Lineární rovnice</p> <ul style="list-style-type: none"> lineární rovnice, ekvivalentní úpravy rovnic slovní úlohy 	
<ul style="list-style-type: none"> určuje druhou mocninu a odmocninu (pomocí tabulek i kalkulačtoru) zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců 	<p>Druhá mocnina a odmocnina</p> <ul style="list-style-type: none"> druhá mocnina druhá odmocnina výrazy s druhou mocninou a odmocninou 	
<ul style="list-style-type: none"> používá Pythagorovu větu 	<p>Pythagorova věta</p> <ul style="list-style-type: none"> Pythagorova věta 	

<ul style="list-style-type: none"> • užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu • účelně využívá kalkulátor • zdůvodňuje a využívá metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů 	<ul style="list-style-type: none"> • užití Pythagorovy věty 	
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje určení množiny výčtem prvků a charakteristickou vlastností • načrtne množinový diagram • rozpozná podmnožinu dané množiny, určí průnik a sjednocení množin 	<p>Množiny</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojem množina • množinový diagram • podmnožina, operace s množinami 	
<ul style="list-style-type: none"> • rozpozná kružnici a kruh • zdůvodňuje a využívá polohové vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů • používá Thaletovu větu v jednoduchých konstrukčních úlohách • vypočítá délku kružnice (obvod kruhu) • vypočítá obsah kruhu • účelně využívá kalkulátor 	<p>Kruh a kružnice</p> <ul style="list-style-type: none"> • vzájemná poloha kružnice a přímky • vzájemná poloha dvou kružnic • Thaletova věta • délka kružnice • obsah kruhu 	
<ul style="list-style-type: none"> • využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru • využívá potřebnou matematickou symboliku • využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh 	<p>Množiny bodů dané vlastnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • konstrukční úlohy – množiny bodů dané vlastnosti (kružnice, osa úsečky, osa úhlu, Thaletova kružnice) • řešení konstrukčních úloh • logické a netradiční geometrické úlohy 	
<ul style="list-style-type: none"> • vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data • porovnává soubory dat • čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy 	<p>Statistika</p> <ul style="list-style-type: none"> • závislosti a data – příklady závislosti z praktického života a jejich vlastnosti, nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky • statistické šetření, četnost znaku • aritmetický průměr 	
Ročník: kvarta		
<ul style="list-style-type: none"> • určuje a charakterizuje válec 	<p>Válec</p> <ul style="list-style-type: none"> • rotační válec, síť válce 	

<ul style="list-style-type: none"> • načrtne obraz válce v rovině • načrtne a sestrojí síť válce • odhaduje a vypočítá objem a povrch válce • analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu • účelně využívá kalkulačtor 	<ul style="list-style-type: none"> • objem a povrch válce • slovní úlohy 	
<ul style="list-style-type: none"> • určuje podmínky lomeného výrazu • sčítá, odčítá, násobí a dělí jednoduché lomené výrazy 	<p>Lomené výrazy</p> <ul style="list-style-type: none"> • lomený výraz, podmínky • operace s lomenými výrazy 	
<ul style="list-style-type: none"> • řeší soustavu dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými metodou sčítací i metodou dosazovací • formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav 	<p>Soustavy lineárních rovnic</p> <ul style="list-style-type: none"> • soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými • základní pojmy a metody řešení • slovní úlohy 	
<ul style="list-style-type: none"> • rozpozná podobné obrazce a v jednoduchých případech určí poměr podobnosti • sestrojí obrazec podobný danému obrazci při zvoleném poměru podobnosti • rozdělí úsečku v daném poměru • užívá k argumentaci a při výpočtech věty o podobnosti trojúhelníků 	<p>Podobnost</p> <ul style="list-style-type: none"> • podobnost geometrických útvarů, poměr podobnosti • podobnost trojúhelníků, věty o podobnosti trojúhelníků • užití podobnosti 	
<ul style="list-style-type: none"> • rozpozná, co je a co není funkce • vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem • definuje funkce sinus, kosinus a tangens jako poměr stran pravoúhlého trojúhelníku • řeší pravoúhlý trojúhelník, účelně využívá kalkulačtor • matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů 	<p>Funkce</p> <ul style="list-style-type: none"> • pravoúhlá soustava souřadnic • pojem funkce • lineární funkce, přímá úměrnost • nepřímá úměrnost • goniometrické funkce • slovní úlohy 	

<ul style="list-style-type: none"> • načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině • rozpozná jehlan, načrtne jej, načrtne a sestrojí síť jehlanu • odhaduje a vypočítá objem a povrch jehlanu • rozpozná kužel a načrtne jej • odhaduje a vypočítá objem a povrch rotačního kužele • odhaduje a vypočítá objem a povrch koule • určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti • analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu • řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí • účelně využívá kalkulátor 	<p>Jehlan, kužel, koule</p> <ul style="list-style-type: none"> • jehlan, síť jehlanu • objem a povrch jehlanu • rotační kužel • objem a povrch kužele • koule, objem a povrch koule <ul style="list-style-type: none"> • slovní úlohy 	
<ul style="list-style-type: none"> • řeší jednoduché úlohy z finanční matematiky 	<p>Finanční matematika</p> <ul style="list-style-type: none"> • jednoduché a složené úrokování 	

5.1.6 Informatika a výpočetní technika

5.1.6.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

ročník	prima	sekunda	tercie	kvarta
hodinová dotace	–	–	2	2

Informatika a výpočetní technika jako vyučovací předmět realizuje obsah vzdělávacího oboru (oblasti) Informační a komunikační technologie RVP ZV a obsah okruhu Využití digitálních technologií vzdělávací oblasti Člověk a svět práce RVP ZV.

V rámci předmětu jsou realizovány některé tematické okruhy průřezových témat Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a Mediální výchova.

Předmětu předchází volitelný předmět Počítače a příroda.

Výuka probíhá v odborné učebně plně vybavené výpočetní technikou, třída se při ní dělí na skupiny.

Cílem předmětu je především seznámit žáky s obsluhou počítače vybaveného operačním systémem Windows, balíkem kancelářských aplikací (běžně používané produkty – zejména Office) a komunikačními programy pro přístup k síti internet (webové prohlížeče, klienti elektronické pošty, další komunikační programy). Žáci se naučí pracovat s textovým procesorem (především Word), tabulkovým kalkulátorem (Excel), programem pro tvorbu prezentací (PowerPoint) a bitmapovými a vektorovými grafickými editory. Žáci se seznámí s principem činnosti počítače, hygienou práce s počítačem, hardwarem a počítačovými sítěmi. V průběhu výuky žáci efektivně pracují s různými informačními zdroji, zejména ve vztahu k síti internet. Získané znalosti budou schopni aplikovat i v dalších vzdělávacích předmětech – při vyhledávání potřebných informací i zpracovávání různých dokumentů.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- Učitel vede žáky k využívání různých informačních zdrojů, schopnosti vyhledávat, posuzovat a třídit potřebné informace, a to s využitím nejen v předmětu Informatika a výpočetní technika, ale i v dalších předmětech a praktickém životě.
- Učitel seznamuje žáky s terminologií používanou v oblasti informatiky, výpočetní techniky a internetu.

Kompetence k řešení problémů:

- Učitel podněcuje žáky k vyhledávání informací vhodných k řešení zadaných problémových úloh.
- Učitel zadává žákům takové úkoly, které umožňují volbu různých způsobů řešení.

Kompetence komunikativní:

- V rámci zadaného úkolu – tvorby prezentace – podněcuje učitel žáky k formulaci svých myšlenek a názorů, jejich srozumitelnému vyjádření a obhajobě.

- Učitel vede žáky k efektivnímu využívání dostupného software pro komunikaci přes síť internet.

Kompetence občanské:

- Učitel vede žáky k zodpovědnému přístupu k informacím, respektování autorského práva a dodržování etických zásad při práci s počítačem.

Kompetence pracovní:

- Učitel vede žáky k dodržování hygienických zásad při práci s počítačem.

5.1.6.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Název předmětu: Informatika a výpočetní technika		Ročník: tercie
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY POZNÁMKY
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> vysvětlí základní pojmy z oblasti informatiky používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví 	<p>Informatika a informace</p> <ul style="list-style-type: none"> základní pojmy, zpracování informací hodnota a relevance informací a informačních zdrojů, metody a nástroje jejich ověřování vývojové trendy informačních technologií dostupnost a ochrana informací v ČR informační etika ochrana práv k duševnímu vlastnictví, copyright 	<p>Aj – anglické termíny, výslovnost, české ekvivalenty</p>
<ul style="list-style-type: none"> ovládá běžně rozšířené hardwarové a softwarové vybavení počítače instaluje a odinstalovává aplikace provádí běžnou údržbu počítače ovládá práci s programy pro vypalování dat na optická média <ul style="list-style-type: none"> dodržuje hygienické zásady a bezpečnostní pravidla při práci s počítačem a při úrazu poskytne první pomoc 	<p>Základy práce s počítačem</p> <ul style="list-style-type: none"> hardware software základy práce s operačním systémem organizace informací na paměťovém médiu, práce se soubory a složkami vypalování dat na optické disky – formáty médií, základy práce s programem pro vypalování základy práce ve školní počítačové síti hygiena práce s počítačem 	<p>Využití digitálních technologií</p> <p>Aj – anglické termíny, výslovnost, české ekvivalenty</p>
<ul style="list-style-type: none"> ovládá základní funkce digitální techniky; diagnostikuje a odstraňuje základní problémy při provozu digitální techniky propojuje vzájemně jednotlivá digitální zařízení pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi – cestování, obchod, vzdělávání, zábava ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první 	<p>Digitální technologie a základy práce s digitální technikou</p> <ul style="list-style-type: none"> přehled uživatelské digitální techniky a její využití (fotoaparát, kamera, mobilní telefon, PDA...) propojení a synchronizace digitálních zařízení digitální technologie, konvergence technologií počítačové programy pro zpracování hlasových a grafických informací, operační systémy zásady bezpečné práce s digitální technikou, řešení problémů, první pomoc při úrazu 	<p>Využití digitálních technologií</p> <p>Aj – anglické termíny, výslovnost, české ekvivalenty</p>

<p><i>pomoc při úrazu</i></p> <ul style="list-style-type: none"> orientuje se v poskytovaných mobilních službách 	<ul style="list-style-type: none"> mobilní služby, jejich poskytování a dostupnost v ČR 	
<ul style="list-style-type: none"> orientuje se v dostupných aplikacích pro práci s textem ovládá práci s textovými editory a využívá vhodných aplikací uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě 	<p>Zpracování textů</p> <ul style="list-style-type: none"> přehled textových editorů a jejich dostupnosti práce s textovým editorem pravidla pro estetickou úpravu textu, základní typografické poučky vkládání a úprava grafických objektů v textovém dokumentu pokročilá práce s textovým editorem tvorba textového dokumentu na vybrané téma 	<p>Čj – práce s textem</p>
<ul style="list-style-type: none"> orientuje se v dostupných aplikacích pro tvorbu prezentací ovládá práci s programy pro tvorbu prezentací a využívá vhodných aplikací uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě 	<p>Tvorba prezentací</p> <ul style="list-style-type: none"> přehled programů pro tvorbu prezentací a jejich dostupnosti základy práce s programem pro tvorbu prezentací zásady pro tvorbu úspěšných prezentací tvorba prezentace na vybrané téma předvedení vlastní prezentace před třídou 	<p>MeV Tvorba mediálního sdělení (prezentace)</p> <p>Čj – práce s textem</p>
Ročník: kvarta		
<ul style="list-style-type: none"> ovládá práci s textovými editory a využívá vhodných aplikací ovládá práci s programy pro tvorbu prezentací a využívá vhodných aplikací pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě 	<p>Opakování – zpracování textů a tvorba prezentací</p> <ul style="list-style-type: none"> práce s textovým editorem – opakování znalostí z tercie práce s programem na tvorbu prezentací – opakování znalostí z tercie samostatný projekt – vypracování textového dokumentu a prezentace na vybrané téma 	<p>VMEGS Objevujeme Evropu a svět (získávání informací o zemích světa)</p> <p>MeV Tvorba mediálního sdělení (prezentace)</p>
<ul style="list-style-type: none"> objasní základní principy fungování počítačových sítí vysvětlí výhody propojení počítačů v síti 	<p>Počítačové sítě a internet</p> <ul style="list-style-type: none"> význam, výhody propojení počítačů, sdílení síťových prostředků, bezpečné chování v počítačové síti 	<p>Využití digitálních technologií – možnosti připojení k internetu</p>

<ul style="list-style-type: none"> • používá sdílené síťové prostředky a sdílí vlastní dokumenty s ostatními uživateli v síti • popíše principy fungování internetu a možnosti připojení k internetu • užívá základní služby internetu, používá vhodné programy pro přístup k těmto službám • pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví • rozezná bezpečnostní hrozby práce s internetem a předchází jim 	<ul style="list-style-type: none"> • způsoby propojení počítačů, architektura sítí • historie, základní pojmy a principy internetu • přehled možností připojení k internetu • přehled služeb internetu • elektronická pošta a klienti pro práci s elektronickou poštou • www stránky, prohlížeče webových stránek • internetové hrozby, bezpečné chování na internetu 	<p>Aj – anglické termíny, výslovnost, české ekvivalenty</p>
<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v dostupných aplikacích – tabulkových kalkulátorech • ovládá práci s tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací • uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem • pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví • zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace ve formě tabulek a grafů 	<p>Práce s tabulkovým kalkulátorem</p> <ul style="list-style-type: none"> • přehled tabulkových kalkulátorů a jejich dostupnosti • základy práce s tabulkovým kalkulátorem • způsoby odkazování na buňky, jednoduché vzorce, porovnávání dat, použití funkcí • vkládání a úprava grafů • pokročilá práce s tabulkovým kalkulátorem • samostatná práce na zadané téma 	<p>M – tvorba vzorců, použití funkcí</p>
<ul style="list-style-type: none"> • ovládá práci s grafickými editory a využívá vhodných aplikací • uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem • zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě • ovládá práci s digitálním fotoaparátem, při tvorbě fotografií respektuje základní pravidla • provádí jednoduché úpravy digitálních fotografií v počítači, organizuje a prezentuje pořízené fotografie • provádí jednoduché úpravy videonahrávek na počítači 	<p>Počítačová grafika, základy práce s fotografií a videem</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní pojmy, oblasti využití počítačové grafiky • vektorová grafika, práce s vektorovým grafickým editorem • rastrová grafika, práce s bitmapovým grafickým editorem • základy práce s digitálním fotoaparátem, pravidla pro tvorbu fotografií • úpravy, prohlížení a organizace fotografií na PC • multimedia, základy zpracování videa na počítači 	<p>Využití digitálních technologií – práce s digitálním fotoaparátem, videokamerou</p> <p>Vv – kompozice</p>
<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v dostupných aplikacích pro tvorbu www stránek 	<p>Základy tvorby www stránek</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní pojmy, přehled možností tvorby webových stránek, programy pro tvorbu webových stránek a jejich dostupnost 	<p>MeV Tvorba mediálního sdělení (www stránky)</p>

<ul style="list-style-type: none"> • ovládá práci s programy pro tvorbu www stránek a využívá vhodných aplikací • uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem • pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví • zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě 	<ul style="list-style-type: none"> • export dokumentů běžných kancelářských aplikací jako HTML dokumentů • tvorba webových stránek ve WYSIWYG editoru • základy jazyka XHTML • možnosti umístění vlastních www stránek na internet • tvorba jednoduchých www stránek na vybrané téma 	
--	---	--

5.1.7 Dějepis

5.1.7.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

ročník	prima	sekunda	tercie	kvarta
hodinová dotace	2	2	2	2

Dějepis jako vyučovací předmět realizuje obsah vzdělávacího oboru Dějepis, který je součástí vzdělávací oblasti Člověk a společnost RVP ZV.

V rámci předmětu jsou realizovány některé tematické okruhy průřezových témat Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova a Environmentální výchova.

Výuka probíhá ve třídách, případně v muzeu, archivu či v přírodním prostředí.

Cílem předmětu je vedení žáků k logickému a tvořivému myšlení, k otevřené komunikaci, k citlivému vztahu k přírodě i společnosti, k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, či k vytvoření vlastní životní orientace.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- Učitel klade důraz na pozitivní motivaci žáků prostřednictvím zajímavého výchozího textu, úkolu nebo zapojením probíraného učiva do kontextu dosavadních znalostí a zkušeností apod.
- Učitel vyhledává a třídí informace a pomocí vhodných způsobů a metod je využívá v procesu učení.
- Učitel vede žáky k samostatnému osvojování nových poznatků prostřednictvím práce s různými informačními zdroji.
- Učitel rozvíjí samostatné myšlení žáků.

Kompetence k řešení problémů:

- Učitel vede žáky k vnímání společenských problémů v historii v jejich vzniku, vývoji i řešení.
- Učitel zadává samostatné práce ve formě referátů na nejrůznější témata.
- Učitel učí žáky analyzovat přečtené texty a kriticky posoudit jejich obsah i formu.

Kompetence komunikativní:

- Učitel vede žáky ke kultivovanému ústnímu i písemnému vyjadřování myšlenek, vlastních názorů a postojů.
- Učitel učí žáky vhodně reagovat v běžných komunikačních situacích, diskutovat a obhajovat svůj názor a akceptovat názor druhých.

Kompetence sociální a personální:

- Učitel vede žáky k práci ve skupině, k vytvoření pravidel práce v týmu a jejich respektování, zejména při řešení společných úloh nebo diskusích ve skupině nebo v rámci celé třídy.
- Učitel vnáší přátelskou atmosféru do procesu výuky.
- Učitel posiluje sebedůvěru žáků a jejich samostatný rozvoj.

Kompetence občanské:

- Učitel vede žáky k chápání a osvojování společenských norem a zákonů z hlediska historického vývoje.
- Učitel umožňuje žákům pomocí různých forem výuky ocenit bohatství kulturní tradice, projevit pozitivní postoj k uměleckým dílům.

Kompetence pracovní:

- Učitel rozvíjí u žáků smysl pro povinnost vyžadováním odpovědné a soustavné přípravy na výuku.
- Učitel podporuje a kontroluje úsilí žáků při přípravě materiálů k zadaným úkolům.

5.1.7.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Název předmětu: Dějepis		Ročník: prima
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY POZNÁMKY
Žák: <ul style="list-style-type: none"> vysvětlí smysl historického zkoumání uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu pojmenuje instituce, kde jsou zdroje informací o minulosti shromažďovány uvede příklady zdrojů informací o minulosti orientuje se na časové ose a v historické mapě 	Člověk v dějinách, úvod do studia dějepisu <ul style="list-style-type: none"> význam zkoumání dějin získávání informací o dějinách historické prameny historický čas a prostor 	
<ul style="list-style-type: none"> vyjmenuje ve správném pořadí vývojové stupně člověka uvede hlavní přínos jednotlivých typů uvede příklady naleziště, především pak na našem území 	Počátky lidské společnosti, vývojové etapy člověka <ul style="list-style-type: none"> člověka lidská společnost v pravěku 	OSV Komunikace (vývojové typy člověka) Kooperace a kompetice (archeologické práce)
<ul style="list-style-type: none"> charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu uvádí, v čem se podoba a kvalita života měnila ve srovnání s předchozími obdobími objasní význam zemědělství, dobytkařství a zpracování kovů pro lidskou společnost uvede příklady archeologických kultur na našem území popíše blíže především keltské osídlení, střední Evropu atd. 	Počátky lidské společnosti, člověk a lidská společnost v pravěku <ul style="list-style-type: none"> doba kamenná doby kovů doba římská 	OSV Mezilidské vztahy (život pravěkého člověka) Rozvoj schopností poznávání (způsoby zpracování kovů) Kreativita (pravěké umění) EV Vztah člověka k prostředí (pravěké zemědělství)
<ul style="list-style-type: none"> zjistí základní časové údaje rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací 	Nejstarší civilizace, kořeny evropské kultury <ul style="list-style-type: none"> nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz Čína Indie 	EV Základní podmínky života (přírodní podmínky života člověka)

<ul style="list-style-type: none"> • ukáže oblasti prvních států na mapě • uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví • ocení vynález písma 	<ul style="list-style-type: none"> • Egypt • státy v oblasti Mezopotámie 	
<ul style="list-style-type: none"> • demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury • uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem • porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech • vysvětlí podstatu antické demokracie • uvede důvody, v čem byl v oblasti kultury přínos Řecka pro civilizaci 	<p>Antické Řecko</p> <ul style="list-style-type: none"> • doba osídlování a kolonizace • doba vytváření městských států • doba válek a hledání hegemonu • kultura řeckého světa 	<p>VDO Formy participace občanů v politickém životě (řecká demokracie)</p> <p>MuV Kulturní diference (přínos kultury Řecka)</p> <p>VMEGS Jsme Evropané (vývoj ve střední Evropě)</p> <p>OSV Kreativita (antická kultura)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • na mapě prokáže základní orientaci • popíše přírodní podmínky Itálie • charakterizuje proces osídlování Itálie • popíše jednotlivé etapy římských dějin • vysvětlí vznik křesťanství a jeho vývoj po celou epochu trvání římských dějin • charakterizuje přínos římské kultury pro civilizaci • ocení Řím jako dovršitele antické kultury 	<p>Antický Řím</p> <ul style="list-style-type: none"> • doba osídlování • doba královská • doba císařská • rozdělení říše • kultura římského světa 	<p>VDO Občan, občanská společnost a stát (společenská diference)</p> <p>VMEGS Jsme Evropané (římská republika)</p> <p>MuV Kulturní diference (přínos římské kultury)</p> <p>OSV Kreativita (antická kultura)</p>
Ročník: sekunda		
<ul style="list-style-type: none"> • ukáže na mapě pravlast Slovanů • popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států 	<p>Stěhování národů – nová tvář světa Střední Evropa a její styky s antickým Středomořím – vytváření nových sídel v Evropě</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • dokáže vysvětlit pokračování antické tradice • charakterizuje dobu a nejdůležitější panovníky • uvede příklady byzantského kulturního slohu 	<p>Byzantská říše</p> <ul style="list-style-type: none"> • politika • kultura a vzdělanost 	

<ul style="list-style-type: none"> • zhodnotí význam této germánské říše • odvodí základní pojmy od slova feudum • vysvětlí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka • vymezí konflikty mezi světskou a církevní mocí • vymezí vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám • zhodnotí význam Karla Velikého 	<p>Franská říše</p> <ul style="list-style-type: none"> • doba Karla Velikého • kultura říše • vliv na další vývoj Evropy • křesťanství, papežství, císařství 	<p>EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí (první změny výrobních způsobů prostředků ve středověku)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • popíše okolnosti vzniku islámu • porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti • uvede příklady vyspělé arabské kultury 	<p>Islám a islámské říše ovlivňující Evropu – Arabové, Turci</p> <ul style="list-style-type: none"> • vlivy na Evropu • náboženství • islámské říše 	
<ul style="list-style-type: none"> • popíše životní styl a význam Normanů • charakterizuje vznik a vývoj jednotlivých státních útvarů • uvede hlavní panovnická jména s vymezením doby • dokáže určit na mapě oblasti vzniku raně feudálních států • ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti 	<p>Počátky raně feudálních států v západní a severní Evropě</p> <ul style="list-style-type: none"> • nový etnický obraz Evropy • utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj • Anglie • Francie • Španělsko • struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev 	<p>OSV Mezilidské vztahy (charakteristika feudální společnosti)</p> <p>VDO Občan, občanská společnost a stát (první feudální státy Evropy)</p> <p>VMEGS Evropa a svět nás zajímá (feudální státy ve střední Evropě)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • popíše život Slovanů v době jejich příchodu na naše území • dokáže stručně představit základní české pověsti • shromáždí základní údaje o Sámovi a jeho době • určí důvod vzniku kmenového svazu a jeho úlohu v obranných bojích 	<p>Počátky osídlení našeho území Český stát a jeho vnitřní vývoj, postavení v Evropě</p> <ul style="list-style-type: none"> • báje a pověsti • kmenový svaz • války a mírový vývoj 	<p>VDO Občan, občanská společnost a stát (první státní útvary na našem území)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech • charakterizuje osoby Konstantina a Metoděje i jejich učení • vyjmenuje v chronologickém pořadí hlavní představitele říše 	<p>Velká Morava a její vnitřní vývoj, postavení v Evropě Kultura středověké společnosti – románské umění a vzdělanost</p> <ul style="list-style-type: none"> • vznik a politický vývoj • významné osobnosti • kultura a umění 	<p>MuV Kulturní diference (působení věrozvěstů Konstantina a Metoděje)</p>

<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí příčiny zániku říše uvede příklady románské kultury 		
<ul style="list-style-type: none"> rozliší počátky státu podle pověstí a historicky prokázané skutečnosti vyjmenuje hlavní osobnosti konce 9. a celého 10. století uvede u každé osobnosti její přínos a důležité události doby objasní vnitřní vývoj českého státu a jeho postavení v evropských souvislostech zná pojem románská kultura uvede příklady románské kultury, především v architektuře 	<p>Český stát, jeho vnitřní vývoj a postavení v Evropě</p> <ul style="list-style-type: none"> české pověsti a báje od Bořivoje po Boleslava III. politika a kultura doby vznik biskupství konkurence, války a bitvy Přemyslovců 	<p>OSV Komunikace (dějiny českého státu 9.–11. století)</p>
<ul style="list-style-type: none"> dokáže se orientovat na mapě při určování rozlohy zjistí přibližnou souběžnost s počátky českého státu vysvětlí zvláštnost podoby říše římské vymezi úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti určí významné události pro české dějiny v 10. století 	<p>Raně feudální státy Evropy</p> <ul style="list-style-type: none"> Svatá říše římská Polsko Kyjevská Rus Uhry Itálie 	
<ul style="list-style-type: none"> vyjmenuje v chronologickém pořadí vybrané osobnosti přemyslovských knížat a králů určí hlavní události doby jejich vlád soustředí se především na charakteristiku doby a osobností tzv. „posledních Přemyslovců“ dá příklady proměnlivého vztahu našeho státu k říši objasní způsoby zemědělského způsobu života lidí vysvětlí příčiny vzniku a rozvoj měst objasní základní pojmy spojené s městy – typologie apod. 	<p>Český stát v 11.–14. století</p> <ul style="list-style-type: none"> první čeští králové politika dědičných králů charakteristika jednotlivých etap do roku 1306 vyměření Přemyslovců 	<p>OSV Komunikace (dějiny českého státu 11.–14. století) Mezilidské vztahy (charakteristika feudální společnosti)</p>
<ul style="list-style-type: none"> rozliší vztahy mezi světskou a církevní mocí vysvětlí příčiny vzniku křížových výprav – s odkazem na dobu 8. století představí úspěchy a neúspěchy nejdůležitějších výprav 	<p>Křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy</p> <ul style="list-style-type: none"> vznik a průběh významné osobnosti a události rytířské řády výsledky a význam 	<p>MuV Lidské vztahy (náboženské války a křížové výpravy)</p>

<p>středověku</p> <ul style="list-style-type: none"> • zhodnotí význam a důsledky výprav pro Evropu 		
<ul style="list-style-type: none"> • vyjmenuje v chronologickém pořadí všechny Lucemburky na českém trůnu • vymezí vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám • vyzvedne a ocení osobnost Karla IV. • sestaví přehlednou strukturu feudální společnosti • vysvětlí důvody, proč se nespokojenost všech obyvatel obrací proti církvi 	<p>Český stát za Lucemburků – do počátků husitství</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jan Lucemburský • Karel IV. • Václav IV. • kulturní význam doby • český panovník a císařská moc 	<p>OSV Komunikace (dějiny českého státu 14.–15. století)</p> <p>MuV Lidské vztahy (náboženské války)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • popíše typickou gotickou stavbu a uvede její hlavní znaky • uvede příklady gotické kultury • popíše strukturu university • uvede příklady české literatury • představí významné osobnosti gotické kultury v různých oborech 	<p>Kultura středověké společnosti – gotické umění a vzdělanost</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteristika • významné osobnosti • významné památky 	<p>OSV Kreativita (gotická kultura)</p> <p>EV Ekosystémy (vznik měst ve středověku) Lidské aktivity a problémy životního prostředí (první změny výrobních způsobů a prostředků ve středověku)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • uvede důvody sporů mezi císařem a papežem • zhodnotí příčiny konfliktních vztahů Anglie a Francie • představí významné evropské události • určí historický územní vývoj nejsilnějších evropských zemí • charakterizuje dobu stoleté války, příčiny i důsledky, významné osobnosti války • popíše okolnosti vývoje církve a její dogmatismus • zmíní vývoj na Rusi, uvede významné osobnosti a události • doloží příčiny rozkvětu i úpadku evropských zemí do doby 15. století 	<p>Evropské dějiny 11.–15. století</p> <ul style="list-style-type: none"> • boj o investituru • mocenské soupeření Anglie s Francií • stoletá válka • státní útvary v ruské zemi • význam vzniku a rozvoje měst na feudální společnost 	<p>VDO Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování (vzájemné vztahy císařství a papežství)</p> <p>OSV Mezilidské vztahy (charakteristika feudální společnosti)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí Husovy reformní myšlenky • popíše události spojené s Husem a kostnickým koncilem • vymezí, kdo vše patřil mezi husity a proč • doloží názorové rozdíly mezi husity 	<p>Český stát v době husitství</p> <ul style="list-style-type: none"> • počátky husitství • Mistr Jan Hus • etapy husitské revoluce • šíření husitství Evropou 	<p>OSV Komunikace (dějiny českého státu 15. století) Hodnoty, postoje, praktická etika (vojenské konflikty v dějinách 15. století)</p>

<ul style="list-style-type: none"> • vyjmenuje body společného programu husitů • charakterizuje války s křižáky, jednotlivé významné bitvy • shromáždí poznatky o husitském vojenství • zhodnotí důvody husitských vítězství • určí příčiny porážky husitů, a to i v souvislosti s basilejským koncilem • představí osobu P. Chelčického • charakterizuje etapu posledních bojujících stoupců husitství • zdůvodní vznik jednoty bratrské • vymezi význam husitské tradice pro český politický a kulturní život 	<ul style="list-style-type: none"> • významné osobnosti • důsledky husitských válek • poslední stoupcí husitství • kulturní úpadek české země • vznik jednoty bratrské a její působení • význam husitství • převzetí moci Zikmundem 	<p>VDO Formy participace občanů v politickém životě (doba husitská)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • zhodnotí dobu 1434–1439 • představí osobnost Jiřího z Poděbrad, a to nejen jako vladaře • vysvětlí pojem „král dvojího lidu“ • popíše úmysl Jiřího vytvořit mírový svazek evropských panovníků • vysvětlí pojem stavovská monarchie • popíše důvody příchodu polského rodu na český trůn • popíše vnitřní spory mezi šlechtou a městy • představí oba jagellonské panovníky • uvede nejdůležitější události a osobnosti jagellonské doby • uvede příklady staveb pozdní – vladislavské – gotiky 	<p>Český stát po husitství</p> <ul style="list-style-type: none"> • období 1436–1453 <p>Počátky nové doby</p> <p>Doba poděbradská</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteristika vlády Jiřího • evropské aktivity českého panovníka • smlouvy o nástupnictví <p>Vláda Jagellonců</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vladislav a jeho politika • Ludvík a jeho doba 	<p>OSV Komunikace (dějiny českého státu 15.–16. století) Mezilidské vztahy (charakteristika feudální společnosti)</p> <p>VDO Formy participace občanů v politickém životě (doba husitská a poděbradská)</p> <p>VMEGS Jsme Evropané (Jiří z Poděbrad a jeho doba)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • popíše a demonstruje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky • představí nejznámější mořeplavce • objasní vztah kolonie a jejího vlastníka • charakterizuje tzv. dobyvačné plavby • určí dobu a význam první plavby kolem světa • představí úlohu církve v této době 	<p>Objevy a dobývání</p> <p>Zámořské objevy a počátky dobývání světa</p> <ul style="list-style-type: none"> • významné události • významné osobnosti • význam objevných plaveb 	<p>VMEGS Objevujeme Evropu a svět (objevné plavby ve středověku)</p>

Ročník: tercie		
<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí znovuobjevení myšlenky žádající reformu církve, včetně reakce církve na tyto požadavky uvede důvody sporů mezi Španělskem a Nizozemím doloží mocnou pozici Habsburků v Evropě orientuje se v nově vzniklé náboženské situaci v Evropě na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus představí náboženské války a spory v evropských zemích prokáže znalost změn v říši, především pak v Německu 	<p>Počátky nové doby Evropa a svět v 16. století</p> <ul style="list-style-type: none"> změny ve Španělsku reformace a její šíření Evropou absolutismus ve Francii a v Anglii náboženské války v Evropě kolonizační procesy 	<p>VDO Občan, občanská společnost a stát (absolutismus a neoabsolutismus v evropských zemích 16.–18. století)</p>
<ul style="list-style-type: none"> popíše okolnosti nástupu Habsburků na český trůn vysvětlí podstatu sporu s českými stavy objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center popíše průběh sporu mezi Habsburky a šlechtou vrcholící stavovským povstáním 1618 objasní postavení českého státu uvnitř habsburské monarchie 	<p>Habsburkové na českém trůnu v letech 1526–1648</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteristika jednotlivých panovníků a období vlád spory se šlechtou počátky a průběh třicetileté války u nás důsledky války z politického pohledu 	<p>OSV Komunikace (dějiny českého státu 16.–17. století)</p>
<ul style="list-style-type: none"> objasní souvislost s antikou vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka popíše typickou renesanční stavbu uvede hlavní osobnosti a obory jejich působení vysvětlí podstatu a vývoj humanismu charakterizuje specifčnost renesance a humanismu v českých zemích 	<p>Renesance a humanismus</p> <ul style="list-style-type: none"> evropská podoba česká renesance a humanismus 	<p>OSV Kreativita (renesance)</p>
<ul style="list-style-type: none"> objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války vyjmenuje hlavní válčící země na obou stranách odůvodní motivaci k účasti ve válce popíše vojenství té doby vyjmenuje jednotlivé etapy války představí hlavní osobnosti války posoudí důsledky třicetileté války 	<p>Třicetiletá válka</p> <ul style="list-style-type: none"> příčiny vzniku a počátky konfliktu charakteristika jednotlivých etap významné události a osobnosti důsledky války pro Evropu 	<p>OSV Hodnoty, postoje, praktická etika (vojenské konflikty v dějinách 17. století)</p>

<ul style="list-style-type: none"> • zhodnotí situaci v poválečné Evropě • vysvětlí pojem vědecká revoluce • vyjmenuje významné osobnosti a jejich objevy • představí zákonitosti kapitalistického vývoje výroby a společnosti • rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek • představí vývoj na americkém kontinentě, vznik USA • vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti 	<p>Evropa a svět ve 2. polovině 17. a v průběhu 18. století</p> <ul style="list-style-type: none"> • výrobní a technologické změny • Francie za vlády Ludvíkovců • vznik USA • Anglie v revolučních a porevolučních proměnách • revoluční Evropa • osvícenský absolutismus • barokní kultura a osvícenství 	<p>VMEGS Evropa a svět nás zajímá (vznik USA a vztah k Evropě)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • vyjmenuje důsledky porážky českých stavů • uvede důsledky vestfálského míru pro české země • zhodnotí vládu Ferdinanda III. a Leopolda I. • popíše nevolnické bouře ve 2. polovině 17. století na našem území • představí kulturní směr dané epochy • popíše typickou barokní stavbu • uvede představitele tohoto kulturního směru • vypráví o životě a díle J. A. Komenského • zmíní význam prvního robotního patentu • vysvětlí problém nástupu Marie Terezie – pragmatická sankce • uvede příklady reforem M. Terezie • zhodnotí přínos M. Terezie pro české země • charakterizuje dobu vlády Josefa II. • vysvětlí význam jeho základních reforem • zhodnotí důvody výrazného obratu rakouské politiky vůči českým zemím na přelomu 18. a 19. století 	<p>České země po třicetileté válce a v období osvícenského absolutismu</p> <ul style="list-style-type: none"> • období utuženého nevolnictví • Leopold I. a jeho zájmy • kulturní vývoj doby • selská povstání a lidové bouře • doba vlády Marie Terezie • politika a snahy Josefa II. • vznik procesu národního obrození 	<p>OSV Komunikace (dějiny českého státu v 17.–18. století) Mezilidské vztahy (charakteristika novověké společnosti)</p> <p>MuV Lidské vztahy (náboženské války v Evropě)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • popíše francouzskou společnost před revolucí • sestaví základní osnovu průběhu revolučních událostí • zhodnotí myšlenky Deklarace lidských a občanských práv • představí osobnost Napoleona a jeho nástup k moci 	<p>Velká francouzská revoluce a její vliv na Evropu</p> <ul style="list-style-type: none"> • významné události a osobnosti <p>Napoleonské období a jeho vliv na Evropu</p> <ul style="list-style-type: none"> • převzetí moci Napoleonem ve Francii • bitvy v Evropě i na africkém kontinentě 	<p>OSV Hodnoty, postoje, praktická etika (vojenské konflikty v dějinách 18.–19. století)</p> <p>VMEGS</p>

<ul style="list-style-type: none"> • objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé 	<ul style="list-style-type: none"> • porážky Napoleona a jednání o míru • důsledky válek pro Evropu 	<p>Objevujeme Evropu a svět (Evropa v době napoleonských válek)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • dokáže, že průmyslová revoluce znamenala komplexní změnu společnosti • objasní obecný význam termínu socialismus • charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin, uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích • uvede stručný přehled úspěchů národně osvobozenického hnutí • popíše příčiny a výsledky revoluce 1848 v evropských zemích 	<p>Evropa a svět v 1. polovině 19. století Revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů</p> <ul style="list-style-type: none"> • kapitalismus jako nový výrobní způsob • revoluční tendence a zájmy v Evropě • politické proudy, ústava • politické strany, občanská práva • industrializace a její důsledky pro společnost 	<p>VMEGS Jsme Evropané (národně osvobozenická hnutí v Evropě 19. století)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • uvede hlavní osobnosti průmyslové revoluce a jejich vynálezy • vysvětlí pojem národní obrození • uvede jména národních buditelů a jejich konkrétní přínos • charakterizuje příčiny a výsledky revoluce 1848 • porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů 	<p>Národní hnutí velkých a malých národů Utváření novodobého českého národa – národní obrození Revoluční rok 1848 v našich zemích</p> <ul style="list-style-type: none"> • řešení politických, sociálních a národnostních problémů • politické proudy • ústava • politické systémy • občanská práva 	<p>OSV Komunikace (dějiny českého státu 18.–19. století) VDO Formy participace občanů v politickém životě (revoluční události 1848 v Evropě)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • popíše pokrok, který přinesla technickovědecká revoluce • zhodnotí průběh a důsledky sjednocovacích procesů v Evropě • na vybraných příkladech demonstuje základní politické proudy • vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla • stručně představí kulturu 19. století 	<p>Evropa a svět ve 2. polovině 19. století</p> <ul style="list-style-type: none"> • politické změny • vznik Rakousko-Uherska • mocenská politika a konflikty v Evropě • sociální otázka • kulturní rozrůzněnost doby 	<p>VMEGS Evropa a svět nás zajímá (vznik novodobých národů v 19. století)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje období bachovského absolutismu • objasní příčiny vzniku Rakousko – Uherska • popíše neúspěšný pokus o česko – rakouské (německé) vyrovnání 	<p>České země ve 2. polovině 19. století</p> <ul style="list-style-type: none"> • aktivní a pasivní politika v českých zemích • politické skupiny a strany • snaha o národní zrovnoprávnění • kulturní rozrůzněnost doby 	<p>OSV Mezilidské vztahy (charakteristika novověké společnosti) VDO Principy demokracie jako formy vlády</p>

<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí diferenciaci politického i společenského života uvede nutnost boje za politická práva obyvatel charakterizuje v základních událostech české země před 1. světovou válkou na počátku 20. století charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií 	<ul style="list-style-type: none"> konflikty mezi velmocemi, kolonialismus <p>Moderní doba Doba před 1. světovou válkou</p> <ul style="list-style-type: none"> příčiny vzniku války významné události a osobnosti doby do roku 1914 	<p>a způsobu rozhodování (politika rakouského mocnářství 2. poloviny 19. století)</p> <p>VMEGS Jsme Evropané (vznik Rakousko-Uherska) Evropa a svět nás zajímá (vznik novodobých národů 19. století)</p> <p>MuV Lidské vztahy (vznik politických stran v průběhu 2. poloviny 19. století)</p>
Ročník: kvarta		
<ul style="list-style-type: none"> na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky uvedením hlavních událostí a významných osobností charakterizuje průběh války popíše události v Rusku v průběhu války objasní důvody ukončení války a jejich důsledky pro poválečnou Evropu 	<p>Moderní doba Příčiny a průběh 1. světové války</p> <ul style="list-style-type: none"> významné události významné osobnosti politické, sociální a kulturní důsledky války 	<p>OSV Hodnoty, postoje, praktická etika (1. světová válka)</p>
<ul style="list-style-type: none"> zdůvodní význam a zásluhy TGM uvede významné představitele a skupiny odboje vypráví o legiích a zhodnotí jejich význam charakterizuje události související se vznikem Československa stručně charakterizuje vývoj posledních měsíců roku 1918 z hlediska státotvornosti 	<p>1. světová válka a naše země</p> <ul style="list-style-type: none"> politické skupiny významné události a osobnosti boj za svobodu a nezávislost vznik Československa 	<p>OSV Komunikace (dějiny českého státu do roku 1918) Hodnoty, postoje, praktická etika (1. světová válka)</p>
<ul style="list-style-type: none"> objasní charakter versailleského systému a problémy jeho fungování rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět 	<p>Evropa a svět po 1. světové válce</p> <ul style="list-style-type: none"> nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě nebezpečí fašismu a nacismu formování komunismu a politických zájmů důležité události v jednotlivých zemích Evropy 	<p>MuV Kulturní diference (Evropa a svět ve 20. letech 20. století) Etnický původ (vznik fašismu a nacismu)</p> <p>EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí (demografický vývoj Evropy v poválečném období)</p>

<ul style="list-style-type: none"> • vyjmenuje a popíše státní symboly • dokáže popsat fungování pluralitní demokracie • vysvětlí, které problémy musel nový stát řešit a jak se to podařilo • představí význam prvních vlád a funkci prezidenta • zhodnotí význam TGM pro dobu • objasní hospodářské problémy i výsledky československé ekonomiky • zná základní politické pojmy 	<p>Československo jako nový stát v Evropě</p> <ul style="list-style-type: none"> • vznik Československa <p>Vývoj ve 20. letech 20. století</p> <ul style="list-style-type: none"> • první vlády a jejich politika • T. G. Masaryk a jeho život i moc • hospodářsko-politický vývoj • sociální a národnostní problémy • významné události i osobnosti 	<p>OSV Komunikace (dějiny Československa ve 20. letech 20. století)</p> <p>VDO Občan, občanská společnost a stát (vznik Československa)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • uvede příčiny a důsledky hospodářské krize • vysvětlí souvislosti mezi hospodářským vývojem a nástupem extrémních politických sil • vysvětlí pojem nacismus a uvede jeho znaky • popíše politiku usmířování a uvede její konkrétní příklady • zhodnotí dopady krize i způsoby jejího řešení 	<p>Světová hospodářská krize</p> <ul style="list-style-type: none"> • mezinárodně politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech • totalitní systémy – komunismus, fašismus, nacismus a jejich důsledky pro svět 	<p>VMEGS Evropa a svět nás zajímá (světová hospodářská krize)</p> <p>OSV Kreativita (umění 1. poloviny 20. století)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • vyvodí závěry z hospodářské krize a jejího vlivu na naše země • představí vývoj v Německu jako hlavním a silném sousedovi našeho státu • zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí • zhodnotí význam TGM a E. Beneše • rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu • vysvětlí pojem Protektorát Čechy a Morava a vztah Čechů k novému útvaru • vysvětlí příčiny vzniku Slovenského státu • vymezí období druhé republiky 	<p>Československo ve 30. letech 20. století</p> <ul style="list-style-type: none"> • vliv Masaryka a Beneše • dopady světové hospodářské krize • totalitní systémy – komunismus, fašismus, nacismus a jejich důsledky pro Československo <p>Boj o záchranu demokracie</p> <ul style="list-style-type: none"> • mezinárodní smlouvy • příprava na obranu či válku • politické a národní zájmy • Mnichovská dohoda a její důsledky • Rozdělení státu a vznik Protektorátu Čechy a Morava • vznik odboje a jeho činnost • počátek další světové války 	<p>OSV Mezilidské vztahy (moderní člověk v proměnách 20. století) Komunikace (dějiny Československa ve 30. letech 20. století)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • zhodnotí vývoj v Německu a nástup Hitlera k moci • uvede důsledky světové hospodářské krize pro Evropu 	<p>Evropa a svět ve 30. letech 20. století</p> <ul style="list-style-type: none"> • významné události a osobnosti jednotlivých zemí Evropy • politika a zájmy A. Hitlera a Německa 	<p>MuV Kulturní diference (Evropa a svět ve 30. letech 20. století)</p>

<p>i jednotlivé země</p> <ul style="list-style-type: none"> • představí problematiku španělské občanské války • na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv • stručně zhodnotí kulturu meziválečného období • vymezí základní požadavky fašismu a nacismu před rozpoutáním 2. světové války 	<ul style="list-style-type: none"> • občanská válka ve Španělsku • přípravy na válku • počátky válečných konfliktů • kulturní směry předválečného období 	
<ul style="list-style-type: none"> • přehledně popíše vývoj válečných operací • uvede základní časové mezníky • uvede místa nejvýznamnějších válečných operací • vyjmenuje představitele tzv. velké trojky • vysvětlí pojem protihitlerovská koalice, její hlavní cíle a zásady • uvede hlavní body diplomatických jednání na hlavních konferencích • vymezí důsledky vítězství protihitlerovské koalice • vyhodnotí jednání a výsledky poválečné mírové konference • vymezí rozpory mezi bývalými válečnými spojenci při jednáních v roce 1945 	<p>2. světová válka</p> <ul style="list-style-type: none"> • příčiny a průběh • holocaust • politické a ekonomické důsledky války 	<p>OSV Hodnoty, postoje, praktická etika (2. světová válka)</p> <p>MuV Etnický původ (fašismus a nacismus) Lidské vztahy (2. světová válka)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje odboj a jednotlivé skupiny • na konkrétních událostech představí boj našeho lidu proti okupantům • zhodnotí význam jednotlivých osobností našeho odboje • vysvětlí příčiny a průběh povstání vůči okupaci u nás i na Slovensku • představí problematiku odsunu • uvede politické zájmy exilových odbojových skupin • charakterizuje vznik nové vlády pro osvobozené země 	<p>Naše země v době 2. světové války</p> <ul style="list-style-type: none"> • situace v našich zemích • domácí a zahraniční odboj • spolupráce se zahraničím • významné události a osobnosti • povstání v době války na našem území • osvobození a jeho význam pro další vývoj země 	<p>OSV Hodnoty, postoje, praktická etika (2. světová válka) Komunikace (dějiny českého území a Slovenska v průběhu 2. světové války)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí příčiny a podstatu rozporu mezi bývalými spojenci po roce 1945 • shromáždí znaky charakterizující pojem studená válka • vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa • uvede příklady střetávání obou bloků 	<p>Evropa a svět po 2. světové válce</p> <ul style="list-style-type: none"> • studená válka • rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi • politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření • vnitřní situace v zemích východního bloku 	<p>VDO Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování (poválečný vývoj v Evropě i ve světě po 2. světové válce)</p>

<ul style="list-style-type: none"> • uvede příklady rozpadu koloniálního systému • prokáže základní orientaci v problémech současného světa • zhodnotí význam Gorbačovovy politiky pro konec studené války • dokáže představit poválečnou kulturu • vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce • posoudí postavení rozvojových zemí 	<ul style="list-style-type: none"> • na vybraných příkladech srovnání s charakteristikou západních zemí • rozpad koloniálního systému • mimoevropský svět • věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje • problémy současnosti 	<p>VMEGS Jsme Evropané (vznik a vývoj evropských a světových institucí po roce 1945)</p> <p>MuV Multikulturalita (dekolonizace v poválečném období 20. století)</p> <p>OSV Kreativita (umění 2. poloviny 20. století)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • vyjmenuje změny, které nastaly v obnoveném Československu v důsledku války i světového vývoje • popisuje průběh vnitropolitického zápasu • uvede základní události vedoucí k roku 1948 • charakterizuje události i významné osobnosti roku 1948 • zhodnotí důsledky únorových událostí 1948 pro další vývoj Československa 	<p>Československo po osvobození</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteristika období do roku 1948 <p>Události roku 1948</p> <ul style="list-style-type: none"> • příprava a průběh únorových událostí, únorový převrat • důsledky únorových aktivit • zhodnocení vlivu jednotlivých osobností doby 	<p>OSV Komunikace (dějiny Československa v letech 1945–1948) Mezilidské vztahy (moderní člověk v proměnách 20. století)</p> <p>VDO Formy participace občanů v politickém životě (Československo ve vývoji po roce 1945)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • shromáždí konkrétní důkazy pro označení vlády KSČ jako totalitní • uvede důležité události a osobnosti období těsně po únoru 1948 a v 50. letech • srovná komunistický totalitní model s modelem demokracie v západních zemích • zformuluje základní rozdíly • uvede základní události a osobnosti vývoje u nás do roku 1968 • zhodnotí význam roku 1968 jako pokusu o reformu • na základě popisu období normalizace ocení význam disidentského hnutí vedoucího spolu s mezinárodním vývojem k pádu totalitního režimu • zhodnotí kulturní formy a směry poválečného vývoje 	<p>Československo pod vládou KSČ</p> <p>Vývoj Československa od roku 1945 do roku 1989</p> <ul style="list-style-type: none"> • chronologické rozdělení vývoje po roce 1948 • významné události • významné osobnosti • význam roku 1968 • normalizační proces a jeho důsledky • skupiny bojující za demokracii • věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje • sport a zábava 	<p>OSV Komunikace (dějiny Československa v letech 1948–1989) Mezilidské vztahy (moderní člověk v dějinách 20. století)</p> <p>VDO Formy participace občanů v politickém životě (Československo po roce 1945)</p> <p>MuV Princip sociálního smíru a solidarity (vývoj v Československu po roce 1968)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • umí představit základní události a osobnosti doby • formuluje vlastní názor na události ze získaných informací • vymezení vztahy mezi českými a slovenskými zeměmi • dokáže představit základní politické, hospodářské i kulturní cíle nového českého státu po roce 1993 	<p>Rok 1989 – rok sametové revoluce</p> <p>Vznik České republiky</p> <p>Demokratické Československo</p> <p>Vznik samostatné České republiky</p> <p>Problémy současnosti</p>	<p>OSV Komunikace (dějiny Československa po roce 1989) Mezilidské vztahy (moderní člověk v proměnách 20. století)</p>

5.1.8 Občanská výchova

5.1.8.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

ročník	prima	sekunda	tercie	kvarta
hodinová dotace	2	1	1	2

Občanská výchova jako vyučovací předmět realizuje obsah vzdělávacího oboru Výchova k občanství, který je součástí vzdělávací oblasti Člověk a společnost RVP ZV, dále část obsahu vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví, který je součástí vzdělávací oblasti Člověk a zdraví RVP ZV, a také obsah tematického okruhu Svět práce vzdělávací oblasti Člověk a svět práce RVP ZV.

V rámci předmětu jsou realizovány některé tematické okruhy průřezových témat Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova.

Výuka probíhá nejen ve třídě, ale také v prostředí mimo školu, např. v prostorách knihovny, městského úřadu či jiných institucí města. Běžnou praxí je také výuka v přírodním a společenském prostředí mimo prostory školy.

Cíle předmětu jsou především spojeny s nutností vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci, rozvíjet u nich schopnost spolupráce a respektování práce a úspěchů vlastních i druhých. Žáci by se měli projevovat jako svobodné a zodpovědné osobnosti, které jsou schopny uplatňovat svoje práva a naplňovat svoje povinnosti. Hlavním cílem je vytváření potřeby pozitivních projevů v chování, jednání i prožívání v různých životních situacích. Nedílnou součástí výuky je vedení žáků k volbě profesní orientace pro budoucí praktický život.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- Učitel klade důraz na pozitivní motivaci žáků prostřednictvím zajímavého výchozího textu, úkolu nebo zapojením probíraného učiva do kontextu dosavadních znalostí a zkušeností apod.
- Učitel vyhledává a třídí informace a pomocí vhodných způsobů a metod je využívá v procesu učení.
- Učitel vede žáky k samostatnému osvojování nových poznatků prostřednictvím práce s různými informačními zdroji.
- Učitel se věnuje dovednosti autokorekce chyb.

Kompetence k řešení problémů:

- Učitel vede žáky k samostatnému řešení problému, ke schopnosti pochopit podstatu a příčiny problému.
- Učitel napomáhá žákům objevovat různé varianty řešení s využitím vlastního úsudku a vlastních zkušeností z četby nebo samostudia.

- Učitel vede žáky k prohlubování obecných intelektových schopností a dovedností porovnáváním jevů, tříděním podle různých hledisek, jejich zobecňování apod.

Kompetence komunikativní:

- Učitel vede žáky ke kultivovanému ústnímu i písemnému vyjadřování myšlenek, vlastních názorů a postojů.
- Učitel učí žáky vhodně reagovat v běžných komunikačních situacích, diskutovat a obhajovat svůj názor a akceptovat názor druhých.
- Učitel napomáhá efektivně využívat informační a komunikační technologie pro kvalitní komunikaci s okolním světem.
- Učitel vede žáky k využívání získaných komunikačních dovedností při vytváření kvalitních vztahů.

Kompetence sociální a personální:

- Učitel motivuje k vytváření kvalitních mezilidských vztahů, k osvojování základních lidských hodnot.
- Učitel vede žáky k práci ve skupině, k vytvoření pravidel práce v týmu a jejich respektování, zejména při řešení společných úloh nebo diskusích ve skupině nebo v rámci celé třídy.
- Učitel vnáší přátelskou atmosféru do procesu výuky.
- Učitel posiluje sebedůvěru žáků a jejich samostatný rozvoj.
- Učitel pomáhá žákům uvědoměle přijímat a získávat role v různých skupinách.

Kompetence občanské:

- Učitel vede žáky k respektování věkových, intelektových a sociálních zvláštností lidí, k odmítání násilí v jeho psychické i fyzické formě – důležitý občanský postoj.
- Učitel vede k chápání a osvojování společenských norem a zákonů prostřednictvím vhodných uměleckých projevů – literárních textů, návštěv filmových a divadelních představení, exkurzí, výstav apod.
- Učitel podněcuje k aktivnímu zapojení do kulturního dění a motivuje vlastní tvořivost.
- Učitel posiluje u žáků nutnost hledání různých cest při řešení konfliktů.

Kompetence pracovní:

- Učitel rozvíjí u žáků smysl pro povinnost vyžadování odpovědné a soustavné přípravy na výuku.
- Učitel podporuje a kontroluje úsilí žáků při přípravě materiálů k zadaným úkolům.
- Učitel vede žáky k nacházení způsobů využívání znalostí získaných ve škole i mimo ni pro další rozvoj.
- Učitel napomáhá žákům při hledání a pochopení cíle i rizika podnikání.

5.1.8.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Název předmětu: Občanská výchova		Ročník: prima
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY POZNÁMKY
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají objasní funkce rodiny zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje vyjmenuje alespoň čtyři významné osobnosti svého města objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu 	<p>Člověk ve společnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> rodinný život naše obec, region, kraj naše škola naše vlast kulturní život zásady lidského soužití 	<p>OSV Poznávání lidí (naše škola) Kooperace a kompetice (žákovská samospráva)</p> <p>VDO Občanská společnost a škola (naše škola) Občan, občanská společnost a stát (naš region, naše vlast)</p> <p>EV Základní podmínky života (naše obec, naše město)</p>
<ul style="list-style-type: none"> objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi a kvalitu života posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní 	<p>Člověk jako jedinec</p> <ul style="list-style-type: none"> život v rodině i mimo ni rozvoj osobnosti vnitřní svět člověka podobnost a odlišnost lidí osobní rozvoj 	<p>OSV Mezilidské vztahy (člověk a jeho začleňování do společnosti) Komunikace (konflikty mezi lidmi)</p> <p>MuV Multikulturalita (život ve společnosti) Lidské vztahy (mezilidské vztahy)</p>

<p>vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru</p>		
<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi vysvětlí hlavní zdroje příjmů a výdajů průměrné rodiny 	<p>Člověk, stát a hospodářství</p> <ul style="list-style-type: none"> majetek a vlastnictví – formy vlastnictví apod. peníze – funkce a podoby peněz hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory apod. banky a jejich služby 	<p>OSV Seberegulace a sebeorganizace (využívání volného času) Psychohygienu (režim dne) Komunikace (konflikty mezi lidmi)</p> <p>EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí (přírodní bohatství a jeho ochrana)</p>
<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí posoudí význam ochrany lidských práv a svobod rozpozná protiprávní jednání a dokáže je pojmenovat přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů 	<p>Člověk, stát a právo</p> <ul style="list-style-type: none"> právní základy státu lidská práva státní správa a samospráva 	<p>OSV Kooperace a kompetice (žakovská samospráva)</p> <p>VDO Formy participace občanů v politickém životě (život ve společnosti)</p> <p>MeV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (práce se zdroji informací) Fungování a vliv médií ve společnosti (kultura a kulturní dědictví)</p>
<ul style="list-style-type: none"> vyjmenuje hlavní oblasti kultury shromáždí informace o kulturních institucích ve svém městě či obci 	<p>Kultura a kulturní život</p> <ul style="list-style-type: none"> kulturní dědictví kalendář kulturní život 	<p>OSV Kreativita (lidová tvořivost) Hodnoty, postoje, praktická etika (význam</p>

<ul style="list-style-type: none"> • seznámí ostatní s činnostmi vybrané kulturní instituce • podá příklady aktivního využití volného času – ve škole i mimo školu • kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí 		<p>vzdělávání a společenské hodnoty)</p> <p>VMEGS Jsme Evropané (významné oblasti ČR a Evropy)</p> <p>MuV Kulturní diference (pojem kultury)</p> <p>MeV Fungování a vliv médií ve společnosti (kultura a kulturní dědictví)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • popíše svůj denní režim • vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím • vysvětlí role členů komunity – rodiny, třídy, spolku • vyjmenuje vývojová stádia jedince • dovede poskytnout první pomoc při běžných úrazech • vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví • zná signály CO a telefonní čísla tísňového volání • rozpozná návykové látky a dokáže je pojmenovat • uvádí do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka • vyjmenuje nejbližší krizová centra a možnosti vyhledávání pomoci v krizových situacích • usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví 	<p>Výchova ke zdraví Zdravý způsob života a péče o zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> • vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota • výživa a zdraví – zásady zdravého stravování, pitný režim apod. • tělesná a duševní hygiena, denní režim – zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování apod. • ochrana před chronickými nepřenosnými chorobami a před úrazy – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění, preventivní a léčebná péče apod. <p>Vztahy mezi lidmi a formy soužití</p> <ul style="list-style-type: none"> • vztahy ve dvojici – kamarádství, přátelství, láska apod. • vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – rodina, škola, vrstevnická skupina apod. 	<p>OSV Kooperace a kompetice (žákovská samospráva) Sebepoznání a sebepojetí (zdravá životospráva) Psychohygiena (režim dne) Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (společenské normy a hodnoty)</p> <p>VDO Občanská společnost a škola (naše škola)</p> <p>VMEGS Jsme Evropané (významné oblasti ČR a Evropy)</p> <p>MuV Princip sociálního smíru a solidarity (empatie, asertivita, mezilidské vztahy)</p> <p>MeV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (práce se zdroji informací) Fungování a vliv médií ve společnosti (kultura a kulturní dědictví)</p>
Ročník: sekunda		
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi • uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem • objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní 	<p>Člověk ve společnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • vztahy mezi lidmi • mezilidská komunikace • lidská setkání • zásady lidského soužití • kulturní život 	<p>OSV Mezilidské vztahy (rodina a její funkce) Komunikace (výchova dětí v rodině)</p> <p>MuV Princip sociálního smíru a solidarity (výchova dětí v rodině)</p>

<p>zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám</p> <ul style="list-style-type: none"> • zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a v situacích ohrožení • respektuje přijatá pravidla soužití mezi vrstevníky a partnery • pozitivní komunikací a kooperací přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v širším společenství (v rodině, komunitě) 		
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady • na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení • uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení • z vlastní zkušenosti uvede příklady zdroje příjmů • <i>orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí</i> • objasní význam práce • posoudí možnosti vzdělávání a přípravy na povolání v našem regionu 	<p>Člověk, stát a hospodářství</p> <ul style="list-style-type: none"> • peníze – formy placení • hospodaření – investice, úvěry, splátkový prodej apod. <p>Svět práce</p> <ul style="list-style-type: none"> • zaměstnání – pracovní příležitosti v obci (regionu), způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu apod. • uplatnění ve světě práce – pracovní příležitosti apod. • volba profesní orientace – základní principy, sebepoznávání, osobní zájmy a cíle apod. 	<p>OSV Kreativita (majetek a bohatství) Hodnoty, postoje, praktická etika (vytváření majetku)</p> <p>MeV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (práce se zdroji informací)</p> <p>OSV Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (nezaměstnanost)</p> <p>MuV Lidské vztahy (práva a povinnosti občanů)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí • uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu • vyjmenuje výhody demokratického řízení státu v každodenním životě občanů • vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech • uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů 	<p>Člověk, stát a právo</p> <ul style="list-style-type: none"> • principy demokracie • právo v každodenním životě • volební systémy v ČR 	<p>VDO Formy participace občanů v politickém životě (volby, pojem politiky) Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování (typy státu, formy vlád)</p> <p>VMEGS Objevujeme Evropu a svět (vznik státu)</p> <p>MuV Lidské vztahy (práva a povinnosti občanů)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají • aktivně se seznámí s nabídkou jemu blízkých kulturních 	<p>Kultura a kulturní instituce</p> <ul style="list-style-type: none"> • podoby a projevy kultury • kulturní hodnoty a tradice 	<p>OSV Seberegulace a sebeorganizace (návštěva výstavy, divadla apod.)</p>

<p>institucí a informuje o nich spolužáky</p> <ul style="list-style-type: none"> • objasní význam kulturních institucí pro plnohodnotný život člověka • vypráví o kulturních tradicích města, regionu, státu • uvede příklady mezinárodní spolupráce v oblasti kultury • zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje 		<p>VMEGS Jsme Evropané (významné události ČR a Evropy)</p> <p>MuV Multikulturalita (kultura a její rozvíjení)</p> <p>MeV Fungování a vliv médií ve společnosti (kultura a kulturní dědictví)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • stanoví pozitivní hodnoty člověka při výběru kamaráda, přítele, partnera • nachází vhodné prostředky komunikace při řešení konfliktů • posoudí a rozpozná krizové situace • vysvětlí rozdíly v sexuální orientaci člověka • seznámí se s doporučenými tituly odborné literatury v oblasti sexuální výchovy 	<p>Partnerství, manželství, rodičovství Základy sexuální výchovy</p>	<p>OSV Komunikace (výchova dětí v rodině) Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (příčiny rozvodovosti)</p> <p>MuV Lidské vztahy (práva a povinnosti občanů)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • uvede příklady dodržování pravidel hygieny při práci • uplatňuje předpisy bezpečnosti a ochrany zdraví dle vnitřního řádu školy • <i>respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky a jinými vrstevníky</i> • <i>vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví</i> • <i>vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt</i> • dokáže poskytnout první pomoc a vyhledat centra odborné pomoci • <i>vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí</i> • reaguje na signály při vyhlášení mimořádných situací ohrožení • posoudí sociální i zdravotní rizika spojená se zneužíváním návykových a dopingových látek či hazardních her 	<p>Výchova ke zdraví Osobnostní a sociální rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> • sebepoznání a sebepojetí – vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem apod. • seberegulace a sebeorganizace činností a chování – cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání, zvládání problémových situací apod. • psychohygiena v sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech • mezilidské vztahy, komunikace a kooperace – respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého apod. <p>Změny v životě člověka a jejich reflexe</p> <ul style="list-style-type: none"> • dětství, puberta, dospívání – tělesné, duševní a společenské změny • sexuální dospívání a reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti apod 	<p>OSV Komunikace (výchova dětí v rodině) Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (příčiny rozvodovosti)</p> <p>MuV Lidské vztahy (práva a povinnosti občanů) Princip sociálního smíru a solidarity (výchova dětí v rodině)</p> <p>EV Vztah člověka k prostředí (naš životní styl)</p>

<ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje osvojené znalosti při komunikaci se službami odborné pomoci 		
Ročník: tercie		
<ul style="list-style-type: none"> • uvede příklady pozitivních hodnot a smyslu života • rozliší sociální úlohu kamarádství a přátelství od „part“ • konkretizuje potřebu solidarity mezi lidmi • dokáže v případě potřeby přiměřeně pomoci lidem v nouzi • rozpozná netolerantní, rasistické, xenofobii a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti • zaujímá tolerantní postoje k menšinám • kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí 	<p>Člověk ve společnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • hledání blízkého člověka • hledání nového naplnění života • lidská setkání • vztahy mezi lidmi • zásady lidského soužití 	<p>OSV Mezilidské vztahy (období dospívání) Kooperace a kompetice (společnost a dospívání) Psychohygienu (hledání druhého člověka) Kreativita (člověk jako svobodný tvůrce)</p> <p>VMEGS Jsme Evropané (člověk hledající svůj svět)</p> <p>MuV Lidské vztahy (člověk a základní morální normy)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • přebírá odpovědnost za společnou činnost a práci ve skupině • popíše své představy o cestě k povolání • <i>orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí</i> • objasní vztahy mezi vzděláním, povoláním, zaměstnáním • <i>využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání</i> • na příkladech chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu • rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí směřuje své výdaje • uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané 	<p>Člověk, stát a hospodářství</p> <ul style="list-style-type: none"> • odpovědnost za práci • volba povolání • trh práce • výroba, obchod, služby • principy tržního hospodářství <p>Svět práce</p> <ul style="list-style-type: none"> • volba profesní orientace – tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti apod. • trh práce – povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků apod. 	<p>OSV Kooperace a kompetice (společnost a dospívání) Seberegulace a sebeorganizace (člověk hledající sám sebe) Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (období vzdoru)</p> <p>VMEGS Jsme Evropané (člověk hledající svůj svět)</p> <p>EV Ekosystémy (člověk hledající svůj svět)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí podstatu Ústavy ČR jako základu demokracie • definuje základní lidská práva • posoudí význam ochrany lidských práv a svobod • rozpozná netolerantní projevy v chování lidí • zaujímá aktivní postoj proti intoleranci • konkretizuje možnosti právní ochrany občanů 	<p>Člověk, stát a právo</p> <ul style="list-style-type: none"> • Právní řád České republiky • Ústava ČR • právní ochrana člověka 	<p>OSV Hodnoty, postoje, praktická etika (práva dítěte)</p> <p>VDO Občan, občanská společnost a stát (základní zákony ČR)</p>

<ul style="list-style-type: none"> rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady uvede příklady trestní postižitelnosti přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu 		<p>VMEGS Jsme Evropané (zákony EU)</p> <p>MuV Lidské vztahy (člověk a základní morální normy) Princip sociálního smíru a solidarity (lidská práva, práva dítěte)</p> <p>MeV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (práce se zdroji informací)</p>
<ul style="list-style-type: none"> posuzuje vliv masmédií na utváření masové kultury, na veřejné mínění a chování lidí vyhledává v nabídce kulturních programů akce dle svých zájmů 	<p>Masová kultura</p> <ul style="list-style-type: none"> vliv masmédií na člověka 	<p>VMEGS Jsme Evropané (kulturní instituce EU)</p> <p>MuV Multikulturalita (komunikace a její zvládnání)</p> <p>MeV Fungování a vliv médií ve společnosti (kultura a kulturní dědictví)</p>
<ul style="list-style-type: none"> rozpozná v souvislosti s reklamou obchodní zájmy, které nejsou v souladu se zdravím projevuje v kolektivu a ve společnosti zdravotně vhodné a kultivované chování <i>vyjádří vlastní názor k problematice zdraví</i> <i>projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu</i> <i>posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví a zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví</i> předvídá a rozpozná možná nebezpečí v konfliktních a krizových situacích zvládá bezpečné chování v situacích hromadného ohrožení vysvětlí právní postižitelnost v souvislosti s návykovými látkami 	<p>Výchova ke zdraví</p> <p>Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence</p> <ul style="list-style-type: none"> stres a jeho vztah ke zdraví – kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonávání únavy, stresových reakcí a k posilování duševní odolnosti auto-destruktivní závislosti – psychická onemocnění, násilí mířené proti sobě samému, rizikové a násilné chování skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita – šikana a jiné projevy násilí, formy sexuálního zneužívání dětí, kriminalita mládeže, komunikace se službami odborné pomoci bezpečné chování a komunikace – komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, sebeobrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, 	<p>OSV Komunikace (společnost a dospívání) Sebezpoznaní a sebepojetí (kladné charakterové vlastnosti a jejich posilování) Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (období vzdoru)</p> <p>MuV Lidské vztahy (člověk a základní morální normy) Multikulturalita (komunikace a její zvládnání)</p> <p>EV Vztah člověka k prostředí (zdravý životní styl)</p>

<ul style="list-style-type: none"> • <i>respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje, kultivovaně se chová k opačnému pohlaví</i> • <i>chápe význam zdrženlivosti dospívání a odpovědného sexuálního chování</i> • <i>uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi</i> • <i>projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy</i> • <i>aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí</i> • <i>uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí</i> • <i>v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc</i> 	<p>rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu, postup v případě dopravní nehody</p> <ul style="list-style-type: none"> • manipulativní reklama a informace – reklamní vlivy, působení sekt • ochrana člověka za mimořádných událostí – klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, prevence vzniku mimořádných událostí apod. <p>Zdravý způsob života a péče o zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> • ochrana před přenosnými chorobami – základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou apod. 	
<ul style="list-style-type: none"> • vymezí hodnoty člověka, které hrají důležitou roli při navazování přátelských a partnerských vztahů • vysvětlí rizika spojená s předčasnou sexuální zkušeností – zdravotní, právní, sociální • uvědomuje si rizika související s předčasným ukončením těhotenství 	<p>Základy sexuální výchovy</p> <ul style="list-style-type: none"> • člověk jako muž a žena • volba partnera • vztahy mezi lidmi a formy soužití • změny v životě člověka a jejich reflexe 	<p>OSV Mezilidské vztahy (období dospívání) Psychohygienu (hledání druhého člověka)</p> <p>MuV Lidské vztahy (člověk a základní morální normy) Etnický původ (národnostní menšiny)</p>
Ročník: kvarta		
<ul style="list-style-type: none"> • objasní principy tržního hospodářství a podstatu fungování trhu • objasní vliv poptávky a nabídky na tvorbu ceny a její změny • vyjmenuje základní formy podnikání • na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH • popíše vliv inflace na hodnotu peněz • vyhledává v zákonech předpisy týkající se pracovního poměru • rozlišuje a porovná úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti • <i>orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí</i> • <i>posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravě</i> • <i>využije profesní informace a poradenské služby pro výběr</i> 	<p>Člověk, stát a hospodářství</p> <ul style="list-style-type: none"> • výroba, obchod, služby • principy tržního hospodářství • hospodaření – leasing, rozpočet státu apod. • banky a jejich služby <p>Svět práce</p> <ul style="list-style-type: none"> • trh práce – charakter a druhy pracovních činností, požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní, rovnost příležitostí • podnikání – druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání • volba profesní orientace – vlivy na volbu profesní orientace, informační základna pro volbu povolání, využívání poradenských služeb apod. 	<p>OSV Mezilidské vztahy (otázka národnostních menšin v ČR) Kooperace a kompetice (člověk jako tvůrce demokracie) Kreativita (národní hospodářství)</p> <p>VMEGS Objevujeme Evropu a svět (ekonomika Evropy a světa)</p> <p>EV Vztah člověka k prostředí (občan a ekonomické vztahy)</p>

<p><i>vhodného vzdělávání</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu • <i>prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • možnosti vzdělání – náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby • zaměstnání – pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti apod. 	
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí význam a funkci právního řádu v každodenním životě • respektuje povinnosti vyplývající z některých smluvních vztahů • uvede příklady trestní postizitelnosti v případech protiprávního jednání • rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady • dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují a uvědomuje si rizika jejich porušování • rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů • provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky • uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy-osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci 	<p>Člověk, stát a právo</p> <ul style="list-style-type: none"> • právní řád ČR • protiprávní jednání • právo v každodenním životě • lidská práva 	<p>OSV Rozvoj schopností poznávání (organizovaná spopolitost) Sebepoznání a sebepojetí (občan jako osobnost)</p> <p>VDO Občan, občanská společnost a stát (právní základy státu) Formy participace občanů v politickém životě (Ústava a zákony ČR)</p> <p>VMEGS Evropa a svět nás zajímá (Evropská unie)</p> <p>MuV Etnický původ (protispolečenské činy)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • posoudí vliv masmédií na utváření postojů lidí k různým aktuálním problémům 	<p>Kultura a masmédiá</p>	<p>MuV Kulturní diference (národnostní menšiny v ČR)</p> <p>MeV Fungování a vliv médií ve společnosti (kultura a kulturní dědictví)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování • uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích • uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory 	<p>Mezinárodní vztahy, globální svět</p> <ul style="list-style-type: none"> • mezinárodní organizace • EU a ČR • evropská integrace • mezinárodní spolupráce • globalizace 	<p>OSV Komunikace (světové konflikty a jejich řešení) Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (organizovaná spopolitost)</p> <p>VMEGS Evropa a svět nás zajímá (Evropská unie) Jsme Evropané (EU a její fungování)</p>

<ul style="list-style-type: none"> • uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva • objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu • uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání • objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru 		
<ul style="list-style-type: none"> • <i>samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím</i> • je obeznámen s vhodným způsobem používání antikoncepce • <i>respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli</i> • <i>respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě</i> • posoudí vliv médií na sexuální chování mládeže • <i>vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií a sekt</i> • <i>uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi</i> • uplatňuje zásady tolerance k osobám s odlišnou sexuální orientací • ovládá základní zásady první pomoci, ošetření závažnějších poranění • zvládá bezpečné chování v situacích hromadného ohrožení • orientuje se v kompetencích složek integrovaného záchranného systému • získá orientaci v základní péči o dítě • osvojí si vhodné způsoby odmítání návykových látek • <i>uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni</i> • <i>v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým</i> 	<p>Výchova ke zdraví Hodnota a podpora zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> • celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci – složky zdraví a jejich interakce apod. • podpora zdraví a jejich formy – prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví 	<p>OSV Mezilidské vztahy (otázka národnostních menšin v ČR) Komunikace (sexuální výchova) Psychohygiena (svoboda sdružování) Hodnoty, postoje, praktická etika (reklama a její význam)</p> <p>VDO Občanská společnost a škola (organizovaná pospolitost) Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování (historické aspekty vývoje státnosti práva)</p> <p>VMEGS Evropa a svět nás zajímá (Evropská unie)</p> <p>MuV Kulturní diference (národnostní menšiny v ČR) Lidské vztahy (globální problematika) Etnický původ (protispolečenské činy)</p> <p>EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí (globální problémy)</p> <p>MeV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p>

<ul style="list-style-type: none"> • <i>dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce</i>		(práce se zdroji informací)
---	--	-----------------------------

5.1.9 Fyzika

5.1.9.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

ročník	prima	sekunda	tercie	kvarta
hodinová dotace	2	2	1	2

Fyzika jako vyučovací předmět realizuje obsah vzdělávacího oboru Fyzika, který je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda RVP ZV.

V rámci předmětu jsou realizovány některé tematické okruhy průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova.

Výuka probíhá převážně v odborných učebnách. Při zařazení laboratorních prací v rámci probíraného tématu se třída obvykle dělí na skupiny. V průběhu primy až kvarty žáci absolvují minimálně 5 laboratorních prací, jejichž náměty lze vybrat z následujících:

- měření hmotnosti tělesa pomocí rovnoramenných vah
- určování hustoty pevné látky
- měření teploty
- určení průměrné rychlosti nerovnoměrného pohybu
- ověření podmínky pro rovnováhu na páce
- určení objemu pevného tělesa užitím Archimedova zákona
- měření třecí síly
- určení tepla přijatého (odevzdaného) tělesem
- měření teploty tání krystalické látky
- určení měrného skupenského tepla tání ledu
- měření elektrického proudu a napětí v obvodu
- určení elektrického odporu rezistoru
- ověření činnosti transformátoru
- určení voltampérové charakteristiky polovodičové diody

V případě materiálních změn školy lze zvolit aktuální námět.

Všechny obory vzdělávací oblasti Člověk a příroda mají mnoho společného jak svým zaměřením na zkoumání přírody a zákonitostí, kterými se přírodní jevy řídí, tak i v poznávacích empirických metodách. Kromě těchto vzájemných vazeb se uplatňují vazby s matematikou.

Fyzika vede žáky k orientaci v životě, k celistvosti jeho chápání. Žáci poznávají složitosti světa kolem sebe, je jim nabízena možnost pochopit souvislosti mezi přírodou a lidskými činnostmi. Bez výuky fyziky není možné, aby žáci pronikli hlouběji do podstaty nejen fyzikálních jevů, ale i jevů nefyzikální povahy.

Zájemcům je nabízena možnost rozvíjet a uplatňovat své poznatky v rámci FO a jiných fyzikálních soutěží.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- Učitel umožňuje žákům osvojit si obecně užívané termíny, symboly a znaky.
- Učitel zařazuje problémové úlohy.
- Učitel umožňuje žákům prostřednictvím vhodně volených zadání poznat smysl osvojovaných postupů pro běžný život.
- Učitel učí žáky pracovat v týmu i samostatně experimentovat a porovnávat dosažené výsledky.

Kompetence k řešení problémů:

- Učitel motivuje žáky k chápání významu kontroly dosažených výsledků.
- Učitel zařazuje problémové úlohy, žáci řeší úlohu z více hledisek.
- Učitel vede žáky k používání vlastních postupů při řešení problémů.
- Učitel učí žáky získávat informace potřebné k dosažení cíle.

Kompetence komunikativní:

- Učitel vyžaduje používání odborné terminologie.
- Učitel učí žáky porozumět různým typům grafů.
- Učitel podporuje komunikaci žáků při řešení problémů.

Kompetence sociální a personální:

- Učitel podporuje práci v týmu, stanovuje pravidla pro práci skupiny i samostatnou práci a dbá na jejich dodržování.
- Učitel vede žáky k toleranci k jiným názorům.

Kompetence občanské:

- Učitel motivuje svou důsledností žáky k zodpovědnému plnění úkolů, povinností a k odpovědnosti za domácí přípravu.

Kompetence pracovní:

- Učitel učí žáky přistupovat kriticky k výsledkům, kterých dosáhli, učí je stanovovat si kritéria hodnocení vlastní práce.
- Učitel dbá na dodržování pravidel hygieny a bezpečnosti práce.

5.1.9.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Název předmětu: Fyzika		Ročník: prima
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY POZNÁMKY
Žák: <ul style="list-style-type: none"> rozhodne, které věci jsou z látky pevné, kapalné nebo plynné nalezne společné vlastnosti kapalin, plynů a pevných látek uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice neustále pohybují a vzájemně na sebe působí 	Vlastnosti látek a těles <ul style="list-style-type: none"> tělesa a látky vlastnosti pevných, kapalných a plynných látek skupenství látek, souvislost skupenství látek s jejich částicovou stavbou, difúze 	
<ul style="list-style-type: none"> změří délku předmětu vhodně zvoleným měřidlem změří objem tělesa odměrným válcem změří hmotnost tělesa na vahách vzájemně převádí běžně používané jednotky téže veličiny užívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů změří čas vhodně zvoleným měřidlem převádí údaje o čase v různých jednotkách vysvětlí princip měření teploty teploměrem určí rozdíl teplot ze zadaných hodnot předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně teploty změří teplotu kapaliny, vzduchu 	Měření fyzikálních veličin <ul style="list-style-type: none"> měření délky měření objemu měření hmotnosti hustota měření času měření teploty a její změny 	OSV Kooperace a kompetice (utváření a rozvíjení základních dovedností pro spolupráci)
<ul style="list-style-type: none"> experimentem prokáže vzájemné přitahování a odpuzování zelektrovaných těles využívá prakticky poznatků o působení magnetického pole na magnet sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu správně používá schematické značky a zakreslí schéma 	Elektrické a magnetické pole <ul style="list-style-type: none"> elektrický obvod – zdroj napětí, spotřebič, spínač elektrické pole – elektrická síla, elektrický náboj magnetické pole – magnetická síla elektrický proud 	

<p>reálného obvodu</p> <ul style="list-style-type: none"> • určí a pokusem ověří podmínky vedení proudu obvodem • uvede příklady spotřebičů, které využívají tepelné účinky elektrického proudu • objasní nebezpečí vzniku zkratu a možnosti ochrany před ním pomocí tavné pojistky nebo jističe • dodržuje pravidla bezpečnosti práce s elektrickými zařízeními • vysvětlí, jak postupovat při poskytnutí první pomoci při úrazu elektrickým proudem 	<ul style="list-style-type: none"> • tepelné účinky elektrického proudu • bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními 	
Ročník: sekunda		
<ul style="list-style-type: none"> • rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu • určí trajektorii konkrétního pohybu tělesa a rozhodne, zda je pohyb přímočarý nebo křivočarý • rozliší rovnoměrný a nerovnoměrný pohyb • využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu • vypočte průměrnou rychlost pohybu z daných údajů 	<p>Pohyb tělesa</p> <ul style="list-style-type: none"> • klid a pohyb těles • druhy pohybu, pohyb přímočarý a křivočarý • rovnoměrný a nerovnoměrný pohyb • rychlost rovnoměrného pohybu • dráha rovnoměrného pohybu • průměrná rychlost 	
<ul style="list-style-type: none"> • změří velikost působící síly • znázorní sílu graficky • určí tíhovou sílu, kterou Země působí na těleso o určité hmotnosti • určí v konkrétní jednoduché situaci druhy působících sil na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici • graficky i početně určí výslednici dvou sil stejných a opačných směrů • rozhodne, zda dvě síly jsou v rovnováze • experimentem určí polohu těžiště 	<p>Síla, skládání sil</p> <ul style="list-style-type: none"> • síla a její měření • znázornění síly • gravitační pole a gravitační síla – přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa • tíhová síla, vztah $F = mg$ • magnetická a elektrická síla • výslednice sil stejného a opačného směru • rovnováha sil • těžiště tělesa 	
<ul style="list-style-type: none"> • zdůvodní, proč je v konkrétní situaci těleso v klidu nebo v pohybu rovnoměrném přímočarém • na příkladech ukáže, že silové působení těles je vždy vzájemné, 	<p>Posuvné účinky síly, Newtonovy zákony</p> <ul style="list-style-type: none"> • zákon setrvačnosti • zákon vzájemného působení těles – kvalitativně 	

<p>že síly akce a reakce vznikají a zanikají současně, mají stejnou velikost a působí na různá tělesa</p> <ul style="list-style-type: none"> • posuvné účinky síly na těleso vědomě spojuje se změnou rychlosti pohybu tohoto tělesa • využívá Newtonovy zákony pro objasňování změn či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích 	<ul style="list-style-type: none"> • zákon síly 	
<ul style="list-style-type: none"> • experimentem nebo výpočtem určí sílu nebo rameno síly tak, aby se páka dostala do rovnovážné polohy • uvede příklady užití páky v praxi a objasní výhodnost použití páky v daném případě • určí podmínku rovnováhy na kladce pevné • uvede příklady využití kladky v praxi • aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů 	<p>Otáčivé účinky síly</p> <ul style="list-style-type: none"> • rovnováha sil na páce • užití páky • rovnováha na pevné kladce • užití pevné kladky 	
<ul style="list-style-type: none"> • předpoví, jak se změní deformační účinky síly při změně velikosti síly nebo obsahu plochy, na kterou působí • určí tlak vyvolaný silou působící kolmo na určitou plochu • navrhne, jak lze v praktické situaci zvětšit nebo zmenšit tlak 	<p>Deformační účinky síly</p> <ul style="list-style-type: none"> • tlaková síla • tlak • vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy, na niž síla působí 	
<ul style="list-style-type: none"> • v jednoduchém případě změří třecí sílu • rozhodne, zda v dané situaci je tření užitečné nebo škodlivé • vysvětlí, jak lze v praxi ovlivnit velikost třecí síly 	<p>Tření</p> <ul style="list-style-type: none"> • měření třecí síly • tření, třecí síla, smykové tření • ovlivňování velikosti třecí síly v praxi 	
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí na příkladu z praxe princip hydraulického zařízení • porovná tlaky v různých hloubkách kapaliny, tlaky ve stejné hloubce dvou různých kapalin • využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů • znázorní síly a jejich výslednici na těleso ponořené do kapaliny 	<p>Mechanické vlastnosti kapalin</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pascalův zákon - hydraulická zařízení • hydrostatický tlak – souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny • Archimédův zákon – vztlaková síla 	

<ul style="list-style-type: none"> • předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní 	<ul style="list-style-type: none"> • potápění, plování, vznášení se těles v klidných tekutinách 	
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře • porovná tlak v různých výškách, popíše způsob měření atmosférického tlaku 	<p>Mechanické vlastnosti plynů</p> <ul style="list-style-type: none"> • atmosférický tlak a jeho měření • souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře 	
<ul style="list-style-type: none"> • rozliší zdroj světla a osvětlené těleso • objasní, proč na Zemi pozorujeme fáze Měsíce • vysvětlí vznik stínu a vznik zatmění Slunce a Měsíce • dokáže pokusem, že sluneční světlo je složeno z barevných světél 	<p>Vlastnosti světla</p> <ul style="list-style-type: none"> • zdroje světla, rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích • fáze Měsíce • stín a zatmění Měsíce a Slunce • rozklad bílého světla optickým hranolem 	
Ročník: tercie		
<ul style="list-style-type: none"> • rozhodne, zda se koná práce a které těleso koná práci • využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem 	<p>Teplo, práce, výkon</p> <ul style="list-style-type: none"> • práce • výkon 	
<ul style="list-style-type: none"> • určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa • využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh 	<p>Pohybová a polohová energie</p> <ul style="list-style-type: none"> • pohybová energie • polohová energie • vzájemná přeměna pohybové a polohové energie tělesa 	
<ul style="list-style-type: none"> • objasní vnitřní energii tělesa jako energii, která souvisí s energií částic • vysvětlí, jak se mění vnitřní energie tělesa s jeho teplotou • rozlišuje a správně používá pojmy teplo a teplota • určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem • zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí 	<p>Vnitřní energie, teplo</p> <ul style="list-style-type: none"> • vnitřní energie • změna vnitřní energie konáním práce a tepelnou výměnou • využití energie slunečního záření, obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie 	

<ul style="list-style-type: none"> • uvede příklady změn skupenství a z praktického hlediska objasní, zda se při nich teplo pohlcuje nebo uvolňuje • vysvětlí tání a tuhnutí krystalické látky na základě změny uspořádání a rychlosti pohybu částic • objasní význam měrného skupenského tepla tání • navrhne, jak lze zvětšit nebo zmenšit rychlost vypařování kapaliny, uvede praktické využití • předpoví, jak se změní teplota varu při zvětšení nebo zmenšení tlaku nad kapalinou, uvede praktické využití 	<p>Změny skupenství látek</p> <ul style="list-style-type: none"> • tání a tuhnutí • skupenské teplo tání • vypařování a kapalnění • var - hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny 	
<ul style="list-style-type: none"> • rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku • uvede příklady dokazující, že rychlost zvuku závisí na prostředí, v němž se zvuk šíří • vysvětlí pojmy odraz zvuku na překážce, ozvěna, pohlcování zvuku, výška zvukového tónu • pro ochranu sluchu využívá poznatků, že hlasitost zvuku závisí na zdroji zvuku, jeho vzdálenosti od našeho ucha, prostředí, v němž se zvuk šíří a na citlivosti sluchového ústrojí • posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí 	<p>Zvukové jevy</p> <ul style="list-style-type: none"> • zdroje zvuku • šíření zvuku, rychlost šíření zvuku v různých prostředích • vlastnosti zvuku – látkové prostředí jako podmínka šíření zvuku • odraz zvuku na překážce, ozvěna • pohlcování zvuku • výška zvukového tónu • ochrana před nadměrným hlukem 	<p>OSV Mezilidské vztahy (respektování práv druhých lidí, neobtěžovat je nadměrným hlukem)</p>
Ročník: kvarta		
<ul style="list-style-type: none"> • rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností 	<p>Elektrický náboj, elektrické pole</p> <ul style="list-style-type: none"> • vodič, izolant, polovodič 	

<ul style="list-style-type: none"> rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů vyjádří elektrickou práci ve Ws nebo v kWh, v joulech porovná elektrickou energii spotřebovanou různými domácími spotřebiči za určitou dobu a odhadne cenu, kterou za tuto elektrickou energii zaplatí 	<p>Elektrický proud a napětí</p> <ul style="list-style-type: none"> zdroje elektrického napětí Ohmův zákon elektrické vodiče elektrická práce elektrická energie a výkon 	
<ul style="list-style-type: none"> využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní vysvětlí princip činnosti elektromotoru uvede příklady využití elektromotoru v praxi 	<p>Co už víme o magnetickém poli</p> <ul style="list-style-type: none"> magnetické pole cívky s proudem působení magnetického pole na cívku s proudem stejnoseměrný elektromotor 	
<ul style="list-style-type: none"> objasní princip činnosti alternátoru a popíše, jaké v něm probíhají přeměny energie zvolí vhodné měřidlo a změří střídavý proud nebo napětí určí transformační poměr transformátoru a uvede příklady praktického využití transformace nahoru a transformace dolů popíše a zdůvodní využití transformátoru v rozvodné elektrické síti 	<p>Střídavý proud</p> <ul style="list-style-type: none"> alternátor měření střídavého proudu a napětí transformátory výroba a přenos elektrické energie rozvodná elektrická síť 	
<ul style="list-style-type: none"> zapojí správně polovodičovou diodu uvede příklad využití usměrňujícího účinku polovodičové diody 	<p>Vedení elektrického proudu v polovodičích</p> <ul style="list-style-type: none"> polovodičová dioda dioda jako usměrňovač 	
<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí význam uzemnění domácích spotřebičů uvede, jak může vzniknout zkrat v domácnosti, objasní, v čem je jeho nebezpečí řídí se základními pravidly pro bezpečné zacházení s elektrickými zařízeními 	<p>Bezpečné zacházení s elektrickými zařízeními</p> <ul style="list-style-type: none"> elektrické spotřebiče v domácnosti, bezpečné zacházení s elektrickými zařízeními ochrana před úrazem elektrickým proudem první pomoc při úrazu elektrickým proudem 	

<ul style="list-style-type: none"> • uvede velikost rychlosti šíření světla ve vakuu a porovná ji s rychlostí v jiných prostředích • využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh • rozhodne ze znalosti rychlosti světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat od kolmice či ke kolmici, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami 	<p>Elektromagnetické záření</p> <ul style="list-style-type: none"> • elektromagnetické vlny a záření • zákon odrazu, zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle (kvalitativně) • zákon lomu – zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou (kvalitativně) 	
<ul style="list-style-type: none"> • uvede tři základní druhy radioaktivního záření, objasní jejich podstatu a porovná jejich vlastnosti • uvede a objasní příklady využití radionuklidů • popíše řetězovou jadernou reakci a objasní nebezpečí jejího zneužití v jaderných zbraních i možnosti využití v jaderných reaktorech a v jaderných elektrárnách • zhodnotí výhody a nevýhody různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí • popíše možnosti ochrany před jaderným zářením 	<p>Jaderná energie</p> <ul style="list-style-type: none"> • radioaktivita, štěpná reakce • využití jaderného záření • jaderný reaktor • jaderná elektrárna • obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie • ochrana lidí před radioaktivním zářením 	
<ul style="list-style-type: none"> • popíše, z čeho se skládá sluneční soustava • objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet • odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností 	<p>Země a vesmír</p> <ul style="list-style-type: none"> • sluneční soustava – její hlavní složky, měsíční fáze • hvězdy a jejich složení 	

5.1.10 Chemie

5.1.10.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

ročník	prima	sekunda	tercie	kvarta
hodinová dotace	–	1	2,5	2

Chemie jako vyučovací předmět realizuje obsah vzdělávacího oboru Chemie, který je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda RVP ZV, a část obsahu tematického okruhu Práce s laboratorní technikou vzdělávací oblasti Člověk a svět práce RVP ZV.

V rámci předmětu jsou realizovány některé tematické okruhy průřezového tématu Environmentální výchova.

Na předmět navazuje volitelný předmět Přírodovědné projekty.

Výuka probíhá převážně v odborných učebnách. Při zařazování laboratorních prací v rámci probíraného tématu je třída obvykle rozdělena do skupin. V průběhu sekundy až kvarty žáci absolvují minimálně 8 laboratorních prací, jejichž náměty lze vybrat z následujících:

- bezpečnost práce v laboratoři, práce s kahanem
- vlastnosti významných nekovů
- vliv faktorů na rychlost chemické reakce
- laboratorní metody dělení směsí – filtrace, sublimace, sedimentace
- laboratorní metody dělení směsí – destilace, chromatografie
- separační metody – izolace kaseinu, kofeinu, extrakce barviv apod.
- reaktivita kovů – vlivem ohně, různých druhů rozpouštědel
- voda – stanovení tvrdosti vody
- voda – analytické a fyzikální stanovení vody (dusičnany, tvrdost, pH)
- laboratorní sklo a nádobí, pipetování
- redoxní, acidobazické titrace

V případě materiálních změn školy lze zvolit aktuální námět.

Výuka je doplněna odbornými exkurzemi.

Chemie vede žáky k pochopení hmotné podstaty světa. Cílem je porozumění zákonitostem, jimiž se řídí sdružování atomů, iontů a molekul ve složitější celky, jejich přeměny a změny vnitřních struktur. Žáci se učí chemizaci v životě. Bez výuky chemie je problematické zvládnout běžné životní situace, jako je bezpečné používání výrobků chemického průmyslu, léčiv, nakládání s odpady, je také obtížné vysvětlit si četné přírodní jevy. Předmět má tedy všeobecně vzdělávací funkci s akcentem na logické myšlení.

Zájemcům je nabízena možnost rozvíjet a uplatňovat své poznatky v rámci ChO a různých přírodovědně zaměřených projektů.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- Učitel učí žáky vyhledávat, třídit, kombinovat, propojovat, zpracovávat a používat informace z různých zdrojů.
- Učitel umožňuje žákům osvojit si obecně užívané termíny, symboly a znaky.
- Učitel zařazuje problémové úlohy.
- Učitel umožňuje poznat prostřednictvím vhodně volených zadání smysl osvojovaných postupů pro běžný život.
- Učitel učí žáky pracovat v týmu i samostatně experimentovat a porovnávat dosažené výsledky.

Kompetence k řešení problémů:

- Učitel učí žáky využívat a kombinovat znalosti z různých předmětů při řešení problémů.
- Učitel usiluje o účelné uplatnění získaných dovedností v praxi.
- Učitel motivuje žáky k chápání významu kontroly dosažených výsledků.
- Učitel zařazuje problémové úlohy, žák řeší úlohu z více hledisek.
- Učitel vede žáky k používání vlastních postupů při řešení problémů.
- Učitel učí žáky získávat informace potřebné k dosažení cíle.

Kompetence komunikativní:

- Učitel vede žáky k pochopení čteného textu.
- Učitel vyžaduje používání odborné terminologie.
- Učitel učí žáky porozumět různým typům grafů.
- Učitel podporuje komunikaci žáků při řešení problémů.

Kompetence sociální a personální:

- Učitel podporuje práci v týmu, stanovuje pravidla pro práci skupiny i samostatnou práci a učí žáky dodržovat je.
- Učitel vede žáky k toleranci k jiným názorům.

Kompetence občanské:

- Učitel zapojuje žáky do ochrany a péče o životní prostředí.
- Učitel motivuje svou důsledností žáky k zodpovědnému plnění úkolů, povinností a k odpovědnosti za domácí přípravu.

Kompetence pracovní:

- Učitel nabízí dostatek situací k propojení problematiky člověka, jeho hygieny, ochrany jeho zdraví s otázkami ochrany zdraví při práci a zájmové činnosti.

- Učitel učí žáky přistupovat kriticky k výsledkům, kterých dosáhli, učí je stanovovat si kritéria hodnocení vlastní práce.

5.1.10.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Název předmětu: Chemie		Ročník: sekunda
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY POZNÁMKY
Žák:		
<ul style="list-style-type: none"> určí společné a rozdílné vlastnosti látek 	<ul style="list-style-type: none"> vlastnosti látek hustota rozpustnost tepelná a elektrická vodivost vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek 	F – látka, hustota B – minerály Z – atmosféra
<ul style="list-style-type: none"> <i>pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí</i> 	<ul style="list-style-type: none"> bezpečnost práce v laboratoři, laboratorní řád mimořádné události – havárie chemických provozů, úniky nebezpečných látek 	Práce s laboratorní technikou
<ul style="list-style-type: none"> objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek 	<ul style="list-style-type: none"> zásady bezpečné práce – ve školní pracovně i v běžném životě nebezpečné látky a přípravky – R-věty, S-věty, varovné značky a jejich význam 	
<ul style="list-style-type: none"> <i>poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři</i> 	<ul style="list-style-type: none"> zásady první pomoci 	Práce s laboratorní technikou
<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje směsi a chemické látky 	<ul style="list-style-type: none"> různorodé; stejnorodé (roztoky) směsi 	
<ul style="list-style-type: none"> <i>zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl</i> 	<ul style="list-style-type: none"> návod a protokol 	Práce s laboratorní technikou
<ul style="list-style-type: none"> vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení 	<ul style="list-style-type: none"> hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok 	M – trojčlenka
<ul style="list-style-type: none"> <i>prakticky ovládá a využívá vhodné metody pro oddělování složek směsí</i> 	<ul style="list-style-type: none"> práce s kahanem, odměřování kapalin, filtrace, skládání filtrů 	Práce s laboratorní technikou
<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek 	<ul style="list-style-type: none"> vliv teploty, míchání a plošného obsahu pevné složky na rychlost jejího rozpouštění do roztoku 	F – teplota

<ul style="list-style-type: none"> • navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi 	<ul style="list-style-type: none"> • sedimentace, sublimace, destilace • oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace) 	Práce s laboratorní technikou
<ul style="list-style-type: none"> • rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití 	<ul style="list-style-type: none"> • voda destilovaná, pitná a odpadní • výroba pitné vody 	EV Základní podmínky života (voda) Z – hydrosféra
<ul style="list-style-type: none"> • uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění 	<ul style="list-style-type: none"> • čistota vody • vzduch – složení, čistota ovzduší, ozonová vrstva 	EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí (odpady) EV Základní podmínky života (ovzduší)
<ul style="list-style-type: none"> • používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech 	<ul style="list-style-type: none"> • částicové složení látek – molekuly, atomy • atom – atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích, elektrony • molekuly 	
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech 	<ul style="list-style-type: none"> • chemická vazba • názvosloví jednoduchých anorganických sloučenin 	
<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • názvy, značky, vlastnosti a použití vybraných prvků • skupiny a periody v periodické soustavě prvků • protonové číslo 	
<ul style="list-style-type: none"> • rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání 	<ul style="list-style-type: none"> • klasifikace chemických reakcí – slučování, neutralizace 	
<ul style="list-style-type: none"> • přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu 	<ul style="list-style-type: none"> • zákon zachování hmotnosti; chemické rovnice • látkové množství; molární hmotnost 	M – výpočty
<ul style="list-style-type: none"> • aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu 	<ul style="list-style-type: none"> • faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí – teplota, plošný obsah, katalýza 	
<ul style="list-style-type: none"> • určí společné a rozdílné vlastnosti látek 	<ul style="list-style-type: none"> • hustota 	F – látka, hustota

	<ul style="list-style-type: none"> rozpustnost tepelná a elektrická vodivost vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek 	<p>B – minerály</p> <p>Z – atmosféra</p>
Ročník: tercie		
<ul style="list-style-type: none"> tvoří vzorce halogenidů, sulfidů, oxidů, kyselin (bezokyslíkatých i kyslíkatých), hydroxidů 	<ul style="list-style-type: none"> názvosloví jednoduchých anorganických sloučenin 	
<ul style="list-style-type: none"> <i>pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí</i> 	<ul style="list-style-type: none"> bezpečnost práce v laboratoři, laboratorní řád 	Práce s laboratorní technikou
<ul style="list-style-type: none"> porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> oxidy – názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů kyseliny a hydroxidy – vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů solí nekyslíkatých kyselin – vlastnosti, použití vybraných solí, oxidační číslo, názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů 	<p>B – nerosty</p> <p>B – nerosty a horniny</p>
<ul style="list-style-type: none"> <i>poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři</i> 	<ul style="list-style-type: none"> zásady první pomoci 	Práce s laboratorní technikou
<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet 	<ul style="list-style-type: none"> kyselé deště 	
<ul style="list-style-type: none"> <i>zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl</i> 	<ul style="list-style-type: none"> návod a protokol 	Práce s laboratorní technikou
<ul style="list-style-type: none"> orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi 	<ul style="list-style-type: none"> kyselost a zásaditost roztoků 	B – půdy
<ul style="list-style-type: none"> <i>navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi</i> 	<ul style="list-style-type: none"> destilace, filtrace za sníženého tlaku 	Práce s laboratorní technikou
<ul style="list-style-type: none"> aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe 	<ul style="list-style-type: none"> hořlaviny – význam tříd nebezpečnosti 	

<ul style="list-style-type: none"> vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci 	<ul style="list-style-type: none"> studijní materiály – odborné knihy, časopisy a internet 	Práce s laboratorní technikou
<ul style="list-style-type: none"> chápe rozdíl mezi oxidací a redukcí a chápe principy získávání kovů z jejich rud rozumí principu vzniku el. proudu při reakci, prokáže znalost principu jednoduchým pokusem vysvětlí rozdíl mezi exotermní a endotermní reakcí, rozumí pojmu teplo, umí definovat pojem palivo a základní druhy vyjmenovat, znají jejich klady a zápory 	<ul style="list-style-type: none"> klasifikace chemických reakcí – reakce redoxní, průmyslové využití elektrolyzy, reakce exotermní a endotermní chemie a elektrina - výroba elektrického proudu chemickou cestou paliva – klasifikace, jaderná energie 	EV Základní podmínky života (energie, přírodní zdroje)
Ročník: kvarta		
<ul style="list-style-type: none"> rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití 	<ul style="list-style-type: none"> příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků názvosloví jednoduchých organických sloučenin 	
<ul style="list-style-type: none"> dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí s vybranými a běžně používanými látkami při experimentální práci, vyhodnotí jejich rizikovitost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí 	<ul style="list-style-type: none"> bezpečnost práce v laboratoři, laboratorní řád 	Práce s laboratorní technikou
<ul style="list-style-type: none"> zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy 	<ul style="list-style-type: none"> ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva 	B – přírodní zdroje
<ul style="list-style-type: none"> poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři 	<ul style="list-style-type: none"> zásady první pomoci 	Práce s laboratorní technikou
<ul style="list-style-type: none"> rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití 	<ul style="list-style-type: none"> deriváty uhlovodíků - příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin 	
<ul style="list-style-type: none"> zpracuje elektronicky protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl 	<ul style="list-style-type: none"> protokol v elektronické podobě 	Práce s laboratorní technikou Ivt – zpracování naměřených dat
<ul style="list-style-type: none"> orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktů biochemického zpracování, především bílkovin, tuků, sacharidů 	<ul style="list-style-type: none"> přírodní látky – zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů v lidském těle 	B – výživa

<ul style="list-style-type: none"> vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů 	<ul style="list-style-type: none"> vliv faktorů na rychlost chem. reakcí, chromatografie 	Práce s laboratorní technikou
<ul style="list-style-type: none"> určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu 	<ul style="list-style-type: none"> fotosyntéza 	B – fotosyntéza
<ul style="list-style-type: none"> vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci 	<ul style="list-style-type: none"> studijní materiály – odborné knihy, časopisy a internet 	Práce s laboratorní technikou
<ul style="list-style-type: none"> uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů 	<ul style="list-style-type: none"> zdroje bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů 	B – výživa
<ul style="list-style-type: none"> zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi 	<ul style="list-style-type: none"> chemický průmysl v ČR – výrobky, rizika v souvislosti s životním prostředím, recyklace surovin, koroze 	EV Vztah člověka k prostředí (chemické závody) Lidské aktivity a problémy životního prostředí (odpady)
<ul style="list-style-type: none"> orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka 	<ul style="list-style-type: none"> automobilismus průmyslová hnojiva tepelně zpracovávané materiály – cement, vápno, sádra, keramika plasty a syntetická vlákna – vlastnosti, použití, likvidace detergenty a pesticidy, insekticidy léčiva a návykové látky 	Práce s laboratorní technikou EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí (doprava a životní prostředí) Vztah člověka k prostředí (průmyslová hnojiva)
<ul style="list-style-type: none"> dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí s vybranými a běžně používanými látkami při experimentální práci, vyhodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí 	<ul style="list-style-type: none"> bezpečnost práce v laboratoři, laboratorní řád - hořlaviny 	Práce s laboratorní technikou

5.1.11 Biologie a geologie

5.1.11.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

ročník	prima	sekunda	tercie	kvarta
hodinová dotace	2	2	2,5	2

Biologie a geologie jako vyučovací předmět realizuje obsah vzdělávacího oboru Přírodopis, který je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda RVP ZV, dále část obsahu vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví, který je součástí vzdělávací oblasti Člověk a zdraví RVP ZV, a také část obsahu tematického okruhu Práce s laboratorní technikou vzdělávací oblasti Člověk a svět práce RVP ZV.

V rámci předmětu jsou realizovány některé tematické okruhy průřezového tématu Environmentální výchova.

Na předmět navazuje volitelný předmět Přírodovědné projekty.

Výuka probíhá převážně v odborných učebnách. Při zařazování laboratorních prací v rámci probíraného tématu je třída obvykle rozdělena do skupin. V průběhu primy až kvarty žáci absolvují minimálně 8 laboratorních prací, jejichž náměty lze vybrat z následujících:

- seznámení s mikroskopem – popis, pozorování písmen
- mikroskopování buněk z cibule
- pozorování kroužkovic – žížala
- mikroskopování rybích šupin
- pozorování ptačího pera, vajíčka, ...
- pozorování mechorostů, mikroskopování výtrusnic, ...
- mikroskopování: květ, list, stonek, ... dle času a nabídky – různé řezy
- mikroskopování tkání – trvalé preparáty
- mikroskopování vlasu, chlupu, ...
- nácvik umělého dýchání, masáž srdce, obvazová technika, ...
- tvorba krystalových soustav
- zkoumání fyzikálních vlastností nerostů
- určování nerostů a hornin
- vycházky do okolí školy a určování rostlin a živočichů, názorná výuka v přírodě – morfologie

V případě materiálních změn školy lze zvolit aktuální námět.

Výuka je doplněna krátkodobými projekty, besedami s odborníky i odbornými exkurzemi.

Biologie a geologie umožňuje žákům získat základní poznatky, dovednosti a přehled v oboru, takže se dokáží orientovat v problematice přírodních věd. Cílem předmětu je vytvořit u žáků pozitivní vztah k životu, živým organismům a jejich společenstvům s důrazem na zodpovědnost za své zdraví a za životní prostředí.

V biologii se žáci učí pracovat s literaturou, vyhledávat informace a orientovat se v textu, rozvíjet logické myšlení, chápat souvislosti a dále akceptovat a využít vzájemné prolínání biologie s dalšími vědními disciplínami (chemií, fyzikou, zeměpisem, matematikou, dějepisem atd.).

Žáci jsou také vedeni k účasti na různých soutěžích s biologickou tematikou.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- Učitel učí žáky získávat informace potřebné k dosažení cíle – vyhledávat, třídít, propojovat, zpracovávat a používat informace z různých zdrojů.
- Učitel učí žáky klást si otázky a na příkladech z praxe se snaží žákům ukázat smysl učení a vytvořit pozitivní vztah k učení.
- Učitel svými nároky a prověřováním znalostí vede žáky k soustavnému učení.
- Zadáváním rozsáhlejších témat učitel rozvíjí schopnost žáků naučit se větší množství látky najednou.
- Učitel průběžně kontroluje schopnost žáků psát si poznámky.

Kompetence k řešení problémů:

- Učitel vede žáky k samostatnosti při řešení problémů, zároveň jim umožňuje používat vlastní postupy řešení; zadává domácí úkoly.
- Učitel klade důraz na využívání dříve získaných znalostí a hledání souvislostí s jinými předměty a obory.

Kompetence komunikativní:

- Učitel vyžaduje používání odborné terminologie.
- Učitel umožňuje samostatný projev žáka (zkoušení, představení projektu nebo referátu), přitom dbá na jeho přesné a spisovné vyjadřování.
- Učitel rozvíjí komunikaci se žáky, někdy umožňuje komunikaci žáků ve skupině.
- Učitel podporuje práci s učebnicí, odbornou literaturou, internetem...
- Učitel nabádá žáky ke kritickému přístupu k získaným informacím, učí žáky nepřijímat informace pasivně, ale vytvořit si vlastní názor.

Kompetence sociální a personální:

- Učitel stanovuje pravidla pro práci ve skupině i samostatnou práci a učí žáky je dodržovat.
- Slušným chováním a vystupováním na veřejnosti dává učitel žákům dobrý příklad.

Kompetence občanské:

- Učitel vychovává žáky k respektování názorů druhých lidí a ke kulturně vedenému dialogu.
- Učitel motivuje svou důsledností žáky k zodpovědnému plnění úkolů, povinností a odpovědnosti za domácí přípravu.
- Učitel objasňuje žákům vztah člověka k přírodě a vede je k odpovědnosti za stav životního prostředí.

Kompetence pracovní:

- Učitel učí žáky používat mikroskopickou techniku a zpracovávat protokoly.
- Učitel vede žáky k šetrnému zacházení s veškerým vybavením učeben a k dodržování pravidel hygieny a ochrany zdraví při práci.

5.1.11.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Název předmětu: Biologie a geologie		Ročník: prima
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY POZNÁMKY
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků 	<ul style="list-style-type: none"> život na Zemi <p>Buňka</p> <ul style="list-style-type: none"> stavba rostlinné a živočišné buňky, funkce organel <p>Struktura živých organismů</p> <ul style="list-style-type: none"> hierarchické uspořádání organismů (buňky–tkáně–orgány atd.) jednobuněčnost a mnohobuněčnost <p>Základy dědičnosti, rozmnožování</p> <ul style="list-style-type: none"> geny, dědičnost a proměnlivost rozmnožování organismů <p>Taxonomie</p> <p>Bakterie a viry</p> <ul style="list-style-type: none"> bakteriální buňka přehled bakterií viry obrana organismu proti infekci <p>Houby a lišejníky</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteristika hub, anatomie plodnic rozmnožování hub systém hub, houbření výživa hub, symbióza význam hub lišejníky 	<p>EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí (ekologické zemědělství) Ekosystémy Vztah člověka k prostředí (ochrana zdraví)</p> <p>EV Základní podmínky života (voda) Ekosystémy (les, pole)</p>

<ul style="list-style-type: none"> • porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů • rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin • odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí • zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy • aplikuje praktické metody poznávání přírody • dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody • <i>osvojí si pracovní postup při mikroskopování, dokáže popsat části mikroskopu a potřebné pomůcky</i> • <i>zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl</i> • <i>dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci</i> 	<p>Prvoci a živočichové</p> <ul style="list-style-type: none"> • organismy jednobuněčné a mnohobuněčné • prvoci – stavba a význam • systém bezobratlých živočichů • hospodářsky a epidemiologicky významné druhy • základy ekologie, ochrana přírody <p>Praktické poznávání a třídění přírodnin</p> <ul style="list-style-type: none"> • praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek, ukázky odchytu některých živočichů, jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů • poučení o vhodném chování při pozorování přírody (vycházky) a při dalších aktivitách (pokusy, práce s ostrými nástroji) • praktická cvičení 	<p>EV Vztah člověka k prostředí (ochrana zdraví) Základní podmínky života (ochrana přírody) Ekosystémy (les, pole, voda, moře, tropický les) Vztah člověka k prostředí (aktuální ekologické problémy, ochrana přírody)</p> <p>Práce s laboratorní technikou</p>
Ročník: sekunda		
<ul style="list-style-type: none"> • porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů • rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin • odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí • zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy • odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům 	<p>Živočichové</p> <ul style="list-style-type: none"> • živočišná buňka, tkáně, orgány, orgánové soustavy • systém obratlovců • etologie a ekologie živočichů • hospodářsky významné druhy <p>Rostliny</p> <ul style="list-style-type: none"> • rostlinná pletiva • vegetativní orgány rostlin (křen, stonek, list) 	<p>EV Ekosystémy (les, pole, voda, moře, tropický les) Vztah člověka k prostředí (aktuální ekologické problémy, ochrana přírody)</p> <p>EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí (ekologické zemědělství)</p>

<ul style="list-style-type: none"> • porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku • vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin • rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů • odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí <ul style="list-style-type: none"> • aplikuje praktické metody poznávání přírody • dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody • <i>osvojí si pracovní postup při mikroskopování, dokáže popsat části mikroskopu a potřebné pomůcky</i> • <i>zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl</i> • <i>dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • fotosyntéza, dýchání, pohyby rostlin, růst, rozmnožování • systém třídění rostlin • mechorosty, kaprad'orosty, semenné rostliny • krytosemenné rostliny • květ, květenství, opylení, oplození, semeno, plod atd. • rozšiřování semen a plodů • jednoděložné a dvouděložné • ekologie rostlin <p>Praktické poznávání a třídění přírodnin</p> <ul style="list-style-type: none"> • praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek, ukázky odchytu některých živočichů, jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů • poučení o vhodném chování při pozorování přírody (vycházky) a při dalších aktivitách (pokusy, práce s ostrými nástroji) • praktická cvičení 	<p>EV Ekosystémy (les, pole) Vztah člověka k prostředí (aktuální ekologické problémy, ochrana přírody)</p> <p>Práce s laboratorní technikou</p>
Ročník: tercie		
<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka • rozpozná základní typy tkání a popíše jejich stavbu a význam • určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy • objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří • rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života • aplikuje předlékařskou první pomoc při poranění a jiném poškození těla • <i>uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními i jinými chorobami</i> • <i>svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá</i> 	<p>Biologie člověka</p> <ul style="list-style-type: none"> • názory na původ člověka • anatomie a fyziologie člověka, onemocnění a vady spojené s funkcí jednotlivých orgánových soustav • výživa a zdraví – zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví; poruchy příjmu potravy • vlivy prostředí na zdraví – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota • tělesná a duševní hygiena, denní režim – zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim • ochrana před přenosnými chorobami, základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním 	<p>EV Vztah člověka k prostředí (ochrana zdraví)</p> <p>Výchova ke zdraví</p>

<p><i>odbornou pomoc</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky</i> • <i>vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví</i> • <i>vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů</i> • <i>vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci</i> • <i>zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl</i> • <i>dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci</i> • <i>poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři</i> 	<p>kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty</p> <ul style="list-style-type: none"> • ochrana před chronickými nepřenosiými chorobami a před úrazy – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění; preventivní a léčebná péče • podpora zdraví a její formy – prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví • praktická cvičení 	<p>Práce s laboratorní technikou</p>
<p>Ročník: kvarta</p>		
<ul style="list-style-type: none"> • objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života • rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek • rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody 	<p>Země</p> <ul style="list-style-type: none"> • Země – složení a stavba naší planety • sféry Země a jejich význam z hlediska života <p>Mineralogie a petrologie</p> <ul style="list-style-type: none"> • nerost a hornina; krystal, krystalová soustava • fyzikální vlastnosti a chemické vlastnosti • třídění – prvky (kovy a nekovy), halogenidy, sulfidy, oxidy, uhličitany, dusičnany, sírany, fosforečnany, křemičitany, organolity • využití v praxi • vyvřelé, usazené a přeměněné horniny <p>Geologie</p> <ul style="list-style-type: none"> • geologické děje 	

<ul style="list-style-type: none"> • porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě • rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků • uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi <ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje původní význam pojmů „ekologie“ a „environmentalistika“ • uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi • rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému • vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam • uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému <ul style="list-style-type: none"> • aplikuje praktické metody poznávání přírody • dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody <ul style="list-style-type: none"> • <i>vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů</i> • <i>vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci</i> • <i>zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl</i> • <i>dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • vnitřní – krátkodobé, dlouhodobé; pohyb litosférických desek (důsledky, vznik a zánik zemské kůry), sopečná činnost, zemětřesení, horotvorné procesy • vnější – mechanické a chemické zvětrávání, působení vody vzduchu, ledovce, vegetace a člověka na zemský povrch – geomorfologie, výskyt • pedologie • vznik půdy, složení a vlastnosti půd • geologická období Země • podnebí a počasí ve vztahu k životu <p>Ekologie</p> <ul style="list-style-type: none"> • ekologie jako věda o vzájemných vztazích • organismy a prostředí • populace, společenstva, ekosystémy (jejich rostlinní i živočišní zástupci) • potravní pyramida, řetězec – význam, složky (producenti, konzumenti, reducenti) • vliv člověka na přírodu a krajinu • ochrana přírody a krajiny, ochrana životního prostředí • globální ekologické problémy, jejich vliv na místní krajinu; důsledky, řešení <p>Praktické poznávání a třídění přírodnin</p> <ul style="list-style-type: none"> • praktické metody poznávání přírody • poučení o vhodném chování při pozorování přírody (vycházky) a při dalších aktivitách (pokusy, práce s ostrými nástroji) • geologická exkurze <ul style="list-style-type: none"> • praktická cvičení 	<p>EV Základní podmínky života (půda)</p> <p>EV Ekosystémy (vodní zdroje, moře, tropický les)</p> <p>EV Ekosystémy (typy společenstev a ekosystémů)</p> <p>EV Vztah člověka k prostředí (aktuální ekologické problémy) Lidské aktivity a problémy životního prostředí (změna krajiny, ochrana přírody, doprava a životní prostředí, odpady...)</p> <p>Práce s laboratorní technikou</p>
---	---	---

5.1.12 Zeměpis

5.1.12.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

ročník	prima	sekunda	tercie	kvarta
hodinová dotace	2	2	2	1

Zeměpis jako vyučovací předmět realizuje obsah vzdělávacího oboru Zeměpis, který je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda.

V rámci předmětu jsou realizovány některé tematické okruhy průřezových témat Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova a Multikulturní výchova.

Výuka probíhá obvykle v kmenových třídách. Je doplněna také geografickým pozorováním v bezprostředním okolí školy nebo exkurzemi ve vybraných vzdálenějších lokalitách.

Zeměpis studuje vztahy mezi člověkem a prostředím, uvádí žáky do hlavních přírodních, hospodářských a sociálních podmínek a seznamuje se životem lidí v jednotlivých makroregionech i mikroregionech i v blízkém území místní krajiny. Umožňuje žákům orientovat se v současném světě a v problémech současného lidstva.

Žáci jsou vedeni k účasti v různých soutěžích zeměpisných znalostí.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- Učitel vede žáky k používání vhodné literatury, atlasu a map, internetu.

Kompetence k řešení problémů:

- Učitel umožňuje žákům řešit problémy na úrovni jejich znalostí, odpovídat na geografické otázky, žáci mohou zpracovat projekt se zeměpisnou tematikou.

Kompetence komunikativní:

- Učitel vede žáky, aby kvalitně prezentovali své znalosti, uskutečňuje a vede s žáky řízený dialog.

Kompetence občanské:

- Učitel klade důraz na mezipředmětové vztahy, na ochranu přírodního a životního prostředí.

5.1.12.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Název předmětu: Zeměpis		Ročník: prima
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY POZNÁMKY
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> používá s porozuměním základní pojmy: zdroje zeměpisných dat, internet, grafické vyjádření v mapě i mimo ni, terénní průzkum, statistika, sčítání obyvatelstva, dálkový průzkum země přiměřeně vyhledává informace z různých zdrojů dat – různé druhy textů, encyklopedie, slovníky, tabulky, grafy, fotografie, obrázky, schémata, statistické prameny dokáže se zjištěnými informacemi z různých zdrojů přiměřeně pracovat, generalizovat je, zobecňovat a výsledky interpretovat 	<p>Informační dokumentační zdroje v geografii</p>	<p>OSV Rozvoj schopností poznávání (porozumění a používání základních pojmů) Kreativita (práce s daty) Komunikace (prezentace získaných informací) Kooperace a kompetice (práce ve skupině) Mezilidské vztahy (sociální rozvoj)</p> <p>MeV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (sběr informací) Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality (interpretace informací) Práce v realizačním týmu (projekty)</p> <p><i>Internet, encyklopedie a další literatura – vyhledávání pojmů, informací a dat</i></p>
<ul style="list-style-type: none"> organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, statistických a dalších informačních zdrojů používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajině sféře, jejich pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině vytváří a využívá osobní myšlenkové (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních 	<p>Základy geografické kartografie a topografie</p> <ul style="list-style-type: none"> mapa a globus měřítko obsah a využití map – mapové značky druhy a typy map činnosti s mapami, grafy, diagramy a se zeměpisnými atlasy určování zeměpisné polohy myšlenkové (mentální) mapy geografické informace kolem nás 	<p>OSV Rozvoj schopností poznávání (porozumění a používání základních pojmů) Kreativita (práce s daty) Komunikace (prezentace získaných informací) Kooperace a kompetice (práce ve skupině) Mezilidské vztahy (sociální rozvoj)</p> <p>MeV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (sběr informací) Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality (interpretace informací)</p>

<p>regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu</p>		<p>Práce v realizačním týmu (projekty)</p> <p>EV všechny tematické okruhy (pozorování ekosystémů, vliv člověka na životní prostředí, voda a ovzduší atd.)</p> <p><i>Školní globus, plány, mapy nástěnné, tematické, turistické, školní a jiné mapové atlasy, autoatlasy, praktické aplikace a činnosti s mapami a atlasy</i></p> <p><i>Terénní geografická výuka – aplikace s kartografickými pomůckami, Vlastní nebo modelové myšlenkové (mentální) mapy vyjadřující prostorovou diferenciaci člověka v prostředí (náskres, náčrt, schéma)</i></p>
<ul style="list-style-type: none"> • ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu • aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny • uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech 	<p>Praktická topografie při pohybu v terénu</p> <ul style="list-style-type: none"> • orientace v krajině • praxe s mapami a atlasy • azimut • situační náčrtky a plánky • pozorování krajiny • praxe s jízdními řády <p>Bezpečnost při pohybu a pobytu v přírodě</p>	<p>OSV Rozvoj schopností poznávání (porozumění a používání základních pojmů) Kreativita (práce s daty a pomůckami) Komunikace (prezentace získaných informací) Kooperace a kompetice (práce ve skupině) Seberegulace a sebeorganizace (sebeovládání) Mezilidské vztahy (sociální rozvoj)</p> <p>EV všechny tematické okruhy (pozorování ekosystémů, vliv člověka na životní prostředí, voda a ovzduší atd.)</p> <p>MeV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (sběr informací) Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality (interpretace informací) Práce v realizačním týmu (projekty)</p>

<ul style="list-style-type: none"> • zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy • prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybu Země na život lidí a organismů • rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu • porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost a rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů 	<p>Přírodní obraz Země</p> <ul style="list-style-type: none"> • Země jako vesmírné těleso • tvar a pohyby Země • krajinná sféra • fyzicko-geografická sféra a její jednotlivé složky • tvary zemského povrchu • počasí, podnebí, podnebné pásy • půdy a jejich rozmístění, hospodářský význam půd pro společnost • přírodní oblasti (biomy) 	<p>EV Základní podmínky života (světlo, ovzduší, voda, půda) Lidské aktivity a problémy životního prostředí a Vztah člověka k prostředí (voda, změny v krajině – krajina dříve a dnes, ochrana biosféry a životního prostředí, šíření pouští, odlesňování, přeměna krajiny na obilnice a území pro chov dobytka a ovcí) Ekosystémy (vodní ekosystémy, biomy, biodiverzita)</p> <p>MeV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (sběr informací, sledování a vyhodnocování předpovědi počasí)</p> <p>VMEGS Evropa a svět nás zajímá (různá členění roku, odlišné pojetí kalendáře, hlavní námořní obchodní trasy, přímořské oblasti cestovního ruchu atd., vliv lidských činností na krajinu, biosféru a životní prostředí)</p> <p>VDO Občan, občanská společnost a stát (odpovědnost k ochraně biosféry a životního prostředí)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů • zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa • posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel • zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství • lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje 	<p>Hospodářské a společenské prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> • obyvatelstvo (charakteristiky, struktura, prostorové aspekty, pohyb obyvatelstva) • sídla (typy, funkce) • kulturní oblasti • hospodářství (sektory ekonomiky, základní charakteristiky jednotlivých odvětví) • prostorové aspekty hospodářství • politická mapa světa • ekonomické a politické integrace 	<p>OSV Poznávání lidí (jak žijí lidé na Zemi) Mezilidské vztahy (sociální rozvoj)</p> <p>EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí (vztah člověka k prostředí) Ekosystémy (lidské sídlo – město – vesnice, umělý ekosystém, kulturní krajina)</p> <p>VMEGS Objevujeme Evropu a svět (předpoklady a ukazatele globalizace a mezinárodního</p>

<ul style="list-style-type: none"> • porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit • porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků • lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech 		<p>obchodu; orientace na politické mapě světa)</p> <p>MeV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (sběr informací)</p> <p><i>Činnosti se statistickými materiály: tabulky, grafy, příručky a tematickými atlasovými mapami, vyhledávání a analýza dat, referáty, třídní debaty</i></p> <p><i>Využití případných videosnímků – sekvence k tématům – příroda, obyvatelstvo a kultura regionů světa</i></p>
<ul style="list-style-type: none"> • porovná různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin • uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů) • uvádí na konkrétních příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí 	<p>Životní prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> • typy krajin • funkce krajin • přírodní a kulturní krajina • životní prostředí • přírodní a civilizační rizika • trvale udržitelný rozvoj 	
Ročník: sekunda		
<ul style="list-style-type: none"> • používá s porozuměním základní pojmy: zdroje zeměpisných dat, internet, grafické vyjádření v mapě i mimo ni, terénní průzkum, statistika, sčítání obyvatelstva, dálkový průzkum země • přiměřeně vyhledává informace z různých zdrojů dat – různé druhy textů, encyklopedie, slovníky, tabulky, grafy, fotografie, obrázky, schémata, statistické prameny • dokáže se zjištěnými informacemi z různých zdrojů přiměřeně pracovat, generalizovat je, zobecňovat a výsledky interpretovat 	<p>Informační dokumentační zdroje v geografii</p>	<p>OSV Rozvoj schopností poznávání (porozumění a používání základních pojmů) Kreativita (práce s daty) Komunikace (prezentace získaných informací) Kooperace a kompetice (práce ve skupině) Mezilidské vztahy (sociální rozvoj)</p> <p>MeV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (sběr informací) Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality (interpretace informací) Práce v realizačním týmu (projekty)</p>

		<p><i>Internet, encyklopedie a další literatura – vyhledávání pojmů, informací a dat</i></p>
<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich 	<p>Regiony světa</p> <ul style="list-style-type: none"> rozdělení světa světadíly a charakteristika jejich přírodních, společenských a hospodářských poměrů oceány a polární oblasti makroregiony (vymezení, charakteristika), jádrové a periferní oblasti světadílů a makroregionů detailní charakteristika a porovnání vybraných makroregionů světa (severní Afrika, tropická Afrika, jižní Afrika, Blízký východ, Perský záliv, jižní a jihovýchodní Asie, východní Asie, střední Asie, Rusko, USA, Kanada, Mexiko, Karibská oblast, Jižní Amerika, Austrálie a Oceánie, polární oblasti, oceány světa) 	<p>VMEGS Evropa a svět nás zajímá a Objevujeme Evropu a svět (orientace na politické mapě světa a regionu a v atlasových tematických mapách, oblasti regionu v globálních souvislostech hospodářského a politického vývoje, humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce) Jsme Evropané (evropské jazykové a kulturní okruhy)</p> <p>EV Ekosystémy (ekosystémy světa) Lidské aktivity a problémy životního prostředí a Vztah člověka k prostředí (ochrana přírody a životního prostředí, přístupy k přírodě, k přírodnímu a kulturnímu dědictví)</p> <p>OSV Rozvoj schopností poznávání (poznávání regionů světa) Kreativita a Kooperace a kompetice (práce na projektech, práce ve skupinách) Mezilidské vztahy (sociální rozvoj)</p> <p>VDO Občan, občanská společnost a stát (respektování kulturních, etnických a jiných odlišností – rasy, náboženství, jazyky)</p> <p>MeV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (sběr informací) Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality (interpretace informací) Práce v realizačním týmu (projekty)</p> <p>MuV Kulturní diference (kulturní tradice, zvyky,</p>

		<p>náboženství, hodnoty) Etnický původ (různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa)</p> <p><i>Využití videonímků – sekvence k tématům – příroda, obyvatelstvo a kultura regionů světa; případné využití cestopisů českých i zahraničních autorů, využití příspěvku z jednotlivých magazínů, referáty, třídní debaty</i></p>
<ul style="list-style-type: none"> • zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního složení regionu a posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů • posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel • zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce hospodářství • lokalizuje na mapách hlavní regionální surovinové a energetické zdroje • porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit • porovnává státy regionu a zájmové integrace států regionu na základě podobných a odlišných znaků • lokalizuje na mapách hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních oblastech regionu 	<p>Společenské a hospodářské prostředí regionů</p> <ul style="list-style-type: none"> • obyvatelstvo (charakteristiky, struktura, prostorové aspekty, pohyb obyvatelstva) • sídla (typy, funkce) • kulturní oblasti regionů • hospodářství (sektory ekonomiky, základní charakteristiky jednotlivých odvětví) • prostorové aspekty hospodářství • politická mapa regionu • ekonomické a politické integrace 	<p>VMEGS Evropa a svět nás zajímá a Objevujeme Evropu a svět (orientace na politické mapě světa a regionu a v atlasových tematických mapách, oblasti regionu v globálních souvislostech hospodářského a politického vývoje, humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce) Jsme Evropané (evropské jazykové a kulturní okruhy)</p> <p>EV Ekosystémy (ekosystémy světa) Lidské aktivity a problémy životního prostředí a Vztah člověka k prostředí (ochrana přírody a životního prostředí, přístupy k přírodě, k přírodnímu a kulturnímu dědictví)</p> <p>OSV Rozvoj schopností poznávání (poznávání regionů světa) Kreativita a Kooperace a kompetice (práce na projektech, práce ve skupinách) Mezilidské vztahy (sociální rozvoj)</p> <p>VDO Občan, občanská společnost a stát (respektování kulturních, etnických a jiných odlišností – rasy, náboženství, jazyky)</p>

		<p>MeV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (sběr informací) Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality (interpretace informací) Práce v realizačním týmu (projekty)</p> <p>MuV Kulturní diference (kulturní tradice, zvyky, náboženství, hodnoty) Etnický původ (různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa)</p> <p><i>Využití videonímků – sekvence k tématům – příroda, obyvatelstvo a kultura regionů světa; případné využití cestopisů českých i zahraničních autorů, využití příspěvku z jednotlivých magazínů, referáty, třídní debaty</i></p>
Ročník: tercie		
<ul style="list-style-type: none"> • používá s porozuměním základní pojmy: zdroje zeměpisných dat, internet, grafické vyjádření v mapě i mimo ni, terénní průzkum, statistika, sčítání obyvatelstva, dálkový průzkum země • přiměřeně vyhledává informace z různých zdrojů dat – různé druhy textů, encyklopedie, slovníky, tabulky, grafy, fotografie, obrázky, schémata, statistické prameny • dokáže se zjištěnými informacemi z různých zdrojů přiměřeně pracovat, generalizovat je, zobecňovat a výsledky interpretovat 	<p>Informační dokumentační zdroje v geografii</p>	<p>OSV Rozvoj schopností poznávání (porozumění a používání základních pojmů) Kreativita (práce s daty) Komunikace (prezentace získaných informací) Kooperace a kompetice (práce ve skupině) Mezilidské vztahy (sociální rozvoj)</p> <p>MeV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (sběr informací) Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality (interpretace informací) Práce v realizačním týmu (projekty) <i>Internet, encyklopedie a další literatura – vyhledávání pojmů, informací a dat</i></p>
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa 	<p>Evropské regiony</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozdělení Evropy • charakteristika jejích přírodních, společenských 	<p>VMEGS Evropa a svět nás zajímá a Objevujeme Evropu a svět (orientace na politické mapě světa)</p>

<ul style="list-style-type: none"> • lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovná jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny • porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států • zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich 	<p>a hospodářských poměrů</p> <ul style="list-style-type: none"> • makroregiony (vymezení, charakteristika), jádrové a periferní oblasti světadílů a makroregionů • charakteristika EU • detailní charakteristika a porovnání vybraných makroregionů Evropy 	<p>a regionu a v atlasových tematických mapách, oblasti regionu v globálních souvislostech hospodářského a politického vývoje, humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce) Jsme Evropané (evropské jazykové a kulturní okruhy)</p> <p>EV Ekosystémy (ekosystémy světa) Lidské aktivity a problémy životního prostředí a Vztah člověka k prostředí (ochrana přírody a životního prostředí, přístupy k přírodě, k přírodnímu a kulturnímu dědictví)</p> <p>OSV Rozvoj schopností poznávání (poznávání regionů světa) Kreativita a Kooperace a kompetice (práce na projektech, práce ve skupinách) Mezilidské vztahy (sociální rozvoj)</p> <p>VDO Občan, občanská společnost a stát (respektování kulturních, etnických a jiných odlišností – rasy, náboženství, jazyky)</p> <p>MeV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (sběr informací) Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality (interpretace informací) Práce v realizačním týmu (projekty)</p> <p>MuV Kulturní diference (kulturní tradice, zvyky, náboženství, hodnoty) Etnický původ (různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa)</p> <p><i>Využití videosnímků – sekvence k tématům –</i></p>
--	--	---

		<p><i>příroda, obyvatelstvo a kultura regionů světa; případné využití cestopisů českých i zahraničních autorů, využití příspěvku z jednotlivých magazínů, referáty, třídní debaty</i></p>
<ul style="list-style-type: none"> • posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů • zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa • posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla • pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel • zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství • lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje • porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit • porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků • lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech 	<p>Hospodářské a společenské prostředí Evropy a světa</p> <ul style="list-style-type: none"> • obyvatelstvo (charakteristiky, struktura, prostorové aspekty, pohyb obyvatelstva) • sídla (typy, funkce) • kulturní oblasti • hospodářství (sektory ekonomiky, základní charakteristiky jednotlivých odvětví) • prostorové aspekty hospodářství • politická mapa světa • oblasti cestovního ruchu 	<p>OSV Poznávání lidí (jak žijí lidé na Zemi) Mezilidské vztahy (sociální rozvoj)</p> <p>EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí (vztah člověka k prostředí) Ekosystémy (lidské sídlo – město – vesnice, umělý ekosystém, kulturní krajina)</p> <p>VMEGS Objevujeme Evropu a svět (předpoklady a ukazatele globalizace a mezinárodního obchodu; orientace na politické mapě světa)</p> <p>MeV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (sběr informací)</p> <p><i>Činnosti se statistickými materiály: tabulky, grafy, příručky a tematickými atlasovými mapami, vyhledávání a analýza dat, referáty, třídní debaty</i></p> <p><i>Využití případných videosnímků – sekvence k tématům – příroda, obyvatelstvo a kultura regionů světa</i></p>
Ročník: kvarta		
<ul style="list-style-type: none"> • používá s porozuměním základní pojmy: zdroje zeměpisných dat, internet, grafické vyjádření v mapě i mimo ni, terénní průzkum, statistika, sčítání obyvatelstva, dálkový průzkum země • přiměřeně vyhledává informace z různých zdrojů dat – různé druhy textů, encyklopedie, slovníky, tabulky, grafy, fotografie, 	<p>Informační dokumentační zdroje v geografii</p>	<p>OSV Rozvoj schopností poznávání (porozumění a používání základních pojmů) Kreativita (práce s daty) Komunikace (prezentace získaných informací) Kooperace a kompetice (práce ve skupině) Mezilidské vztahy (sociální rozvoj)</p>

<p>obrázky, schémata, statistické prameny</p> <ul style="list-style-type: none"> dokáže se zjištěnými informacemi z různých zdrojů přiměřeně pracovat, generalizovat je, zobecňovat a výsledky interpretovat 		<p>MeV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (sběr informací) Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality (interpretace informací) Práce v realizačním týmu (projekty)</p> <p><i>Internet, encyklopedie a další literatura – vyhledávání pojmů, informací a dat</i></p>
<ul style="list-style-type: none"> vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu lokalizuje na mapě jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států 	<p>Česká republika</p> <ul style="list-style-type: none"> poloha ČR přírodní poměry ČR obyvatelstvo ČR přírodní zdroje a hospodářství ČR doprava oblasti ČR postavení ČR ve světě okolí školy Litomyšl a její okolí Pardubický kraj 	<p>VMEGS Evropa a svět nás zajímá (naši sousedé v Evropě) Objevujeme Evropu a svět (naše vlast a Evropa, evropské krajiny, postavení ČR ve světové síti aktivit cestovního ruchu a služeb obyvatelstvu, evropské integrace) Jsme Evropané (orientace na politické a obecně zeměpisné mapě Evropy a v atlasových tematických mapách ČR, evropské a globální vlivy na rozvoj společenského prostředí ČR, historické etapy rozvoje zemědělství, průmyslu na území ČR, význam dopravní polohy ČR v Evropě)</p> <p>MuV Etnický původ (různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa)</p> <p>EV Ekosystémy (ekosystémy ČR) Vztah člověka k prostředí a lidské aktivity a problémy životního prostředí (vliv průmyslu, zemědělství, dopravy na prostředí)</p> <p>VDO Občan, občanská společnost a stát (principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování)</p>

		<p>MeV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (sběr informací) Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality (interpretace informací) Práce v realizačním týmu (projekty)</p> <p>OSV Mezilidské vztahy (sociální rozvoj) <i>Činnosti s atlasovými mapami ČR, se statistickými daty: tabulky, grafy, příručky, a s hospodářskými atlasovými mapami, analýza dat, vyhledání údajů a dat, srovnání s evropskými i mimoevropskými státy</i> <i>Diskuse např. o ubývání obyvatelstva, stěhování, délce života atd.</i></p>
--	--	---

5.1.13 Hudební výchova

5.1.13.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

ročník	prima	sekunda	tercie	kvarta
hodinová dotace	1	1	1	1

Hudební výchova jako vyučovací předmět realizuje obsah vzdělávacího oboru Hudební výchova, který je součástí vzdělávací oblasti Umění a kultura RVP ZV.

V rámci předmětu jsou realizovány některé tematické okruhy průřezových témat Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova.

Výuka probíhá ve speciální učebně, vybavené hudebními nástroji, pomůckami a notovým materiálem. Tato hudebna sousedí se školní aulou, kde se žáci věnují hudebně pohybovým činnostem.

Součástí výuky jsou také návštěvy výchovných koncertů a exkurze s hudební tematikou. Žáci se podílí na přípravě hudebních vystoupení. Obojí napomáhá realizaci některých očekávaných výstupů.

Vzdělávací obsah předmětu lze rozdělit do čtyř činností – vokální, instrumentální, hudebně pohybové a poslechové. Tyto činnosti neprobíhají odděleně, ale cílem hudební výchovy je, aby se co nejvíce propojovaly, doplňovaly a ovlivňovaly.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence komunikativní:

- Učitel vybírá pro žáky různé druhy hudebního materiálu a poslechových skladeb, vede žáky k porozumění různým hudebním žánrům, vede je k tvořivému využití těchto informačních, komunikačních i prožitkových prostředků.
- Učitel vhodným výběrem skladeb určených k vokální, instrumentální, pohybové i poslechové činnosti rozvíjí u žáků smysl pro kulturu a tvořivost.
- Učitel vede žáky při hudebních činnostech k uplatňování fantazie, kreativity a k citlivému provedení hudebních skladeb.

Kompetence sociální a personální:

- Učitel vede žáky při hudební produkci ke spolupráci ve skupině, k vytváření pravidel pro práci v týmu, k přijetí role ve skupině.
- Učitel učí žáky chápat potřebu spolupracovat s druhými jako základní podmínku dobrého výsledku práce.

Kompetence občanské:

- Učitel vhodným výběrem hudebního materiálu učí žáky respektovat naše tradice a vnímat hudbu jako součást národního kulturního dědictví.

5.1.13.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Název předmětu: Hudební výchova		Ročník: prima
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY POZNÁMKY
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podle individuálních schopností zpívá intonačně čistě a rytmicky přesně jednohlas a vícehlas • orientuje se v jednoduchém záznamu vokální skladby • vyhledává jednoduché rytmy v písni • uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu 	<p>Vokální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • zpěv lidových i umělých písní jednohlasně, lidového dvojhlasu a kánonu • rozšiřování hlasového rozsahu • zpěv durové stupnice • práce s notovým zápisem (noty v houslovém klíči, rytmus, rytmické hádanky, takt) • rytmus v písni • hlasová hygiena – rozezpívání, nasazení a tvorba tónu, hlavový tón, brániční dýchání 	<p>Čj – dialekty a jejich užití v lidové slovesnosti</p>
<ul style="list-style-type: none"> • pozná a pojmenuje jednotlivé nástroje z Orffova instrumentáře • ovládá hru na základní rytmické i melodické nástroje z Orffova instrumentáře • rytmicky doprovází jednoduchou píseň na nástroje Orffova nebo na keyboard • využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách 	<p>Instrumentální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • nástroje Orffova instrumentáře • hra na základní rytmické i melodické nástroje z Orffova instrumentáře 	<p>OSV Kreativita (tvorba improvizovaných doprovodů na orffovské nástroje)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • vnímá užití výrazové prostředky hudby • vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění • slovně charakterizuje hudební dílo 	<p>Poslechové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • opera (A. Dvořák – Rusalka, L. Janáček – Liška Bystrouška) • A. Vivaldi – Čtvero ročních dob • písně Osvobozeného divadla, Ezop a brabenec – J. Ježek, V + W 	<p>Čj – pohádky H. Ch. Andersena</p> <p>EV Vztah člověka k prostředí (postavení člověka v přírodě, vnímání přírody a její otisk v hudbě)</p> <p>Čj – bajka</p> <p>MeV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p>

		(výchova ke kritickému vnímání hudby předkládané v masových médiích – schopnost rozpoznat kých a kvalitní hudbu napříč všemi hudebními žánry)
<ul style="list-style-type: none"> vyjadřuje rytmus taktováním ovládá rytmus v 2/4 a 3/4 taktu zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvku ke zpívání i poslouchané hudbě vyjadřuje pohybem rytmus skladby vyjadřuje obsah skladby pohybem a výtvarnými prvky 	Hudebně pohybové činnosti <ul style="list-style-type: none"> taktování rytmizovaná říkadla spojená s pohybem píseň Holduj tanci pohybu pochod, polkový krok N. Rimskij-Korsakov – Obrázky z výstavy 	
Ročník: sekunda		
<ul style="list-style-type: none"> podle individuálních schopností zpívá intonačně čistě a rytmicky přesně jednohlas a vícehlas orientuje se ve složitějším záznamu vokální skladby uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu 	Vokální činnosti <ul style="list-style-type: none"> zpěv lidových i umělých písní jednohlasně i vícehlasně, rozšiřování hlasového rozsahu práce s notovým zápisem (repetice, da capo al fine, prima volta, sekunda volta, předznamenání) hlasová hygiena – rozezpívání, správná výslovnost, brániční a kombinované dýchání lidský hlas – rozsah, dělení hlasů rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti – reprodukce tónů, převádění melodií z nezpěvné do zpěvné polohy, zachycování rytmu popřípadě i melodie zpívané (hrané) písně pomocí grafického (notového) záznamu 	VMEGS Evropa a svět nás zajímá (seznámení s lidovou i umělou hudbou různých evropských i světových zemí)
<ul style="list-style-type: none"> provádí jednoduché hudební improvizace vytváří jednoduché instrumentální doprovody na rytmické hudební nástroje podle svých individuálních schopností provede instrumentální doprovod pro hudebně dramatické projevy 	Instrumentální činnosti <ul style="list-style-type: none"> hra na Orffovské nástroje dramatizace vánočních písní tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy 	Čj – lidová slovesnost Ov – lidové tradice

<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v proudu znějící hudby • vyhledává souvislosti s jinými druhy umění • vnímá užití hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky • rozpozná pravidelnost a nepravidelnost hudební formy 	<p>Poslechové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • opera Prodaná nevěsta B. Smetany • Fr. Škroup – Fidlovačka, Kde domov můj – česká státní hymna - hudební dílo a její autor – hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi • dramatická hudební forma – opera (herectví, režie, výtvarné umění), opereta, muzikál • sonáta, symfonie - orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby – postihování hudebně výrazových prostředků, významné sémantické prvky užití ve skladbě (zvukomalba, dušmalba, pohyb melodie, pravidelnost a nepravidelnost hudební formy) 	<p>D – národní obrození</p> <p>VDO Občan, občanská společnost a stát (občan jako odpovědný člen společnosti, úcta k národním symbolům a národní historii – hymna ČR) Vv – scénografie, výtvarník kostýmů, architekt scény Čj – libreto jako dramatický text určený pro zhudebnění</p> <p>MeV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (výchova ke kritickému vnímání hudby předkládané v masových médiích – schopnost rozpoznat kým a kvalitní hudbu napříč všemi hudebními žánry)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • rozpozná některé druhy lidových tanců • zvolí vhodné pohybové prvky k poslouchané hudbě • reaguje pohybem na změnu v proudu znějící hudby • na základě individuálních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu 	<p>Hudebně pohybové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • pohybový doprovod znějící hudby – taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění • polka, valčík, mazurka • pohyb na znějící hudbu a reakce na změnu (tempové, dynamické rozdíly, rytmicko-metrické, harmonické prvky)) • tvorba jednoduché choreografie (orientace v prostoru – rozvoj pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách) 	
Ročník: tercie		
<ul style="list-style-type: none"> • podle individuálních schopností a dovedností realizuje písně a skladby různých stylů a žánrů • realizuje přesně podle svých schopností rytmus • orientuje se v záznamu vokální skladby 	<p>Vokální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • zpěv lidových i umělých písní, skupinový a sborový zpěv • intonace a vokální improvizace – diatonické postupy v durových a mollových tóninách, improvizace jednoduchých hudebních forem (zpěv durové a mollové - harmonické vzestupné – stupnice) • kramářská píseň 	<p>MuV Kulturní diference (seznámení s písněmi i instrumentální hudbou různých etnických skupin ve světě a národnostních menšin u nás)</p>

<ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu 	<ul style="list-style-type: none"> • deklamace, rytmizace textu („rapování“), odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu • práce s notovým zápisem (intervaly) • hlasová hygiena – posilování správných pěveckých návyků s ohledem na probíhající mutaci a hlasovou nedostatečnost • zpěv cikánské stupnice • zpěv folkových písní 	<p>MeV Vnímání autora mediálních sdělení (autor písně jako nositel politického názoru)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností různé motivy, témata nebo části skladeb • rozpozná hudební nástroje symfonického orchestru • vytváří a volí jednoduché doprovody (rytmické i melodické) 	<p>Instrumentální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • hra doprovodu s využitím nástrojů Orffova instrumentáře, keyboardů, případně zobcové flétny a kytary 	
<ul style="list-style-type: none"> • zařadí na základě individuálních schopností slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami • na základě poslechu určí některé hudební formy • vyhledává souvislosti mezi hudbou a jiným druhem umění • přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku 	<p>Poslechové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • počátky vícehlasu, renesance, baroko, klasicismus, romantismus, impresionismus • fuga, instrumentální koncert • programní hudba, symfonická báseň B. Smetana – Má vlast • výtvarná realizace kramářské písně • hudební styly a žánry – chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům 	<p>MeV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (výchova ke kritickému vnímání hudby předkládané v masových médiích – schopnost rozpoznat kýč a kvalitní hudbu napříč všemi hudebními žánry)</p> <p>EV Ekosystémy (hudební vyjádření krásy přírody) Čj – pověsti D – husitství Ov – pocit vlastenectví</p>
<ul style="list-style-type: none"> • vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky skladby • na základě svých individuálních schopností spojuje vokální a instrumentální činnosti (nebo poslech) s pohybem 	<p>Hudebně pohybové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla – pantomima • balet • country tance 	<p>VMEGS Evropa a svět nás zajímá (seznámení se zvyky různých národů)</p>

Ročník: kvarta

<ul style="list-style-type: none"> • podle individuálních schopností zpívá intonačně čistě a rytmicky přesně jednohlas a vícehlas, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého • orientuje se v záznamu vokální skladby • uplatňuje zásady hlasové hygieny a získané pěvecké návyky při mluvním projevu v běžném životě 	<p>Vokální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • zpěv lidových i umělých písní jednohlasně, lidového dvojhlasu a kánonu • práce s notovým zápisem (akordické značky) • hlasová hygiena – kultivace pěveckého i mluvního projevu s ohledem na probíhající mutaci, transpozice melodie, deklamace, techniky vokálního projevu (scat, falzet apod.), • zpěv protestsongu 	<p>MeV Vnímání autora mediálních sdělení (autor písně jako nositel politického názoru)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • pozná hudební nástroje symfonického orchestru, nástroje lidové i elektronické • rozdělí nástroje do skupin • uvede příklady jednoduchých akordických značek na základě individuálních schopností • provádí jednoduché hudební improvizace, využívá jednoduché, případně složitější hudební nástroje (např. elektronické) při individuálních či společných aktivitách přiměřeně svým hudebním schopnostem 	<p>Instrumentální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • nástrojové skupiny • záznam hudby – noty, akordické značkym notační program Sibelius • vyjádření nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje – představy rytmické, melodické, tempové, dynamické, formální 	
<ul style="list-style-type: none"> • odliší hudbu podle jejího stylového zařazení, významu a funkce, rozpozná vhodnost či nevhodnost určité hudby v konkrétních situacích 	<p>Poslechové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • L. van Beethoven – 9. symfonie s Ódou na radost • interpretace znějící hudby – slovní charakterizování hudebního díla (slohové a stylové zařazení apod.), vytváření vlastní soudů a preferencí • hudební balada • filmová hudba • melodram • umělé a nonumělé hudba (hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, vlastními zkušenostmi (inspirace, módnost a modernost, hudební kým) 	<p>VMEGS Jsme Evropané (hymna EU) ČJ – srovnání s baladou literární</p> <p>Čj – klasický literární text součástí hudební skladby</p> <p>MeV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (výchova ke kritickému vnímání hudby předkládané v masových médiích – schopnost rozpoznat kým a kvalitní hudbu napříč všemi hudebními žánry)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • rozpozná některé z dobových tanců, rozliší tance lidové, standardní, latinskoamerické a tance současné 	<p>Hudebně pohybové činnosti</p>	

<ul style="list-style-type: none"> • na základě svých individuálních schopností spojuje vokální a instrumentální činnosti (nebo poslech) s pohybovým vyjádřením	<ul style="list-style-type: none"> • rock and roll, disco	
--	--	--

5.1.14 Výtvarná výchova

5.1.14.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

ročník	prima	sekunda	tercie	kvarta
hodinová dotace	2	2	1	1

Výtvarná výchova jako vyučovací předmět realizuje obsah vzdělávacího oboru Výtvarná výchova, který je součástí vzdělávací oblasti Umění a kultura RVP ZV.

V rámci předmětu jsou realizovány některé tematické okruhy průřezových témat Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova.

Výuka probíhá převážně v učebně výtvarné výchovy, pokud počasí dovolí v terénu: ve školní předzahrádce, ulicích a parcích města. Součástí výuky je návštěva galerií a výstav.

Cílem předmětu je, aby žák dovedl vybírat výtvarné prostředky pro své vlastní osobité vyjádření a uměl ho obhájit, aby na základě osobních prožitků interpretoval umělecká díla a měl potřebu se s nimi setkávat, aby získal potřebu vytvářet kolem sebe estetické prostředí a aby pochopil přírodu jako nekonečný zdroj výtvarné inspirace a dárkyni života na Zemi.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- Učitel vede žáky k učení se prostřednictvím vlastní tvorby a poznání vlastního pokroku.
- Učitel umožňuje žákům realizovat vlastní nápady, experimentovat.

Kompetence k řešení problémů:

- Učitel vede žáky k vybírání vhodných výtvarných vyjadřovacích prostředků.
- Učitel umožňuje žákům nacházet shodné, podobné nebo naopak odlišné znaky mezi jednotlivými druhy umění.

Kompetence komunikativní:

- Učitel vybízí žáky k diskusi o dojmech z uměleckých děl a vlastních prací.
- Učitel umožňuje žákům projevovat své pocity a nálady.
- Učitel vede žáky k naslouchání při promluvách druhých lidí.
- Učitel ukazuje žákům možnost přistupovat k výtvarnému umění jako ke způsobu dorozumívání.

Kompetence sociální a personální:

- Učitel poskytuje prostor pro osobité výtvarné vyjádření.
- Učitel podporuje sebedůvěru a sebeúctu.

Kompetence občanské:

- Učitel seznamuje žáky s významnými díly a jejich autory, s lidovými tradicemi.
- Učitel podporuje individuální zájmy žáka.
- Učitel vytváří u žáků estetické potřeby.

Kompetence pracovní:

- Učitel vede žáky k osvojování různých výtvarných technik.
- Učitel vytváří u žáků potřebu chránit kulturní hodnoty.
- Učitel seznamuje žáky s různými profesemi.
- Učitel umožňuje žákům prezentaci vlastních prací.
- Učitel vybízí žáky k vytváření estetického prostředí.

5.1.14.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Název předmětu: Výtvarná výchova		Ročník: prima
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY POZNÁMKY
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětu z představ a fantazie 	<ul style="list-style-type: none"> reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických) kresba a malba pozorovaných přírodních objektů (rostliny, živočichové, plody, textury...) kresba a malba architektury rozvíjení fantazie – linie a tvary, barevná kvalita ilustrace textů, volná malba, komix 	<p>EV Ekosystémy (práce v plenéru) Základní podmínky života (přírodní živly)</p> <p>MeV Tvorba mediálního sdělení (plakát)</p> <p>Výtvarné zpracování např. hudebních motivů</p>
<ul style="list-style-type: none"> vybírání, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření 	<ul style="list-style-type: none"> prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání v prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpreteace přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní); reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování 	<p>Setkání s literárním nebo filmovým dílem – např. pohádková bytost</p> <p>OSV Psychohygiena (dobrý vztah k sobě samému) Kreativita Poznávání lidí (odlišnosti) Rozvoj schopností poznávání (smyslové vnímání)</p>
<ul style="list-style-type: none"> interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků 	<ul style="list-style-type: none"> vybraní výtvarníci Litomyšlska vybraní ilustrátoři, znaky ilustrace návštěva galerie, výstavy 	<p>MuV Kulturní diference (návštěvy výstav, čeští výtvarní umělci)</p>

<ul style="list-style-type: none"> výtvarně se vyjadřuje k lidovým tradicím, zvykům a svátkům 	<ul style="list-style-type: none"> Vánoce, Velikonoce prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary dekorativní tvorba (rytmus, struktura, uspořádání prvků v ploše) 	
Ročník: sekunda		
<ul style="list-style-type: none"> vybírání, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků 	<ul style="list-style-type: none"> prvky vizuálně obrazného vyjádření - linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků do celků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření 	<p>EV Ekosystémy (práce v plenéru – např. dramatické přírodní procesy) Základní podmínky života (např. přírodní živly)</p>
<ul style="list-style-type: none"> užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, využívá zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie 	<ul style="list-style-type: none"> kresba hlavy, detailů pohyb těla kresba předmětů, přístrojů a mechanismů smyslové vnímání uplatňování subjektivity 	<p>Jednoduchá technická grafika</p> <p>Např. pocity, nálady, reliéfní zpracování hmatového zážitku</p> <p>OSV Poznávání lidí (odlišnosti) Kreativita Rozvoj schopností poznávání (smyslové vnímání) Sebepoznání a sebepojetí (moje tělo) Psychohygienu (dobrý vztah k sobě samému)</p>
<ul style="list-style-type: none"> rozvíjí estetické citění 	<ul style="list-style-type: none"> Vánoce, Velikonoce – tematické práce 	
<ul style="list-style-type: none"> využívá dekorativních postupů 	<ul style="list-style-type: none"> uspořádání prvků do celků v ploše 	<p>MeV Tvorba mediálního sdělení (plakát)</p>
<ul style="list-style-type: none"> navštíví galerii, výstavu výtvarných prací seznámí se s historickou architekturou Litomyšle 	<ul style="list-style-type: none"> základní obrazotvorné prvky, kompoziční postupy, různé způsoby uměleckého vyjadřování historické umělecké slohy 	<p>MuV Kulturní diference (návštěvy výstav, čeští výtvarní umělci)</p>
Ročník: tercie		
<ul style="list-style-type: none"> vybírání, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření 	<ul style="list-style-type: none"> typy vizuálně obrazných vyjádření – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika, animovaný film, 	<p>MeV Stavba mediálních sdělení (výtvarná stránka)</p>

<ul style="list-style-type: none"> • uvědomuje si možnost kompozičních přístupů a postupů, tvarů a linií • užívá dekorativních postupů 	<p>comics, fotografie, elektronický obraz, reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry</p> <ul style="list-style-type: none"> • tvarová nadsázka a stylizace, barevná nadsázka • kompozice, řazení, zmenšování, zvětšování, vrstvení tvarů a linií, horizontála, vertikála, kolmost, střed, symetrie, asymetrie, dominantanta • užitá grafika • styly a druhy písma 	<p>mediálního sdělení)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie 	<ul style="list-style-type: none"> • krajinomalba 	<p>EV Ekosystémy (práce v plenéru) Lidské aktivity a problémy životního prostředí (prostorové práce z odpadových materiálů, stopy civilizace)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • žák pojmenovává základní stavební prvky architektury • seznámí se s moderní architekturou Litomyšle • využívá perspektivu ve svém vlastním výtvarném vyjádření 	<ul style="list-style-type: none"> • architektonické názvosloví • moderní architektura • perspektiva 	<p>MuV Kulturní diference (návštěvy výstav, čeští výtvarní umělci) Práce v plenéru</p>
<ul style="list-style-type: none"> • seznámí se se základními principy bytové architektury • využívá teorie barev pro praktický život 	<ul style="list-style-type: none"> • psychologické působení barev, barevný kruh, teplé a studené barvy, odstín, sytost, harmonie, kontrast 	<p>OSV Rozvoj schopností poznávání (smyslové vnímání) Poznávání lidí (odlišnosti) Psychohygiena (dobrý vztah k sobě samému) Kreativita</p>
Ročník: kvarta		
<ul style="list-style-type: none"> • porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobním, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů • rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu 	<ul style="list-style-type: none"> • způsoby uměleckého vyjadřování: abstraktní, popisné, alegorické, symbolické • uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu – vyjádření vztahů pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření • proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl 	<p>Prohlídka galerie, návštěva výstavy</p> <p>OSV Rozvoj schopností poznávání (smyslové vnímání) Psychohygiena (dobrý vztah k sobě samému)</p>

	<p>výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • prezentace a interpretace vlastní tvorby 	
<ul style="list-style-type: none"> • užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace 	<ul style="list-style-type: none"> • moderní umělecké směry 20. století • akční malba • smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě • počítačová grafika, fotografie, video, animace, reklama 	<p>MeV Stavba mediálních sdělení (výtvarná stránka)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v grafických technikách 	<ul style="list-style-type: none"> • grafické techniky 	
<ul style="list-style-type: none"> • ověřuje si komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích, nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci 	<ul style="list-style-type: none"> • komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora; prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace • různé způsoby uměleckého vyjadřování 	<p>Výstava vlastních prací</p> <p>MuV Kulturní diference (návštěvy výstav, čeští výtvarní umělci)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie 	<ul style="list-style-type: none"> • malba, kresba, prostorové práce 	<p>OSV Poznávání lidí (odlišnosti) Kreativita</p> <p>EV Ekosystémy (práce v plenéru) Lidské aktivity a problémy životního prostředí (stopy civilizace v krajině)</p>

5.1.15 Tělesná výchova

5.1.15.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

ročník	prima	sekunda	tercie	kvarta
hodinová dotace	2	2	2	2

Tělesná výchova jako vyučovací předmět realizuje obsah vzdělávacího oboru Tělesná výchova, který je součástí vzdělávací oblasti Člověk a zdraví RVP ZV.

V rámci předmětu jsou realizovány některé tematické okruhy průřezových témat Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova a Environmentální výchova.

Na povinnou tělesnou výchovu navazuje možnost návštěvy sportovních kroužků realizovaných pedagogy školy.

Formou výuky je vyučovací hodina nebo dvouhodina, třída se při ní obvykle dělí na skupiny. Žákům je také nabízena možnost účasti na lyžařském výcviku a na různých sportovních soutěžích v rámci školy i celého regionu. Výuka probíhá na venkovních sportovištích (školní a městská hřiště, atletický a zimní stadion, koupaliště), či v krytých objektech přizpůsobených pro výuku tělesné výchovy (tělocvičny, prostory pro spinning, squash, bowling aj.). Prostředí výuky je podmíněno nejen jejím obsahem, ale i počasím.

Cílem předmětu je vychovávat a vychovat člověka fyzicky i psychicky zdatného, s přiměřenou úrovní (s ohledem na individuální možnosti) pohybových a sportovních schopností a dovedností, pečujícího a udržujícího si své zdraví (ne ve smyslu absence nemoci), vědomého si nutnosti udržování kondice v průběhu celého života a respektujícího pravidla „fair play“.

Tělesná výchova studuje a aplikuje vztahy mezi člověkem a prostředím. Žáky uvádí do situací, které úzce souvisí nejen s poznáním svého já (po stránce fyzické i duševní), ale i s poznáním přírodních, hospodářských a sociálních podmínek. Rozvíjí u žáků jejich pohybové a sportovní schopnosti a dovednosti, seznamuje je s pravidly a normami chování nejen v herních situacích, ale i v běžném životě ve společnosti. Seznamuje je také se strategiemi a postupy, jak si uchovávat svoje zdraví, kondici a poukazuje na postupy navození duševní i fyzické pohody a uvolnění – relaxace.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- Učitel vede žáky k používání vhodné literatury, internetu.
- Učitel zařazuje metody, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům sami žáci.
- Učitel pracuje s chybou žáka jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení.

Kompetence k řešení problémů:

- Učitel umožňuje žákům, aby řešili problémy na úrovni svých znalostí a schopností.

Kompetence komunikativní:

- Učitel vytváří příležitosti pro vzájemnou komunikaci žáků k danému úkolu.
- Učitel zadává úkoly, při kterých žáci spolupracují.
- Učitel umožňuje žákům, aby si vzájemně sdělovali své pocity a názory.

Kompetence sociální a personální:

- Učitel umožňuje diferencované výkony podle individuálních schopností žáků.
- Učitel sleduje úspěšnost jednotlivých žáků a oceňuje jejich pokrok.

Kompetence občanské:

- Učitel klade důraz na mezipředmětové vztahy a důsledky lidské činnosti, nutnost ochrany přírodního a životního prostředí.

Kompetence pracovní:

- Učitel vyžaduje dodržování pravidel.
- Učitel umožňuje žákům prezentovat výsledky jejich práce.
- Učitel vede žáky ke správným způsobům užití materiálů, nástrojů, techniky, vybavení.
- Učitel zadává problémové úlohy či úlohy rozvíjející tvořivost.

5.1.15.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Název předmětu: Tělesná výchova		Ročník: prima
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY POZNÁMKY
<p>Žák:</p> <p>Činnosti ovlivňující zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti v rámci svých možností a zkušeností; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší usiluje o zlepšení všech svých pohybových schopností a celkové zvýšení tělesné zdatnosti dodržuje pravidla bezpečného chování v hodinách tělesné výchovy, předvídá možná nebezpečí úrazu používá vhodnou výstroj i výzbroj a pečuje o ni zvládá bezpečně dopomoc a záchranu při osvojovaných cvičích, zvláště ve sportovní gymnastice v případě nutnosti přivolá první pomoc na základě nastalé situace <p>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</p> <ul style="list-style-type: none"> zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech 	<ul style="list-style-type: none"> význam pohybu pro zdraví – rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců, rozcvičení zdravotně orientovaná zdatnost – rozvoj ZOZ, kondiční programy, manipulace se zatížením, protahování, strečink, švihová cvičení, průpravná cvičení prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí – průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení, motorické testy problematika zneužití drog ve sportu a zdravotní rizika s tím související reakce těla při zhoršení rozptylových podmínek, úprava tělesné aktivity v těchto podmínkách, správné dýchání a oblečení pravidla bezpečnosti, ochrany zdraví a hygieny ve škole i mimo ni hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech – v nestandardním prostředí, první pomoc při tělesné výchově a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách zásady používání sportovních potřeb a náradí záchrana a dopomoc <p>Pohybové hry</p> <ul style="list-style-type: none"> s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity - soutěživé, štafetové, běžecké, honičky, s využitím náčiní, překážkové dráhy <p>Estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým</p>	<p>OSV Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace (organizace vlastních tělovýchovných aktivit)</p> <p>OSV Sebepoznání a sebepojetí (sebeovládání) Psychohygiena (relaxace)</p> <p>EV Vztah člověka k prostředí (prostředí a zdraví)</p> <p>Učivo je zařazováno průběžně v závislosti na schopnostech, dovednostech a kondici skupiny.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny 	<p>doprovodem</p> <ul style="list-style-type: none"> • cvičení s náčiním a cvičení se švihadlem, základy rytmické gymnastiky, kondiční formy cvičení pro daný věk žáků <p>Atletika</p> <ul style="list-style-type: none"> • běžecká cvičení, rychlý běh (sprint (50 a 60 m), nízký start, starty z různých poloh, vytrvalý běh na dráze a v terénu (400 m, 1500 m, fartlek, Cooperův běh), odrazová cvičení, skok daleký, hod míčkem <p>Gymnastika</p> <ul style="list-style-type: none"> • akrobacie – kotoul vpřed a vzad, váha předklonmo, základní kroky, skoky a obraty • přeskok – roznožka přes kozu • trampolínka – základní skoky • hrazda – náskok, sešin • šplh na tyči • kruhy – houpání, seskok <p>Úpoly</p> <ul style="list-style-type: none"> • úpolové hry, přetahy a přetlaky <p>Sportovní hry</p> <ul style="list-style-type: none"> • vybíjená, florbal, fotbal, přehazovaná – základní pravidla, průpravné cvičení a hry, základní herní činnosti jednotlivce a jejich rozvoj podle metodických řad, základy herních kombinací, utkání podle pravidel žákovské kategorie <p>Další (i netradiční) pohybové činnosti, hry a aktivity</p> <ul style="list-style-type: none"> • podle zájmu žáků - softbal, frisbee, ringo, bumbácbal a jiné <p>Turistika a pobyt v přírodě</p> <ul style="list-style-type: none"> • přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody <p>Bruslení</p> <ul style="list-style-type: none"> • jízda vpřed, zastavení, lední hokej <p>Plavání</p> <ul style="list-style-type: none"> • adaptace na vodní prostředí, dýchání do vody, splývání, hry ve vodě, technika jednoho plaveckého způsobu (50 m) <p>Pohybové činnosti v návaznosti na vzdělávací obsah TV – s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení</p> <ul style="list-style-type: none"> • sebehodnocení v dané pohybové činnosti z výše jmenovaných 	<p>OSV</p> <p>Rozvoj schopností poznávání (rozvoj pohybových schopností a dovedností, řešení herních problémů)</p> <p>Sebepoznání a sebepojetí (ovládání vlastního jednání)</p> <p>Kooperace a kompetice</p> <p>Komunikace</p> <p>Mezilidské vztahy (vztahy mezi spoluhráči a protihráči)</p> <p>Poznávání lidí (poznávání spoluhráče a protihráče ve sportovních hrách)</p> <p>Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Hodnoty, postoje, praktická etika (fair-play chování)</p> <p>MuV</p> <p>Lidské vztahy (rozvoj spolupráce ve sportovních hrách)</p> <p>Adaptační kurz, školní exkurze a výlet</p> <p>Výuka probíhá dle možností v krytém bazénu nebo dle počasí na venkovním koupališti</p>
---	--	--

<p>Činnosti podporující pohybové učení</p> <ul style="list-style-type: none"> rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlavní, ochranu přírody při sportu dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji spolurozhoduje osvojované hry a soutěže chová se podle myšlenky fair-play ve všech pohybových činnostech, neraduje se z prohry druhých, respektuje spoluhráče i protihráče, opačné pohlaví i slabší jedince, pracuje pro kolektiv při sportovních činnostech v přírodě se chová šetrně, snaží se nepoškozovat životní prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> komunikace v TV – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech historie a současnost sportu – významné soutěže a sportovci pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží <ul style="list-style-type: none"> zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech 	<p>VDO Občanská společnost a škola (respektování pravidel při sportovních činnostech)</p> <p>OSV Hodnoty, postoje, praktická etika (fair-play)</p> <p>MuV Kulturní diference (jednota tělesné a duševní stránky) Lidské vztahy (fair-play chování)</p> <p>VMEGS Jsme Evropané (vzájemné přátelství a porozumění národů prostřednictvím sportu, antická jednota ducha a těla)</p> <p>EV Vztah člověka k prostředí (prostředí a zdraví) Ekosystémy (sportovní činnosti v přírodě, poznání různých ekosystémů)</p>
Ročník: sekunda		
<p>Činnosti ovlivňující zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem zvládne přizpůsobit rozcvičení hlavní části vyučovací jednotky, případně provést rozcvičení samostatně usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program samostatně se připraví před pohybovou činností odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost 	<ul style="list-style-type: none"> význam pohybu pro zdraví – rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců, rozcvičení zdravotně orientovaná zdatnost – rozvoj ZOZ, kondiční programy, manipulace se zatížením, protahování, strečink, švihová cvičení, průpravná cvičení prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí – průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení, motorické testy, posilovací cvičení problematika zneužití drog ve sportu a zdravotní rizika s tím související reakce těla při zhoršení rozptylových podmínek, úprava tělesné aktivity v těchto podmínkách, správné dýchání a oblečení pravidla bezpečnosti, ochrany zdraví a hygieny ve škole 	<p>OSV Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace (organizace vlastních tělovýchovných aktivit)</p> <p>OSV Sebepoznání a sebepojetí (sebeovládání) Psychohygienu (relaxace)</p>

<ul style="list-style-type: none"> • je schopen vést a zorganizovat rozcvičení, vybrat vhodné cviky a popsat je vlastními slovy • usiluje o zlepšení všech pohybových schopností a celkové své tělesné zdatnosti v rámci svých možností a zkušeností; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program • samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky k regeneraci organismu • dodržuje pravidla bezpečného chování v hodinách tělesné výchovy, předvídá možná nebezpečí úrazu • používá vhodnou výstroj i výzbroj a pečuje o ni • zvládá bezpečně dopomoc a záchranu při osvojovaných cvicích, zvláště ve sportovní gymnastice • v případě nutnosti použije způsoby záchranu života, přivolá pomoc na základě nastalé situace <p>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</p> <ul style="list-style-type: none"> • zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech • posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny 	<p>i mimo ni</p> <ul style="list-style-type: none"> • hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech – v nestandardním prostředí, první pomoc při tělesné výchově a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a jednoduchých zranění, zásady první pomoci • zásady používání sportovních potřeb a náradí • záchrana a dopomoc <p>Pohybové hry</p> <ul style="list-style-type: none"> • s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity – soutěživé, štafetové, běžecké, honičky, s využitím náčiní, překážkové dráhy <p>Estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem</p> <ul style="list-style-type: none"> • cvičení s náčiním a cvičení se švihadlem, základy rytmické gymnastiky, kondiční formy cvičení pro daný věk žáků <p>Atletika</p> <ul style="list-style-type: none"> • běžecká cvičení, rychlý běh (sprint 60 m), starty z různých poloh, vytrvalý běh na dráze a v terénu (800 m, 1500 m, fartlek, Cooperův běh), štafety, odrazová cvičení, skok daleký, hod míčkem <p>Gymnastika</p> <ul style="list-style-type: none"> • akrobacie – kotoul vpřed a vzad, váha předklonmo, základní kroky, skoky a obraty, stoj na rukou s dopomocí • přeskok – roznožka přes kozu • trampolínka – základní skoky • hrazda – náskok, sešin, kotoul, seskok • šplh na tyči • kruhy – kotoul vpřed, houpání, seskok <p>Úpoly</p> <ul style="list-style-type: none"> • úpolové hry, přetlaky a přetahy, základy boxu 	<p>EV Vztah člověka k prostředí (prostředí a zdraví)</p> <p>Učivo je zařazováno průběžně v závislosti na schopnostech, dovednostech a kondici skupiny.</p> <p>OSV Rozvoj schopností poznávání (rozvoj pohybových schopností a dovedností, řešení herních problémů) Sebepoznání a sebepojetí (ovládání vlastního jednání) Kooperace a kompetice Komunikace Mezilidské vztahy (vztahy mezi spoluhráči a protihráči) Poznávání lidí (poznávání spoluhráče a protihráče ve sportovních hrách) Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Hodnoty, postoje, praktická etika (fair-play chování)</p> <p>MuV Lidské vztahy (rozvoj spolupráce ve sportovních hrách)</p>
---	---	--

<p>Činnosti podporující pohybové učení</p> <ul style="list-style-type: none"> rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji 	<p>Sportovní hry</p> <ul style="list-style-type: none"> vybíjená, florbal, fotbal, přehazovaná – pravidla, průpravné cvičení a hry, herní činnosti jednotlivce a jejich rozvoj podle metodických řad, herní kombinace, utkání podle pravidel žákovské kategorie basketbal – základní pravidla, průpravné cvičení a hry, základní herní činnosti jednotlivce a jejich rozvoj podle metodických řad, základy herních kombinací, utkání podle pravidel žákovské kategorie <p>Lyžování, snowboarding</p> <ul style="list-style-type: none"> běžecské lyžování, lyžařská turistika, sjezdové lyžování nebo jízda na snowboardu, bezpečnost pohybu v zimní horské krajině, jízda na vleku <p>Turistika a pobyt v přírodě</p> <ul style="list-style-type: none"> přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody, přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla <p>Další (i netradiční) pohybové činnosti, hry a aktivity</p> <ul style="list-style-type: none"> podle zájmu žáků - softbal, frisbee, ringo, bumbácbal, dogeball (= americká vybíjená) a jiné <p>Bruslení</p> <ul style="list-style-type: none"> jízda vpřed, jízda vzad, překládání vpřed, zastavení, lední hokej <p>Plavání</p> <ul style="list-style-type: none"> adaptace na vodní prostředí, dýchání do vody, splývání, hry ve vodě, technika jednoho plaveckého způsobu (50 m), prvky zdravotního plavání a plavecký sportů <p>Pohybové činnosti v návaznosti na vzdělávací obsah TV – s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení</p> <ul style="list-style-type: none"> sebehodnocení v dané pohybové činnosti z výše jmenovaných komunikace v TV – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace 	<p>Lyžařský výcvikový kurz</p> <p>Školní exkurze a výlet</p> <p>Výuka probíhá dle možností v krytém bazénu nebo dle počasí na venkovním koupališti</p> <p>VDO Občanská společnost a škola (respektování pravidel při sportovních činnostech)</p>
--	---	---

<ul style="list-style-type: none"> • naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu • spolurozhoduje osvojované hry a soutěže • vystupuje v roli soupeře, rozhodčího, zapisovatele, diváka • chová se podle myšlenky fair-play ve všech pohybových činnostech, neraduje se z prohry druhých, respektuje spoluhráče i protihráče, opačné pohlaví i slabší jedince, pracuje pro kolektiv • při sportovních činnostech v přírodě se chová šetrně, snaží se nepoškodovat životní prostředí 	<p>a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech</p> <ul style="list-style-type: none"> • historie a současnost sportu – významné soutěže a sportovci • pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží <ul style="list-style-type: none"> • zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech 	<p>OSV Hodnoty, postoje, praktická etika (fair-play)</p> <p>MuV Kulturní diference (jednota tělesné a duševní stránky)</p> <p>Lidské vztahy (fair-play chování)</p> <p>VMEGS Jsme Evropané (vzájemné přátelství a porozumění národů prostřednictvím sportu, antická jednota ducha a těla)</p> <p>EV Vztah člověka k prostředí (prostředí a zdraví) Ekosystémy (sportovní činnosti v přírodě, poznání různých ekosystémů)</p>
Ročník: tercie		
<p>Činnosti ovlivňující zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> • aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem • zvládne přizpůsobit rozcvičení hlavní části vyučovací jednotky, případně provést rozcvičení samostatně, je schopen provést samostatně uvolnění zatěžovaných svalů v závěru hodiny • usiluje o zlepšení všech svých pohybových schopností a celkové své tělesné zdatnosti v rámci svých možností a zkušeností; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program • samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly • odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím • upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší • uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost • je schopen vést a zorganizovat rozcvičení, vybrat vhodné cviky a popsat je vlastními slovy 	<ul style="list-style-type: none"> • význam pohybu pro zdraví – rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců, rozcvičení • zdravotně orientovaná zdatnost - rozvoj ZOZ, kondiční programy, manipulace se zatížením, protahování, strečink, švihová cvičení, průpravná cvičení • prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí – průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení, posilovací cvičení, motorické testy • problematika zneužití drog ve sportu a zdravotní rizika s tím související, správná výživa • reakce těla při zhoršení rozptylových podmínek, úprava tělesné aktivity v těchto podmínkách, správné dýchání a oblečení • pravidla bezpečnosti, ochrany zdraví a hygieny ve škole i mimo ni • hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech – v nestandardním prostředí, první pomoc při tělesné výchově a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a jednoduchých zranění, 	<p>OSV Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace (organizace vlastních tělovýchovných aktivit)</p> <p>OSV Sebepoznání a sebepojetí (sebeovládání) Psychohygiena (relaxace)</p> <p>EV Vztah člověka k prostředí (prostředí a zdraví)</p>

<ul style="list-style-type: none"> • samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky k regeneraci organismu, překonání únavy, předcházení stresu • dodržuje pravidla bezpečného chování v hodinách tělesné výchovy, předvídá možná nebezpečí úrazu • dokáže provést základní údržbu sportovišť, používá vhodnou výstroj i výzbroj a pečuje o ni • zvládá bezpečně dopomoc a záchranu při osvojovaných cvičích, zvláště ve sportovní gymnastice • navrhne a v případě nutnosti použije způsoby záchranu života, přivolá pomoc na základě nastalé situace <p>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</p> <ul style="list-style-type: none"> • zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech • posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny 	<ul style="list-style-type: none"> • zásady první pomoci • zásady používání sportovních potřeb a náradí, základy jejich údržby • záchrana a dopomoc <p>Pohybové hry</p> <ul style="list-style-type: none"> • s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity – soutěživé, štafetové, běžecké, honičky, s využitím náčiní, překážkové dráhy <p>Estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem</p> <ul style="list-style-type: none"> • cvičení s náčiním a cvičení se švihadlem, základy rytmické gymnastiky, kondiční formy cvičení pro daný věk žáků, cvičení s hudbou, relaxační cvičení <p>Atletika</p> <ul style="list-style-type: none"> • běžecká cvičení a běžecká abeceda, rychlý běh (sprint 60 m), starty z různých poloh, vytrvalý běh na dráze a v terénu (200 m, 800 m, 1500 m, fartlek, Cooperův běh), štafety, odrazová cvičení, skok daleký, hod granátem <p>Gymnastika</p> <ul style="list-style-type: none"> • akrobacie – kotoul vpřed a vzad, rovnovážné prvky, základní kroky, skoky a obraty, přemet stranou • přeskok – roznožka a odbočka přes kozu • trampolínka – základní skoky • hrazda – náskok, sešin, výmyk, kotoul, podmet • šplh na tyči a na laně • kruhy – kotoul vpřed a vzad, houpání, seskok <p>Úpoly</p> <ul style="list-style-type: none"> • přetahy, přetlaky, úpolové hry, základy boxu a karatedó <p>Sportovní hry</p> <ul style="list-style-type: none"> • vybíjená, florbal, fotbal, přehazovaná – pravidla, průpravné cvičení a hry, herní činnosti jednotlivce a jejich rozvoj podle 	<p>Učivo je zařazováno průběžně v závislosti na schopnostech, dovednostech a kondici skupiny.</p> <p>OSV Rozvoj schopností poznávání (rozvoj pohybových schopností a dovedností, řešení herních problémů) Sebepoznání a sebepojetí (ovládání vlastního jednání) Kooperace a kompetice Komunikace Mezilidské vztahy (vztahy mezi spoluhráči a protihráči) Poznávání lidí (poznávání spoluhráče a protihráče ve sportovních hrách) Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Hodnoty, postoje, praktická etika (fair-play chování)</p> <p>MuV Lidské vztahy (rozvoj spolupráce ve sportovních hrách)</p>
---	--	--

<p>Činnosti podporující pohybové učení</p> <ul style="list-style-type: none"> rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji 	<p>metodických řad, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie</p> <ul style="list-style-type: none"> basketbal – pravidla, průpravné cvičení a hry, herní činnosti jednotlivce a jejich rozvoj podle metodických řad, herní kombinace, utkání podle pravidel žákovské kategorie volejbal – základní pravidla, průpravné cvičení a hry, základní herní činnosti jednotlivce a jejich rozvoj podle metodických řad, základy herních kombinací, utkání podle pravidel žákovské kategorie <p>Další (i netradiční) pohybové činnosti, hry a aktivity</p> <ul style="list-style-type: none"> podle zájmu žáků - softbal, frisbee, ringo, bumbácbal, dogeball (= americká vybíjená), petanque a jiné <p>Turistika a pobyt v přírodě</p> <ul style="list-style-type: none"> přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody, přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla <p>Bruslení</p> <ul style="list-style-type: none"> jízda vpřed, jízda vzad, překládání vpřed a vzad, zastavení, lední hokej <p>Plavání</p> <ul style="list-style-type: none"> adaptace na vodní prostředí, dýchání do vody, splývání, hry ve vodě, technika dvou plaveckých způsobů (50 m), plavání pod vodou, prvky zdravotního plavání a plavecký sportů, rozvoj plavecké vytrvalosti <p>Pohybové činnosti v návaznosti na vzdělávací obsah TV – s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení</p> <ul style="list-style-type: none"> sebehodnocení v dané pohybové činnosti z výše jmenovaných komunikace v TV – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech 	<p>Školní exkurze a výlet</p> <p>Výuka probíhá dle možností v krytém bazénu nebo dle počasí na venkovním koupališti</p> <p>VDO Občanská společnost a škola (respektování pravidel při sportovních činnostech)</p>
---	---	--

<ul style="list-style-type: none"> • zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže • vystupuje v roli soupeře, rozhodčího, zapisovatele, diváka • sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, vyhodnotí je • zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci • chová se podle myšlenky fair-play ve všech pohybových činnostech, neraduje se z prohry druhých, respektuje spoluhráče i protihráče, opačné pohlaví i slabší jedince, pracuje pro kolektiv • při sportovních činnostech v přírodě se chová šetrně, snaží se nepoškozovat životní prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> • organizace prostoru a pohybových činností – v nestandardních podmínkách • sportovní výstroj a výzbroj – výběr, ošetřování • historie a současnost sportu – významné soutěže a sportovci, olympismus • pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží • měření výkonů a posuzování pohybových dovedností – měření, evidence, vyhodnocování • zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech 	<p>OSV Hodnoty, postoje, praktická etika (fair-play)</p> <p>MuV Kulturní diference (jednota tělesné a duševní stránky) Lidské vztahy (fair-play chování)</p> <p>VMEGS Jsme Evropané (vzájemné přátelství a porozumění národů prostřednictvím sportu, antická jednota ducha a těla)</p> <p>EV Vztah člověka k prostředí (prostředí a zdraví) Ekosystémy (sportovní činnosti v přírodě, poznání různých ekosystémů)</p>
Ročník: kvarta		
<p>Činnosti ovlivňující zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> • aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem • zvládne přizpůsobit rozcvičení hlavní části vyučovací jednotky, případně provést rozcvičení samostatně, je schopen provést samostatně uvolnění zatěžovaných svalů v závěru hodiny • usiluje o zlepšení všech svých pohybových schopností a celkové své tělesné zdatnosti v rámci svých možností a zkušeností; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program • samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly • odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím • upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší • uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost • je schopen vést a zorganizovat rozcvičení, vybrat vhodné cviky a popsat je vlastními slovy 	<ul style="list-style-type: none"> • význam pohybu pro zdraví – rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců, rozcvičení • zdravotně orientovaná zdatnost – rozvoj ZOZ, kondiční programy, manipulace se zatížením, protahování, strečink, švihová cvičení, průpravná cvičení • prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí – průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení, posilovací cvičení, motorické testy • problematika zneužití drog ve sportu a zdravotní rizika s tím související, správná výživa • reakce těla při zhoršení rozptylových podmínek, úprava tělesné aktivity v těchto podmínkách, správné dýchání a oblečení • pravidla bezpečnosti, ochrany zdraví a hygieny ve škole i mimo ni • hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech – v nestandardním prostředí, první pomoc při tělesné výchově a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a jednoduchých zranění, 	<p>OSV Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace (organizace vlastních tělovýchovných aktivit)</p> <p>OSV Sebepoznání a sebepojetí (sebeovládání) Psychohygiena (relaxace)</p> <p>EV Vztah člověka k prostředí (prostředí a zdraví)</p>

<ul style="list-style-type: none"> • usiluje o zlepšení všech svých pohybových schopností a celkové zvýšení tělesné zdatnosti • samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky k regeneraci organismu, překonání únavy, předcházení stresu • dodržuje pravidla bezpečného chování v hodinách tělesné výchovy, předvídá možná nebezpečí úrazu • dokáže provést základní údržbu sportovišť, používá vhodnou výstroj i výzbroj a pečuje o ni • zvládá bezpečně dopomoc a záchranu při osvojovaných cvičích, zvláště ve sportovní gymnastice • navrhne a v případě nutnosti použije způsoby záchranu života, přivolá pomoc na základě nastalé situace <p>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</p> <ul style="list-style-type: none"> • zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech • posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny 	<p>zásady první pomoci a odsun raněného</p> <ul style="list-style-type: none"> • zásady používání sportovních potřeb a náradí, základy jejich údržby • záchrana a dopomoc <p>Pohybové hry</p> <ul style="list-style-type: none"> • s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity – soutěživé, štafetové, běžecké, honičky, s využitím náčiní, překážkové dráhy <p>Estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem</p> <ul style="list-style-type: none"> • cvičení s náčiním a cvičení se švihadlem, kondiční formy cvičení pro daný věk žáků; cvičení s hudbou, relaxační cvičení, jóga, tance <p>Atletika</p> <ul style="list-style-type: none"> • běžecká cvičení a běžecká abeceda, rychlý běh (sprint 100 m), vytrvalý běh na dráze a v terénu (800 m, 1000 m, fartlek, Cooperův běh), štafety, odrazová cvičení, skok daleký, hod granátem a vrh koulí <p>Gymnastika</p> <ul style="list-style-type: none"> • akrobacie – kotoul vpřed a vzad, rovnovážné prvky, základní kroky, skoky a obraty, stoj na rukou, přemet stranou, stoj na hlavě s dopomocí • přeskok – roznožka, skrčka, odbočka • trampolína a velká trampolína – základní skoky • hrazda – náskok, sešin, výmyk, přešvih, toč jízdmo, podmet • šplh na tyči a na laně • kladina – chůze, obraty • kruhy – kotoul vpřed a vzad, houpání, seskok, svis vzesmo, sestava 	<p>Učivo je zařazováno průběžně v závislosti na schopnostech, dovednostech a kondici skupiny.</p> <p>OSV Rozvoj schopností poznávání (rozvoj pohybových schopností a dovedností, řešení herních problémů) Sebepoznání a sebepojetí (ovládání vlastního jednání) Kooperace a kompetice Komunikace Mezilidské vztahy (vztahy mezi spoluhráči a protihráči) Poznávání lidí (poznávání spoluhráče a protihráče ve sportovních hrách) Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Hodnoty, postoje, praktická etika (fair-play chování)</p>
---	--	---

<p>Činnosti podporující pohybové učení</p> <ul style="list-style-type: none"> rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora 	<p>Úpoly</p> <ul style="list-style-type: none"> úpolové hry, základy aikido, jiujitsu, judó <p>Sportovní hry</p> <ul style="list-style-type: none"> florbal, fotbal, basketbal – pravidla, průpravné cvičení a hry, herní činnosti jednotlivce a jejich rozvoj podle metodických řad, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie volejbal – pravidla, průpravné cvičení a hry, herní činnosti jednotlivce a jejich rozvoj podle metodických řad, herní kombinace, utkání podle pravidel žákovské kategorie házená – základní pravidla, průpravné cvičení a hry, základní herní činnosti jednotlivce a jejich rozvoj podle metodických řad, základy herních kombinací, utkání podle pravidel žákovské kategorie <p>Další (i netradiční) pohybové činnosti, hry a aktivity</p> <ul style="list-style-type: none"> podle zájmu žáků - softbal, frisbee, ringo, bumbábal, dogeball (= americká vybíjená), petanque a jiné <p>Turistika a pobyt v přírodě</p> <ul style="list-style-type: none"> přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, ochrana přírody, příprava turistické akce, dokumentace z turistické akce, základy orientačního běhu <p>Bruslení</p> <ul style="list-style-type: none"> jízda vpřed, jízda vzad, překládání vpřed a vzad, zastavení, lední hokej, cvičení na bruslích <p>Plavání</p> <ul style="list-style-type: none"> adaptace na vodní prostředí, dýchání do vody, splývání, hry ve vodě, technika dvou plaveckých způsobů (50 m), plavání pod vodou (25 m), dovednosti záchranného a branného plavání, prvky zdravotního plavání a plavecký sportů, rozvoj plavecké vytrvalosti <p>Pohybové činnosti v návaznosti na vzdělávací obsah TV – s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení</p> <ul style="list-style-type: none"> sebehodnocení v dané pohybové činnosti z výše jmenovaných 	<p>MuV Lidské vztahy (rozvoj spolupráce ve sportovních hrách)</p> <p>Školní exkurze a výlet</p> <p>Výuka probíhá dle možností v krytém bazénu nebo dle počasí na venkovním koupališti</p> <p>VDO Občanská společnost a škola (respektování pravidel při sportovních činnostech)</p>
---	--	---

<ul style="list-style-type: none"> • užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu • dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji • naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu • zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže • vystupuje v roli soupeře, rozhodčího, zapisovatele, diváka • sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí • zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci • chová se podle myšlenky fair-play ve všech pohybových činnostech, neraduje se z prohry druhých, respektuje spoluhráče i protihráče, opačné pohlaví i slabší jedince, pracuje pro kolektiv • při sportovních činnostech v přírodě se chová šetrně, snaží se nepoškodovat životní prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> • komunikace v TV – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech • zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech • organizace prostoru a pohybových činností – v nestandardních podmínkách; sportovní výstroj a výzbroj – výběr, ošetřování • historie a současnost sportu – významné soutěže a sportovci, olympismus – olympijská charta • pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží • měření výkonů a posuzování pohybových dovedností – měření, evidence, vyhodnocování • zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech 	<p>OSV Hodnoty, postoje, praktická etika (fair-play)</p> <p>MuV Kulturní diference (jednota tělesné a duševní stránky) Lidské vztahy (fair-play chování)</p> <p>VMEGS Jsme Evropané (vzájemné přátelství a porozumění národů prostřednictvím sportu, antická jednota ducha a těla)</p> <p>EV Vztah člověka k prostředí (prostředí a zdraví) Ekosystémy (sportovní činnosti v přírodě, poznání různých ekosystémů)</p>
--	--	---

Volitelné předměty

5.1.16 Přírodovědné projekty

5.1.16.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

ročník	prima	sekunda	tercie	kvarta
hodinová dotace	–	1	–	–

Přírodovědné projekty jako volitelný předmět navazuje na obsah vyučovacích předmětů Chemie a Biologie a geologie.

V rámci předmětu jsou realizovány některé tematické okruhy průřezového tématu Environmentální výchova.

Výuka probíhá v odborných učebnách a v přírodě.

Vyučovací hodiny jsou velmi úzce propojeny s volitelným předmětem Počítače a příroda. Toto propojení vytváří podmínky pro vědecké zkoumání problémů a jejich komplexní exaktní zpracování pomocí PC. Předmět vede žáky k systematickému sledování přírodních jevů a zákonitostí, jejich vysvětlení, vyhodnocování, statistickému zpracování a prezentaci výsledků. Cílem je získat předpoklady pro práci v týmu se schopností získávat dlouhodobé výsledky. Žáci se učí také ekologizaci v životě.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- Učitel učí žáky vyhledávat, třídit, kombinovat, propojovat, zpracovávat a používat informace z různých zdrojů.
- Učitel umožňuje žákům osvojit si obecně užívané termíny, symboly a znaky.
- Učitel zařazuje problémové úlohy.
- Učitel učí žáky pracovat v týmu i samostatně experimentovat a porovnávat dosažené výsledky.

Kompetence k řešení problémů:

- Učitel učí žáky využívat a kombinovat znalosti z různých předmětů při řešení problémů.
- Učitel usiluje o účelné uplatnění získaných dovedností v praxi.
- Učitel motivuje žáky k chápání významu kontroly dosažených výsledků.
- Učitel vede žáky k používání vlastních postupů při řešení problémů.
- Učitel učí žáky získávat informace potřebné k dosažení cíle.

Kompetence komunikativní:

- Učitel vede žáky k pochopení čteného textu.
- Učitel vyžaduje používání odborné terminologie.
- Učitel učí žáky rozumět různým typům grafů.

- Učitel podporuje komunikaci žáků při řešení problémů.

Kompetence sociální a personální:

- Učitel podporuje práci v týmu, stanovuje pravidla pro práci skupiny i samostatnou práci a učí žáky dodržovat je.
- Učitel vede žáky k toleranci k jiným názorům.

Kompetence občanské:

- Učitel zapojuje žáky do ochrany a péče o životní prostředí.
- Učitel motivuje svou důsledností žáky k zodpovědnému plnění úkolů, povinností a k odpovědnosti za domácí přípravu.

Kompetence pracovní:

- Učitel nabízí dostatek situací k propojení problematiky člověka, jeho hygieny, ochrany jeho zdraví s otázkami ochrany zdraví při práci a zájmové činnosti.
- Učitel učí žáky přistupovat kriticky k výsledkům, kterých dosáhli, učí je stanovovat si kritéria hodnocení vlastní práce.

5.1.16.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Název předmětu: Přírodovědné projekty		Ročník: sekunda
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY POZNÁMKY
Žák:		
<ul style="list-style-type: none"> rozumí pojmům kyselost vody, průhlednost vody a vodivost, pokrývnost oblohy a bylinného patra změří pomocí přístrojů teplotu, pH, výšku stromů, vodivost, průhlednost, odhadne pokrývnost oblohy a jednotlivých rostl. pater 	<ul style="list-style-type: none"> GLOBE (meteorologie, hydrologie, biometrie) 	Ch – voda a vzduch Z – atmosféra Země EV Vztah člověka k prostředí
<ul style="list-style-type: none"> stanoví příčinu kyselých dešťů, kriticky zhodnotí dopad na přírodu, vyjmenuje preventivní opatření změří pomocí přístroje i indikátorů hodnotu pH třídí odpad 	<ul style="list-style-type: none"> kyselý dešť odpady 	Ch – oxidy, kyseliny Z – problémy znečišťování atmosféry EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí
<ul style="list-style-type: none"> navštíví alternativní zdroje energie navrhne způsoby šetrného získávání energie 	<ul style="list-style-type: none"> atmosféra 	Ch – vzduch Z – atmosféra Země EV Vztah člověka k prostředí
<ul style="list-style-type: none"> rozumí pojmům tvrdost vody, dusitany, dusičnany samostatně provádí analýzu vzorku vody 	<ul style="list-style-type: none"> voda 	Ch – voda EV Ekosystémy Základní podmínky života
<ul style="list-style-type: none"> chápe pojem ekosystémy, jejich propojenost 	<ul style="list-style-type: none"> fenologie, zoologie 	B – botanika, zoologie EV Ekosystémy

5.1.17 Počítače a příroda

5.1.17.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

ročník	prima	sekunda	tercie	kvarta
hodinová dotace	–	1	–	–

Počítače a příroda jako volitelný předmět souvisí s obsahem vyučovacího předmětu Informatika a výpočetní technika.

V rámci předmětu je realizován tematický okruh průřezového tématu Mediální výchova.

Předmět Počítače a příroda je vyučován v úzké návaznosti na předmět Přírodovědné projekty. Výuka probíhá v odborné učebně, plně vybavené výpočetní technikou, určitá cvičení s digitální technikou (např. pořizování fotografií) se provádějí také v přírodě.

Cílem předmětu je seznámit žáky s praktickými možnostmi využití digitální techniky při zpracování výstupů uskutečňovaných – zejména přírodovědných – projektů a zároveň jim tak ukázat vhodnou možnost propojení oblasti moderní výpočetní techniky s pobytem a pozorováním v přírodě. Žáci by se měli naučit používat digitální techniku a běžně dostupné softwarové vybavení k dokumentaci své práce i práce druhých (včetně digitální fotografie), ke zpracování a vyhodnocení získaných výsledků a jejich prezentaci.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- Učitel vede žáky k využívání různých informačních zdrojů, schopnosti vyhledávat, posuzovat a třídit potřebné informace s důrazem na praktické uplatnění získaných informací.
- Učitel seznamuje žáky s terminologií používanou v oblasti digitální techniky, odkrývá žákům souvislosti mezi různými vzdělávacími oblastmi i oblastmi lidské činnosti jako takovými.
- Učitel vybízí žáky k tvůrčí práci, samostatnému experimentování a porovnávání výsledků za pomoci digitální techniky.

Kompetence k řešení problémů:

- Učitel učí žáky využívat a kombinovat znalosti z různých předmětů při řešení problémových úloh.
- Učitel podněcuje žáky k vyhledávání informací vhodných k řešení zadaných problémových úloh.
- Učitel zadává žákům takové úkoly, které umožňují volbu různých způsobů řešení.
- Učitel usiluje o účelné uplatnění získaných dovedností v praxi.

Kompetence komunikativní:

- Učitel podněcuje žáky ke správné formulaci a prezentaci výsledků své práce i práce druhých, svých myšlenek a názorů na řešené problémy, jejich srozumitelnému vyjádření a obhajobě.
- Učitel učí žáky porozumět různým typům tabulek a grafů a efektivně je uplatňovat při prezentaci výsledků své práce.
- Učitel vede žáky k efektivnímu využívání dostupného softwarového vybavení.

Kompetence sociální a personální:

- Učitel vede žáky k vzájemné spolupráci při řešení úkolů, určení rolí a vytváření pravidel pro práci v týmu a celkovému uvědomění si výhod týmové práce.

Kompetence občanské:

- Učitel vede žáky k zodpovědnému přístupu k informacím, respektování autorského práva a dodržování etických zásad při práci s počítačem.
- Učitel vede žáky k respektování výsledků cizí práce a toleranci k jiným názorům.

Kompetence pracovní:

- Učitel vede žáky k dodržování hygienických zásad při práci s digitální technikou.

5.1.17.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Název předmětu: Počítače a příroda		Ročník: sekunda
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY POZNÁMKY
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ovládá základy práce s textovými editory a využívá vhodných aplikací ovládá základy práce s tabulkovými kalkulátory a využívá vhodných aplikací zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem 	<p>Tabulky</p> <ul style="list-style-type: none"> tvorba jednoduchých tabulek pro zápis údajů v textovém editoru tvorba tabulek v tabulkovém kalkulátoru použití tabulkového kalkulátoru pro jednoduché výpočty s naměřenými údaji možnosti statistického vyhodnocení, porovnání a prezentace zpracovávaných dat v tabulkovém kalkulátoru 	
<ul style="list-style-type: none"> ovládá základy práce s tabulkovými kalkulátory a využívá vhodných aplikací zpracovává a prezentuje na uživatelské úrovni informace ve formě grafů uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem 	<p>Grafy</p> <ul style="list-style-type: none"> přehled typů grafů pro různé oblasti použití tvorba grafů v tabulkovém kalkulátoru vyhodnocení a porovnávání získaných výsledků pomocí grafů 	
<ul style="list-style-type: none"> ovládá základy práce s programy pro tvorbu prezentací a využívá vhodných aplikací zpracovává a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem 	<p>Prezentace</p> <ul style="list-style-type: none"> zásady pro tvorbu úspěšných prezentací tvorba prezentací v příslušném programu předvádění vypracovaných prezentací 	
<ul style="list-style-type: none"> ošetřuje digitální techniku a dodržuje zásady bezpečné práce s digitální technikou 	<p>Digitální fotografie</p> <ul style="list-style-type: none"> zásady bezpečné práce s digitální technikou, řešení problémů základy práce s digitálním fotoaparátem, pravidla pro tvorbu 	Využití digitálních technologií

<ul style="list-style-type: none"> • propojuje vzájemně jednotlivá digitální zařízení • ovládá práci s digitálním fotoaparátem, při tvorbě fotografií respektuje základní pravidla • uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem 	<p>fotografií</p> <ul style="list-style-type: none"> • pořizování fotografií v přírodě • úprava a organizace fotografií v příslušných programech 	
<ul style="list-style-type: none"> • vyhledává informace na internetu • pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví 	<p>Praktické využití internetu</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyhledávání potřebných informací na internetu • prezentace výsledků pozorování a měření pro GLOBE na webu • odesílání naměřených dat do NASA 	
<ul style="list-style-type: none"> • pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví • ovládá základy práce s textovými editory a využívá vhodných aplikací • zpracovává a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové a grafické formě • uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem • vhodným způsobem sdílí dokumenty s okolním světem • používá prostředky pro podporu práce v týmu 	<p>Tvorba komplexních dokumentů</p> <ul style="list-style-type: none"> • propojení zpracovaných textů, tabulek a grafů do souhrnného textového dokumentu • možnosti sdílení dokumentů, prostředky pro podporu týmové práce 	<p>MeV Tvorba mediálního sdělení</p>

5.2 Vyšší stupeň osmiletého gymnázia a čtyřleté gymnázium

Povinné předměty:

5.2.1	Český jazyk a literatura.....	175
5.2.2	Anglický jazyk.....	185
5.2.3	Francouzský jazyk	200
5.2.4	Německý jazyk	212
5.2.5	Matematika	218
5.2.6	Informatika a výpočetní technika	225
5.2.7	Dějepis	231
5.2.8	Základy společenských věd	242
5.2.9	Fyzika.....	258
5.2.10	Chemie	266
5.2.11	Biologie a geologie	272
5.2.12	Zeměpis.....	280
5.2.13	Hudební výchova	292
5.2.14	Výtvarná výchova	300
5.2.15	Tělesná výchova	306

Volitelné předměty:

5.2.16	Latina	321
5.2.17	Deskriptivní geometrie	323
5.2.18	Seminář z anglického jazyka	331
5.2.19	Seminář z francouzského jazyka.....	339
5.2.20	Seminář z německého jazyka.....	342
5.2.21	Matematický seminář.....	345
5.2.22	Seminář z informatiky a výpočetní techniky	349
5.2.23	Dějepisný seminář.....	354
5.2.24	Společenskovědní seminář.....	358
5.2.25	Fyzikální seminář	366
5.2.26	Chemický seminář	380
5.2.27	Biologický seminář	386
5.2.28	Zeměpisný seminář	394
5.2.29	Seminář z výtvarné výchovy.....	401
5.2.30	Historický seminář.....	404
5.2.31	Matematika – jednoletý seminář.....	409
5.2.32	Základy společenských věd – jednoletý seminář.....	418
5.2.33	Informatika a výpočetní technika – jednoletý seminář.....	422

Povinné předměty

5.2.1 Český jazyk a literatura

5.2.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

ročník	kvinta /1. ročník	sexta /2. ročník	septima /3. ročník	oktáva /4. ročník
hodinová dotace	4	3	4	5

Český jazyk a literatura jako vyučovací předmět realizuje obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura, který je součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace RVP G.

V rámci předmětu jsou realizovány některé tematické okruhy průřezových témat Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova a Mediální výchova RVP G.

Výuka probíhá obvykle v kmenových třídách a její součástí jsou také různé kulturní a vzdělávací akce, které se uskutečňují v aule školy. V rámci předmětu jsou organizovány návštěvy knihoven, divadelních představení, výstav a literární exkurze.

Vzdělávací obsah je rozdělen na dvě části – Jazyk a jazykovou komunikaci a Literární komunikaci.

Cílem předmětu Český jazyk a literatura je získání dobré znalosti mateřského jazyka, orientace v různých komunikativních situacích, posouzení kvality literárního nebo filmového díla a divadelního představení, jejich interpretace a aktivní vřazení do kulturního kontextu. Prostřednictvím svého obsahu v literární části vyučovací předmět tříbí vkus žáka, kladně ovlivňuje jeho názory, postoje a hodnotovou orientaci a formuje jeho mravní a sociální cítění.

Žáci jsou vedeni k účasti v předmětových soutěžích a olympiádách.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- Učitel klade důraz na pozitivní motivaci žáků prostřednictvím zajímavého výchozího textu, úkolu nebo zapojením probíraného učiva do kontextu dosavadních znalostí a zkušeností.
- Učitel vyhledává a třídí informace a pomocí vhodných způsobů a metod je využívá v procesu učení.
- Učitel vede žáky k samostatnému osvojování nových poznatků prostřednictvím práce s různými informačními zdroji – učebnicemi a jinými psanými texty (slovníky, encyklopediemi apod.), počítačovými programy, internetem.
- Učitel vybírá a předkládá žákům vhodné texty a tím je motivuje k četbě, následné analýze a společné diskusi.
- Učitel se věnuje dovednosti autokorekce chyb.

Kompetence k řešení problémů:

- Učitel vede žáky k samostatnému řešení problémů a ke schopnosti pochopit jejich podstatu a příčiny.
- Učitel napomáhá žákům objevovat různé varianty řešení s využitím vlastního úsudku a vlastních zkušeností z četby nebo samostudia.
- Učitel zadává samostatné práce ve formě referátů, mluvních cvičení, slohových úkolů na nejrůznější témata.
- Učitel učí žáky analyzovat přečtené texty a kriticky posoudit jejich obsah i formu.
- Učitel rozvíjí intelektové schopnosti a dovednosti žáků porovnáváním jevů, tříděním podle různých hledisek, jejich zobecňováním apod.

Kompetence komunikativní:

- Učitel vede žáky ke kultivovanému ústnímu i písemnému vyjadřování myšlenek, vlastních názorů a postojů při práci s uměleckými i odbornými texty.
- Učitel učí žáky vhodně reagovat v běžných komunikačních situacích, diskutovat a obhajovat svůj názor, akceptovat názor druhých zařazováním řečnických cvičení, diskusních hodin apod.
- Učitel napomáhá efektivně využívat informační a komunikační technologie pro kvalitní komunikaci s okolním světem.

Kompetence sociální a personální:

- Učitel vybírá žákům vhodné texty, které svým obsahem motivují k vytváření kvalitních mezilidských vztahů, k osvojování základních lidských hodnot.
- Učitel vede žáky k práci ve skupině, k vytvoření pravidel práce v týmu a jejich respektování, zejména při řešení společných úloh nebo diskusích ve skupině nebo v rámci celé třídy.
- Učitel vnáší přátelskou atmosféru do procesu výuky.
- Učitel posiluje sebedůvěru žáků a jejich samostatný rozvoj.

Kompetence občanské:

- Učitel vede žáky k respektování věkových, intelektových a sociálních zvláštností lidí, k odmítání násilí v jeho psychické i fyzické formě – jako důležitý občanský postoj.
- Učitel vede k chápání a osvojování společenských norem a zákonů prostřednictvím vhodných uměleckých projevů – literárních textů, návštěv filmových a divadelních představení, exkurzí, výstav apod.
- Učitel pomocí různých forem výuky umožňuje žákům ocenit bohatství kulturní tradice, projevit pozitivní postoj k uměleckým dílům.
- Učitel podněcuje k aktivnímu zapojení do kulturního dění a motivuje vlastní tvořivost.

Kompetence k podnikavosti:

- Učitel rozvíjí u žáků smysl pro povinnost vyžadováním odpovědné a soustavné přípravy na výuku.
- Učitel podporuje a kontroluje úsilí žáků při přípravě materiálů k zadaným úkolům.

5.2.1.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Název předmětu: Český jazyk a literatura		Ročník: kvinta / 1. ročník
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY POZNÁMKY
<p>Žák:</p> <p>Literární komunikace</p> <ul style="list-style-type: none"> rozliší umělecký text od neuměleckého, nalezne jevy, které činí text uměleckým vysvětlí, jak se reálný svět promítá do literárního textu na konkrétních příkladech popíše specifické prostředky básnického jazyka rozliší a specifikuje jednotky vyprávění rozezná typy promluv a vyprávěcí postupy monolog a dialog – výstavba dialogu, vztah otázka – odpověď; druhy literárního dialogu; subjekty mimotextové a vnitrotextové (autor, čtenář, vypravěč, lyrický hrdina, postavy); narativní postupy (řeč přímá, nepřímá, nevlastní přímá, polopřímá) postihne smysl textu získané vědomosti a dovednosti uplatňuje při rozboru přečtených děl charakterizuje základní období literárního vývoje ve světě a v Čechách na základě vlastních zkušeností a poznatků doloží rysy jednotlivých uměleckých směrů na základě vlastní četby interpretuje a rozebírá díla probíraných autorů 	<p>Základy literární vědy</p> <ul style="list-style-type: none"> základy literární vědy – literární teorie, poetika, interdisciplinárnost literární vědy, literatura a její funkce jazykové, kompoziční a tematické prostředky výstavby díla – tropy, figury, rytmus, rým, a zvukové prostředky poezie; monolog, dialog, vnitřní monolog, přímá a nepřímá řeč, polopřímá řeč a nevlastní přímá řeč, typy kompozice, motiv, téma <p>Dějiny literatury do začátku 19. století</p> <ul style="list-style-type: none"> starověká literatura středověká literatura počátky novověké literatury 	<p>Učivo se průběžně probírá a rozšiřuje během všech čtyř ročníků.</p> <p>OSV Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (uvědomit si rozmanitosti projevů života a kultury)</p> <p>D – souvislost dějinného a literárního vývoje</p>
<p>Jazyk a jazyková komunikace</p> <ul style="list-style-type: none"> vysvětlí pojmy jazyk, řeč a národní jazyk objasní vztah myšlení a jazyka charakterizuje etapy vývoje českého jazyka pořizuje z textu výpisky, zpracovává výtahy, konspekty 	<p>Obecné poučení o jazyku a řeči</p> <ul style="list-style-type: none"> jazyk a řeč, jazyková komunikace myšlení a jazyk národní jazyk a jeho útvary čeština a slovanské jazyky 	<p>OSV Sociální komunikace (rozvíjet dovednosti spojené s kvalitami komunikace)</p>

<ul style="list-style-type: none"> • objasní základní pojmy z fonetiky a fonologie • v mluveném projevu ovládá zásady spisovné výslovnosti a pro účinné dorozumívání vhodně užívá zvukové prostředky řeči (modulace síly, výšky hlasu a tempa řeči; umístění přízvuků a pauz, správné frázování) • v písemném projevu dodržuje zásady pravopisu a s oporou příruček řeší složitější případy; účinně využívá možnosti grafického členění textu • objasní základní pojmy stylistiky • vypracuje základní útvary prostěsdělovacího stylu • v písemném i mluveném projevu volí vhodné výrazové prostředky podle jejich funkce a ve vztah k sdělovacímu záměru, k dané situaci, kontextu a k adresátovi; vysvětlí a odůvodní význam slov v daném kontextu • uplatní v mluvených projevech získané poznatky o mluvených útvarech prostěsdělovacího stylu • při analýze vybraných textů popíše základní rysy češtiny a vysvětlí zákonitosti jejího vývoje i současné vývojové tendence 	<ul style="list-style-type: none"> • vývojové tendence češtiny <p>Zvuková stránka jazyka</p> <ul style="list-style-type: none"> • systém českých hlásek • zvuková stránka souvislé řeči • zásady správné výslovnosti <p>Grafická stránka jazyka</p> <ul style="list-style-type: none"> • vznik písma, jeho druhy • základní pravopisné jevy <p>Úvod do stylistiky</p> <ul style="list-style-type: none"> • individuální styl • slohotvorní činitele • funkční styly <p>Prostěsdělovací styl</p>	<p>MeV Účinky mediální produkce a vliv médií (uvědomit si vliv médií, aktivní zapojení do veřejné komunikace)</p>
Ročník: sexta / 2. ročník		
<p>Literární komunikace</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozliší umělecký text od neuměleckého, objasní rozdíly mezi fikčním a reálným světem a popíše, jakým způsobem se reálný svět promítá do literárního textu • na konkrétních případech popíše specifické prostředky básnického jazyka, rozliší a specifikuje jednotky vyprávění (časoprostor, vypravěč, postavy) a zhodnotí jejich funkci a účinek na čtenáře • rozezná typy promluv a posoudí jejich funkci v konkrétním textu • vysvětlí specifčnost vývoje české literatury a vyloží její postavení v kontextu literatury světové (vzájemná inspirace, příbuznost, odlišnosti a jejich příčiny) 	<p>Literatura 19. století</p> <ul style="list-style-type: none"> • klasicismus, osvícenství a preromantismus v evropské literatuře – Francie, Itálie, Německo • encyklopedisté, J. J. Rousseau, J. W. Goethe • národní obrození – periodizace, J. Dobrovský, J. Jungmann • romantismus ve světové literatuře – Německo, Anglie, Rusko, Francie • realismus ve světové literatuře – Francie, Anglie, Rusko 	<p>D – evropská a česká historie 19. století</p> <p>Hv, Vv – umělecké směry 19. století</p> <p>VMEGS Žijeme v Evropě (evropské kulturní kořeny, shody a odlišnosti národních literárních památek)</p>

<ul style="list-style-type: none"> • objasní vztahy současné literatury k literárním dílům minulosti na příkladech z vlastní četby • vystihne podstatné rysy základních period vývoje světové a české literatury, významných uměleckých směrů, uvede jejich představitele a charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury a literárního myšlení • na základě vlastní četby doloží základní rysy probíraných uměleckých směrů, popíše, jak se projeví v různých uměních, rozezná základní žánry a uvede jejich příklady • samostatně interpretuje dramatické, filmové a televizní zpracování literárních děl 	<ul style="list-style-type: none"> • česká literatura v 2. polovině 19. století • májovci • ručovci a lumírovci • historická a venkovská próza • realistické drama 	
<p>Jazyk a jazyková komunikace</p> <ul style="list-style-type: none"> • v písemném i mluveném projevu volí vhodné výrazové prostředky podle jejich slohotvorného rozvrstvení, podle jejich funkce a ve vztahu k dané situaci, kontextu a adresátovi, vysvětlí a odůvodní význam slov v daném kontextu • ve svém projevu uplatňuje znalost zásad českého pravopisu, tvarosloví a slovtvorných principů českého jazyka • ovládá rozvrstvení slovní zásoby, používá vhodně jazykové prostředky spisovné a nespisovné, vysvětlí změny ve slovní zásobě, význam frazeologických spojení, vztahy mezi slovy • najde ponaučení ve vhodných příručkách • užívá českou normu skloňování jmen i časování sloves včetně hlavních výjimek, umí najít ponaučení ve vhodných příručkách • odliší spisovné a nespisovné tvary • orientuje se v celém tvaroslovném systému, zvládá třídění slov na slovní druhy podle tří hlavních kritérií, objasní mluvnické kategorie a chápe možnosti využití této znalosti při výuce cizích jazyků • vysvětlí vztahy mezi psanou a mluvenou publicistikou, zvláštnosti publicistických žánrů • vyhledá hlavní informace v textech psané publicistiky, rozezná společenskou a estetickou hodnotu publicistických textů • vyhodnotí kvalitu informací z různých zdrojů • napíše novinovou zprávu, fejeton, reportáž, kritiku – výběrově, efektivně a samostatně používá různé informační zdroje 	<p>Nauka o slovní zásobě</p> <ul style="list-style-type: none"> • slovo a jeho význam • vrstvy slovní zásoby • změny slovní zásoby • přejímání z cizích jazyků • slovníky a jejich druhy <p>Nauka o tvoření slov</p> <ul style="list-style-type: none"> • odvozování, skládání, zkracování <p>Tvarosloví</p> <ul style="list-style-type: none"> • mluvnické kategorie • slovní druhy: podstatná jména, přídavná jména, zájmena, číslovky, slovesa, neohebné slovní druhy <p>Publicistický styl</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteristika publicistických projevů • jazykové prostředky • slohové útvary publicistického stylu 	<p>MeV Mediální produkty a jejich významy (schopnost vyhodnotit kvalitu a význam informačních zdrojů)</p> <p>OSV</p>

		Sociální komunikace (přesnost a srozumitelnost sdělení, způsoby komunikačního chování respektujícího odlišnosti názorů)
Ročník: septima / 3. ročník		
<p>Literární komunikace</p> <ul style="list-style-type: none"> vystihne podstatné rysy základních period vývoje české i světové literatury, významných uměleckých směrů, uvede jejich představitele a charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury a literárního myšlení vysvětlí specifičnost vývoje české literatury a vyloží její postavení v kontextu literatury světové (inspirace, příbuznost, odlišnosti) tvořivě využívá informací z odborné literatury, internetu, tisku i dalších zdrojů, kriticky je třídí a vyhodnocuje samostatně interpretuje dramatické, filmové a televizní zpracování literárních děl při interpretaci literárního textu ve všech jeho kontextech uplatňuje prohloubené znalosti o struktuře literárního textu, literárních žánrech a literárněvědných termínech 	<p>Literatura 1. poloviny 20. století</p> <ul style="list-style-type: none"> vývoj literatury přelomu 19. a 20. století a první poloviny 20. století v kontextu českého i světového umění „Le fin de siècle“, prokletí básníci symbolismus, impresionismus, dekadence česká moderna a dekadenti generace buřičů moderní umělecké směry – futurismus, dadaismus, kubismus, kubofuturismus, surrealismus expresionismus, existencialismus významné osobnosti a díla světového básnictví vrcholná díla světové prózy meziválečného období česká meziválečná poezie česká meziválečná próza meziválečné české i světové divadlo česká literární kritika – F. X. Šalda 	<p>D – souvislost dějinného a literárního vývoje, odraz světových válek v umění Vv, Hv – umělecké směry 20. století Zsv – filosofie počátku 20. století</p> <p>VMEGS Žijeme v Evropě (vnímání, respektování a ochrana hodnot světového evropského kulturního dědictví)</p> <p>MuV Psychosociální aspekty interkulturality (rovnocennost všech etnických skupin, právo všech těchto skupin společně žít a spolupracovat)</p>
<p>Jazyk a jazyková komunikace</p> <ul style="list-style-type: none"> využívá znalosti o větných členech a jejich vztazích, o aktuálním členění výpovědi a o druzích vět podle záměru mluvčího k vhodnému vyjádření myšlenky, k účinnému dorozumívání, logickému strukturování výpovědi a k odlišení záměru mluvčího ve svém projevu uplatňuje znalosti tvarosloví a slovtvorných a syntaktických principů českého jazyka v písemném projevu dodržuje zásady pravopisu a s oporou příruček řeší složitější případy, účinně využívá možnosti grafického členění textu 	<p>Skladba</p> <ul style="list-style-type: none"> principy větné stavby – větné členy a jejich vztahy věta podle záměru mluvčího aktuální členění výpovědi, problematika slovosledu a větosledu nepravidelnosti a odchylky větné a souvětí komplexní jazykový rozbor chyby a nedostatky u souřadného i podřadného spojování vět i větných členů interpunkční znaménka (středník, dvojtečka, uvozovky, pomlčka, závorky, tři tečky) pravidla psaní čárky ve větě i v souvětí, a to v plném rozsahu i v obtížnějších případech 	

<ul style="list-style-type: none"> v mluveném i psaném projevu vhodně využívá slohotvorné rozvrstvení výrazových prostředků češtiny efektivně a samostatně využívá různých zdrojů (slovníky, encyklopedie, internet) pořizuje z textu výpisky, pracovává výtahy, konspekty používá různé prostředky textového navazování vedoucí ke zvýšení srozumitelnosti, přehlednosti a logické souvislosti sdělení; uplatní textové členění v souladu s obsahovou výstavbou textu a rozvíjením tématu 	<p>Odborný styl</p> <ul style="list-style-type: none"> základní charakteristika útvary odborného stylu kompozice a jazykové prostředky útvarů odborného stylu koherence textu – navazování, odkazování, tematická posloupnost, členění textu odborný popis výklad (referát, přednáška) odborná úvaha <ul style="list-style-type: none"> příprava a realizace řečnického vystoupení 	<p>MeV Mediální produkty a jejich významy (schopnost vyhodnotit kvalitu a význam informačních zdrojů)</p> <p>Hv – základy hlasové hygieny</p> <p>OSV Sociální komunikace (specifika verbální a neverbální komunikace)</p>
Ročník: oktáva / 4. ročník		
<p>Literární komunikace</p> <ul style="list-style-type: none"> vystihne podstatné rysy základních období vývoje světové literatury, významných uměleckých směrů, uvede jejich představitele a charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury a literárního myšlení na základě vlastní četby doloží základní rysy probíraných uměleckých směrů, popíše, jak se projeví v různých uměních, rozezná základní žánry a uvede jejich příklady při interpretaci literárního textu uplatňuje prohloubené znalosti o struktuře literárního textu, literárních žánrech a literárněvědných termínech identifikuje využití jednoho textu v jiném (intertextovost) a objasní jeho funkci a účinek na čtenáře postihne smysl textu, vysvětlí důvody a důsledky různých interpretací téhož textu, porovná je a zhodnotí, odhalí eventuální dezinterpretace textu rozliší umělecký text od neuměleckého, objasní rozdíly mezi fikčním a reálným světem a popíše, jakým způsobem se reálný svět promítá do literárního textu, jaký vliv může mít svět fikce na myšlení a jednání reálných lidí na konkrétních případech popíše specifické prostředky básnického jazyka, rozliší a specifikuje jednotky vyprávění (časoprostor, vypravěč, postavy) a zhodnotí jejich funkci a účinek na čtenáře 	<p>Světová literatura v 2. polovině 20. století – poezie, próza, drama</p> <ul style="list-style-type: none"> vývoj literatury v kontextu dobového myšlení, umění a kultury periodizace literatury tematický a výrazový přínos velkých autorských osobností vývoj literárních druhů a žánrů literární směry a hnutí: existencialismus, nový román, neorealismus, rozhněvaní mladí muži, beatníci, postmoderna, magický realismus, absurdní drama metody interpretace textu – interpretační postupy, význam a smysl, popis, analýza, výklad a vlastní interpretace textu, čtenářské kompetence text a intertextovost – vlivy a způsoby mezitextového navazování a mezitextové komunikace (motto, citát, aluze), žánry založené na mezitextovém navazování (parodie, travestie), hraniční rysy textu (předmluva, doslov, ilustrace, obálka) jazykové, kompoziční a tematické prostředky výstavby literárního díla: tropy, figury, rytmus, rým a zvukové prostředky poezie, monolog, dialog, přímá a nepřímá řeč, nevlastní přímá a polopřímá řeč, typy kompozice 	<p>VMEGS Žijeme v Evropě (velcí Evropané, evropské kulturní kořeny a hodnoty)</p> <p>D – souvislost dějinného a literárního vývoje</p>

<ul style="list-style-type: none"> • samostatně interpretuje dramatické, filmové a televizní zpracování literárních děl • tvořivě využívá informací z odborné literatury, internetu, tisku a dalších zdrojů, kriticky je třídí a vyhodnocuje • získané schopnosti a dovednosti tvořivě využívá v produktivních činnostech rozvíjejících jeho individuální styl • vysvětlí specifickou vývoje české literatury a vyloží její postavení v kontextu světové literatury (vzájemná inspirace, příbuznost, odlišnosti a jejich příčiny) • objasní vztahy současné literatury k literárním dílům minulosti na příkladech z vlastní četby • rozliší texty spadající do oblasti tzv. literatury vážné, středního proudu a literárního braku a svůj názor argumentačně zdůvodní 	<p>Česká poezie, próza a drama po 2. světové válce</p> <ul style="list-style-type: none"> • tematický a výrazový přínos velkých autorských osobností • vývoj literárních druhů a žánrů s důrazem na moderní literaturu • pojmy: schematismus 50. let, generace Května, skupina 42, surrealistická skupina, Host do domu, Ra, Ohnice a jiná básnická uskupení; oficiální samizdatová a exilová próza; malé divadelní scény 	<p>D – 2. světová válka v umění Zsv – filozofické směry 2. poloviny 20. století Doporučené metody: skupinová práce s informačními zdroji</p>
<p>Jazyk a jazyková komunikace</p> <ul style="list-style-type: none"> • ve svém projevu uplatňuje znalosti tvarosloví a slovtvorných syntaktických prostředků českého jazyka • zvládá základní stylistické dovednosti tak, aby výrazové prostředky zajišťovaly srozumitelnost, přehlednost a logickou návaznost jazykového projevu • posoudí a interpretuje komunikační účinky textu, svá tvrzení argumentačně podpoří jeho všestrannou analýzou • efektivně a samostatně využívá různých informačních zdrojů (slovníky, encyklopedie, internet) • v mluveném projevu vhodně užívá nonverbálních prostředků řeči • při tvorbě vlastního textu mluveného i psaného využívá základní principy rétoriky <ul style="list-style-type: none"> • odlišuje různé variety národního jazyka a vhodně jich využívá ve svém jazykovém projevu v souladu s komunikační situací • volí adekvátní komunikační strategie, zohledňuje partnera a publikum; rozeznává manipulativní komunikaci a dovede se jí bránit • v písemném i mluveném projevu volí vhodné výrazové prostředky podle jejich slohotvorného rozvrstvení, podle jejich 	<p>Jazyková kultura</p> <ul style="list-style-type: none"> • jazyk, řeč, myšlení • slohová charakteristika výrazových prostředků • komunikační strategie – adresnost, volba jazykového útvaru, prostředků verbálních a neverbálních, jazyková etiketa • základní vlastnosti textu, principy jeho výstavby • funkční styly a jejich realizace v textech <p>Řečnický styl</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní charakteristika řečnického stylu • funkce stylu • mluvený projev jako základní typ projevů řečnického stylu • monolog, dialog • připravenost a nepřipravenost projevu • subjektivnost a objektivnost projevu • komunikační situace a prostředí • jazykové prostředky řečnického stylu • samostatná řečnická cvičení – připravená i nepřipravená <p>Administrativní styl</p> <ul style="list-style-type: none"> • úřední písemnosti, doklady, formuláře, jednání s institucemi <p>Umělecký styl</p>	<p>OSV Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (co skutečně dělám pro svůj osobní rozvoj)</p>

<p>funkce a ve vztahu k dané situaci, kontextu i adresátovi</p> <ul style="list-style-type: none"> • v mluveném a psaném využívá vhodně slohotvorné rozvrstvení výrazových prostředků češtiny • vhodně využívá verbální a neverbální jazykové prostředky • osvojuje si komunikační dovednosti s cílem zkvalitnit komunikační proces 	<ul style="list-style-type: none"> • jazykové, kompoziční a tematické prostředky literárního díla • text a intertextovost – kontext, vliv a způsoby mezitextového navazování a komunikace (motto, citát, parodie, travestie apod.) <p>Nauka o komunikaci</p> <ul style="list-style-type: none"> • projevy verbální a neverbální • řeč jako základní prostředek komunikace • základní vlastnosti textu, principy jeho výstavby • význam komunikace jako společenského a civilizačního faktoru • druhy komunikace • komunikační strategie a dovednosti (asertivita apod.) 	<p>OSV</p> <p>Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (můj vztah k lidem)</p> <p>Sociální komunikace (verbální a neverbální komunikace, lidská komunikace a jak ji rozumím)</p>
--	--	---

5.2.2 Anglický jazyk

5.2.2.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

ročník	kvinta /1. ročník	sexta /2. ročník	septima /3. ročník	oktáva /4. ročník
hodinová dotace	3	3	3	3

Anglický jazyk jako vyučovací předmět realizuje obsah vzdělávacího oboru Cizí jazyk, který je součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace RVP G.

V rámci předmětu jsou realizovány některé tematické okruhy průřezových témat Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova a Mediální výchova RVP G.

Na předmět navazuje volitelný předmět Seminář z anglického jazyka.

Při výuce se třída dělí na skupiny. Výuka probíhá jak v běžných třídách, tak také v specializovaných jazykových učebnách a v učebně výpočetní techniky.

Důraz je kladen na komunikativní schopnosti žáků a tomu je podřízena i výuka gramatiky. Předmět směřuje k tomu, aby žáci byli schopni porozumět se s cizinci v běžných i méně běžných komunikačních situacích a diskutovat s nimi na různá témata. Žáci jsou rovněž vedeni k porozumění čtenému textu, který výběrem slov odpovídá jejich jazykové úrovni. Zároveň se dozvídají nové informace o prostředí a kultuře anglicky mluvících zemí. Znalost cizího jazyka vede žáky k pochopení jiných cizojazyčných kultur, prohlubuje v nich toleranci k nim a je nedílnou součástí komunikace mezi nimi.

Do vyučovacích hodin jsou zahrnovány krátkodobé projekty a aktuální témata reagující na dění ve světě. Při týmové práci (ve dvojicích i v menších skupinách) se žáci učí vyjadřovat své názory, obhajovat je a zároveň tolerovat názory ostatních. Při výuce je rovněž podporován tvůrčí přístup k řešení zadaných úkolů. Důraz je kladen jak na samostatnost, tak na spolupráci.

Zájemcům je nabízena možnost rozvíjet a uplatňovat své jazykové schopnosti v konverzačních soutěžích na různých úrovních. Žáci mají také možnost účastnit se výměnných pobytů v zahraničí, a tak se zdokonalovat v konverzaci. Pro bližší poznání realit a způsobu života v jiných zemích škola organizuje poznávací zahraniční zájezdy.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- Učitel umožňuje žákům osvojit si slovní zásobu nezbytnou v běžných životních situacích stejně tak jako slovní zásobu probíranou v rámci dalších tematických okruhů a komunikativních situací.
- Učitel vede žáky k samostatnému vyjadřování a soustavné přípravě na vyučování.
- Učitel prostřednictvím vhodně volených zadání umožňuje poznat smysl osvojovaných gramatických struktur pro běžný život.

Kompetence k řešení problémů:

- Učitel podporuje tvůrčí přístup žáků.
- Učitel vede žáky k vyhledávání informací nezbytných k řešení problémů v cizím jazyce.
- Učitel motivuje žáky k chápání významu kontroly dosažených výsledků.

Kompetence komunikativní:

- Učitel vede žáky k vyjadřování jejich myšlenek a názorů s ohledem na jazykovou vybavenost.
- Učitel vede žáky k naslouchání promluvám druhých a učí je vhodně reagovat a argumentovat.
- Učitel vede žáky k porozumění různým typům textů, obrazových materiálů.
- Učitel motivuje žáky k práci s různými informačními zdroji.

Kompetence sociální a personální:

- Učitel podporuje práci v týmu.
- Učitel usiluje o příznivou atmosféru v hodinách.
- Učitel vede k respektování názorů a myšlenek jiných.

Kompetence občanské:

- Učitel motivuje svou důsledností žáky k zodpovědnému plnění úkolů, povinností a k odpovědnosti za domácí přípravu.

Kompetence k podnikavosti:

- Učitel učí žáky trpělivosti, rozvíjí schopnosti a prohlubuje jejich volní vlastnosti.
- Učitel navozuje pracovní atmosféru v hodinách anglického jazyka, pasivitu žáků netoleruje.
- Učitel vede žáky ke kritickému přístupu, učí je stanovovat si kritéria hodnocení vlastní práce.
- Učitel usiluje o to, aby žáci pochopili nutnost znalosti cizího jazyka, která pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvyšování mobility žáků v osobním životě i v budoucím pracovním životě.

5.2.2.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – vyšší stupeň osmiletého gymnázia

Název předmětu: Anglický jazyk		Ročník: kvinta
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY POZNÁMKY
<p>Žák:</p> <p>Receptivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> porozumí hlavním bodům a myšlenkám autentického ústního projevu složitějšího obsahu na aktuální téma, postihne jeho hlavní a doplňující informace rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různý styl, citové zabarvení, názory a stanoviska jednotlivých mluvčích rozumí obsahu čtené a slyšené písně rozumí krátkému naučnému textu o postihne jeho hlavní body rozumí slyšenému i čtenému popisu, postihne hlavní body charakteristiky rozumí krátkému novinovému článku <p>Produktivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> přednese souvislý projev na zadané téma popíše svoje rutinní činnosti, popíše prostor okolo sebe, podá instrukce charakterizuje sám sebe v osobním dopise novému kamarádovi popíše, co má někdo na sobě a jak vypadá převypráví přečtený příběh nechá kamarádovi vzkaz po telefonu napiše e-mail kamarádovi objedná si jídlo a pití v kavárně nebo prodejně rychlého občerstvení vypráví o nedávných událostech sdělí, jaké má plány do budoucna napiše žádost o práci na léto a stručně v ní popíše svoje zkušenosti a schopnosti 	<p>Jazykové prostředky a funkce</p> <ul style="list-style-type: none"> Gramatika – porovnání systému učiva probraného v rámci předchozího studia, osvojení a prohloubení znalostí přítomného času, minulého času, předpřítomného času, průběhovitost, (další vyjádření minulosti, přítomnosti a budoucnosti – schopnost vyjádřit budoucnost), použití členů, stupňování přídavných jmen, způsobová slovesa, podmínkové věty, negativní předpony, modifikační příslovce, sloveso + infinitiv/gerundium, počítatelná a nepočítatelná podstatná jména, členy, neurčitá zájmena, vyjádření množství, přídavná jména zakončená na “-ed” a “-ing”, srovnávání, frázová slovesa, jmenné a verbální fráze, sufixy, prefixy, morfémy, valence, transpozice, transformace, statická a dynamická slovesa, rozvíte věty vedlejší – vztažné věty, časové věty Fonetika – výslovnost lexikálních jednotek, hláskových skupin, intonace vět, pokynů a otázek, zvuková výstavba slova, zvuková stránka věty, intonace ve výrazech překvapení, slovní a větný přízvuk, zdokonalování aktivně použitelných znalostí a dovedností Lexikologie – slovní zásoba spojená s probíranými tematickými okruhy, ustálené fráze, ustálené kolokace, ustálená větná spojení Pravopis – osvojení pravidel a zákonitostí psaného jazyka, konvence používané při prezentaci výslovnosti, pravidla u složitějších slov <p>Komunikační funkce jazyka a typy textů</p> <ul style="list-style-type: none"> Psaní (kratší i delší písemný projev) – podrobný životopis, tvorba osobního profilu, osobní dopis (neformální), úřední dopis (formální), vyprávění příběhu 	<p>OSV Spolupráce a soutěž (role plays, rozhovory, skupinová práce, beseda o přečtené knize)</p> <p>VMEGS Vzdělávání v Evropě a ve světě (významní Evropané, životní styl v evropských zemích) Žijeme v Evropě (shody a rozdíly v životním stylu v evropských zemích)</p> <p>MeV Mediální produkty a jejich významy (četba článků v časopisech, eseje)</p>

<p>Interaktivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> vyměňuje si s kamarádem názory na běžné situace zeptá se kamaráda na jeho plány a předsevzetí do budoucna a na podobné otázky odpoví podrobně popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související dorozumí se na nádraží, koupí si správnou jízdenku domluví se v restauraci v pozici zákazníka i číšníka zeptá se kamaráda, co dělal minulý víkend a na stejnou otázku odpoví zeptá se na kamaráda na základní osobní údaje a na jeho každodenní život a na podobnou otázku odpoví chová se poučeně a adekvátně situaci v případě pracovního úrazu 	<ul style="list-style-type: none"> Čtený a slyšený text – jazykově přiměřené a logicky strukturované texty Emoce – sdělení zážitků a zkušeností, sdělení plánů do budoucna, popis a charakteristika lidí, vyjadřování libosti a nelibosti, zájem a nezájem, radost, zklamání Samostatný ústní projev – shrnutí, srovnání, vyprávění <p>Tematické okruhy a komunikační situace</p> <ul style="list-style-type: none"> Oblast společenská – svět kolem nás, budoucnost lidstva, životní prostředí, ekologie mezilidské vztahy Oblast osobní – recepty, domácí potřeby Oblast vzdělávací – debaty a diskuse Oblast osobnostní – identita, způsob vnímání sebe sama <p>Reálie zemí studovaného jazyka</p> <ul style="list-style-type: none"> Literatura (Shakespeare) 	
Ročník: sexta		
<p>Receptivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> rozumí čtené zprávě na známé téma postihne zápletku i sled událostí ve filmu či hře rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různý styl, citové zabarvení, názory a stanoviska jednotlivých mluvčích podle instrukcí najde cíl své cesty vystihne hlavní body slyšeného rozhovoru <p>Produktivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> vyplní dotazník s porozuměním přijímá a srozumitelně i gramaticky správně předává obsahově složitější informace přednese souvislý projev na zadané téma vysvětlí směr cesty a zeptá se na něj popíše vzhled ideální města či venkova stručně vyjádří svůj názor a umí srovnávat vyhledá ve čteném, populárně-naučném textu o technologii konkrétní informace 	<p>Jazykové prostředky a funkce</p> <ul style="list-style-type: none"> Gramatika – negativní předpony, modifikační příslovce, systém přítomných, minulých a budoucích časů, sloveso + infinitiv/gerundium, počitatelná a nepočitatelná podstatná jména, členy, neurčitá zájmena, vyjádření množství, přídavná jména zakončena na “-ed” a “-ing”, 2. a 3. stupeň přídavných jmen, srovnávání, frázová slovesa, modální slovesa, podmínkové věty, trpný rod v časech, statická a dynamická slovesa, rozvitě věty vedlejší – vztažné věty vypustitelné a nevypustitelné, složitá souvětí, časové věty Fonetika – intonace v otázkách, slovní a větný přízvuk a dále se rozvíjí schopnost rozpoznávat zvuky a přesně je reprodukovat, další využití těchto schopností v poslechových cvičeních Lexikologie – slovní zásoba spojená s probíranými tematickými okruhy, přísloví Pravopis – osvojení pravidel a zákonitostí psaného jazyka, pravidla u složitějších slov 	<p>OSV Sociální komunikace (dovednosti spojené s rozvíjením komunikace) Morálka všedního dne (jaké jsou mé hodnotové žebříčky)</p> <p>VMEGS Žijeme v Evropě (životní styl v evropských zemích)</p> <p>MeV Mediální produkty a jejich významy (četba článků v časopisech, eseje)</p>

<ul style="list-style-type: none"> logicky a jasně strukturuje formální i neformální písemný projev různých slohových stylů <p>Interaktivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> vede rozhovor, umí přijmout a odmítnout pozvání vyměňuje si s kamarádem informace a názory požádá o zopakování informace, pokud ji nepostihne domluví si schůzku 	<p>Komunikační funkce jazyka a typy textů</p> <ul style="list-style-type: none"> Interakce – rozhovor s kamarádem o tom, co dělali v uplynulých dnech, vyjadřuje souhlas a nesouhlas, komunikace prostřednictvím telefonu – formální, neformální, komunikace prostřednictvím dalších medií, strukturovaný pohovor, náhodné situace v osobním i profesním životě Samostatný ústní projev – oznámení, prezentace Psaní – esej, vypravování, žádost, pozdrav, vzkaz (kratší i delší písemný projev), popis místa – rodiště, bydliště, škola, popis osoby Čtený a slyšený text – texty informační, popisné <p>Tematické okruhy a komunikační situace</p> <ul style="list-style-type: none"> Oblast společenská – příroda, životní prostředí, věda a technika Oblast vzdělávací – školství v ČR a zemích studovaného jazyka, debaty a diskuse, vybavení učeben 	
Ročník: septima		
<p>Receptivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> v slyšeném projevu rozliší detaily rozumí čtenému novinovému článku, přiřadí k němu titulky a vyhledá specifické fráze v slyšeném rozhovoru několika mluvčích rozliší, kteří z nich mají odlišná stanoviska v slyšených rozhovorech dvou lidí rozpozná, jaký je mezi nimi vztah rozumí obsahu čteného, populárně naučného článku a doplní ho o chybějící detailní informace rozliší pravdivé a nepravdivé informace v slyšeném, populárně naučném projevu rozpozná význam homonyma z kontextu slyšeného textu rozumí radě lékaře, jak se léčit rozumí hlavní myšlence čteného popisu člověka a jeho práce vyhledá v populárně naučném článku specifické informace rozumí hlavní hlavnímu tématu slyšeného vyprávění a rozpozná pocity mluvčích 	<p>Jazykové prostředky a funkce</p> <ul style="list-style-type: none"> Gramatika – pořadí přídavných jmen ve větě, přítomný čas, statická a dynamická slovesa, vazba slovesa a infinitivu/ “-ing“ formy, minulý čas, vazba “used to”, zvolací věty, vztažné věty vypustitelné a nevypustitelné, typy podmínkových vět, vyjádření spekulace a předpovědi, budoucí čas prostý a průběhový, časové věty, vyjádření jistoty nebo pochybnosti pro minulý děj, nepřímá řeč, nepřímá otázka, vazba slovesa na dva předměty, stupňování přídavných jmen a příslovcí, práci věty, větné dodatky, časové předložky, trpný rod, neurčitá zájmena, vyjádření „nechat si něco udělat“, typy zájmen, účelové věty, přičestí, porovnání vlastností, minulý a předminulý čas prostý a průběhový, vyjádření množství Fonetika – procvičují se poslechové dovednosti, příprava na samostatnou reprodukci poslechových cvičení, intonace vět Lexikologie – ustálené kolokace, jednoduché idiomy, ustálené větné rámce Pravopis – pravidla u složitějších slov, zákonitosti 	<p>OSV Spolupráce a soutěž (role plays, rozhovory, skupinová práce, beseda o přečtené knize)</p> <p>VMEGS Vzdělávání v Evropě a ve světě (významní Evropané, životní styl v evropských zemích) Žijeme v Evropě (shody a rozdíly v životním stylu v evropských zemích)</p> <p>MeV Mediální produkty a jejich významy (četba článků v časopisech, eseje)</p>

<ul style="list-style-type: none"> v slyšeném názoru mluvčího na lidi jeho země rozliší národnost mluvčího <p>Produktivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> představí se a napíše o sobě a svých zálibách v strukturovaném osobním dopise odvodí význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby, kontextu, znalosti tvorby slov a internacionalismů formuluje svůj názor srozumitelně, gramaticky správně, spontánně a plynule stylisticky správně napíše vyprávění o události jednoho dne/večera volně a srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý autentický text se slovní zásobou a jazykovými strukturami odpovídajícími náročnějším u textu přednese souvislý projev na zadané téma napíše žádost o práci stylisticky správně napíše neformální dopis reprodukuje vyslechnutý krátký text rezervuje si ubytování pomocí formálního dopisu popíše život a dílo oblíbeného básníka nebo spisovatele odvodí význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby, kontextu, znalosti tvorby slov a internacionalismů využívá různé druhy slovníků, informativní literaturu, encyklopedie a média sestaví souvislý text na širokou škálu témat a vyjádří své stanovisko <p>Interaktivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> při setkání s rodilými mluvčími zahájí, vede a zakončí dialog a zapojí se do živé diskuse na různá témata týkající se odbornějších zájmů zeptá se a odpoví na otázky při pracovním pohovoru diskutuje s kamarády o svých životních stylech simuluje rozhovor pacienta a lékaře vyjádří souhlas či nesouhlas s názorem na vývoj věci či událostí v budoucnosti 	<p>vyplývající z podoby jazyka pro frázování a intonaci</p> <p>Komunikační funkce jazyka a typy textů</p> <ul style="list-style-type: none"> Postoj, názor, stanovisko – řešení problémů, žádost o radu a o pomoc, prosba, svolení, odmítnutí, možnost, nemožnost, nutnost, potřeba, zákaz, příkaz Emoce – sympatie, lhostejnost, strach Morální postoje a funkce – omluva, odpuštění, pochvala, pokárání, lítost, přiznání, odsouzení Samostatný ústní projev – reprodukce textu, prezentace, zjišťování názorů, pozorování rozdílů Psaní – pozdrav, vzkaz, esej, přání, podrobný popis (kratší i delší písemný projev), neformální email, dopis, obchodní dopis, návod Čtený a slyšený text – texty faktografické, dokumentární, umělecké Interakce – diskuse (řízená), formální a neformální rozhovor, korespondence Informace z médií – využití filmu, audionahrávek, videonahrávek, veřejných hlášení a telefonu, reklamní materiály <p>Tematické okruhy a komunikační situace</p> <ul style="list-style-type: none"> Oblast veřejná – Praha (veřejné instituce, veřejná oznámení, úřady, orgány, veřejná jednání, veřejné služby, oprávnění, vystoupení, soutěže) Oblast pracovní – pracovní pohovor a smlouva, popis práce a bezpečnost práce, méně časté profese, nástroje a zařízení, pracovní události, spolupracovníci, Česká republika (státní správa, firmy, průmysl, zemědělství) Oblast vzdělávací – literatura, významná díla a autoři (můj oblíbený americký a britský autor), svátky v anglicky mluvících zemích Oblast osobní – zvyky a tradice, život a tradice, Litomyšl – mé město, rodina, kulturní život v mém městě, cestování Oblast společenská – lidé a společnost (cizí domov, krajina, společenské vztahy, spolupracovníci a blízcí lidé), jazykové zvláštnosti a odlišnosti 	
--	--	--

<ul style="list-style-type: none"> • zeptá se kamaráda, co bude dělat v určitou dobu v budoucnosti a na podobné otázky odpoví • domluví se s kamarádem na kompromisu s využitím vhodných výrazových prostředků • v rozhovoru s kamarádem porovnává své zážitky a dojmy z různých situací • písemně, neformálním dopisem, reaguje na pozvání • volí bezpečné pracovní postupy šetrné k životnímu prostředí, používá adekvátní pracovní pomůcky • kriticky posoudí své zdravotní, osobnostní a kvalifikační předpoklady pro volbu dalšího studia a profesní orientace • posoudí výhody a rizika podnikání v porovnání se zaměstnáním • objasní funkci podpory v nezaměstnanosti, funkci úřadů práce a personálních agentur, vyhledá informace o zaměstnání a rekvalifikaci v různých typech médií (tisk rozhlas, televize, internet) 		
--	--	--

Ročník: oktáva

<p>Receptivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • porozumí obsahu a významu novinového titulku • v slyšeném projevu mluvčích rozliší podstatu obsahu jejich sdělení • v slyšených odpovědích na otázky rozliší názory jednotlivých mluvčích na dané téma • rozumí hlavní myšlenke a hlavním bodům čteného novinového článku o sociálních stránkách internetu • v slyšeném sdělení porozumí názoru jednotlivých mluvčích na danou problematiku <p>Produktivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • ústně popíše děj podle obrázku nebo fotografie • užívá vhodné výrazy k zdůraznění svých myšlenek v písemném projevu • napíše recenzi přečtené knihy • gramaticky správně formuluje radu, povinnost a zákaz • užívá parafrázi k popisu různých možností • napíše žádost o práci 	<p>Jazykové prostředky a funkce</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gramatika – porovnání vlastností, minulý a předminulý čas prostý a průběhový, vyjádření množství, sloveso ve spojení s různými slovními druhy, vyjádření budoucnosti, časové věty, budoucí čas průběhový a předbudoucí čas, spojky, vyjádření schopnosti, nepřímá řeč, slovesa uvádějící nepřímou řeč, podmětové a předmětové otázky, větné dodatky, vyjádření rady, povinnosti a zákazu, vyjádření jistoty, pravděpodobnosti a možnosti v přítomnosti, v minulosti a do budoucnosti, modální slovesa v minulém čase, smíšené kondicionály – vyjádření imaginární situace, trpný rod, složitější větné struktury v trpném rodě, řazení vět, odvozování • Fonetika – zlepšuje reprodukci poslechových cvičení, která se zaměřují na osvojení slovní zásoby maturitních okruhů a uvědomělé rozlišení lexikálních jednotek, kolísající přízvuk, fonetická redukce, fonetické rysy • Lexikologie – přísloví, frázová slovesa, ustálené větné rámce, odborné výrazy a fráze na známá témata, umělecké předměty • Pravopis – zákonitosti vyplývající z psané podoby jazyka pro 	<p>OSV</p> <p>Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (jak rozvíjet zdravý a bezpečný životní styl, já a moje sociální role nynější i budoucí)</p> <p>Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů (kde vyhledávat informace a profesionální poradenství, jak ovládám sociální dovednosti potřebné při řešení problémů)</p> <p>Spolupráce a soutěž (jak fungovat jako člen skupiny a komunity, jak prokazovat ochotu ke spolupráci s ostatními)</p> <p>VMEGS</p> <p>Žijeme v Evropě (vnímat, respektovat a ochraňovat hodnoty světového a evropského kulturního dědictví, být vnímavý ke kulturním rozdílnostem, chápat je jako obohacení života,</p>
--	--	--

<ul style="list-style-type: none"> • vyjádří a obhájí své myšlenky, názory a stanoviska vhodnou písemnou i ústní formou • s porozuměním přijímá a srozumitelně i gramaticky správně předává obsahově složitější informace • používá bohatou všeobecnou slovní zásobu k rozvíjení argumentace, aniž by redukoval to, co chce sdělit • čte s porozuměním literaturu ve studovaném jazyce • odvodí význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby, kontextu, znalosti tvorby slov a internacionalismů • využívá výkladové a odborné slovníky při zpracování písemného projevu na neznámé téma • komunikuje plynule a foneticky správně na témata abstraktní i konkrétní v méně běžných i odborných situacích • přednese souvislý projev na zadané téma <p>Interaktivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • reaguje spontánně a gramaticky správně v složitějších, méně běžných situacích užitím vhodných výrazů a frazeologických obrátů • diskutuje s kamarády o vztahu k majetku, k penězům a o finančním zajištění svého života • vhodnými argumenty podpoří nebo odmítá v diskusi dané vládní stanovisko ke skutečnosti • pohovoří s kamarádem o svých budoucích osobních a pracovních plánech a vizích • zeptá se kamaráda na jeho názor na různé problematiky našeho života a na podobné otázky odpoví • vede pracovní pohovor • odpovídá na otázky kladené při pracovním pohovoru • zaujme svoje stanovisko a akceptuje jiný názor k dané problematice • při setkání s rodilými mluvčími zahájí, vede a zakončí dialog a zapojí se do živé diskuse na různá témata týkající se odbornějších zájmů 	<p>frázování a intonaci, konvence používané k prezentaci výslovnosti</p> <p>Komunikační funkce jazyka a typy textů</p> <ul style="list-style-type: none"> • Emoce – vyjadřování překvapení, údivu, obavy, vděčnosti • Samostatný ústní projev – ústní prezentace na dané téma • Psaní – inzerát, úvaha, odborný popis (kratší i delší písemný projev), psaní recenze, článek, popis osoby, žádost o práci, dramtizace, psaní biografie, vyplnění formuláře • Čtený a slyšený text – texty umělecké, dokumentární, imaginativní • Interakce – diskuse o argumentech pro a proti, ústní pracovní pohovor, studentské shromáždění • Informace z médií – využití filmu, audionahrávek, videonahrávek, reklamní materiály, letáky • Postoj, názor, stanovisko – vyjadřování přání, porovnávání odlišností, vyjadřování názorů, předností a nedostatků <p>Tematické okruhy a komunikační situace</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oblast osobní – volný čas a koníčky (netradiční dovolená, netradiční koníčky), sport (vybavení pro sport a zábavu), zdraví a zdravotní péče (zdraví, životní styl, nehody, zdravé stravovací návyky) • Oblast vzdělávací – vzdělání, moje škola (primární, sekundární a terciární školství v ČR, v USA a VB, vybavení učeben, práce v učebnách, povolání a tituly vzdělávacích institucí, profesní instituce, naučné společnosti a kluby), studium a četba, romány a časopisy (anotace, výtahy) • Oblast pracovní – Česká republika (státní správa, firmy, průmysl, zemědělství), média a jejich účinky na jednotlivce a společnost (autentické materiály) • Oblast společenská – ekologie a ohrožené druhy zvířat, problémy současného světa – globální problémy (aktuální události a dění většího významu), věda a technika, pokrok, světonázor • Oblast veřejná – politické systémy (hlavní politické strany a orgány, pasy) 	<p>učít se porozumět odlišnostem) Vzdělávání v Evropě a ve světě (srovnávací charakteristiky vzdělávání na gymnáziích v ČR, profily absolventů a závěrečné zkoušky)</p>
---	--	---

Reálie zemí studovaného jazyka

- New York, Londýn, Spojené státy americké, Austrálie, Nový Zéland
- literatura, významná díla a autoři (můj oblíbený americký a britský autor)
- umění, významné osobnosti, díla a úspěchy
- jednotlivé země – politické a ekonomické postavení ve světě, stručná charakteristika ekonomiky, společnosti a kultury, vztahy s Českou republikou, národní zvláštnosti a odlišnosti

5.2.2.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – čtyřleté gymnázium

Název předmětu: Anglický jazyk		Ročník: 1. ročník
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY POZNÁMKY
<p>Žák:</p> <p>Receptivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> porozumí hlavním bodům a myšlenkám autentického ústního projevu složitějšího obsahu na aktuální téma, postihne jeho hlavní a doplňující informace rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různý styl, citové zabarvení, názory a stanoviska jednotlivých mluvčích rozumí obsahu čtené a slyšené písně rozumí krátkému naučnému textu o postihne jeho hlavní body rozumí slyšenému i čtenému popisu, postihne hlavní body charakteristiky rozumí krátkému novinovému článku <p>Produktivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> přednese souvislý projev na zadané téma popíše svoje rutinní činnosti, popíše prostor okolo sebe, podá instrukce charakterizuje sám sebe v osobním dopise novému kamarádovi popíše, co má někdo na sobě a jak vypadá převypráví přečtený příběh nechá kamarádovi vzkaz po telefonu napíše e-mail kamarádovi objedná si jídlo a pití v kavárně nebo prodejně rychlého občerstvení vypráví o nedávných událostech sdělí, jaké má plány do budoucna napíše žádost o práci na léto a stručně v ní popíše svoje zkušenosti a schopnosti 	<p>Jazykové prostředky a funkce</p> <ul style="list-style-type: none"> Gramatika – porovnání systému učiva probraného v rámci předchozího studia, sloveso „být“ a „mít“, zájmena, osvojení a prohloubení znalostí přítomného času, minulého času, průběhovitost, (další vyjádření minulosti, přítomnosti a budoucnosti, schopnost vyjádřit budoucnost), použití členů, stupňování přídavných jmen, způsobová slovesa, sloveso + infinitiv/gerundium, počítatelná a nepočítatelná podstatná jména, neurčitá zájmena, vyjádření množství, srovnávání, frázová slovesa, jmenné a verbální fráze, morfémy, sufixy, prefixy, statická a dynamická slovesa, rozvité věty vedlejší, složitá souvětí, odvozování, transpozice, transformace, valence Fonetika – výslovnost lexikálních jednotek, hláskových skupin, intonace vět, pokynů a otázek, zvuková výstavba slova, zvuková stránka věty, intonace ve výrazech překvapení, slovní a větný přízvuk, zdokonalování aktivně použitelných znalostí a dovedností Lexikologie – slovní zásoba spojená s probíranými tematickými okruhy, ustálené fráze, ustálené kolokace, ustálená větná spojení Pravopis – osvojení pravidel a zákonitostí psaného jazyka, konvence používané při prezentaci výslovnosti, pravidla u složitějších slov <p>Komunikační funkce jazyka a typy textů</p> <ul style="list-style-type: none"> Samostatný ústní projev – sdělení zážitků a zkušeností, sdělení plánů do budoucna, popis a charakteristika lidí, vyjadřování libosti a nelibosti, zájem a nezájem, radost, zklamání, shrnutí, srovnání, vyprávění Psaní (kratší i delší písemný projev) – podrobný životopis, 	<p>OSV Spolupráce a soutěž (role plays, rozhovory, skupinová práce, beseda o přečtené knize)</p> <p>VMEGS Vzdělávání v Evropě a ve světě (významní Evropané, životní styl v evropských zemích) Žijeme v Evropě (shody a rozdíly v životním stylu v evropských zemích)</p> <p>MeV Mediální produkty a jejich významy (četba článků v časopisech, eseje)</p>

<p>Interaktivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> vyměňuje si s kamarádem názory na běžné situace zeptá se kamaráda na jeho plány a předsevzetí do budoucna a na podobné otázky odpoví podrobně popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související dorozumí se na nádraží, koupí si správnou jízdenku domluví se v restauraci v pozici zákazníka i číšníka zeptá se kamaráda, co dělal minulý víkend a na stejnou otázku odpoví zeptá se na kamaráda na základní osobní údaje a na jeho každodenní život a na podobnou otázku odpoví chová se poučeně a adekvátně situaci v případě pracovního úrazu 	<p>tvorba osobního profilu, strukturovaný životopis, osobní dopis (neformální), úřední dopis (formální), pozvání a odpověď, blahopřání</p> <ul style="list-style-type: none"> Čtený a slyšený text – jazykově nekomplikované a logicky strukturované texty <p>Tematické okruhy a komunikační situace</p> <ul style="list-style-type: none"> Oblast společenská – příroda a život v přírodě, životní prostředí, ekologie Oblast vzdělávací – debaty a diskuse Oblast osobnostní – identita, způsob vnímání sebe sama Oblast osobní – cizí domov, krajina, společenské vztahy, blízcí lidé, vybavení pro sport a zábavu, romány, časopisy, život a tradice, rodina, vzdělávání, národní záliby a zvláštnosti, recepty, domácí potřeby 	
Ročník: 2. ročník		
<p>Receptivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> rozumí čtené zprávě na známé téma postihne zápletku i sled událostí ve filmu či hře rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různý styl, citové zabarvení, názory a stanoviska jednotlivých mluvčích podle instrukcí najde cíl své cesty vystihne hlavní body slyšeného rozhovoru <p>Produktivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> vyplní dotazník s porozuměním přijímá a srozumitelně i gramaticky správně předává obsahově složitější informace přednese souvislý projev na zadané téma vysvětlí směr cesty a zeptá se na něj popíše vzhled ideální města či venkova stručně vyjádří svůj názor a umí srovnávat vyhledá ve čteném, populárně-naučném textu o technologii konkrétní informace logicky a jasně strukturuje formální i neformální písemný 	<p>Jazykové prostředky a funkce</p> <ul style="list-style-type: none"> Gramatika – negativní předpony, modifikační příslovce, systém minulých časů, předpřítomný a předminulý čas, přídavná jména zakončena na “-ed” a “-ing”, frázová slovesa, modální slovesa, podmínkové věty, trpný rod v časech, rozvitě věty vedlejší, složitá souvětí, časové věty Fonetika – intonace v otázkách, slovní a větný přízvuk a dále se rozvíjí schopnost rozpoznávat zvuky a přesně je reprodukovat, další využití těchto schopností v poslechových cvičeních Lexikologie – slovní zásoba spojená s probíranými tematickými okruhy, přísloví Pravopis – osvojení pravidel a zákonitostí psaného jazyka, pravidla u složitějších slov <p>Komunikační funkce jazyka a typy textů</p> <ul style="list-style-type: none"> Interakce – rozhovor s kamarádem o tom, co dělali v uplynulých dnech, strukturovaný pohovor, náhodné situace v osobním i profesním životě, komunikace prostřednictvím telefonu – formální, neformální, komunikace prostřednictvím dalších médií 	<p>OSV Sociální komunikace (dovednosti spojené s rozvíjením komunikace) Morálka všedního dne (jaké jsou mé hodnotové žebříčky)</p> <p>VMEGS Žijeme v Evropě (životní styl v evropských zemích)</p> <p>MeV Mediální produkty a jejich významy (četba článků v časopisech, eseje)</p>

<p>projev různých slohových stylů</p> <p>Interaktivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • vede rozhovor, umí přijmout a odmítnout pozvání • vyměňuje si s kamarádem informace a názory • požádá o zopakování informace, pokud ji nepostihne • domluví si schůzku 	<ul style="list-style-type: none"> • Postoj, názor, stanovisko – vyjadřuje souhlas a nesouhlas, • Samostatný ústní projev – oznámení, prezentace • Psaní – esej, vypravování, žádost, pozdrav, vzkaz (kratší i delší písemný projev), dopis • Čtený a slyšený text – texty informační, popisné <p>Tematické okruhy a komunikační situace</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oblast společenská – příroda, životní prostředí, věda a technika • Oblast vzdělávací – školství v ČR a zemích studovaného jazyka, debaty a diskuse, vybavení učeben <p>Reálie</p> <ul style="list-style-type: none"> • literatura, významná díla a autoři (R.L.Stevenson The Strange Case of Dr Jekyll and Mr Hyde) 	
Ročník: 3. ročník		
<p>Receptivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • v slyšeném projevu rozliší detaily • rozumí čtenému novinovému článku, přiřadí k němu titulek a vyhledá specifické fráze • v slyšeném rozhovoru několika mluvčích rozliší, kteří z nich mají odlišná stanoviska • v slyšených rozhovorech dvou lidí rozpozná, jaký je mezi nimi vztah • rozumí obsahu čteného, populárně naučného článku a doplní ho o chybějící detailní informace • rozliší pravdivé a nepravdivé informace v slyšeném, populárně naučném projevu • rozpozná význam homonyma z kontextu slyšeného textu • rozumí radě lékaře, jak se léčit • rozumí hlavní myšlence čteného popisu člověka a jeho práce • vyhledá v populárně naučném článku specifické informace • rozumí hlavní hlavnímu tématu slyšeného vyprávění a rozpozná pocity mluvčího • v slyšeném názoru mluvčího na lidi jeho země rozliší národnost mluvčího 	<p>Jazykové prostředky a funkce</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gramatika – pořadí přídavných jmen ve větě, přítomný čas, statická a dynamická slovesa, minulý čas, vazba “used to”, vztažné věty vypustitelné a nevypustitelné, vyjádření spekulace a předpovědi, budoucí čas prostý a průběhový, vazba slovesa na dva předměty, stupňování přídavných jmen a příslovčí, větné dodatky, trpný rod, modální slovesa, neurčitá zájmena, vyjádření „nechat si něco udělat“, typy zájmen, účelové věty, porovnání vlastností, minulý a předminulý čas prostý a průběhový, informativní otázky • Fonetika – procvičují se poslechové dovednosti, příprava na samostatnou reprodukci poslechových cvičení, intonace vět • Lexikologie – ustálené kolokace, jednoduché idiomy, ustálené větné rámce • Pravopis – pravidla u složitějších slov, zákonitosti vyplývající z podoby jazyka pro frázování a intonaci <p>Komunikační funkce jazyka a typy textů</p> <ul style="list-style-type: none"> • Postoj, názor, stanovisko – řešení problémů, žádost o radu a o pomoc, prosba, svolení, odmítnutí, možnost, nemožnost, nutnost, potřeba, zákaz, příkaz, pozorování rozdílů 	<p>OSV Spolupráce a soutěž (role plays, rozhovory, skupinová práce, beseda o přečtené knize)</p> <p>VMEGS Vzdělávání v Evropě a ve světě (významní Evropané, životní styl v evropských zemích) Žijeme v Evropě (shody a rozdíly v životním stylu v evropských zemích)</p> <p>MeV Mediální produkty a jejich významy (četba článků v časopisech, eseje)</p>

<p>Produktivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • představí se a napíše o sobě a svých zálibách v strukturovaném osobním dopise • odvodí význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby, kontextu, znalosti tvorby slov a internacionalismů • formuluje svůj názor srozumitelně, gramaticky správně, spontánně a plynule • stylisticky správně napíše vyprávění o události jednoho dne/večera • volně a srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý autentický text se slovní zásobou a jazykovými strukturami odpovídajícími náročnějším u textu • přednese souvislý projev na zadané téma • napíše žádost o práci • stylisticky správně napíše neformální dopis • reprodukuje vyslechnutý krátký text • rezervuje si ubytování pomocí formálního dopisu • popíše život a dílo oblíbeného básníka nebo spisovatele • odvodí význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby, kontextu, znalosti tvorby slov a internacionalismů • využívá různé druhy slovníků, informativní literaturu, encyklopedie a média • sestaví souvislý text na širokou škálu témat a vyjádří své stanovisko <p>Interaktivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • při setkání s rodilými mluvčími zahájí, vede a zakončí dialog a zapojí se do živé diskuse na různá témata týkající se odbornějších zájmů • zeptá se a odpoví na otázky při pracovním pohovoru • diskutuje s kamarády o svých životních stylech • simuluje rozhovor pacienta a lékaře • vyjádří souhlas či nesouhlas s názorem na vývoj věci či událostí v budoucnosti • zeptá se kamaráda, co bude dělat v určitou dobu v budoucnosti a na podobné otázky odpoví 	<ul style="list-style-type: none"> • Emoce – sympatie, lhostejnost, strach, zjišťování názorů • Morální postoje – omluva, odpuštění, pochvala, pokárání, lítost, přiznání, odsouzení • Samostatný ústní projev – reprodukce textu, prezentace • Interakce – diskuse (řízená), korespondence, formální a neformální rozhovor • Psaní – neformální dopis, vyprávění, životopis, vzkaz, esej, podrobný popis (kratší i delší písemný projev) • Čtený a slyšený text – texty faktografické, dokumentární, umělecké • Informace z médií – využití filmu, audionahrávek, videonahrávek, veřejných hlášení a telefonu, reklamní materiály <p>Tematické okruhy a komunikační situace</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oblast veřejná – vystoupení, soutěže • Oblast osobní – zvyky a tradice, život a tradice, svátky v anglicky mluvících zemích, kulturní život v mém městě <p>Reálie</p> <ul style="list-style-type: none"> • literatura, významná díla a autoři (W. Shakespeare) 	
--	---	--

<ul style="list-style-type: none"> • domluví se s kamarádem na kompromisu s využitím vhodných výrazových prostředků • v rozhovoru s kamarádem porovnává své zážitky a dojmy z různých situací • písemně, neformálním dopisem, reaguje na pozvání • volí bezpečné pracovní postupy šetrné k životnímu prostředí, používá adekvátní pracovní pomůcky • kriticky posoudí své zdravotní, osobnostní a kvalifikační předpoklady pro volbu dalšího studia a profesní orientace • posoudí výhody a rizika podnikání v porovnání se zaměstnáním • objasní funkci podpory v nezaměstnanosti, funkci úřadů práce a personálních agentur, vyhledá informace o zaměstnání a rekvalifikaci v různých typech médií (tisk rozhlas, televize, internet) 		
Ročník: 4. ročník		
<p>Receptivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • porozumí obsahu a významu novinového titulku • v slyšeném projevu mluvčích rozliší podstatu obsahu jejich sdělení • v slyšených odpovědích na otázky rozliší názory jednotlivých mluvčích na dané téma • rozumí hlavní myšlenke a hlavním bodům čteného novinového článku o sociálních stránkách internetu • v slyšeném sdělení porozumí názoru jednotlivých mluvčích na danou problematiku <p>Produktivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • ústně popíše děj podle obrázku nebo fotografie • užívá vhodné výrazy k zdůraznění svých myšlenek v písemném projevu • napíše recenzi přečtené knihy • gramaticky správně formuluje radu, povinnost a zákaz • užívá parafrázi k popisu různých možností • napíše žádost o práci • vyjádří a obhájí své myšlenky, názory a stanoviska vhodnou písemnou i ústní formou 	<p>Jazykové prostředky a funkce</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gramatika – vyjádření množství, sloveso ve spojení s různými slovními druhy, předpřítomný čas, časové věty, budoucí čas průběhový a předbudoucí čas, spojky, nepřímá řeč, slovesa uvádějící nepřímou řeč, podmětové a předmětové otázky, vyjádření rady, povinnosti a zákazu, vyjádření jistoty, pravděpodobnosti a možnosti v přítomnosti, v minulosti a do budoucnosti, modální slovesa v minulém čase, smíšené kondicionály – vyjádření imaginární situace • Fonetika – zlepšuje reprodukci poslechových cvičení, která se zaměřují na osvojení slovní zásoby maturitních okruhů a uvědomělé rozlišení lexikálních jednotek, kolísající přízvuk, fonetická redukce, fonetické rysy • Lexikologie – přísloví, frázová slovesa, ustálené větné rámce, odborné výrazy a fráze na známá témata, umělecké předměty • Pravopis – zákonitosti vyplývající z psané podoby jazyka pro frázování a intonaci, konvence používané k prezentaci výslovnosti <p>Komunikační funkce jazyka a typy textů</p> <ul style="list-style-type: none"> • Postoj, názor, stanovisko – vyjadřování přání, porovnávání 	<p>OSV Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (jak rozvíjet zdravý a bezpečný životní styl, já a moje sociální role nyní i budoucí) Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů (kde vyhledávat informace a profesionální poradenství, jak ovládám sociální dovednosti potřebné při řešení problémů) Spolupráce a soutěž (jak fungovat jako člen skupiny a komunity, jak prokazovat ochotu ke spolupráci s ostatními)</p> <p>VMEGS Žijeme v Evropě (vnímat, respektovat a ochraňovat hodnoty světového a evropského kulturního dědictví, být vnímavý ke kulturním rozdílnostem, chápat je jako obohacení života, učit se porozumět odlišnostem) Vzdělávání v Evropě a ve světě (srovnávací charakteristiky vzdělávání na gymnáziích v ČR, profily absolventů a závěrečné zkoušky)</p>

<ul style="list-style-type: none"> • reaguje spontánně a gramaticky správně v složitějších, méně běžných situacích užitím vhodných výrazů a frazeologických obrátů • používá bohatou všeobecnou slovní zásobu k rozvíjení argumentace, aniž by redukoval to, co chce sdělit • čte s porozuměním literaturu ve studovaném jazyce • odvodí význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby, kontextu, znalosti tvorby slov a internacionalismů • využívá výkladové a odborné slovníky při zpracování písemného projevu na neznámé téma • komunikuje plynule a foneticky správně na témata abstraktní i konkrétní v méně běžných i odborných situacích • přednese souvislý projev na zadané téma • s porozuměním přijímá a srozumitelně i gramaticky správně předává obsahově složitější informace <p>Interaktivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • diskutuje s kamarády o vztahu k majetku, k penězům a o finančním zajištění svého života • vhodnými argumenty podpoří nebo odmítá v diskusi dané vládní stanovisko ke skutečnosti • pohovoří s kamarádem o svých budoucích osobních a pracovních plánech a vizích • zeptá se kamaráda na jeho názor na různé problematiky našeho života a na podobné otázky odpoví • vede pracovní pohovor • odpovídá na otázky kladené při pracovním pohovoru • zaujme svoje stanovisko a akceptuje jiný názor k dané problematice • při setkání s rodilými mluvčími zahájí, vede a zakončí dialog a zapojí se do živé diskuse na různá témata týkající se odbornějších zájmů 	<p>odlišností</p> <ul style="list-style-type: none"> • Emoce – vyjadřování názorů, předností a nedostatků, překvapení, údivu, obavy, vděčnosti • Interakce – diskuse o argumentech pro a proti, ústní pracovní pohovor • Samostatný ústní projev – ústní prezentace na dané téma • Psaní – inzerát, úvaha, psaní recenze, článek, popis osoby, žádost o práci, • Čtený a slyšený text – texty umělecké, dokumentární, imaginativní <p>Tematické okruhy a komunikační situace</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oblast pracovní – státní správa, firmy, průmysl, zemědělství, méně časté profese, nástroje a zařízení, pracovní události, pracovní smlouva, obchodní dopis, reklamní materiály, návody, popis práce, bezpečnost práce • Oblast osobní – studium a četba, romány a časopisy (anotace, výtahy) <p>Reálie</p> <ul style="list-style-type: none"> • literatura, významná díla a autoři (Můj oblíbený americký a britský autor), The Adventures of Sherlock Holmes • sport • umění, významné osobnosti, díla a úspěchy 	
---	---	--

5.2.3 Francouzský jazyk

5.2.3.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

ročník	kvinta / 1. ročník	sexta / 2. ročník	septima / 3. ročník	oktáva / 4. ročník
hodinová dotace	3	3	3	3

Francouzský jazyk jako vyučovací předmět realizuje obsah vzdělávacího oboru Další cizí jazyk, který je součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace RVP G.

V rámci předmětu jsou realizovány některé tematické okruhy průřezových témat Osobnostní a sociální výchova a Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech RVP G.

Na předmět navazuje volitelný předmět Seminář z francouzského jazyka.

Ve všech vyučovacích hodinách se třída dělí na skupiny. Výuka probíhá v jazykových učebnách s didaktickou technikou, v jazykové laboratoři vybavené sluchátkovým systémem, v učebně výpočetní techniky i v kmenových třídách.

Výuka je v jednotlivých ročnících zaměřena na rozvoj všech jazykových dovedností a jejich postupné prohlubování. Při stanovení jednotlivých výstupů a jejich dílčích úrovní se vychází ze Společného evropského referenčního rámce. Tomu odpovídá i zvolený učebnicový soubor, který umožňuje zvládnutí mezinárodních zkoušek DELF. Cílem předmětu je naučit žáky komunikovat v běžných situacích každodenního života, porozumět slovu psanému i mluvenému, seznámit žáky s kulturou a reáliemi Francie a některých frankofonních zemí.

Prioritou jsou komunikativní schopnosti žáků a tomu odpovídá i snaha zapojit žáky do mezinárodních projektů. Žáci jsou také vedeni k účasti v různých konverzačních soutěžích.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- Učitel vytváří takové situace, v nichž má žák radost z učení. Umožňuje mu zvládnout slovní zásobu a zároveň odpovídající gramatické struktury.
- Učitel vede žáky k četbě v cizím jazyce, využívá k tomu cizojazyčné časopisy a internet (s postupným rozvojem jazykových dovedností také knihovny adaptované četby ve francouzštině, která obsahuje knihy všech úrovní náročnosti) a snaží se tak motivovat žáky k celoživotnímu jazykovému vzdělávání.

Kompetence k řešení problémů:

- Učitel zadává žákům samostatné úkoly, menší jazykové projekty a podněcuje jejich tvořivost, stimuluje nadané žáky k účasti v soutěžích.
- Učitel vede žáky k práci s informacemi z různých zdrojů, vede žáky úměrně k věku k používání internetu, k práci se slovníkem a k práci s počítačem a podporuje začleňování komunikačních a informačních technologií do výuky.

Kompetence komunikativní:

- Učitel vede žáky k dialogu a ke komunikaci v různých řečových situacích (jeux de rôle) a snaží se o vytváření příznivé atmosféry ve třídě, která tuto komunikaci podporuje.
- Učitel učí žáky argumentovat a obhajovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň poslouchat názor jiného.
- Učitel motivuje žáky i pro písemnou komunikaci (dopis, e-mail, inzerát), stimuluje je ke komunikaci s jinými mladými lidmi z frankofonních zemí.

Kompetence sociální a personální:

- Učitel vede žáky k chápání potřeby efektivně spolupracovat a respektovat názor druhého.

Kompetence občanské:

- Učitel vede žáky k oceňování našich tradic a kulturního a historického dědictví a k poznávání tradic a kulturního a historického dědictví Francie.

Kompetence k podnikavosti:

- Učitel vyžaduje zodpovědné plnění zadaných úkolů a vybízí žáky k objektivnímu sebehodnocení.
- Učitel usiluje o to, aby žáci pochopili nutnost znalosti cizího jazyka, která pomáhá snižovat jazykové bariéry, a přispívá tak ke zvyšování mobility žáků v osobním životě i v budoucím pracovním životě.

5.2.3.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – vyšší stupeň osmiletého gymnázia

Název předmětu: Francouzský jazyk		Ročník: kvinta
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY POZNÁMKY
<p>Žák:</p> <p>Receptivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> rozumí obsahu jednoduchého textu, rozliší v něm hlavní informace rozumí jednoduchým pokynům týkajícím se organizace výuky reaguje na podněty z oblasti běžných komunikačních situací využívá dvojjazyčný slovník při čtení nekomplikovaných textů <p>Produktivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> ústně i písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché informace srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý méně náročný text se slovní zásobou na běžná témata jednoduše popíše své okolí, svou rodinu, své zájmy a činnosti s nimi související jednoduchým způsobem vyjádří své pocity, plány, pomocí nejzákladnějších výrazů vypráví minulé události využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma <p>Interaktivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných, každodenních situacích užitím jednoduchých, vhodných výrazů a frazeologických obrátů 	<p>Fonetika</p> <ul style="list-style-type: none"> distinktivní rysy intonace, rytmus, vázání tónový průběh slova, struktura slabiky konvence používané ve slovníku k prezentaci výslovnosti poslech nahrávek rodilých mluvčích <p>Pravopis</p> <ul style="list-style-type: none"> běžně používané litografické znaky rozdíly mezi mluvenou a psanou podobou jazyka pravidla u běžných slov <p>Gramatika</p> <p>Zájmena</p> <ul style="list-style-type: none"> ukazovací nahrazování předmětu zájmenem (COD, COI) <p>Slovesa</p> <ul style="list-style-type: none"> vyjadřování minulosti – passé composé s avoir i être shoda příčestí minulého vyjadřování budoucnosti- futur simple zvrtná slovesa nepravidelná slovesa (prendre, payer, voir, sortir, devoir) rozkazovací způsob otázka inverzí <p>Vedlejší věty (parce que), infinitivní vazba (pour + infinitiv)</p> <p>Slovní zásoba</p> <ul style="list-style-type: none"> všeobecná i tematická slovní zásoba (potraviny, barvy, širší rodina, město, lidské tělo) 	<p>OSV</p> <p>Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (můj vztah k lidem, verbální komunikace)</p> <p>Morálka všedního dne (vztah k ostatním lidem a kulturám, zdvořilé a vstřícné jednání v hodinách)</p> <p>VMEGS</p> <p>Žijeme v Evropě (evropské jazykové a kulturní okruhy se zaměřením na frankofonní oblasti)</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • ustálená spojení <p>Komunikační situace</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyjádřit nutnost, povinnost, příčinu, souhlas/nesouhlas • popsat místo, orientovat se ve městě • orientovat se v čase <p>Tematické okruhy Rodina a příbuzní, přátelé, koníčky a volný čas, realie studovaného jazyka (Francie, Paříž, životní styl, tradice, svátky), popis osoby, moje město</p>	<p>Tematické okruhy budou zařazovány do jednotlivých ročníků dle výběru učebnice.</p>
Ročník: sexta		
<p>Receptivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozliší hlavní informace i strukturu jednoduchého textu • pochopí téma u složitějších textů • využívá různé druhy slovníků při čtení nekomplikovaných faktografických textů <p>Produktivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • ústně i písemně sdělí běžné obsahově jednoduché informace • srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý méně náročný text se slovní zásobou na běžná témata • jednoduše popíše své okolí, svou rodinu, své zájmy a činnosti s nimi související • jednoduchým způsobem vyjádří své pocity, plány, pomocí nejzákladnějších výrazů vypráví minulé události • využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma <p>Interaktivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných, každodenních situacích užitím jednoduchých vhodných výrazů a frazeologických obrátů 	<p>Fonetika</p> <ul style="list-style-type: none"> • distinktivní rysy, rozlišení výslovnosti přít. času, passé composé a imparfait • intonace • poslech nahrávek rodilých mluvčích <p>Pravopis</p> <ul style="list-style-type: none"> • pravidla u běžných slov • interpunkce <p>Gramatika Zájmena přivlastňovací Slovesa</p> <ul style="list-style-type: none"> • systém slovesných časů (passé recent, imparfait) • shoda přičestí minulého s avoir • subjonctif présent • zápor ne plus • otázky – opakování a rozšíření • stupňování přídavných jmen a příslovcí • tvoření slov (nominalizace) <p>Slovní zásoba</p> <ul style="list-style-type: none"> • všeobecná i tematická slovní zásoba (dům, bydlení) • ustálená spojení 	<p>OSV Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (můj vztah k lidem, verbální komunikace) Morálka všedního dne (vztah k ostatním lidem a kulturám) Spolupráce a soutěž (dle zájmu žáků např. etwinning, konverzační soutěž ve francouzštině, atd.)</p>

<ul style="list-style-type: none"> • bez větších potíží odpovídá na otázky na běžná témata • sám klade otázky na běžná témata každodenních situací 	<ul style="list-style-type: none"> • synonyma, antonyma <p>Komunikační situace</p> <ul style="list-style-type: none"> • prosba, žádost, odmítnutí • rada, souhlas, nesouhlas • vyjádření názoru, hodnocení • emocionální postoje • morální postoje – omluva, odpuštění, lítost • samostatný písemný i ústní projev <p>Tematické okruhy Životní styl, zvyky a tradice francouzsky mluvících evropských zemí ve srovnání s naší zemí, kulturní život, hudba, výtvarné umění, bydlení</p>	<p>VMEGS Žijeme v Evropě (evropské jazykové a kulturní okruhy se zaměřením na frankofonní oblasti)</p> <p>Tematické okruhy budou zařazovány do jednotlivých ročníků dle výběru učebnice.</p>
Ročník: septima		
<p>Receptivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí hlavním bodům či myšlenkám autentického ústního projevu i psaného textu na běžné a známé téma • rozliší hlavní informace i strukturu jednoduchého textu • odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby • využívá různé druhy slovníků při čtení nekomplikovaných faktografických textů <p>Produktivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • gramaticky správně a srozumitelně formuluje svůj názor na jednoduché téma, ústně i písemně • srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý méně náročný text se slovní zásobou na běžná témata • sestaví souvislý, jednoduše členěný text týkající se známého tématu • jednoduše a souvisle popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související • využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu 	<p>Fonetika</p> <ul style="list-style-type: none"> • poslech nahrávek rodilých mluvčích <p>Pravopis</p> <ul style="list-style-type: none"> • procvičování a prohlubování znalostí pravopisu <p>Gramatika Zájmena</p> <ul style="list-style-type: none"> • tázací a ukazovací (samostatná a nesamostatná) • dvojí zájmenné předměty, en, y, dont <p>Slovesa</p> <ul style="list-style-type: none"> • systém slovesných časů - plus-que-parfait, opakování slovesných časů indikativu • kondicionál přítomný a minulý • časová souslednost • nepřímá řeč • podmínkové věty • subjontif - použití • trpný rod • přičestí přítomné, gérondif <p>Předložky, předložkové vazby</p>	<p>OSV Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (můj vztah k lidem, verbální komunikace) Morálka všedního dne (vztah k ostatním lidem a kulturám) Spolupráce a soutěž (dle zájmu žáků např. etwinning, konverzační soutěž ve francouzštině, atd.)</p>

<p>na méně běžné téma</p> <p>Interaktivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných, každodenních situacích užitím jednoduchých vhodných výrazů a frazeologických obrátů stručně vyjádří svůj názor písemnou i ústní formou na známé téma týkající se každodenního života vyjádří své pocity (zájem, radost, zklamání...) a stanovisko (souhlas, nesouhlas, prosba...) zapojí se do jednoduché konverzace na známé a běžné téma 	<ul style="list-style-type: none"> vedlejší věty, infinitivní vazby <p>Slovní zásoba</p> <ul style="list-style-type: none"> všeobecná i tematická slovní zásoba <p>Komunikační situace</p> <ul style="list-style-type: none"> vyjádření názoru, hodnocení emocionální postoje formální i neformální rozhovor samostatný písemný i ústní projev <p>Tematické okruhy Reálie evropských francouzsky mluvících zemí (kulturní život, umění, hudba, literatura, významné osobnosti, životní styl) Dopravní prostředky, sport, móda a nakupování</p>	<p>VMEGS Žijeme v Evropě (evropské jazykové a kulturní okruhy se zaměřením na frankofonní oblasti)</p> <p>Tematické okruhy budou zařazovány do jednotlivých ročníků dle výběru učebnice.</p>
Ročník: oktáva		
<p>Receptivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> rozumí hlavním bodům či myšlenkám autentického ústního projevu i psaného textu na běžné a známé téma rozliší hlavní informace i strukturu jednoduchého textu odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby využívá různé druhy slovníků při čtení nekomplikovaných faktografických textů <p>Produktivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> gramaticky správně a srozumitelně formuluje svůj názor na jednoduché téma, ústně i písemně srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý méně náročný text se slovní zásobou na běžná témata sestaví souvislý, jednoduše členěný text týkající se známého tématu sestaví ústně i písemně souvislý text jako logický a lineární sled myšlenek využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu 	<p>Fonetika</p> <ul style="list-style-type: none"> poslech nahrávek rodilých mluvčích <p>Pravopis</p> <ul style="list-style-type: none"> shrnutí a opakování <p>Gramatika Slovesa</p> <ul style="list-style-type: none"> systém slovesných časů vyjadřování přítomnosti, budoucnosti, minulosti časová souslednost – procvičování a rozšíření <p>Předložky, předložkové vazby Souvětí</p> <ul style="list-style-type: none"> vedlejší věty, infinitivní vazby podmínkové věty- procvičování a rozšíření <p>Slovní zásoba</p> <ul style="list-style-type: none"> všeobecná i tematická slovní zásoba 	<p>OSV Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (můj vztah k lidem, verbální komunikace) Morálka všedního dne (vztah k ostatním lidem a kulturám)</p>

<p>na méně běžné téma</p> <p>Interaktivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných, každodenních situacích užitím jednoduchých vhodných výrazů a frazeologických obrátů • stručně vyjádří svůj názor písemnou i ústní formou na známé téma týkající se každodenního života • vyjádří své pocity (zájem, radost, zklamání...) a stanovisko (souhlas, nesouhlas, prosba...) • zapojí se do jednoduché konverzace na známé a běžné téma 	<p>Komunikační situace</p> <ul style="list-style-type: none"> • formální i neformální rozhovor • samostatný písemný i ústní projev <p>Tematické okruhy</p> <p>Reálie francouzsky mluvících zemí, zeměpisné údaje, politický život, školský systém ve Francii a u nás, historie, kulturní život, literatura (četba), média</p>	<p>VMEGS</p> <p>Vzdělávání v Evropě a ve světě (srovnání vzdělávacích systémů ve Francii a u nás, možnosti vysokoškolského studia ve francouzsky mluvících zemích)</p> <p>Tematické okruhy budou zařazovány do jednotlivých ročníků dle výběru učebnice.</p>
--	---	---

5.2.3.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – čtyřleté gymnázium

Název předmětu: Francouzský jazyk		Ročník: 1. ročník
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY POZNÁMKY
<p>Žák:</p> <p>Receptivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> čte nahlas a foneticky správně jednoduché texty složené ze známé slovní zásoby rozumí obsahu a smyslu jednoduchého textu (s využitím vizuální podpory), vyhledává v něm potřebnou informaci a odpoví na jednoduchou otázku používá dvojjazyčný slovník rozumí jednoduchým pokynům týkajícím se organizace výuky reaguje na podněty z oblasti běžných komunikačních situací <p>Produktivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> sdělí ústně i písemně základní informace o sobě a své rodině, svých zájmech, místě, kde žije, o běžných každodenních situacích reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu napíše jednoduchá sdělení za použití základních gramatických struktur a vět <p>Interaktivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> pozdraví, představí se, poděkuje, rozloučí se vyjádří svůj souhlas, nesouhlas, nepochopení, požádá o zopakování zapojí se do jednoduché, pečlivě vyslovované konverzace prostřednictvím běžných výrazů 	<p>Fonetika</p> <ul style="list-style-type: none"> zvuková podoba jazyka a její zvláštnosti distinktivní rysy, slovní přízvuk, tónový průběh slova, struktura slabiky rytmus, intonace francouzská abeceda poslech nahrávek rodilých mluvčích <p>Pravopis</p> <ul style="list-style-type: none"> rozdíly mezi mluvenou a psanou podobou jazyka konvence používané ve slovníku k prezentaci výslovnosti <p>Gramatika</p> <ul style="list-style-type: none"> člen určitý a neurčitý zájmena přivlastňovací věta jednoduchá pořádek slov otázka intonací, pomocí est-ce que přítomný čas pravidelných sloves přítomný čas některých nepravidelných sloves (être, avoir, aller, venir, savoir, connaître...) modální slovesa pouvoir, vouloir zápor futur proche <p>Slovní zásoba</p> <ul style="list-style-type: none"> všeobecná slovní zásoba slovní zásoba týkající se základních komunikačních situací (číslovky 1-100, měsíce, dny v týdnu, datum, hodiny) 	<p>OSV Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (můj vztah k lidem, verbální komunikace) Morálka všedního dne (vztah k ostatním lidem a kulturám, zdvořilé a vstřícné jednání v hodinách)</p> <p>VMEGS Žijeme v Evropě (evropské jazykové a kulturní okruhy se zaměřením na frankofonní oblasti)</p>

	<p>Komunikační situace</p> <ul style="list-style-type: none"> • oslovení, pozdrav, představení se • souhlas, nesouhlas, přijmout/odmítnout pozvání • zdvořile o něco požádat • napsat pohled příteli • pokyny <p>Tematické okruhy Rodina, přátelé, koníčky, volný čas, tradice, svátky</p>	<p>Tematické okruhy budou zařazovány do jednotlivých ročníků dle výběru učebnice.</p>
Ročník: 2. ročník		
<p>Receptivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozliší hlavní informace i strukturu jednoduchého textu • pochopí téma u složitějších textů • využívá dvojjazyčný slovník při čtení nekomplikovaných textů <p>Produktivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • ústně i písemně sdělí obsahově jednoduché informace • srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý méně náročný text se slovní zásobou na běžná témata • jednoduše popíše své okolí, svou rodinu, své zájmy a činnosti s nimi související • jednoduchým způsobem vyjádří své pocity, plány, pomoci nejzákladnějších výrazů vypráví minulé události • využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma <p>Interaktivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných, každodenních situacích užitím jednoduchých vhodných výrazů a frazeologických obrátů • bez větších potíží odpovídá na otázky na běžná témata • sám klade otázky na běžná témata každodenních situací 	<p>Fonetika</p> <ul style="list-style-type: none"> • distinktivní rysy • intonace, rytmus, vázání • poslech nahrávek rodilých mluvčích <p>Pravopis</p> <ul style="list-style-type: none"> • pravidla u běžných slov • accent aigu, grave, circonflex <p>Gramatika</p> <p>Členy</p> <ul style="list-style-type: none"> • určité, neurčité, dělivé <p>Zájmena</p> <ul style="list-style-type: none"> • ukazovací • nahrazování předmětu zájmenem (COD, COI) <p>Slovesa</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyjadřování minulosti – passé composé s avoir i être • shoda přičestí minulého • zvrtná slovesa • nepravidelná slovesa (prendre, payer, voir, sortir, devoir) • rozkazovací způsob • otázka inverzí <p>Vedlejší věty (parce que), infinitivní vazba (pour+ infinitiv)</p> <p>Slovní zásoba</p> <ul style="list-style-type: none"> • všeobecná i tematická slovní zásoba (potraviny, barvy, rodina, 	<p>OSV</p> <p>Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (můj vztah k lidem, verbální komunikace) Morálka všedního dne (vztah k ostatním lidem a kulturám) Spolupráce a soutěž (dle zájmu žáků např. etwinning, konverzační soutěž ve francouzštině, atd.)</p> <p>VMEGS</p> <p>Žijeme v Evropě (evropské jazykové a kulturní okruhy se zaměřením na frankofonní oblasti)</p>

	<p>město, lidské tělo)</p> <ul style="list-style-type: none"> • ustálená spojení <p>Komunikační situace</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyjádřit nutnost, povinnost, příčinu, souhlas/nesouhlas • popsat místo, orientovat se ve městě • orientovat se v čase <p>Tematické okruhy Životní styl, zvyky a tradice francouzsky mluvících evropských zemí ve srovnání s naší zemí (francouzská kuchyně, frankofoni), další témata dle zvolené učebnice (rodina a příbuzní, město)</p>	<p>Tematické okruhy budou zařazovány do jednotlivých ročníků dle výběru učebnice.</p>
Ročník: 3. ročník		
<p>Receptivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí hlavním bodům či myšlenkám autentického ústního projevu i psaného textu na běžné a známé téma • odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby • využívá různé druhy slovníků při čtení nekomplikovaných faktografických textů <p>Produktivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • gramaticky správně a srozumitelně formuluje svůj názor na jednoduché téma, ústně i písemně • srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý méně náročný text se slovní zásobou na běžná témata • sestaví souvislý, jednoduše členěný text týkající se známého tématu • jednoduše a souvisle popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související • využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma 	<p>Fonetika</p> <ul style="list-style-type: none"> • poslech nahrávek rodilých mluvčích • rozlišení výslovnosti přít. času, passé composé a imparfait <p>Pravopis</p> <ul style="list-style-type: none"> • pravidla u běžných slov • interpunkce <p>Gramatika Zájmena přivlastňovací Slovesa</p> <ul style="list-style-type: none"> • systém slovesných časů (futur simple, passé recent, imparfait) • shoda přičestí minulého s avoir • subjonctif présent • zápor ne plus • otázky – opakování a rozšíření • stupňování přídavných jmen a příslovcí • tvoření slov (nominalizace) <p>Slovní zásoba</p> <ul style="list-style-type: none"> • všeobecná i tematická slovní zásoba (popis osoby, dům, bydlení) • ustálená spojení 	<p>OSV Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (můj vztah k lidem, verbální komunikace) Morálka všedního dne (vztah k ostatním lidem a kulturám) Spolupráce a soutěž (dle zájmu žáků např. etwinning, konverzační soutěž ve francouzštině)</p>

<p>Interaktivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných, každodenních situacích užitím jednoduchých vhodných výrazů a frazeologických obrátů • stručně vyjádří svůj názor písemnou i ústní formou na známé téma týkající se každodenního života • vyjádří své pocity (zájem, radost, zklamání ...) a stanovisko (souhlas, nesouhlas, prosba ...) • zapojí se do jednoduché konverzace na známé a běžné téma 	<ul style="list-style-type: none"> • synonyma, antonyma <p>Komunikační situace</p> <ul style="list-style-type: none"> • prosba, žádost, přání, odmítnutí • vyjádření názoru, hodnocení • emocionální postoje (zájem, sympatie, strach, lhostejnost) • morální postoje – omluva, odpuštění, lítost • formální i neformální rozhovor • samostatný písemný i ústní projev <p>Tematické okruhy Reálie evropských francouzsky mluvících zemí (kulturní život, umění, hudba, literatura, film), sport, významné osobnosti, životní styl, bydlení</p>	<p>VMEGS Žijeme v Evropě (evropské jazykové a kulturní okruhy se zaměřením na frankofonní oblasti)</p> <p>Tematické okruhy budou zařazovány do jednotlivých ročníků dle výběru učebnice.</p>
Ročník: 4. ročník		
<p>Receptivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí hlavním bodům či myšlenkám autentického ústního projevu i psaného textu na běžné a známé téma • rozliší hlavní informace i strukturu jednoduchého textu • odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby • využívá různé druhy slovníků při čtení nekomplikovaných faktografických textů <p>Produktivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • gramaticky správně a srozumitelně formuluje svůj názor na jednoduché téma, ústně i písemně • srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý méně náročný text se slovní zásobou na běžná témata • sestaví souvislý, jednoduše členěný text týkající se známého tématu • využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma 	<p>Fonetika</p> <ul style="list-style-type: none"> • poslech nahrávek rodilých mluvčích <p>Pravopis</p> <ul style="list-style-type: none"> • shrnutí a opakování, interpunkce <p>Gramatika Zájmena</p> <ul style="list-style-type: none"> • tázací a ukazovací (samostatná a nesamostatná) • dvojí zájmenné předměty, en, y, dont <p>Slovesa</p> <ul style="list-style-type: none"> • systém slovesných časů – plus-que-parfait, opakování slovesných časů indikativu • kondicionál přítomný a minulý • časová souslednost • nepřímá řeč • podmínkové věty • subjontif - použití • trpný rod • přičestí přítomné, gérondif <p>Předložky, předložkové vazby</p>	<p>OSV Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (můj vztah k lidem, verbální komunikace) Morálka všedního dne (vztah k ostatním lidem a kulturám)</p>

<p>Interaktivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných, každodenních situacích užitím jednoduchých vhodných výrazů a frazeologických obrátů • stručně vyjádří svůj názor písemnou i ústní formou na známé téma týkající se každodenního života • vyjádří své pocity (zájem, radost, zklamání ...) a stanovisko (souhlas, nesouhlas, prosba ...) • zapojí se do jednoduché konverzace na známé a běžné téma 	<ul style="list-style-type: none"> • vedlejší věty, infinitivní vazby <p>Slovní zásoba</p> <ul style="list-style-type: none"> • všeobecná i tematická slovní zásoba <p>Komunikační situace</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyjádření názoru, hodnocení, protestu • emoce – radost, překvapení, údiv • formální i neformální rozhovor • samostatný písemný i ústní projev <p>Tematické okruhy Reálie francouzsky mluvících zemí, zeměpisné údaje, politický život, školský systém ve Francii i u nás, historie, kulturní život, literatura, média, dopravní prostředky</p>	<p>VMEGS Vzdělávání v Evropě a ve světě (srovnání vzdělávacích systémů ve Francii a u nás, možnosti vysokoškolského studia ve francouzsky mluvících zemích)</p> <p>Tematické okruhy budou zařazovány do jednotlivých ročníků dle výběru učebnice.</p>
--	---	--

5.2.4 Německý jazyk

5.2.4.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

ročník	kvinta /1. ročník	sexta /2. ročník	septima /3. ročník	oktáva /4. ročník
hodinová dotace	3	3	3	3

Německý jazyk jako vyučovací předmět realizuje obsah vzdělávacího oboru Další cizí jazyk, který je součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace RVP G.

V rámci předmětu jsou realizovány některé tematické okruhy průřezových témat Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a Multikulturní výchova RVP G.

Na předmět navazuje volitelný předmět Seminář z německého jazyka.

Výuka probíhá převážně v jazykových učebnách a třída se při ní dělí na skupiny.

Cílem předmětu je naučit žáky komunikovat s lidmi z německy mluvících zemí v běžných denních situacích, pracovat s německými texty a rozumět mluvenému slovu z médií. Žáci získávají poznatky o realitách a kultuře německy mluvících zemí, což vede k hlubšímu pochopení jiných kultur a obecně lepší komunikaci s cizinci.

Výuka je založena na používání německého spisovného jazyka (Hochdeutsch), ale seznamuje i se zvláštnostmi rakouské němčiny.

Žákům je nabízena možnost zúčastnit se exkurzí do některých německy mluvících zemí. Dále jsou žáci podporováni při přípravě k různým jazykovým soutěžím.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- Učitel pozitivně motivuje žáky k používání jazyka.
- Učitel vede žáky ke správnému používání učebnice, slovníků a jiných zdrojů informací (časopisy, internet).
- Učitel vede žáky k samostatnému učení, ke správnému plánování vlastního učení.

Kompetence k řešení problémů:

- Učitel vede žáky k porovnávání stavby německého, českého a anglického jazyka, k vyhledávání shod a odlišností.
- Učitel vede žáky k získávání informací z různých zdrojů a k práci s počítačem, podporuje začleňování komunikačních a informačních technologií do výuky.
- Učitel navozuje takové modelové situace, při kterých žáci musí řešit nějaký problém.
- Učitel předkládá žákům takové texty, ke kterým musí žáci zaujmout vlastní stanovisko.

Kompetence komunikativní:

- Učitel učí žáky porozumět jednoduchému psanému i poslechovému textu.
- Učitel simuluje se žáky situace, do kterých se mohou dostat v běžném životě (v obchodě, v restauraci apod.).
- Učitel zadává žákům úkoly, při kterých si osvojují různé útvary písemných projevů (dopis, vyprávění, inzerát).

Kompetence sociální a personální:

- Učitel zadává žákům práci ve skupinách, kde si pomáhají, vyslechnou názory druhých a vzájemně se respektují.
- Učitel navozuje dostatek situací, které povedou k poznávání odlišných jazykových kultur.
- Učitel simuluje situace, při kterých se žáci učí vyžádat si a poskytnout pomoc, radu.
- Učitel podporuje žáky v navazování kontaktů s mladými lidmi v Německu nebo Rakousku.

Kompetence občanské:

- Učitel seznamuje žáky s kulturou německy mluvících zemí a zároveň je vede k ochraně našeho kulturního a historického dědictví.
- Učitel vyžaduje, aby se žáci chovali slušně, ohleduplně a aby respektovali požadavky na kvalitní životní prostředí.

Kompetence k podnikavosti:

- Učitel vysvětluje nutnost znalosti cizího jazyka v budoucím povolání, připomíná případné možnosti studia a získání pracovního uplatnění v Německu nebo Rakousku.
- Učitel vyžaduje dodržování pracovní disciplíny (včasný příchod do hodiny, zodpovědné plnění úkolů, šetrné zacházení s učebními pomůckami).
- Učitel vede žáky k pochopení podstaty a principů podnikání.

5.2.4.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Název předmětu: Německý jazyk		Ročník: kvinta / 1. ročník
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY POZNÁMKY
<p>Žák:</p> <p>Receptivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • užívá různé techniky čtení dle typu textu a účelu čtení • rozumí obsahu textů z učebnice, základním pokynům učitele i učebnice • rozumí hlavním bodům či myšlenkám autentického ústního projevu i psaného textu na běžné a známé téma • odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu • rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různé styly a citová zabarvení promluvy • využívá různé druhy slovníků při čtení nekomplikovaných faktografických textů <p>Produktivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý text, méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžná témata • formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma srozumitelně, gramaticky správně a stručně • jednoduše a souvisle popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související • shrne a ústně i písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché informace • využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma <p>Interaktivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • s jistotou mírou sebedůvěry komunikuje foneticky správně s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků 	<p>Fonetika</p> <ul style="list-style-type: none"> • výslovnost • melodie věty, intonace, přízvuk • výslovnost cizích slov <p>Pravopis</p> <ul style="list-style-type: none"> • interpunkce • pravidla u běžných slov <p>Lexikologie</p> <ul style="list-style-type: none"> • slovní zásoba, fráze • složená slova <p>Mluvnické jevy</p> <ul style="list-style-type: none"> • přítomný čas sloves • pořádek slov • předložky • zájmena • zápor • rozkazovací způsob • skloňování podstatných jmen <p>Tematické okruhy</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leute, Sprachen, Kontakte • Schule • Familie • Wohnen • Essen • Orientierung in der Stadt <p>Komunikační situace</p> <ul style="list-style-type: none"> • volný čas, koníčky, rodina, bydlení • škola, studium • lidé a jejich jazyky, kontakty 	<p>Časopisy Výukový program Nahrávky k textům Písničky, říkanky, hry Internet Video</p> <p>Srovnání s anglickým jazykem</p> <p>OSV Sociální komunikace (dobré vztahy s lidmi) Morálka všedního dne (zodpovědnost) Spolupráce a soutěž (práce ve skupině)</p> <p>Jednoduché projekty Soutěže</p> <p>VMEGS Žijeme v Evropě (významní Evropané)</p> <p>MuV Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí (kulturní různorodost)</p>

<ul style="list-style-type: none"> vyžádá si informaci zapojí se, případně s menšími obtížemi, do rozhovoru s rodilými mluvčími na běžné a známé téma v předvidatelných každodenních situacích 	<ul style="list-style-type: none"> orientace ve městě 	<p>Tematické okruhy budou zařazovány do jednotlivých ročníků dle výběru učebnice.</p>
Ročník: sexta / 2. ročník		
<p>Receptivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> čte plynule texty v učebnici, časopisech i na internetu identifikuje strukturu čteného i poslechového textu a rozliší hlavní informace rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různé styly a citová zabarvení promluvy <p>Produktivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> jednoduše a souvisle popíše své okolí logicky a jasně strukturuje středně dlouhý písemný projev, formální i neformální text na běžné či známé téma srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý text vypráví příběh na základě obrázků <p>Interaktivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> zapojí se, případně s menšími obtížemi, do rozhovoru na běžné a známé téma reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných situacích vyjádří postoj, názor, stanovisko 	<p>Fonetika</p> <ul style="list-style-type: none"> výslovnost slovní přízvuk intonace výslovnost cizích slov distinktivní jevy <p>Pravopis</p> <ul style="list-style-type: none"> interpunkce zdvojené souhlásky <p>Lexikologie</p> <ul style="list-style-type: none"> slovní zásoba ustálená slovní spojení složeniny, odvozená slova <p>Mluvnické jevy</p> <ul style="list-style-type: none"> předpony u sloves synonyma, antonyma minulý čas sloves vazba infinitivu s zu <p>Tematické okruhy</p> <ul style="list-style-type: none"> Einkäufe Tagesablauf Freunde Hilfe, Verkehr Ereignisse, Persönlichkeiten Gesundheit, Unfall <p>Komunikační situace</p> <ul style="list-style-type: none"> nákupy přátelé, společenské vztahy, denní program žádost o pomoc, nehoda, zdraví 	<p>Časopisy Výukový program Nahrávky k textům Písničky, říkanky, hry Internet Video</p> <p>Srovnání s anglickým jazykem</p> <p>OSV Sociální komunikace (schopnost přijímat názory jiných) Morálka všedního dne (tolerance) Spolupráce a soutěž (práce ve skupině)</p> <p>Jednoduché projekty Soutěže</p> <p>VMEGS Žijeme v Evropě (životní styl v evropských zemích)</p> <p>MuV Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí (kulturní různorodost)</p> <p>Tematické okruhy budou zařazovány do jednotlivých ročníků dle výběru učebnice.</p>

Ročník: septima / 3. ročník

<p>Receptivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> identifikuje strukturu textu a rozliší hlavní informace vyhledá specifické informace a důležité podrobnosti shromáždí specifické informace z více krátkých textů odhadne význam neznámých výrazů využívá různé druhy slovníků při čtení nekomplikovaných faktografických textů <p>Produktivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> srozumitelně reprodukuje text se slovní zásobou na běžná témata sestaví ústně i písemně souvislý text na složitější téma jako lineární sled myšlenek popíše a seřadí obrázky k textu formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma srozumitelně, gramaticky správně a stručně využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma napíše soukromý i obchodní dopis <p>Interaktivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> vysvětlí gramaticky správně své názory a stanoviska písemnou i ústní formou a v krátkém a jednoduchém projevu na téma osobních zájmů nebo každodenního života zapojí se do rozhovoru s rodilými mluvčími dokáže vyjádřit své emoce 	<p>Fonetika</p> <ul style="list-style-type: none"> distinktivní rysy přízvuk cizích slov <p>Pravopis</p> <ul style="list-style-type: none"> cizí slova <p>Lexikologie</p> <ul style="list-style-type: none"> slovní zásoba ustálená slovní spojení složeniny odvozená slova <p>Mluvnické jevy</p> <ul style="list-style-type: none"> stupňování sloveso werden vedlejší věty budoucí čas skloňování přídavných jmen <p>Tematické okruhy</p> <ul style="list-style-type: none"> Urlaub Kleidung Jobs und Berufe Wichtige Ereignisse, Feste Zukunftspläne Partnerschaften, Gefühle und Emotionen <p>Komunikační situace</p> <ul style="list-style-type: none"> oblékání plány do budoucna, dovolená charakteristika člověka práce a povolání 	<p>Časopisy Výukový program Nahrávky k textům Písničky, říkanky, hry Internet Video</p> <p>Srovnání s anglickým jazykem Německá literatura v Čj</p> <p>OSV Sociální komunikace (respektující komunikace) Morálka všedního dne (hodnotové žebříčky) Spolupráce a soutěž (práce ve skupině)</p> <p>Jednoduché projekty Soutěže</p> <p>VMEGS Žijeme v Evropě (Evropská unie)</p> <p>MuV Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí (kulturní různorodost)</p> <p>Tematické okruhy budou zařazovány do jednotlivých ročníků dle výběru učebnice.</p>
--	--	---

Ročník: oktáva / 4. ročník

<p>Receptivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> rozpozná hlavní body vyslechnutého i přečteného textu, pochopí hlavní myšlenku užívá různé techniky čtení dle typu textu a účelu čtení vyhledá specifické informace a důležité podrobnosti 	<p>Fonetika</p> <ul style="list-style-type: none"> distinktivní rysy přízvuk cizích slov <p>Lexikologie</p> <ul style="list-style-type: none"> slovní zásoba 	<p>Časopisy Výukový program Nahrávky k textům Písničky, říkanky, hry Internet</p>
---	---	---

<ul style="list-style-type: none"> • shromáždí specifické informace z více krátkých textů • odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu • využívá různé druhy slovníků <p>Produktivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • srozumitelně reprodukuje text se slovní zásobou na běžná témata i obtížnější odborný nebo literární text • shrne a písemně i ústně sdělí jednoduché informace, vyjádří a zdůvodní své názory, rozvede své myšlenky • využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma <p>Interaktivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • s jistou mírou sebedůvěry komunikuje foneticky a gramaticky správně s použitím osvojené slovní zásoby • vysvětlí gramaticky správně vlastní názory a stanoviska • reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných, každodenních situacích užitím jednoduchých vhodných výrazů a frazeologických obrátů • zapojí se do hovoru s rodilými mluvčími na běžné téma, vyjádří morální postoje 	<ul style="list-style-type: none"> • ustálená slovní spojení • složeniny • odvozená slova • anglicizmy <p>Mluvnické jevy</p> <ul style="list-style-type: none"> • konjunktivy • vazby sloves • vedlejší věty vztažné • trpný rod • zájmenná příslovce <p>Tematické okruhy</p> <ul style="list-style-type: none"> • Österreich, • Schweiz • Natur, Umweltschutz • Deutschland • Tschechien • Literatur <p>Komunikační situace</p> <ul style="list-style-type: none"> • příroda a ochrana přírody • kulturní památky 	<p>Video</p> <p>Srovnání s anglickým jazykem Online-cvičení</p> <p>OSV Sociální komunikace (pozitivní a tvořivá komunikace) Morálka všedního dne (morální a sociální dilemata doby) Spolupráce a soutěž (pomoc a podpora lidem)</p> <p>Skupinová práce Jednoduché projekty Soutěže</p> <p>VMEGS Žijeme v Evropě (spolupráce evropských zemí)</p> <p>MuV Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí (kulturní různorodost)</p> <p>Tematické okruhy budou zařazovány do jednotlivých ročníků dle výběru učebnice.</p>
--	--	--

5.2.5 Matematika

5.2.5.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

ročník	kvinta /1. ročník	sexta /2. ročník	septima /3. ročník	oktáva /4. ročník
hodinová dotace	4	5	2	2

Matematika jako vyučovací předmět realizuje obsah vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace RVP G.

V rámci předmětu jsou realizovány některé okruhy průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova RVP G.

Na předmět navazují volitelné předměty Matematický seminář, Matematika – jednoletý seminář a také Deskriptivní geometrie.

Výuka probíhá obvykle v kmenových třídách, dle aktuální potřeby v učebně výpočetní techniky.

Matematika vede k rozvoji abstraktního a analytického myšlení, logického vyvozování a geometrického vnímání světa. Matematické myšlení a zdůvodňování, vytváření hypotéz a deduktivní úvahy napomáhají rozvíjet schopnost soustředění a hlubšího porozumění problému, dále také schopnost pracovat s informacemi, formulovat a argumentovat. Matematické poznatky a dovednosti žáci uplatňují v praxi i v ostatních předmětech.

Během studia jsou žákům nabízeny další aktivity – např. Matematická olympiáda, Matematický klokan, korespondenční semináře.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- Učitel zařazuje různé metody práce (rozhovor, skupinovou práci, samostatnou práci, řízenou diskusi) tak, aby žáci dokázali pod jeho vedením řešení problému vysvětlit.
- Učitel zadává motivační úlohy a úlohy z praxe, aby žáci používali matematiku jako nástroj pro řešení reálných situací.
- Učitel vyžaduje zápis pomocí matematické symboliky.
- Učitel vede žáky k hledání případných chyb a k navržení postupu při jejich odstranění.

Kompetence k řešení problémů:

- Učitel vytváří takové situace, při nichž žáci přemýšlejí o problémech, analyzují je a řeší pomocí vhodného matematického postupu.
- Učitel zadává úlohy, při nichž žáci odhadují a následně vyhodnocují správnost výsledku vzhledem k zadaným podmínkám řešených úloh.
- Učitel vede žáky k různým způsobům řešení téže úlohy.
- Učitel dbá na zařazování úloh spojených s praktickým životem.

Kompetence komunikativní:

- Učitel vyžaduje používání odborné terminologie.
- Učitel vyžaduje komentář při řešení úloh a logické argumenty při obhajobě postupu řešení.
- Učitel vede žáky k přeformulování úlohy s praktickým námětem do matematického jazyka a ke správné interpretaci výsledku.

Kompetence sociální a personální:

- Učitel vybízí žáky k aktivní diskusi, obhajobě svého stanoviska a k sebekritice.
- Učitel zadává takové práce, v nichž žáci projevují svoji individualitu, kriticky vyhodnocují perspektivnost navrženého postupu, spolupracují s ostatními při řešení úkolů a projevují toleranci k názorům ostatních.

Kompetence občanské:

- Učitel motivuje svou důsledností žáky k zodpovědnému plnění úkolů a povinností a k odpovědnosti za domácí přípravu.
- Učitel vede žáky k ověřování svých řešení a zodpovědnosti za ně.

Kompetence k podnikavosti:

- Učitel poukazuje zadáváním vhodných příkladů na uplatnění matematiky v různých oborech lidské činnosti.

5.2.5.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Název předmětu: Matematika		Ročník: kvinta / 1. ročník
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY POZNÁMKY
Žák:		
<ul style="list-style-type: none"> užívá vlastnosti dělitelnosti přirozených čísel pracuje s racionálními čísly ve tvaru zlomku i ve tvaru čísel desetinných aplikuje geometrický význam absolutní hodnoty 	Číselné obory <ul style="list-style-type: none"> čísla přirozená, celá čísla racionální čísla reálná 	
<ul style="list-style-type: none"> užívá množinové pojmy podmnožina a doplněk vytváří průnik, sjednocení a rozdíl množin operuje s intervaly 	Množiny <ul style="list-style-type: none"> inkluzie a rovnost množin operace s množinami 	
<ul style="list-style-type: none"> provádí operace s výroky čte a zapisuje tvrzení v symbolickém jazyce matematiky, užívá správně logické spojky a kvantifikátory rozlišuje definici a větu, předpoklad a závěr věty, dokáže jednoduché matematické věty – používá přímý a nepřímý důkaz a důkaz sporem vytváří hypotézy, zdůvodňuje jejich pravdivost a nepravdivost, vyvrací nesprávná tvrzení zdůvodňuje svůj postup a ověřuje správnost řešení problému rozlišuje správný a nesprávný úsudek 	Základní poznatky z matematiky – výroková logika <ul style="list-style-type: none"> výroky a operace s nimi kvantifikované výroky definice, věta, důkaz úsudek 	OSV Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů (ověřování správnosti řešení problému)
<ul style="list-style-type: none"> provádí operace s mocninami a odmocninami, upravuje číselné výrazy odhaduje výsledky numerických výpočtů a efektivně je provádí, účelně využívá kalkulátor 	Mocniny <ul style="list-style-type: none"> mocniny s přirozeným a celým exponentem, odmocniny 	

<ul style="list-style-type: none"> • upravuje efektivně výrazy s proměnnými, určuje definiční obor výrazu • sčítá, násobí a dělí mnohočleny, rozkládá je na součin pomocí vzorců a vytýkáním před závorku, aplikuje tuto dovednost při řešení rovnic a nerovnic • sčítá, násobí a dělí lomené výrazy a z daného vzorce vyjádří neznámou 	<p>Výrazy s proměnnými</p> <ul style="list-style-type: none"> • výrazy s mocninami a odmocninami • mnohočleny • lomené výrazy 	
<ul style="list-style-type: none"> • řeší lineární a kvadratické rovnice a nerovnice, řeší soustavy rovnic a v jednodušších případech diskutuje řešitelnost nebo počet řešení • rozlišuje ekvivalentní a neekvivalentní úpravy • geometricky interpretuje číselné, algebraické a funkční vztahy, graficky znázorňuje řešení rovnic, nerovnic a jejich soustav • analyzuje a řeší problémy, v nichž aplikuje řešení lineárních a kvadratických rovnic a jejich soustav 	<p>Rovnice a nerovnice</p> <ul style="list-style-type: none"> • lineární rovnice, nerovnice a jejich soustavy • kvadratická rovnice – diskriminant, vztahy mezi kořeny a koeficienty • rovnice a nerovnice v součinném a podílovém tvaru • rovnice a nerovnice s absolutní hodnotou • rovnice s neznámou ve jmenovateli a pod odmocninou • slovní úlohy 	<p>OSV Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů (analýza a řešení problému)</p>
<p>Název předmětu: Matematika</p>		<p>Ročník: sexta / 2. ročník</p>
<ul style="list-style-type: none"> • rozhoduje, zda daný předpis je funkce, určuje definiční obor a obor hodnot funkce dané tabulkou či grafem • načrtne grafy požadovaných funkcí (zadaných jednoduchým funkčním předpisem) a určí jejich vlastnosti • formuluje a zdůvodňuje vlastnosti studovaných funkcí • využívá poznatky o funkcích při řešení rovnic a nerovnic, při určování kvantitativních vztahů • modeluje závislosti reálných dějů pomocí známých funkcí • řeší aplikační úlohy s využitím poznatků o funkcích • provádí operace s mocninami a odmocninami, upravuje číselné výrazy • aplikuje vztahy mezi hodnotami exponenciálních a logaritmických funkcí a vztahy mezi těmito funkcemi • řeší exponenciální a logaritmické rovnice 	<p>Funkce</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojem funkce, definiční obor a obor hodnot • graf funkce, vlastnosti funkce • lineární a kvadratická funkce, funkce absolutní hodnota • lineární lomená funkce, mocninné funkce, funkce druhá odmocnina • mocniny s racionálním exponentem • exponenciální a logaritmická funkce • exponenciální a logaritmické rovnice 	

<ul style="list-style-type: none"> určuje vlastnosti goniometrických funkcí, používá jednotkovou kružnici aplikuje vztahy mezi hodnotami goniometrických funkcí řeší goniometrické rovnice 	Goniometrie <ul style="list-style-type: none"> goniometrické funkce vztahy mezi goniometrickými funkcemi goniometrické rovnice 	
<ul style="list-style-type: none"> aplikuje sinovou a kosinovou větu při řešení trigonometrických úloh užívá získané poznatky při řešení úloh z praxe 	Trigonometrie <ul style="list-style-type: none"> sinová a kosinová věta trigonometrie pravoúhlého a obecného trojúhelníku 	
<ul style="list-style-type: none"> používá geometrické pojmy, zdůvodňuje a využívá vlastnosti geometrických útvarů v rovině, na základě vlastností třídí útvary, využívá náčrt při řešení rovinného problému určuje vzájemnou polohu lineárních útvarů, vzdálenosti a odchylky řeší polohové a nepolohové konstrukční úlohy užitím všech bodů dané vlastnosti, provádí konstrukce na základě výpočtu používá shodných zobrazení a stejnolehlosti při řešení konstrukčních úloh řeší planimetrické problémy motivované praxí 	Geometrie v rovině (planimetrie) <ul style="list-style-type: none"> klasifikace rovinných útvarů úhly v kružnici množiny bodů dané vlastnosti, konstrukční úlohy shodnost a podobnost trojúhelníků Pythagorova věta, věty Euklidovy shodná zobrazení – osová a středová souměrnost, posunutí, otočení stejnolehlost obvody a obsahy rovinných útvarů 	OSV Sociální komunikace (přesnost a úplnost grafického sdělení)
Ročník: septima / 3. ročník		
<ul style="list-style-type: none"> řeší reálné problémy s kombinatorickým podtextem (charakterizuje možné případy, vytváří model pomocí kombinatorických skupin a určuje jejich počet) upravuje výrazy s faktoriály a kombinačními čísly napíše binomický rozvoj dvojčlenu 	Kombinatorika <ul style="list-style-type: none"> elementární kombinatorické úlohy variace, permutace a kombinace bez opakování, variace s opakováním binomická věta, Pascalův trojúhelník 	OSV Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů (argumentace, řešení problému)
<ul style="list-style-type: none"> vypočítá pravděpodobnost jevu využívá kombinatorické postupy při výpočtu pravděpodobnosti 	Pravděpodobnost <ul style="list-style-type: none"> náhodný jev a jeho pravděpodobnost pravděpodobnost sjednocení a průniku jevů nezávislost jevů 	

<ul style="list-style-type: none"> • diskutuje a kriticky zhodnotí statistické informace a daná statistická sdělení • reprezentuje graficky soubory dat, čte a interpretuje tabulky, diagramy a grafy • rozlišuje rozdíly v zobrazení obdobných souborů vzhledem k jejich odlišným charakteristikám • volí a užívá vhodné statistické metody k analýze a zpracování dat, využívá výpočetní techniku 	<p>Statistika – práce s daty</p> <ul style="list-style-type: none"> • analýza a zpracování dat v různých reprezentacích • statistický soubor a jeho charakteristiky • aritmetický průměr a vážený průměr, medián, modus, percentil, kvartil, směrodatná odchylka, mezikvartilová odchylka 	<p>OSV Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů (argumentace, řešení problému)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • využívá náčrt při řešení prostorového problému • zdůvodňuje a využívá vlastnosti geometrických útvarů v prostoru • určuje vzájemnou polohu lineárních útvarů v prostoru, odchylky a vzdálenosti • zobrazí ve volné rovnoběžné projekci hranol a jehlan • sestrojí a zobrazí rovinný řez hranolu a jehlanu • v úlohách početní geometrie aplikuje funkční vztahy, trigonometrii a úpravy výrazů, pracuje s proměnnými a iracionálními čísly • řeší stereometrické problémy motivované praxí 	<p>Geometrie v prostoru (stereometrie)</p> <ul style="list-style-type: none"> • polohové a metrické vlastnosti, základní tělesa • volné rovnoběžné promítání • povrchy a objemy základních těles 	<p>OSV Sociální komunikace (přesnost a názornost grafického sdělení)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • používá soustavu souřadnic • zobrazí vektory a provádí základní operace s nimi • užívá různé způsoby analytického vyjádření přímky v rovině (geometrický význam koeficientů) • řeší analyticky polohové a metrické úlohy o lineárních útvech v rovině 	<p>Analytická geometrie v rovině – lineární útvary</p> <ul style="list-style-type: none"> • vektory a operace s nimi • analytické vyjádření přímky v rovině 	<p>OSV Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů (různé způsoby řešení problému)</p>
Ročník: oktáva / 4. ročník		
<ul style="list-style-type: none"> • využívá charakteristické vlastnosti kuželoseček k určení jejich analytického vyjádření • z analytického vyjádření (z osové nebo vrcholové rovnice) určí 	<p>Analytická geometrie v rovině – kvadratické útvary</p> <ul style="list-style-type: none"> • kuželosečky – kružnice, elipsa, parabola, hyperbola 	<p>OSV Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů (různé způsoby řešení problému)</p>

<p>základní údaje o kuželosečce, načrtne ji v souřadnicové soustavě</p> <ul style="list-style-type: none"> řeší analyticky úlohy o vzájemné poloze přímky a kuželosečky 		řešení problému)
<ul style="list-style-type: none"> formuluje a zdůvodňuje vlastnosti studovaných posloupností řeší aplikační úlohy s využitím poznatků o posloupnostech interpretuje z funkčního hlediska složené úrokování, aplikuje exponenciální funkci a geometrickou posloupnost ve finanční matematice 	<p>Posloupnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> určení a vlastnosti posloupnosti aritmetická a geometrická posloupnost 	<p>OSV Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů (efektivní řešení problému)</p>

5.2.6 Informatika a výpočetní technika

5.2.6.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

ročník	kvinta /1. ročník	sexta /2. ročník	septima /3. ročník	oktáva /4. ročník
hodinová dotace	2	2	–	–

Informatika a výpočetní technika jako vyučovací předmět realizuje obsah vzdělávací oblasti Informatika a informační a komunikační technologie RVP G.

V rámci předmětu je částečně realizován okruh průřezového tématu Mediální výchova RVP G.

Na předmět navazují volitelné předměty Seminář z informatiky a Informatika a výpočetní technika – jednoletý seminář.

Výuka probíhá v odborné učebně plně vybavené výpočetní technikou, třída se při ní dělí na skupiny.

Cílem předmětu je navázat na dosavadní znalosti a dovednosti žáků z oblasti informačních a komunikačních technologií a poskytnout jim širší možnosti tyto technologie efektivně využívat při své práci i studiu. Žáci se naučí uplatňovat pokročilé funkce běžného aplikačního programového vybavení, aby mohli lépe získávat, organizovat i prezentovat zpracovávané informace.

Žáci se také seznámí se základy informatiky jako vědního oboru, potřebnými pojmy, problematikou zpracování informací, přehledem a základními principy fungování prostředků ICT s důrazem na respektování právních a etických zásad práce s informacemi a ICT. Při výuce pokročilejších témat – zejména databází a algoritmizace a základů programování – si žáci budou moci rozvíjet abstraktní a systémové myšlení a algoritmický přístup k řešení úloh.

Zájemci o obor jsou podporováni v účasti na různých předmětových soutěžích.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- Učitel vede žáky k využívání různých informačních zdrojů, schopnosti vyhledávat, posuzovat a třídit potřebné informace, a to s využitím nejen v předmětu Informatika a výpočetní technika, ale i v dalších předmětech a praktickém životě.
- Učitel vede žáky ke kritickému přístupu k informačním zdrojům a k posuzování věrohodnosti, relevance a aktuálnosti informačních zdrojů.
- Učitel seznamuje žáky s možnostmi efektivního zpracování informací a potřebným aplikačním programovým vybavením k těmto činnostem.

Kompetence k řešení problémů:

- Učitel podněcuje žáky k abstraktnímu a systémovému myšlení při řešení problémů.
- Učitel seznamuje žáky s algoritmickým přístupem při řešení problémových úloh.

- Učitel zadává žákům takové úkoly, které umožňují volbu různých způsobů řešení, a vede je k jejich vzájemnému posuzování a srovnávání.

Kompetence komunikativní:

- Učitel vede žáky k efektivnímu využívání moderních informačních a komunikačních technologií.
- Učitel seznamuje žáky s možnostmi využití dostupného aplikačního programového vybavení pro prezentaci své práce.

Kompetence občanské:

- Učitel vede žáky k zodpovědnému přístupu k informacím, respektování autorského práva a dodržování etických zásad při práci s počítačem.

Kompetence k podnikavosti:

- Učitel vede žáky k proaktivnímu přístupu, tvořivosti a uplatnění inovací při zpracování různých textových i obrazových materiálů v příslušném aplikačním programovém vybavení.
- Učitel seznamuje žáky s možnostmi získávání informací o vzdělávacích a pracovních příležitostech prostřednictvím moderních informačních a komunikačních technologií.

5.2.6.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Název předmětu: Informatika a výpočetní technika		Ročník: kvinta / 1. ročník
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY POZNÁMKY
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> vysvětlí základní pojmy z oblasti informatiky využívá dostupné služby informačních sítí k vyhledávání informací, ke komunikaci, k vlastnímu vzdělávání a týmové spolupráci využívá nabídku informačních a vzdělávacích portálů, encyklopedií, knihoven, databází a výukových programů posuzuje tvůrčím způsobem aktuálnost, relevanci a věrohodnost informačních zdrojů a informací využívá informační a komunikační služby v souladu s etickými, bezpečnostními a legislativními požadavky při zpracování informací používá citace a uvádí cizí zdroje předchází bezpečnostním rizikům při práci s internetem 	<p>Informatika a informace</p> <ul style="list-style-type: none"> základní pojmy, disciplíny informatiky, teoretická a aplikovaná informatika data a informace, relevance, věrohodnost informace, odborná terminologie, informační zdroje, informační procesy, informační systémy, efektivní získávání informací a posuzování jejich kvality sdílení odborných informací – diskusní skupiny, elektronické konference, e-learning etické zásady práce s informacemi, problematika autorského práva a ochrany osobních údajů informační etika, legislativa, zásady správného citování informační síť, internet a jeho specifika, globální charakter internetu, multikulturní a jazykové aspekty, služby internetu bezpečné chování na internetu 	<p>Aj – anglické termíny, výslovnost, české ekvivalenty</p>
<ul style="list-style-type: none"> orientuje se v možnostech uplatnění ICT v různých oblastech společenského poznání a praxe ovládá, propojuje a aplikuje dostupné prostředky ICT využívá teoretické i praktické poznatky o funkcích jednotlivých složek hardwaru a softwaru k tvůrčímu a efektivnímu řešení úloh organizuje účelně data a chrání je proti poškození či zneužití održuje hygienické a bezpečnostní zásady práce s ICT, poskytne první pomoc v případě úrazu 	<p>Digitální svět</p> <ul style="list-style-type: none"> přehled prostředků ICT a jejich využití hardware – funkce prostředků ICT, jejich částí a periférií, orientace v běžně dostupném hardware, technologické inovace, digitalizace a reprezentace dat software – operační systémy a jejich funkce; nabídka aplikačního softwaru a jeho využití; uživatelské prostředí organizace, údržba a ochrana dat – správa souborů a složek, komprese, antivirová ochrana, firewall, zálohování dat počítačové síť – význam, možnosti využití, typologie, praktická činnost ergonomie a zdraví, hygiena a bezpečnost práce s ICT, možnosti využití prostředků ICT handicapovanými osobami 	<p>Aj – anglické termíny, výslovnost, české ekvivalenty</p>

<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v dostupných aplikacích pro práci s textem a v jejich formátech • při tvorbě dokumentů dodržuje grafická a typografická pravidla • zpracovává a prezentuje výsledky své práce s využitím pokročilých funkcí aplikačního softwaru, multimediálních technologií a internetu • tvoří a formátuje rozsáhlé strukturované dokumenty 	<p>Tvorba textových dokumentů</p> <ul style="list-style-type: none"> • přehled aplikačního softwaru k tvorbě textových dokumentů • nepoužívanější formáty textových dokumentů, převody mezi nimi • publikování, formy dokumentů a jejich struktura, zásady grafické a typografické úpravy dokumentu, estetické zásady publikování • práce s textovým editorem • pokročilé funkce textového editoru – odkazy, revize, hromadná korespondence atd. • tvorba komplexního dokumentu 	<p>MeV Média a mediální produkce (příprava vlastních materiálů psaných i nahrávaných)</p> <p>Čj – práce s textem</p>
<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v dostupných aplikacích pro tvorbu počítačových prezentací a v jejich formátech • při tvorbě prezentací dbá na jejich estetickou stránku, dodržuje grafické a typografické zásady • zpracovává a prezentuje výsledky své práce s využitím pokročilých funkcí aplikačního softwaru, multimediálních technologií a internetu • s použitím dostupných ICT prostředků tvoří a předvádí pokročilé počítačové prezentace 	<p>Tvorba prezentací</p> <ul style="list-style-type: none"> • přehled aplikačního softwaru pro tvorbu počítačových prezentací • používané formáty prezentací, jejich zobrazení a převody mezi nimi • zásady pro přípravu a realizaci úspěšných prezentací; vhodná estetická úprava prezentací • práce s programem pro tvorbu prezentací • pokročilé funkce programu pro tvorbu prezentací – pokročilé animace, interaktivita, předlohy atd. • tvorba a veřejné předvádění pokročilých prezentací 	<p>MeV Média a mediální produkce (příprava vlastních materiálů psaných i nahrávaných)</p> <p>Čj – práce s textem</p>
<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v dostupných aplikacích pro práci s grafikou • používá a převádí různé grafické formáty • zpracovává a prezentuje výsledky své práce s využitím pokročilých funkcí aplikačního softwaru, multimediálních technologií a internetu • zpracovává různé grafické materiály s důrazem na jejich estetickou kvalitu • upravuje digitální fotografie, efektivně je organizuje a prezentuje 	<p>Počítačová grafika</p> <ul style="list-style-type: none"> • přehled aplikačního softwaru pro práci s vektorovou a rastrovou grafikou • nepoužívanější grafické formáty, jejich výhody, nevýhody a konverze • pokročilá práce ve vektorovém a rastrovém grafickém editoru • pokročilá úprava digitálních fotografií, možnosti jejich organizace a prezentace • zpracování konkrétních zadání s využitím získaných znalostí a dovedností 	<p>MeV Média a mediální produkce (příprava vlastních materiálů psaných i nahrávaných)</p> <p>Aj – anglické termíny, výslovnost, české ekvivalenty</p> <p>Vv – kompozice</p>
<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v možnostech zpracování multimédií na počítači • orientuje se v dostupných aplikacích pro práci 	<p>Multimédia a zpracování videa na počítači</p> <ul style="list-style-type: none"> • princip digitálního záznamu zvuku a obrazu, komprese multimediálních souborů, kodeky 	<p>MeV Média a mediální produkce (příprava vlastních</p>

<p>s multimediálním obsahem</p> <ul style="list-style-type: none"> • používá a převádí různé formáty multimediálních souborů • zpracovává a prezentuje výsledky své práce s využitím pokročilých funkcí aplikačního softwaru, multimediálních technologií a internetu • vytvoří krátký videoklip 	<ul style="list-style-type: none"> • nepoužívanější formáty multimediálních souborů, jejich výhody a nevýhody, převod mezi nimi • přehled aplikačního softwaru pro práci se zvukem a videem, praktické využití • zpracování videa na počítači, střihání a tvorba videoklipů 	<p>materiálů psaných i nahrávaných)</p>
Ročník: sexta / 2. ročník		
<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v dostupných tabulkových kalkulátorech a souvisejících formátech souborů • používá export a import tabulkových dat • zpracovává a prezentuje výsledky své práce s využitím pokročilých funkcí aplikačního softwaru, multimediálních technologií a internetu • zpracovává různá komplexní zadání v tabulkovém kalkulátoru • předkládá zpracované výsledky z tabulkového kalkulátoru v přehledné tabulkové či grafické podobě 	<p>Praktická činnost v tabulkovém kalkulátoru</p> <ul style="list-style-type: none"> • přehled tabulkových kalkulátorů • přehled běžně používaných formátů souborů tabulkových kalkulátorů a formátů pro výměnu tabulkových dat, export a import dat • práce s tabulkovým kalkulátorem • pokročilé funkce tabulkového kalkulátoru • zpracování konkrétních zadání v tabulkovém kalkulátoru s využitím pokročilých vzorců a možností tabulkového kalkulátoru 	<p>M – funkce</p> <p>Aj – anglické termíny, výslovnost, české ekvivalenty</p>
<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v možnostech zřízení a tvorby vlastních www stránek a v potřebném aplikačním vybavení • při tvorbě www stránek dodržuje grafická a typografická pravidla • ovládá základy zápisu (X)HTML a CSS • publikuje www stránky na internetu 	<p>Tvorba www stránek a publikování na internetu</p> <ul style="list-style-type: none"> • přehled možností tvorby www stránek, WYSIWYG a strukturální editory stránek • jazyk (X)HTML a zápis obsahu stránek ve zdrojovém kódu • formátování www stránek pomocí kaskádových stylů • tvorba vlastních webových stránek • možnosti publikování www stránek na internetu • princip a jednoduché příklady uplatnění SEO 	<p>MeV</p> <p>Média a mediální produkce (příprava vlastních materiálů psaných i nahrávaných)</p> <p>Aj – anglické termíny, výslovnost, české ekvivalenty</p>
<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v možnostech využití databází a v dostupném aplikačním vybavení pro tvorbu databází • vysvětlí principy relačních databází • navrhne jednoduchou databázi pomocí ER modelu • na uživatelské úrovni ovládá běžně používané databázové aplikace 	<p>Databáze</p> <ul style="list-style-type: none"> • význam databází, možnosti uplatnění, dostupný aplikační software • základy relačních databází, principy a pojmy • návrh databáze pomocí ER diagramu • princip a jednoduché příklady dotazovacího jazyka SQL • praktické příklady práce s databázovou aplikací 	<p>Aj – anglické termíny, výslovnost, české ekvivalenty</p>

<ul style="list-style-type: none"> • aplikuje algoritmický přístup k řešení problémů • vysvětlí princip tvorby počítačového programu • vysvětlí základní principy strukturovaného, objektového a vizuálního programování • vytvoří jednoduché makro pro usnadnění práce v textovém editoru 	<p>Algoritmizace úloh a základy programování</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní pojmy – algoritmus, program, myšlenková mapa • vlastnosti algoritmu, algoritmizace jednoduchých úloh, zápis algoritmu • úvod do programování, postup při vzniku počítačového programu • syntaxe programovacího jazyka • základní příkazy strukturovaného programování, programové struktury • proměnné, identifikátory a datové typy • principy objektového a vizuálního programování • praktické příklady jednoduchých programů • makra – pojem, účel, praktické využití v kancelářských aplikacích 	<p>Aj – anglické termíny, výslovnost, české ekvivalenty</p>
<ul style="list-style-type: none"> • nastíní možnosti uplatnění počítačového modelování a simulace, uvede příklady 	<p>Počítačové modelování a simulace</p> <ul style="list-style-type: none"> • možnosti využití ICT pro modelování a simulaci v různých oborech • praktické ukázky 	

5.2.7 Dějepis

5.2.7.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

ročník	kvinta /1. ročník	sexta /2. ročník	septima /3. ročník	oktáva /4. ročník
hodinová dotace	2	1	2	2

Dějepis jako vyučovací předmět realizuje obsah vzdělávacího oboru Dějepis, který je součástí vzdělávací oblasti Člověk a společnost RVP G.

V rámci předmětu jsou realizovány některé tematické okruhy průřezových témat Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova a Environmentální výchova RVP G.

Na předmět navazuje volitelný předmět Dějepisný seminář a také Historický seminář.

Výuka probíhá ve třídách, případně v muzeu, archivu či v přírodním prostředí. Doplněna je rovněž odbornými přednáškami a exkurzemi.

Cílem předmětu je vedení žáků k logickému a tvořivému myšlení, k otevřené komunikaci, k citlivému vztahu k přírodě i společnosti, k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, či k vytvoření vlastní životní orientace.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- Učitel klade důraz na pozitivní motivaci žáků prostřednictvím zajímavého úkolu nebo zapojením probíraného učiva do kontextu dosavadních znalostí a zkušeností apod.
- Učitel vede žáky k samostatnému osvojování nových poznatků prostřednictvím práce s různými informačními zdroji.

Kompetence k řešení problémů:

- Učitel vede žáky k vnímání společenských problémů v historii v jejich vzniku, vývoji i řešení.
- Učitel zadává samostatné práce ve formě referátů na nejrůznější témata.

Kompetence komunikativní:

- Učitel vede žáky ke kultivovanému ústnímu i písemnému vyjadřování myšlenek, vlastních názorů a postojů.
- Učitel učí žáky diskutovat a obhajovat svůj názor a akceptovat názor druhých.

Kompetence sociální a personální:

- Učitel vede žáky k práci ve skupině, k vytvoření pravidel práce v týmu a jejich respektování, zejména při diskusích ve skupině nebo v rámci celé třídy.
- Učitel vnáší přátelskou atmosféru do procesu výuky.

- Učitel posiluje sebedůvěru žáků a jejich samostatný rozvoj.

Kompetence občanské:

- Učitel vede žáky k chápání a osvojování společenských norem a zákonů z hlediska historického vývoje.
- Učitel umožňuje žákům pomocí různých forem výuky ocenit bohatství kulturní tradice, projevit pozitivní postoj k uměleckým dílům.

Kompetence k podnikavosti:

- Učitel rozvíjí u žáků smysl pro povinnost vyžadováním odpovědné a soustavné přípravy na výuku.
- Učitel podporuje a kontroluje úsilí žáků při přípravě materiálů k zadaným úkolům.

5.2.7.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Název předmětu: Dějepis		Ročník: kvinta / 1. ročník
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY BPOZNÁMKY
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakterizuje smysl historického poznání a jeho povahu jako poznání neuzavřeného a proměnlivého rozlišuje různé zdroje historických informací, způsob jejich získávání a úskalí jejich interpretace vymezí rozdíl mezi historií a dějepisem uvede typy historických pramenů vyjmenuje pomocné vědy historické a vysvětlí jejich obsah objasní hlavní mezníky v periodizaci dějin 	<p>Úvod do studia historie</p> <ul style="list-style-type: none"> význam historického poznání pro současnost vznik historie jako vědy práce historika, historické informace, jejich typy a možnosti využití historické metody historické prameny a literatura pomocné vědy historické periodizace dějin vztah historie k ostatním vědám 	
<ul style="list-style-type: none"> objasní ve shodě s aktuálními vědeckými poznatky materiální a duchovní život lidské společnosti v jednotlivých vývojových etapách pravěku charakterizuje pojem archeologická kultura vysvětlí zásadní zlom ve vývoji lidstva v důsledku cílevědomé zemědělské a řemeslné činnosti zařadí časově a prostorově hlavní archeologické kultury pravěku 	<p>Pravěk</p> <ul style="list-style-type: none"> doba kamenná (paleolit, mezolit, neolit, eneolit) doba bronzová doba železná 	<p>EV Člověk a životní prostředí (přírodní podmínky života člověka)</p>
<ul style="list-style-type: none"> zdůvodní civilizační přínos vybraných starověkých společenství objasní význam antiky a křesťanství jako základních pilířů, z nichž vyrůstá evropská civilizace popíše důležité události, uvede významné osobnosti starověkých dějin 	<p>Starověk a staroorientální státy</p> <ul style="list-style-type: none"> Mezopotámie Egypt Indie Čína výčet dalších orientálních despocií (z Malé Asie, Persie) naše země a ostatní Evropa v době římské 	

<ul style="list-style-type: none"> • objasní zásadní význam řecké kultury pro evropskou civilizaci • popíše jednotlivé etapy řeckých dějin, vysvětlí důležité pojmy a prokáže znalost významných událostí i osobností • objasní židovství / vazbu mezi židovstvím a křesťanstvím a další neevropské náboženské a kulturní směry • popíše určující procesy a události a uvede významné osobnosti starověkých dějin 	<p>Antické Řecko</p> <ul style="list-style-type: none"> • doba osídlování a kolonizace • období vytváření městských států • období válek (řecko-perské a peloponéská válka) • kultura řeckého světa 	<p>OSV Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (kreativita) VMEGS Žijeme v Evropě (evropské kulturní kořeny a hodnoty)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje základní rysy jednotlivých etap ve vývoji Říma • osvojí si důležité pojmy, data, události • vysvětlí vznik a význam křesťanství, jeho vliv na římské dějiny • porovná navzájem charakter řecké a římské kultury • zdůvodní civilizační přínos antiky a křesťanství jako základních fenoménů, z nichž vyrůstá evropská civilizace 	<p>Antický Řím</p> <ul style="list-style-type: none"> • doba osídlování • doba královská • Řím republikou • doba císařská • kultura římského světa • naše země a ostatní Evropa v době římské • civilizovanost a barbarství, limes romanus jako civilizační hranice 	<p>VMEGS Žijeme v Evropě (evropské kulturní kořeny a hodnoty, významní Evropané)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • objasní proces christianizace a její vliv na utváření raně středověkých států v Evropě • vysvětlí podstatu vztahu mezi světskou a církevní mocí v západním i východním kulturním okruhu i projevy vlivu náboženství a církve ve středověké společnosti • zdůvodní zásadní vliv křesťanství a církve ve středověké společnosti • vysvětlí proměny hospodářského a politického uspořádání středověké společnosti • charakterizuje základní rysy vývoje na našem území • vysvětlí specifické rysy islámské oblasti 	<p>Raný středověk</p> <ul style="list-style-type: none"> • stěhování národů • utváření středověké Evropy (franská říše, byzantská říše, oblast střední a východní Evropy) • počátky raně feudálních států – Anglie, Francie, Německo • Normané a jejich vliv na vývoj západní a jižní Evropy • první státní útvary na našem území: Sámova říše, Velkomoravská říše • utváření českého státu, první Přemyslovci • islám a arabská říše, mongolská a turecká expanze • křesťanství jako nový kulturní a společenský faktor či pojítka, vnitřní nejednotnost křesťanství, papežství a císařství • vzdělanost a umění raného středověku 	<p>VMEGS Globalizační a rozvojové procesy (historické přístupy k procesům globalizace)</p>

Ročník: sexta / 2. ročník

<ul style="list-style-type: none"> • definuje proměny hospodářského a politického uspořádání středověké společnosti v 5.–15. století a jeho specifické projevy ve vybraných státních celcích • specifikuje vývoj v jednotlivých zemích • charakterizuje základní rysy vývoje na našem území • vysvětlí důsledky tatarských a tureckých nájezdů, zejména pro jižní a východní Evropu • vymezení specifika islámské oblasti 	<p>Vrcholný středověk</p> <ul style="list-style-type: none"> • křesťanství, venkov a zemědělství, vzdělanost a umění • středověké společnosti (byzantsko-slovanská oblast, francská říše a oblast západní, východní a střední Evropy) • křížové výpravy, kacířství, husitství • vznik jednotných států v západní Evropě • stoletá válka, její příčiny a důsledky • vývoj Svaté říše římské do nástupu Habsburků (1440) • vývoj českého státu: období Přemyslovců, lucemburská epocha, husitství, doba jagellonská • venkov a zemědělství; kolonizace; rozvoj řemesel a obchodu; urbanizace • střední a východní Evropa ve 12.–15. století • vzdělanost a umění vrcholného a pozdního středověku 	<p>VMEGS Globalizační a rozvojové procesy (historické přístupy k procesům globalizace)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí nové filozofické a vědecké myšlenky, které byly zformulovány ve 14.–17. století, zhodnotí jejich praktický dopad • porozumí důsledkům zámořských objevů (hospodářské a politické změny) 	<p>Počátky novověku</p> <ul style="list-style-type: none"> • renesance a humanismus • zámořské plavby (objevy) 	<p>VMEGS Globalizační a rozvojové procesy (historické přístupy k procesům globalizace)</p>

Ročník: septima / 3. ročník

<ul style="list-style-type: none"> • představí úlohu církve v této době • rozpozná nové filozofické a vědecké myšlenky, který byly zformulovány ve 14.–17. století, zhodnotí jejich praktické dopady • vymezení základní znaky stavovství a absolutismu • popíše poměry ve Španělsku • uvede důvody sporů mezi Španělskem a Nizozemím • doloží mocnou pozici Habsburků v Evropě • orientuje se v nově vzniklé náboženské situaci v Evropě • popíše základní rysy reformace a protireformace, vysvětlí důsledky pro další vývoj • představí náboženské války a spory v evropských zemích 	<p>Evropa a svět v 16. století, rivalita a kooperace evropských velmocí v raném novověku</p> <ul style="list-style-type: none"> • Evropa počátkem 16. století, absolutismus a stavovství • reformace a protireformační procesy • rivalita a kooperace evropských velmocí v raném novověku, absolutismus ve Francii, situace v Anglii • náboženské války v Evropě • nizozemská buržoazní revoluce 	<p>VMEGS Žijeme v Evropě (významní Evropané)</p>
--	--	---

<ul style="list-style-type: none"> • prokáže znalost změn v říši, především pak v Německu 		
<ul style="list-style-type: none"> • popíše okolnosti nástupu Habsburků na český trůn • charakterizuje doby vlád jednotlivých panovníků do doby vypuknutí třicetileté války • popíše průběh sporu mezi Habsburky a šlechtou vrcholící stavovským povstáním 1618, popíše základní znaky stavovství a absolutismu, uvede konkrétní projevy v jednotlivých zemích a příklady střetů • posoudí postavení českého státu uvnitř habsburského soustátí • analyzuje vnitřní sociální, politické a kulturní poměry v českém státě (v rámci habsburského soustátí) 	<p>Habsburkové na českém trůnu v letech 1526–1648</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteristika jednotlivých panovníků a období vlád • spory se šlechtou • důsledky války z politického pohledu • absolutismus a stavovství 	<p>OSV Sociální komunikace (lidská komunikace a jak ji rozumím)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • objasní souvislost s antikou • dokáže zhodnotit a vysvětlit význam základních pojmů • popíše typickou renesanční stavbu • uvede hlavní osobnosti a obory jejich působení • vysvětlí podstatu a vývoj humanismu • charakterizuje specifickou renesance a humanismu v českých zemích 	<p>Renesance a humanismus</p> <ul style="list-style-type: none"> • evropská podoba • česká renesance a humanismus 	<p>OSV Morálka všedního dne (jak mohu rozvíjet dobré vztahy k lidem)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí příčiny mocenského konfliktu • vyjmenuje hlavní válčící země na obou stranách • odůvodní motivaci k účasti ve válce • uvede základní typy parlamentních státních systémů • vyjmenuje jednotlivé etapy války • představí hlavní osobnosti války • zhodnotí výsledek války 	<p>Třicetiletá válka</p> <ul style="list-style-type: none"> • příčiny vzniku a počátky konfliktu v Evropě i u nás • charakteristika jednotlivých etap • významné události a osobnosti • důsledky války pro Evropu a české země 	<p>OSV Morálka všedního dne (jak se mohu angažovat ve prospěch druhých lidí)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • určí a zhodnotí hlavní myšlenky a principy osvícenství, rozpozná jejich uplatnění v revolucích 18. a 19. století • vysvětlí pojem průmyslová revoluce • vyjmenuje významné osobnosti a jejich objevy • dokáže racionálně v souvislostech vysvětlit pojem osvícenství 	<p>Evropa a svět ve 2. polovině 17. a v průběhu 18. století</p> <ul style="list-style-type: none"> • výrobní a technologické změny, barokní kultura, politika, náboženství • Francie, Velká Británie, říše, Rusko a Polsko po třicetileté válce • vznik USA 	<p>VMEGS Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce (humanitární pomoc a rozvojová spolupráce)</p>

<ul style="list-style-type: none"> • představí zákonitosti kapitalistického vývoje výroby a společnosti • zhodnotí vývoj v nejnáročnějších státech světa s využitím základních událostí a uvedením významných osobností • představí vývoj na americkém kontinentě, vznik USA • posoudí význam ústavy a novou organizaci státu • charakterizuje vývoj ve východní Evropě v kontextu s Evropou střední i západní 	<ul style="list-style-type: none"> • Anglie v revolučních a porevolučních proměnách • osvícenství a klasicismus • osvícenský absolutismus 	
<ul style="list-style-type: none"> • vyjmenuje důsledky porážky českých stavů • uvede důsledky vestfálského míru pro české země • zhodnotí vládu Ferdinanda III. a Leopolda I. • popíše nevolnické bouře ve 2. polovině 17. století na našem území • představí kulturní směr dané epochy • popíše typickou barokní stavbu • uvede představitele tohoto kulturního směru • vypráví o životě a díle J. A. Komenského • zmíní význam prvního robotního patentu • vysvětlí problém nástupu Marie Terezie – pragmatická sankce • uvede příklady reforem Marie Terezie • zhodnotí přínos Marie Terezie pro české země • charakterizuje dobu vlády Josefa II. • vysvětlí význam jeho základních reforem • zhodnotí důvody výrazného obratu rakouské politiky vůči českým zemím na přelomu 18. a 19. století 	<p>České země po třicetileté válce a v období osvícenského absolutismu</p> <ul style="list-style-type: none"> • období utuženého nevolnictví • Leopold I. a jeho zájmy • kulturní vývoj doby • selská povstání a lidové bouře • doba vlády Marie Terezie • politika a snahy Josefa II. • vznik procesu národního obrození 	<p>OSV Sociální komunikace (respektující komunikace) MuV Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí (jak používat jazyk, aby byl zbaven rasistických a diskriminujících výrazů)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • popíše francouzskou společnost před revolucí • sestaví základní osnovu průběhu revolučních událostí • zhodnotí myšlenky Deklarace lidských a občanských práv • vyhodnotí výsledek revoluce • představí osobnost Napoleona a jeho nástup k moci • uvede nejdůležitější bitvy Napoleona • charakterizuje důsledky válečných tažení pro Evropu • uvede základní myšlenky mírového kongresu ve Vídni 	<p>Velká francouzská revoluce</p> <ul style="list-style-type: none"> • velké revoluce, významné události a osobnosti <p>Evropa v době Napoleona (za napoleonských válek a po vídeňském kongresu)</p> <ul style="list-style-type: none"> • převzetí moci Napoleonem ve Francii • bitvy v Evropě i na africkém kontinentě • porážky Napoleona a jednání o míru • důsledky válek pro Evropu 	<p>OSV Sociální komunikace (účelově efektivní komunikace)</p> <p>VMEGS Žijeme v Evropě (shody a rozdíly v životním stylu evropských zemí)</p>

<ul style="list-style-type: none"> • na konkrét. příkladech jednotlivých států demonstruje postupný rozklad a proměny dosavadních systémů přes snahu mocenské struktury o jejich udržení • vysvětlí pojem kapitalismus volné soutěže, liberalismus apod. • objasní obecný význam termínu socialismus • rozliší základní směry socialismu – utopický, parlamentní, revoluční marxismus • charakterizuje proces modernizace, vysvětlí proces industrializace a její důsledky, rozpozná její ekologická rizika, určí základní příčiny asymetrického vývoje Evropa a světa v důsledku rozdílného tempa modernizace • popíše příčiny a výsledky revoluce 1848 v evropských zemích 	<p>Evropa a svět v 1. polovině 19. století</p> <ul style="list-style-type: none"> • kapitalismus jako nový výrobní způsob (první průmyslová revoluce), rozvoj výroby a vědy, proměna agrární společnosti v průmyslovou, změny v sociální struktuře • revoluce v Evropě 1. poloviny 19. století, utváření novodobých národních společností, emancipační hnutí sociálních skupin • nové myšlenkové směry • utváření novodobých národních společností (české, slovenské, německé, italské), emancipační hnutí sociálních skupin 	<p>VMEGS Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce (světový obchod)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí emancipační hnutí národů a jednotlivých společenských vrstev, vymezí místo českého novodobého národa v tomto procesu, včetně specifických rysů • uvede jména národních buditelů a jejich konkrétní přínos • popíše průběh revolučních událostí • vysvětlí problém národnostní otázky • na konkrétních příkladech jednotlivých států demonstruje postupný rozklad a proměny dosavadních systémů přes úsilí mocenských struktur o jejich udržení 	<p>Období národního obrození Revoluční rok 1848 v našich zemích a Evropě</p>	<p>OSV Sociální komunikace (přesná komunikace)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • popíše pokrok, který přinesla technickovědecká revoluce • uvede konkrétní příklady vynálezů • objasní základní pojmy období trvajících kapitalismu • zhodnotí průběh a důsledky sjednocovacích procesů v Evropě • charakterizuje mezinárodní politiku, především mocenské zájmy jednotlivých států • vysvětlí expanzivní záměry velmocí v okrajových částech Evropy a mimoevropském světě, jež byly příčinou střetů • stručně představí kulturu 19. století 	<p>Evropa a svět ve 2. polovině 19. století, předpoklady a projevy imperiální politiky velmocí</p> <ul style="list-style-type: none"> • politické změny • vznik Rakousko-Uherska • mocenská politika a konflikty v Evropě • nástup Ruska jako velmocí, USA, jejich vnitřní vývoj a mezinárodní postavení do 1. světové válce • vzájemné střetávání velmocí • kulturní vlivy • předpoklady a projevy imperiální (mocenské, koloniální) politiky velmocí 	<p>VMEGS Globalizační a rozvojové procesy (člověk jako jedinec v globálním kontextu)</p>

<ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje období bachovského absolutismu • objasní příčiny vzniku Rakousko-Uherska • popíše neúspěšný pokus o česko-rakouské (německé) vyrovnání • vysvětlí diferenciaci politického i společenského života • uvede nutnost boje za politická práva obyvatel 	<p>České země ve 2. polovině 19. století</p> <ul style="list-style-type: none"> • aktivní a pasivní politika v českých zemích • politické skupiny a strany • snaha o národní zrovnoprávnění 	<p>OSV Spolupráce a soutěž (jak spolupracovat s lidmi, kteří jsou jiní, a jak rozvíjet vztahy s dospělými) MuV Psychosociální aspekty interkulturality (z čeho vzniká strach z cizinců)</p>
Ročník: oktáva / 4. ročník		
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí expanzivní záměry velmocí a vznik mocenských bloků • pochopí propojení mezi kolonialismem, ekonomikou a politikou při formování mocenských poměrů ve světě na přelomu 19. a 20. století • pojmenuje kulturní a umělecké trendy dané doby 	<p>Svět na přelomu 19. a 20. století</p> <ul style="list-style-type: none"> • situace ve vybraných mocnostech • vzájemné střetávání velmocí, diplomatické a vojenské aktivity v předvečer 1. světové války • mimoevropská ohniska 1. světové války, mimoevropská ohniska koloniálních konfliktů • proměny životního stylu, vzdělanost a umění přelomu 19. a 20. století, „belle époque“ 	
<ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje 1. světovou válku, její příčiny, průběh a výsledky • vysvětlí jevy, které vedly k rozpadu Rakousko-Uherska a vzniku samostatného Československa • pojmenuje výsledky a důsledky 1. světové války 	<p>1. světová válka</p> <ul style="list-style-type: none"> • kořeny, průběh a výsledky 1. světové války • revoluce v Rusku, upevnování bolševické moci • Versailleský systém a jeho vnitřní rozpory • skutečnosti, které vedly ke vzniku samostatného Československa, české země v době 1. světové války, vznik Československa, I. odboj 	<p>MV Uvědomit si neslučitelnost národnostních a náboženských intolerancí s demokracií</p>
<ul style="list-style-type: none"> • uvede kořeny a projevy mocenského obrazu světa do 30. let 20. století, příčiny a podoby politického a mocenského obrazu světa, který byl určen vyčerpáním evropských mocností, vzestupem USA a nastolením bolševismu v Rusku • charakterizuje první československou republiku hospodářsky, politicky i kulturně • vymezi základní rysy fašismu a komunismu • vysvětlí souvislosti mezi světovou hospodářskou krizí a politickými problémy meziválečné doby, jakož i zesilování totalitních ideologií (jejich hlavní znaky vymezi) • vymezi základní znaky hlavních totalitních ideologií a dovede 	<p>Meziválečné období</p> <ul style="list-style-type: none"> • Evropa i svět ve 20. a 30. letech 20. století (včetně první československé republiky, Československo v meziválečném období) • Velká světová hospodářská krize a její dopady ve světě i v ČR • růst mezinárodního napětí a vznik válečných ohnisek, nástup fašismu • Mnichovská krize a její důsledky • kultura 1. poloviny 20. století (zrod moderního umění, nástup 	<p>VMEGS Globalizační a rozvojové procesy (šíření hospodářské krize v globálních rozměrech, ekonomická a politická propojenost světa)</p>

<p>je srovnat se zásadami demokracie, objasní příčiny a podstatu agresivní politiky a neschopnosti potenciálních obětí jí čelit</p> <ul style="list-style-type: none"> vysvětlí souvislost mezi světovou hospodářskou krizí a politickými problémy, které byly provázány radikalizací pravicových a levicových protidemokratických sil 	<p>masové kultury, sport)</p>	
<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí kořeny 2. světové války používá periodizaci 2. světové války pojmenuje výsledky konfliktu posoudí podstatu a formy holocaustu seznámí se s průběhem 2. světové války na našem území vymezí formy protifašistického odboje uvede výsledky 2. světové války popíše a zhodnotí způsob života v moderní evropské společnosti, zhodnotí význam masové kultury 	<p>2. světová válka (globální a hospodářský charakter války, věda a technika jako prostředky vedení války, holocaust, Protektorát Čechy a Morava, II. odboj)</p> <ul style="list-style-type: none"> kořeny, průběh a výsledky 2. světové války ve světě, Evropě a u nás holocaust Protektorát Čechy a Morava obnova Československa 	
<ul style="list-style-type: none"> popíše mechanismy a prostředky postupného sjednocování, zhodnotí význam masové kultury, charakterizuje vznik, rozvoj a rozpad bipolárního světa, vzájemné vztahy a výrazné konflikty charakterizuje vznik, vývoj a rozpad bipolárního světa, jeho vojenská, politická a hospodářská seskupení, vzájemné vztahy a konflikty vysvětlí základní problémy vnitřního vývoje zemí západního a východního bloku, zaměří se na pochopení vývoje a vztahů supervelmocí SSSR a USA porovná a vysvětlí způsob života v nedemokratických a demokratických státech popíše mechanismy a prostředky postupného sjednocování Evropy, zná základní instituce sjednocující se Evropy, jejich úlohu, popíše mechanismy postupného sjednocování Evropy na demokratických principech, vysvětlí lidská práva v souvislosti s evropskou kulturní tradicí, zná základní instituce sjednocující se Evropy, jejich úlohu a funkce 	<p>Svět po 2. světové válce</p> <ul style="list-style-type: none"> Evropa a svět po 2. světové válce, OSN, princip sociálního státu dekolonizace, 3. svět a modernizační procesy v něm, projevy a výsledky studená válka, východní blok, hospodářský a sociální vývoj, SSSR jako světová velmoc, RVHP, Varšavská smlouva, euroatlantická spolupráce a vývoj západní demokracie, USA jako světová velmoc, životní podmínky na obou stranách „železné opony“ konflikty na Blízkém východě, vznik státu Izrael charakter zemí světové socialistické soustavy pád komunistických režimů a jeho důsledky evropská integrace, sjednocující se Evropa a její místo v globálním světě vývoj v Československu 1945–1989 globální problémy moderní společnosti 	<p>OSV Morálka všedního dne (morální rozměr politických událostí v Československu let 1945–1989)</p> <p>VMEGS Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce (projevy lidské solidarity)</p>

<ul style="list-style-type: none"> • objasní hlavní problémy a vlny dekolonizačního procesu s výsledky • popíše hlavní zlomy ve vývoji Československa v letech 1945–1992 • objasní hlavní problémy specifické cesty vývoje významných postkoloniálních zemí, objasní význam islámské, židovské a další neevropské kultury v moderním světě • vymezení základní problémy soudobého světa		
--	--	--

5.2.8 Základy společenských věd

5.2.8.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

ročník	kvinta /1. ročník	sexta /2. ročník	septima /3. ročník	oktáva /4. ročník
hodinová dotace	1	1	2	4

Základy společenských věd jako vyučovací předmět realizuje obsah vzdělávacího oboru Občanský a společenskovědní základ, který je součástí vzdělávací oblasti Člověk a společnost RVP G, dále část obsahu vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví, který je součástí vzdělávací oblasti Člověk a zdraví RVP G, a také obsah vzdělávací oblasti Člověk a svět práce RVP G.

V rámci předmětu jsou realizovány některé tematické okruhy průřezových témat Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova RVP G.

Na předmět navazují volitelné předměty Společenskovědní seminář a Základy společenských věd – jednoletý seminář.

Výuka probíhá nejen ve třídě, ale také v prostředí mimo školu, např. v prostorách knihovny, městského úřadu, v muzeu, v galerii, u soudu či v jiných institucích. Běžnou praxí také je doplňování výuky besedami či exkurzemi. Ve vyučovacím procesu je rovněž využívána práce s projekty, které žáci sami vytvářejí.

Vyučovací předmět seznamuje žáky se základy psychologie, sociologie, práva, ekonomie, politologie a filozofie.

Cíle předmětu jsou především spojeny s nutností vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci, rozvíjet u nich schopnost spolupráce a respektování práce a úspěchů vlastních i druhých. Žáci by si měli osvojit demokratické principy v mezilidské komunikaci, měli by se projevovat jako svobodné a zodpovědné osobnosti, které jsou schopny uplatňovat svoje práva a naplňovat svoje povinnosti. Žáci by však měli umět rozpoznat manipulativní strategie a zaujímat vlastní postoje ke společenským a společenskovědním záležitostem. Důležitým cílem pak není jen utváření realistického pohledu na skutečnost a orientace ve společenských procesech a jevech v našem životě, ale i vytváření potřeby pozitivních projevů v chování, jednání i prožívání v různých životních situacích. Nedílnou součástí výuky je vedení žáků k volbě profesní orientace pro budoucí praktický život.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- Učitel klade důraz na pozitivní motivaci žáků prostřednictvím zajímavého výchozího textu, úkolu nebo zapojením probíraného učiva do kontextu dosavadních znalostí a zkušeností.
- Učitel vede žáky k samostatnému osvojování nových poznatků prostřednictvím práce s různými informačními zdroji, k efektivnímu využívání různých strategií učení – získávání a zpracovávání informací, jejich posouzení a využití v praxi.

- Učitel vede žáky k samostatnému plánování a organizaci jejich učení a pracovní činnosti.
- Učitel napomáhá žákům hodnotit pokrok při dosahování cílů jejich učení a práce, přijímat ocenění, radu i kritiku ze strany druhých, čerpat poučení z vlastních chyb pro další práci.

Kompetence k řešení problémů:

- Učitel vede žáky k samostatnému řešení problémů, ke schopnosti pochopit podstatu problému, jeho příčiny a členění.
- Učitel napomáhá žákům nahlížet na problém z různých stran.
- Učitel napomáhá žákům objevovat různé varianty řešení s využitím vlastního úsudku a vlastních zkušeností z četby nebo samostudia.
- Učitel vede žáky k zvažování možných kladů a záporů jednotlivých variant řešení, včetně posouzení jejich rizik a důsledků.
- Učitel vede žáky k prohlubování obecných intelektových schopností a dovedností porovnáváním jevů, tříděním podle různých hledisek, jejich zobecňováním apod.
- Učitel při řešení problémů pomáhá rozvíjet nejen analytické a kritické myšlení, ale i myšlení tvořivé s použitím představivosti a intuice.

Kompetence komunikativní:

- Učitel vede žáky ke kultivovanému a srozumitelnému ústnímu i písemnému vyjadřování myšlenek, vlastních názorů a postojů.
- Učitel učí žáky vhodně reagovat v běžných komunikačních situacích, diskutovat a obhajovat svůj názor a akceptovat názor druhých, s ohledem na situaci dobře využívat verbální a neverbální prostředky komunikace.
- Učitel učí žáky, jak mohou vhodně prezentovat svou práci i sami sebe před známým a neznámým publikem.
- Učitel napomáhá žákům efektivně využívat informační a komunikační technologie pro kvalitní komunikaci s okolním světem.
- Učitel motivuje žáky k využívání získaných komunikačních dovedností při vytváření kvalitních mezilidských vztahů.
- Učitel učí žáky správně interpretovat přijímaná sdělení, správně a věcně argumentovat a používat s porozuměním odborný jazyk.

Kompetence sociální a personální:

- Učitel vede žáky k vytváření kvalitních mezilidských vztahů, založených na vzájemné úctě, toleranci a empatii, a k osvojování základních lidských hodnot.
- Učitel vede žáky k aktivní práci ve skupině, k vytvoření pravidel práce v týmu a jejich respektování.
- Učitel vnáší přátelskou atmosféru do procesu výuky.
- Učitel posiluje sebedůvěru žáků a jejich samostatný rozvoj, vede žáky k reálnému posouzení jejich psychických a fyzických schopností.

- Učitel motivuje žáky k zodpovědnému vztahu k vlastnímu zdraví a zdraví jiných.
- Učitel pomáhá žákům uvědoměle přijímat a získávat role v různých skupinách.
- Učitel vede žáky k utváření vlastních rozhodnutí a úsudků, k odolávání společenským a mediálním tlakům.

Kompetence občanské:

- Učitel vede žáky k respektování věkových, intelektových a sociálních zvláštností lidí, k odmítání násilí v jeho psychické i fyzické formě.
- Učitel vede žáky k chápání a osvojování společenských norem a zákonů prostřednictvím vhodných uměleckých projevů – literárních textů, návštěv filmových a divadelních představení, exkurzí, výstav apod.
- Učitel podněcuje žáky k aktivnímu zapojení do veřejného života. Vede žáky k zájmu o veřejný život a život v nejbližším okolí.
- Učitel učí žáky respektovat různorodost hodnot názorů a postojů lidí ve společnosti, informovaně zvažovat vztahy mezi osobními zájmy a zájmy veřejnými.
- Učitel podněcuje žáky k zodpovědnému přístupu v krizových situacích, k zodpovědnému přístupu k přírodě, životnímu prostředí a kultuře.

Kompetence k podnikavosti:

- Učitel rozvíjí u žáků smysl pro povinnost vyžadováním odpovědné a soustavné přípravy na výuku.
- Učitel vede žáky k zodpovědnému a cílevědomému rozhodování o dalším vzdělávání a budoucím profesním zaměření, k zájmu o svůj odborný potenciál a osobní rozvoj.
- Učitel učí žáky pochopit podstatu a principy podnikání s ohledem na realitu tržního prostředí a na možná rizika.
- Učitel motivuje žáky k jejich vlastní iniciativě, aktivitě, tvořivosti, k pravidelnému získávání informací o nových vzdělávacích nebo pracovních aktivitách.

5.2.8.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Název předmětu: Základy společenských věd		Ročník: kvinta / 1. ročník
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY POZNÁMKY
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> klasifikuje obsah společenských věd porovná různé metody učení a vyhodnocuje jejich účinnost pro své studium s ohledem na vlastní psychické předpoklady objasní, proč a jak se lidé odlišují ve svých projevech chování identifikuje význam paměti pro život člověka charakterizuje lidské myšlení a demonstrovuje jeho podíl na rozvoji člověka uplatňuje zásady duševní hygieny při práci a učení, orientuje se ve své osobnosti, potřebách a emocích uveče příklady faktorů, které ovlivňují prožívání, chování a činnost člověka objasní základní psychologické pojmy charakterizuje psychické jevy ilustruje postupy sebeprosazování ve skupinovém a společenském životě charakterizuje úlohu komunikace ve vztazích mezi jednotlivci i skupinami porozumí problematice specifika a chyb sociální percepce vymezi základní temperamentové a charakterové rysy osobnosti charakterizuje motivační vlastnosti osobnosti charakterizuje speciální schopnosti, nadání a talent objasní novější pojetí pojmu inteligence porovná osobnost v jednotlivých vývojových fázích života, vymezi, co každá etapa přináší do lidského života nového a jaké životní úkoly před člověka staví orientuje se ve své osobnosti, emocích a potřebách využívá získané poznatky při sebeprosazování, poznávání druhých lidí, při volbě profesní orientace 	<p>Definice vědy, charakteristika společenskovedních oborů</p> <p>Psychologie jako věda</p> <ul style="list-style-type: none"> obecná psychologie podstata lidské psychiky (vědomí, psychické jevy, procesy, stavy, vlastnosti) vývoj a formování osobnosti v jednotlivých etapách života změny v období adolescence – tělesné, duševní, společenské, hledání osobní identity, orientace na budoucnost, hledání partnera, prožívání emočních stavů a hlubších citových vztahů osobnost člověka charakteristika osobnosti typologie osobnosti způsoby sebereflexe a kontroly emocí zátěžové situace, stres a způsoby jeho zvládnutí, důsledky stresu v oblasti fyzického, sociálního a duševního zdraví civilizační choroby a jejich projevy učení a poznávání okolního světa význam celoživotního učení a sebevýchovy psychologie v každodenním životě (rozhodování v životních otázkách, náročné životní situace) modely vzájemného chování související s etickými a psychosociálními aspekty partnerského a sexuálního života – odpovědnost, sebeúcta, respekt, rozhodování 	<p>OSV Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti („já“ sám o sobě, mé chování, myšlení a prožívání) Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů (předcházení zátěžovým situacím, celková péče o vlastní zdraví) Sociální komunikace (rozumějící komunikace) Morálka všedního dne (jaké jsou mé hodnotové žebříčky) Spolupráce a soutěž (jak jsem schopen přijímat názory druhých lidí jako možná východiska pro svůj další rozvoj, jak zvládám situace soutěže a jaké v nich používám taktiky)</p> <p>VMEGS Globalizační a rozvojové procesy (člověk jako jedinec v globálním kontextu) Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce (možnosti zapojit se do rozvojové spolupráce)</p> <p>MuV Psychosociální aspekty interkulturality (jak ovlivňují předsudky a stereotypy styk příslušníků majority s cizinci a příslušníky minority)</p> <p>MeV Média a mediální produkce (lidé v médiích a jejich práce) Účinky mediální produkce a vliv médií (předpokládané či skutečné vlivy některých mediálních obsahů na vnitřní rozpoložení jedince)</p>

<ul style="list-style-type: none"> • na příkladech ilustruje vhodné způsoby vyrovnávání se s náročnými životními situacemi • rozhoduje podle osvojených modelů chování a konkrétní situace o způsobu jednání v situacích vlastního nebo cizího ohrožení • projevuje odolnost vůči výzvám k sebepoškozujícímu chování a rizikovému životnímu stylu • zaujímá odmítavé postoje ke všem formám rizikového chování • využívá poznatků psychologie v každodenním životě • zařazuje do denního režimu osvojené způsoby relaxace, v zátěžových situacích uplatňuje osvojené způsoby regenerace • usiluje o pozitivní změny ve svém životě související s vlastním zdravím a zdravím druhých • objasní jednotu tělesného i psychického zdraví • vyloží, jak člověk vnímá, prožívá a poznává skutečnost, sebe i druhé lidi a co může jeho vnímání a poznávání ovlivňovat 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání – šikana, brutalita, zanedbávané a týrané děti (CAN)</i> • <i>rizika v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví – promiskuita, předčasně ukončení těhotenství</i> • <i>systém psychologického poradenství</i> • <i>člověk v interpersonálních vztazích</i> • <i>sociální dovednosti potřebné při řešení problémů v nečekaných, složitých a krizových situacích – duševní hygiena v dlouhodobých zátěžových a stresových situacích , rozhodování se v eticky problematických situacích</i> • <i>psychohygiena – předcházení stresům v mezilidských vztazích, zvládnání stresových situací, efektivní komunikace, hledání pomoci</i> • <i>vliv životních a pracovních podmínek a životního stylu na zdraví v rodině, škole, obci</i> 	<p>Výchova ke zdraví</p>
<p>Ročník: sexta / 2. ročník</p>		
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí celospolečenskou podstatu člověka • vymezí základní sociologické pojmy • uplatňuje společensky vhodné způsoby komunikace ve formálních a neformálních vztazích • citlivě a konstruktivně řeší případné neshody a konflikty sdruženími lidmi • charakterizuje úlohu komunikace ve vztazích mezi jednotlivci i skupinami • porozumí problematice specifik a chyb sociální percepce • popíše kulturní odlišnosti různých sociálních skupin • porozumí pojmu socializace a jeho významu pro život lidského jedince • objasní, jaký význam má sociální kontrola ve skupině i větších sociálních celcích • určí zvláštnosti malých sociálních skupin • respektuje kulturní odlišnosti a rozdíly v projevu příslušníků různých sociálních skupin • na příkladech doloží, k jakým důsledkům mohou vést předsudky 	<p>Sociologie jako věda</p> <ul style="list-style-type: none"> • struktura oboru • sociologický výzkum • společenská podstata člověka (význam začlenění jedince do sociálních vazeb) • socializace jako základní proces • mezilidská komunikace, problémy v mezilidských vztazích, způsoby komunikace • kultura jako způsob života • sociální struktura společnosti • sociální útvary • společenské instituce • sociální nerovnost • sociální mobilita • jedinec ve skupině (vztahy, role, normy chování) • sociální fenomény a procesy • rodina, práce, životní prostředí, masmedia 	<p>OSV</p> <p>Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (jaká/jaký chci být a proč, můj vztah k lidem)</p> <p>Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů (jak mohu používat komunikační dovednosti k odolávání neužitečnému nátlaku, já v roli vedoucí/vedoucího a v roli vedené/vedeného, jak se ovládám při řešení problémů)</p> <p>Sociální komunikace (verbální a neverbální komunikace)</p> <p>Morálka všedního dne (jak mohu rozvíjet dobré vztahy k lidem, moje hodnoty a moje sociální role současné i budoucí)</p> <p>Spolupráce a soutěž (jak fungovat jako člen skupiny a komunity)</p> <p>VMEGS</p> <p>Globalizační a rozvojové procesy (globalizace a kulturní změny)</p> <p>Globální problémy, jejich příčiny a důsledky</p>

<ul style="list-style-type: none"> rozliší pojmy veřejnost a veřejné mínění objasní sociálně patologické chování orientuje se v problematice davů a kolektivního jednání objasní podstatu některých sociálních problémů současnosti a popíše možné dopady sociálně patologického chování na jedince a společnost aplikuje různé přístupy k prevenci a trestání kriminality posoudí úlohu sociálních změn v individuálním a společenském vývoji rozlišuje změny konstruktivní a destruktivní projevuje etické a morální postoje k ochraně matky a dítěte posoudí hodnoty, které mladým lidem usnadňují vstup do samostatného života, partnerských vztahů, manželství a rodičovství, a usiluje ve svém životě o jejich naplnění uplatňuje odpovědné a etické přístupy k sexualitě, rozhoduje se s vědomím možných důsledků projevuje etické postoje v rámci rodiny korektně a citlivě řeší problémy založené na mezilidských vztazích identifikuje vztah přírodního a kulturního odliší volný čas a životní styl 	<ul style="list-style-type: none"> vztahy v rodině, mezigenerační soužití, pomoc nemocným a handicapovaným lidem partnerské vztahy, manželství, rodičovství, neúplná rodina, náhradní rodinná péče a její formy, ústavní péče rizika spojená s volbou životního partnera, krizové situace v rodině rozvoj sociálních dovedností pro život s druhými lidmi – otevřenost vůči druhým, vyjednávání, prosazování vlastních názorů, odmítání nehumánních postojů modely sociálního chování v intimních vztazích – otevřenost, tolerance, respektování druhého, empatie, trpělivost, odpovědnost, sebepoznání, sebeúcta společenské problémy (kriminalita, nezaměstnanost, deviance) extremismus globální problémy lidstva jedinec ve sféře práce a organizace masmedia a jejich role ve společnosti 	<p>(nerovnost mezi muži a ženami v globálním kontextu, problematika genderu) Vzdělávání v Evropě a ve světě (proces utváření evropského vzdělávacího prostoru a mobilita ve vzdělávání)</p> <p>Výchova ke zdraví</p> <p>MuV Základní problémy sociokulturních rozdílů (jaké jsou modely soužití různých sociokulturních skupin, co je podstata multikulturalismu, jaké postoje a jednání provázejí xenofobii, rasismus, intoleranci a extremismus) Psychosociální aspekty interkulturality (jak mohou změnit své monokulturní představy o lidech na představy multikulturní) Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí (jak používat jazyk, aby byl zbaven rasistických a diskriminujících výrazů)</p> <p>MeV Mediální produkty a jejich významy (výrazové prostředky typické pro konkrétní média) Uživatelé (co je veřejnost, publikum, občané, uživatelé, konzumenti) Účinky mediální produkce a vliv médií (vlivy celospolečenské a kulturní) Role médií v moderních dějinách (co to je masová společnost, význam northcliffovské revoluce)</p>
Ročník: septima / 3. ročník		
<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí pojem právo v objektivním a subjektivním významu, právní stát objasní v čem spočívá odlišnost mezi morálními a právními normami orientuje se v právní síle normativních právních aktů, v právním 	<p>Úvod do studia práva</p> <ul style="list-style-type: none"> pojem právo právo a spravedlnost – smysl a účel práva, morálka a právo prameny práva znaky a faktory ovlivňující dodržování práva právo v každodenním životě – právní subjektivita, 	<p>OSV Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (věnovat pozornost morálnímu jednání a interpretaci etických fenoménů ve vlastním jednání)</p>

<p>řádu ČR</p> <ul style="list-style-type: none"> rozlišuje prameny práva popíše proces navrhování a přijetí zákonů rozlišuje platnost a účinnost právních norem orientuje se ve Sbírce zákonů odůvodní účel sankcí při porušení právní normy 	<p>způsobilost k právním úkonům</p> <ul style="list-style-type: none"> zákonost právní řád ČR jeho uspořádání systém právních odvětví, druhy právních norem smlouvy, jejich význam a obsah, všeobecné podmínky smluv legislativa orgány právní ochrany – funkce a úkoly, právnické profese účel a průběh občanského soudního řízení orgány činné v trestním řízení, jejich úkoly systém právního poradenství, činnost a úkoly občanských poraden 	
<ul style="list-style-type: none"> orientuje se v Ústavě ČR rozlišuje zákonodárnou, výkonnou a soudní moc objasní pravomoci a povinnosti prezidenta ČR orientuje se ve volbě prezidenta ČR objasní proces ustanovení vlády, pravomoci a povinnosti vlády orientuje se ve volebním systému ČR (do PS ČR, Senátu ČR, zastupitelstev krajů a obcí) ovládá užívání státních symbolů uvede příklady základních lidských práv a jejich ochrany uvede, které státní orgány vydávají právní předpisy i jak a kde je uveřejňují 	<p>Ústavní charakteristika ČR</p> <ul style="list-style-type: none"> pojem ústavní právo parlament ČR prezident ČR vláda ČR volební systém ČR státní symboly ČR a jejich užívání Listina základních práv a svobod veřejný ochránce práv 	
<ul style="list-style-type: none"> objasní základní principy, kterými se řídí soudy definuje pravomoci Ústavního soudu ČR orientuje se v systému soudů a jejich pravomocí definuje pravomoci notářů a Notářské komory ČR objasní působnost státních zastupitelství a zná soustavu státních zastupitelství 	<p>Právní instituce</p> <ul style="list-style-type: none"> soudy – soudní moc a její výkon Ústavní soud ČR soustava obecných soudů, činnost soudů notářství – postavení a působnost státní zastupitelství – postavení a působnost 	
<ul style="list-style-type: none"> orientuje se v občanském zákoníku, zná subjekty občanského práva rozlišuje fyzickou a právnickou osobu, uvede jejich příklady 	<p>Občanské právo</p> <ul style="list-style-type: none"> vymezení pojmu právní úprava subjekty občanského práva 	

<p>a vysvětlí, jaké má fyzická osoba právní způsobilosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokáže posoudit platnost právního úkonu • rozlišuje osoby v přímé a pobočné řadě • definuje, co je to domácnost, a uvede příklad • rozdělí právnické osoby dle Obz. • orientuje se v třídění věcí • rozlišuje zastoupení přímé a nepřímé • sepíše plnou moc • ví, jak se domoci ochrany osobnosti dle Obz. • určí druhy vlastnictví a popíše způsoby nabytí vlastnictví a právo a povinnosti, které plynou z vlastnického práva • rozezná principy při dělení společného jmění manželů jak za trvání manželství, tak po skončení manželství • definuje, co patří do společného jmění manželů • rozlišuje, co je věcné břemeno, právo zadržování, zástavní právo • rozlišuje, co je restituce a mimosoudní vypořádání • orientuje se v problematice prodeje bytových a nebytových prostor • vymezí podmínky vzniku a zániku důležitých právních vztahů (vlastnictví, pracovní poměr, manželství) i práva a povinnosti účastníků těchto právních vztahů 	<ul style="list-style-type: none"> • osoby blízké domácnosti • domácnost • právnické osoby • třídění věcí • zastoupení • ochrana osobnosti • věcná práva • jednotlivé druhy vlastnictví • katastr nemovitostí • neoprávněná stavba • věcná břemena • právo zadržovací • zástavní právo • restituce • prodej bytových a nebytových prostor 	
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje dědění ze zákona a ze závěti • navrhne sepsání poslední vůle zůstavitele • objasní základní principy pro vydědění 	<p>Dědické právo</p> <ul style="list-style-type: none"> • dědění ze zákona a ze závěti • neopomenutelní dědicové • vydědění, odmítnutí dědictví 	
<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v druzích smluv, které upravuje Obz. • určí náležitosti jednotlivých smluv • popíše, jaké závazky vyplývají z běžných smluv • na příkladu ukáže možné důsledky neznalosti smlouvy, včetně jejích všeobecných podmínek • dovede sepsat kupní, darovací smlouvu, smlouvu o dílo • posoudí, v kterých případech lze odstoupit od smlouvy • dovede hájit své spotřebitelské zájmy – uplatněním reklamace 	<p>Závazkové právo</p> <ul style="list-style-type: none"> • vznik, změna, zánik, druhy, zajištění závazkových vztahů • druhy smluvních typů – kupní smlouva, darovací smlouva, pojistná smlouva, nájemní smlouva, smlouva o dílo, směnná smlouva • ochrana spotřebitele 	

<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v základním vymezení zákona o rodině • orientuje se v základních právech a povinnostech mezi rodiči a dětmi • orientuje se ve způsobech uzavření manželství a v podmínkách, které se musí splnit při uzavření manželství • sepíše Návrh o zrušení manželství a zná způsoby zrušení manželství • objasní pojem rodičovská zodpovědnost • orientuje se v problematice určování otcovství • <i>orientuje se v problematice reprodukčního zdraví z hlediska odpovědnosti k budoucímu rodičovství</i> • <i>zná práva každého jedince v oblasti sexuality a reprodukce</i> • rozlišuje ochrannou a ústavní výchovu • rozlišuje adopci a pěstounskou péči • posoudí rozdíl mezi opatrovnictvím a poručnictvím • vysvětlí problematiku registrovaného partnerství 	<p>Rodinné právo</p> <ul style="list-style-type: none"> • vymezení pojmu • vznik, zánik a neplatnost manželství • práva a povinnosti manželů • vyživovací povinnosti • náhradní výchovné prostředí • vztahy mezi rodiči a dětmi • určování otcovství • sociálně právní ochrana dětí • Úmluva o právech dětí • <i>metody asistované reprodukce, její etické, psychosociální a právní aspekty</i> • <i>modely vzájemného chování související s etickými a psychosociálními aspekty partnerského a sexuálního života</i> <ul style="list-style-type: none"> • registrované partnerství 	<p>OSV Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (porozumět sociální skupině, v níž žák žije)</p> <p>Výchova ke zdraví</p>
<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v základním vymezení pracovního práva • orientuje se v pramenech pracovního práva • rozezná základní pracovněprávní vztahy • uvede definici subjektů pracovněprávních vztahů a jejich práva a povinnosti • <i>uvede postup, jak uzavřít pracovní smlouvu a podat výpověď</i> • objasní práva a povinnosti zaměstnance • <i>uvede svá pracovní práva a vyžaduje jejich respektování od ostatních, respektuje své pracovní povinnosti</i> • sepíše žádost o rozvázání pracovního poměru • orientuje se v jednotlivých způsobech a podmínkách pro rozvázání pracovního poměru • uvede postup, jak uzavřít pracovní smlouvu a podat výpověď • rozumí pojmu odstupné, pracovní kázeň • orientuje se v rozdílech mezi dohodou o provedení práce a pracovní činnosti • sepíše jednotlivé dohody • <i>volí bezpečné pracovní postupy šetrné k životnímu prostředí,</i> 	<p>Pracovní právo</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojem pracovní právo • prameny pracovního práva • pracovněprávní vztahy • subjekty pracovněprávních vztahů <ul style="list-style-type: none"> • <i>právní podmínky vzniku, změny a zániku pracovního poměru (pracovní smlouva, zkušební doba, výpověď, odstupné)</i> • pracovní kázeň • <i>práva a povinnosti účastníků pracovněprávních vztahů (pracovní doba a doba odpočinku, pracovní neschopnost, mzda a náhrada mzdy, minimální mzda, odměny)</i> • dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr • právní opatření na úseku nezaměstnanosti • zvláštní podmínky žen a mladistvých • péče o pracovníky • <i>zásady bezpečnosti práce a ochrana zdraví při práci</i> • odpovědnost za škodu • <i>pracovní úraz a odškodnění</i> 	<p>OSV Sociální komunikace (moje hodnoty a moje sociální role současné a budoucí – zaměstnanec, trh práce)</p> <p>Člověk a svět práce – pracovněprávní vztahy</p>

<p><i>používá adekvátní pracovní pomůcky</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>chová se poučeně a adekvátně situaci v případě pracovního úrazu</i> • rozpozná postihy při nedodržování bezpečnosti práce • rozlišuje jednotlivé odpovědnosti za škodu jak na straně zaměstnavatele, tak zaměstnance • na příkladu ukáže možné důsledky neznalosti smlouvy, včetně jejích všeobecných podmínek • orientuje se v problematice kolektivních smluv, <i>objasní funkci odborů</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>ekologická hlediska práce</i> • <i>odborní, kolektivní vyjednávání, kolektivní smlouva</i> 	
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje rozdíl mezi trestním právem procesním a hmotným • objasní základní principy trestního práva • rozlišuje trestný čin a přestupek, vymezí podmínky trestní postížitelnosti občanů a uvede příklady postihů trestné činnosti • rozeznává, jaké případy se řeší v občanském soudním řízení a jaké v trestním řízení • rozlišuje mezi objektivní a subjektivní stránkou trestného činu • definuje, kdo je pachatel trestného činu • <i>uvede důsledky porušení paragrafů trestního zákona souvisejících s výrobou a držením návykových látek a s činností pod jejich vlivem, sexuálně motivovanou kriminalitou, skrytými formami individuálního násilí a vyvozuje z nich osobní odpovědnost</i> • orientuje se ve vývojových stádiích trestného činu • objasní pojem nutná obrana a krajní nouze • navrhne, jaký by měl být trest • orientuje se v druzích trestných činů • rozlišuje členění věznic podle intenzity ochrany a charakteru věznic • vysvětlí ochranná opatření • rozhoduje se podle osvojených modelů chování a konkrétní situace o způsobu jednání v situacích vlastního nebo cizího ohrožení • rozlišuje náplň činnosti základních orgánů právní ochrany, uvede příklady právních problémů, s nimiž se na ně mohou 	<p>Trestní právo – hmotné</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojem trestní právo • prameny trestního práva • pojem trestný čin a jeho znaky • kritéria nebezpečnosti činu pro společnost • klasifikace škod • objektivní a subjektivní stránka trestného činu • okolnosti vylučující protiprávnost • formy trestné činnosti • tresty • zvláštní ustanovení o stíhání mladistvých • <i>sexuálně motivovaná kriminalita – pornografie, pedofilie, dětská prostituce, obchod se ženami</i> • <i>skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání</i> • <i>autodestruktivní závislosti a kriminalita související s těmito jevy – zdravotní a psychosociální rizika</i> 	<p>Výchova ke zdraví</p>

<p>občané obracet</p> <ul style="list-style-type: none"> • ve svém jednání respektuje platné právní normy 		
Ročník: oktáva / 4. ročník		
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí pojem filozofie • objasní vznik a vývoj filozofie, podstatu filozofického tázání • porovná východiska filozofického myšlení, mýtu, náboženství, vědy a umění k uchopení skutečnosti a člověka • provede zamyšlení nad vztahem filozofie a speciálních věd • charakterizuje základní filozofické disciplíny • zhodnotí význam vědeckého poznání, techniky a nových technologií pro praktický život společnosti, ale i možná rizika jejich zneužití 	<p>Úvod do filozofie</p> <ul style="list-style-type: none"> • předmět filozofie, podstata filozofie • základní filozofické otázky • vztah filozofie a mýtu, filozofie a náboženství, filozofie a umění • ideologie, politika, světový názor • vztah filozofie a vědy • filozofické disciplíny teoretické a praktické (ontologie, gnoseologie, filozofická antropologie, kosmologie, axiologie, etika, estetika, dějiny filozofie, filozofie dějin) 	<p>OSV Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti („já“ sám o sobě, mé chování, myšlení, prožívání, porozumění vlastní jedinečnosti) Morálka všedního dne (hodnotové žebříčky, hodnocení morálky vlastního jednání, rozlišení mezi dobrem a zlem)</p> <p>VMEGS Žijeme v Evropě (evropské kulturní kořeny: křesťanství, demokracie, právo, věda, umění, filozofie apod.)</p> <p>MuV Psychosociální aspekty interkulturality (změna a zlepšování porozumění mezi lidmi různého kulturního původu, náboženství a světového názoru)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • rozliší a charakterizuje hlavní filozofické směry v období antiky, středověké filozofie, renesance, novověku, 19. a 20. století • uvede klíčové představitele těchto směrů a jejich filozofické názory • porovná řešení základních filozofických otázek v jednotlivých etapách filozofického myšlení • zasadí filozofickou tematiku do širšího kulturního a historického kontextu doby 	<p>Kapitoly z dějin filozofického myšlení – klíčové etapy a směry</p> <ul style="list-style-type: none"> • orientální filozofie – starověká indická a čínská filozofie • antická filozofie (předsokratikové, klasická filozofie, Platon, Aristoteles, helénská filozofie) • středověká filozofie (středověká patristika a scholastika) • renesanční filozofie • novověká filozofie (senzualismus, racionalismus, empirismus, Bacon, Descartes, Berkeley, Locke) • filozofie osvícenectví (Voltaire, Rousseau, encyklopedisté, osvícenectví v Německu a v Anglii) • hlavní filozofické směry 19. a 20. století (pozitivismus, pragmatismus, neotomismus, voluntarismus, existencialismus, fenomenologie, postmodernismus atd.) 	<p>OSV Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (mé chování, mé myšlení, můj vztah k lidem) Morálka všedního dne (morálka ve vztahu k sobě, ostatním kulturám, k přírodě, morální dilemata doby, ve které žiji)</p> <p>VMEGS Žijeme v Evropě (významní Evropané – mozaika světově významných představitelů evropské kultury, vědy, politiky, jejich vliv na českou kulturu, vědu a politiku)</p> <p>MuV Psychosociální aspekty interkulturality (jak je možné změnit své monokulturní představy o lidech na představy multikulturní)</p>

<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí smysl ontologické diference „bytí“ a „jsoucnost“ vysvětlí, jak se ve vývoji filozofie a vědy měnilo chápání pojmu příroda charakterizuje na příkladech vybraných osobností základní způsoby uchopení problematiky člověka rozlišuje významné náboženské systémy identifikuje projevy náboženské a jiné nesnášenlivosti rozezná projevy sektářského myšlení posuzuje lidské chování z hlediska etických norem a svědomí jedince, objasní dějinnou proměnlivost základních etických pojmů a norem eticky a věcně správně argumentuje v dialogu a v diskusi, uvážlivě a kriticky přistupuje k argumentům druhých lidí rozpozná nekorektní argumentaci a manipulativní strategie v mezilidské komunikaci 	<p>Člověk ve světě</p> <ul style="list-style-type: none"> chápaní pojmu příroda ve vývoji filozofie problematika člověka v dějinách filozofie a v současnosti (starověk, středověk, renesance, novověk, 19. a 20. století, současnost) víra v lidském životě (podoby víry, znaky náboženské víry, církve, sekty) 	<p>OSV Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (mé chování, mé myšlení, můj vztah k lidem) Sociální komunikace (pozitivní komunikace, vyváženost pozitivních a negativních výroků)</p> <p>VMEGS Globální problémy, jejich příčiny a důsledky (lidská práva ve světě, kulturní nerovnost v ekonomickém a společenském rozvoji)</p> <p>MuV Základní problémy sociokulturních rozdílů (podstata multikulturalismu, příčiny, které způsobují etnickou, náboženskou a jinou nesnášenlivost) Psychosociální aspekty interkulturality (možnosti zlepšení porozumění mezi lidmi různého kulturního původu, náboženství, světového názoru apod.)</p> <p>EV Člověk a životní prostředí (jak ovlivňuje člověk prostředí od počátku své existence po současnost)</p>
<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje a porovná historické a současné typy států (forem vlády) uvede příklady, jak může občan v demokratickém zřízení ovlivňovat společenské dění v obci a ve státě, jakým způsobem může přispívat k řešení záležitostí veřejného života vyloží podstatu parlamentních a komunálních voleb, na příkladech ilustruje formy aktivní participace občanů v životě obce či širších společenstev vyloží podstatu demokracie, odliší ji od nedemokratických forem řízení sociálních skupin a státu porovná postavení občana v demokratickém a totalitním státě obhájí lidská práva, respektuje lidská práva druhých lidí a uvážlivě vystupuje proti jejich porušování vysvětlí funkci ombudsmana a popíše okruhy problémů, s nimiž 	<p>Občan ve státě a mezinárodní vztahy (politologie)</p> <ul style="list-style-type: none"> teorie státu, definice, znaky a funkce státu, formy státu, státní občanství principy a podoby demokracie, občanská práva a povinnosti, podstata občanské společnosti (její instituce, subjekty, politický život ve státě) volby, volební systémy, úřady Ústava jako nejvyšší zákon státu – přehled základních ustanovení, Listina základních práv a svobod ČR lidská práva ve světě, Evropská úmluva o lidských právech zakotvení lidských práv v dokumentech porušování a ochrana lidských práv funkce ombudsmana státní moc výkonná, zákonodárná, soudní, kontrola státní moci, proces tvorby a schvalování zákonů 	<p>VMEGS Žijeme v Evropě (evropský integrační proces) Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce (mezinárodní instituce na pomoc rozvojové spolupráci) Globální problémy, jejich příčiny a důsledky (chudoba, bohatství, populační vývoj, zdraví, vzdělání v globálním kontextu, životní prostředí a trvale udržitelný rozvoj, lidská práva v rozděleném světě)</p> <p>MuV Psychosociální aspekty interkulturality (předsudky, stereotypy, xenofobie)</p>

<p>se na něj může občan obracet</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvede okruhy problémů, s nimiž se může občan obracet na jednotlivé státní instituce, zvládá komunikaci ve styku s úřady • vymezí, jakou funkci plní ve státě ústava a které oblasti života upravuje • objasní, proč je státní moc v ČR rozdělena na tři nezávislé složky státní moci, rozliší a porovnává funkce a úkoly orgánů státní moci ČR • popíše a analyzuje vývoj ústavnosti v českých zemích • objasní podstatu a význam politického pluralismu pro život ve státě, uvede příklady politického extremismu a objasní, v čem spočívá nebezpečí ideologií • rozlišuje složky politického spektra ČR, porovná přístupy vybraných politických seskupení k řešení různých otázek a problémů každodenního života občanů • uvede příklady projevů korupce, analyzuje její příčiny a domýšlí její možné důsledky • objasní důvody evropské integrace – posoudí její význam pro vývoj Evropy • rozlišuje funkce orgánů EU, uvede příklady jejich činnosti • posoudí vliv začlenění státu do Evropské unie na každodenní život občanů, uvede příklady, jak mohou fyzické a právnické osoby uplatňovat svá práva v rámci EU • posoudí význam integrace pro vývoj Evropy • vysvětlí činnost a funkce EK a EPa porovná s orgány státní moci ČR • orientuje se v dalších významných mezinárodních institucích a organizacích, uvede příklady jejich činností a význam pro chod světového společenství • zhodnotí význam zapojení ČR do mezinárodních institucí • posoudí projevy globalizace, uvede příklady globálních problémů současnosti, analyzuje jejich příčiny a domýšlí jejich možné důsledky • uvede příklady institucí, na něž se může obrátit v případě problémů při pobytu v zahraničí • uvede příklady činnosti některých významných mezinárodních organizací a vysvětlí, jaký vliv má jejich činnost na chod světového společenství, zhodnotí význam zapojení ČR 	<ul style="list-style-type: none"> • právní základy našeho státu • ideologie, znaky a funkce, přehled vybraných ideologií • evropská integrace – podstata a význam, Evropská unie – význam, proces integrace, orgány EU • jednotná evropská měna • mezinárodní spolupráce – důvody význam a výhody • významné mezinárodní organizace a společenství • RE, NATO, OSN, jejich účel a náplň činnosti • proces globalizace, příčiny, projevy, důsledky, globální problémy 	<p>Základní problémy sociokulturních rozdílů (soužití sociokulturních skupin, multikulturalismus)</p> <p>EV Člověk a životní prostředí (příčiny a důsledky globálních ekologických problémů)</p> <p>MeV Role médií v moderních dějinách (vliv médií na formování našich představ o dění ve společnosti) Uživatelé (formulace názorů) Mediální produkty a jejich významy (rozbor aktuálního zpravodajství)</p> <p>OSV Morálka všedního dne (moje hodnoty, angažovanost ve prospěch druhých)</p>
---	---	---

<ul style="list-style-type: none"> • posoudí profesní poptávku na českém i evropském trhu • vhodně prezentuje vlastní osobu a práci, vhodně vystupuje při přijímacím pohovoru nebo konkurzu • reflektuje význam práce pro psychické zdraví člověka • vytvoří si vyvážený pracovní rozvrh s ohledem na své osobní vztahy 	<p>Trh práce a profesní volba</p> <ul style="list-style-type: none"> • profesní volba • mezinárodní trh práce – nabídka a poptávka po pracovních místech, studium v Evropě, informační, poradenské a zprostředkovatelské služby, pracovní trh v EU, globalizace pracovního trhu, profesní mobilita, rekvalifikace, celoživotní vzdělávání • osobní management – plánování osobní práce, time management, zaměstnání a mezilidské vztahy, zaměstnání a rodina, workholismus 	<p>Člověk a svět práce</p> <p>VMEGS Žijeme v Evropě (integrační proces) Vzdělávání v Evropě a ve světě (mobilita ve vzdělávání, vzdělávací politika a programy v EU)</p> <p>OSV Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (znám sám sebe, umím odhadnout své schopnosti) Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů (posouzení organizačních schopností a dovedností, jak zvládám řešení problémů) Spolupráce a soutěž (osobnostní předpoklady pro spolupráci, přijímání názorů druhých)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí na základě konkrétní, reálné a aktuální situace ve společnosti mechanismy fungování trhu • stanoví cenu jako součet nákladů, zisku a DPH, vysvětlí, jak se cena liší podle typu zákazníků, místa či období • objasní důvody kolísání cen zboží či pracovní síly na trhu podle vývoje nabídky a poptávky • rozlišuje a porovnává praktické využití jednotlivých forem podnikání, posoudí, která forma podnikání je v konkrétní situaci nejvýhodnější • posoudí výhody a rizika podnikání v porovnání se zaměstnáním • uvede, jak postupovat při zakládání vlastní podnikatelské činnosti a jak požádat o živnostenské oprávnění • rozpozná běžné cenové triky (cena bez DPH aj.) a klamavé nabídky • analyzuje skrytý obsah reklamy, kriticky posuzuje podíl marketingu na úspěchu výrobku na trhu 	<p>Tržní ekonomika</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní ekonomické pojmy – typy ekonomik, ekonomický cyklus, tržní mechanismus, nabídka, poptávka, tvorba ceny, globální ekonomické otázky • ekonomické subjekty – právní formy podnikání (živnost, typy obchodních společností, družstvo), základní právní normy týkající se podnikání • marketing – marketing a public relations, reklama, reklamní agentury 	<p>Člověk a svět práce</p> <p>MeV Mediální produkty a jejich významy (rozbor aktuálního zpravodajství) Uživatelé (formulace názorů)</p> <p>OSV Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (znám sám sebe, umím odhadnout své schopnosti) Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů (posouzení organizačních schopností a dovedností, jak zvládám řešení problémů) Spolupráce a soutěž (osobnostní předpoklady pro spolupráci, přijímání názorů druhých)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • objasní základní principy fungování systému příjmů a výdajů státu • rozlišuje základní typy daní, rozlišuje, na které jeho činnosti se zdaňovací povinnost vztahuje 	<p>Národní hospodářství a úloha státu v ekonomice</p> <ul style="list-style-type: none"> • fiskální politika – státní rozpočet, daňová soustava • monetární politika ČNB – inflace, kurs měny, zahraniční platební bilance, HDP • sociální politika – důchodový systém, systém sociálních 	<p>Člověk a svět práce</p> <p>MeV Účinky mediální produkce a vliv médií (vliv médií na každodenní život)</p>

<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí podstatu inflace a její důsledky na příjmy obyvatelstva, vklady a úvěry, dlouhodobé finanční plánování a uvede příklady, jak se důsledkům inflace bránit uvede, jakým způsobem podá daňové přiznání především k dani z příjmu, jak provede základní výpočty daní a zjistí výši sociálního a zdravotního pojištění objasní funkci podpory v nezaměstnanosti objasní funkci úřadů práce a personálních agentur vyhledá informace o zaměstnání a rekvalifikaci v různých typech médií uvede postup, jak vypočítá životní minimum své domácnosti, a zažádá o sociální dávku, na niž má nárok na základě aktuálních mediálních informací posoudí vliv nejdůležitějších ekonomických ukazatelů (inflace, úroveň HDP, míra nezaměstnanosti) na změny v životní úrovni občanů 	<p>dávek, životní minimum, nezaměstnanost, státní politika zaměstnanosti</p>	<p>OSV Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů (odhadují své možnosti v rozhodování a při volbě) Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (rozumím sám sobě)</p>
<ul style="list-style-type: none"> objasní funkci ČNB a její vliv na činnost komerčních bank zvolí optimální způsob financování svých osobních potřeb (spoření, úvěr, splátky, leasing) uvede principy vývoje ceny akcií a možnosti forem investic do cenných papírů využívá moderní formy bankovních služeb, včetně moderních informačních a telekomunikačních technologií ovládá způsoby bezhotovostního platebního styku používá nejběžnější platební nástroje, smění peníze za použití kursovního listku rozliší pravidelné a nepravidelné příjmy a výdaje a na základě toho sestaví rozpočet domácnosti navrhne, jak řešit schodkový rozpočet a jak naložit s přebytkovým rozpočtem domácnosti na příkladu vysvětlí, jak uplatňovat práva spotřebitele (při nákupu zboží a služeb, včetně produktů finančního trhu) navrhne způsoby, jak využít volné finanční prostředky (spoření, produkty se státním příspěvkem, cenné papíry, nemovitosti aj.), vybere nejvýhodnější produkt pro investování volných finančních prostředků a vysvětlí proč vybere nejvýhodnější úvěrový produkt s ohledem na své potřeby 	<p>Finance</p> <ul style="list-style-type: none"> bankovní soustava – ČNB a komerční banky, specializované finanční instituce, moderní formy bankovníctví peníze – funkce peněz, formy platebního styku v tuzemské i zahraniční měně, cenné papíry, akcie, burza hospodaření domácnosti – rozpočet domácnosti, typy rozpočtu a jejich rozdíly, tok peněz v domácnosti, spotřební výdaje, práva spotřebitele, předpisy na ochranu spotřebitele finanční produkty – způsoby využití přebytku finančních prostředků, spořicí a investiční produkty, další způsoby investování peněz řešení nedostatku finančních prostředků, úvěrové produkty, leasing, úrokové sazby, RPSN pojištění 	<p>Člověk a svět práce</p> <p>OSV Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů (odhadují své možnosti)</p>

<p><i>a zdůvodní svou volbu, posoudí způsoby zajištění úvěru a vysvětlí, jak se vyvarovat předlužení</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>vysvětlí způsoby stanovení úrokových sazeb a rozdíl mezi úrokovou sazbou a RPSN</i> • <i>vybere nejvýhodnější pojistný produkt s ohledem na své potřeby</i>		
---	--	--

5.2.9 Fyzika

5.2.9.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

ročník	kvinta /1. ročník	sexta /2. ročník	septima /3. ročník	oktáva /4. ročník
hodinová dotace	3	2	3	–

Fyzika jako vyučovací předmět realizuje obsah vzdělávacího oboru Fyzika, který je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda RVP G.

V rámci předmětu jsou realizovány některé okruhy průřezových témat Osobnostní a sociální výchova a Environmentální výchova RVP G.

Na předmět navazuje volitelný předmět Fyzikální seminář.

Výuka probíhá převážně v odborných učebnách. V septimě a ve 3. ročníku je jedna hodina týdně věnována řešení příkladů nebo laboratorním cvičením a třída se obvykle dělí na skupiny. Náměty laboratorních prací lze vybírat z následujících:

- měření délek
- určení reakční doby studenta
- určení hustoty pevné nebo kapalné látky z naměřené hmotnosti a objemu
- experimentální studium rovnoměrně zrychleného pohybu tělesa
- měření smykové třecí síly a valivého odporu
- určení tíhového zrychlení
- měření hustoty kapaliny užitím Archimédova zákona
- přibližné určení průměru molekuly kyseliny olejové
- určení měrné tepelné kapacity směšovacími kalorimetrem a tepelné kapacity kalorimetru
- určení povrchového napětí
- určení hmotnosti tělesa mechanickým oscilátorem
- ověření vztahu pro periodu matematického kyvadla
- měření rychlosti zvuku otevřeným rezonátorem
- měření proudu a napětí
- měření odporu rezistoru různými metodami
- závislost svorkového napětí zdroje elektrického proudu v obvodu, určení elektromotorického napětí
- určení indukčnosti cívky pomocí střídavého proudu
- určení voltampérové charakteristiky polovodičové diody
- měření ohniskové vzdálenosti čočky

- měření vlnové délky světla
- měření indexu lomu

V případě materiálních změn školy lze zvolit aktuální námět.

Výuka je také doplněna odbornými exkurzemi.

Všechny obory vzdělávací oblasti Člověk a příroda mají mnoho společného jak svým zaměřením na zkoumání přírody a zákonitostí, kterými se přírodní jevy řídí, tak i v poznávacích empirických metodách. Kromě těchto vzájemných vazeb se uplatňují vazby s matematikou.

Fyzika vede žáky k orientaci v životě, k celistvosti jeho chápání. Žáci poznávají složitosti světa kolem sebe, je jim nabízena možnost pochopit souvislosti mezi přírodou a lidskými činnostmi. Bez výuky fyziky není možné, aby žáci pronikli hlouběji do podstaty nejen fyzikálních jevů, ale i jevů nefyzikální povahy.

Zájemcům je nabízena možnost rozvíjet a uplatňovat své poznatky v rámci FO a jiných fyzikálních soutěží.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- Učitel umožňuje žákům osvojit si obecně užívané termíny, symboly a znaky.
- Učitel zařazuje problémové úlohy a reálné příklady z praxe.
- Učitel prostřednictvím vhodně volených zadání umožňuje žákům poznat smysl osvojovaných postupů pro běžný život.
- Učitel učí žáky pracovat v týmu i samostatně experimentovat, porovnávat dosažené výsledky a z úspěchů i chyb čerpat poučení pro další práci.

Kompetence k řešení problémů:

- Učitel motivuje žáky k chápání významu kontroly dosažených výsledků a ke zhodnocení, zda dosažený výsledek je reálný.
- Učitel učí žáky rozlišit fyzikální model od reality a posoudit, kdy lze využitím modelu danou situaci zjednodušit.
- Učitel zařazuje problémové úlohy, které žáci řeší z více hledisek.
- Učitel vede žáky k používání vlastních postupů při řešení problémů.
- Učitel učí žáky získávat informace potřebné k dosažení cíle.

Kompetence komunikativní:

- Učitel vyžaduje používání odborné terminologie.
- Učitel učí žáky rozumět různým typům grafů.
- Učitel podporuje komunikaci žáků při řešení problémů.
- Učitel dbá, aby žáci jasně a srozumitelně formulovali svoje myšlenky v ústním i písemném projevu.

Kompetence sociální a personální:

- Učitel podporuje práci v týmu, stanovuje pravidla pro práci skupiny i samostatnou práci a dbá na jejich dodržování.
- Učitel vede žáky k toleranci k jiným názorům.

Kompetence občanské:

- Učitel motivuje svou důsledností žáky k zodpovědnému plnění úkolů, povinností a k odpovědnosti za domácí přípravu.
- Učitel kladným hodnocením a povzbuzováním podporuje snahu žáků.
- Učitel orientačním zkoušením a testy ověřuje soustavnou přípravu žáků na výuku.

Kompetence k podnikavosti:

- Učitel vede žáky ke kritickému přístupu k dosaženým výsledkům, učí je stanovovat si kritéria hodnocení vlastní práce.
- Učitel vede žáky k dodržování pravidel hygieny a bezpečnosti práce.

5.2.9.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Název předmětu: Fyzika		Ročník: kvinta / 1. ročník
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY POZNÁMKY
Žák:		
<ul style="list-style-type: none"> měří vybrané fyzikální veličiny vhodnými metodami, zpracuje a vyhodnotí výsledky měření rozliší skalární veličiny od vektorových a využívá je při řešení fyzikálních problémů a úloh 	Fyzikální veličiny a jejich měření <ul style="list-style-type: none"> soustava fyzikálních veličin a jednotek – Mezinárodní soustava jednotek (SI) absolutní a relativní odchylka měření 	
<ul style="list-style-type: none"> užívá základní kinematické vztahy při řešení problémů a úloh o pohybech rovnoměrných a rovnoměrně zrychlených (zpomalených) 	Kinematika hmotného bodu <ul style="list-style-type: none"> vztažná soustava hmotný bod poloha a změna polohy tělesa rychlost a zrychlení hmotného bodu 	
<ul style="list-style-type: none"> určí v konkrétních případech síly působící na těleso a jejich výslednici využívá Newtonovy pohybové zákony k předvídání pohybu těles využívá zákon zachování hybnosti 	Dynamika hmotného bodu a soustavy hmotných bodů <ul style="list-style-type: none"> hmotnost a síla první, druhý a třetí Newtonův pohybový zákon třetí síla inerciální soustava hybnost tělesa 	
<ul style="list-style-type: none"> využívá zákony zachování některých důležitých fyzikálních veličin při řešení problémů a úloh 	Mechanická práce a mechanická energie <ul style="list-style-type: none"> práce, výkon, energie souvislost změny mechanické energie s prací zákony zachování hmotnosti, hybnosti a energie 	EV Člověk a životní prostředí (zdroje energie)
<ul style="list-style-type: none"> řeší úlohy o pohybu těles v centrálním a homogenním gravitačním poli 	Gravitační pole <ul style="list-style-type: none"> gravitační a tíhová síla gravitační pole 	

<ul style="list-style-type: none"> určí v konkrétních situacích momenty sil a jejich výslednici určí v konkrétních situacích výslednici rovnoběžných sil rozloží graficky sílu na složky 	Mechanika tuhého tělesa <ul style="list-style-type: none"> moment síly skládání sil rozklad síly na složky 	
<ul style="list-style-type: none"> využívá poznatky o zákonitostech tlaku v kapalinách při řešení konkrétních praktických problémů 	Mechanika kapalin a plynů <ul style="list-style-type: none"> tlaková síla, tlak 	
<ul style="list-style-type: none"> objasní souvislost mezi vlastnostmi látek různých skupenství a jejich vnitřní strukturou 	Základní poznatky molekulové fyziky a termodynamiky <ul style="list-style-type: none"> kinetická teorie látek – charakter pohybu a vzájemných interakcí částic v látkách různých skupenství termodynamická teplota 	
<ul style="list-style-type: none"> aplikuje s porozuměním termodynamické zákony při řešení konkrétních fyzikálních úloh 	Vnitřní energie, teplo a práce <ul style="list-style-type: none"> vnitřní energie a její změna teplo první a druhý termodynamický zákon měrná tepelná kapacita různé způsoby přenosu vnitřní energie v rozličných systémech 	
<ul style="list-style-type: none"> využívá stavovou rovnici ideálního plynu stálé hmotnosti při předvídání stavových změn plynu 	Struktura a vlastnosti plynného skupenství látek <ul style="list-style-type: none"> stavová rovnice pro ideální plyn 	
Ročník: sexta / 2. ročník		
<ul style="list-style-type: none"> analyzuje vznik a průběh procesu pružné deformace pevných těles 	Struktura a vlastnosti pevných látek <ul style="list-style-type: none"> normálové napětí Hookův zákon součinitel teplotní roztažnosti pevných látek 	
<ul style="list-style-type: none"> porovná zákonitosti teplotní roztažnosti pevných těles a kapalin a využívá je k řešení praktických problémů 	Struktura a vlastnosti kapalin <ul style="list-style-type: none"> povrchové napětí kapaliny kapilární jevy součinitel teplotní roztažnosti kapalin 	

<ul style="list-style-type: none"> • analyzuje příklady změn skupenství 	Změny skupenství <ul style="list-style-type: none"> • skupenské a měrné skupenské teplo 	
<ul style="list-style-type: none"> • objasní rozdíl mezi vlastním a nuceným kmitáním oscilátoru 	Kmitání mechanického oscilátoru <ul style="list-style-type: none"> • kmitání mechanického oscilátoru – jeho perioda a frekvence • síla pružnosti 	
<ul style="list-style-type: none"> • objasní procesy vzniku, šíření, odrazu a interference mechanického vlnění 	Mechanické vlnění <ul style="list-style-type: none"> • postupné vlnění • stojaté vlnění • vlnová délka a rychlost vlnění 	
<ul style="list-style-type: none"> • pro ochranu sluchu využívá poznatky o vlastnostech zvuku 	Zvukové vlnění <ul style="list-style-type: none"> • zvuk • hlasitost a intenzita zvuku 	OSV Sociální komunikace (respektování a vnímání práv druhých)
<ul style="list-style-type: none"> • porovná účinky elektrického pole na vodič a izolant 	Elektrický náboj a elektrické pole <ul style="list-style-type: none"> • elektrický náboj a jeho zachování • intenzita elektrického pole • elektrické napětí • kondenzátor 	
<ul style="list-style-type: none"> • aplikuje poznatky o mechanismech vedení elektrického proudu v kovech při analýze chování kovů v elektrických obvodech • využívá Ohmův zákon při řešení praktických problémů 	Elektrický proud v kovech <ul style="list-style-type: none"> • elektrický proud jako veličina • elektrický odpor • Ohmův zákon pro část obvodu i uzavřený obvod • elektrická energie a výkon stejnosměrného proudu 	
Ročník: septima / 3. ročník		
<ul style="list-style-type: none"> • aplikuje poznatky o mechanismech vedení elektrického proudu v polovodičích při analýze chování polovodičových prvků v elektrických obvodech 	Elektrický proud v polovodičích <ul style="list-style-type: none"> • vlastní a příměrová vodivost polovodičů • polovodičová dioda 	
<ul style="list-style-type: none"> • aplikuje poznatky o mechanismech vedení elektrického proudu v kapalinách při analýze chování kapalných těles v elektrických obvodech 	Elektrický proud v kapalinách <ul style="list-style-type: none"> • elektrolyt, elektrolyza 	

<ul style="list-style-type: none"> • aplikuje poznatky o mechanismech vedení elektrického proudu v plynech při analýze chování plynných těles v elektrických obvodech 	Elektrický proud v plynech <ul style="list-style-type: none"> • samostatný a nesamostatný výboj 	
<ul style="list-style-type: none"> • objasní využití magnetických materiálů v technické praxi 	Stacionární magnetické pole <ul style="list-style-type: none"> • magnetické pole magnetů a vodičů s proudem 	
<ul style="list-style-type: none"> • využívá zákon elektromagnetické indukce k řešení problémů 	Nestacionární magnetické pole <ul style="list-style-type: none"> • elektromagnetická indukce • indukované napětí 	
<ul style="list-style-type: none"> • objasní význam základních pojmů 	Střídavý proud <ul style="list-style-type: none"> • harmonické střídavé napětí a střídavý proud • frekvence střídavého napětí a proudu • výkon střídavého proudu 	
<ul style="list-style-type: none"> • využívá zákon elektromagnetické indukce k objasnění funkce elektrických zařízení 	Střídavý proud v energetice <ul style="list-style-type: none"> • generátor střídavého proudu • elektromotor • transformátor 	
<ul style="list-style-type: none"> • využívá zákony šíření světla při řešení praktických úloh 	Základní pojmy <ul style="list-style-type: none"> • šíření a rychlost světla v různých prostředích • optické spektrum • zákon odrazu a lomu světla • index lomu 	
<ul style="list-style-type: none"> • využívá zákony šíření světla v prostředí k určování vlastností zobrazení předmětů jednoduchými optickými systémy 	Zobrazování optickými soustavami <ul style="list-style-type: none"> • zobrazení odrazem na rovinném a kulovém zrcadle • zobrazení lomem na tenkých čočkách • zorný úhel • oko jako optický systém • lupa 	
<ul style="list-style-type: none"> • využívá zákony šíření světla k objasnění interference světla 	Vlnová optika <ul style="list-style-type: none"> • interference světla 	

<ul style="list-style-type: none"> • porovná šíření různých druhů elektromagnetického vlnění v rozličných prostředích 	Elektromagnetické záření a jeho energie <ul style="list-style-type: none"> • elektromagnetická vlna • spektrum elektromagnetického záření 	
<ul style="list-style-type: none"> • objasní rozdíl mezi klasickou a relativistickou fyzikou 	Speciální teorie relativity <ul style="list-style-type: none"> • stálost rychlosti světla v inerciálních soustavách a některé důsledky této zákonitosti 	
<ul style="list-style-type: none"> • využívá poznatky o kvantování energie záření k řešení fyzikálních problémů 	Pohyb v mikrosvětě <ul style="list-style-type: none"> • kvanta a vlny • foton a jeho energie • korpuskulárně vlnová povaha záření a mikročástic 	
<ul style="list-style-type: none"> • využívá poznatky o kvantování energie mikročástic k řešení fyzikálních problémů 	Atomová fyzika <ul style="list-style-type: none"> • kvantování energie elektronů v atomu • spontánní a stimulovaná emise • laser 	
<ul style="list-style-type: none"> • posoudí jadernou přeměnu z hlediska vstupních a výstupních částic i energetické bilance • využívá zákon radioaktivní přeměny k předvídání chování radioaktivních látek • navrhne možné způsoby ochrany člověka před nebezpečnými druhy záření 	Jaderná fyzika <ul style="list-style-type: none"> • jaderná energie • syntéza a štěpení jader atomů • řetězová reakce • jaderný reaktor 	EV Člověk a životní prostředí (zdroje energie, klady a zápory jejich využití)

5.2.10 Chemie

5.2.10.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

ročník	kvinta /1. ročník	sexta /2. ročník	septima /3. ročník	oktáva /4. ročník
hodinová dotace	2	3	2	–

Chemie jako vyučovací předmět realizuje obsah vzdělávacího oboru Chemie, který je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda RVP G, a část obsahu vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví vzdělávací oblasti Člověk a zdraví RVP G.

V rámci předmětu jsou realizovány některé tematické okruhy průřezového tématu Environmentální výchova RVP G.

Na předmět navazuje volitelný předmět Chemický seminář.

Výuka probíhá převážně v odborných učebnách. V sextě a ve 2. ročníku je třída při zařazování laboratorních prací v rámci probíraného tématu obvykle rozdělena do skupin a pracuje v chemické laboratoři. Náměty laboratorních prací lze vybírat z následujících:

- bezpečnost práce v laboratoři, řády
- oddělování složek směsí
- metody dělení směsí
- prvky 1. a 2. A skupiny
- vodík, kyslík
- prvky 5. a 4. A skupiny
- prvky 5. a 6. A skupiny
- prvky 7. A skupiny
- roztoky a jejich příprava
- výpočty – roztoky, příprava
- neutralizace, titrace
- chemická kinetika
- názvosloví komplexních sloučenin
- příprava a vlastnosti činidel
- názvosloví nasycených uhlovodíků
- názvosloví nenasycených uhlovodíků
- analytická chemie
- plamenové reakce
- chromatografie
- ověřování chemických postupů v chemickém průmyslu

V případě materiálních změn školy lze zvolit aktuální námět.

Výuka je doplněna odbornými exkurzemi.

Chemie vede žáky k pochopení hmotné podstaty světa. Cílem je porozumění zákonitostem, jimiž se řídí sdružování atomů, iontů a molekul ve složitější celky, jejich přeměny a změny vnitřních struktur. Žáci se učí chemizaci v životě. Bez výuky chemie je problematické zvládnout běžné životní situace, jako je bezpečné používání výrobků chemického průmyslu, léčiv, nakládání s odpady, je také obtížné vysvětlit si četné přírodní jevy. Předmět má tedy všeobecně vzdělávací funkci s akcentem na logické myšlení.

Zájemcům je nabízena možnost rozvíjet a uplatňovat své poznatky v rámci ChO a různých přírodovědně zaměřených projektů.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- Učitel učí žáky vyhledávat, třídit, kombinovat, propojovat, zpracovávat a používat informace z různých zdrojů.
- Učitel umožňuje žákům osvojit si obecně užívané termíny, symboly a znaky.
- Učitel umožňuje poznat prostřednictvím vhodně volených zadání smysl osvojovaných postupů pro běžný život.
- Učitel učí žáky pracovat v týmu i samostatně experimentovat a porovnávat dosažené výsledky.

Kompetence k řešení problémů:

- Učitel učí žáky využívat a kombinovat znalosti z různých předmětů při řešení problémů.
- Učitel usiluje o účelné uplatnění získaných dovedností v praxi.
- Učitel motivuje žáky k chápání významu kontroly dosažených výsledků.
- Učitel zařazuje problémové úlohy, žák řeší úlohu z více hledisek.
- Učitel vede žáky k používání vlastních postupů při řešení problémů.

Kompetence komunikativní:

- Učitel vede žáky k pochopení čteného textu.
- Učitel vyžaduje používání odborné terminologie.
- Učitel učí žáky porozumět různým typům grafů.
- Učitel podporuje komunikaci žáků při řešení problémů.

Kompetence sociální a personální:

- Učitel podporuje práci v týmu, stanovuje pravidla pro práci skupiny i samostatnou práci a dbá na jejich dodržování.
- Učitel vede žáky k toleranci k jiným názorům.

Kompetence občanské:

- Učitel zapojuje žáky do ochrany a péče o životní prostředí.
- Učitel motivuje svou důsledností žáky k zodpovědnému plnění úkolů, povinností a k odpovědnosti za domácí přípravu.

Kompetence k podnikavosti:

- Učitel učí žáky přistupovat kriticky k výsledkům, kterých dosáhli, učí je stanovovat si kritéria hodnocení vlastní práce.
- Učitel vyžaduje při každé praktické činnosti dodržování předepsaných postupů, na kterých žák nesmí bez povolení nic měnit, především z důvodu bezpečnosti.
- Učitel vyžaduje předem zpracování nebo vyhledání postupů při pokusech, znalost R- a S- vět u látek, se kterými provádí pokus, a společně se žáky vybírá nejjednodušší a nejbezpečnější postup.

5.2.10.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Název předmětu: Chemie		Ročník: kvinta / 1. ročník
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY POZNÁMKY
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> využívá odbornou terminologii při popisu látek a vysvětlování chemických dějů předvídá vlastnosti prvků a jejich chování v chemických procesech na základě poznatků o periodické soustavě prvků využívá znalosti o částicové struktuře látek a chemických vazbách k předvídání některých fyzikálněchemických vlastností látek a jejich chování v chemických reakcích provádí chemické výpočty a uplatňuje je při řešení praktických problémů 	<p>Obecná chemie</p> <ul style="list-style-type: none"> bezpečnost práce v chemii klasifikace a struktura látek (pojmy atom, molekula, ion, prvek, izotop, nuklid, sloučenina) názvosloví anorganických sloučenin stavba atomu (jádro, obal, orbital, kvantová čísla, pravidla o zaplňování orbitalů, přirozená a umělá radioaktivita) periodická soustava prvků (skupiny, periody, elektronová konfigurace) chemická vazba (kovalentní, polární, nepolární, iontová, koordinačně-kovalentní, kovová, slabé interakce) soustavy látek a jejich složení chemické reakce teorie kyselin a zásad (pojmy kyselina a zásada, amfoterní látka, neutralizace, pH) veličiny a výpočty v chemii 	<p>Geologie – složení a struktura Země M – logaritmus F – kvantová čísla, radioaktivita</p>
<ul style="list-style-type: none"> využívá názvosloví anorganické chemie při popisu sloučenin charakterizuje významné zástupce prvků a jejich sloučeniny, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí předvídá průběh typických reakcí anorganických sloučenin využívá znalosti základů kvalitativní a kvantitativní analýzy k pochopení jejich praktického významu v anorganické chemii 	<p>Anorganická chemie</p> <ul style="list-style-type: none"> vodík a jeho sloučeniny (LP druhý ročník) s-prvky a jejich sloučeniny (LP druhý ročník) p-prvky a jejich sloučeniny (LP druhý ročník) surovinové zdroje vzduch voda 	<p>Geologie – složení a struktura Země</p> <p>EV Člověk a životní prostředí (surovinové zdroje)</p> <p>Z – hydrosféra, litosféra, atmosféra</p>

Ročník: sexta / 2. ročník		
<ul style="list-style-type: none"> využívá názvosloví anorganické chemie při popisu sloučenin charakterizuje významné zástupce prvků a jejich sloučeniny, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí předvídá průběh typických reakcí anorganických sloučenin 	<p>Anorganická chemie</p> <ul style="list-style-type: none"> d-prvky a jejich sloučeniny (LP) f-prvky a jejich sloučeniny (LP) surovinové zdroje průmyslová výroba a životní prostředí (LP) průmyslová výroba v ČR rychlost chemických reakcí a chemická rovnováha tepelné změny při chemických reakcích (endotermický a exotermický děj, termochemické zákony) 	<p>EV Člověk a životní prostředí (surovinové zdroje) Životní prostředí regionu a České republiky (průmyslová výroba)</p>
<ul style="list-style-type: none"> zhodnotí vlastnosti atomu uhlíku významné pro strukturu organických sloučenin aplikuje pravidla systematického názvosloví organické chemie při popisu sloučenin s možností využití triviálních názvů charakterizuje základní skupiny organických sloučenin a jejich významné zástupce, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí aplikuje znalosti o průběhu organických reakcí na konkrétních příkladech využívá znalosti základů kvalitativní a kvantitativní analýzy k pochopení jejich praktického významu v organické chemii 	<p>Organická chemie</p> <ul style="list-style-type: none"> úvod do organické chemie (vlastnosti organických sloučenin, vzorce, názvosloví, izomerie, reakce, štěpení vazby) (LP) uhlovodíky a jejich klasifikace (LP) alkany a cykloalkany – konformace, SR (LP) alkeny – izomerie, AE, Markovnikovo pravidlo, polymerace (LP) alkadieny – polymerace alkyny (LP) areny – aromatický charakter, delokalizace elektronů, SE 	<p>EV Člověk a životní prostředí (využití uhlovodíků) Životní prostředí regionu a České republiky (nakládání s odpady)</p> <p>Z – ropa M – kombinatorika</p>
Ročník: septima / 3. ročník		
<ul style="list-style-type: none"> aplikuje pravidla systematického názvosloví organické chemie při popisu sloučenin s možností využití triviálních názvů charakterizuje základní skupiny organických sloučenin a jejich významné zástupce, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí aplikuje znalosti o průběhu organických reakcí na konkrétních příkladech využívá znalosti základů kvalitativní a kvantitativní analýzy k pochopení jejich praktického významu v organické chemii zaujímá odmitavé postoje k některým formám rizikového chování 	<p>Organická chemie</p> <ul style="list-style-type: none"> deriváty uhlovodíků (halogenderiváty, nitrosloučeniny, aminosloučeniny, alkoholy a fenoly, ethery, aldehydy a ketony, karboxylové kyseliny, funkční a substituční deriváty karboxylových kyselin) heterocyklické sloučeniny syntetické makromolekulární látky léčiva, pesticidy, barviva, detergenty <p><i>výroba, držení a zprostředkování nelegálních návykových látek, návykové látky a bezpečnost v dopravě</i></p>	<p>Výchova ke zdraví – únik nebezpečných látek do životního prostředí</p> <p>B – léčiva, aminokyseliny Zsv – drogy Ev Člověk a životní prostředí (nakládání s odpady, likvidace léčiv) Výchova ke zdraví</p>

<ul style="list-style-type: none"> • objasní strukturu jednotlivých sloučenin, jmenuje významné zástupce • objasní strukturu a funkci sloučenin nezbytných pro důležité chemické procesy probíhající v organismech • charakterizuje základní metabolické procesy a jejich význam 	<p>Biochemie</p> <ul style="list-style-type: none"> • lipidy a izoprenoidy • sacharidy • bílkoviny • nukleové kyseliny • enzymy, vitamíny a hormony 	<p>B – trávení, metabolismus, genetika, nukleové kyseliny</p>
---	---	---

5.2.11 Biologie a geologie

5.2.11.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

ročník	kvinta /1. ročník	sexta /2. ročník	septima /3. ročník	oktáva /4. ročník
hodinová dotace	3	2	2	1

Biologie a geologie jako vyučovací předmět realizuje obsah vzdělávacího oboru Biologie, který je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda RVP G, většinu obsahu vzdělávacího oboru Geologie, který je také součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda RVP G, a část obsahu vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví vzdělávací oblasti Člověk a zdraví RVP G.

V rámci předmětu jsou realizovány některé tematické okruhy průřezových témat Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a Environmentální výchova RVP G.

Na předmět navazuje volitelný předmět Biologický seminář.

Výuka probíhá převážně v odborných učebnách. V kvintě a v 1. ročníku při zařazování praktických cvičení či laboratorních prací je třída v jedné hodině týdně obvykle rozdělena do skupin. Náměty laboratorních prací lze vybírat z následujících:

- bezpečnost práce, řády
- práce s mikroskopem, lupou
- stavba rostlinné buňky
- osmotické jevy v buňce
- fotosyntéza
- látkové složení rostlinného těla
- pletiva rostlin
- stavba vegetativních orgánů rostlin
- stavba generativních orgánů rostlin
- poznávání rostlin
- mikrobiologie (bakterie, houby, řasy)
- poznávání živočichů
- stavba ptačího pera
- stavba těla bezobratlých
- morfologie a fyziologie lidského těla
- vlastnosti a poznávání hornin a nerostů

V případě materiálních změn školy lze zvolit aktuální námět.

Výuka je doplněna odbornými exkurzemi, případně besedami s odborníky.

Biologie a geologie umožňuje žákům získat základní poznatky, dovednosti a přehled v oboru, takže se dokáží orientovat v problematice přírodních věd. Během čtyřletého studia se žáci postupně seznamují s učivem geologie, obecné biologie (zejména biologie buňky) a genetiky, mikrobiologie, biologie rostlin, hub a živočichů (systematické biologie), etologie, biologie člověka a ekologie. Cílem předmětu je vytvořit u žáků pozitivní vztah k životu, živým organismům a jejich společenstvům s důrazem na zodpovědnost za své zdraví a za životní prostředí.

V biologii se žáci učí pracovat s literaturou, vyhledávat informace a orientovat se v textu, rozvíjet logické myšlení, chápat souvislosti a dále akceptovat a využít vzájemné prolínání biologie s dalšími vědními disciplínami (chemií, fyzikou, zeměpisem, matematikou, dějepisem atd.).

Žáci jsou vedeni k účasti na různých soutěžích s biologickou tematikou.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- Učitel učí žáky získávat informace potřebné k dosažení cíle – vyhledávat, třídit, propojovat, zpracovávat a používat informace z různých zdrojů.
- Učitel umožňuje žákům osvojit si obecně užívané odborné termíny.
- Učitel učí žáky klást si otázky a na příkladech z praxe se snaží žákům ukázat smysl učení a vytvořit pozitivní vztah k němu.
- Učitel svými nároky a prověřováním znalostí vede žáky k soustavnému učení.
- Učitel rozvíjí zadáváním rozsáhlejších témat schopnost žáků naučit se větší množství látky najednou.

Kompetence k řešení problémů:

- Učitel vede žáky k samostatnosti při řešení problémů, zároveň jim umožňuje používat vlastní postupy řešení.
- Učitel klade důraz na využívání dříve získaných znalostí a hledání souvislostí s jinými vyučovacími předměty a obory.

Kompetence komunikativní:

- Učitel vyžaduje používání odborné terminologie.
- Učitel umožňuje samostatný projev žáka (zkoušení, představení projektu nebo referátu), přitom dbá na přesné a spisovné vyjadřování.
- Učitel rozvíjí komunikaci se žáky, někdy umožňuje komunikaci žáků ve skupině.
- Učitel podporuje práci s učebnicí, odbornou literaturou, internetem atd.
- Učitel nabádá žáky ke kritickému přístupu k získaným informacím, učí žáky nepřijímat informace pasivně, ale vytvořit si vlastní názor.

Kompetence sociální a personální:

- Učitel stanovuje pravidla pro práci ve skupině i samostatnou práci a dbá na jejich dodržování.

- Slušným chováním a vystupováním na veřejnosti dává učitel žákům dobrý příklad.

Kompetence občanské:

- Učitel vychovává žáky k respektování názorů druhých lidí a ke kulturně vedenému dialogu.
- Učitel motivuje svou důsledností žáky k zodpovědnému plnění úkolů, povinností a odpovědnosti za domácí přípravu.
- Učitel objasňuje žákům vztah člověka k přírodě a vede je k odpovědnosti za stav životního prostředí.

Kompetence k podnikavosti:

- Učitel učí žáky používat mikroskopickou techniku a zpracovávat protokoly.
- Učitel vede žáky k dodržování pravidel hygieny a ochrany zdraví při práci.

5.2.11.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Název předmětu: Biologie a geologie		Ročník: kvinta / 1. ročník
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY POZNÁMKY
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> odliší živé soustavy od neživých na základě jejich charakteristických vlastností vysvětlí význam diferenciacce a specializace buněk pro mnohobuněčné organismy objasní stavbu a životní projevy eukaryotních a prokaryotních buněk a funkci jejich strukturních složek 	<p>Obecná biologie</p> <ul style="list-style-type: none"> předmět biologie, biologické vědy, metody vědecké práce obecné vlastnosti živých organismů chemické složení buněk typy buněk (prokaryotní a eukaryotní) stavba a funkce eukaryotní buňky, příjem a výdej látek buňkou, metabolismus a množení buněk 	<p>EV Problematika vztahů organismů a prostředí (jak probíhá tok energie a látek v organismech, jak ovlivňuje prostředí organismy, které v něm žijí)</p> <p>Ch, F – organické a anorganické látky, biochemie, termodynamika, přeměny energií, záření, elektrický náboj atd.</p>
<ul style="list-style-type: none"> popíše stavbu rostlinného těla, stavbu a funkci rostlinných pletiv a orgánů posoudí vliv životních podmínek na stavbu a funkci rostlinného těla 	<p>Morfologie cévnatých rostlin</p> <ul style="list-style-type: none"> pletiva rostlin vegetativní orgány: kořen, stonek, list generativní orgány: květ (způsoby opylení), semeno, plod rozšiřování semen a plodů rostliny a prostředí 	<p>EV Problematika vztahů organismů a prostředí (jak ovlivňuje prostředí organismy, které v něm žijí)</p>
<ul style="list-style-type: none"> charakterizuje bakterie z ekologického, zdravotnického a hospodářského hlediska charakterizuje viry jako nebuněčné soustavy zhodnotí pozitivní a negativní význam virů zhodnotí způsoby ochrany proti bakteriálním a virovým onemocněním a metody jejich léčby 	<p>Biologie bakterií a virů</p> <ul style="list-style-type: none"> stavba a funkce prokaryotní (bakteriální) buňky přehled a význam bakterií stavba, funkce a význam virů 	<p>EV Problematika vztahů organismů a prostředí (jak ovlivňuje prostředí organismy, které v něm žijí)</p>
<ul style="list-style-type: none"> charakterizuje protista z ekologického, zdravotnického a hospodářského hlediska 	<p>Protistologie</p> <ul style="list-style-type: none"> prvoci a další jednobuněčná eukarya (stavba a funkce protist) 	

<ul style="list-style-type: none"> • objasní způsoby klasifikace organismů a vyjmenuje základní pravidla vědecké nomenklatury • odvodí hierarchii recentních organismů založenou na nejčastějších metodologických přístupech klasifikace (např. ze znalostí o evoluci organismů) 	<p>Systematická biologie</p> <ul style="list-style-type: none"> • taxonomie, vědecké názvosloví • přehled systému organismů 	
<ul style="list-style-type: none"> • porovná společné a rozdílné vlastnosti stélkatých a cévnatých rostlin • objasní princip životních cyklů a způsoby rozmnožování rostlin • zhodnotí rostliny jako primární producenty biomasy a možnosti využití rostlin v různých odvětvích lidské činnosti • pozná a pojmenuje (s možným využitím různých informačních zdrojů) významné rostlinné druhy a uvede jejich ekologické nároky • zhodnotí problematiku ohrožených rostlinných druhů a možnosti jejich ochrany 	<p>Systém (evoluce) a poznávání rostlin, fyziologie rostlin</p> <ul style="list-style-type: none"> • fyziologie rostlin • stélkaté rostliny: řasy, mechorosty • cévnaté rostliny – systém • rostliny a prostředí 	<p>EV Problematika vztahů organismů a prostředí (jak ovlivňuje prostředí organismy, které v něm žijí) Člověk a životní prostředí (čím jsou významné organismy pro člověka, jaké jsou příčiny zániku některých druhů a jaké jsou formy jejich ochrany) F – fyzikální veličiny (teplo, tlak, elektrický náboj), vlastnosti látek (např. kapilární jevy) Ch – metabolismus sacharidů</p>
<ul style="list-style-type: none"> • pozná a pojmenuje (s možným využitím různých informačních zdrojů) významné zástupce hub a lišejníků • posoudí ekologický, zdravotnický a hospodářský význam hub a lišejníků 	<p>Biologie hub a lišejníků</p> <ul style="list-style-type: none"> • stavba a funkce hub • stavba a funkce lišejníků 	<p>EV Člověk a životní prostředí (čím jsou významné organismy pro člověka, jaké jsou příčiny zániku některých druhů a jaké jsou formy jejich ochrany)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje hlavní taxonomické jednotky živočichů a jejich významné zástupce • objasní principy základních způsobů rozmnožování a vývoj živočichů • pozná a pojmenuje (s možným využitím různých informačních zdrojů) významné živočišné druhy a uvede ekologické nároky • posoudí význam živočichů v přírodě a v různých odvětvích lidské činnosti • charakterizuje pozitivní a negativní působení živočišných druhů na lidskou populaci • zhodnotí problematiku ohrožených živočišných druhů a možnosti jejich ochrany 	<p>Biologie živočichů</p> <ul style="list-style-type: none"> • přehled systému (evoluce) živočichů • ontogeneze (popř. i teorie vzniku mnohobuněčnosti) • morfologie, anatomie a fyziologie živočichů • systém živočišných kmenů, poznávání významných zástupců • živočichové ve vztahu k prostředí 	<p>EV Problematika vztahů organismů a prostředí (jak ovlivňuje prostředí organismy, které v něm žijí) Člověk a životní prostředí (čím jsou významné organismy pro člověka, jaké jsou příčiny zániku některých druhů a jaké jsou formy jejich ochrany)</p>

Ročník: sexta / 2. ročník		
<ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje hlavní taxonomické jednotky živočichů a jejich významné zástupce • objasní principy základních způsobů rozmnožování a vývoj živočichů • pozná a pojmenuje (s možným využitím různých informačních zdrojů) významné živočišné druhy a uvede ekologické nároky • posoudí význam živočichů v přírodě a v různých odvětvích lidské činnosti • charakterizuje pozitivní a negativní působení živočišných druhů na lidskou populaci • zhodnotí problematiku ohrožených živočišných druhů a možnosti jejich ochrany 	<p>Biologie živočichů - dokončení</p> <ul style="list-style-type: none"> • přehled systému (evoluce) živočichů • morfologie, anatomie a fyziologie živočichů • systém živočišných kmenů, poznávání významných zástupců • živočichové ve vztahu k prostředí 	<p>EV</p> <p>Problematika vztahů organismů a prostředí (jak ovlivňuje prostředí organismy, které v něm žijí) Člověk a životní prostředí (čím jsou významné organismy pro člověka, jaké jsou příčiny zániku některých druhů a jaké jsou formy jejich ochrany)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje základní typy chování živočichů 	<p>Etologie</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • zařadí člověka do zoologického systému a (podle předloženého schématu) popíše a vysvětlí představy o původu a evoluci člověka • využívá znalosti o orgánových soustavách pro pochopení vztahů mezi procesy probíhajícími v lidském těle • popíše evoluci a adaptaci jednotlivých orgánových soustav • charakterizuje individuální vývoj člověka a posoudí faktory ovlivňující jej v pozitivním a negativním směru • <i>usiluje o pozitivní změny ve svém životě související s vlastním zdravím a zdravím druhých</i> • <i>orientuje se v problematice reprodukčního zdraví z hlediska odpovědnosti k budoucímu rodičovství</i> • <i>projevuje odolnost vůči výzvám k sebepoškozujícímu chování a rizikovému životnímu stylu</i> 	<p>Biologie člověka, fylogeneze orgánových soustav</p> <ul style="list-style-type: none"> • evoluce člověka, zařazení do systému • tkáně a soustavy, jejich fylogeneze (opěrná a pohybová soustava, soustavy látkové přeměny, regulační soustavy, rozmnožování) • <i>zdravá výživa – specifické potřeby podle věku, zdravotního stavu a profese</i> • <i>hygiena pohlavního styku, hygiena v těhotenství</i> • <i>péče o reprodukční zdraví – faktory ovlivňující plodnost; preventivní prohlídky; osvěta spojená s abúzem nikotinu, alkoholu, drog a sexuálně přenosnými chorobami</i> • mechanismus působení drog a nebezpečí při jejich zneužití • <i>metody asistované reprodukce, její biologické aspekty</i> • <i>civilizační choroby, poruchy příjmu potravy, choroby přenosné pohlavním stykem, HIV/AIDS, hepatitidy</i> 	<p>OSV</p> <p>Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů (péče o sebe sama, celková péče o vlastní zdraví)</p> <p>Výchova ke zdraví</p> <p>Ch – organické a anorganické látky, biochemie</p>
Ročník: septima / 3. ročník		
<ul style="list-style-type: none"> • využívá znalostí o genetických zákonitostech pro pochopení 	<p>Genetika</p> <ul style="list-style-type: none"> • stavba a funkce eukaryotní buňky 	<p>M – kombinatorika a pravděpodobnost, práce</p>

<p>rozmanitosti organismů</p> <ul style="list-style-type: none"> • analyzuje možnosti využití znalostí genetiky v běžném životě • porovná významné hypotézy o původu a vývoji živých soustav na Zemi 	<ul style="list-style-type: none"> • molekulární a buněčné základy dědičnosti • dědičnost a proměnlivost (obecná genetiky, mutace) • genetiky člověka • genetiky populací • přehled teorií o původu a vývoji života na Zemi, evoluce 	<p>s daty</p>
<ul style="list-style-type: none"> • využívá vybrané metody identifikace minerálů • určí nerostné složení a rozpozná strukturu běžných magmatických, sedimentárních a metamorfovaných hornin • analyzuje příčiny vnitřních a vnějších geologických procesů • analyzuje různé druhy poruch v litosféře • využívá geologickou mapu ČR k objasnění geologického vývoje regionů 	<p>Geologie 1</p> <ul style="list-style-type: none"> • zemské sféry – chemické, mineralogické a petrologické složení Země • geologické procesy v litosféře: magmatický proces – vznik magmatu a jeho tuhnutí, krystalizace minerálů z magmatu; zvětrávání a sedimentační proces – mechanické a chemické zvětrávání, srážení, sedimentace; metamorfní procesy – typy metamorfózy (kontaktní, regionální); deformace litosféry – mechanismus deskové tektoniky, křehká a plastická deformace geologických objektů, orogeneze, vývoj stavby pevnin a oceánů • mineralogie a petrologie – přehled hornin, minerály, vznik, ložiska, fyzikální a chemické vlastnosti minerálů, krystaly a jejich vnitřní stavba • geologická historie Země – geologická období vývoje Země, změny polohy kontinentů, evoluce bioty a prostředí; geologický vývoj regionu • geologická exkurze a práce v terénu 	<p>EV Problematika vztahů organismů a prostředí (jak ovlivňuje prostředí organismy, které v něm žijí) Člověk a životní prostředí (jak ovlivňuje člověk životní prostředí od počátku své existence po současnost)</p>
Ročník: oktáva / 4. ročník		
<ul style="list-style-type: none"> • používá správně základní ekologické pojmy • objasňuje základní ekologické vztahy • zhodnotí využitelnost různých druhů vod a posoudí možné způsoby efektivního hospodaření s vodou v příslušném regionu • určí základní vlastnosti vzorku půdního profilu a navrhne využitelnost a způsob efektivního hospodaření s půdou v daném regionu • posuzuje geologickou činnost člověka z hlediska možných dopadů na životní prostředí • posoudí význam a ekologické dopady těžby a zpracovatelských 	<p>Ekologie a Geologie 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní ekologické pojmy • podmínky života • organismy a prostředí • biosféra a její členění – společenstva, ekosystémy • voda – jako ekologický faktor, jako geologický činitel (geologické působení vody), povrchové vody (chemické složení, pH, hydrogeologický cyklus), podzemní vody (propustnost hornin, hydrogeologické systémy, chemické složení podzemních vod, ochrana podzemních vod) • půdy – vznik a vývoj, typy půd, význam 	<p>VMEGS Globální problémy, jejich příčiny a důsledky (životní prostředí a udržitelný rozvoj)</p> <p>EV Problematika vztahů organismů a prostředí (jak ovlivňuje prostředí organismy, které v něm žijí) Člověk a životní prostředí (jak ovlivňuje člověk životní prostředí od počátku své existence po současnost) Životní prostředí regionu a České republiky</p>

<p>technologií v daném regionu</p> <ul style="list-style-type: none"> vyhodnotí bezpečnost ukládání odpadů a efektivní využívání druhotných surovin v daném regionu 	<ul style="list-style-type: none"> interakce mezi přírodou a společností – nerostné suroviny a problémy jejich těžby, přístupy environmentální geologie, rekultivace a revitalizace krajiny 	<p>(současný stav ochrany přírody a krajiny v ČR)</p> <p>Z – životní prostředí (krajina, globální problémy, udržitelný život, ochrana přírody atd.), regiony</p>
--	--	--

5.2.12 Zeměpis

5.2.12.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

ročník	kvinta /1. ročník	sexta /2. ročník	septima /3. ročník	oktáva /4. ročník
hodinová dotace	2	2	–	1

Zeměpis jako vyučovací předmět realizuje obsah vzdělávacího oboru Geografie, který je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda RVP G, a část obsahu vzdělávacího oboru Geologie, který je také součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda RVP G.

V rámci předmětu jsou realizovány některé tematické okruhy průřezových témat Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova a Environmentální výchova RVP G.

Na předmět navazuje volitelný předmět Zeměpisný seminář.

Výuka probíhá obvykle ve specializované učebně. Je doplněna také geografickým pozorováním v bezprostředním okolí školy nebo exkurzemi ve vybraných vzdálenějších lokalitách.

Zeměpis studuje vztahy mezi člověkem a prostředím, uvádí žáky do hlavních přírodních, hospodářských a sociálních podmínek a seznamuje je se životem lidí v jednotlivých makroregionech i mikroregionech i v blízkém území místní krajiny. Umožňuje žákům orientovat se v současném světě a v problémech současného lidstva.

Žáci jsou vedeni k účasti v různých soutěžích zeměpisných znalostí a k samostatnému vyhledávání geografických aktualit.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- Učitel vede žáky k používání vhodné literatury, atlasů a map, internetu.

Kompetence k řešení problémů:

- Učitel umožňuje žákům řešit problémy na úrovni jejich znalostí, odpovídat na geografické otázky, žáci mohou zpracovat projekt se zeměpisnou tematikou.

Kompetence komunikativní:

- Učitel vede žáky, aby kvalitně prezentovali své znalosti, uskutečňuje a vede s žáky řízený dialog.

Kompetence sociální a personální:

- Učitel vede žáky k obhajobě vlastních názorů a úsudků.

Kompetence občanské:

Učitel klade důraz na mezipředmětové vztahy, na ochranu přírodního a životního prostředí.

5.2.12.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Název předmětu: Zeměpis		Ročník: kvinta / 1. ročník
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY POZNÁMKY
Žák: <ul style="list-style-type: none"> vymezí objekt studia geografie rozdělí geografii jako vědu zhodnotí význam geografie pro společnost 	Úvod do geografie <ul style="list-style-type: none"> Země, příroda, člověk krajinná sféra, rozdělení a význam geografie 	
<ul style="list-style-type: none"> porovná postavení Země ve vesmíru a podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy 	Země jako vesmírné těleso <ul style="list-style-type: none"> tvár a pohyby Země důsledky pohybu Země pro život lidí a organismů střídání dne a noci střídání ročních období časová pásma na Zemi kalendář 	
<ul style="list-style-type: none"> používá dostupné kartografické produkty a další geografické zdroje dat a informací v tištěné i elektronické podobě pro řešení geografických problémů orientuje se s pomocí map v krajině používá s porozuměním vybranou geografickou, topografickou a kartografickou terminologii vytváří a využívá vlastní mentální schémata a mentální mapy pro orientaci v konkrétním území čte, interpretuje a sestavuje jednoduché grafy a tabulky, analyzuje a interpretuje číselné geografické údaje 	Geografická kartografie a topografie, geografické informační a navigační systémy <ul style="list-style-type: none"> praktické aplikace s kartografickými produkty, s mapami různých funkcí, s kartogramy geografický informační systém (GIS) dálkový průzkum Země (DPZ) praktické využití GIS, DPZ a satelitních navigačních přístrojů GPS 	
<ul style="list-style-type: none"> objasní základní principy členění zemského povrchu rozliší složky a prvky fyzickogeografické sféry a rozpozná vztahy mezi nimi 	Fyzickogeografická sféra Země, systém fyzickogeografické sféry na planetární a regionální úrovni <ul style="list-style-type: none"> vzájemné vazby a souvislosti složek fyzickogeografické sféry základní zákonitosti stavu a vývoje složek 	

<ul style="list-style-type: none"> • porovná složení a strukturu jednotlivých zemských sfér a objasní jejich vzájemné vztahy • porovná na příkladech mechanismy působení endogenních a exogenních procesů a jejich vliv na utváření zemského povrchu a na život lidí • analyzuje energetickou bilanci Země a příčiny vnitřních a vnějších geologických procesů • analyzuje různé druhy poruch v litosféře • objasní mechanismy globální cirkulace atmosféry a její důsledky pro vytváření klimatických pásů • objasní velký a malý oběh vody • rozliší jednotlivé složky hydrosféry a jejich funkci v krajině • hodnotí vodstvo Země jako základ života a zdroje rozvoje společnosti • zhodnotí využitelnost různých druhů vod a posoudí možné způsoby efektivního hospodaření s vodou v příslušném regionu • rozlišuje základní typy a druhy půd • hodnotí vodstvo Země jako základ života a zdroje rozvoje společnosti • navrhne využití a způsob efektivního hospodaření s půdou v daném regionu • rozliší hlavní biomy světa • charakterizuje hlavní biomy světa 	<p>fyzickogeografické sféry</p> <ul style="list-style-type: none"> • důsledky pro přírodní prostředí • členění zemského povrchu - objekty, jevy, procesy, zonalita a azonální jevy • Země jako geologické těleso – základní geobiocykly • litosféra (složení a struktura Země, zemské sféry, geologické procesy v litosféře – endogenní a exogenní procesy, desková tektonika, zvětrávání, základní tvary zemského povrchu, druhy hornin – magmatický proces, sedimentace a metamorfóza) • deformace litosféry – zemětřesení a vulkanismus, tvary zemského povrchu • atmosféra (složení a struktura atmosféry, všeobecná cirkulace atmosféry, počasí a podnebí, podnebné pásy, skleníkový efekt a ozonová díra) • hydrosféra (rozdělení a charakteristika vodstva na Zemi, světový oceán, vodstvo pevnin, základní hydrologické charakteristiky, pohyb a význam vody v krajině, vliv lidské společnosti na hydrosféru) • rozložení povrchových vod na Zemi • pedosféra (půdotvorní činitelé, složení a stavba půd, půdní profil, typy a druhy půd, rozšíření půd na Zemi a jejich hospodářský význam pro společnost, nebezpečí a příklady devastace, možnosti a příklady rekultivace) • biosféra (zonalita a azonalita, hlavní biomy a jejich charakteristika, přírodní zóny) 	<p>Geologie</p> <p>EV Člověk a životní prostředí (jak člověk ovlivňuje životní prostředí, jak využívá půdu, vodu, růst lidské populace, vlivy ohrožující zdraví člověka, příčiny a důsledky globálních ekologických problémů)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • zhodnotí na příkladech krajiny jako systém pevninské části krajinné sféry se specifickými znaky, určitými složkami, strukturou, okolím a funkcemi • analyzuje na konkrétních příkladech přírodní a kulturní složky a prvky krajiny • zhodnotí některá rizika působení přírodních a společenských faktorů na životní prostředí • posuzuje činnost člověka z hlediska možných negativních dopadů na životní prostředí 	<p>Životní prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> • krajina – vývoj krajiny, přírodní a společenské prostředí, vývoj ve využívání půdy, kulturní krajina, environmentalistika, krajinná ekologie, typy krajin, krajinný potenciál, geografie životního prostředí • společnost – prostorová koexistence, udržitelný rozvoj, limity přírodního prostředí, globální problémy lidstva, výchovné, hospodářské a právní nástroje ochrany přírody a životního prostředí 	<p>EV Člověk a životní prostředí (jak člověk ovlivňuje životní prostředí, jak využívá půdu, vodu, růst lidské populace)</p>

<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje na konkrétních územních příkladech mikroregionální, regionální, státní, makroregionální a globální geografickou dimenzi lokalizuje na mapách makroregiony světa, vymezí jejich hranice, zhodnotí jejich přírodní, kulturní, politické a hospodářské poměry a jednotlivé makroregiony vzájemně porovná 	<p>Mimoevropské regiony</p> <ul style="list-style-type: none"> Afrika světový oceán a polární oblasti 	<p>VMEGS Globalizační a rozvojové procesy (geografické vnímání globalizace) Globální problémy, jejich příčiny a důsledky (nerovnoměrný vývoj světa, chudoba a bohatství, politické přístupy a postupy) Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce (světový obchod, mezinárodní instituce) Žijeme v Evropě (shody a rozdíly v životním stylu evropských zemí, politické aspekty postavení českých zemí v Evropě a ve světě, vztahy ČR se sousedními zeměmi a státy světa)</p> <p>MuV Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí (nenadřazenost jazyků, využití jazykové a kulturní plurality, instituce v ČR, Evropě a ve světě) Základní problémy sociokulturních rozdílů (etnická, náboženská a jiná nesnášenlivost, projevy sociokulturní rozrůzněnosti v Evropě a ve světě)</p>
<ul style="list-style-type: none"> používá dostupné kartografické produkty a další geografické zdroje dat a informací v tištěné i elektronické podobě pro řešení geografických problémů orientuje se pomocí map v krajině používá s porozuměním vybranou geografickou, topografickou a kartografickou terminologii vytváří a využívá vlastní mentální schémata a mentální mapy pro orientaci v konkrétním území čte, interpretuje a sestavuje jednoduché grafy a tabulky, analyzuje a interpretuje číselné geografické údaje 	<p>Geografický a kartografický vyjadřovací jazyk, terénní geografická výuka, praxe a aplikace</p> <ul style="list-style-type: none"> obecně používané pojmy kartografické znaky, vysvětlivky, statistická data ostatní informační, komunikační a dokumentační zdroje dat pro geografii geografické exkurze a terénní cvičení praktická topografie orientace v terénu bezpečnost pohybu a pobytu v přírodě postupy při pozorování zobrazování a hodnocení přírodních a společenských prvků krajiny a jejich interakce 	

<ul style="list-style-type: none"> rozliší a porovná státy světa a jejich mezinárodní integrační seskupení a organizace podle kritérií vzájemné podobnosti a odlišnosti lokalizuje na politické mapě světa hlavní aktuální geopolitické změny s přihlédnutím k historickému vývoji 	<p>Politická geografie</p> <ul style="list-style-type: none"> politické prostředí a uspořádání států globalizace, mezinárodní integrace 	<p>VMEGS Globalizační a rozvojové procesy (geografické vnímání globalizace) Globální problémy, jejich příčiny a důsledky (nerovnoměrný vývoj světa, chudoba a bohatství, politické přístupy a postupy) Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce (světový obchod, mezinárodní instituce a organizace)</p> <p>MuV Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí (nenadřazenost jazyků, využití jazykové a kulturní plurality, instituce v ČR, Evropě a ve světě) Základní problémy sociokulturních rozdílů (etnická, náboženská a jiná nesnášenlivost, projevy sociokulturní rozrůzněnosti v Evropě a ve světě)</p>
<ul style="list-style-type: none"> zhodnotí na příkladech dynamiku vývoje obyvatelstva na Zemi zhodnotí geografické, demografické a hospodářské aspekty působící na chování, pohyb, rozmístění a zaměstnanost obyvatelstva analyzuje hlavní rasová, etnická, jazyková, náboženská, kulturní a politická specifika s ohledem na způsob života a životní úroveň v kulturních regionech světa identifikuje obecné základní geografické znaky sídel a aktuální tendence ve vývoji osídlení 	<p>Obyvatelstvo, sídla a osídlení, kulturní a politické prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> základní geografické, demografické, etnické a hospodářské charakteristiky vývoj populace, územní pohyb populace struktura populace (biologická, socioekonomická) státní zřízení, geopolitické procesy, problémové oblasti - hlavní světová ohniska napětí kulturní regiony sídelní struktura a její vývoj – sídlo, obec, město a jejich funkce struktura měst, sídelní systémy, jádra a periferie 	<p>VMEGS Globalizační a rozvojové procesy (geografické vnímání globalizace) Globální problémy, jejich příčiny a důsledky (nerovnoměrný vývoj světa, chudoba a bohatství, politické přístupy a postupy) Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce (světový obchod, mezinárodní instituce)</p> <p>MuV Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí (nenadřazenost jazyků, využití jazykové a kulturní plurality, instituce v ČR, Evropě a ve světě) Základní problémy sociokulturních rozdílů (etnická, náboženská a jiná nesnášenlivost, projevy sociokulturní rozrůzněnosti v Evropě)</p>

		a ve světě, migrace)
<ul style="list-style-type: none"> • zhodnotí na příkladech světové hospodářství jako otevřený dynamický systém s určitými složkami, strukturou a funkcemi • zohlední faktory územního rozmístění hospodářských aktivit • vymezení jádrové a periferní oblasti světa • zhodnotí nerovnoměrné rozmístění, objem, distribuci a bilanci světových surovinových a energetických zdrojů • vyhledá na mapách hlavní světové oblasti cestovního ruchu, porovná jejich lokalizační faktory a potenciál 	<p>Hospodářství a socioekonomická sféra</p> <ul style="list-style-type: none"> • geografické aspekty bohatství a chudoby, globalizace • lokalizační faktory, sektorová a odvětvová struktura a její důsledky • zemědělství a lesnictví • typy zemědělství • produkce potravin • průmyslové oblasti • jádra a periferie • odvětví průmyslu • doprava • služby • lokalizační faktory ekonomických aktivit 	<p>VMEGS Globalizační a rozvojové procesy (geografické vnímání globalizace) Globální problémy, jejich příčiny a důsledky (nerovnoměrný vývoj světa, chudoba a bohatství, politické přístupy a postupy)</p>
Ročník: sexta / 2. ročník		
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje na konkrétních územních příkladech mikroregionální, regionální, státní, makroregionální a globální geografickou dimenzi • lokalizuje na mapách makroregiony světa, vymezení jejich hranice, zhodnotí jejich přírodní, kulturní, politické a hospodářské poměry a jednotlivé makroregiony vzájemně porovná 	<p>Mimoevropské regiony</p> <ul style="list-style-type: none"> • Austrálie a Oceánie • Anglosaská Amerika • Latinská Amerika • Asie (jihozápadní, jižní, jihovýchodní, východní, střední) 	<p>VMEGS Globalizační a rozvojové procesy (geografické vnímání globalizace) Globální problémy, jejich příčiny a důsledky (nerovnoměrný vývoj světa, chudoba a bohatství, politické přístupy a postupy) Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce (světový obchod, mezinárodní instituce) Žijeme v Evropě (shody a rozdíly v životním stylu evropských zemí, politické aspekty postavení českých zemí v Evropě a ve světě, vztahy ČR se sousedními zeměmi a státy světa) MuV Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí (nenadřazenost jazyků, využití jazykové a kulturní plurality, instituce v ČR, Evropě a ve světě) Základní problémy sociokulturních rozdílů</p>

		(etnická, náboženská a jiná nesnášenlivost, projevy sociokulturní rozrůzněnosti v Evropě a ve světě)
<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje na konkrétních územních příkladech mikroregionální, regionální, státní, makroregionální a globální geografickou dimenzi vymezí jednotlivé regiony Evropy zhodnotí polohu, přírodní a sociální poměry evropských regionů lokalizuje hlavní rozvojová jádra a periferie evropských regionů 	<p>Regionální geografie Evropy</p> <ul style="list-style-type: none"> přírodní podmínky historický, politický a ekonomický vývoj sociální prostředí evropské integrace západní Evropa severní Evropa jižní Evropa jihovýchodní Evropa východní Evropa a Rusko 	<p>VMEGS Globalizační a rozvojové procesy (geografické vnímání globalizace) Globální problémy, jejich příčiny a důsledky (nerovnoměrný vývoj světa, chudoba a bohatství, politické přístupy a postupy) Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce (světový obchod, mezinárodní instituce) Žijeme v Evropě (shody a rozdíly v životním stylu evropských zemí, politické aspekty postavení českých zemí v Evropě a ve světě, vztahy ČR se sousedními zeměmi a státy Evropy)</p> <p>MuV Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí Základní problémy sociokulturních rozdílů (etnická, náboženská a jiná nesnášenlivost, projevy sociokulturní rozrůzněnosti v Evropě)</p>
<ul style="list-style-type: none"> používá dostupné kartografické produkty a další geografické zdroje dat a informací v tištěné i elektronické podobě pro řešení geografických problémů orientuje se pomocí map v krajině používá s porozuměním vybranou geografickou, topografickou a kartografickou terminologii vytváří a využívá vlastní mentální schémata a mentální mapy pro orientaci v konkrétním území čte, interpretuje a sestavuje jednoduché grafy a tabulky, analyzuje a interpretuje číselné geografické údaje 	<p>Geografická praxe a aplikace</p> <ul style="list-style-type: none"> PC a internet, encyklopedie, literatura 	

<ul style="list-style-type: none"> rozliší a porovná státy světa a jejich mezinárodní integrační seskupení a organizace podle kritérií vzájemné podobnosti a odlišnosti lokalizuje na politické mapě světa hlavní aktuální geopolitické změny s přihlédnutím k historickému vývoji 	<p>Politická geografie</p> <ul style="list-style-type: none"> politické prostředí a uspořádání států globalizace, mezinárodní integrace s důrazem na Evropu a EU problémové oblasti a globální problémy 	<p>VMEGS Globalizační a rozvojové procesy (geografické vnímání globalizace) Globální problémy, jejich příčiny a důsledky (nerovnoměrný vývoj světa, chudoba a bohatství, politické přístupy a postupy) Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce (světový obchod, mezinárodní instituce a organizace)</p> <p>MuV Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí (nenadřazenost jazyků, využití jazykové a kulturní plurality, instituce v ČR, Evropě a ve světě) Základní problémy sociokulturních rozdílů (etnická, náboženská a jiná nesnášenlivost, projevy sociokulturní rozrůzněnosti v Evropě a ve světě)</p>
<ul style="list-style-type: none"> zhodnotí na příkladech krajiny jako systém pevninské části krajinné sféry se specifickými znaky, určitými složkami, strukturou, okolím a funkcemi analyzuje na konkrétních příkladech přírodní a kulturní složky a prvky krajiny zhodnotí některá rizika působení přírodních a společenských faktorů na životní prostředí posuzuje činnost člověka z hlediska možných negativních dopadů na životní prostředí 	<p>Životní prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> krajina – vývoj krajiny, přírodní a společenské prostředí, vývoj ve využívání půdy, kulturní krajina, environmentalistika, krajinná ekologie, typy krajin, krajinný potenciál, geografie životního prostředí společnost – prostorová koexistence, udržitelný rozvoj, limity přírodního prostředí, globální problémy lidstva, výchovné, hospodářské a právní nástroje ochrany přírody a životního prostředí 	<p>EV Člověk a životní prostředí (jak člověk ovlivňuje životní prostředí, jak využívá půdu, vodu, růst lidské populace)</p>
<ul style="list-style-type: none"> zhodnotí na příkladech dynamiku vývoje obyvatelstva na Zemi zhodnotí geografické, demografické a hospodářské aspekty působící na chování, pohyb, rozmístění a zaměstnanost obyvatelstva analyzuje hlavní rasová, etnická, jazyková, náboženská, kulturní a politická specifika s ohledem na způsob života 	<p>Obyvatelstvo, sídla a osídlení, kulturní a politické prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> základní geografické, demografické, etnické a hospodářské charakteristiky vývoj populace, územní pohyb populace struktura populace (biologická, socioekonomická) státní zřízení, geopolitické procesy, problémové oblasti - hlavní ohniska napětí 	<p>VMEGS Globalizační a rozvojové procesy (geografické vnímání globalizace) Globální problémy, jejich příčiny a důsledky (nerovnoměrný vývoj světa, chudoba a bohatství, politické přístupy a postupy) Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová</p>

<p>a životní úroveň v kulturních regionech světa</p> <ul style="list-style-type: none"> identifikuje obecné základní geografické znaky sídel a aktuální tendence ve vývoji osídlení 	<ul style="list-style-type: none"> kulturní regiony sídelní struktura a její vývoj – sídlo, obec, město a jejich funkce struktura měst, sídelní systémy, jádra a periferie 	<p>spolupráce (světový obchod, mezinárodní instituce)</p> <p>MuV Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí (nenadřazenost jazyků, využití jazykové a kulturní plurality, instituce v ČR, Evropě a ve světě)</p> <p>Základní problémy sociokulturních rozdílů (etnická, náboženská a jiná nesnášenlivost, projevy sociokulturní rozrůzněnosti v Evropě a ve světě, migrace)</p>
<ul style="list-style-type: none"> zhodnotí na příkladech světové hospodářství jako otevřený dynamický systém s určitými složkami, strukturou a funkcemi zohlední faktory územního rozmístění hospodářských aktivit vymezení jádrové a periferní oblasti světa zhodnotí bilanci světových surovinových a energetických zdrojů vyhledá na mapách hlavní světové oblasti cestovního ruchu, porovná jejich lokalizační faktory a potenciál 	<p>Hospodářství a socioekonomická sféra</p> <ul style="list-style-type: none"> geografické aspekty bohatství a chudoby, globalizace lokalizační faktory, sektorová a odvětvová struktura a její důsledky zemědělství a lesnictví typy zemědělství produkce potravin průmyslové oblasti jádra a periferie odvětví průmyslu doprava služby lokalizační faktory ekonomických aktivit 	<p>VMEGS Globalizační a rozvojové procesy (geografické vnímání globalizace)</p> <p>Globální problémy, jejich příčiny a důsledky (nerovnoměrný vývoj světa, chudoba a bohatství, politické přístupy a postupy)</p>
Ročník: oktáva / 4. ročník		
<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje na konkrétních územních příkladech mikroregionální, regionální, státní, makroregionální a globální geografickou dimenzi zhodnotí polohu, přírodní a sociální poměry regionu střední Evropa lokalizuje hlavní rozvojová jádra a periferie 	<p>Regionální geografie Střední Evropy</p> <ul style="list-style-type: none"> fyzickogeografická charakteristika socioekonomická charakteristika Německo Rakousko, Švýcarsko, Lichtenštejnsko Polsko Slovensko Maďarsko Slovinsko 	<p>MuV Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí (nenadřazenost jazyků, využití jazykové a kulturní plurality, instituce v ČR, Evropě a ve světě)</p> <p>Základní problémy sociokulturních rozdílů (etnická, náboženská a jiná nesnášenlivost, projevy sociokulturní rozrůzněnosti v Evropě)</p> <p>VMEGS Žijeme v Evropě (shody a rozdíly v životním</p>

		stylu evropských zemí, politické aspekty postavení českých zemí v Evropě a ve světě, vztahy ČR se sousedními zeměmi a státy Evropy)
<ul style="list-style-type: none"> • zhodnotí polohu, přírodní poměry a zdroje ČR • lokalizuje na mapách hlavní rozvojová jádra a periferní oblasti ČR a rozlišuje jejich specifika • vymezí místní region (podle bydliště, školy) na mapě podle zvolených kritérií, zhodnotí přírodní, hospodářské a kulturní poměry mikroregionu a jeho vazby na vyšší územní celky a regiony 	Regionální geografie České republiky a místního regionu <ul style="list-style-type: none"> • poloha, rozloha • územní vývoj státu • přírodní podmínky, ochrana přírody • politický systém, politické postavení ČR v Evropě a ve světě • obyvatelstvo a sídla • hospodářství (transformace, odvětví a jejich charakteristika) • oblasti ČR a jejich charakteristika, administrativní členění a regiony 	EV Životní prostředí regionu a České republiky (problémy životního prostředí ČR, historie a současný stav přírody a krajiny ČR, instituce, legislativa)
<ul style="list-style-type: none"> • používá dostupné kartografické produkty a další geografické zdroje dat a informací v tištěné i elektronické podobě pro řešení geografických problémů • orientuje se pomocí map v krajině • používá s porozuměním vybranou geografickou, topografickou a kartografickou terminologii • vytváří a využívá vlastní mentální schémata a mentální mapy pro orientaci v konkrétním území • čte, interpretuje a sestavuje jednoduché grafy a tabulky, analyzuje a interpretuje číselné geografické údaje 	Terénní geografická výuka, praxe a aplikace <ul style="list-style-type: none"> • topografická a turistická mapa, buzola, GPS • orientace v terénu • zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě • PC a internet, encyklopedie, literatura 	
<ul style="list-style-type: none"> • rozliší a porovná státy střední Evropy, jejich mezinárodní integrační seskupení a organizace podle kritérií vzájemné podobnosti a odlišnosti • lokalizuje na politické mapě Evropy hlavní aktuální geopolitické změny s přihlédnutím k historickému vývoji 	Politická geografie <ul style="list-style-type: none"> • politické prostředí a uspořádání států • globalizace, mezinárodní integrace s důrazem na Evropu a EU • problémové oblasti a globální problémy 	VMEGS Globalizační a rozvojové procesy (geografické vnímání globalizace) Globální problémy, jejich příčiny a důsledky (nerovnoměrný vývoj světa, chudoba a bohatství, politické přístupy a postupy) Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce (světový obchod, mezinárodní instituce a organizace) MuV Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci

		<p>mezi lidmi z různého kulturního prostředí (nenadřazenost jazyků, využití jazykové a kulturní plurality, instituce v ČR, Evropě a ve světě) Základní problémy sociokulturních rozdílů (etnická, náboženská a jiná nesnášenlivost, projevy sociokulturní rozrůzněnosti v Evropě a ve světě)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • zhodnotí na příkladech krajiny jako systém pevninské části krajinné sféry se specifickými znaky, určitými složkami, strukturou, okolím a funkcemi • analyzuje na konkrétních příkladech přírodní a kulturní složky a prvky krajiny • zhodnotí některá rizika působení přírodních a společenských faktorů na životní prostředí • posuzuje činnost člověka z hlediska možných negativních dopadů na životní prostředí 	<p>Životní prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> • krajina – vývoj krajiny, přírodní a společenské prostředí, vývoj ve využívání půdy, kulturní krajina, environmentalistika, krajinná ekologie, typy krajin, krajinný potenciál, geografie životního prostředí • společnost – prostorová koexistence, udržitelný rozvoj, limity přírodního prostředí, globální problémy lidstva, výchovné, hospodářské a právní nástroje ochrany přírody a životního prostředí 	<p>EV Člověk a životní prostředí (jak člověk ovlivňuje životní prostředí, jak využívá půdu, vodu, růst lidské populace)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • zhodnotí na příkladech dynamiku vývoje obyvatelstva ve střední Evropě • zhodnotí geografické, demografické a hospodářské aspekty působící na chování, pohyb, rozmístění a zaměstnanost obyvatelstva • analyzuje hlavní rasová, etnická, jazyková, náboženská, kulturní a politická specifika s ohledem na způsob života a životní úroveň ve vymezeném regionu • identifikuje obecné základní geografické znaky sídel a aktuální tendence ve vývoji osídlení 	<p>Obyvatelstvo, sídla a osídlení, kulturní a politické prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní geografické, demografické, etnické a hospodářské charakteristiky • vývoj populace, územní pohyb populace • struktura populace (biologická, socioekonomická) • státní zřízení, geopolitické procesy • kulturní regiony • sídelní struktura a její vývoj – sídlo, obec, město a jejich funkce, jádra a periferie 	<p>VMEGS Globalizační a rozvojové procesy (geografické vnímání globalizace) Globální problémy, jejich příčiny a důsledky (nerovnoměrný vývoj světa, chudoba a bohatství, politické přístupy a postupy) Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce (světový obchod, mezinárodní instituce) MuV Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí (nenadřazenost jazyků, využití jazykové a kulturní plurality, instituce v ČR, Evropě a ve světě) Základní problémy sociokulturních rozdílů (etnická, náboženská a jiná nesnášenlivost, projevy sociokulturní rozrůzněnosti v Evropě a ve světě, migrace)</p>

<ul style="list-style-type: none"> • zhodnotí na příkladech hospodářství střední Evropy a ČR jako otevřený dynamický systém s určitými složkami, strukturou a funkcemi • zohlední faktory územního rozmístění hospodářských aktivit ve střední Evropě a v ČR • vymezení jádrové a periferní oblasti střední Evropy a ČR • zhodnotí bilanci surovinových a energetických zdrojů ve střední Evropě a ČR • vyhledá na mapách hlavní oblasti cestovního ruchu ve střední Evropě a ČR, porovná jejich lokalizační faktory a potenciál 	<p>Hospodářství a socioekonomická sféra</p> <ul style="list-style-type: none"> • geografické aspekty bohatství a chudoby, globalizace • lokalizační faktory, sektorová a odvětvová struktura a její důsledky • zemědělství a lesnictví • typy zemědělství • produkce potravin • průmyslové oblasti • jádra a periferie • odvětví průmyslu • doprava • služby • lokalizační faktory ekonomických aktivit 	<p>VMEGS</p> <p>Globalizační a rozvojové procesy (geografické vnímání globalizace) Globální problémy, jejich příčiny a důsledky (nerovnoměrný vývoj světa, chudoba a bohatství, politické přístupy a postupy)</p>
---	---	--

5.2.13 Hudební výchova

5.2.13.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

ročník	kvinta /1. ročník	sexta /2. ročník	septima /3. ročník	oktáva /4. ročník
hodinová dotace	2	2	–	–

Hudební výchova jako vyučovací předmět realizuje obsah Hudebního oboru, který je součástí vzdělávací oblasti Umění a kultura RVP G, a obsah integrujícího tématu Umělecká tvorba a komunikace, který je společný pro Hudební i Výtvarný obor.

V rámci předmětu jsou realizovány některé tematické okruhy průřezových témat Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova a Mediální výchova RVP G.

Výuka probíhá ve speciální učebně, vybavené hudebními nástroji, pomůckami a notovým materiálem. Tato hudebna sousedí se školní aulou, kde se žáci věnují hudebně pohybovým činnostem.

Součástí výuky jsou také návštěvy výchovných koncertů a exkurze s hudební tematikou. Žáci se podílí na přípravě hudebních vystoupení. Obojí napomáhá realizaci některých očekávaných výstupů.

Vzdělávací obsah předmětu lze rozdělit do čtyř činností – vokální, instrumentální, hudebně pohybové a poslechové. Tyto činnosti neprobíhají odděleně, ale cílem hudební výchovy je, aby se co nejvíce propojovaly, doplňovaly a ovlivňovaly.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- Učitel vede žáky ke kritickému přístupu ke zdrojům informací, k tvořivosti při jejich zpracování.

Kompetence komunikativní:

- Učitel vybírá pro žáky různé druhy hudebního materiálu a poslechových skladeb, vede žáky k porozumění různým hudebním žánrům, vede je k tvořivému využití těchto informačních, komunikačních i prožitkových prostředků.
- Učitel vhodným výběrem skladeb určených k vokální, instrumentální, pohybové i poslechové činnosti rozvíjí u žáků smysl pro kulturu a tvořivost.
- Učitel vede žáky při hudebních činnostech k uplatňování fantazie, kreativity a k vhodné prezentaci své práce před známým i neznámým publikem.

Kompetence sociální a personální:

- Učitel vede žáky při hudební produkci ke spolupráci ve skupině, k vytváření pravidel pro práci v týmu, k přijetí role ve skupině.
- Učitel učí žáky chápat potřebu spolupracovat s druhými jako základní podmínku dobrého výsledku práce.

Kompetence občanské:

- Učitel vhodným výběrem hudebního materiálu učí žáky respektovat naše tradice a vnímat hudbu jako součást národního kulturního dědictví.

5.2.13.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Název předmětu: Hudební výchova		Ročník: kvinta / 1. ročník
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY POZNÁMKY
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> podle svých individuálních schopností využívá svůj pěvecký potenciál, zpívá intonačně čistě a rytmicky přesně uplatňuje zásady hlasové hygieny v běžném životě při mluveném projevu vede svůj hlas zněle a přirozeně, správně artikuluje, logicky člení větu (obsah sdělení) <i>vědomě uplatňuje tvořivost při vlastních aktivitách a chápe ji jako základní faktor rozvoje své osobnosti, dokáže objasnit její význam v procesu umělecké tvorby i v životě</i> orientuje se v zápise jednohlasé i vícehlasé vokální skladby; na základě svých individuálních hudebních schopností tyto skladby realizuje 	<p>Vokální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> hlasová výchova – kultivace hlasového a pěveckého projevu rozvoj hlasové techniky, rozšiřování hlasového rozsahu hlasové a artikulační ústrojí hlasová hygiena (rozezpívání, hlavový tón) intonační výcvik zpěv lidových i umělých jednohlasých písní zpěv lidového dvojhlasu a kánonu podle schopností skupiny náročnějšího vícehlasu zpěv zpěv a cappella orientace v notovém (grafickém) zápisu vokálních kompozic; zpěv z partitury v durovém tónorodu lidský hlas – dělení sólový a sborový zpěv rytmický výcvik 	<p>B – anatomie hlasového ústrojí</p> <p>Čj – dialekty a jejich užití v lidové slovesnosti</p> <p>Umělecká tvorba a komunikace</p> <p>MuV Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí (kulturní diference – seznámení s písněmi i instrumentální hudbou různých etnických skupin ve světě a národnostních menšin u nás)</p>
<ul style="list-style-type: none"> přiměřeně svým schopnostem využívá jednoduché, případně složitější (např. elektronické) hudební nástroje při individuálních i společných aktivitách a používá hudební nástroje jako prostředek sdělování hudebních i nehupebních myšlenek a představ <i>vědomě uplatňuje tvořivost při vlastních aktivitách a chápe ji jako základní faktor rozvoje své osobnosti, dokáže objasnit její význam v procesu umělecké tvorby i v životě</i> orientuje se v zápise jednoduchých (dle svých možností i složitějších) vokálně-instrumentálních písní a instrumentálních skladeb; na základě svých individuálních 	<p>Instrumentální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> hra na hudební nástroje z Orffova instrumentáře využití moderních (elektronických) hudebních nástrojů (keyboard, případně basová kytara) využití jednoduchých melodických nástrojů hra a tvorba instrumentálních doprovodů (rytmicko-melodické doprovody, jednoduchá aranžmá) nauka o hudebních nástrojích <ul style="list-style-type: none"> práce s partiturou, orientace v notovém a grafickém zápisu instrumentálních kompozic vývoj notace 	<p>OSV Spolupráce a soutěž (skupinová práce, schopnost potlačit individualitu a podřídit se společnému cíli)</p> <p>Umělecká tvorba a komunikace</p>

<p>hudebních schopností tyto skladby realizuje</p>		
<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se ve vývoji hudebního umění • uvědomuje si rozdílnosti hudebního myšlení a vyjádření v jednotlivých etapách vývoje hudby • rozlišuje umělecké slohy podle charakteristických znaků, rozpozná typické prvky hudebních slohů • na základě historických, společenských a kulturních kontextů popíše podmínky a okolnosti vzniku hudebního díla • popíše a na vybraných hudebních dílech ukáže důležité znaky tvorby a interpretace, pozná a vysvětlí originální přínos skladatele či interpreta, možná poselství sdělovaná prostřednictvím hudby na základě svých schopností, znalostí i získaných zkušeností dešifruje a interpretuje • vyděluje podstatné hudební znaky z vnímané hudby, rozpoznává hudebně výrazové prostředky užití ve skladbě, uvědomuje si hudební formu díla a přistupuje k němu jako k logicky utvářenému celku • interpretuje hudbu na základě vědomostí a individuálních hudebních schopností; vytváří vlastní soudy o hudbě, dokáže je v diskusi obhájit <ul style="list-style-type: none"> • <i>uvědomuje si význam osobně založených podnětů na vznik estetického prožitku; snaží se odhalit vlastní zkušenosti i zkušenosti s uměním, které s jeho vznikem souvisejí</i> • <i>objasní podstatné rysy aktuálního (pluralitního, postmodernistického) přístupu k uměleckému procesu a na základě toho se pokusí vysvětlit proces vzniku „obecného vkusu“ a „estetických norem“</i> 	<p>Poslechové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • periodizace dějin hudby (hledisko obecně historické, kulturně historické, hudebně imanentní postavení umění ve společnosti) • vznik a vývoj hudby – hudba vokální a instrumentální • rytmicko-melodické období (počátky hudby, starověk) • středověká hudba – gregoriánský chorál, světský jednohlasý zpěv • hudba vokální • charakteristické hudební znaky jednotlivých slohů, průniky, syntézy, hledání nových cest • polymelodický sloh (renesance) • melodicko-harmonický styl (baroko, klasicismus) <ul style="list-style-type: none"> • opera – vztah hudby a slova; vznik, vývoj; formy opery a její části • interpretace hudebního díla – popis hudebního díla v rovině významu, výrazu a výstavby, zařazení díla do historického a sociálního kontextu, hudební dílo jako možné poselství, vlastní hodnocení • počátky instrumentální hudby • hudba jako organizovaný zvuk – hudební dílo – hudební objekt, hudebně výrazové prostředky, hudební znak, formální struktura a sémantika skladby • <i>úloha komunikace v uměleckém procesu – postavení umění ve společnosti, jeho historické proměny; umělecká a mimoumělecká znakovost; umění jako proces tvorby nových, sociálně dosud nezakotvených znaků; role umělce v societě; publikum a jeho účast v uměleckém procesu</i> • vymezení pojmu hudební forma • kánon, fuga • instrumentální hudební formy – concerto grosso, sonátová forma, symfonie 	<p>D – historického události v souvislosti s dějinami hudby Čj, Vv – paralelní literární a výtvarné umění</p> <p>VMEGS Žijeme v Evropě (vnímání, respektování a ochrana hodnot světového evropského kulturního dědictví)</p> <p>Čj – libreto, dramatický text</p> <p>MeV Mediální produkty a jejich významy (výchova ke kritickému vnímání hudby předkládané v masových médiích) Role médií v moderních dějinách (schopnost rozpoznat kýč a kvalitní hudbu napříč všemi hudebními žánry)</p> <p>Umělecká tvorba a komunikace</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • artificiální a nonartificiální hudba • osobní vklad při realizaci hudby i při jejím přijímání • hudba jako kulturní statek a jako zboží, estetická a umělecká hodnota hudebního díla, hudební průmysl, hudba na objednávku • hudební kýč 	
<ul style="list-style-type: none"> • reaguje na hudbu pohybem; ztvárňuje ji úměrně svým hudebním schopnostem a pohybovým dispozicím • pohyb ve spojení s hudbou využívá k vyjádření vlastních představ a pocitů 	Hudebně-pohybové činnosti <ul style="list-style-type: none"> • rytmický výcvik – hra na tělo • lidový tanec • spojení hudby a pohybu, gesta (pantomima), tanec jako způsob komunikace, • pohybové etudy 	Tv – pohybová aktivita, koordinace pohybů
Ročník: sexta / 2. ročník		
<ul style="list-style-type: none"> • podle svých individuálních schopností zpívá intonačně čistě a rytmicky přesně, logicky člení text písně, větu • uplatňuje zásady hlasové hygieny v běžném životě • při mluveném projevu vede svůj hlas zněle a přirozeně, správně artikuluje • orientuje se v zápise jednohlasé i vícehlasé vokální skladby; na základě svých individuálních hudebních schopností tyto skladby realizuje 	Vokální činnosti <ul style="list-style-type: none"> • hlasová výchova – kultivace hlasového a pěveckého projevu • rozvoj hlasové techniky, rozšiřování hlasového rozsahu • správné frázování • improvizace jednoduché vokální kompozice (předvěti a závěti, perioda) • akustika • hlasová hygiena (rozezpívání, hlavový tón) • úpravy lidových i umělých písní, sólový i sborový zpěv • zpěv lidového dvojhlasu a kánonu, • zpěv z partitury v mollovém i durovém tónorodu, orientuje se v notovém zápisu vokálních kompozic • zpěv spirituálu (i vícehlasého dle možností skupiny) • podle schopností skupiny zpěv náročnějšího vícehlasu • rytmický výcvik 	<p>F – akustika</p> <p>Čj – dialekty a jejich užití v lidové slovesnosti MuV Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí (kulturní diference – seznámení s písněmi i instrumentální hudbou různých etnických skupin ve světě a národnostních menšin u nás)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • přiměřeně svým schopnostem a podle vybavení školy využívá jednoduché, případně složitější (např. elektronické) hudební nástroje při individuálních i společných aktivitách 	Instrumentální činnosti <ul style="list-style-type: none"> • hra na hudební nástroje z Orffova instrumentáře • využití elektronických hudebních nástrojů (keyboard, případně basová kytara) – moderní u hudební nástroje • využití jednoduchých melodických nástrojů 	

<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v zápise jednoduchých (dle svých možností i složitějších) vokálně-instrumentálních písní a instrumentálních skladeb; na základě svých individuálních hudebních schopností tyto skladby realizuje • vědomě uplatňuje tvořivost při vlastních aktivitách a chápe ji jako základní faktor rozvoje své osobnosti, dokáže objasnit její význam v procesu umělecké tvorby i v životě 	<ul style="list-style-type: none"> • nauka o hudebních nástrojích – jazzové hudební nástroje, moderní hudební nástroje • nové technologie v hudbě, záznam hudby, přímá a nepřímá komunikace hudby • role subjektu v uměleckém procesu – smyslové vnímání a jeho rozvoj; předpoklady tvorby, interpretace a recepce uměleckého díla; mimovědomá a uvědomělá recepce uměleckého díla; tvořivá osobnost v roli tvůrce, interpreta a recipienta • práce s partiturou, hudební názvosloví • improvizace předehry, hra a tvorba jednoduchých instrumentálních kompozic (hudební věta, malá písňová forma, rondo) • improvizace různými typy nástrojů 	<p>Umělecká tvorba a komunikace</p>
<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se ve vývoji hudebního umění • uvědomuje si rozdílnosti hudebního myšlení a vyjádření v jednotlivých etapách vývoje hudby • rozlišuje umělecké slohy podle charakteristických znaků, rozpozná typické prvky hudebních slohů <ul style="list-style-type: none"> • na příkladech vysvětlí umělecký výraz jako neukončený a nedefinitivní ve svém významu, uvědomuje si vztah mezi subjektivním obsahem znaku a významem získaným v komunikaci • vysvětlí, jaké předpoklady jsou zapotřebí k recepci uměleckého díla a zejména k porozumění uměleckým dílům současnosti • objasní podstatné rysy magického, mytického, modernistického a univerzalistického přístupu k uměleckému procesu a dokáže je rozpoznat v současném umění a vysvětlí na příkladech posun 	<p>Poslechové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • periodizace dějin hudby • charakteristické hudební znaky jednotlivých slohů, průniky, syntézy, hledání nových cest • romantismus – hudební skladatel a interpret, interpretace v hudbě • impresionismus • národní školy 19. století – interpretace hudebního díla – popis hudebního díla v rovině významu, výrazu a výstavby, zařazení díla do historického a sociálního kontextu, hudební dílo jako možné poselství, vlastní hodnocení • hudební skladatel a interpret, interpretace v hudbě, umělecký provoz • umělecký proces a jeho vývoj – vliv uměleckého procesu na způsob chápání reality; dynamika chápání uměleckého procesu – její osobnostní a sociální rozměr; znaková podmíněnost chápání světa – znakové systémy jednotlivých druhů umění; historické proměny pojetí uměleckého procesu (magický, mytický, univerzalistický, modernistický, postmodernistický, pluralitní model umění); prezentace uměleckého díla 	<p>VMEGS Žijeme v Evropě (vnímání, respektování a ochrana hodnot světového evropského kulturního dědictví)</p> <p>MuV Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí (uvědomení si vlastní kulturní identity prostřednictvím národní hudby 19. století)</p> <p>Umělecká tvorba a komunikace</p> <p>D – historického události v souvislosti dějinami hudby Čj, Vv – paralelní literární a výtvarné umění</p>

<p><i>v jejich obsahu</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí umělecký znakový systém jako systém vnitřně diferencovaný a dokáže v něm rozpoznat a nalézt umělecké znaky od objevných až po konvenční • na základě historických, společenských a kulturních kontextů popíše podmínky a okolnosti vzniku hudebního díla • interpretuje hudbu na základě vědomostí a individuálních hudebních schopností; vytváří vlastní soudy o hudbě, dokáže je v diskusi obhájit • odliší hudbu podle stylového zařazení, významu a funkce, rozpozná vhodnost či nevhodnost využití určité hudby v konkrétních situacích • uvědomuje si rozdílnost přístupu jednotlivých lidí k hudbě a hudební tvorbě, vnímá hudbu jako způsob prezentace vlastních idejí, pocitů a názorů ostatních lidí a na základě toho je schopen se s hudbou ztotožnit, či ji odmítnout • uvědomuje si roli hudebního průmyslu v současném světě; popíše možnosti využití hudby v „mimohudební“ oblasti a je schopen poukázat na příklady jejího zneužívání • upozorní na ty znaky hudební tvorby, které s sebou nesou netoleranci, rasismus a xenofobii, a dokáže se od takové hudby distancovat • dokáže vystihnout nejpodstatnější rysy dnešních proměn a na příkladech uvést jejich vliv na proměnu komunikace v uměleckém procesu 	<ul style="list-style-type: none"> • sonické období – směry 20. století • moderní technologie ve vážné hudbě • umělecký proces a jeho vývoj, postavení umění ve společnosti, jeho historické proměny • role umělce a publika (subjektivní vnímání a chápání hudby) • balet – vznik, vývoj, stavba tanečního představení, výrazový tanec • instrumentální hudba – virtuózní interpreti • jazz, swing • hudba jako způsob identifikace, sebeprezentace a druh generační výpovědi • folk, folková píseň, protestsong, politická píseň – sebeprezentace a druh generační výpovědi • trampská píseň – hudba jako způsob identifikace • úloha komunikace v uměleckém procesu – postavení umění ve společnosti, jeho historické proměny; sociální a technologické proměny dneška (nové technologie, nové umělecké disciplíny a jejich obsahy) a jejich vliv na úlohu komunikace v uměleckém procesu; subjektivní chápání uměleckých hodnot ve vztahu k hodnotám považovaným za společensky uznávané • underground (F. Zappa, Pražský výběr) • hudba na objednávku a možnosti jejího zneužití • hudba a film • hudební styly a žánry, funkce hudby – estetická a umělecká hodnota hudebního díla • postavení umění a především hudby ve společnosti v běžném životě (hudba jako kulturní statek a jako zboží) • „produkty“ hudebního průmyslu, hudební vydavatelství • úloha komunikace v uměleckém procesu • hudební festivaly 	<p>MeV Uživatelé (vnímání autora mediálních sdělení, autor písně jako nositel politického názoru)</p> <p>MeV Mediální produkty a jejich významy (výchova ke kritickému vnímání hudby předkládané v masových médiích) Role médií v moderních dějinách (schopnost rozpoznat kýč a kvalitní hudbu napříč všemi hudebními žánry)</p> <p>Vv – scénografie, výtvarník kostýmů, architekt scény Čj – libreto jako dramatický text určený pro zhudebnění</p>
---	--	--

	<ul style="list-style-type: none"> • hudební divadlo, hudební film • hudba a média – nové technologie v hudbě • hudební festivaly 	
<ul style="list-style-type: none"> • reaguje na hudbu pohybem; ztvárňuje ji úměrně svým hudebním schopnostem a pohybovým dispozicím • pohyb ve spojení s hudbou využívá k vyjádření vlastních představ a pocitů 	<p>Hudebně-pohybové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • rytmický výcvik – hra na tělo • country tanec, rock and roll • společenský tanec • taneční hudba – techno, rap, disko, hip hop, break • pohyb hudby a gesto 	<p>Tv – pohybové aktivity, koordinace pohybů</p>

5.2.14 Výtvarná výchova

5.2.14.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

ročník	kvinta / 1. ročník	sexta / 2. ročník	septima / 3. ročník	oktáva / 4. ročník
hodinová dotace	2	2	–	–

Výtvarná výchova jako vyučovací předmět realizuje obsah Výtvarného oboru, který je součástí vzdělávací oblasti Umění a kultura RVP G, a obsah integrujícího tématu Umělecká tvorba a komunikace, který je společný pro Hudební i Výtvarný obor.

V rámci předmětu jsou realizovány některé tematické okruhy průřezových témat Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova a Mediální výchova RVP G.

Na předmět navazuje volitelný předmět Seminář z výtvarné výchovy a také Historický seminář.

Výuka probíhá převážně v učebně výtvarné výchovy, pokud počasí dovolí v terénu, např. ve školní předzahrádce, ulicích a parcích města. Součástí výuky je návštěva galerií a výstav, exkurze po významných litomyšlských památkách, seznámení s uměleckými proudy 19. a 20. století.

Cílem předmětu je, aby žák dovedl vybírat výtvarné prostředky pro své vlastní osobité vyjádření a uměl ho obhájit, aby na základě osobních prožitků interpretoval umělecká díla a měl potřebu se s nimi setkávat, aby získal potřebu vytvářet kolem sebe estetické prostředí a aby uměl popsat tvorbu hlavních představitelů našeho regionu a evropského umění 19. a 20. století.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- Učitel vede žáky k učení se prostřednictvím vlastní tvorby a poznání vlastního pokroku.
- Učitel umožňuje žákům realizovat vlastní nápady, experimentovat.

Kompetence k řešení problémů:

- Učitel vede žáky k vybírání vhodných výtvarných vyjadřovacích prostředků a využívání různých technických možností nejrůznějších médií.
- Učitel umožňuje žákům nacházet shodné, podobné nebo naopak odlišné znaky mezi jednotlivými druhy umění.

Kompetence komunikativní:

- Učitel vybízí žáky k diskusi o dojmech z uměleckých děl a vlastních prací.
- Učitel umožňuje žákům projevovat své pocity a nálady.
- Učitel vede žáky k naslouchání při promluvách druhých lidí.

- Učitel ukazuje žákům možnost přistupovat k výtvarnému umění jako ke způsobu dorozumívání.

Kompetence sociální a personální:

- Učitel poskytuje prostor pro osobité výtvarné vyjádření.
- Učitel podporuje sebedůvěru a sebeúctu.
- Učitel vede žáky k úctě a toleranci vůči různým projevům výtvarného umění.

Kompetence občanské:

- Učitel seznamuje žáky s významnými díly a jejich autory, s lidovými tradicemi.
- Učitel podporuje individuální zájmy žáka, různorodost hodnot.
- Učitel vytváří u žáků estetické potřeby a potřebu chránit kulturní hodnoty.

Kompetence k podnikavosti:

- Učitel vede žáky k vlastní iniciativě a tvořivosti.
- Učitel vede žáky k dosažení stanovených cílů a hodnocení výsledků.
- Učitel umožňuje žákům prezentaci vlastních prací.

5.2.14.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Název předmětu: Výtvarná výchova		Ročník: kvinta / 1. ročník
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY POZNÁMKY
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozpoznává odlišnosti různých znakových systémů, koncentruje se na systém vizuální uplatňuje odlišnosti různých vizuálních systémů při vlastní tvorbě <i>vědomě uplatňuje při vlastních aktivitách tvořivost a chápe ji jako základní faktor rozvoje své osobnosti, dokáže objasnit její význam v procesu umělecké tvorby i v životě</i> 	<ul style="list-style-type: none"> druhy výtvarného umění kresba, malba, grafika, modelování prostorové objekty vizuálně obrazné znakové systémy z hlediska poznání a komunikace 	<p>Návštěvy výstav</p> <p>OSV Morálka všedního dne (respekt k ostatním kulturám)</p> <p>VMEGS Žijeme v Evropě (srovnávání odlišností a shod kultury a životního stylu v Evropě a ve světě)</p>
<ul style="list-style-type: none"> pojmenuje účinky vizuálně obrazných vyjádření na smyslové vnímání, vědomě se snaží o rozšíření vlastní citlivosti při tvorbě uplatňuje osobní prožitky a zkušenosti při vlastní tvorbě využívá technických možností nejrůznějších médií pro vyjádření své představy <i>vysvětlí umělecký znakový systém jako systém vnitřně diferencovaný a dokáže v něm rozpoznat a nalézt umělecké znaky od objevných po konvenční</i> 	<ul style="list-style-type: none"> <i>znaková podmíněnost chápání světa – znakové systémy jednotlivých druhů umění, historické proměny pojetí uměleckého procesu (magický, mytický, univerzalistický, modernistický a postmodernistický, pluralitní model umění)</i> smyslové vnímání a jeho rozvoj (uplatnění vizuálně obrazného vyjádření v úrovni smyslové, subjektivní a komunikační) působení barev, barvy v interiéru současné výtvarné umění vlivy moderních uměleckých směrů a směrů 20. století (Gauguin, Picasso, Cézanne, Pollock...) – kubismus, konstruktivismus, geometrická abstrakce, antická mimezis, fotografie, film vztah předmětu a tvaru, rozklad pohybu, barva a její působení (analytický kubismus) interakce s vizuálně obrazným vyjádřením v roli autora, příjemce, interpreta 	<p>Umělecká tvorba a komunikace</p> <p>OSV Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (vztah k vlastnímu tělu a psychice)</p> <p>VMEGS Globalizační a rozvojové procesy (tzv. globální kultura, důsledky globalizace)</p> <p>MuV Základní problémy sociokulturních rozdílů (multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování)</p> <p>MeV Média a mediální produkce (vývoj médií od knižtisku po internet)</p>
<ul style="list-style-type: none"> rozpoznává umělecké znaky od objevných až po konvenční samostatně experimentuje s různými vizuálními prostředky, při vlastní tvorbě uplatňuje i vyjadřovací prostředky současného výtvarného umění 	<ul style="list-style-type: none"> užité umění reklama a její vliv nová média chápaní vztahů předmětů a tvarů v prostoru, celistvost 	<p>MeV Mediální produkty a jejich významy (výrazové prostředky vizuální)</p>

<ul style="list-style-type: none"> na příkladech vysvětlí umělecký výraz jako neukončený a nedefinitivní ve svém významu, uvědomuje si vztah mezi subjektivním obsahem znaku a významem získaným v komunikaci 	<p>a rozklad tvaru, povrch a konstrukce, vytváření iluze prostoru, objemu, pohybu</p>	
<ul style="list-style-type: none"> objasní roli autora, příjemce a interpreta při utváření obsahu a komunikačního účinku vizuálních vyjádření aktivně vstupuje do procesu komunikace při interpretaci vizuálních vyjádření uvědomuje si význam osobně založených podnětů na vznik estetického prožitku, snaží se odhalit vlastní zkušenosti i zkušenosti s uměním, které s jeho vznikem souvisejí 	<ul style="list-style-type: none"> prezentace uměleckého díla umělecký proces a jeho vývoj – vliv uměleckého procesu na způsob chápání reality; dynamika chápání uměleckého procesu - její osobnostní a sociální rozměr postavení umění ve společnosti role umělce ve společnosti subjektivní chápání uměleckých hodnot ve vztahu k hodnotám považovaným za společensky uznávané proměnlivost obrazu v čase, proměnlivost tvaru, pohyblivé stanovisko diváka a změny úhlu vidění, časoprostorová chápání a proměna kvalit, princip náhody 	<p>Umělecká tvorba a komunikace</p> <p>OSV Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (porozumění vlastní jedinečnosti) Sociální komunikace (komunikace respektující odlišnosti názorů) Spolupráce a soutěž (originalita nebo přizpůsobivost)</p>
Ročník: sexta / 2. ročník		
<ul style="list-style-type: none"> charakterizuje druhy výtvarných umění a jejich specifika interpretuje umělecké dílo po stránce obsahu i formy vyjmenuje základní techniky výtvarné tvorby poznatky z výtvarného umění uvádí do vztahů s aktuálními i historickými výtvarnými projevy vysvětlí, jaké předpoklady jsou zapotřebí k recepci uměleckého díla a k porozumění současným uměleckým dílům 	<ul style="list-style-type: none"> umění jako specificky lidský druh činnosti zvláštnosti výtvarného umění techniky jednotlivých druhů výtvarného umění obsah a forma uměleckého díla relativita barevného vidění (pointilismus, impresionismus, postimpresionismus, Cézanne), taktilní a baltické kvality díla (informel), zapojení těla, jeho pohybu a gest do procesu tvorby (akční tvorba, bodyart) 	<p>OSV Sociální komunikace (já sám o sobě, mé chování, myšlení, prožívání)</p>
<ul style="list-style-type: none"> absolvuje exkurze po významných litomyšlských památkách a seznámí se s jejich výtvarnými kvalitami i okolnostmi vzniku v konkrétních případech uměleckých objektů identifikuje pro ně charakteristické prostředky na příkladech uvede vliv společenského kontextu na interpretaci obsahu uměleckých děl samostatně experimentuje s různými prostředky, při vlastní tvorbě uplatňuje také umělecké vyjadřovací prostředky současného výt. umění 	<ul style="list-style-type: none"> litomyšlský zámek piaristický areál kostel Povýšení svatého Kříže Portmoneum pamětní desky trojrozměrné sochařské pomníky role subjektu v uměleckém procesu – smyslové vnímání a jeho rozvoj; předpoklady tvorby, interpretace a recepce uměleckého díla; mimovědomá a uvědomělá recepce uměleckého díla; tvořivá osobnost v roli tvůrce, interpreta 	<p>VMEGS Žijeme v Evropě (významní Evropané)</p> <p>Umělecká tvorba a komunikace</p>

	<i>a recipienta</i>	
<ul style="list-style-type: none"> vyjmenuje umělecké proudy 19. století, jejich specifika a nejvýraznější umělecké osobnosti s nimi související charakterizuje obsahové a formální prvky vybraných obrazů, soch a staveb nalézá, vybírá a uplatňuje odpovídající prostředky pro uskutečňování svých projektů vědomě uplatňuje tvořivost při vlastních aktivitách 	<ul style="list-style-type: none"> klasicismus, jeho rysy a představitelé v Evropě i doma romantismus, znaky a představitelé realismus, jeho charakteristika, evropsí a čeští představitelé impresionismus postimpresionismus symbolismus secese 	<p>VMEGS Vzdělávání v Evropě a ve světě (globalizace a kulturní změny)</p>
<ul style="list-style-type: none"> pojmenuje umělecké proudy první poloviny 20. století, jejich rysy a hlavní představitelé v Evropě i doma na konkrétních případech vysvětlí, jak obrazná vyjádření působí v rovině smyslové na příkladech uvádí příčiny vzniku a proměn uměleckých směrů vysvětlí, jaké předpoklady jsou zapotřebí k recepci uměleckého díla a k jejich porozumění 	<ul style="list-style-type: none"> expresionismus kubismus futurismus dadaismus surrealismus (tvůrčí potenciál podvědomí, sebeuvědomění diváka, účast v sociálním prostoru) 	<p>MuV Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí (jak se projevuje sociokulturní rozrůzněnost v Evropě)</p>
<ul style="list-style-type: none"> uvědomí si význam osobně založených podnětů na vznik estetického působení objasní podstatné rysy aktuálního (pluralitního, postmodernistického) přístupu k uměleckému procesu a na základě toho vysvětlí proces vzniku „obecného vkusu“ a estetických norem“ dokáže vystihnout nejpodstatnější rysy dnešních proměn a na příkladech uvést jejich vliv na proměnu komunikace v uměleckém procesu objasní podstatné rysy magického, mytického, univerzalistického, modernistického přístupu k uměleckému procesu, dokáže je rozpoznat v současném umění a na příkladech vysvětlí posun v jejich obsahu vytváří si přehled uměleckých vizuálně obrazných vyjádření podle samostatně zvolených kritérií rozlišuje umělecké slohy a umělecké směry (s důrazem na konec 19. stol. do současnosti) z hlediska podstatných proměn vidění a stavby uměleckých děl a dalších vizuálně obrazných vyjádření 	<ul style="list-style-type: none"> abstrakce a její proudy, F. Kupka osvobození obrazu od zavedeného zobrazování viditelného (Kandinskij, Kupka), figurace a nefigurace (neoklasicismus, lyrická abstrakce), vztah slova a obrazu (lettrismus), vznik a uplatnění symbolu (symbolismus, surrealismus, pop-art, konceptuální umění) informel, V. Boštík (vazba na Litomyšlsko) pop art body art land art performance op art postmoderna minority, stopy člověka v krajině (land-art), vztahy s neevropskými kulturami (Gauguin, Picasso, Minimal – art), zrušení hranice umění a neumění (Duchamp), neumělecké a neškolené vizuální vyjadřování (insitní umění) požadavek a meze obecné srozumitelnosti, vliv reklamy, 	<p>EV Člověk a životní prostředí (jak ovlivňuje člověk životní prostředí od počátku své existence)</p>

<ul style="list-style-type: none"> • na příkladech uvádí příčiny vzniku a proměn uměleckých směrů a objasní širší společenské a filozofické okolnosti vzniku uměleckých děl • na konkrétních příkladech vizuálně obrazných vyjádření objasní, zda a jak se umělecké vyjadřovací prostředky výtvarného umění od konce 19. století do současnosti promítají do aktuální obrazové komunikace 	<p>masovost a autenticita projevu (pop-art, televize, nová média, akční umění, postmodernismus), citace a metaznak, umění nových médií</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>úloha komunikace v uměleckém procesu – postavení umění ve společnosti, jeho historické proměny; umělecká a mimoumělecká znakovost; umění jako proces tvorby nových, sociálně dosud nezakotvených znaků; role umělce v societě; publikum a jeho účast v uměleckém procesu; sociální a technologické proměny dneška (nové technologie, nové umělecké disciplíny a jejich obsahy) a jejich vliv na úlohu komunikace v uměleckém procesu; subjektivní chápání uměleckých hodnot ve vztahu k hodnotám považovaným za společensky uznávané</i> • <i>umělecký proces a jeho vývoj – vliv uměleckého procesu na způsob chápání reality; dynamika chápání uměleckého procesu – její osobnostní a sociální rozměr; znaková podmíněnost chápání světa – znakové systémy jednotlivých druhů umění; historické proměny pojetí uměleckého procesu (magický, mytický, univerzalistický, modernistický, postmodernistický, pluralitní model umění); prezentace uměleckého díla</i> 	<p>Umělecká tvorba a komunikace</p>
---	---	--

5.2.15 Tělesná výchova

5.2.15.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

ročník	kvinta / 1. ročník	sexta / 2. ročník	septima / 3. ročník	oktáva / 4. ročník
hodinová dotace	2	2	2	2

Tělesná výchova jako vyučovací předmět realizuje obsah vzdělávacího oboru Tělesná výchova, který je součástí vzdělávací oblasti Člověk a zdraví RVP G.

V rámci předmětu jsou realizovány některé tematické okruhy průřezových témat Osobnostní a sociální výchova a Environmentální výchova RVP G.

Formou výuky je vyučovací hodina nebo dvouhodina, třída se při ní obvykle dělí na skupiny. Výuka probíhá na venkovních sportovištích (školní a městská hřiště, atletický a zimní stadion, koupaliště), či v krytých objektech přizpůsobených pro výuku tělesné výchovy (tělocvičny, prostory pro spinning, squash, bowling aj.). Prostředí výuky je podmíněno nejen jejím obsahem, ale i počasím.

Žákům je nabízena účast na lyžařském výcviku (v kvintě a v 1. ročníku), sportovním kurzu (v septimě a ve 3. ročníku) a na různých sportovních soutěžích v rámci školy i celého regionu.

Cílem předmětu je vychovávat a vychovat člověka fyzicky i psychicky zdatného, s přiměřenou úrovní (s ohledem na individuální možnosti) pohybových a sportovních schopností a dovedností, pečujícího o své zdraví (ne ve smyslu absence nemoci), vědomého si nutnosti udržování kondice v průběhu celého života a respektujícího pravidla „fair play“.

Tělesná výchova studuje a aplikuje vztahy mezi člověkem a prostředím. Žáky uvádí do situací, které úzce souvisí nejen s poznáním svého já (po stránce fyzické i duševní), ale i s poznáním přírodních, hospodářských a sociálních podmínek. Rozvíjí u žáků jejich pohybové a sportovní schopnosti a dovednosti, seznamuje je s pravidly a normami chování nejen v herních situacích, ale i v běžném životě ve společnosti. Seznamuje je také se strategiemi a postupy, jak si uchovávat svoje zdraví, kondici a poukazuje na postupy navození duševní i fyzické pohody a uvolnění – relaxace.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- Učitel vede žáky k používání vhodné literatury, internetu.
- Učitel zařazuje metody, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům sami žáci.
- Učitel pracuje s chybou žáka jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení.

Kompetence k řešení problémů:

- Učitel umožňuje žákům, aby řešili problémy na úrovni svých znalostí a schopností.

- Učitel zadává problémové úkoly či úkoly rozvíjející tvořivost.

Kompetence komunikativní:

- Učitel vytváří příležitosti pro vzájemnou komunikaci žáků k danému úkolu.
- Učitel zadává úkoly, při kterých žáci spolupracují.
- Učitel umožňuje žákům, aby si vzájemně sdělovali své pocity a názory.

Kompetence sociální a personální:

- Učitel umožňuje diferencované výkony podle individuálních schopností žáků.
- Učitel sleduje úspěšnost jednotlivých žáků a oceňuje jejich pokrok.
- Učitel vyžaduje dodržování pravidel.
- Učitel umožňuje žákům spolupracovat ve skupinách.

Kompetence občanské:

- Učitel klade důraz na mezipředmětové vztahy a důsledky lidské činnosti, nutnost ochrany přírodního a životního prostředí.

Kompetence k podnikavosti:

- Učitel zadává takové úkoly, které žáky vedou k posuzování různých situací a předvídání rizik s těmito úkoly spojenými.

5.2.15.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Název předmětu: Tělesná výchova		Ročník: kvinta / 1. ročník
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY POZNÁMKY
<p>Žák:</p> <p>Činnosti ovlivňující zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> • ověří jednoduchými testy úroveň zdravotně orientované zdatnosti a svalové nerovnováhy • organizuje svůj pohybový režim a využívá v souladu s pohybovými předpoklady, zájmy a zdravotními potřebami vhodné a dostupné pohybové aktivity • usiluje o optimální rozvoj své zdatnosti; vybere z nabídky vhodné kondiční programy nebo soubory cviků pro udržení či rozvoj úrovně zdravotně orientované zdatnosti a samostatně je upraví pro vlastní použití • vybere z nabídky vhodné soubory vyrovnávacích cvičení zaměřených na kompenzaci jednostranného zatížení, na prevenci a korekci svalové nerovnováhy a samostatně je upraví pro vlastní použití • využívá vhodné soubory cvičení pro tělesnou a duševní relaxaci • připraví organismus na pohybovou činnost s ohledem na následné převažující pohybové zatížení • uplatňuje účelné a bezpečné chování při pohybových aktivitách i v neznámém prostředí • poskytne první pomoc při sportovních či jiných úrazech i v nestandardních podmínkách 	<ul style="list-style-type: none"> • význam pohybu pro zdraví, rekreační a výkonnostní sport • organismus a pohybová zátěž – způsoby zatěžování, kompenzace jednostranné zátěže • posilovací cvičení, kompenzační cvičení, relaxační cvičení, prevence a korekce oslabení, motorické testy, cviky vhodné a nevhodné k rozcvičení, dechová cvičení, strečink • svalová nerovnováha – příčiny svalové nerovnováhy, testy svalové nerovnováhy, cvičení pro správné držení těla • zdravotně orientovaná zdatnost – složky ZOZ, kondiční testy • zdravotně zaměřená cvičení • hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí • rozcvičení, protahování, strečink, švihová cvičení, průpravná cvičení, kondiční programy • individuální pohybový režim • první pomoc při sportovních úrazech – závažná poranění a život ohrožující stavy, improvizovaná první pomoc v podmínkách sportovních činností • péče o sebe sama, celková péče o zdraví • reakce těla při zhoršení rozptylových podmínek, úprava tělesné aktivity v těchto podmínkách, správné dýchání a oblečení • rizikové faktory ovlivňující bezpečnost pohybových činností – zásady jednání a chování v různém prostředí, úprava pohybových činností podle aktuálních podmínek (možných rizik) • zásady jednání a chování v různém prostředí, úprava pohybových činností podle aktuálních podmínek (možných rizik) 	<p>Učivo je realizováno průběžně a s přiměřenou gradací v návaznosti na zařazované pohybové aktivity a ostatní učivo.</p> <p>OSV Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů (organizace vlastních tělovýchovných aktivit, porozumění vlastnímu tělu, péče o sebe sama, relaxace)</p> <p>OSV Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů (zdravý a bezpečný životní styl, péče o sebe sama, celková péče o vlastní zdraví)</p> <p>EV Člověk a životní prostředí (prostředí a zdraví)</p>

<p>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</p> <ul style="list-style-type: none"> • provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů • zvládá základní postupy rozvoje osvojovaných pohybových dovedností a usiluje o své pohybové sebezdokonalování • respektuje věkové, pohlavní, výkonnostní a jiné pohybové rozdíly a přizpůsobí svou pohybovou činnost dané skladbě sportujících • posoudí kvalitu stěžejních částí pohybu, označí zjevné příčiny nedostatků a uplatní konkrétní osvojované postupy vedoucí k potřebné změně 	<p>Pohybové dovednosti a pohybový výkon – motorické testy</p> <p>Pohybové hry různého zaměření</p> <ul style="list-style-type: none"> • soutěživé a štafetové hry družstev i jednotlivců, překážkové dráhy, honičky <p>Pohybové odlišnosti a handicap – věkové, pohlavní, výkonnostní</p> <p>Průpravná, kondiční, koordinační, tvořivá, estetická a jinak zaměřená cvičení</p> <p>Kondiční a estetické formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem</p> <ul style="list-style-type: none"> • přípravná, kondiční, koordinační, tvořivá cvičení, kooperační, cvičení se švihadlem • estetická cvičení, cvičení na gymbalech, aerobik – základní kroky (dívky) <p>Gymnastika</p> <ul style="list-style-type: none"> • organizace a bezpečnost, technika, dopomoc, názvosloví • akrobacie – metodická řada pro akrobatické prvky (kotouly, stoje, přemet stranou, rovnovážné polohy a postoje – modifikace a vazby) • hrazda – metodická řada pro hrazdu po čelo (náskok do vzporu, zákmihem seskok, výmyk) • přeskok – metodická řada pro přeskok (roznožka, skrčka) • malá a velká trampolína – metodická řada (skoky) • šplh na laně a na tyči • kruhy – metodická řada (cviky na kruzích – dosažné, doskočné, svis vznesmo vzad, houpání, seskok) • rytmická gymnastika – dívky – rytmické a kondiční gymnastické činnosti s hudbou (cvičení s náčiním dle výběru – činky, obruče, švihadla, medicinbaly,...) <p>Atletika</p> <ul style="list-style-type: none"> • metodické řady pro běžecká cvičení, běžecká abeceda, sprint (100 m), nízký start, starty z různých poloh, vytrvalý běh (400 m, 800 m, 1500 m, fartlek, Cooperův běh), štafetový běh, odrazová cvičení, skok daleký, hod granátem <p>Úpoly</p> <ul style="list-style-type: none"> • přetahy, přetlaky, úpolové hry, pádová technika, základy sebeobrany 	<p>Učivo je zařazováno ve všech ročnících s přiměřenou gradací v závislosti na schopnostech, dovednostech a kondici skupiny. Hloubka zařazeného učiva v jednotlivých ročnících je dána dohodou mezi učitelem a žáky.</p> <p>OSV Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů Sociální komunikace Morálka všedního dne Spolupráce a soutěž (role ve sportu, řešení problémů, komunikace, spolupráce a pomoc, morální jednání, soutěžení a taktika)</p>
---	---	---

	<p>Sportovní hry</p> <ul style="list-style-type: none"> florbal, fotbal, basketbal, přehazovaná, volejbal – základní pravidla, průpravné cvičení a hry, herní činnosti jednotlivce, základy herních kombinací, hra se zjednodušenými pravidly <p>Turistika a pobyt v přírodě – příprava turistické akce a pobytu v přírodě</p> <p>Další moderní a netradiční pohybové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> softbal, frisbee, ringo, badminton, stolní tenis, spinning, fitbox, pétanque a jiné podle možností školy a zájmů žáků <p>Lyžování</p> <ul style="list-style-type: none"> lyžování – metodické řady pro sjezdové, běžecké lyžování a snowboarding volitelně v menším rozsahu, jízda na vleku, bezpečnost pohybu v zimním horském prostředí, zásady první pomoci při závažných a život ohrožujících poraněních s důrazem na zimní sporty <p>Bruslení</p> <ul style="list-style-type: none"> jízda vpřed a vzad, překládání vpřed, rychlost, zastavení, lední hokej <p>Plavání</p> <ul style="list-style-type: none"> adaptace na vodní prostředí, dýchání do vody, splývání, hry ve vodě, technika dvou plaveckých způsobů 100 m, skoky do vody 	<p>Adaptační kurz, školní exkurze, výlet</p> <p>Lyžařský výcvikový kurz</p> <p>Výuka probíhá dle možností v krytém bazénu nebo dle počasí na venkovním koupališti.</p>
<p>Činnosti podporující pohybové učení</p> <ul style="list-style-type: none"> užívá s porozuměním tělocvičné názvosloví (gesta, signály, značky) na úrovni cvičence, vedoucího pohybových činností, organizátora soutěží volí a používá pro osvojované pohybové činnosti vhodnou výstroj a výzbroj a správně ji ošetřuje připraví (ve spolupráci s ostatními žáky) třídní či školní turnaj, soutěž, turistickou akci a podílí se na její realizaci respektuje pravidla osvojovaných sportů; rozhoduje (spolurozhoduje) třídní nebo školní utkání, závody, soutěže v osvojovaných sportech respektuje práva a povinnosti vyplývající z různých sportovních rolí – jedná na úrovni dané role; spolupracuje ve prospěch družstva sleduje podle pokynů (i dlouhodobě) pohybové výkony, 	<ul style="list-style-type: none"> vzájemná komunikace a spolupráce při pohybových činnostech sportovní výzbroj a výstroj – účelnost, funkčnost, bezpečnost, finanční dostupnost a kvalita pohybové činnosti, sportovní a turistické akce – organizace, propagace, vyhodnocení, dokumentace pravidla osvojovaných pohybových činností sportovní role měřitelné a hodnotitelné údaje související s tělesnou výchovou a sportem olympismus v současném světě, jednání fair play – spolupráce ve sportu a pomoc soupeři, pomoc pohybově znevýhodněným, sport pro každého, sport a ochrana přírody, odmítání podpurných látek neslučitelných s etikou sportu 	<p>Učivo je zařazováno průběžně a v návaznosti na pohybové aktivity a ostatní učivo.</p> <p>OSV Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů Sociální komunikace Morálka všedního dne Spolupráce a soutěž (role ve sportu, řešení problémů, komunikace, spolupráce a pomoc, morální jednání, soutěžení a taktika, organizační schopnosti a dovednosti, hodnotové žebříčky)</p>

<p>sportovní výsledky, činnosti související s pohybem a zdravím – zpracuje naměřená data, vyhodnotí je a výsledky různou formou prezentuje</p> <ul style="list-style-type: none"> aktivně naplňuje olympijské myšlenky jako projev obecné kulturnosti 	<ul style="list-style-type: none"> úspěchy našeho sportu na pozadí nejdůležitějších historických sportovních událostí 	
Ročník: sexta / 2. ročník		
<p>Činnosti ovlivňující zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> ověří jednoduchými testy úroveň zdravotně orientované zdatnosti a svalové nerovnováhy organizuje svůj pohybový režim a využívá v souladu s pohybovými předpoklady, zájmy a zdravotními potřebami vhodné a dostupné pohybové aktivity usiluje o optimální rozvoj své zdatnosti; vybere z nabídky vhodné kondiční programy nebo soubory cviků pro udržení či rozvoj úrovně zdravotně orientované zdatnosti a samostatně je upraví pro vlastní použití vybere z nabídky vhodné soubory vyrovnávacích cvičení zaměřených na kompenzaci jednostranného zatížení, na prevenci a korekci svalové nerovnováhy a samostatně je upraví pro vlastní použití využívá vhodné soubory cvičení pro tělesnou a duševní relaxaci připraví organismus na pohybovou činnost s ohledem na následné převažující pohybové zatížení uplatňuje účelné a bezpečné chování při pohybových aktivitách i v neznámém prostředí poskytne první pomoc při sportovních či jiných úrazech i v nestandardních podmínkách 	<ul style="list-style-type: none"> význam pohybu pro zdraví, rekreační a výkonnostní sport organismus a pohybová zátěž – způsoby zatěžování, kompenzace jednostranné zátěže posilovací cvičení, kompenzační cvičení, relaxační cvičení, prevence a korekce oslabení, motorické testy, cviky vhodné a nevhodné k rozcvičení, dechová cvičení, strečink svalová nerovnováha – příčiny svalové nerovnováhy, testy svalové nerovnováhy, cvičení pro správné držení těla zdravotně orientovaná zdatnost – složky ZOZ, kondiční testy zdravotně zaměřená cvičení hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí rozcvičení, protahování, strečink, švihová cvičení, průpravná cvičení, kondiční programy individuální pohybový režim první pomoc při sportovních úrazech – závažná poranění a život ohrožující stavy, improvizovaná první pomoc v podmínkách sportovních činností péče o sebe sama, celková péče o zdraví, relaxace problematika zneužití drog nejen ve sportu a zdravotní rizika reakce těla při zhoršení rozptylových podmínek, úprava tělesné aktivity v těchto podmínkách, správné dýchání a oblečení rizikové faktory ovlivňující bezpečnost pohybových činností – zásady jednání a chování v různém prostředí, úprava pohybových činností podle aktuálních podmínek (možných rizik) zásady jednání a chování v různém prostředí, úprava pohybových činností podle aktuálních podmínek (možných rizik) 	<p>Učivo je realizováno průběžně a s přiměřenou gradací v návaznosti na zařazované pohybové aktivity a ostatní učivo.</p> <p>OSV Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů (organizace vlastních tělovýchovných aktivit, porozumění vlastnímu tělu, péče o sebe sama, relaxace)</p> <p>OSV Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů (zdravý a bezpečný životní styl, péče o sebe sama, celková péče o vlastní zdraví)</p> <p>EV Člověk a životní prostředí (prostředí a zdraví)</p>

<p>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</p> <ul style="list-style-type: none"> • provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů • zvládá základní postupy rozvoje osvojovaných pohybových dovedností a usiluje o své pohybové sebezdokonalování • respektuje věkové, pohlavní, výkonnostní a jiné pohybové rozdíly a přizpůsobí svou pohybovou činnost dané skladbě sportujících • posoudí kvalitu pohybové činnosti, označí zjevné příčiny nedostatků a uplatní konkrétní osvojované postupy vedoucí k potřebné změně 	<p>Pohybové dovednosti a pohybový výkon – motorické testy</p> <p>Pohybové hry různého zaměření</p> <ul style="list-style-type: none"> • soutěživé a štafetové hry družstev i jednotlivců, překážkové dráhy, honičky <p>Pohybové odlišnosti a handicap – věkové, pohlavní, výkonnostní</p> <p>Průpravná, kondiční, koordinační, tvořivá, estetická a jinak zaměřená cvičení</p> <p>Kondiční a estetické formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem</p> <ul style="list-style-type: none"> • přípravná, kondiční, koordinační, tvořivá cvičení, kooperační, cvičení se švihadlem, joga • estetická cvičení, cvičení na gymbalech, aerobik, nácvik libovolné sestavy s hudbou (dívky) <p>Gymnastika</p> <ul style="list-style-type: none"> • organizace a bezpečnost, technika, dopomoc, názvosloví • akrobacie – metodická řada pro akrobatické prvky (kotouly, stoje, přemet stranou, rovnovážné polohy a postoje, skoky – modifikace, vazby) • kladina (dívky) – metodická řada pro cvičení na kladině (náskoky, seskoky, chůze, poskoky, rovnovážné stoje s pohybem paží) • hrazda – metodická řada pro hrazdu po čelo, hrazda doskočná (chlapci) • přeskok – metodická řada pro přeskok (skrčka, roznožka a odbočka, skrčka se zášvihem) • malá a velká trampolína – metodická řada (skoky) • šplh na laně a na tyči • kruhy – metodická řada pro cvičení na kruzích (dosažné, doskočné – svis vznesmo vzad a zpět, komíhání, houpání, seskok) <p>Atletika</p> <ul style="list-style-type: none"> • běžecká cvičení, běžecká abeceda, sprint (100 m), nízký start, starty z různých poloh, vytrvalý běh (800 m a 1500 m, fartlek, Cooperův běh), štafetový běh, odrazová cvičení, skok daleký, vrh koulí <p>Úpoly</p> <ul style="list-style-type: none"> • úpolové hry, pádová technika, základy sebeobran, boxu a 	<p>Učivo je zařazováno ve všech ročnících s přiměřenou gradací v závislosti na schopnostech, dovednostech a kondici skupiny. Hloubka zařazeného učiva v jednotlivých ročnících je dána dohodou mezi učitelem a žáky.</p> <p>OSV Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů Sociální komunikace Morálka všedního dne Spolupráce a soutěž (role ve sportu, řešení problémů, komunikace, spolupráce a pomoc, morální jednání, soutěžení a taktika)</p>
---	--	---

	<p>karatedo (na základě připravenosti vyučujícího a zájmu žáků)</p> <p>Sportovní hry</p> <ul style="list-style-type: none"> florbal, fotbal, basketbal, volejbal, házená – základní pravidla, průpravné hry, herní činnosti jednotlivce a jejich rozvoj podle metodických řad, herní kombinace, hra podle pravidel <p>Další moderní a netradiční pohybové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> softbal, frisbee, ringo, badminton, stolní tenis, spinning, fitbox, bossu, bumbácbal, pétanque a jiné podle možností školy a zájmů žáků <p>Bruslení</p> <ul style="list-style-type: none"> jízda vpřed a vzad, zastavení, překládání vpřed, lední hokej <p>Plavání</p> <ul style="list-style-type: none"> adaptace na vodní prostředí, dýchání do vody, splývání, hry ve vodě, technika dvou plaveckých způsobů (100 m), skoky z můstků 	<p>Výuka probíhá dle možností v krytém bazénu nebo dle počasí na venkovním koupališti.</p>
<p>Činnosti podporující pohybové učení</p> <ul style="list-style-type: none"> užívá s porozuměním tělocvičné názvosloví (gesta, signály, značky) na úrovni cvičence, vedoucího pohybových činností, organizátora soutěží volí a používá pro osvojované pohybové činnosti vhodnou výstroj a výzbroj a správně ji ošetřuje připraví (ve spolupráci s ostatními žáky) třídní či školní turnaj, soutěž, turistickou akci a podílí se na její realizaci respektuje pravidla osvojovaných sportů; rozhoduje (spolurozhoduje) třídní nebo školní utkání, závody, soutěže v osvojovaných sportech respektuje práva a povinnosti vyplývající z různých sportovních rolí – jedná na úrovni dané role; spolupracuje ve prospěch družstva sleduje podle pokynů (i dlouhodobě) pohybové výkony, sportovní výsledky, činnosti související s pohybem a zdravím – zpracuje naměřená data, vyhodnotí je a výsledky různou formou prezentuje aktivně naplňuje olympijské myšlenky jako projev obecné kulturnosti 	<ul style="list-style-type: none"> vzájemná komunikace a spolupráce při pohybových činnostech sportovní výzbroj a výstroj – účelnost, funkčnost, bezpečnost, finanční dostupnost a kvalita pohybové činnosti, sportovní a turistické akce – organizace, propagace, vyhodnocení, dokumentace pravidla osvojovaných pohybových činností sportovní role měřitelné a hodnotitelné údaje související s tělesnou výchovou a sportem olympismus v současném světě, jednání fair play – spolupráce ve sportu a pomoc soupeři, pomoc pohybově znevýhodněným, sport pro každého, sport a ochrana přírody, odmítání podpurných látek neslučitelných s etikou sportu úspěchy našeho sportu na pozadí nejdůležitějších historických sportovních událostí 	<p>Učivo je zařazováno průběžně a v návaznosti na pohybové aktivity a ostatní učivo.</p> <p>OSV Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů Sociální komunikace Morálka všedního dne Spolupráce a soutěž (role ve sportu, řešení problémů, komunikace, spolupráce a pomoc, morální jednání, soutěžení a taktika, organizační schopnosti a dovednosti, hodnotové žebříčky)</p>

Ročník: septima / 3. ročník

<p>Činnosti ovlivňující zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> • ověří jednoduchými testy úroveň zdravotně orientované zdatnosti a svalové nerovnováhy • organizuje svůj pohybový režim a využívá v souladu s pohybovými předpoklady, zájmy a zdravotními potřebami vhodné a dostupné pohybové aktivity • usiluje o optimální rozvoj své zdatnosti; vybere z nabídky vhodné kondiční programy nebo soubory cviků pro udržení či rozvoj úrovně zdravotně orientované zdatnosti a samostatně je upraví pro vlastní použití • vybere z nabídky vhodné soubory vyrovnávacích cvičení zaměřených na kompenzaci jednostranného zatížení, na prevenci a korekci svalové nerovnováhy a samostatně je upraví pro vlastní použití • využívá vhodné soubory cvičení pro tělesnou a duševní relaxaci • připraví organismus na pohybovou činnost s ohledem na následné převažující pohybové zatížení • uplatňuje účelné a bezpečné chování při pohybových aktivitách i v neznámém prostředí • poskytne první pomoc při sportovních či jiných úrazech i v nestandardních podmínkách 	<ul style="list-style-type: none"> • význam pohybu pro zdraví, rekreační a výkonnostní sport • organismus a pohybová zátěž – způsoby zatěžování, kompenzace jednostranné zátěže • posilovací cvičení, kompenzační cvičení, relaxační cvičení, prevence a korekce oslabení, motorické testy, cviky vhodné a nevhodné k rozcvičení, dechová cvičení, strečink • svalová nerovnováha – příčiny svalové nerovnováhy, testy svalové nerovnováhy, cvičení pro správné držení těla • zdravotně orientovaná zdatnost – složky ZOZ, kondiční testy • zdravotně zaměřená cvičení • hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí • rozcvičení, protahování, strečink, švihová cvičení, průpravná cvičení, kondiční programy • individuální pohybový režim • první pomoc při sportovních úrazech – závažná poranění a život ohrožující stavy, improvizovaná první pomoc v podmínkách sportovních činností • péče o sebe sama, celková péče o zdraví, relaxace • problematika zneužití drog nejen ve sportu a zdravotní rizika • reakce těla při zhoršení rozptylových podmínek, úprava tělesné aktivity v těchto podmínkách, správné dýchání a oblečení • rizikové faktory ovlivňující bezpečnost pohybových činností – zásady jednání a chování v různém prostředí, úprava pohybových činností podle aktuálních podmínek (možných rizik) • zásady jednání a chování v různém prostředí, úprava pohybových činností podle aktuálních podmínek (možných rizik) 	<p>Učivo je realizováno průběžně a s přiměřenou gradací v návaznosti na zařazované pohybové aktivity a ostatní učivo.</p> <p>OSV Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů (organizace vlastních tělovýchovných aktivit, porozumění vlastnímu tělu, péče o sebe sama, relaxace)</p> <p>OSV Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů (zdravý a bezpečný životní styl, péče o sebe sama, celková péče o vlastní zdraví)</p> <p>EV Člověk a životní prostředí (prostředí a zdraví)</p>
<p>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</p> <ul style="list-style-type: none"> • provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů • zvládá základní postupy rozvoje osvojovaných pohybových dovedností a usiluje o své pohybové sebezdokonalování • respektuje věkové, pohlavní, výkonnostní a jiné pohybové 	<p>Pohybové dovednosti a pohybový výkon – motorické testy Pohybové hry různého zaměření</p> <ul style="list-style-type: none"> • soutěživé a štafetové hry družstev i jednotlivců, překážkové dráhy, honičky <p>Pohybové odlišnosti a handicap – věkové, pohlavní, výkonnostní Průpravná, kondiční, koordinační, tvořivá, estetická a jinak</p>	<p>Učivo je zařazováno ve všech ročnicích s přiměřenou gradací v závislosti na schopnostech, dovednostech a kondici skupiny. Hloubka zařazeného učiva v jednotlivých ročnicích je dána dohodou mezi učitelem a žáky.</p>

<p>rozdíly a přizpůsobí svou pohybovou činnost dané skladbě sportujících</p> <ul style="list-style-type: none"> • posoudí kvalitu pohybové činnosti, označí zjevné příčiny nedostatků a uplatní konkrétní osvojované postupy vedoucí k potřebné změně 	<p>zaměřená cvičení</p> <p>Kondiční a estetické formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem</p> <ul style="list-style-type: none"> • přípravná, kondiční, koordinační, tvořivá cvičení, kooperační, cvičení se švihadlem, joga • estetická cvičení, cvičení na gymbalech, aerobik, zumba – základní kroky, nácvik libovolné sestavy s hudbou (dívky) <p>Gymnastika</p> <ul style="list-style-type: none"> • organizace a bezpečnost, technika, dopomoc, názvosloví • akrobacie – metodická řada pro akrobatické prvky (kotouly, stoje, přemet stranou, rovnovážné polohy a postoje modifikace, vazby, sestavy) • kladina – metodická řada (náskok, chůze, poskoky, rovnovážné stoje s pohybem paží, seskok) • hrazda – metodická řada pro cvičení na hrazdě po čelo (přešvih, sešin, výmyk odrazem jednož, podmet, toč jízdmo), hrazda doskočná (chlupci) • přeskok – metodická řada pro přeskok (roznožka, skrčka, odbočka) • malá a velká trampolína – metodická řada (skoky) • šplh na laně a na tyči • kruhy – metodická řada pro cvičení na kruzích (dosažné, doskočné) <p>Atletika</p> <ul style="list-style-type: none"> • běžecká cvičení, běžecká abeceda, sprint (100 m a 200 m), nízký start, starty z různých poloh, vytrvalý běh (1500 m, 2–3 km), fartlek, štafetový běh, odrazová cvičení, skok daleký, vrh koulí, hod diskem <p>Úpoly</p> <ul style="list-style-type: none"> • úpolové hry, úchopy, pádová technika, základy sebeobrany, boxu a karatedo (na základě připravenosti vyučujícího a zájmu žáků) <p>Sportovní hry</p> <ul style="list-style-type: none"> • florbal, fotbal, házená, basketbal, volejbal – pravidla, průpravné hry, herní činnosti jednotlivce, herní kombinace a jejich rozvoj podle metodických řad, hra podle pravidel, rozhodování sportovních utkání <p>Turistika a pobyt v přírodě</p>	<p>OSV</p> <p>Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů Sociální komunikace Morálka všedního dne Spolupráce a soutěž (role ve sportu, řešení problémů, komunikace, spolupráce a pomoc, morální jednání, soutěžení a taktika)</p>
--	---	---

	<ul style="list-style-type: none"> • příprava turistické akce a pobytu v přírodě, orientace v méně přehledné krajině, orientační běh, příprava a likvidace tábořiště <p>Další moderní a netradiční pohybové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • softbal, frisbee, ringo, badminton, stolní tenis, pétanque, bumbácball a jiné podle možností školy a zájmů žáků <p>Bruslení</p> <ul style="list-style-type: none"> • jízda vpřed a vzad, překládání vpřed i vzad, lední hokej <p>Plavání</p> <ul style="list-style-type: none"> • adaptace na vodní prostředí, dýchání do vody, splývání, hry ve vodě, technika dvou plaveckých způsobů (100 m), základy třetího plaveckého způsobu, skoky do vody z můstku a věže, 25 m pod vodou 	<p>Sportovně – turistický kurz</p> <p>Výuka probíhá dle možností v krytém bazénu nebo dle počasí na venkovním koupališti.</p>
<p>Činnosti podporující pohybové učení</p> <ul style="list-style-type: none"> • užívá s porozuměním tělocvičné názvosloví (gesta, signály, značky) na úrovni cvičence, vedoucího pohybových činností, organizátora soutěží • volí a používá pro osvojované pohybové činnosti vhodnou výstroj a výzbroj a správně ji ošetřuje • připraví (ve spolupráci s ostatními žáky) třídní či školní turnaj, soutěž, turistickou akci a podílí se na její realizaci • respektuje pravidla osvojovaných sportů; rozhoduje (spolurozhoduje) třídní nebo školní utkání, závody, soutěže v osvojovaných sportech • respektuje práva a povinnosti vyplývající z různých sportovních rolí – jedná na úrovni dané role; spolupracuje ve prospěch družstva • sleduje podle pokynů (i dlouhodobě) pohybové výkony, sportovní výsledky, činnosti související s pohybem a zdravím – zpracuje naměřená data, vyhodnotí je a výsledky různou formou prezentuje • aktivně naplňuje olympijské myšlenky jako projev obecné kulturnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • vzájemná komunikace a spolupráce při pohybových činnostech • sportovní výzbroj a výstroj – účelnost, funkčnost, bezpečnost, finanční dostupnost a kvalita • pohybové činnosti, sportovní a turistické akce – organizace, propagace, vyhodnocení, dokumentace • pravidla osvojovaných pohybových činností • sportovní role • měřitelné a hodnotitelné údaje související s tělesnou výchovou a sportem • olympismus v současném světě, jednání fair play – spolupráce ve sportu a pomoc soupeři, pomoc pohybově znevýhodněným, sport pro každého, sport a ochrana přírody, odmítání podpurných látek neslučitelných s etikou sportu • úspěchy našeho sportu na pozadí nejdůležitějších historických sportovních událostí 	<p>Učivo je zařazováno průběžně a v návaznosti na zařazované pohybové aktivity a ostatní učivo.</p> <p>OSV Seberegulace organizační dovednosti a efektivní řešení problémů Sociální komunikace Morálka všedního dne Spolupráce a soutěž (role ve sportu, řešení problémů, komunikace, spolupráce a pomoc, morální jednání, soutěžení a taktika, organizační schopnosti a dovednosti, hodnotové žebříčky)</p>

Ročník: oktáva / 4. ročník

<p>Činnosti ovlivňující zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> • ověří jednoduchými testy úroveň zdravotně orientované zdatnosti a svalové nerovnováhy • organizuje svůj pohybový režim a využívá v souladu s pohybovými předpoklady, zájmy a zdravotními potřebami vhodné a dostupné pohybové aktivity • usiluje o optimální rozvoj své zdatnosti; vybere z nabídky vhodné kondiční programy nebo soubory cviků pro udržení či rozvoj úrovně zdravotně orientované zdatnosti a samostatně je upraví pro vlastní použití • vybere z nabídky vhodné soubory vyrovnávacích cvičení zaměřených na kompenzaci jednostranného zatížení, na prevenci a korekci svalové nerovnováhy a samostatně je upraví pro vlastní použití • využívá vhodné soubory cvičení pro tělesnou a duševní relaxaci • připraví organismus na pohybovou činnost s ohledem na následné převažující pohybové zatížení • uplatňuje účelné a bezpečné chování při pohybových aktivitách i v neznámém prostředí • poskytne první pomoc při sportovních či jiných úrazech i v nestandardních podmínkách 	<ul style="list-style-type: none"> • význam pohybu pro zdraví, rekreační a výkonnostní sport • organismus a pohybová zátěž – způsoby zatěžování, kompenzace jednostranné zátěže • kondiční programy, cvičení pro správné držení těla • posilovací cvičení, kompenzační cvičení, relaxační cvičení, prevence a korekce oslabení, motorické testy, cviky vhodné a nevhodné k rozcvičení, dechová cvičení • svalová nerovnováha – příčiny svalové nerovnováhy, testy svalové nerovnováhy • kondiční programy, strečink • zdravotně orientovaná zdatnost – složky ZOZ, kondiční testy • zdravotně zaměřená cvičení • hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí • rozcvičení, protahování, strečink, švihová cvičení, průpravná cvičení • individuální pohybový režim • první pomoc při sportovních úrazech – závažná poranění a život ohrožující stavy, improvizovaná první pomoc v podmínkách sportovních činností • péče o sebe sama, problematika zneužití drog ve sportu a zdravotní rizika s tím související, správná výživa, relaxace, celková péče o zdraví • reakce těla při zhoršení rozptylových podmínek, úprava tělesné aktivity v těchto podmínkách, správné dýchání a oblečení • rizikové faktory ovlivňující bezpečnost pohybových činností – zásady jednání a chování v různém prostředí, úprava pohybových činností podle aktuálních podmínek (možných rizik) • zásady jednání a chování v různém prostředí, úprava pohybových činností podle aktuálních podmínek (možných rizik) 	<p>Učivo je realizováno průběžně a s přiměřenou gradací v návaznosti na zařazované pohybové aktivity a ostatní učivo.</p> <p>OSV Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů (organizace vlastních tělovýchovných aktivit, porozumění vlastnímu tělu, péče o sebe sama, relaxace)</p> <p>OSV Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů (zdravý a bezpečný životní styl, péče o sebe sama, celková péče o vlastní zdraví)</p> <p>EV Člověk a životní prostředí (prostředí a zdraví)</p>
<p>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</p> <ul style="list-style-type: none"> • provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni 	<p>Pohybové dovednosti a pohybový výkon – motorické testy</p>	

<p>individuálních předpokladů</p> <ul style="list-style-type: none"> • zvládá základní postupy rozvoje osvojovaných pohybových dovedností a usiluje o své pohybové sebezdokonalování • respektuje věkové, pohlavní, výkonnostní a jiné pohybové rozdíly a přizpůsobí svou pohybovou činnost dané skladbě sportujících • posoudí kvalitu pohybové činnosti, označí zjevné příčiny nedostatků a uplatní konkrétní osvojované postupy vedoucí k potřebné změně 	<p>Pohybové hry různého zaměření</p> <ul style="list-style-type: none"> • soutěživé a štafetové hry družstev i jednotlivců, překážkové dráhy, honičky <p>Pohybové odlišnosti a handicap – věkové, pohlavní, výkonnostní</p> <p>Průpravná, kondiční, koordinační, tvořivá, estetická a jinak zaměřená cvičení</p> <p>Kondiční a estetické formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem</p> <ul style="list-style-type: none"> • přípravná, kondiční, koordinační, tvořivá cvičení, kooperační, cvičení se švihadlem, joga, tance • estetická cvičení, cvičení na gymbalech, aerobik, zumba – základní kroky, nácvik sestavy s hudbou (dívky) <p>Gymnastika</p> <ul style="list-style-type: none"> • organizace a bezpečnost, technika, dopomoc, názvosloví • akrobacie – metodické řady (kotouly, stoje, přemet stranou, rovnovážné polohy a postoje, stoj na rukou, sestavy) • kladina – metodická řada (náskoky, seskoky, chůze, poskoky, rovnovážné stoje s pohybem paží, sestavy) • hrazda – metodická řada pro cvičení na hrazdě po čelo (náskok do vzporu, zákmihem seskok, sešín, výmyk odrazem jednonož nebo obounož, podmet, toč jízdo, sestavy), hrazda doskočná – sklopka (chlapci) • přeskok – metodické řady pro přeskok (roznožka, skrčka, skrčka se zášvihem, odbočka) • malá a velká trampolína – skoky • šplh na laně a na tyči • kruhy – metodická řada cvičení na kruzích (dosažené, doskočné, sestavy) <p>Atletika</p> <ul style="list-style-type: none"> • běžecká cvičení, běžecká abeceda, sprint (100 m a 400 m), nízký start, starty z různých poloh, vytrvalý běh (800 m, 1500 m, 2–3 km, fartlek, Cooperův běh), štafetový běh, odrazová cvičení, skok daleký, vrh koulí, hod diskem <p>Úpoly</p> <ul style="list-style-type: none"> • úpolové odpory, úpolové hry, pádová technika, základy sebeobrany, judo, aikido (na základě připravenosti vyučujícího a zájmu žáků) 	<p>Učivo je zařazováno ve všech ročnících s přiměřenou gradací v závislosti na schopnostech, dovednostech a kondici skupiny. Hloubka zařazeného učiva v jednotlivých ročnících je dána dohodou mezi učitelem a žáky.</p> <p>OSV Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů Sociální komunikace Morálka všedního dne Spolupráce a soutěž (role ve sportu, řešení problémů, komunikace, spolupráce a pomoc, morální jednání, soutěžení a taktika)</p>
--	---	---

	<p>Sportovní hry</p> <ul style="list-style-type: none"> florbal, fotbal, basketbal, nohejbal, házená, volejbal – základní pravidla, průpravné hry, herní činnosti jednotlivce, herních kombinací a jejich rozvoj podle metodických řad, hra podle pravidel, rozhodování sportovních utkání <p>Další moderní a netradiční pohybové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> softbal, frisbee, ringo, badminton, bumbáčball, stolní tenis, pétanque a jiné podle možností školy a zájmů žáků <p>Plavání</p> <ul style="list-style-type: none"> adaptace na vodní prostředí, dýchání do vody, splývání, hry ve vodě, technika tří plaveckých způsobů, skoky do vody z věže a můstku, 25 m pod vodou <p>Bruslení</p> <ul style="list-style-type: none"> jízda vpřed a vzad, překládání v před i vzad, lední hokej 	<p>Výuka probíhá dle možností v krytém bazénu nebo dle počasí na venkovním koupališti.</p>
<p>Činnosti podporující pohybové učení</p> <ul style="list-style-type: none"> užívá s porozuměním tělocvičné názvosloví (gesta, signály, značky) na úrovni cvičence, vedoucího pohybových činností, organizátora soutěží volí a používá pro osvojované pohybové činnosti vhodnou výstroj a výzbroj a správně ji ošetřuje připraví (ve spolupráci s ostatními žáky) třídní či školní turnaj, soutěž, turistickou akci a podílí se na její realizaci respektuje pravidla osvojovaných sportů; rozhoduje (spolurozhoduje) třídní nebo školní utkání, závody, soutěže v osvojovaných sportech respektuje práva a povinnosti vyplývající z různých sportovních rolí – jedná na úrovni dané role; spolupracuje ve prospěch družstva sleduje podle pokynů (i dlouhodobě) pohybové výkony, sportovní výsledky, činnosti související s pohybem a zdravím – zpracuje naměřená data, vyhodnotí je a výsledky různou formou prezentuje aktivně naplňuje olympijské myšlenky jako projev obecné kulturnosti 	<ul style="list-style-type: none"> vzájemná komunikace a spolupráce při pohybových činnostech sportovní výzbroj a výstroj – účelnost, funkčnost, bezpečnost, finanční dostupnost a kvalita pohybové činnosti, sportovní a turistické akce – organizace, propagace, vyhodnocení, dokumentace pohybové činnosti, sportovní a turistické akce – organizace, propagace, vyhodnocení, dokumentace pravidla osvojovaných pohybových činností sportovní role měřitelné a hodnotitelné údaje související s tělesnou výchovou a sportem olympismus v současném světě, jednání fair play – spolupráce ve sportu a pomoc soupeři, pomoc pohybově znevýhodněným, sport pro každého, sport a ochrana přírody, odmítání podpurných látek neslučitelných s etikou sportu úspěchy našeho sportu na pozadí nejdůležitějších historických sportovních událostí 	<p>Učivo je realizováno průběžně a v návaznosti na zařazované pohybové aktivity a ostatní učivo.</p> <p>OSV Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů Sociální komunikace Morálka všedního dne Spolupráce a soutěž (role ve sportu, řešení problémů, komunikace, spolupráce a pomoc, morální jednání, soutěžení a taktika, organizační schopnosti a dovednosti, hodnotové žebříčky)</p>

Volitelné předměty

5.2.16 Latina

5.2.16.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

ročník	kvinta /1. ročník	sexta /2. ročník	septima /3. ročník	oktáva /4. ročník
hodinová dotace	–	2	–	–

Latina jako volitelný předmět částečně vychází ze vzdělávacího oboru Další cizí jazyk, který je součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace RVP G.

V rámci předmětu je realizován tematický okruh průřezového tématu Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech RVP G.

Latina je určena pro žáky se zájmem o studium medicíny, farmacie, práva, historie, filologie a jiných oborů. Znalost latiny je důležitá pro zvládnutí terminologie výše uvedených disciplín, přispívá rovněž k hlubšímu poznání mateřského jazyka.

Náplní výuky je základní kurz latinské gramatiky a osvojení latinské slovní zásoby.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- Učitel vede žáky tak, aby byli schopni analogicky odvozovat novou látku na základě probraného učiva, tím rozvíjí logické myšlení žáků.
- Učitel vede žáky k práci s vhodnými učebnicemi, slovníky, encyklopediemi, literaturou, internetem a dalšími médii.
- Učitel odkazuje žáky na mezipředmětové vztahy (český jazyk a literatura, dějepis, zeměpis, románské a germánské jazyky).

Kompetence k řešení problémů:

- Učitel zadává žákům samostatné práce a referáty (především z mytologie a antických reálií).

Kompetence komunikativní:

- Učitel dává žákům prostor, aby své znalosti prezentovali jak v písemné, tak ústní formě.

Kompetence občanské:

- Učitel vede žáky ke kladnému vztahu k uměleckým a historickým dílům a hodnotám.

Kompetence sociální a personální:

- Učitel klade důraz na morální rozvoj žáků, jejich hodnot a postojů (antická moudrost, rčení, živá slova).

5.2.16.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Název předmětu: Latina		Ročník: sexta / 2. ročník
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY POZNÁMKY
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • přečte foneticky správně daný text • rozlišuje přízvuk a délky slabik • pravopisně správně napíše slyšený text • určí správné deklinace či konjugace jednotlivých substantiv či sloves • podle kmenových hlásek rozpozná jednotlivé slovesné kategorie • adjektiva přiřadí ke správné deklinaci • vyjmenuje předložky pojící se s určitými pády • orientuje se v latinsko-českém a česko-latinském slovníku, vyhledá z něj příslušné informace • na základě znalosti slovní zásoby přeloží větu do latiny a naopak • používá správný slovosled při překladu z latiny • čte s porozuměním jednoduché texty, při překladu do češtiny dodržuje současná pravidla českého pravopisu • aktivně používá danou latinskou terminologii • vysvětlí význam latinských slov a spojení používaných v současných živých jazycích • aktivně používá odborné latinské termíny • vyjmenuje bohy řecké a římské mytologie • orientuje se v literatuře starověkého Říma 	<ul style="list-style-type: none"> • gramatická terminologie • výslovnost latinských hlásek • kvantita, přízvuk • slovesa 1. –4. konjugace • zápor • substantiva 1. –5. deklinace • adjektiva 1. a 2. deklinace • předložky s akuzativem, ablativem • sloveso esse a jeho složeniny • adverbia od adjektiv 1. a 2. deklinace • indikativ imperfekta sloves 1. –4. konjugace • futurum sloves 1. –4. konjugace • osobní, přivlastňovací zájmena • číslovky • slovesa deponentní • slovesa kolísající mezi 3. a 4. konjugací • adjektiva 3. deklinace 	<p>VMEGS Žijeme v Evropě (velcí Evropané, evropské kulturní kořeny a hodnoty)</p>

5.2.17 Deskriptivní geometrie

5.2.17.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

ročník	kvinta /1. ročník	sexta /2. ročník	septima /3. ročník	oktáva /4. ročník
hodinová dotace	–	2	2	2

Deskriptivní geometrie jako volitelný předmět volně navazuje na vyučovací předmět Matematika, který realizuje obsah vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace RVP G. Pokud si žáci zvolí Deskriptivní geometrii v sextě (2. ročníku), mohou pak pokračovat v septimě (3. ročníku), případně v oktávě (4. ročníku).

V rámci předmětu jsou realizovány některé tematické okruhy průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova RVP G.

Výuka probíhá v kmenové třídě, při využití počítačů ve třídě vybavené dataprojektorem nebo v učebně výpočetní techniky.

Deskriptivní geometrie je určena žákům, kteří mají zájem rozvíjet své logické myšlení, prostorovou představivost a zručnost v rýsování. Znalosti a dovednosti v předmětu získané jsou využitelné a potřebné jak v reálném životě, tak při studiu na vysokých školách, zejména technických, matematicko-přírodovědných a uměleckých směrů.

Předmět seznamuje žáky se základy kótovaného promítání, Mongeova promítání a pravoúhlé axonometrie. Při studiu žáci modelují prostorové situace, mohou využívat různé pomůcky a modely, ale také odbornou literaturu, případně výukové programy pro deskriptivní geometrii.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- Učitel vede žáky k práci s různými informačními zdroji, zejména pro domácí přípravu umožňuje žákům využití výukového programu.

Kompetence k řešení problémů:

- Učitel přechází od jednoduššího problému ke složitějšímu.
- Učitel vytváří takové situace, při nichž žáci přemýšlejí o problémech, analyzují je a řeší pomocí vhodného postupu.
- Učitel zadává úlohy, při nichž žáci vyhodnocují správnost výsledku vzhledem k zadaným podmínkám řešených úloh.
- Učitel podporuje přirozenou tvořivost žáků.

Kompetence komunikativní:

- Učitel dbá na správné používání odborné terminologie.
- Učitel vyžaduje komentář při řešení úloh a logickou argumentaci při obhajobě postupu řešení.

- Učitel klade důraz na správnost, ale také úhlednost grafického projevu.

Kompetence sociální a personální:

- Učitel vybízí žáky k aktivní diskusi, obhajobě svého stanoviska a k sebekritice.
- Učitel nabádá žáky k modelování prostorových situací, při němž žáci spolupracují.

Kompetence občanské:

- Učitel motivuje svou důsledností žáky k zodpovědnému plnění úkolů a povinností.

Kompetence k podnikavosti:

- Učitel vede žáky k trpělivosti a pečlivosti, motivuje je k zodpovědnosti při volbě profesního zaměření.

5.2.17.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Název předmětu: Deskriptivní geometrie		Ročník: sexta / 2. ročník
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY POZNÁMKY
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> vysvětlí princip rovnoběžného promítání sestrojí kótovaný průmět bodu zadaného souřadnicemi v prostoru vymodeluje bod na základě jeho kótovaného průmětu sestrojí kótovaný průmět přímky v prostoru vymodeluje přímku na základě jejího kótovaného průmětu zobrazí stopník přímky, určí odchylku přímky od průmětny zobrazí úsečku a určí její skutečnou velikost určí kótu bodu na přímce modeluje a správně klasifikuje vzájemnou polohu bodů a přímek v prostoru rozliší rovnoběžné, různoběžné a mimoběžné přímky, určí průsečík různoběžek sestrojí stopu roviny zadané třemi body, přímkou a bodem, dvěma přímkami v prostoru vymodeluje rovinu na základě jejího zobrazení zobrazí hlavní a spádovou přímku roviny procházející daným bodem určí odchylku roviny od průmětny určí přímku a bod ležící v dané rovině určí otočením skutečnou velikost rovinného útvaru zobrazí útvar ležící v obecné rovině při otáčení vhodně využívá afinní vztah 	<p>Kótované promítání</p> <ul style="list-style-type: none"> princip a vlastnosti rovnoběžného promítání pravoúhlá souřadnicová soustava v rovině a v prostoru princip kótovaného promítání, zobrazení bodu zobrazení přímky a úsečky zobrazení dvojice přímek zobrazení roviny hlavní a spádová přímka roviny otáčení roviny do průmětny, osová afinita 	

<ul style="list-style-type: none"> • sestrojí sdružené průměty bodu zadaného souřadnicemi • v prostoru vymodeluje bod na základě jeho sdružených průmětů • modeluje přímku vzhledem k průmětnám, určí její stopníky • sestrojí sdružené průměty přímky • zobrazí stopníky přímky, určí odchylky přímky od průměten • zobrazí úsečku a určí její skutečnou velikost • rozliší přímky ve zvláštní poloze (vzhledem k průmětnám nebo k základnici) • modeluje a správně klasifikuje vzájemnou polohu bodů a přímek v prostoru • rozliší rovnoběžné, různoběžné a mimoběžné přímky, určí průsečík různoběžek • modeluje rovinu vzhledem k průmětnám, určí její stopy • zobrazí rovinu zadanou stopami • sestrojí stopy roviny zadané třemi body, přímkou a bodem, dvěma přímkami • rozliší roviny ve zvláštní poloze (vzhledem k průmětnám nebo k základnici) • zobrazí hlavní a spádové přímky roviny procházející daným bodem • určí odchylky roviny od průměten • určí přímku a bod ležící v dané rovině • modeluje a správně klasifikuje vzájemnou polohu rovin • zobrazí průsečnici dvou různoběžných rovin • zobrazí stopy roviny rovnoběžné s danou rovinou daným bodem • modeluje a správně klasifikuje vzájemnou polohu přímky a roviny • zobrazí průsečík přímky s rovinou • zobrazí přímku kolmou k rovině a rovinu kolmou k přímce daným bodem • určí vzdálenost bodu od přímky a od roviny • určí otočením skutečnou velikost rovinného útvaru • zobrazí útvar ležící v obecné rovině • při otáčení vhodně využívá afinní vztah 	<p>Mongeovo promítání</p> <ul style="list-style-type: none"> • princip Mongeova promítání, zobrazení bodu • zobrazení přímky a úsečky • vzájemná poloha dvou přímek • zobrazení roviny • hlavní a spádové přímky roviny • vzájemná poloha dvou rovin • vzájemná poloha přímky a roviny • kolmost přímky a roviny • otáčení roviny do průmětny, osová afinita 	
--	--	--

<ul style="list-style-type: none"> • řeší jednoduché úlohy pomocí třetí průmětny • zobrazí hranol a jehlan v základní poloze (s podstavou v průmětně) • zobrazí jednoduché hranaté těleso v obecné poloze • zobrazí bod na povrchu tělesa • sestrojí síť hranolu a jehlanu • zobrazí řez hranolu a jehlanu rovinou, určí skutečnou velikost řezu • určí průnik hranolu a jehlanu s přímkou • modeluje těleso vzhledem k průmětnám, správně určuje viditelnost 	<ul style="list-style-type: none"> • třetí průmětna • hranol a jehlan n-boký, síť tělesa • řez hranolu a jehlanu rovinou 	
<ul style="list-style-type: none"> • průběžně dbá na úhlednost svého grafického projevu • správně užívá odbornou terminologii a zavedenou symboliku 		<p>OSV Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů (systematičnost činností, řešení problému) Sociální komunikace (přesnost a úhlednost grafického sdělení)</p>
Ročník: septima / 3. ročník		
<ul style="list-style-type: none"> • formuluje s pochopením ohniskovou definici elipsy, hyperboly a paraboly a aplikuje ji při bodové konstrukci kuželosečky • sestrojí hyperoskulační kružnice ve vrcholech kuželosečky • provede proužkovou konstrukci elipsy • sestrojí kuželosečku z daných prvků • sestrojí tečnu kuželosečky v daném bodě • aplikuje vlastnosti vrcholové a řídicí kružnice elipsy a hyperboly při konstrukci kuželosečky a její tečny • aplikuje vlastnosti vrcholové tečny a řídicí přímky paraboly při konstrukci kuželosečky a její tečny 	<p>Kuželosečky</p> <ul style="list-style-type: none"> • elipsa, hyperbola, parabola – ohniskové vlastnosti • tečna kuželosečky 	
<ul style="list-style-type: none"> • sestrojí sdružené průměty kružnice v dané rovině • zobrazí kružnici z daných prvků • zobrazí válec a kužel v základní i v obecné poloze 	<p>Mongeovo promítání</p> <ul style="list-style-type: none"> • zobrazení kružnice • rotační válcová a kuželová plocha, rotační válec a kužel, síť 	

<ul style="list-style-type: none"> • zobrazí bod na povrchu tělesa • sestrojí síť válce a kužele • rozliší různé polohy rovin vzhledem k ose válcové plochy, zobrazí tečnou rovinu válce daným bodem • zobrazí řez válce v základní poloze rovinou, určí skutečnou velikost řezu • určí průnik válce v základní poloze s přímkou • modeluje těleso vzhledem k průmětnám, správně určuje viditelnost • rozliší různé polohy rovin vzhledem k vrcholu kuželové plochy, zobrazí tečnou rovinu kužele daným bodem • provede klasifikaci řezů rotační kuželové plochy rovinou • zobrazí eliptický, parabolický a hyperbolický řez kužele či dvojkužele v základní poloze rovinou • určí průnik kužele v základní poloze s přímkou • modeluje těleso vzhledem k průmětnám, správně určuje viditelnost • zobrazí kulovou plochu z daných prvků • zobrazí bod na kulové ploše • zobrazí tečnou rovinu kulové plochy v daném bodě • zobrazí řez kulové plochy rovinou • určí průnik kulové plochy s přímkou • modeluje situaci vzhledem k průmětnám, správně určuje viditelnost 	<p>tělesa</p> <ul style="list-style-type: none"> • řez rotační válcové plochy rovinou, Quételetova-Dandelinova věta • řez rotační kuželové plochy rovinou, Quételetovy-Dandelinovy věty • kulová plocha a koule • řez kulové plochy rovinou 	
<ul style="list-style-type: none"> • sestrojí axonometrický průmět a axonometrický půdorys bodu zadaného souřadnicemi • zobrazí útvar ležící v pomocné průmětně, vhodně využívá afinní vztah • sestrojí axonometrický průmět a axonometrický půdorys přímky, zobrazí stopníky přímky • rozliší zvláštní polohy přímek a rovin (vzhledem k průmětnám nebo k souřadnicovým osám) • zobrazí rovinu pomocí stop • určí přímku a bod ležící v dané rovině • zobrazí průsečnici dvou rovin a průsečík přímky s rovinou 	<p>Pravouhlá axonometrie</p> <ul style="list-style-type: none"> • princip pravoúhlé axonometrie, zobrazení bodu • otáčení pomocné průmětny do axonometrické průmětny, osová afinita • zobrazení přímky a roviny • vzájemná poloha bodů, přímek a rovin 	

<ul style="list-style-type: none"> • zobrazí hranol, jehlan, rotační válec a rotační kužel v základní poloze • zobrazí řez tělesa v základní poloze rovinou kolmou k pomocné průmětně • určí průnik tělesa v základní poloze s přímkou 	<ul style="list-style-type: none"> • zobrazení tělesa, konstrukční úlohy 	
<ul style="list-style-type: none"> • průběžně dbá na úhlednost svého grafického projevu • správně užívá odbornou terminologii a zavedenou symboliku 		<p>OSV Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů (systematičnost činností, řešení problému) Sociální komunikace (přesnost a úhlednost grafického sdělení)</p>
Ročník: oktáva / 4. ročník		
<ul style="list-style-type: none"> • provede klasifikaci řezů rotační kuželové plochy rovinou, vysvětlí vznik kuželoseček • sestrojí kuželosečku z daných prvků • sestrojí tečnu kuželosečky v jejím daném bodě, tečny daným vnějším bodem a tečny rovnoběžné s přímkou • uvědomuje si souvislost mezi konstrukčním a analytickým řešením úloh 	<p>Kuželosečky</p> <ul style="list-style-type: none"> • elipsa, hyperbola, parabola – ohniskové vlastnosti, tečna 	<p>Řešení složitějších úloh</p>
<ul style="list-style-type: none"> • řeší samostatně úlohy o přímce a rovině • určí průnik přímek a rovin • zobrazí přímku kolmou k rovině a rovinu kolmou k přímce daným bodem • zobrazí jednoduché hranaté těleso • modeluje situaci vzhledem k průmětně, správně určuje viditelnost 	<p>Kótované promítání</p> <ul style="list-style-type: none"> • zobrazení bodu, přímky a roviny, konstrukce v obecné rovině • vzájemná poloha bodů, přímek a rovin, rovnoběžnost a kolmost • zobrazení tělesa 	<p>Rozšíření učiva a řešení složitějších úloh</p>
<ul style="list-style-type: none"> • řeší samostatně úlohy o přímce a rovině • určí průnik přímek a rovin • určí odchylky přímek a rovin a vzdálenosti bodů, přímek 	<p>Mongeovo promítání</p> <ul style="list-style-type: none"> • zobrazení bodu, přímky a roviny, konstrukce v obecné rovině • vzájemná poloha bodů, přímek a rovin, rovnoběžnost a kolmost 	<p>Rozšíření učiva a řešení složitějších úloh</p>

<p>a rovin</p> <ul style="list-style-type: none"> • užívá stereometrické věty • vhodně používá bokorysnu nebo jinou třetí průmětnu • řeší konstrukční úlohy větší obtížnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • třetí průmětna • zobrazení tělesa, řez rovinou 	
<ul style="list-style-type: none"> • řeší samostatně úlohy o přímce a rovině, provádí konstrukce v pomocné průmětně • určí průnik přímek a rovin • zobrazí jednoduché těleso i technickou součástku v základní poloze, provede řez rovinou 	<p>Pravouhlá axonometrie</p> <ul style="list-style-type: none"> • zobrazení bodu, přímky a roviny, konstrukce v pomocné průmětně • vzájemná poloha bodů, přímek a rovin • zobrazení tělesa, řez rovinou 	<p>Rozšíření učiva a řešení složitějších úloh</p>
<ul style="list-style-type: none"> • průběžně dbá na úhlednost svého grafického projevu • správně a s porozuměním užívá odbornou terminologii a zavedenou symboliku • rozlišuje jednotlivé zobrazovací metody, při řešení úloh posoudí vhodnost použité zobrazovací metody 		<p>OSV Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů (systematičnost činností, různé způsoby řešení problému) Sociální komunikace (přesnost a úhlednost grafického sdělení, argumentace) Spolupráce a soutěž (práce ve skupině)</p>

5.2.18 Seminář z anglického jazyka

5.2.18.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

ročník	kvinta / 1. ročník	sexta / 2. ročník	septima / 3. ročník	oktáva / 4. ročník
hodinová dotace	–	–	2	2

Seminář z anglického jazyka jako volitelný předmět navazuje na vyučovací předmět Anglický jazyk, který realizuje obsah vzdělávacího oboru Cizí jazyk a je součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace RVP G.

V rámci předmětu jsou realizovány některé tematické okruhy průřezových témat Osobnostní a sociální výchova a Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech RVP G.

Výuka probíhá jak v běžných třídách, tak i ve specializovaných jazykových učebnách a v učebně výpočetní techniky. Dle možností je využívána jazyková laboratoř vybavená audiotechnikou.

Seminář z anglického jazyka je určen především žákům připravujícím se k maturitní zkoušce, případně těm, kteří si chtějí zdokonalit své jazykové schopnosti.

Předmět rozšiřuje, upevňuje a doplňuje učivo předmětu Anglický jazyk.

Důraz je kladen na komunikativní schopnosti žáků a tomu je podřízena i výuka gramatiky. Předmět směřuje k tomu, aby žáci byli schopni dorozumět se s cizinci v běžných i méně běžných komunikačních situacích a diskutovat s nimi na různá témata. Žáci jsou rovněž vedeni k porozumění čtenému textu.

Zájemcům je nabízena možnost rozvíjet a uplatňovat své jazykové schopnosti v konverzačních soutěžích na různých úrovních.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- Učitel umožňuje žákům osvojit si slovní zásobu nezbytnou v běžných životních situacích stejně tak jako slovní zásobu probíranou v rámci dalších tematických okruhů a komunikativních situací.
- Učitel vede žáky k samostatnému vyjadřování a soustavné přípravě na vyučování.
- Učitel prostřednictvím vhodně volených zadání umožňuje poznat smysl osvojovaných gramatických struktur pro běžný život.

Kompetence k řešení problémů:

- Učitel podporuje tvůrčí přístup žáků.
- Učitel vede žáky k vyhledávání informací nezbytných k řešení problémů v cizím jazyce.
- Učitel motivuje žáky k chápání významu kontroly dosažených výsledků.

Kompetence komunikativní:

- Učitel vede žáky k vyjadřování jejich myšlenek a názorů s ohledem na jazykovou vybavenost.
- Učitel vede žáky k naslouchání promluvám druhých a učí je vhodně reagovat a argumentovat.
- Učitel vede žáky k porozumění různým typům textů, obrazových materiálů.
- Učitel motivuje žáky k práci s různými informačními zdroji.

Kompetence sociální a personální:

- Učitel podporuje práci v týmu.
- Učitel usiluje o příznivou atmosféru v hodinách.
- Učitel vede k respektování názorů a myšlenek jiných.

Kompetence občanské:

- Učitel motivuje svou důsledností žáky k zodpovědnému plnění úkolů, povinností a k odpovědnosti za domácí přípravu.

Kompetence k podnikavosti:

- Učitel učí žáky trpělivosti, rozvíjí schopnosti a prohlubuje jejich volní vlastnosti.
- Učitel navozuje pracovní atmosféru v hodinách anglického jazyka, pasivitu žáků netoleruje.
- Učitel vede žáky ke kritickému přístupu, učí je stanovovat si kritéria hodnocení vlastní práce.

5.2.18.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Název předmětu: Seminář z anglického jazyka		Ročník: septima / 3. ročník
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY POZNÁMKY
<p>Žák:</p> <p>Receptivní řečové dovednosti</p> <p>Poslech</p> <ul style="list-style-type: none"> • pochopí hlavní myšlenku • pochopí záměr, názor a postoj mluvčích • postihne hlavní body • postihne podrobné informace • porozumí podrobným orientačním pokynům <p>Čtení</p> <ul style="list-style-type: none"> • pochopí hlavní myšlenku a základní smysl textu • pochopí záměr a názor autora nebo vypravěče postavy • porozumí postoji autora nebo vypravěče postavy • porozumí pocitům autora nebo vypravěče postavy • rozpozná hlavní body • porozumí výstavbě textu a postihne sled hlavních myšlenek • vyhledá specifické informace • vyhledá důležité podrobnosti • shromáždí specifické informace z různých částí textu • shromáždí specifické informace z více krátkých textů • porozumí podrobnostem v návodech • odhadne význam neznámých výrazů • rozpozná, zda text obsahuje relevantní informaci <p>Produktivní řečové dovednosti</p> <p>Písemný projev</p> <ul style="list-style-type: none"> • popíše podrobně osobu, místo, věc, skutečné nebo smyšlené události, zážitky apod. • popíše podrobně pracovní postup • sdělí podrobné informace a zprávy a reaguje na ně • zformuluje dotazy a reaguje na ně 	<p>Tematické okruhy</p> <ul style="list-style-type: none"> • Family and relationships • The town I live in and its surroundings • Housing, buildings, flats and furniture • The daily programme, national stereotypes, international etiquette • School and education • Cultural life and entertainment • Transport and travelling • Seasons of the year, weather and nature • Great Britain, a glimpse of the United Kingdom • The problems of mankind • London, the capital of the UK • Basic facts about the U.S.A. • Shopping, clothes and fashion • Traditions, national holidays, celebrations of the year • Means of communication, learning foreign languages 	<p>OSV</p> <p>Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (jak rozvíjet zdravý a bezpečný životní styl, já a moje sociální role nyní i budoucí)</p> <p>Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů (kde vyhledávat informace a profesionální poradenství, jak ovládnout sociální dovednosti potřebné při řešení problémů)</p> <p>Spolupráce a soutěž (jak fungovat jako člen skupiny a komunity, jak prokázat ochotu ke spolupráci s ostatními)</p> <p>Morálka všedního dne (jak se mohou angažovat ve prospěch druhých lidí, jak morálně jednat v praktických situacích všedního dne)</p> <p>VMEGS</p> <p>Žijeme v Evropě (vnímat, respektovat a ochraňovat hodnoty světového a evropského kulturního dědictví, být vnímavý ke kulturním rozdílům, chápat je jako obohacení života, učit se porozumět odlišnostem)</p> <p>Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce (mezinárodní instituce na pomoc rozvojové spolupráci a možnosti zapojit se do spolupráce)</p> <p>Vzdělávání v Evropě a ve světě (srovnávací</p>

<ul style="list-style-type: none"> • uvede potřebné detaily • vyjádří myšlenky a vztahy mezi nimi • zformuluje žádost, nabídku, stížnost, reklamaci apod. • vyjádří své názory a reaguje na názory jiných • uvede důvody pro určité názorové stanovisko a proti němu • vysvětlí a porovná výhody a nevýhody různých možností, přístupů apod. • vysvětlí běžné problémy nebo navrhne řešení problémů • zhodnotí různé návrhy řešení problémů • zdůrazní důležité myšlenky • zdůrazní důležitost událostí a zážitků z osobního hlediska • vyjádří míru pocitu • shrne a skloubí informace a argumenty (i z více zdrojů) • rozvine systematicky argumentaci • posoudí kriticky film, knihu, divadelní hru apod. <p>Ústní projev</p> <ul style="list-style-type: none"> • popíše podrobně osobu, místo, věc, skutečné nebo smyšlené události, zážitky apod. • poskytne podrobné informace • shrne a skloubí informace a argumenty z více zdrojů • porovná různé alternativy • vyjádří vztahy mezi věcmi, osobami, myšlenkami, událostmi apod. • vyjádří myšlenky, názory, přesvědčení, různou míru emocí apod. • rozvede své myšlenky a názory a podpoří je argumenty nebo příklady • zdůvodní svůj názor a přesvědčení pomocí vhodných argumentů • vyjádří a zdůvodní souhlas či nesouhlas s určitým názorem, jednáním apod. • systematicky rozvine jasnou argumentaci • uvede potřebné podrobnosti • vyjádří, v čem jsou pro něj věci, místa, události, zážitky apod. důležité • rozvine hlavní body • zdůrazní hlavní body nebo hlavní myšlenky 		<p>charakteristiky vzdělávání na gymnáziích v ČR, profily absolventů a závěrečné zkoušky)</p>
---	--	---

<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí problém • zváží možné příčiny nebo následky problémů • zhodnotí různé návrhy řešení problémů • zformuluje hypotézy • požádá o ujištění, že výraz, který užil, je správný <p>Interaktivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • zjistí, předá, ověří si a potvrdí informace • vyměňuje si informace a rady • zahájí, udržuje a ukončí rozhovor • efektivně se střídá s partnerem v komunikaci • diskutuje o problému a napomáhá vývoji diskuse • shrne, kam diskuse dospěla • vyvíjí iniciativu • účinně, pohotově klade otázky a reaguje na ně • klade doplňující otázky • komentuje a dále rozvíjí sdělení a závěry partnerů v komunikaci • komentuje a posoudí názor • reaguje na argumentaci, názor nebo hypotézu • reaguje na vyjádřené pocity • reaguje na vzniklý problém nebo situaci a podá k ní vysvětlení • uvede důvody ke stížnosti • stanoví, jaké ústupky musí on nebo partner v komunikaci učinit • získá objasnění formulací, kterými si není jist 		
Ročník: oktáva / 4. ročník		
<p>Receptivní řečové dovednosti</p> <p>Poslech</p> <ul style="list-style-type: none"> • pochopí hlavní myšlenku • pochopí záměr, názor a postoj mluvčích • postihne hlavní body • postihne podrobné informace • porozumí podrobným orientačním pokynům <p>Čtení</p> <ul style="list-style-type: none"> • pochopí hlavní myšlenku a základní smysl textu • pochopí záměr a názor autora nebo vypravěče postavy 	<p>Tematické okruhy</p> <ul style="list-style-type: none"> • Means of communication, learning foreign languages • Canada, the second largest country in the world • Food, meals, eating out • Sports and games • The Czech Republic • Famous people • Being ill and keeping fit 	<p>OSV</p> <p>Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (jak rozvíjet zdravý a bezpečný životní styl, já a moje sociální role nyní i budoucí)</p> <p>Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů (kde vyhledávat informace a profesionální poradenství, jak ovládnout sociální dovednosti potřebné při řešení problémů)</p>

<ul style="list-style-type: none"> • porozumí postoji autora nebo vypravěče postavy • porozumí pocitům autora nebo vypravěče postavy • rozpozná hlavní body • porozumí výstavbě textu a postihne sled hlavních myšlenek • vyhledá specifické informace • vyhledá důležité podrobnosti • shromáždí specifické informace z různých částí textu • shromáždí specifické informace z více krátkých textů • porozumí podrobnostem v návodech • odhadne význam neznámých výrazů • rozpozná, zda text obsahuje relevantní informaci <p>Produktivní řečové dovednosti</p> <p>Písemný projev</p> <ul style="list-style-type: none"> • popíše podrobně osobu, místo, věc, skutečné nebo smyšlené události, zážitky apod. • popíše podrobně pracovní postup • sdělí podrobné informace a zprávy a reaguje na ně • zformuluje dotazy a reaguje na ně • uvede potřebné detaily • vyjádří myšlenky a vztahy mezi nimi • zformuluje žádost, nabídku, stížnost, reklamaci apod. • vyjádří své názory a reaguje na názory jiných • uvede důvody pro určité názorové stanovisko a proti němu • vysvětlí a porovná výhody a nevýhody různých možností, přístupů apod. • vysvětlí běžné problémy nebo navrhne řešení problémů • zhodnotí různé návrhy řešení problémů • zdůrazní důležité myšlenky • zdůrazní důležitost událostí a zážitků z osobního hlediska • vyjádří míru pocitu • shrne a skloubí informace a argumenty (i z více zdrojů) • rozvine systematicky argumentaci • posoudí kriticky film, knihu, divadelní hru apod. <p>Ústní projev</p> <ul style="list-style-type: none"> • popíše podrobně osobu, místo, věc, skutečné nebo smyšlené události, zážitky apod. 	<ul style="list-style-type: none"> • Australia and New Zealand • The European Union, its past and future • Reading, literature in English • Choosing a career, work and employment 	<p>Spolupráce a soutěž (jak fungovat jako člen skupiny a komunity, jak prokázat ochotu ke spolupráci s ostatními) Morálka všedního dne (jak se mohou angažovat ve prospěch druhých lidí, jak morálně jednat v praktických situacích všedního dne)</p> <p>VMEGS Žijeme v Evropě (vnímat, respektovat a ochraňovat hodnoty světového a evropského kulturního dědictví, být vnímavý ke kulturním rozdílnostem, chápat je jako obohacení života, učit se porozumět odlišnostem) Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce (mezinárodní instituce na pomoc rozvojové spolupráci a možnosti zapojit se do spolupráce) Vzdělávání v Evropě a ve světě (srovnávací charakteristiky vzdělávání na gymnáziích v ČR, profily absolventů a závěrečné zkoušky)</p>
---	--	---

<ul style="list-style-type: none"> • poskytne podrobné informace • shrne a skloubí informace a argumenty z více zdrojů • porovná různé alternativy • vyjádří vztahy mezi věcmi, osobami, myšlenkami, událostmi apod. • vyjádří myšlenky, názory, přesvědčení, různou míru emocí apod. • rozvede své myšlenky a názory a podpoří je argumenty nebo příklady • zdůvodní svůj názor a přesvědčení pomocí vhodných argumentů • vyjádří a zdůvodní souhlas či nesouhlas s určitým názorem, jednáním apod. • systematicky rozvine jasnou argumentaci • uvede potřebné podrobnosti • vyjádří, v čem jsou pro něj věci, místa, události, zážitky apod. důležité • rozvine hlavní body • zdůrazní hlavní body nebo hlavní myšlenky • vysvětlí problém • zváží možné příčiny nebo následky problémů • zhodnotí různé návrhy řešení problémů • zformuluje hypotézy • požádá o ujištění, že výraz, který užil, je správný <p>Interaktivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • zjistí, předá, ověří si a potvrdí informace • vyměňuje si informace a rady • zahájí, udržuje a ukončí rozhovor • efektivně se střídá s partnerem v komunikaci • diskutuje o problému a napomáhá vývoji diskuse • shrne, kam diskuse dospěla • vyvíjí iniciativu • účinně, pohotově klade otázky a reaguje na ně • klade doplňující otázky • komentuje a dále rozvíjí sdělení a závěry partnera v komunikaci 		
---	--	--

<ul style="list-style-type: none"> • komentuje a posoudí názor • reaguje na argumentaci, názor nebo hypotézu • reaguje na vyjádřené pocity • reaguje na vzniklý problém nebo situaci a podá k ní vysvětlení • uvede důvody ke stížnosti • stanoví, jaké ústupky musí on nebo partner v komunikaci učinit • získá objasnění formulací, kterými si není jist		
---	--	--

5.2.19 Seminář z francouzského jazyka

5.2.19.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

ročník	kvinta / 1. ročník	sexta / 2. ročník	septima / 3. ročník	oktáva / 4. ročník
hodinová dotace	–	–	2	2

Seminář z francouzského jazyka jako volitelný předmět navazuje na obsah vyučovacího předmětu Francouzský jazyk, který realizuje obsah vzdělávacího oboru Další cizí jazyk a je součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace RVP G.

V rámci předmětu jsou realizovány některé tematické okruhy průřezových témat Osobnostní a sociální výchova a Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech RVP G.

Výuka probíhá v jazykových učebnách s didaktickou technikou, v jazykové laboratoři vybavené sluchátkovým systémem, v učebně výpočetní techniky i v kmenových třídách.

Seminář z francouzského jazyka je určen především žákům připravujícím se k maturitní zkoušce, případně těm, kteří si chtějí zdokonalit své konverzační schopnosti.

Žáci si prohlubují jazykové dovednosti získané v hodinách Francouzského jazyka. Důraz je kladen na rozvíjení komunikativních dovedností, část hodinové dotace je však věnována i utřídění a prohloubení znalostí gramatiky.

Práce vychází z tradičních konverzačních okruhů, které jsou časově řazeny podle obtížnosti. Výběr témat se odvíjí od zájmu a úrovně žáků. Součástí hodnocení je ústní prezentace seminární práce na jedno ze zvolených témat (případně za použití vhodné audiovizuální techniky).

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- Učitel vede žáky k četbě v cizím jazyce, využívá k tomu internet a knihovnu adaptované četby ve francouzštině, která obsahuje knihy všech úrovní náročnosti, a snaží se tak motivovat žáky k celoživotnímu jazykovému vzdělávání.

Kompetence k řešení problémů:

- Učitel zadává žákům samostatné úkoly, menší jazykové projekty a podněcuje jejich tvořivost, stimuluje nadané žáky k účasti v soutěžích.
- Učitel vede žáky k práci s informacemi z různých zdrojů, k používání internetu, k práci se slovníkem a k práci s počítačem a podporuje začleňování komunikačních a informačních technologií do výuky.

Kompetence komunikativní:

- Učitel vede žáky k dialogu a ke komunikaci v různých řečových situacích (jeux de rôle) a snaží se o vytváření příznivé atmosféry ve třídě, která tuto komunikaci podporuje.

- Učitel učí žáky argumentovat a obhajovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň poslouchat názor jiného.

Kompetence sociální a personální:

- Učitel vede žáky k chápání potřeby efektivně spolupracovat a respektovat názor druhého.

Kompetence občanské:

- Učitel vede žáky k oceňování našich tradic a kulturního a historického dědictví a k poznávání tradic a kulturního a historického dědictví Francie.

Kompetence k podnikavosti:

- Učitel vyžaduje zodpovědné plnění zadaných úkolů a vybízí žáky k objektivnímu sebehodnocení.
- Učitel usiluje o to, aby žáci pochopili nutnost znalosti cizího jazyka, která pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvyšování mobility žáků v osobním životě i v budoucím pracovním životě.

5.2.19.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Název předmětu: Seminář z francouzského jazyka		Ročník: septima / 3. ročník
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY POZNÁMKY
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných situacích užitím jednoduchých vhodných výrazů a frazeologických obrátů stručně vyjádří svůj názor na známé téma zapojí se do jednoduché konverzace na známé téma 	<p>Já a moje rodina (osobní charakteristika, členové rodiny, moji přátelé) Domov a bydlení Volný čas (kulturní a sportovní aktivity, koníčky) Prázdniny, cestování Životní styl, tradice a svátky ve Francii Nakupování, život ve městě a na venkově Stravování (francouzská a česká kuchyně) Příroda a životní prostředí (ochrana životního prostředí, počasí) Prohloubení a utřídění znalostí gramatických struktur</p>	<p>OSV Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (můj vztah k lidem, verbální komunikace) Morálka všedního dne (vztah k ostatním lidem a kulturám)</p> <p>VMEGS Žijeme v Evropě (evropské jazykové a kulturní okruhy se zaměřením na frankofonní oblasti)</p>
Ročník: oktáva / 4. ročník		
<ul style="list-style-type: none"> reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných situacích užitím jednoduchých vhodných výrazů a frazeologických obrátů stručně vyjádří svůj názor na známé téma zapojí se do jednoduché konverzace na známé téma 	<p>Vzdělávání, plány do budoucna Cestování a doprava Zdraví a životní styl Město a region, ve kterém žiji Reálie České republiky Reálie frankofonních zemí Významné události francouzské historie Významné osobnosti francouzské kultury Ukázky významných literárních, filmových i výtvarných děl Prohloubení a utřídění znalostí gramatických struktur</p>	<p>OSV Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (můj vztah k lidem, verbální komunikace) Morálka všedního dne (vztah k ostatním lidem a kulturám)</p> <p>VMEGS Žijeme v Evropě (evropské jazykové a kulturní okruhy se zaměřením na frankofonní oblasti)</p>

5.2.20 Seminář z německého jazyka

5.2.20.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

ročník	kvinta /1. ročník	sexta /2. ročník	septima /3. ročník	oktáva /4. ročník
hodinová dotace	–	–	2	2

Seminář z německého jazyka jako volitelný předmět navazuje na obsah vyučovacího předmětu Německý jazyk, který realizuje obsah vzdělávacího oboru Další cizí jazyk a je součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace RVP G.

V rámci předmětu jsou realizovány některé tematické okruhy průřezových témat Osobnostní a sociální výchova a Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech RVP G.

Výuka probíhá převážně v jazykových učebnách.

Seminář z německého jazyka je určen žákům, kteří mají větší zájem o obor, chtějí skládat maturitní zkoušku z německého jazyka, případně chtějí německý jazyk dále studovat.

Cílem předmětu je naučit žáky komunikovat s lidmi z německy mluvících zemí v běžných denních situacích, pracovat s německými texty a rozumět mluvenému slovu z médií. Žáci získávají poznatky o realitách a kultuře německy mluvících zemí, což vede k hlubšímu pochopení jiných kultur a obecně lepší komunikaci s cizinci.

Výuka je založena na používání německého spisovného jazyka (Hochdeutsch), ale seznamuje i se zvláštnostmi rakouské němčiny.

Žákům je pak nabízena možnost zúčastnit se exkurzí do některých německy mluvících zemí, případně účast na stážích v Německu nebo Rakousku.

Žáci mají také možnost účastnit se soutěží v německém jazyce.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- Učitel pozitivně motivuje žáky k používání jazyka.
- Učitel vede žáky ke správnému používání učebnice, slovníků a jiných zdrojů informací (časopisy, internet).
- Učitel vede žáky k samostatnému učení, ke správnému plánování vlastního učení.

Kompetence k řešení problémů:

- Učitel vede žáky k porovnávání stavby německého, českého a anglického jazyka, k vyhledávání shod a odlišností.
- Učitel vede žáky k získávání informací z různých zdrojů a k práci s počítačem, podporuje začleňování komunikačních a informačních technologií do výuky.
- Učitel navozuje takové modelové situace, při kterých žáci musí řešit nějaký problém.

- Učitel předkládá žákům takové texty, ke kterým musí žáci zaujmout vlastní stanovisko.

Kompetence komunikativní:

- Učitel učí žáky porozumět psanému i poslechovému textu.
- Učitel simuluje se žáky situace, do kterých se mohou dostat v běžném životě (v obchodě, v restauraci apod.).
- Učitel zadává žákům úkoly, při kterých si žáci osvojují různé útvary písemných projevů (dopis, vyprávění, popis, jednoduchá úvaha).

Kompetence sociální a personální:

- Učitel zadává žákům práci ve skupinách, kde si pomáhají, vyslechnou názory druhých a vzájemně se respektují.
- Učitel navozuje dostatek situací, které povedou k poznávání odlišných jazykových kultur.
- Učitel simuluje situace, při kterých se žáci učí vyžádat si a poskytnout pomoc, radu.
- Učitel podporuje žáky v navozování kontaktů s mladými lidmi v Německu nebo Rakousku.

Kompetence občanské:

- Učitel seznamuje žáky s kulturou německy mluvících zemí a zároveň je vede k ochraně našeho kulturního a historického dědictví.
- Učitel vyžaduje, aby se žáci chovali slušně, ohleduplně a aby respektovali požadavky na kvalitní životní prostředí.

Kompetence k podnikavosti:

- Učitel vysvětluje nutnost znalosti cizího jazyka v budoucím povolání, připomíná případné možnosti studia a získání pracovního uplatnění v Německu nebo Rakousku.
- Učitel vyžaduje dodržování pracovní disciplíny (včasný příchod do hodiny, zodpovědné plnění úkolů, šetrné zacházení s učebními pomůckami).
- Učitel vede žáky k pochopení podstaty a principů podnikání.

5.2.20.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Název předmětu: Seminář z německého jazyka			Ročník: septima / 3. ročník
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY POZNÁMKY	
Žák:			
<p>Receptivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> rozpozná téma přečteného i vyslechnutého textu počhopí hlavní myšlenku rozpozná hlavní body textu porozumí výstavbě textu <p>Produktivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> popíše ústně i písemně místo, cestu, osobu, zážitek, událost, děj, obrázek apod. vyjádří vlastní myšlenky, pocity shrne předložené faktografické informace <p>Interaktivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> zahájí, udržuje a ukončí jednoduchý rozhovor diskutuje o problému 	<p>Tematické okruhy</p> <ul style="list-style-type: none"> Mensch Wohnen Schule Arbeit Gesundheit Familienleben und Gesellschaftsleben Ernährung 	<p>OSV Sociální komunikace (respektující komunikace – respektování odlišnosti názorů a kultur)</p> <p>VMEG Žijeme v Evropě (vzdělávání v Německu, významné německé univerzity)</p>	
			Ročník: oktáva / 4. ročník
<p>Receptivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> porozumí popisu událostí shromáždí specifické informace z textu odhadne význam neznámých výrazů <p>Produktivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> sdělí specifické informace reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý text vyjádří své názory <p>Interaktivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> zodpoví běžné dotazy komentuje a posoudí názor 	<p>Tematické okruhy</p> <ul style="list-style-type: none"> Einkäufe und Dienstleistungen Reisen und Touristik Kultur Sport Natur Wissenschaft Staat und Gesellschaft Deutschsprachige Länder 	<p>OSV Sociální komunikace (přesná komunikace – jasnost, přesnost sdělení)</p> <p>VMEG Žijeme v Evropě (shody a rozdíly v životním stylu evropských zemí)</p>	

5.2.21 Matematický seminář

5.2.21.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

ročník	kvinta /1. ročník	sexta /2. ročník	septima /3. ročník	oktáva /4. ročník
hodinová dotace	–	–	2	2

Matematický seminář jako volitelný předmět navazuje na obsah vyučovacího předmětu Matematika, který realizuje obsah vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace RVP G.

V rámci předmětu jsou realizovány některé tematické okruhy průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova RVP G.

Výuka probíhá obvykle v kmenových třídách, dle aktuální potřeby v učebně výpočetní techniky.

Matematický seminář je určen pro žáky s větším zájmem o matematiku, okruhy v něm probírané žáci využijí na vysokých školách technického, přírodovědného a ekonomického směru.

Je zaměřen na diferenciální a integrální počet a na prohloubení znalostí komplexních čísel, analytické geometrie, posloupností a nekonečných řad.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- Učitel vytváří takové problémové situace, při nichž žáci přemýšlejí o problémech a řeší je pomocí vhodného matematického postupu.
- Učitel zařazuje různé metody práce – rozhovor, skupinovou práci, samostatnou práci, řízenou diskusi tak, aby žáci dokázali pod jeho vedením řešení problému vysvětlit.
- Učitel zadává motivační úlohy a úlohy z praxe, aby žáci používali matematiku jako nástroj pro řešení reálných situací.
- Učitel vyžaduje při řešení zápis pomocí správné matematické symboliky.
- Učitel vede žáky k hledání případných chyb a k navržení postupu při jejich odstranění.

Kompetence k řešení problémů:

- Učitel vyžaduje od žáků pomocí vhodně formulovaných otázek analýzu problémové situace a nalezení nejvhodnějšího matematického postupu.
- Učitel zadává úlohy, při nichž žáci odhadují a následně vyhodnocují správnost výsledku vzhledem k zadaným podmínkám řešených úloh.
- Učitel vytváří problémové situace, při nichž žáci nalézají různé způsoby řešení téže úlohy.
- Učitel dbá na zařazování úloh spojených s praktickým životem.

Kompetence komunikativní:

- Učitel vyžaduje používání odborné terminologie.
- Učitel vyžaduje komentář při řešení úloh.
- Učitel požaduje logické argumenty při obhajování postupu řešení úloh.

Kompetence sociální a personální:

- Učitel vybízí žáky k aktivní diskusi, obhajobě svého stanoviska a k sebekritice.
- Učitel zadává skupinové práce, v nichž žáci projevují svoji individualitu, kriticky vyhodnocují perspektivnost navrženého postupu, spolupracují s ostatními při řešení úkolů a projevují toleranci k názorům ostatních.

Kompetence občanské:

- Učitel motivuje svou důsledností žáky k zodpovědnému plnění úkolů a povinností a k odpovědnosti za domácí přípravu.
- Učitel vede žáky k ověřování svých řešení a zodpovědnosti za ně.

Kompetence k podnikavosti:

- Učitel poukazuje zadáváním vhodných příkladů na uplatnění matematiky v různých oborech lidské činnosti.

5.2.21.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Název předmětu: Matematický seminář		Ročník: septima / 3. ročník
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY POZNÁMKY
Žák:		
<ul style="list-style-type: none"> užívá různá zadání funkce a používá s porozuměním pojmy: definiční obor, obor hodnot, hodnota funkce v bodě, graf funkce určí vlastnosti funkcí 	Elementární funkce <ul style="list-style-type: none"> základní vlastnosti funkcí přehled elementárních funkcí 	
<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí pojem spojitost funkce v bodě i v intervalu v úzké souvislosti s grafem funkce řeší rovnice a nerovnice v součinném a podílovém tvaru 	Spojitosť funkce <ul style="list-style-type: none"> okolí bodu spojitosť funkce v bodě spojitosť funkce v intervalu 	
<ul style="list-style-type: none"> aktivně se seznámí se všemi typy limit funkce a se základními metodami výpočtu limity funkce 	Limita funkce <ul style="list-style-type: none"> limita funkce v bodě limita funkce v nevlastním bodě 	
<ul style="list-style-type: none"> aktivně ovládá pravidla pro derivování funkcí aktivně využije znalost diferenciálního počtu při vyšetřování vlastností funkce, sestrojí graf funkce řeší základní aplikační úlohy 	Derivace funkce <ul style="list-style-type: none"> derivace funkce v bodě derivace elementárních funkcí průběh funkce užití diferenciálního počtu 	OSV Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů (analýza a řešení problému)
<ul style="list-style-type: none"> aktivně ovládá vzorce pro výpočet primitivních funkcí ovládá základní integrační metody 	Primitivní funkce <ul style="list-style-type: none"> pojem primitivní funkce základní vzorce pro výpočet primitivních funkcí integrační metody 	

<ul style="list-style-type: none"> vypočítá určitý integrál funkce využívá znalostí integrálního počtu v praktických úlohách 	<p>Určitý integrál</p> <ul style="list-style-type: none"> pojem určitý integrál výpočet určitých integrálů užití integrálního počtu 	<p>OSV Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů (analýza a řešení problému)</p>
Ročník: oktáva / 4. ročník		
<ul style="list-style-type: none"> rozliší komplexní, imaginární, ryze imaginární a komplexně sdružená čísla sčítá, násobí a dělí komplexní čísla v algebraickém tvaru určí absolutní hodnotu komplexního čísla rozpozná komplexní jednotku znázorní komplexní čísla v Gaussově rovině vysvětlí geometrický význam absolutní hodnoty vyjádří komplexní číslo v goniometrickém tvaru násobí a dělí komplexní čísla v goniometrickém tvaru užívá Moivreovu větu řeší v oboru komplexních čísel kvadratickou rovnici s reálnými koeficienty řeší binomickou rovnici a znázorní její kořeny 	<p>Komplexní čísla</p> <ul style="list-style-type: none"> zavedení a základní vlastnosti komplexních čísel geometrické znázornění komplexních čísel řešení rovnic v oboru komplexních čísel 	
<ul style="list-style-type: none"> užívá různé způsoby analytického vyjádření roviny řeší analyticky polohové úlohy v prostoru řeší analyticky metrické úlohy v prostoru 	<p>Analytická geometrie v prostoru</p> <ul style="list-style-type: none"> parametrické vyjádření přímky parametrické vyjádření roviny obecná rovnice roviny polohové úlohy metrické úlohy 	<p>OSV Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů (různé způsoby řešení problému)</p>
<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí podstatu důkazu matematickou indukcí a tento typ důkazu aplikuje na konkrétních příkladech 	<p>Matematická indukce</p> <ul style="list-style-type: none"> důkaz matematickou indukcí 	
<ul style="list-style-type: none"> vypočítá limitu posloupností rozliší konvergentní a divergentní posloupnost vypočítá součet nekonečné geometrické řady 	<p>Limity posloupností a nekonečné řady</p> <ul style="list-style-type: none"> pojem limita posloupnosti věty o limitách posloupností nevlastní limita posloupnosti nekonečná geometrická řada 	

5.2.22 Seminář z informatiky a výpočetní techniky

5.2.22.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

ročník	kvinta /1. ročník	sexta /2. ročník	septima /3. ročník	oktáva /4. ročník
hodinová dotace	–	–	2	2

Seminář z informatiky a výpočetní techniky jako volitelný předmět navazuje na obsah vyučovacího předmětu Informatika a výpočetní technika, který realizuje obsah vzdělávací oblasti Informatika a informační a komunikační technologie RVP G.

V rámci předmětu je částečně realizován okruh průřezového tématu Mediální výchova RVP G.

Výuka probíhá v odborné učebně plně vybavené výpočetní technikou.

Seminář z informatiky a výpočetní techniky je určen žákům, kteří mají hlubší zájem o tento obor.

Cílem předmětu je navázat na dosavadní znalosti a dovednosti žáků z oblasti informačních a komunikačních technologií a poskytnout jim širší možnosti tyto technologie efektivně využívat při své práci i studiu. Žáci získají přehled o moderních technických prostředcích ICT, naučí se uplatňovat pokročilé funkce běžného aplikačního programového vybavení a získají úvodní odborné znalosti pro tvorbu samostatných SW aplikací. Žáci se také seznámí se základy informatiky jako vědního oboru, potřebnými pojmy, problematikou zpracování informací, přehledem a základními principy fungování prostředků ICT s důrazem na respektování právních a etických zásad práce s informacemi a ICT.

Při výuce pokročilejších témat, zejména databází a algoritmizace a základů programování, si žáci rozvíjejí abstraktní a systémové myšlení a algoritmický přístup k řešení úloh.

Zájemci o obor jsou podporováni v účasti na různých předmětových soutěžích.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- Učitel vede žáky k využívání různých informačních zdrojů, schopnosti vyhledávat, posuzovat a třídit potřebné informace, a to s využitím i v dalších předmětech a praktickém životě.
- Učitel vede žáky ke kritickému přístupu k informačním zdrojům a k posuzování věrohodnosti, relevance a aktuálnosti informačních zdrojů.
- Učitel seznamuje žáky s možnostmi efektivního zpracování informací a potřebným aplikačním programovým vybavením k těmto činnostem.

Kompetence k řešení problémů:

- Učitel podněcuje žáky k abstraktnímu a systémovému myšlení při řešení problémů.
- Učitel seznamuje žáky s algoritmickým přístupem při řešení problémových úloh.

- Učitel zadává žákům takové úkoly, které umožňují volbu různých způsobů řešení, a vede je k jejich vzájemnému posuzování a srovnávání.

Kompetence komunikativní:

- Učitel vede žáky k efektivnímu využívání moderních informačních a komunikačních technologií.
- Učitel seznamuje žáky s možnostmi využití dostupného aplikačního programového vybavení pro prezentaci své práce.

Kompetence občanské:

- Učitel vede žáky k zodpovědnému přístupu k informacím, respektování autorského práva a dodržování etických zásad při práci s počítačem.

5.2.22.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Název předmětu: Seminář z informatiky a výpočetní techniky		Ročník: septima / 3. ročník
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY POZNÁMKY
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> orientuje se v odborných pojmech z oblasti informatiky vytváří si ucelenou představu o spojitosti dílčích odvětví komunikačních technologií efektivně využívá dostupný hardware a software analyticky hodnotí provoz prostředků IT v týmové práci uvědomuje si bezpečnostní rizika práce s citlivými daty dokáže plánovat opatření na ochranu dat dodržuje hygienické a bezpečnostní zásady práce s ICT 	<p>Informatika a komunikační technologie</p> <ul style="list-style-type: none"> architektura počítače hardwarové prvky operační systémy síťové protokoly efektivní práce s informacemi, internetové vyhledávače plánování a řízení bezpečnostních opatření v komunikaci 	<p>Aj – anglické termíny, výslovnost, české ekvivalenty</p>
<ul style="list-style-type: none"> získává vazbu mezi teoretickými a technologickými disciplinami v oblasti počítačového HW orientuje se v bazálních elektronických obvodech využívaných v automatizační a ICT technice dokáže vytvořit optimalizovaný návrh kombinačního obvodu 	<p>Logické obvody</p> <ul style="list-style-type: none"> Boolova algebra a logické funkce základní kombinační funkce a příslušné obvody zobrazení čísel, kódování paměťová funkce, obvody pro čítání a posouvání 	
<ul style="list-style-type: none"> uplatňuje logické myšlení a zásady využití standardů při tvorbě a zápisu algoritmu vysvětlí princip tvorby počítačového programu vysvětlí základní principy strukturovaného, objektového a vizuálního programování vytvoří makro pro usnadnění práce v textovém editoru resp. tabulkovém procesoru vytvoří funkční jednoduchý počítačový program v konkrétním vývojovém prostředí 	<p>Algoritmizace a úvod do programování</p> <ul style="list-style-type: none"> vlastnosti algoritmu, algoritmizace úloh, zápis algoritmu principy tvorby počítačového programu makra a jejich praktické využití v kancelářských aplikacích syntaxe programovacího jazyka proměnné, identifikátory a datové typy základní příkazy strukturovaného programování principy objektového a vizuálního programování 	<p>Aj – anglické termíny, výslovnost, české ekvivalenty</p>

<ul style="list-style-type: none"> • při tvorbě www stránek dodržuje grafická a typografická pravidla • ovládá základy zápisu (X)HTML a CSS • publikuje www stránky na internetu • prokazuje dobrou znalost syntaxe a použití JavaScriptu 	<p>Programování na webu</p> <ul style="list-style-type: none"> • jazyk HTML a zápis obsahu stránek ve zdrojovém kódu • formátování www stránek pomocí kaskádových stylů • JavaScript 	<p>MeV Média a mediální produkce (příprava vlastních materiálů psaných i nahrávaných)</p> <p>Aj – anglické termíny, výslovnost, české ekvivalenty</p>
<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v problematice grafických formátů • upravuje digitální fotografie, efektivně je organizuje a prezentuje • je seznámen s možnostmi počítačem podporovaného projektování 	<p>Počítačová grafika</p> <ul style="list-style-type: none"> • přehled aplikačního softwaru pro práci s vektorovou a rastrovou grafikou • grafické formáty • digitální fotografie – možnosti organizace a prezentace • systémy CAD, CAM 	<p>MeV Média a mediální produkce (příprava vlastních materiálů psaných i nahrávaných)</p> <p>Aj – anglické termíny, výslovnost, české ekvivalenty</p>
Ročník: oktáva / 4. ročník		
<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v odborných pojmech z oblasti informatiky • vytváří si ucelenou představu o spojitosti dílčích odvětví komunikačních technologií • efektivně využívá dostupný hardware a software • analyticky hodnotí provoz prostředků IT v týmové práci • uvědomuje si bezpečnostní rizika práce s citlivými daty • dokáže plánovat opatření na ochranu dat • dodržuje hygienické a bezpečnostní zásady práce s ICT 	<p>Informatika a komunikační technologie</p> <ul style="list-style-type: none"> • architektura počítače • hardwarové prvky • operační systémy • počítačové infiltrace • síťové protokoly, zabezpečení síťových připojení • bezpečnostní politiky informačních systémů • kryptografie 	<p>Aj – anglické termíny, výslovnost, české ekvivalenty</p>
<ul style="list-style-type: none"> • využívá dostupných počítačových programů pro řešení obtížnějších technických (resp. vědeckých) úloh 	<p>Nástroje tabulkových procesorů pro technickou a vědeckou praxi</p> <ul style="list-style-type: none"> • analytické a statistické nástroje • vestavěné funkce v praktických příkladech • kontingenční tabulky, scénáře, korelace, histogramy, regrese • citlivostní analýza 	<p>M – funkce, grafy funkcí</p>
<ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje logické myšlení a zásady využití standardů při tvorbě a zápisu algoritmu • vysvětlí základní principy strukturovaného, objektového a vizuálního programování 	<p>Úvod do programování</p> <ul style="list-style-type: none"> • VBA, C Sharp • objekty a práce s nimi • integrace aplikací 	<p>Aj – anglické termíny, výslovnost, české ekvivalenty</p>

<ul style="list-style-type: none"> • vytvoří funkční počítačový program v konkrétním vývojovém prostředí 		
<ul style="list-style-type: none"> • při tvorbě www stránek dodržuje grafická a typografická pravidla • ovládá základy zápisu (X)HTML a CSS • publikuje www stránky na internetu s využitím moderních programátorských nástrojů a technik 	<p>Programování na webu</p> <ul style="list-style-type: none"> • principy datových komunikací • jazyk (X)HTML a zápis obsahu stránek ve zdrojovém kódu • JavaScript • programování v PHP 	<p>Aj – anglické termíny, výslovnost, české ekvivalenty</p>
<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v možnostech využití databázových systémů • zná principy relačních databází • navrhne jednoduchou databázi pomocí ER modelu 	<p>Databáze</p> <ul style="list-style-type: none"> • základy relačních databází, principy a pojmy • návrh databáze pomocí ER diagramu • princip a použití dotazovacího jazyka SQL • praktické příklady práce s databázovou aplikací 	<p>Aj – anglické termíny, výslovnost, české ekvivalenty</p>

5.2.23 Dějepisný seminář

5.2.23.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

ročník	kvinta / 1. ročník	sexta / 2. ročník	septima / 3. ročník	oktáva / 4. ročník
hodinová dotace	–	–	2	2

Dějepisný seminář jako volitelný předmět navazuje na obsah vyučovacího předmětu Dějepis, který realizuje obsah vzdělávacího oboru Dějepis a je součástí vzdělávací oblasti Člověk a společnost RVP G.

V rámci předmětu jsou realizovány některé tematické okruhy průřezových témat Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova a Mediální výchova RVP G.

Výuka probíhá ve třídách, případně v muzeu, archivu či v historických objektech.

Dějepisný seminář je určen žákům, kteří mají hlubší zájem o dějepis, chtějí z něho složit maturitní zkoušku, případně se tomuto oboru věnovat po absolvování střední školy.

Cílem předmětu je vedení žáků k logickému a tvořivému myšlení, k pochopení zvláštností historie jako vědy, ke kritickému myšlení a ke schopnosti sestavit samostatně odbornou (historickou) práci na základě studia historických pramenů i literatury.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- Učitel vyhledává a třídí informace a pomocí vhodných způsobů a metod je využívá v procesu učení.
- Učitel vede žáky k samostatnému osvojování nových poznatků prostřednictvím práce s různými informačními zdroji.

Kompetence k řešení problémů:

- Učitel vede žáky k vnímání společenských problémů v historii v jejich vzniku, vývoji i řešení.
- Učitel zadává žákům samostatné práce ve formě referátů na nejrůznější témata, zejména pak ve formě odborné práce. Pod jeho vedením vypracovávají žáci vlastní odbornou práci na zvolené téma, zvláště hodnotné práce zapojí učitel do soutěže SOČ.
- Učitel učí žáky analyzovat přečtené texty a kriticky posoudit jejich obsah i formu.

Kompetence komunikativní:

- Učitel vede žáky ke kultivovanému ústnímu i písemnému vyjadřování myšlenek, vlastních názorů a postojů.

Kompetence sociální a personální:

- Učitel posiluje sebedůvěru žáků a jejich samostatný rozvoj.

Kompetence občanské:

- Učitel vede žáky k chápání a osvojování společenských norem a zákonů z hlediska historického vývoje.
- Učitel umožňuje žákům pomocí různých forem výuky ocenit bohatství kulturní tradice, projevit pozitivní postoj k uměleckým dílům.

Kompetence k podnikavosti:

- Učitel rozvíjí u žáků smysl pro povinnost vyžadování odpovědné a soustavné přípravy na výuku, zejména samostatným shromažďováním, tříděním a prezentováním údajů k určitému tématu.

5.2.23.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Název předmětu: Dějepisný seminář		Ročník: septima / 3. ročník
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY POZNÁMKY
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozezná části odborné historické práce, sestaví takovou práci, vybere si téma z regionálních dějin, orientuje se v institucích, které uchovávají historické prameny a literaturu rozlišuje mezi pramenem a literaturou, základním způsobem s nimi pracuje, ovládá kritické hodnocení zdrojů historikovy práce pojmenuje postavení historie v systému věd, jmenuje pomocné vědy historické, ke každé uvede základní okruh terminologie 	<p>Úvod do studia historie</p> <ul style="list-style-type: none"> stavba odborné historické práce – její části, bibliografická citace, podoba poznámkového aparátu, přílohy, volba tématu pro vlastní odbornou historickou práci historie v systému věd, pomocné vědy historické paleografie, diplomatika, heraldika, numismatika a další pomocné vědy historické 	
<ul style="list-style-type: none"> charakterizuje region Litomyšlsko, popíše prehistorii regionu, počátky osidlování, roli církve při osidlování regionu, orientuje se v historii Litomyšlska od 11. do 18. století, popíše postavení města v době českého národního obrození, vyjmenuje významné osobnosti 19. a 20. století, které nějak souvisely s Litomyšlskem, popíše památky dochované v Litomyšli průběžně absolvuje vycházky po městě (Povýšení sv. Kříže atd.), exkurze ve Státním okresním archivu Svitavy se sídlem v Litomyšli, návštěvy Regionálního muzea Litomyšl a Městské knihovny Litomyšl 	<p>Regionální dějiny</p> <ul style="list-style-type: none"> dějiny regionu Litomyšlska (v kontextu dějin domácích i evropských): Litomyšlsko v 10. století, v raném středověku, založení města, založení biskupství, husité v Litomyšli, region v období renesance, baroka, klasicismu, 19. století a vybrané jevy moderních dějin (odsun Němců ze Svitavska, inscenované procesy a kolektivizace na Litomyšlsku, setkání 7 presidentů v 90. letech 20. století) 	<p>VMEGS Žijeme v Evropě (významní Evropané z českého prostředí)</p>
<ul style="list-style-type: none"> průběžně pracuje na vlastní odborné práci, ve které zpracovává zvolené téma z regionálních dějin (pod vedením vyučujícího) 	<p>Vlastní badatelská práce žáků</p> <ul style="list-style-type: none"> diskuse o aktuálních problémech spjatých s prací na vlastních odborných textech 	<p>MeV Role médií v moderních dějinách (příprava vlastních psaných materiálů)</p>
<ul style="list-style-type: none"> prohlubuje vědomosti ve vybraných historických okruzích, zaměřených zejména na novodobé dějiny 	<p>Témata dle aktuálního výběru</p> <ul style="list-style-type: none"> témata z obecných, domácích i regionálních dějin 	<p>Výběr témat dle volby žáků a úvahy vyučujícího</p>

Ročník: oktáva / 4. ročník

<ul style="list-style-type: none"> popíše významné historické jevy a události v dobovém kontextu a s pochopením kauzálních vztahů 	<p>Od pravěku do historie 20. století</p>	<p>Opakování učiva D</p>
<ul style="list-style-type: none"> zvolí si pod vedením vyučujícího téma své seminární práce, na které pracuje v průběhu školního roku využívá rozmanitých zdrojů historických informací (muzeum, archiv, knihovna atd.) 	<p>Seminární práce</p>	<p>MeV Role médií v moderních dějinách (vnější vlivy na chování médií)</p>
<ul style="list-style-type: none"> popíše hlavní dění v Británii, Spojených státech amerických, Francii, Německu, SSSR, Itálii a Maďarsku mezi válkami 	<p>Svět mezi dvěma světovými válkami</p> <ul style="list-style-type: none"> mimoevropské státy v době mezi světovými válkami hlavní mocnosti v meziválečné době 	<p>MuV Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí (v čem spočívají rozdíly mezi asimilací, integrací, inkluzí)</p>
<ul style="list-style-type: none"> charakterizuje kořeny, průběh i výsledky konfliktu, doplněné podrobnějšími informacemi 	<p>Druhá světová válka</p> <ul style="list-style-type: none"> další aspekty tohoto válečného konfliktu, které rozšiřují učivo z hodin dějepisu 	
<ul style="list-style-type: none"> důležité historické jevy a události 20. století doplní podrobnějšími informacemi, charakterizuje kořeny, průběh a současný stav jevů, jako je dekolonizace, evropská integrace, zánik světové socialistické soustavy 	<p>Témata vybraná s ohledem na přípravu k maturitní zkoušce</p> <ul style="list-style-type: none"> situace v koloniích od konce 19. století, Indie, Čína, Vietnam, Blízký východ, dekolonizace, hnutí zemí třetího světa, vznik, vývoj a zánik světové socialistické soustavy a další 	<p>Ucelená témata, která doplní dějepisnou látku dle výběru vyučujícího a žáků VMEGS Globalizační a rozvojové procesy (historické přístupy k procesům globalizace)</p>

5.2.24 Společenskovědní seminář

5.2.24.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

ročník	kvinta /1. ročník	sexta /2. ročník	septima /3. ročník	oktáva /4. ročník
hodinová dotace	–	–	2	2

Společenskovědní seminář jako volitelný předmět navazuje na obsah vyučovacího předmětu Základy společenských věd, který realizuje obsah zejména vzdělávacího oboru Občanský a společenskovědní základ a je součástí vzdělávací oblasti Člověk a společnost RVP G.

V rámci předmětu jsou realizovány některé tematické okruhy průřezových témat Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova a Mediální výchova RVP G.

Výuka probíhá převážně v kmenových třídách. Je také doplněna odbornými přednáškami a exkurzemi. Na konci školního roku žáci vypracovávají ročníkovou seminární práci.

Společenskovědní seminář je určen nejen žákům, kteří mají v úmyslu studovat některý z humanitních oborů na vysoké škole, ale i žákům s hlubším zájmem o společenské vědy.

Nabízí prohloubení teoretických vědomostí získaných v předmětu Základy společenských věd a také větší prostor pro samostatnou práci žáků a prezentaci jejich výsledků před ostatními spolužáky.

Cílem předmětu je, aby žáci získali právní vědomí, orientovali se v odlišnostech mezi morálními a právními normami, v právním řádu ČR, uměli pracovat s právními předpisy, základními právními listinami, rozlišovali náplň činnosti základních orgánů právní ochrany. K dalším cílům patří schopnost dobře se orientovat ve společenských procesech a jevech naší doby a také vytvářet pozitivní projevy chování a jednání v různých životních situacích.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- Učitel vede žáky k samostatnému osvojování nových poznatků prostřednictvím práce s různými informačními zdroji, k efektivnímu využívání různých strategií učení – získávání a zpracovávání informací, jejich posouzení a využití v praxi.
- Učitel vede žáky k samostatnému plánování a organizaci jejich učení a pracovní činnosti.
- Učitel napomáhá žákům hodnotit pokrok při dosahování cílů jejich učení a práce, přijímat ocenění, radu i kritiku ze strany druhých, čerpat poučení z vlastních chyb pro další práci.

Kompetence k řešení problémů:

- Učitel vede žáky k samostatnému řešení problému, ke schopnosti pochopit podstatu problému, jeho příčiny a členění.

- Učitel napomáhá žákům nahlížet na problém z různých stran.
- Učitel napomáhá žákům objevovat různé varianty řešení s využitím vlastního úsudku a vlastních zkušeností z četby nebo samostudia.
- Učitel vede žáky k zvažování možných kladů a záporů jednotlivých variant řešení, včetně posouzení jejich rizik a důsledků.
- Učitel vede žáky k prohlubování obecných intelektových schopností a dovedností porovnáváním jevů, tříděním podle různých hledisek, jejich zobecňováním apod.

Kompetence komunikativní:

- Učitel vede žáky ke kultivovanému a srozumitelnému ústnímu i písemnému vyjadřování myšlenek, vlastních názorů a postojů.
- Učitel učí žáky vhodně reagovat v běžných komunikačních situacích, diskutovat a obhajovat svůj názor a akceptovat názor druhých, s ohledem na situaci dobře využívat verbální a neverbální prostředky komunikace.
- Učitel učí žáky, jak mohou vhodně prezentovat svou práci i sami sebe před známým a neznámým publikem.
- Učitel napomáhá žákům efektivně využívat informační a komunikační technologie pro kvalitní komunikaci s okolním světem.
- Učitel učí žáky správně interpretovat přijímaná sdělení, správně a věcně argumentovat a používat s porozuměním odborný jazyk.

Kompetence sociální a personální:

- Učitel vede žáky k vytváření kvalitních mezilidských vztahů, založených na vzájemné úctě, toleranci a empatii, a k osvojování základních lidských hodnot.
- Učitel vede žáky k aktivní práci ve skupině, k vytvoření pravidel práce v týmu a jejich respektování.
- Učitel vnáší přátelskou atmosféru do procesu výuky.
- Učitel posiluje sebedůvěru žáků a jejich samostatný rozvoj, vede je k reálnému posouzení jejich psychických a fyzických schopností.
- Učitel pomáhá žákům uvědoměle přijímat a získávat role v různých skupinách.
- Učitel vede žáky k utváření vlastních rozhodnutí a úsudků, k odolávání společenským a mediálními tlakům.

Kompetence občanské:

- Učitel vede žáky k respektování věkových, intelektových a sociálních zvláštností lidí, k odmítání násilí v jeho psychické i fyzické formě.
- Učitel vede k chápání a osvojování společenských norem a zákonů prostřednictvím vhodných uměleckých projevů – literárních textů, návštěv filmových a divadelních představení, exkurzí, výstav apod.
- Učitel podněcuje žáky k aktivnímu zapojení do veřejného života.
- Učitel učí žáky respektovat různorodost názorů a postojů lidí ve společnosti, informovaně zvažovat vztahy mezi osobními zájmy a zájmy veřejnými.

- Učitel podněcuje žáky k zodpovědnému přístupu v krizových situacích, k zodpovědnému přístupu k přírodě, životnímu prostředí a kultuře.

Kompetence k podnikavosti:

- Učitel vede žáky k zodpovědnému a cílevědomému rozhodování o dalším vzdělávání a budoucím profesním zaměření, k zájmu o jejich odborný potenciál a osobní rozvoj.
- Učitel učí žáky pochopit podstatu a principy podnikání s ohledem na realitu tržního prostředí a na možná rizika.
- Učitel motivuje žáky k vlastní iniciativě, aktivitě, tvořivosti, k pravidelnému získávání informací o nových vzdělávacích nebo pracovních aktivitách.

5.2.24.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Název předmětu: Společenskovědní seminář		Ročník: septima / 3. ročník
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY POZNÁMKY
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> orientuje se v systému státní správy rozlišuje jednotlivé orgány obce a jejich funkce rozlišuje jednotlivé orgány kraje a jejich funkce objasní rozdíl mezi přenesenou a samostatnou působností obcí a krajů uvede příklady funkcí obecní a krajské samosprávy objasní postup správního řízení 	<p>Správní právo</p> <ul style="list-style-type: none"> pojem správní právo prameny správního práva struktura veřejné správy obecní a krajská samospráva správní řízení 	
<ul style="list-style-type: none"> vymezí pojem a předmět duševního vlastnictví rozlišuje mezi vynálezem a užitným vzorem, ochrannou známkou rozpozná právní následky porušování autorských a průmyslových práv 	<p>Právo duševního vlastnictví</p> <ul style="list-style-type: none"> pojem duševní vlastnictví prameny duševního vlastnictví autorské právo práva příbuzná práva průmyslová ochranná označení 	
<ul style="list-style-type: none"> definuje, co je to civilní proces popíše soustavu soudů činných v občansko-soudním řízení orientuje se v pravomocích jednotlivých soudů objasní pojem účastník v občanském soudním řízení určí jednotlivé subjekty občanského soudního řízení orientuje se v pravomocích advokáta a chápe pojem obecný zmocněnec zdůvodní pojem pokus o smír sepíše žalobu v občansko-právních sporech rozpozná jednotlivé druhy žalob objasní jednotlivé důkazní prostředky a chápe pojem důkazní 	<p>Občanské právo procesní</p> <ul style="list-style-type: none"> pojem občanské soudní řízení a jeho prameny subjekty občanského soudního řízení zahájení občanského soudního řízení průběh občanského soudního řízení odvolací řízení exekuce 	

<p>povinnost</p> <ul style="list-style-type: none"> • posoudí následky nesplnění důkazní povinnosti • popíše jednotlivé formy rozhodnutí • určí svá práva v odvolacím řízení • rozpozná jednotlivé druhy odvolacího řízení 		
<ul style="list-style-type: none"> • objasní jednotlivé subjekty obchodního práva • používá pojmy obchodní jmění, obchodní jméno • vytvoří jednoduché obchodní jméno pro svou potenciální obchodní společnost • orientuje se v obchodním rejstříku a vyhledá jednotlivé firmy v obchodním rejstříku • určí jednotlivé formy podnikání • určí náležitosti pro vznik jednotlivých obchodních společností • charakterizuje jednotlivá práva statutárních orgánů obchodních společností • orientuje se v jednotlivých druzích smluv dle obchodního zákoníku • popíše závazky vyplývající z jednotlivých smluv 	<p>Obchodní právo</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojem obchodní právo • podnikatelské subjekty • pojem a druhy podnikatelů • obchodní jmění a podnik • obchodní jméno • právní úkony podnikatelů • obchodní rejstřík • právní formy obchodních společností – charakteristika, založení, vznik, zrušení, zánik organizace společností, právní postavení společníků • akciová společnost – charakteristika, vznik, zánik, organizace, právní postavení • družstvo – charakteristika, vznik, zánik, organizace, právní postavení • státní organizace – státní podnik, rozpočtové a příspěvkové organizace • závazkové právo – obecně • jednotlivé typy závazků • smluvní typy dle obchodního zákoníku 	
<ul style="list-style-type: none"> • definuje pojem podnikání • rozlišuje mezi ohlašovací živností a koncesí • objasní jednotlivé druhy živností a umí zařadit jednotlivé živnosti dle druhu • popíše práva a povinnosti živnostníka • vyplní ohlášení živnosti • rozlišuje jednotlivé orgány živnostenské správy 	<p>Živnostenské právo</p> <ul style="list-style-type: none"> • právní pojem podnikání • pojem živnost dle živnostenského zákona • kategorizace živností • živnostenské oprávnění • vznik a zánik živnostenského oprávnění • činnosti nevyžadující živnostenské oprávnění • živnostenská správa 	

<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v základních principech finančního práva • objasní rozdíl mezi poplatkem a daní • rozpozná jednotlivé druhy poplatků • orientuje se v základním členění daní • rozliší rozdíl mezi DPH a spotřební daní • vymezí základní principy daně z příjmu fyzických osob • vyplní a podá daňové přiznání k dani z nemovitosti, dani z příjmu fyzických osob, dani silniční • objasní základní principy daňového řízení • popíše soustavu finančních orgánů 	<p>Finanční právo</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojem finanční právo • principy daňového práva • daně a poplatky • pojem poplatků • členění daní • daňová soustava ČR • základní daňové prvky • přehled daní a poplatků vybíraných v ČR • poplatková soustava • daňové řízení 	
<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v systému sociálního a zdravotního zabezpečení v ČR • orientuje se v dávkách nemocenského pojištění • objasní podstatu důchodového pojištění • rozpozná druhy důchodů • vypočítá životní minimum společně posuzovaných osob • orientuje se v dávkách státní sociální podpory 	<p>Právo sociálního a zdravotního zabezpečení</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojem sociální zabezpečení a jeho zásady • nemocenské pojištění • důchodové pojištění • zdravotní pojištění • životní a existenční minimum • státní sociální podpora 	
Ročník: oktáva / 4. ročník		
<ul style="list-style-type: none"> • uvede hlavní představitele českého filozofického myšlení • rozliší významné směry evropské a světové filozofie a vysvětlí jejich vliv na českou filozofii 	<p>České filozofické myšlení</p> <ul style="list-style-type: none"> • nejvýznamnější představitelé českého filozofického myšlení • vztah českého a evropského (světového) filozofického myšlení (vliv evropské a světové filozofie na českou filozofii) 	<p>VMEGS Globalizační a rozvojové procesy (procesy podporující stejnorodost a rozdílnost kulturního prostředí) Žijeme v Evropě (mozaika představitelů evropské politiky, vědy a kultury, významní Evropané z českého prostředí)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje religionistiku jako vědní disciplínu, uvede její předmět, metody zkoumání, členění a místo v systému věd • rozezná a charakterizuje hlavní světová náboženství • rozezná a charakterizuje další světová náboženství • vysvětlí pojem sekta a církev • rozezná projevy sektářského myšlení 	<p>Světová náboženství a religionistika</p> <ul style="list-style-type: none"> • religionistika jako vědecká disciplína (předmět zkoumání, metody zkoumání, členění, místo religionistiky v systému věd) • hlavní světová náboženství (křesťanství, islám, buddhismus) • další významná náboženství ve světě (judaismus, hinduismus aj.) • sekty a církve (pojem sekta, základní charakteristické rysy) 	<p>MuV Psychosociální aspekty multikulturality (jak je možné změnit a zlepšit porozumění mezi lidmi různého původu, náboženství, světového názoru) Základní problémy sociokulturních rozdílů (které příčiny způsobují etnickou, náboženskou</p>

<ul style="list-style-type: none"> vyjmenuje a charakterizuje nejvýznamnější sekty u nás a ve světě 	<p>církví a sekt)</p> <ul style="list-style-type: none"> nejvýznamnější sekty u nás a ve světě 	<p>a jinou nesnášenlivost) VMEGS Globální problémy, jejich příčiny a důsledky (nerovnoměrný vývoj světa: hospodářské, etnické, náboženské, ideologické a kulturní konflikty)</p>
<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje pojmy morálka, mravnost, etika identifikuje východiska hlavních etických konceptů evropského myšlení posuzuje lidské jednání z hlediska etických norem a hodnot ukáže na konkrétních příkladech význam hodnotové orientace pro lidský život a narůstající vliv aplikované etiky objasní dějinnou proměnlivost základních etických pojmů a norem zhodnotí význam vědeckého poznání, techniky a nových technologií, uvědomuje si možná rizika jejich zneužití zhodnotí význam tolerance, respektu a pluralismu pro vývoj demokratické společnosti eticky a věcně správně argumentuje v dialogu a diskusi charakterizuje filozofická východiska problému svobody 	<p>Člověk ve světě spolu s druhými – základy etiky</p> <ul style="list-style-type: none"> pojmy morálka, mravnost, etika východiska hlavních etických konceptů v evropském myšlení etické hodnoty, normy, význam hodnotové orientace pro život etika v lidském rozhodování a jednání (hodnoty, úloha svědomí, vina, odpuštění....) význam tolerance, respektu a pluralismu pro vývoj demokratické společnosti význam aplikované etiky v životě společnosti (etika a právo, etika a podnikání, etika a média, etika a politika....) filozofická východiska problému svobody 	<p>VMEGS Žijeme v Evropě (evropské kulturní kořeny a hodnoty, shody a rozdíly v životním stylu evropských zemí) MeV Účinky mediální produkce a vliv médií (předpokádané či skutečné vlivy některých mediálních obsahů na vnitřní rozpoložení jedince – násilí, pornografie...) OSV Morálka všedního dne (jaké jsou mé hodnotové žebříčky, jakou morálku vyznávám ve vztahu k sobě, ostatním lidem, přírodě, životnímu prostředí, jak morálně jedním v praktických situacích, jak přebírám zodpovědnost v různých situacích, jak hodnotím morálku vlastního jednání, jak mohu rozvíjet dobré vztahy k lidem, já a morální dilemata doby)</p>
<ul style="list-style-type: none"> pracuje správně s výroky užívá správně logické spojky a kvantifikátory rozliší správný a nesprávný úsudek vytváří hypotézy, zdůvodňuje jejich pravdivost a nepravdivost, vyvrací nesprávné tvrzení správně logicky argumentuje 	<p>Základy neformální logiky</p> <ul style="list-style-type: none"> analýza jazykových výrazů, postup při logické analýze predikáty, logické spojky, kvantifikátory logické vyplývání, pravidla správného usuzování, úsudky výrokové logiky, úsudky predikátové logiky, indukce, dedukce, přesvědčování přesvědčování, struktura argumentu, klamy při argumentaci 	<p>OSV Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů (použití komunikačních dovedností, zvládání řešení problémů)</p>
<ul style="list-style-type: none"> analyzuje aktuální politologické události rozumí politologickým termínům orientuje se v historicko-politických souvislostech daných regionů 	<p>Občan ve státě a mezinárodní vztahy</p> <ul style="list-style-type: none"> domácí a zahraniční politické dění (ideologie, politické strany, koalice, typy státu, formy vlády, volby, volební systémy, ochrana demokracie, demokratizační procesy, totalitní režimy) globalizace (příčiny, projevy, důsledky) 	<p>VMEGS Žijeme v Evropě (evropský integrační proces) Globální problémy, jejich příčiny a důsledky (chudoba, bohatství, populační vývoj, zdraví,</p>

<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje význam a konkrétní činnost mezinárodních institucí orientuje se v problematice globálních problémů lidstva 	<ul style="list-style-type: none"> mezinárodní organizace 	<p>vzdělání, životní prostředí a trvale udržitelný rozvoj, lidská práva v rozděleném světě) MeV Mediální produkty a jejich významy (rozbor aktuálního zpravodajství)</p>
<ul style="list-style-type: none"> orientuje se v konkrétních ekonomicko-finančních situacích analyzuje aktuální ekonomické dění a navrhuje řešení konkrétního problému 	<p>Tržní ekonomika, národní hospodářství a finance</p> <ul style="list-style-type: none"> ekonomická a finanční terminologie 	<p>OSV Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (znám sám sebe, umím odhadnout své schopnosti) Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů (posouzení organizačních schopností a dovedností, jak zvládám řešení problémů) Spolupráce a soutěž (osobnostní předpoklady pro spolupráci, přijímání názorů druhých)</p>

5.2.25 Fyzikální seminář

5.2.25.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

ročník	kvinta /1. ročník	sexta /2. ročník	septima /3. ročník	oktáva /4. ročník
hodinová dotace	–	–	2	2

Fyzikální seminář jako volitelný předmět navazuje na obsah vyučovacího předmětu Fyzika, který realizuje obsah vzdělávacího oboru Fyzika a je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda RVP G.

V rámci předmětu jsou realizovány některé tematické okruhy průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova RVP G.

Výuka probíhá v odborných učebnách.

Fyzikální seminář je určen žákům, kteří mají hlubší zájem o tento obor, využijí ho při studiu na vysoké škole, případně chtějí z fyziky složit maturitní zkoušku.

Náplní předmětu je opakování a prohlubování středoškolského učiva fyziky.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- Učitel umožňuje žákům osvojit si obecně užívané termíny, symboly a znaky.
- Učitel zařazuje problémové úlohy a reálné příklady z praxe.
- Učitel prostřednictvím vhodně volených zadání umožňuje žákům poznat smysl osvojovaných postupů pro běžný život.
- Učitel učí žáky pracovat v týmu i samostatně experimentovat, porovnávat dosažené výsledky a z úspěchů i chyb čerpat poučení pro další práci.

Kompetence k řešení problémů:

- Učitel motivuje žáky k chápání významu kontroly dosažených výsledků a ke zhodnocení, zda dosažený výsledek je reálný.
- Učitel učí žáky rozlišit fyzikální model od reality a posoudit, kdy lze s využitím modelu danou situaci zjednodušit.
- Učitel zařazuje problémové úlohy, které žáci řeší z více hledisek.
- Učitel vede žáky k používání vlastních postupů při řešení problémů.
- Učitel učí žáky získávat informace potřebné k dosažení cíle.

Kompetence komunikativní:

- Učitel vyžaduje používání odborné terminologie.
- Učitel učí žáky rozumět různým typům grafů.
- Učitel podporuje komunikaci žáků při řešení problémů.

- Učitel dbá, aby žáci jasně a srozumitelně formulovali svoje myšlenky v ústním i písemném projevu.

Kompetence sociální a personální:

- Učitel podporuje práci v týmu, stanovuje pravidla pro práci skupiny i samostatnou práci a dbá na jejich dodržování.
- Učitel vede žáky k toleranci k jiným názorům.

Kompetence občanské:

- Učitel motivuje svou důsledností žáky k zodpovědnému plnění úkolů, povinností a k odpovědnosti za domácí přípravu.
- Učitel kladným hodnocením a povzbuzováním podporuje snahu žáků.
- Učitel orientačním zkoušením a testy ověřuje soustavnou přípravu žáků na výuku.

Kompetence k podnikavosti:

- Učitel učí žáky přistupovat kriticky k výsledkům, kterých dosáhli, učí je stanovovat si kritéria hodnocení vlastní práce.
- Učitel vede žáky k dodržování pravidel hygieny a bezpečnosti práce.
- Učitel poukazuje zadáváním vhodných příkladů na uplatnění fyziky v různých oborech lidské činnosti.

<ul style="list-style-type: none"> • určí výpočtem v jednoduchých případech dráhu, dobu, průměrnou rychlost, okamžitou rychlost a zrychlení daného pohybu • určí výpočtem v jednoduchých případech veličiny popisující rovnoměrný pohyb bodu po kružnici: periodu, frekvenci, rychlost, úhlovou rychlost a dostředivé zrychlení • zvolí vhodně vztahnou soustavu při řešení daného problému • vypočítá (popř. i graficky znázorní) pro volný pád, vrh svislý, šikmý a vodorovný polohu, rychlost a zrychlení bodu ze známých počátečních podmínek • řeší jednoduché praktické problémy o rovnoměrných a rovnoměrně zrychlených (resp. rovnoměrně zpomalených) pohybech v různých situacích (doprava, sport, technika), včetně složených pohybů • řeší úlohy s využitím Newtonových zákonů • řeší v jednoduchých případech dva základní úkoly mechaniky: k dané konstantní síle a počátečním podmínkám najít pohyb, který síla způsobuje, a k danému pohybu, jehož popis známe, najít působící sílu • rozhodne, je-li daná soustava inerciální, nebo ne • vypočítá velikost třecí síly, jsou-li dány potřebné veličiny • určí tíhovou sílu působící na dané těleso • řeší úlohy s použitím skládání sil působících v jednom bodě tělesa a úlohy s využitím rozkladu sil • určí graficky a v jednoduchých případech i početně výslednou sílu složenou ze dvou nebo tří složek • určí složku síly do daného směru, zejména tečnou a normálovou složku tíhy na nakloněné rovině • určí v konkrétních problémech hybnost hmotného bodu (tělesa) jako vektorovou veličinu a řeší problémy užitím zákona zachování hybnosti • řeší úlohy na výpočet práce vykonané konstantní silou, na změnu polohové (potenciální) tíhové energie a na výpočet pohybové (kinetické) energie tělesa • řeší úlohy na výpočet práce ze známé změny energie a naopak • vypočítá celkovou mechanickou energii tělesa • řeší jednoduché úlohy s užitím zákona zachování mechanické energie 	<ul style="list-style-type: none"> • dynamika hmotného bodu • mechanická práce, výkon, energie 	
---	--	--

<ul style="list-style-type: none"> • využívá momentovou větu pro řešení problémů z běžného života a z techniky • určí těžiště tuhého tělesa výpočtem nebo geometrickou konstrukcí • určí kinetickou energii otáčivého pohybu tělesa a celkovou pohybovou energii valícího se tělesa • určí tlak nebo tlakovou sílu nebo obsah plochy, na kterou tlaková síla působí, jsou-li dány zbývající veličiny • řeší úlohy s hydraulickým zařízením • vypočítá hydrostatickou tlakovou sílu • vypočítá hydrostatický tlak, jsou-li dány potřebné údaje • vypočítá hydrostatickou (aerostatickou) vztlakovou sílu • rozhodne v jednotlivých případech, zda těleso z dané látky bude v kapalině plovat, vznášet se nebo klesne ke dnu • řeší úlohy s použitím Archimedova zákona • vypočítá objemový průtok, rychlost proudění, hmotnostní průtok, jsou-li dány potřebné údaje • řeší problémy spojené s využitím rovnice kontinuity a Bernoulliho rovnice 	<ul style="list-style-type: none"> • mechanika tekutin 	
<ul style="list-style-type: none"> • vyvodí z principu relativity a principu konstantní rychlosti světla některé jednoduché důsledky • rozhodne v konkrétních případech, zda události současné v jedné inerciální soustavě jsou současné i v jiné inerciální soustavě • používá vztahy pro dilataci času, kontrakci délek a skládání rychlostí při řešení konkrétních situací • vypočítá při zadané rychlosti částice a její klidové hmotnosti hmotnost relativistickou a naopak • určí ze změny energie soustavy změnu její hmotnosti a naopak 	<p>Speciální teorie relativity</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • znázorní grafem závislost velikosti výsledné síly působící mezi dvěma částicemi (atomy, molekulami) na jejich vzdálenosti • rozhodne v jednoduchých případech, zda termodynamická soustava je, nebo není v rovnovážném stavu 	<p>Molekulová fyzika a termika</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní poznatky molekulové fyziky a termiky 	

<ul style="list-style-type: none"> • vyjádří v kelvinech teplotu uvedenou v Celsiových stupních a naopak • používá vztahy pro relativní atomovou hmotnost, látkové množství, počet částic, molární hmotnost, molární objem a Avogadrovu konstantu při řešení úloh • vypočítá v jednoduchých případech změnu vnitřní energie tělesa konáním práce a tepelnou výměnou • řeší jednoduché úlohy s využitím prvního termodynamického zákona • vypočítá tepelnou kapacitu tělesa z měrné tepelné kapacity jeho látky a naopak • vypočítá teplo, které přijme (odevzdá) stejnorodé těleso při změně teploty • sestaví kalorimetrickou rovnici pro konkrétní případ včetně uvážení tepelné kapacity (např. kalorimetru či jiné nádoby) a řeší úlohy využitím této rovnice • určí měrnou tepelnou kapacitu látky, z níž je uvažované těleso, z grafu závislosti teploty tělesa dané hmotnosti jako funkce přijatého (odevzdaného) tepla • řeší jednoduché úlohy na změnu stavu ideálního plynu pomocí stavové rovnice (vypočítá látkové množství, hmotnost, objem, hustotu, tlak a termodynamickou teplotu tohoto plynu) • znázorní průběh izotermického, izochorického, izobarického a adiabatického děje v p-V diagramu, v p-T diagramu a ve V-T diagramu • vypočítá teplo dodané ideálnímu plynu při konstantním tlaku a při konstantním objemu • vypočítá práci vykonanou plynem při stálém tlaku • vyjádří graficky práci vykonanou plynem při stálém a proměnném tlaku • určí kvantitativně účinnost kruhového děje v plynu • znázorní v p-V diagramu příklady kruhových dějů složených z dějů izotermických, izobarických, izochorických a adiabatických a uvede, při kterých soustava přijímá teplo od okolí a při kterých teplo do okolí odevzdává, kdy se koná práce • převede pro ideální plyn p-T diagram kruhového děje složeného ze dvou izobarických a dvou izochorických dějů na p-V diagram a vypočítá z něho, jakou práci vykoná plyn během 	<ul style="list-style-type: none"> • vnitřní energie, práce, teplo • struktura a vlastnosti plynů, pevných látek a kapalin 	
--	--	--

<p>jednoho cyklu kruhového děje</p> <ul style="list-style-type: none"> • určí maximální účinnost tepelného stroje pracujícího mezi dvěma tepelnými lázněmi (popř. ideálního tepelného motoru) • určí z tabulek nebo z grafu mez pružnosti, mez pevnosti, dovolené napětí a součinitel bezpečnosti a používá tyto veličiny při řešení problémů • vypočítá velikost síly pružnosti, normálového napětí a relativního prodloužení při pružné deformaci tahem • používá Hookův zákon pro pružnou deformaci tahem • řeší úlohy na délkovou a objemovou teplotní roztažnost pevných a kapalných těles • sestrojí graf závislosti délky tyče (drátu) na teplotě na základě tabulky s naměřenými hodnotami délky a teploty a z tohoto grafu určí teplotní součinitel délkové roztažnosti látky, ze které je těleso vyrobeno • vypočítá povrchovou sílu pomocí povrchového napětí a obráceně (u rovinného povrchu kapaliny a při jejím odkapávání z kapiláry) • z kapilární elevace (deprese) vypočítá poloměr kapiláry nebo povrchové napětí kapaliny, jsou-li dány potřebné údaje • vypočítá s použitím údajů v tabulkách celkové teplo, které přijme pevné těleso dané hmotnosti a dané teploty, aby se změnilo v kapalinu o vyšší teplotě než je teplota tání • vypočítá s využitím údajů v tabulkách celkové teplo, které je potřebné k přeměně kapaliny dané hmotnosti a dané teploty na páru (varem) • vypočítá výslednou teplotu soustavy po vytvoření rovnovážného stavu (sestaví a řeší kalorimetrickou rovnici) • určí v jednoduchých případech stav dané páry užitím křivky syté páry a vyvodí z toho důsledky pro praxi • řeší jednoduché úlohy související se závislostí teploty varu kapaliny na vnějším tlaku 	<ul style="list-style-type: none"> • změny skupenství látek 	
<ul style="list-style-type: none"> • vyjádří ze známé amplitudy, frekvence a počáteční fáze okamžitou výchylku, rychlost, zrychlení harmonického kmitání v daném čase a energii kmitajícího tělesa • určí z rovnice pro okamžitou výchylku harmonického kmitání 	<p>Mechanické kmitání a vlnění</p> <ul style="list-style-type: none"> • mechanické kmitání 	

<p>amplitudu výchylky, periodu, frekvenci a počáteční fázi kmitání</p> <ul style="list-style-type: none"> • vypočítá periodu a frekvenci pružinového oscilátoru a kyvadla • řeší jednoduché praktické problémy týkající se harmonického kmitání • rozhodne v jednoduchých případech, zda může nastat rezonance mechanického oscilátoru • určí z časového diagramu okamžité výchylky harmonického kmitání periodu, frekvenci a počáteční fázi kmitavého pohybu • určí z časového diagramu dvou harmonických kmitání jejich fázový rozdíl • vytvoří grafickým sčítáním časový diagram výsledného kmitání složeného ze dvou izochronních harmonických kmitání • odliší základní druhy mechanického vlnění (postupné, stojaté, příčné, podélné) • vypočítá vlnovou délku, frekvenci nebo rychlost postupného vlnění • určí vlnovou délku mechanického vlnění z grafu postupné (popř. stojaté) vlny • rozhodne, je-li splněna podmínka pro vznik interferenčního maxima a minima při interferenci dvou vlnění stejné frekvence • určí základní frekvenci a vyšší harmonické frekvence chvění pružné tyče dané délky upevněné na obou koncích, upevněné uprostřed a upevněné na jednom konci, jsou-li dány potřebné údaje • řeší jednoduché praktické problémy týkající se mechanického vlnění • vypočítá vlnovou délku nebo frekvenci zvukového vlnění, jsou-li k tomu dány dostatečné údaje • určí z časového diagramu zvuku jeho frekvenci • řeší jednoduché praktické problémy akustiky (např. určení velikosti rychlosti zvuku v závislosti na teplotě vzduchu apod.) 	<ul style="list-style-type: none"> • mechanické vlnění • zvukové vlnění 	
Ročník: oktáva / 4. ročník		
<ul style="list-style-type: none"> • vypočítá z Coulombova zákona velikost elektrické síly, kterou jeden náboj působí na druhý, a určí její směr 	<p>Elektřina a magnetismus</p> <ul style="list-style-type: none"> • elektrický náboj a elektrické pole 	<p>OSV Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů (systematičnost)</p>

<ul style="list-style-type: none"> • vypočítá velikost intenzity elektrického pole bodového náboje v daném bodě a velikost intenzity elektrického pole mezi rovnoběžnými deskami, mezi nimiž je stálé napětí • vypočítá práci vykonanou elektrickou silou při přenesení bodového náboje a určí v jednoduchých případech elektrický potenciál v daném bodě a elektrické napětí mezi dvěma body • vypočítá kapacitu osamocené kulové vodiče a kapacitu deskového kondenzátoru • vypočítá celkovou kapacitu kondenzátorů spojených za sebou a vedle sebe • znázorní elektrické pole siločárovým modelem a ekvipotenciálními plochami • vypočítá náboj, který projde za určitý čas průřezem vodiče, z elektrického proudu a času • vypočítá pomocí Ohmova zákona elektrický proud, napětí a odpor v elektrických obvodech s jedním zdrojem elektrického napětí • vypočítá odpor vodiče na základě jeho geometrického tvaru a rezistivity materiálu • vypočítá celkový elektrický odpor spotřebičů (rezistorů) spojených za sebou a vedle sebe • vypočítá práci a výkon stejnosměrného elektrického proudu • používá Kirchhoffovy zákony pro základní typy elektrických obvodů (sériové a paralelní spojení) • vypočítá k elektromotorickému napětí svorkové napětí a naopak, jsou-li dány potřebné údaje • řeší jednoduché praktické problémy týkající se elektrických obvodů • nakreslí normalizovanými technickými značkami prvky elektrických obvodů včetně obvodů s polovodičovou diodou a tranzistorem, ampérmetrem a voltmetrem • určí ze zatěžovací charakteristiky zdroje elektromotorické napětí a zkratový proud • sestrojí voltampérovou charakteristiku spotřebiče na základě tabulky s naměřenými hodnotami napětí a proudu • určí odpor spotřebiče z hodnot odečtených z voltampérové charakteristiky • rozhodne, zda polovodičovou diodou bude v daném obvodu 	<ul style="list-style-type: none"> • elektrický proud v látkách 	<p>postupů při řešení problémů)</p>
--	--	-------------------------------------

<ul style="list-style-type: none"> • vypočítá efektivní hodnoty střídavého proudu a napětí, je-li známa jejich amplituda a naopak • vypočítá činný výkon střídavého proudu při daném fázovém rozdílu napětí a proudu • vypočítá poměr napětí a proudů v transformátoru zatíženém spotřebičem, který má jen rezistanci • řeší jednoduché praktické problémy týkající se obvodů se střídavým proudem • nakreslí schéma jednoduchého elektromagnetického oscilátoru (oscilačního obvodu LC), popíše kmitání takového oscilátoru • určí z grafu elektromagnetického kmitání periodu, popř. frekvenci kmitů • vypočítá s použitím Thomsonova vztahu periodu, popř. frekvenci vlastního kmitání oscilačního obvodu LC • určí na základě rezonanční křivky dané grafem, popř. tabulkou naměřených hodnot, rezonanční frekvenci elektromagnetického oscilátoru • vypočítá vlnovou délku elektromagnetického vlnění • řeší jednoduché praktické problémy související s elektromagnetickým vlněním 	<ul style="list-style-type: none"> • elektromagnetické kmitání a vlnění 	
<ul style="list-style-type: none"> • používá principy paprskové optiky a chodu význačných paprsků ke konstrukci obrazu vzniklého zobrazením rovinným a kulovým zrcadlem, tenkou spojkou a tenkou rozptylkou • popíše vlastnosti daného obrazu vzhledem k jeho předmětu (vzpřímený – převrácený, zvětšený – zmenšený, skutečný – zdánlivý) • řeší úlohy pomocí zobrazovací rovnice kulového zrcadla a čočky s uplatněním znaménkové konvence • vypočítá příčné zvětšení ze známé vzdálenosti předmětu a obrazu nebo předmětu a ohniska • vypočítá ze známé ohniskové vzdálenosti čočky její optickou mohutnost a obráceně • řeší jednoduché praktické problémy týkající se optického zobrazení čočkami (např. brýle, lupa), zrcadly a jejich soustavami • určí k dané vlnové délce světla ve vakuu (ve vzduchu) 	<p>Optika</p> <ul style="list-style-type: none"> • zobrazování optickými soustavami <ul style="list-style-type: none"> • vlnové vlastnosti světla 	

<p>frekvenci světla a naopak</p> <ul style="list-style-type: none"> • vypočítá pomocí indexu lomu daného prostředí rychlost světla v tomto prostředí • určí změnu vlnové délky světla při vstupu paprsku do prostředí s jiným indexem lomu • vypočítá úhel lomu, úhel dopadu nebo index lomu užitím zákona lomu a odrazu • vypočítá mezní úhel dopadu • sestrojí k danému dopadajícímu paprsku po průchodu rozhraním mezi dvěma prostředími paprsek lomený, popř. odražený • popíše a nakreslí průchod jednodílného (monofrekvenčního) a bílého světla optickým disperzním hranolem • určí ze známého dráhového rozdílu a vlnové délky, nastane-li v daném bodě interferenční maximum nebo minimum při ohybu světla na dvojštěrbíně nebo na mřížce 		
<ul style="list-style-type: none"> • vypočítá energii fotonů z frekvence nebo vlnové délky odpovídajícího záření a naopak • vypočítá de Broglieho vlnovou délku z kinetické energie nebo hybnosti částice a naopak • používá Einsteinův vztah pro vnější fotoelektrický jev při řešení úloh • určí výsledný náboj iontu z počtu jeho elektronů a protonů a naopak • určí frekvenci a vlnovou délku emitovaného či absorbovaného záření při přechodu elektronu z jednoho energetického stavu do druhého • používá správně nukleonové, protonové a neutronové číslo, zná vztah mezi nimi, určí složení atomového jádra, jsou-li dána potřebná čísla, určí, kterému prvku toto jádro patří, správně napíše značku jeho nuklidu • vypočítá z hmotnosti daného jádra jeho hmotnostní schodek, vazebnou energii a vazebnou energii na jeden nukleon • převede vazebnou energii v elektronvoltech na vazebnou energii v joulech a naopak 	<p>Fyzika mikrosvětla</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní poznatky kvantové fyziky • fyzika elektronového obalu • jaderná a částicová fyzika 	

<ul style="list-style-type: none"> • porovná podle vazebné energie na jeden nukleon stabilitu různých jader • odhadne na základě grafu závislosti vazebné energie připadající na jeden nukleon na nukleonovém čísle energii uvolněnou při konkrétním štěpení nebo fúzi • rozliší různé druhy radioaktivního (jaderného) záření a popíše jejich chování v elektrickém a magnetickém poli • používá zákony zachování elektrického náboje a počtu nukleonů při zápisu jaderných reakcí • určí z klidových energií nebo hmotností vstupujících a vystupujících částic energetickou bilanci reakce • určí ze známého poločasu přeměny radionuklidu a počátečního počtu jader počet přeměněných a nepřeměněných jader po určité době 		
--	--	--

5.2.26 Chemický seminář

5.2.26.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

ročník	kvinta / 1. ročník	sexta / 2. ročník	septima / 3. ročník	oktáva / 4. ročník
hodinová dotace	–	–	2	2

Chemický seminář jako volitelný předmět navazuje na vyučovací předmět Chemie, který realizuje obsah vzdělávacího oboru Chemie a je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda RVP G.

V rámci předmětu jsou realizovány některé tematické okruhy průřezového tématu Environmentální výchova RVP G.

Výuka probíhá převážně v odborné učebně. Při průběžném zařazování laboratorních prací v rámci probíraného tématu pracují žáci v chemické laboratoři.

Výuka je doplněna odbornými exkurzemi.

Chemický seminář je určen žákům, kteří se budou v dalším studiu zabývat chemií nebo jejími aplikovanými obory, případně kteří chtějí z chemie složit maturitní zkoušku.

Předmět umožňuje žákům s hlubším zájmem o chemii uplatnit svoje teoretické a praktické schopnosti při studiu náročnějších úloh a při podrobnějším studiu vlastností látek. V předmětu je učivo chemie opakováno, prohlubováno a je obohacováno o nejmodernější poznatky z chemických oborů formou seminářních prací.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- Učitel učí žáky vyhledávat, třídit, kombinovat, propojovat, zpracovávat a používat informace z různých zdrojů.
- Učitel umožňuje žákům osvojit si obecně užívané termíny, symboly a znaky.
- Učitel zařazuje problémové úlohy.
- Učitel umožňuje poznat prostřednictvím vhodně volených zadání smysl osvojovaných postupů pro běžný život.
- Učitel učí žáky pracovat v týmu i samostatně experimentovat a porovnávat dosažené výsledky.

Kompetence k řešení problémů:

- Učitel učí žáky využívat a kombinovat znalosti z různých předmětů při řešení problémů.
- Učitel usiluje o účelné uplatnění získaných dovedností v praxi.
- Učitel motivuje žáky k chápání významu kontroly dosažených výsledků.
- Učitel zařazuje problémové úlohy, žák řeší úlohu z více hledisek.
- Učitel vede žáky k používání vlastních postupů při řešení problémů.

- Učitel učí žáky získávat informace potřebné k dosažení cíle.

Kompetence komunikativní:

- Učitel vede žáky k pochopení čteného textu.
- Učitel vyžaduje používání odborné terminologie.
- Učitel učí žáky porozumět různým typům grafů.
- Učitel podporuje komunikaci žáků při řešení problémů.

Kompetence sociální a personální:

- Učitel podporuje práci v týmu, stanovuje pravidla pro práci skupiny i samostatnou práci a učí žáky dodržovat je.
- Učitel vede žáky k toleranci k jiným názorům.

Kompetence občanské:

- Učitel zapojuje žáky do ochrany a péče o životní prostředí.
- Učitel motivuje svou důsledností žáky k zodpovědnému plnění úkolů, povinností a k odpovědnosti za domácí přípravu.

Kompetence k podnikavosti:

- Učitel učí žáky přistupovat kriticky k výsledkům, kterých dosáhli, učí je stanovovat si kritéria hodnocení vlastní práce.
- Učitel vyžaduje při každé praktické činnosti dodržování předepsaných postupů, na kterých žák nesmí bez povolení nic měnit, především z důvodu bezpečnosti.

5.2.26.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Název předmětu: Chemický seminář		Ročník: septima / 3. ročník
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY POZNÁMKY
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prakticky uplatní principy bezpečné a hygienické práce ve školní praxi i v prostředí kolem nás • popíše složení atomového jádra a rozdíly mezi pojmy nuklid, izotop, prvek, umí interpretovat vlastnosti izotopů na základě jejich postavení v grafu Řeky stability • rozliší jednotlivé typy vzorců (molekulový, stechiometrický, strukturní, elektronový, geometrický, racionální), tvoří vzorce binárních, ternárních i víceprvkových sloučenin, pojmenuje a zapíše vzorce koordinačních sloučenin • vymezí pojem orbital, hodnoty a význam hlavního, vedlejšího, magnetického a spinového kvantového čísla, zapíše orbitaly pomocí symbolů a rámečků, zapíše elektronovou konfiguraci prvků a iontů podle pravidel o zaplňování orbitalů • vysvětlí pojmy perioda a skupina periodické soustavy prvků a aplikuje periodický zákon při charakteristice skupin všech prvků, předvídá vlastnosti prvků a jejich chování na základě poznatků o periodické soustavě prvků • využívá znalosti o chemických vazbách k předvídání některých vlastností látek a jejich chování v chemických reakcích • popíše soustavu a rozliší směsi podle velikosti částic, provádí dělení složek směsí sedimentací, filtrací, krystalizací, sublimací, destilací, sestaví protokol o provedené laboratorní práci • rozliší různé typy chemických reakcí, předvídá průběh chemických dějů s využitím znalostí o částicové struktuře látek • uvede faktory ovlivňující jejich průběh, zapíše kinetickou rovnici reakce, vysvětlí pojem aktivační energie a aktivovaný komplex, uvede příklady reakcí v přírodě a technice 	<p>Obecná chemie</p> <ul style="list-style-type: none"> • bezpečnost práce a hygiena při práci s chemickými látkami • klasifikace a struktura látek (pojmy atom, molekula, ion, prvek, izotop, nuklid, sloučenina) • názvosloví anorganických a komplexních sloučenin • stavba atomu (jádro, obal, orbital, kvantová čísla, pravidla o zaplňování orbitalů, přirozená a umělá radioaktivita) • periodická soustava prvků (skupiny, periody, elektronová konfigurace) • chemická vazba (kovalentní, polární, nepolární, iontová, koordinačně-kovalentní, kovová, slabé interakce) • soustavy • chemické reakce • základy reakční kinetiky • základy termochemie 	<p>M – logaritmus F – kvantová čísla, radioaktivita</p>

<ul style="list-style-type: none"> • využívá odbornou terminologii při popisu a vysvětlování chemických dějů z hlediska energie, aplikuje termochemické zákony při výpočtu reakčního tepla • vysvětlí princip acidobazických reakcí, vysvětlí jejich význam v přírodě a technice, vypočítá pH silných a slabých roztoků látek • vyrovná chemickou rovnici • provádí chemické výpočty a uplatňuje je při řešení praktických problémů (příprava roztoku o dané molární koncentraci, hmotnostním zlomku, výpočty z rovnic, pH atd.) 	<ul style="list-style-type: none"> • teorie kyselin a zásad (pojmy kyselina a zásada, amfoterní látka, neutralizace, pH) • veličiny a výpočty v chemii 	
<ul style="list-style-type: none"> • rozebírá a třídí údaje o konkrétních chemických látkách a jevech typických pro skupiny prvků • zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí • uvede složení vzduchu, jeho vlastnosti, znečištění • popíše vlastnosti vody a její význam, zhodnotí využitelnost různých druhů vod a navrhne možné způsoby efektivního hospodaření vodou v příslušném regionu • předvídá průběh typických reakcí anorganických sloučenin, popíše podstatu různých chemických postupů a metod v praxi, vyjadřuje vlastní názor • vyhledává a interpretuje informace v odborné chemické a technické literatuře, tabulkách, odborných časopisech, internetu a hromadných sdělovacích prostředcích • popíše význam chemické analýzy a její dva aspekty – kvalitativní a kvantitativní • vysvětlí podstatu odměrné analýzy • vysvětlí podstatu základů nejvýznamnějších instrumentálních metod (kolorimetrie, spektroskopie, chromatografie) 	<p>Anorganická chemie</p> <ul style="list-style-type: none"> • s-prvky • p-prvky • d-prvky • f-prvky • surovinové zdroje • vzduch • průmyslová výroba a životní prostředí <ul style="list-style-type: none"> • chemická analýza anorganických látek 	<p>Seminární práce na vybraná aktuální témata z chemie</p>
<ul style="list-style-type: none"> • popíše konstituční, geometrickou izomerii, rozliší substituční, adiční, eliminační a polymerační reakce těchto látek, uvede metody jejich příprav • charakterizuje uhlovodíky, popíše jejich fyzikální a chemické vlastnosti, vysvětlí změnu teploty varu v homologické řadě 	<p>Organická chemie</p> <ul style="list-style-type: none"> • úvod do organické chemie (vlastnosti organických sloučenin, vzorce, izomerie, reakce, štěpení vazby) • alkany a cykloalkany – konformace, radikálová substituce • alkeny – izomerie, elektrofilní adice, Markovnikovo pravidlo, 	<p>Ev Člověk a životní prostředí (využití uhlovodíků) Životní prostředí regionu a ČR (nakládání s odpady)</p>

<p>alkanů, předpokládá reaktivitu látky na základě využití indukčního a mezomerního efektu</p> <ul style="list-style-type: none"> • používá principy organického názvosloví • popíše výrobu plastů (PE, PP, PS) a další průmyslové využití uhlovodíků • popíše a vysvětlí negativní působení uhlovodíků na životní prostředí (ropné havárie, skleníkový efekt) 	<p>polymerace</p> <ul style="list-style-type: none"> • alkadieny – polymerace • alkyny • areny – aromatický charakter, delokalizace elektronů, elektrofilní substituce 	<p>Z – ropa M – kombinatorika</p>
Ročník: oktáva / 4. ročník		
<ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje jednotlivé typy derivátů uhlovodíků, uvede jejich zástupce, zhodnotí jejich zdroje, využití a vliv na životní prostředí • aplikuje pravidla systematického názvosloví organické chemie při popisu derivátů, uvede používané triviální názvy • využívá znalosti struktury derivátů k určení průběhu chemických reakcí • vysvětlí pojmy heterocykly a heteroatom, rozdělí heterocykly dle typu heteroatomu a dle počtu atomů v cyklu • přiřadí heterocykly k jednotlivým typům derivátů uhlovodíků • uvede význam heterocyklů • vysvětlí pojem polymery a uvede princip jejich vzniku • jmenuje některé významné polymerní sloučeniny a jejich výroby • rozdělí léčiva dle jejich účinku • popíše význam chemické analýzy v organické chemii • vysvětlí podstatu organické analýzy (spektroskopie, nukleární magnetické rezonance) a podstatu základu nejvýznamnějších instrumentálních metod (odměrná analýza, kolorimetrie, chromatografie) 	<p>Organická chemie</p> <ul style="list-style-type: none"> • deriváty uhlovodíků (halogenderiváty, nitrosločeniny, aminosločeniny, alkoholy a fenoly, ethery, aldehydy a ketony, karboxylové kyseliny, funkční a substituční deriváty karboxylových kyselin) • heterocykly • syntetické makromolekulární látky • léčiva • chemická analýza organických látek 	<p>B – léčiva, aminokyseliny Zsv – drogy Ev Člověk a životní prostředí (využití uhlovodíků)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • objasní strukturu jednotlivých sloučenin, jmenuje významné zástupce • zhodnotí funkci látek, jejich význam pro organismy 	<p>Biochemie</p> <ul style="list-style-type: none"> • lipidy a izoprenoidy • sacharidy • proteiny • nukleové kyseliny • další významné přírodní látky (alkaloidy, izoprenoidy, 	<p>B – trávení, metabolismus, genetika, nukleové kyseliny</p>

<ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje enzymy jako biokatalyzátory, vysvětlí strukturu enzymu, jejich aktivaci a inhibici • klasifikuje enzymy a popíše jejich selektivitu • popíše molekulu ATP, její syntézu a význam v biochemických procesech • popíše základní metabolické procesy – charakterizuje proteosyntézu a odbourávání proteinů, fotosyntézu, glykolýzu, β-oxidaci, Krebsův cyklus 	<p>vitamíny, hormony)</p> <ul style="list-style-type: none"> • enzymy <ul style="list-style-type: none"> • biochemické děje a jejich zákonitosti 	
--	---	--

5.2.27 Biologický seminář

5.2.27.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

ročník	kvinta /1. ročník	sexta /2. ročník	septima /3. ročník	oktáva /4. ročník
hodinová dotace	–	–	2	2

Biologický seminář jako volitelný předmět navazuje na vyučovací předmět Biologie a geologie, který realizuje obsah zejména vzdělávacích oborů Biologie a Geologie a je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda RVP G.

V rámci předmětu jsou realizovány některé tematické okruhy průřezového tématu Environmentální výchova RVP G.

Vyučování probíhá převážně v odborných učebnách a je doplněno odbornými exkurzemi, popř. besedami s odborníky.

Biologický seminář je určen žákům s hlubším zájmem o biologii, tedy žákům, kteří se biologií nebo jejími aplikovanými obory chtějí zabývat i v dalším studiu (na vysoké škole), případně chtějí z biologie složit maturitní zkoušku.

Výuka se vyznačuje větší odborností a uplatňováním nových vědeckých poznatků.

Tematicky je výuka ve 3. ročníku (septimě) zaměřena především na systematickou biologii. Kromě stabilně zařazovaných témat (morfologie rostlin, taxonomie, prvoci) je dále podrobněji probírán buď systém rostlin, hub a lišejníků, nebo systém živočichů (zejména hmyzu a obratlovců), a to podle většinové volby žáků. Občas mohou být zařazována i praktická cvičení. Ve 4. ročníku (oktávě) je věnována pozornost náročnějším tématům. V návaznosti na předmět Biologie a geologie a zčásti na předmět Chemie jsou opakovány, prohlubovány a rozšiřovány poznatky z biochemie, molekulární biologie a genetiky, cytologie, histologie (stavba a fungování lidských a živočišných tkání), dále je věnována pozornost problematice virů.

Zájemcům je nabízena možnost rozvíjet a uplatňovat své vědomosti a dovednosti v rámci soutěží s biologickou tematikou (biologická olympiáda, SOČ popř. další přírodovědně zaměřené projekty).

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- Učitel učí žáky vyhledávat, třídít, propojovat, zpracovávat a používat informace z různých zdrojů.
- Učitel umožňuje žákům osvojit si používané odborné termíny.
- Učitel umožňuje žákům poznat prostřednictvím vhodně volených zadání smysl osvojovaných poznatků a postupů pro běžný život.
- Učitel svými nároky a prověřováním znalostí vede žáky k soustavnému učení.
- Zadáváním rozsáhlejších témat učitel rozvíjí schopnost žáků naučit se větší množství látky najednou.

Kompetence k řešení problémů:

- Učitel klade důraz na využívání dříve získaných znalostí a hledání souvislostí s jinými předměty a obory.
- Učitel vede žáky k samostatnosti při řešení problémů, zároveň jim umožňuje používat vlastní postupy řešení.

Kompetence komunikativní:

- Učitel vyžaduje používání odborné terminologie.
- Učitel umožňuje samostatný projev žáka (zkoušení, představení projektu nebo referátu), přitom dbá na přesné a spisovné vyjadřování.
- Učitel rozvíjí komunikaci se žáky, někdy umožňuje komunikaci žáků ve skupině.
- Učitel podporuje práci s učebnicí, odbornou literaturou, internetem atd.
- Učitel nabádá žáky ke kritickému přístupu k získaným informacím, učí žáky nepřijímat informace pasivně, ale vytvořit si vlastní názor.

Kompetence sociální a personální:

- Učitel stanovuje pravidla pro práci ve skupině i samostatnou práci a dbá na jejich dodržování.

Kompetence občanské:

- Učitel vychovává žáky k respektování názorů druhých lidí a ke kulturně vedenému dialogu.
- Učitel motivuje svou důsledností žáky k zodpovědnému plnění úkolů, povinností a odpovědnosti za domácí přípravu.
- Učitel objasňuje žákům vztah člověka k přírodě a vede je k odpovědnosti za stav životního prostředí.

Kompetence k podnikavosti:

- Učitel učí žáky používat mikroskopickou techniku a zpracovávat protokoly a odborné práce.
- Učitel vede žáky k dodržování pravidel hygieny a ochrany zdraví při práci.

5.2.27.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Název předmětu: Biologický seminář		Ročník: septima / 3. ročník
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY POZNÁMKY
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje typy pletiv, zejména podle jejich funkce • popíše typy cévních svazků a jejich význam • popíše adaptaci cévnatých rostlin k životu na souši • vyvodí ze znalosti vnitřní stavby, proč jednoděložné rostliny nemají typické druhotné tloušťky • popíše a rozpozná typickou stavbu a funkci základních vegetativních a generativních orgánů rostlin a jejich přeměny • vysvětlí rozdílnou stavbu květu v souvislosti s odlišným způsobem opylování • popíše způsob oplození u nahosemenných a krytosemenných rostlin • charakterizuje stavbu, význam a šíření semen a plodů 	<p>Morfologie cévnatých rostlin</p> <ul style="list-style-type: none"> • pletiva rostlin • vegetativní orgány rostlin: kořen, stonek, list • generativní orgány rostlin: květ, květenství, semeno, plod • způsoby opylení a oplození 	<p>EV Problematika vztahů organismů a prostředí (jak ovlivňuje prostředí organismy, které v něm žijí)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • objasní způsoby klasifikace organismů a základní taxonomické principy a termíny • prokáže orientaci v moderních systémech organismů (domény, říše...) 	<p>Systematická biologie</p> <ul style="list-style-type: none"> • taxonomie, přehled systémů organismů • 3 domény života, charakteristika říší eukaryí 	
<ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje (na příkladech) prvky a jejich vlastnosti, které jim umožňují přežití v jednobuněčné formě života • pozná charakteristické orgány prvků podle nákresu nebo fotografie a vysvětlí jejich funkce • popíše základní typy rozmnožování prvků a jejich souvislost s výměnou genetické informace • charakterizuje významné skupiny prvků a jejich zástupce • popíše nejvýznamnější nemoci člověka způsobené prvky 	<p>Protista (prvoci)</p> <ul style="list-style-type: none"> • obecná charakteristika a význam protist • bičíkovci, kořenonožci, výtrusovci, nálevníci a další skupiny prvků, významní zástupci 	<p>EV Problematika vztahů organismů a prostředí (jak ovlivňuje prostředí organismy, které v něm žijí)</p>

Soubor nabízených témat č. 1:

**Systém rostlin, hub a lišejníků,
organismy houbového charakteru**

- systém a poznávání výtrusných rostlin
- systém a poznávání nahosemenných a krytosemenných rostlin
- charakteristika pravých hub a organismů houbového charakteru (řasovky, slizovky, nádorovky aj.), systém a významní zástupci
- stavba těla hub (mycelium, plodnice...), rozmnožování hub
- význam hub pro člověka, jedovaté houby
- ekologický význam hub, výživa hub
- mykorhiza, lichenismus
- lišejníky – typy stélek, významné druhy v ČR

EV

Problematika vztahů organismů a prostředí (jak ovlivňuje prostředí organismy, které v něm žijí)
Člověk a životní prostředí (čím jsou významné organismy pro člověka, jaké jsou příčiny zániku některých druhů a jaké jsou formy jejich ochrany)
Životní prostředí regionu a České republiky (jaká je historie a současný stav ochrany přírody a krajiny v ČR)

Ch - alkaloidy

- charakterizuje rodozměnu na životních cyklech konkrétních druhů rostlin (doporučené rostliny: kaprad' samec, smrk ztepilý, tulipán, dub, lípa)
- popíše stavbu těla konkrétního zástupce, způsob rozmnožování a význam plavuní, přesliček a kapradin
- porovná vznik a význam výtrusů a semen
- charakterizuje stavbu, rozmnožování, systém a významné druhy nahosemenných rostlin, zejména jehličnany
- charakterizuje stavbu, rozmnožování, systém a významné druhy krytosemenných rostlin
- podle charakteristických znaků určí čeled' krytosemenných rostlin, pozná vybrané druhy
- porovná charakteristické znaky jednoděložných a dvouděložných rostlin
- porovná společné a rozdílné znaky hub s rostlinami a živočichy
- charakterizuje stavbu buňky hub a tělo houby
- charakterizuje způsoby výživy hub, objasní rozdíly mezi parazitickými, saprofytickými a symbiotickými houbami
- vysvětlí základní způsoby rozmnožování hub
- popíše stavbu plodnice kloboukaté houby
- uvede znaky typické pro vřeckovýtrusé a stopkovýtrusé houby
- rozebere hospodářský, ekonomický a ekologický význam hub, uvede příklady
- objasní význam kvasinek a jiných druhů hub v potravinářském a farmaceutickém průmyslu
- pozná nejhojněji se vyskytující či významné zástupce hub podle obrázků, uvede jejich význam, popř. stanoviště
- charakterizuje stavbu těla a způsob rozmnožování lišejníků
- popíše principy soužití houbové a řasové (sinicové) složky lišejníku
- rozpozná nejrozšířenější zástupce lišejníků podle nákrasů či fotografií
- uvede ekologický význam lišejníků

<ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje a rozpozná probrané kmeny bezobratlých živočichů a jejich významné zástupce • vysvětlí systém měkkýšů a členovců a uvede významné zástupce • podle charakteristických znaků určí řád (podřád) hmyzu, pozná vybrané druhy • vysvětlí systém strunatců, charakterizuje znaky významných skupin obratlovců • pozná a pojmenuje významné taxony obratlovců a jejich typické (modelové) zástupce podle předložených nákresů nebo fotografií • určí znaky svědčící o adaptaci obratlovců k životu na souši • posoudí možnosti uplatnění živočichů v různých odvětvích lidské činnosti a ve výživě člověka • popíše typy chování živočichů, uvede příklady 	<p><u>Soubor nabízených témat č. 2:</u></p> <p>Systém živočichů, etologie</p> <ul style="list-style-type: none"> • přehled systému živočichů, charakteristika systematických skupin a jejich vnitřní členění s důrazem na měkkýše, hmyz a obratlovce • poznávání významných a vybraných druhů živočichů 	<p>EV Problematika vztahů organismů a prostředí (jak ovlivňuje prostředí organismy, které v něm žijí) Člověk a životní prostředí (čím jsou významné organismy pro člověka, jaké jsou příčiny zániku některých druhů a jaké jsou formy jejich ochrany) Životní prostředí regionu a České republiky (jaká je historie a současný stav ochrany přírody a krajiny v ČR)</p>
Ročník: oktáva / 4. ročník		
<ul style="list-style-type: none"> • rozebere zastoupení prvků, anorganických a organických látek v živých organismech • charakterizuje stavbu a funkce sacharidů, lipidů, bílkovin a nukleových kyselin • popíše stavbu a funkci buněčných struktur (organel) prokaryotní a eukaryotní buňky • popíše rozdíly ve stavbě, funkcích, způsobu výživy a zásobních látkách buňky rostlinné, živočišné a buňky hub • charakterizuje způsoby příjmu a výdeje látek buňkou • popíše základní osmotické jevy v buňce, porovná vlastnosti rostlinné a živočišné buňky v prostředí s různou koncentrací osmoticky aktivních látek • vysvětlí podstatu buněčného metabolismu, uvede příklady metabolických drah probíhajících v cytoplazmě a v organelách • popíše způsoby přeměny energie v průběhu základních metabolických reakcí a význam ATP • popíše rozdíly ve způsobu získávání energie u autotrofních 	<p>Biochemie, molekulární biologie a cytologie</p> <ul style="list-style-type: none"> • chemické složení buněk (organismů) • stavba a význam sacharidů, lipidů, bílkovin a nukleových kyselin • stavba buňky, typy buněk • osmotické jevy, biomembrány • výživa buněk, příjem a výdej látek buňkou • buněčný metabolismus • energetický metabolismus a význam ATP • metabolismus sacharidů – fotosyntéza, buněčné dýchání, kvašení • metabolismus lipidů • nukleové kyseliny, replikace • chromozómy • exprese genu (transkripce a translace), metabolismus bílkovin – proteosyntéza, štěpení bílkovin • regulace genové exprese • genové inženýrství, GMO, klonování 	<p>Ch - biochemie (sacharidy, lipidy, bílkoviny, nukleové kyseliny)</p> <p>F - tlak, elektrochemický potenciál</p>

<p>a heterotrofních organismů</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje podstatu a schéma průběhu fotosyntézy • objasní závislost průběhu a intenzity fotosyntézy na vnějších podmínkách • zdůvodní význam fotosyntézy pro evoluci života na Zemi, pro koloběh látek a tok energie v biosféře • vysvětlí význam a nezbytnost dýchání pro organismy • popíše jednotlivé fáze buněčného dýchání a jejich umístění v jednotlivých částech eukaryotní (prokaryotní) buňky • uvede základní rozdíly v průběhu aerobní a anaerobní oxidace a typy kvašení (jejich princip) • objasní podstatu genetického kódu • popíše průběh replikace, transkripce a translace • objasní pojem gen, exprese genetické informace, princip regulace genové exprese • odvodí pořadí aminokyselin v peptidu při zadání sekvence nukleotidů v DNA nebo RNA s pomocí tabulky genetického kódu • uvede příklady praktického využití metod genového inženýrství a jejich přínos pro člověka • porovná uložení genetické informace v prokaryotní a eukaryotní buňce • charakterizuje jednotlivé fáze buněčného cyklu • popíše průběh mitózy a meiózy, rozpozná jednotlivé fáze mitózy a meiózy • objasní genetické důsledky mitózy a meiózy • vysvětlí podstatu a genetické důsledky crossing-overu • vysvětlí rozdíl mezi pohlavním a nepohlavním rozmnožováním, jejich význam, výhody a nevýhody • vyjmenuje možné příčiny vzniku variability organismů, charakterizuje faktory podmiňující proměnlivost organismů • uvede příklady různých typů mutací, příčiny jejich vzniku a jejich následky • zhodnotí význam mutací z hlediska evolučního a zdravotního • uvede příklady potenciálních mutagenů v prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> • rozmnožování buněk – buněčný cyklus, mitóza, meióza • pohlavní a nepohlavní rozmnožování organismů • mutace 	
--	---	--

<ul style="list-style-type: none"> • porovná základní vlastnosti virů a buněčných organismů • objasní průběh životního cyklu viru, porovná alternativy způsobu rozmnožování viru v hostitelské buňce 	<p>Viry</p> <ul style="list-style-type: none"> • stavba a význam virů • základní způsoby rozmnožování virů v hostitelské buňce 	
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí rozdíl mezi mechanismy nespecifické a specifické imunity, objasní vztah mezi antigenem a protilátkou, popíše základní rozdíl mezi buněčnou a látkovou imunitou • objasní, co je podstatou preventivního očkování proti infekčním chorobám • vysvětlí mechanismus srážení krve • popíše stavbu erythrocytů a hemoglobinu, uvede jejich význam, přiblíží jejich vznik a odbourávání • popíše stavbu, typy a vlastnosti epitelů, pojiv, svalové a nervové tkáně • charakterizuje klidový potenciál na membráně nervové buňky • vysvětlí změny membránového potenciálu při různých druzích podráždění, šíření vzruchů po membráně a přenos vzruchu mezi buňkami • objasní vznik podráždění zrakového a sluchového receptoru, jako reakci na adekvátní podnět • vysvětlí mechanismus stahu kosterního svalu 	<p>Tkáně a jejich funkce</p> <ul style="list-style-type: none"> • imunita specifická a nespecifická, typy bílých krvinek, genetická variabilita lymfocytů • srážení krve, trombocyty • erythrocyty a hemoglobin • epitel, pojiva – stavba, typy • stavba neuronu, membránový potenciál, mechanismus vzniku a šíření vzruchu, synapse • vznik receptorového potenciálu (vznik podráždění) na fotoreceptoru (tyčince) a mechanoreceptoru (sluchové vláskové buňce) • stavba a typy svalové tkáně • mechanismus stahu kosterního svalu 	<p>Ch - bílkoviny, heterocykly</p> <p>F - elektrický potenciál</p>
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí Mendelovy zákony a aplikuje je na příkladech • objasní genové interakce • vysvětlí princip a důsledky vazby genů; Morganovy zákony • popíše typy chromozomového určení pohlaví • objasní podstatu dědičnosti znaků vázaných na pohlaví 	<p>Obecná genetika</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mendelovy zákony, monohybridismus, dihybridismus • odchylky od Mendelových zákonů – vazba genů, letální geny, gonozomální dědičnost, mimojaderná dědičnost, genové interakce a dědičnost kvantitativních znaků ... • faktory určující diferenciaci pohlaví, typy chromozomového určení pohlaví • dědičnost znaků pohlavně vázaných a pohlavně ovlivněných 	
<ul style="list-style-type: none"> • uvede základní metody výzkumu genetiky člověka • uvede příklady dědičných chorob člověka a řeší jednoduché příklady • vysvětlí význam lékařské genetiky 	<p>Genetika člověka</p> <ul style="list-style-type: none"> • metody výzkumu genetiky člověka • dědičné choroby člověka, genetické poradenství a prevence 	

<ul style="list-style-type: none"> • posoudí na základě předloženého rodokmenu ohrožení potomků v případě výskytu geneticky podmíněné choroby v rodině • řeší jednoduché úlohy, při kterých se z rodokmene určí typ dědičnosti sledovaného znaku a doplní genotypy určených jedinců 		
<ul style="list-style-type: none"> • objasní genetické zákonitosti v autogamické a inbrední populaci • vysvětlí, v čem spočívá nebezpečí příbuzenského křížení • vysvětlí podstatu genetické rovnováhy v panmiktické populaci • řeší jednoduché příklady pomocí Hardyho-Weinbergova zákona • charakterizuje faktory narušující genetickou rovnováhu v populaci • objasní mechanismy vzniku poddruhů a druhů (teorie speciace) • popíše druhy symbióz 	<p>Genetika populací, ekologie populací</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteristika a typy populací • dědičnost v autogamní a inbrední populaci • dědičnost v panmiktické populaci (Hardyho-Weinbergův zákon) • faktory narušující genetickou rovnováhu (změna genofondu) – selekce, mutace, genetický drift a další • teorie speciace • vlastnosti populace a ekologické vztahy mezi populacemi 	<p>EV Problematika vztahů organismů a prostředí (jak lze charakterizovat populace, jejich vlastnosti a vzájemné vztahy)</p>

5.2.28 Zeměpisný seminář

5.2.28.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

ročník	kvinta /1. ročník	sexta /2. ročník	septima /3. ročník	oktáva /4. ročník
hodinová dotace	–	–	2	2

Zeměpisný seminář jako volitelný předmět navazuje na vyučovací předmět Zeměpis, který realizuje obsah vzdělávacího oboru Geografie, částečně také Geologie a je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda RVP G.

V rámci předmětu jsou realizovány některé tematické okruhy průřezových témat Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova a Environmentální výchova RVP G.

Výuka probíhá obvykle ve specializované učebně. Je doplněna také geografickým pozorováním v bezprostředním okolí školy a exkurzemi do vybraných vzdálenějších lokalit.

Zeměpisný seminář je určen žákům, kteří mají hlubší zájem o zeměpis, chtějí z něho složit maturitní zkoušku, případně se tomuto oboru věnovat po absolvování střední školy.

V předmětu je opakováno, rozšiřováno a aktualizováno učivo probírané v hodinách Zeměpisu.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- Učitel nabízí žákům úlohy, referáty nebo anotace, při jejichž řešení nebo tvorbě žáci vyhledávají, zpracovávají, třídí a hodnotí informace z různých informačních zdrojů, jako např. z map, tabulek, grafů, obrázků, knih, filmů, časopisů, internetu, denního tisku, televize.
- Učitel motivuje žáky k prezentaci krátkých aktualit nebo referátů, ve kterých propojují získané poznatky se znalostmi z ostatních vzdělávacích oblastí s důrazem na aktuální domácí i mezinárodní dění.

Kompetence k řešení problémů:

- Učitel vytváří s žáky na základě pozorování, osvojených znalostí a dosavadních zkušeností předpoklady pro řešení problémových zeměpisných témat zadávaných vyučujícím v podobě úkolů nebo formou projektů.

Kompetence komunikativní:

- Učitel vytváří prostor pro interpretaci poznatků a názorů žáků na zeměpisná témata, vede nebo moderuje diskusi s žáky, umožňuje jim předkládat zpracované práce nebo úlohy v elektronické podobě, žáci mohou prostřednictvím e-mailu v rámci využívání moderních informačních technologií komunikovat i s učitelem.

Kompetence sociální a personální:

- Učitel navrhuje úlohy nebo projekty, které vyžadují spolupráci žáků v různě velkých skupinách.

Kompetence občanské:

- Učitel předkládá informace z oblasti demografie a aktuálního dění, na jejichž základě si žák uvědomuje a respektuje kulturní, sociální a náboženskou různorodost lidské populace a odmítá xenofobní nebo rasistické názory.
- Učitel v politické geografii a souvisejícím učivu zdůrazňuje principy demokracie a jejich přednosti oproti jiným formám vlády.

5.2.28.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Název předmětu: Zeměpisný seminář		Ročník: septima / 3. ročník
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY POZNÁMKY
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> používá s porozuměním základní pojmy: přirozená měna obyvatelstva, porodnost, plodnost, úmrtnost, kojenecká úmrtnost, migrace, demografická revoluce, věková pyramida, střední délka života, gramotnost, ekonomická aktivita, zaměstnanost, hustota zalidnění, urbanizace, aglomerace, konurbace, megalopolis aj. popíše a zhodnotí základní zákonitosti a trendy vývoje územního rozložení obyvatelstva určí faktory, které ovlivňují změny, struktury územního rozložení populace zdůvodní příčiny a důsledky nerovnoměrného rozmístění obyvatelstva na Zemi zhodnotí a vysvětlí vliv přírodního, sociálního, politického a kulturního prostředí na demografický vývoj obyvatelstva zhodnotí příčiny, důsledky a směry migrací obyvatelstva mezi regiony rozliší sídelní systémy podle stupně urbanizace lokalizuje významná centra jednotlivých makroregionů (politická, hospodářská, kulturní aj.) 	<p>Obyvatelstvo, sídla a osídlení</p> <ul style="list-style-type: none"> územní rozložení obyvatelstva vývoj světové populace územní pohyb populace struktura populace kulturní regiony světa venkovská sídla městská sídla struktura měst sídelní systémy jádra a periferie 	<p>VMEGS Globalizační a rozvojové procesy (geografické vnímání globalizace) Globální problémy, jejich příčiny a důsledky (nerovnoměrný vývoj světa, chudoba a bohatství, politické přístupy a postupy) Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce (světový obchod, mezinárodní instituce)</p> <p>MuV Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí (nenadřazenost jazyků, využití jazykové a kulturní plurality, instituce v ČR, Evropě a ve světě) Základní problémy sociokulturních rozdílů (migrace, etnická, náboženská a jiná nesnášenlivost, projevy sociokulturní rozrůzněnosti v Evropě a ve světě)</p>
<ul style="list-style-type: none"> používá s porozuměním základní pojmy: neolitická revoluce, průmyslová revoluce, informační revoluce, postindustriální společnost, sektorová a odvětvová struktura, obnovitelné a neobnovitelné přírodní zdroje, lokalizační faktory, územní dělba práce, privatizace, transformace, restrukturalizace ekonomiky, tržní a centrálně plánovaná ekonomika dokáže popsat zákonitosti a trendy územního rozložení 	<p>Hospodářství</p> <ul style="list-style-type: none"> vývoj hospodářství zemědělství a lesnictví typy zemědělství světová produkce potravin průmyslové oblasti světa jádra a periferie odvětví průmyslu 	<p>VMEGS Globalizační a rozvojové procesy (geografické vnímání globalizace) Globální problémy, jejich příčiny a důsledky (nerovnoměrný vývoj světa, chudoba a bohatství, politické přístupy a postupy)</p>

<ul style="list-style-type: none"> • jednotlivých odvětví hospodářství • vyjmenuje znaky extenzivního a intenzivního hospodaření • určí funkce hlavních světových hospodářských organizací (OPEC, ASEAN, NAFTA aj.) • zdůvodní vzájemné vztahy mezi jednotlivými sektory hospodářství jako otevřeného dynamického systému 	<ul style="list-style-type: none"> • doprava • služby • lokalizační faktory ekonomických aktivit 	
<ul style="list-style-type: none"> • používá s porozuměním základní pojmy: rasa, etnikum, národ, jazyk, jazykové skupiny, náboženství, fundamentalismus, kolonialismus, dekolonizace, apartheid, integrace, stát, státní zřízení, monarchie, republika, diktatura, demokracie aj. • lokalizuje hlavní ohniska napětí ve světě a identifikuje hlavní příčiny jejich vzniku • rozliší různé formy státu a uvede konkrétní příklady • určí funkce hlavních světových politických a hospodářských organizací (OSN, EU, NATO, Rada Evropy aj.) • zdůvodní příčiny a důsledky napětí a nestability různých regionů • hodnotí územní rozsah a následky konfliktů • rozliší oblasti na základě rozdílných přírodních, sociálních, politických a kulturních znaků 	<p>Politická geografie</p> <ul style="list-style-type: none"> • politické uspořádání států • mezinárodní integrace • problémové oblasti světa • globalizace 	<p>VMEGS Globalizační a rozvojové procesy (geografické vnímání globalizace) Globální problémy, jejich příčiny a důsledky (nerovnoměrný vývoj světa, chudoba a bohatství, politické přístupy a postupy) Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce (světový obchod, mezinárodní instituce a organizace)</p> <p>MuV Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí (nenadřazenost jazyků, využití jazykové a kulturní plurality, instituce v ČR, Evropě a ve světě) Základní problémy sociokulturních rozdílů (etnická, náboženská a jiná nesnášenlivost, projevy sociokulturní rozrůzněnosti v Evropě a ve světě)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • používá s porozuměním a v souvislostech pojmy: krajinná sféra, přírodní sféra, společenská a hospodářská sféra, krajina, příroda, životní prostředí, environmentalistika, ekologie, ekosystém, vzhled a funkce krajiny • dokáže popsat základní vztahy mezi složkami krajiny • posoudí obecně i s pomocí konkrétních regionálních příkladů působení vnitřních a vnějších přírodních a také lidských činitelů v krajinách • pojmenuje a objasní hlavní zásady koncepce udržitelného rozvoje života 	<p>Životní prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> • geografie životního prostředí • přírodní a civilizační rizika • trvale udržitelný rozvoj 	<p>EV Člověk a životní prostředí (jak ovlivňuje člověk životní prostředí, jak člověk využívá půdu, vodu, růst lidské populace)</p>

<ul style="list-style-type: none"> • popíše nástroje ochrany životního prostředí 		
<ul style="list-style-type: none"> • používá s porozuměním základní pojmy: vesmír, galaxie, kosmická tělesa, Keplerovy zákony, pohyby kosmických těles aj. • popíše tvar, velikost a složení Země • popíše pohyby Země a jejich důsledky (roční období, den a noc) • vysvětlí pojmy ekliptika, tropický rok, pásmový čas, světový a místní čas, datová hranice • posoudí vliv střídání ročních období v různých místech na Zemi na přírodu a společnost 	<p>Země jako vesmírné těleso</p> <ul style="list-style-type: none"> • postavení Země ve vesmíru, vývoj poznatků o Zemi • tvar a velikost Země • pohyby Země a jejich důsledky 	
<ul style="list-style-type: none"> • používá s porozuměním základní pojmy: glóbus a mapa, obsah a měřítko mapy, legenda mapy, zeměpisná síť, kartografické zobrazení, azimut, plán, kartogram, kartodiagram aj. • vysvětlí význam mapy • popíše funkce, tvorbu a využití GIS • zhodnotí význam a používání navigačních systémů GPS • umí vyhledat a vyhodnotit informace z různých zdrojů dat: statistické prameny, různé tabulky, grafy, texty, fotografie aj. • orientuje se prakticky v prostředí s pomocí navigačních systémů GPS 	<p>Znázornění Země na mapách</p> <ul style="list-style-type: none"> • geografická podstata map • obsah map • mapování a současné mapy • DPZ, GIS, GPS • práce s mapou velkého měřítka • terénní geografická výuka, praxe a aplikace 	
<ul style="list-style-type: none"> • používá s porozuměním pojmy: litosféra, atmosféra, hydrosféra, kryosféra, pedosféra, biosféra, geomorfologie, endogenní a exogenní síly aj. • atmosféra: složení a její vrstvy, procesy v ní probíhající, počasí, podnebí, meteorologie, klimatologie, skleníkový efekt, monzun, pasát aj. • hydrosféra: složení, funkce v krajině, úmoří, povodí, rozvodí, potamologie, limnologie • kryosféra: podstata, lokalizace, vznik a funkce ledovců • pedosféra: půda, půdní horizont, půdotvorní činitelé, degradace a eroze půd, půdní druhy a půdní typy 	<p>Přírodní sféra Země</p> <ul style="list-style-type: none"> • členění zemského povrchu (zonalita, azonální jevy) • litosféra (složení a struktura Země, zemské sféry, endogenní procesy, desková tektonika, exogenní procesy, základní tvary zemského povrchu, druhy hornin) • atmosféra (složení a struktura atmosféry, všeobecná cirkulace atmosféry, počasí a podnebí, podnebné pásy, skleníkový efekt a ozonová díra) • hydrosféra (rozdělení a charakteristika vodstva na Zemi, světový oceán, vodstvo pevnin, základní hydrologické charakteristiky, pohyb a význam vody v krajině, vliv lidské společnosti na hydrosféru) 	<p>EV Člověk a životní prostředí (jak ovlivňuje člověk životní prostředí, jak člověk využívá půdu, vodu, růst lidské populace, vlivy ohrožující zdraví člověka, příčiny a důsledky globálních ekologických problémů)</p>

<ul style="list-style-type: none"> • biosféra: biogeografie, vegetační pásmo a stupeň, ekosystém • umí objasnit šířkovou zonalnost a výškovou stupňovitost jako základní geografické zákonitosti • vysvětlí vztahy a souvislosti fyzicko-geografické sféry a socioekonomické sféry 	<ul style="list-style-type: none"> • pedosféra (půdotvorní činitelé, složení a stavba půd, půdní profil, typy a druhy půd, rozšíření půd na Zemi) • biosféra (zonalita a azonalita, hlavní biomy a jejich charakteristika, přírodní zóny) 	
Ročník: oktáva / 4. ročník		
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje na konkrétních územních příkladech mikroregionální, regionální, státní, makroregionální a globální geografickou dimenzi • lokalizuje na mapách makroregiony světa, vymezí jejich hranice, zhodnotí jejich přírodní, kulturní, politické a hospodářské poměry a jednotlivé makroregiony vzájemně porovná 	<p>Mimoevropské regiony</p> <ul style="list-style-type: none"> • anglosaská Amerika • Latinská Amerika • Asie (jihozápadní, jižní, jihovýchodní, východní, střední) • Afrika • Austrálie a Oceánie • světový oceán a polární oblasti 	<p>VMEGS Globalizační a rozvojové procesy (geografické vnímání globalizace) Globální problémy, jejich příčiny a důsledky (nerovnoměrný vývoj světa, chudoba a bohatství, politické přístupy a postupy) Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce (světový obchod, mezinárodní instituce) Žijeme v Evropě (shody a rozdíly v životním stylu evropských zemí, politické aspekty postavení českých zemí v Evropě a ve světě, vztahy ČR se sousedními zeměmi a státy světa)</p> <p>MuV Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí (nenadřazenost jazyků, využití jazykové a kulturní plurality, instituce v ČR, Evropě a ve světě) Základní problémy sociokulturních rozdílů (etnická, náboženská a jiná nesnášenlivost, projevy sociokulturní rozrůzněnosti v Evropě a ve světě)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje na konkrétních územních příkladech mikroregionální, regionální, státní, makroregionální a globální geografickou dimenzi • vymezí jednotlivé regiony Evropy • zhodnotí polohu, přírodní a sociální poměry evropských regionů 	<p>Regionální geografie Evropy</p> <ul style="list-style-type: none"> • přírodní podmínky • historický, politický a ekonomický vývoj • sociální prostředí • evropská integrace • západní Evropa • severní Evropa 	<p>VMEGS Globalizační a rozvojové procesy (geografické vnímání globalizace) Globální problémy, jejich příčiny a důsledky (nerovnoměrný vývoj světa, chudoba a bohatství, politické přístupy a postupy)</p>

<ul style="list-style-type: none"> • lokalizuje hlavní rozvojová jádra a periferie evropských regionů 	<ul style="list-style-type: none"> • jižní Evropa • jihovýchodní Evropa • východní Evropa • střední Evropa 	<p>Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce (světový obchod, mezinárodní instituce) Žijeme v Evropě (shody a rozdíly v životním stylu evropských zemí, politické aspekty postavení českých zemí v Evropě a ve světě, vztahy ČR se sousedními zeměmi a státy Evropy) MuV Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí Základní problémy sociokulturních rozdílů (etnická, náboženská a jiná nesnášenlivost, projevy sociokulturní rozrůzněnosti v Evropě)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • zhodnotí polohu, přírodní poměry a zdroje ČR • lokalizuje na mapách hlavní rozvojová jádra a periferní oblasti ČR • vymezení místní region (podle bydliště, školy) na mapě podle zvolených kritérií, zhodnotí přírodní, hospodářské a kulturní poměry mikroregionu a jeho vazby vyšším územním celkům a regionům 	<p>Regionální geografie České republiky</p> <ul style="list-style-type: none"> • poloha, rozloha • územní vývoj státu • přírodní podmínky, ochrana přírody • politický systém, administrativní členění • obyvatelstvo, sídla • hospodářství • oblasti ČR 	<p>EV Životní prostředí ČR (problémy životního prostředí ČR, historie a současný stav přírody a krajiny ČR, instituce, legislativa)</p>

5.2.29 Seminář z výtvarné výchovy

5.2.29.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

ročník	kvinta /1. ročník	sexta /2. ročník	septima /3. ročník	oktáva /4. ročník
hodinová dotace	–	–	2	2

Seminář z výtvarné výchovy jako volitelný předmět navazuje na vyučovací předmět Výtvarná výchova, který realizuje obsah zejména Výtvarného oboru a je součástí vzdělávací oblasti Umění a kultura RVP G.

V rámci předmětu jsou realizovány některé tematické okruhy průřezových témat Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova a Mediální výchova RVP G.

Výuka probíhá převážně v učebně, pokud počasí dovolí, v terénu (památky, výtvarné objekty města). Součástí výuky je návštěva galerií a výstav.

Seminář z výtvarné výchovy je určen žákům, kteří mají hlubší zájem o dějiny umění, zamýšlejí se tomuto nebo příbuzným oborům věnovat při studiu na vysoké škole, případně chtějí z výtvarné výchovy složit maturitní zkoušku.

Cílem předmětu je, aby žák porozuměl podstatě výtvarné tvorby, interpretoval umělecká díla a seznámil se s vývojem výtvarné kultury evropského kulturního okruhu a orientoval se v něm.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- Učitel vede žáky k poznávání uměleckých proudů.

Kompetence k řešení problémů:

- Učitel umožňuje žákům nacházet shodné, podobné, nebo naopak odlišné znaky mezi jednotlivými druhy umění, slohy, tvůrčími osobnostmi.

Kompetence komunikativní:

- Učitel ukazuje žákům možnost přistupovat k výtvarnému umění jako ke způsobu vyjadřování hodnot, názorů, pocitů.

Kompetence sociální a personální:

- Učitel podporuje sebedůvěru a sebeúctu.

Kompetence občanské:

- Učitel seznamuje žáky s významnými díly a jejich autory.
- Učitel vytváří u žáků estetické potřeby.

Kompetence k podnikavosti:

- Učitel vede žáky ke znalosti různých výtvarných technik a postupů.

5.2.29.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Název předmětu: Seminář z výtvarné výchovy		Ročník: septima / 3. ročník
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY POZNÁMKY
Žák:		
<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí působení uměleckých děl prostřednictvím lidských smyslů objasní formální a obsahové výtvarné hodnoty na konkrétních příkladech uměleckých děl 	<ul style="list-style-type: none"> druhy výtvarných umění, základní techniky, žánry forma a obsah uměleckého díla interpretace uměleckého díla 	OSV Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (vztah k vlastním smyslům, jejich fungování a prožívání vjemů)
<ul style="list-style-type: none"> uvede příčiny vzniku a proměn výtvarného projevu člověka objasní společenské a jiné okolnosti vzniku a vývoje výtvarna v různých civilizacích 	<ul style="list-style-type: none"> umění pravěku výtvarné projevy starověkého Egypta umění starověké Mezopotámie 	MuV Základní problémy sociokulturních rozdílů (uvědomění si vlastní kulturní identity)
<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí charakter výtvarného projevu antických kultur, popíše, v čem spočívá odkaz antického umění dnešku 	<ul style="list-style-type: none"> výtvarné projevy minójské civilizace umění starověkého Řecka projev Etrusků malířství, sochařství a architektura starověkého Říma 	MeV Média a mediální produkce (výrazové prostředky typické pro umělecká díla malířská, sochařská a architektonická)
<ul style="list-style-type: none"> objasní vazby křesťanského náboženství a výtvarného umění, popíše výtvarné projevy předrománských evropských etnik 	<ul style="list-style-type: none"> raně křesťanské umění projev barbarů předrománské umění (karolínská a otónská renesance) 	
<ul style="list-style-type: none"> pozná a slohově určí umělecká díla vzniklá v Evropě do poloviny 18. století rozlišuje umělecké slohy od 10. do 18. století 	<ul style="list-style-type: none"> románské umění evropské i české gotika (domácí, evropská) renesance v Předalpi, Zaalpi a u nás baroko v českých zemích, Evropě a východních Čechách evropské a české rokoko 	MeV Účinky mediální produkce a vliv médií (umělecká díla jako nositelé sdělení)
		Ročník: oktáva / 4. ročník
<ul style="list-style-type: none"> prokáže orientaci ve vývoji výtvarného umění od pravěku do konce 18. století 	<ul style="list-style-type: none"> výtvarné umění do konce 18. století klasicismus v Evropě a doma 	opakování

<ul style="list-style-type: none"> • objasní podstatu romantismu, realismu a impresionismu, jmenuje jejich představitele a zásadní díla, pozná a pojmenuje tato díla • charakterizuje kořeny a podoby výtvarného projevu malířů, sochařů a architektů generace Národního divadla 	<ul style="list-style-type: none"> • romantismus evropský a český • realismus a jeho projevy ve výtvarném umění doma i v zahraničí • generace Národního divadla • impresionismus 	<p>OSV Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (rozervanost romantického hrdiny, jeho řešení dilemat doby)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje společné rysy postimpresionistických výtvarných projevů, pojmenuje jejich individuální rysy • orientuje se ve stylové charakteristice malířských, sochařských a architektonických děl závěru století 	<ul style="list-style-type: none"> • postimpresionistické projevy • symbolismus a jeho charakteristika • secese, poslední velký sloh ve světě i u nás 	
<ul style="list-style-type: none"> • popíše projevy výtvarné moderny 1. poloviny 20. století, rozlišuje mezi příslušnými proudy, jmenuje významné výtvarníky a jejich zásadní díla 	<ul style="list-style-type: none"> • modernistické proudy 1. poloviny 20. století (expresionismus, kubismus, futurismus, fauvismus, orfismus, abstrakce, dada, surrealismus) 	<p>MuV Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí (jak je možné zlepšit porozumění mezi lidmi různého kulturního původu – univerzální jazyk abstrakce)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • popíše hlavní proudy 2. poloviny 20. století, charakterizuje je, přiřazuje díla a osobnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • tendence 2. poloviny 20. století (informel, dripping, body art, land art, op art, kinetismus, performance, pop art, nominalismus, hyperrealismus, nová figurace, konceptualismus, postmoderna) 	<p>MeV Role médií v moderních dějinách (vstup médií do výtvarného umění)</p>

5.2.30 Historický seminář

5.2.30.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

ročník	kvinta / 1. ročník	sexta / 2. ročník	septima / 3. ročník	oktáva / 4. ročník
hodinová dotace	–	–	2	2

Historický seminář jako volitelný předmět navazuje na obsah vyučovacího předmětu Dějepis, který realizuje obsah vzdělávacího oboru Dějepis a je součástí vzdělávací oblasti Člověk a společnost RVP G. Navazuje rovněž na obsah vyučovacího předmětu Výtvarná výchova, který realizuje obsah Výtvarného oboru, který je součástí vzdělávací oblasti Umění a kultura RVP G.

V rámci předmětu jsou realizovány některé tematické okruhy průřezových témat Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova a Mediální výchova RVP G.

Výuka probíhá ve třídách, případně v muzeu, archivu či v historických objektech.

Historický seminář je určen žákům, kteří mají hlubší zájem o historii a historii výtvarných umění, chtějí z dějepisu, případně z výtvarné výchovy, složit maturitní zkoušku nebo se těmto oborům věnovat po absolvování střední školy.

Cílem předmětu je vedení žáků k logickému a tvořivému myšlení, k pochopení zvláštností historie a historie umění jako věd, ke kritickému myšlení a ke schopnosti sestavit samostatně odbornou (historickou) práci na základě studia historických pramenů i literatury.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- Učitel vyhledává a třídí informace a pomocí vhodných způsobů a metod je využívá v procesu učení.
- Učitel vede žáky k samostatnému osvojování nových poznatků prostřednictvím práce s různými informačními zdroji.

Kompetence k řešení problémů:

- Učitel vede žáky k vnímání společenských problémů v historii v jejich vzniku, vývoji i řešení.
- Učitel zadává žákům samostatné práce ve formě referátů na nejrůznější témata, zejména pak ve formě odborné práce. Pod jeho vedením vypracovávají žáci vlastní odbornou práci na zvolené téma, zvlášť hodnotné práce zapojí učitel do soutěže SOČ.
- Učitel učí žáky analyzovat přečtené texty a kriticky posoudit jejich obsah i formu. Rovněž vede žáky ke schopnosti interpretovat umělecká díla.

Kompetence komunikativní:

- Učitel vede žáky ke kultivovanému ústnímu i písemnému vyjadřování myšlenek, vlastních názorů a postojů.

Kompetence sociální a personální:

- Učitel posiluje sebedůvěru žáků a jejich samostatný rozvoj.

Kompetence občanské:

- Učitel vede žáky k chápání a osvojování společenských norem a zákonů z hlediska historického vývoje.
- Učitel umožňuje žákům pomocí různých forem výuky ocenit bohatství kulturní tradice, projevit pozitivní postoj k uměleckým dílům.

Kompetence k podnikavosti:

- Učitel rozvíjí u žáků smysl pro povinnost vyžadováním odpovědné a soustavné přípravy na výuku, zejména samostatným shromažďováním, tříděním a prezentováním údajů k určitému tématu.

5.2.30.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Název předmětu: Historický seminář		Ročník: septima / 3. ročník
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY POZNÁMKY
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozezná části odborné historické práce, sestaví takovou práci, vybere si téma z regionálních dějin, orientuje se v institucích, které uchovávají historické prameny a literaturu rozlišuje mezi pramenem a literaturou, základním způsobem s nimi pracuje, ovládá kritické hodnocení zdrojů historikovy práce pojmenuje postavení historie v systému věd, jmenuje pomocné vědy historické, ke každé uvede základní okruh terminologie terminologicky se zorientuje v oblasti dějin umění 	<p>Úvod do studia historie</p> <ul style="list-style-type: none"> stavba odborné historické práce – její části, bibliografická citace, podoba poznámkového aparátu, přílohy, volba tématu pro vlastní odbornou historickou práci historie v systému věd, pomocné vědy historické paleografie, diplomatika, heraldika, numismatika a další PVH, objasnění základních pojmů příslušných nauk <p>Základní pojmy z teorie výtvarných umění</p>	
<ul style="list-style-type: none"> charakterizuje region Litomyšlsko, popíše prehistorii regionu, počátky osidlování, roli církve při osidlování regionu, orientuje se v historii Litomyšlska od 11. do 18. století, popíše postavení města v době českého národního obrození, vyjmenuje významné osobnosti 19. a 20. století, které nějak souvisely s Litomyšlskem, popíše památky dochované v Litomyšli průběžně absolvuje vycházky po městě (Povýšení sv. Kříže atd.), exkurze ve Státním okresním archivu Svitavy se sídlem v Litomyšli, návštěvy Regionálního muzea Litomyšl a Městské knihovny Litomyšl pozná a pochopí výtvarné projevy pravěku a vybraného starověku 	<p>Regionální dějiny</p> <ul style="list-style-type: none"> dějiny regionu Litomyšlska (v kontextu dějin domácích i evropských): Litomyšlsko v 10. století, v raném středověku, založení města, založení biskupství, husité v Litomyšli, region v období renesance, baroka, klasicismu, 19. století a vybrané jevy moderních dějin (odsun Němců ze Svitavska, inscenované procesy a kolektivizace na Litomyšlsku, setkání 7 presidentů v 90. letech 20. století) <p>Podoby a projevy výtvarného umění pravěku, Egypta, Mezopotámie, Řecka a Říma</p>	<p>VMEGS Žijeme v Evropě (historický vývoj českého národa v evropském kontextu)</p>
<ul style="list-style-type: none"> průběžně pracuje na vlastní odborné práci, ve které zpracovává zvolené téma z regionálních dějin (pod vedením vyučujícího) 	<p>Vlastní badatelská práce žáků</p> <ul style="list-style-type: none"> diskuse o aktuálních problémech spjatých s prací na vlastních odborných textech 	<p>MeV Role médií v moderních dějinách (příprava</p>

<ul style="list-style-type: none"> • pochopí a pozná románský a gotický výtvarný projev 	<p>Přehled výtvarných proudů středověku</p> <ul style="list-style-type: none"> • předrománské a románské umění, gotika) 	vlastních materiálů psaných)
<ul style="list-style-type: none"> • prohlubuje vědomosti ve vybraných historických okruzích, zaměřených zejména na novodobé dějiny • rozpozná pozdně středověký výtvarný projev, pozná výrazné představitele a jejich dílo 	<p>Témata dle aktuálního výběru</p> <ul style="list-style-type: none"> • témata z obecných, domácích i regionálních dějin <p>Výtvarné umění pozdního středověku</p> <ul style="list-style-type: none"> • renesance, manýrismus, baroko (v Evropě i u nás) 	Výběr témat dle volby žáků a úvahy vyučujícího
Ročník: oktáva / 4. ročník		
<ul style="list-style-type: none"> • popíše významné historické jevy a události v dobovém kontextu a s pochopením kauzálních vztahů • seznámí se s podstatou uměleckých proudů a jejich představiteli 	<p>Od pravěku do historie 20. století</p> <p>Umělecké směry a představitelé výtvarného umění raného novověku</p> <ul style="list-style-type: none"> • rokoko, klasicismus 	Opakování učiva dějepisu
<ul style="list-style-type: none"> • zvolí si pod vedením vyučujícího téma své seminární práce, na které pracuje v průběhu školního roku • využívá rozmanitých zdrojů historických informací (muzeum, archiv, knihovna atd.) • porozumí specifiku tradičního výtvarného projevu a pozná jeho vývoj v 19. století 	<p>Seminární práce</p> <p>Umělecké směry a představitelé výtvarného umění 19. století</p> <ul style="list-style-type: none"> • romantismus, realismus, impresionismus, symbolismus, postimpresionismus, secese 	MeV Role médií v moderních dějinách (která média se v současnosti podílejí na formování našich představ o dění ve světě a proč)
<ul style="list-style-type: none"> • popíše hlavní dění v Británii, Spojených státech amerických, Francii, Německu, SSSR, Itálii a Maďarsku mezi válkami • pochopí zvýšený individualismus výtvarných proudů moderny, pozná proudy a představitele 	<p>Svět mezi dvěma světovými válkami</p> <ul style="list-style-type: none"> • mimoevropské státy v době mezi světovými válkami • hlavní mocnosti v meziválečné době <p>Výtvarné umění v Evropě i u nás v první polovině 20. století</p> <ul style="list-style-type: none"> • kubismus, expresionismus, fauvismus, futurismus, abstrakce, dada, surrealismus 	MuV Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí (v čem spočívají rozdíly mezi asimilací, integrací, inkluzí)
<ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje kořeny, průběh i výsledky konfliktu, doplněné podrobnějšími informacemi • seznámí se s aktuálními tendencemi ve výtvarném umění, naučí se je rozlišovat 	<p>Druhá světová válka</p> <ul style="list-style-type: none"> • další aspekty tohoto válečného konfliktu, které rozšiřují učivo z hodin dějepisu <p>Výtvarný projev druhé poloviny 20. století</p> <ul style="list-style-type: none"> • informel, pop – art, minimal, hyperrealismus, nová figurace, mimetismus, konceptuální projev, postmoderna 	

<ul style="list-style-type: none"> důležité historické jevy a události 20. století doplní podrobnějšími informacemi, charakterizuje kořeny, průběh a současný stav jevů jako je dekolonizace, evropská integrace, zánik světové socialistické soustavy učiní si přehled o zákonitostech vývoje výtvarných proudů západního umění 	<p>Témata vybraná s ohledem na přípravu k maturitní zkoušce</p> <ul style="list-style-type: none"> situace v koloniích od konce 19. století, Indie, Čína, Vietnam, Blízký východ, dekolonizace, hnutí zemí třetího světa, vznik, vývoj a zánik světové socialistické soustavy a další, rovněž platí pro uměnovědnou sekci 	<p>Ucelená témata, která doplní dějepisnou látku dle výběru vyučujícího a žáků</p> <p>VMEGS</p> <p>Globalizační a rozvojové procesy (historické přístupy k procesům globalizace)</p>
--	---	---

5.2.31 Matematika – jednoletý seminář

5.2.31.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

ročník	kvinta /1. ročník	sexta /2. ročník	septima /3. ročník	oktáva /4. ročník
hodinová dotace	–	–	–	2

Matematika – jednoletý seminář jako volitelný předmět navazuje na obsah vyučovacího předmětu Matematika, který realizuje obsah vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace RVP G.

V rámci předmětu jsou realizovány některé tematické okruhy průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova RVP G.

Výuka probíhá obvykle v kmenových třídách, dle aktuální potřeby v učebně výpočetní techniky.

Matematika – jednoletý seminář je určen žákům s hlubším zájmem o matematiku, především pak těm, kteří chtějí z matematiky složit maturitní zkoušku a dále se věnovat studiu technického, přírodovědného nebo ekonomického směru.

Předmět je zaměřen na opakování, prohloubení a rozšíření středoškolského učiva matematiky.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- Učitel vytváří takové problémové situace, při nichž žáci přemýšlejí o problémech a řeší je pomocí vhodného matematického postupu.
- Učitel zařazuje různé metody práce – rozhovor, skupinovou práci, samostatnou práci, řízenou diskusi tak, aby žáci dokázali pod jeho vedením řešení problému vysvětlit.
- Učitel zadává motivační úlohy a úlohy z praxe, aby žáci používali matematiku jako nástroj pro řešení reálných situací.
- Učitel vyžaduje při řešení zápis pomocí správné matematické symboliky.
- Při rozboru řešení úloh žáci pracují s chybou jako pozitivním prvkem, který vede k hlubšímu zamyšlení nad použitým postupem.

Kompetence k řešení problémů:

- Učitel vyžaduje po žácích pomocí vhodně formulovaných otázek analýzu problémové situace a nalezení nejvhodnějšího matematického postupu.
- Učitel zadává úlohy, při nichž žáci odhadují a následně vyhodnocují správnost výsledku vzhledem k zadaným podmínkám řešených úloh.
- Učitel vytváří problémové otázky a úkoly, při nichž žáci nalézají různé způsoby řešení téže úlohy.
- Učitel dbá na zařazování úloh spojených s praktickým životem.

Kompetence komunikativní:

- Učitel vyžaduje používání odborné terminologie.
- Učitel vyžaduje komentář při řešení úloh.
- Učitel požaduje logické argumenty při obhajování postupu řešení úloh.

Kompetence sociální a personální:

- Učitel vybízí žáky k aktivní diskusi, obhajobě svého stanoviska a k sebekritice.
- Učitel zadává skupinové práce, v nichž žáci projevují svoji individualitu, vyjádří svůj názor a vyslechnou názor ostatních.

Kompetence občanské:

- Učitel motivuje svou důsledností žáky k zodpovědnému plnění úkolů a povinností a k odpovědnosti za domácí přípravu.
- Učitel vede žáky k ověřování svých řešení a zodpovědnosti za ně.

Kompetence k podnikavosti:

- Učitel poukazuje zadáváním vhodných příkladů na uplatnění matematiky v různých oborech lidské činnosti.

5.2.31.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Název předmětu: Matematika – jednoletý seminář		Ročník: oktáva / 4. ročník
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY POZNÁMKY
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • provádí aritmetické operace s přirozenými čísly • rozliší prvočíslo a číslo složené, rozloží přirozené číslo na prvočinitele • užívá pojem dělitelnosti přirozených čísel a znaky dělitelnosti • rozliší čísla soudělná a nesoudělná • určí největšího společného dělitele a nejmenší společný násobek přirozených čísel • provádí aritmetické operace s celými čísly • užívá pojem opačné číslo • pracuje s různými tvary zápisu racionálního čísla a jejich převody • užívá dekadický zápis čísla • provádí operace se zlomky • provádí operace s desetinnými čísly včetně zaokrouhlování, určí řád čísla • řeší úlohy na procenta a zlomky, užívá trojčlenku a poměr • znázorní racionální číslo na číselné ose, porovnává racionální čísla • užívá jednotky a jejich převody • zařadí číslo do příslušného číselného oboru • provádí aritmetické operace v číselných oborech, porovnává reálná čísla • užívá pojmy opačné číslo a převrácené číslo • znázorní reálné číslo nebo jeho aproximaci na číselné ose • určí absolutní hodnotu reálného čísla a chápe její geometrický význam • provádí operace s mocninami s celočíselným a racionálním exponentem a odmocninami 	<p>Číselné obory</p> <ul style="list-style-type: none"> • čísla přirozená • čísla celá • čísla racionální • čísla reálná 	<p>Průběžně během celého ročníku opakování a prohlubování učiva</p>

<ul style="list-style-type: none"> • řeší praktické úlohy s mocninami s přirozeným exponentem a odmocninami • užívá označení číselných oborů N, Z, Q a R • zapisuje a znázorňuje číselné množiny a intervaly, určuje jejich průnik, sjednocení a doplněk 	<ul style="list-style-type: none"> • číselné množiny 	
<ul style="list-style-type: none"> • určí hodnotu výrazu • určí nulový bod výrazu • určí definiční obor výrazu • sestaví výraz, interpretuje výraz • modeluje reálné situace užitím výrazů • užívá pojmy člen, koeficient, stupeň mnohočlenu • provádí operace s mnohočleny, umocní dvojčlen pomocí vzorců • rozloží mnohočlen na součin užitím vzorců a vytýkáním • provádí operace s lomenými výrazy • určí definiční obor lomeného výrazu • provádí operace s výrazy obsahujícími mocniny a odmocniny • určí definiční obor výrazu s mocninami a odmocninami 	<p>Algebraické výrazy</p> <ul style="list-style-type: none"> • algebraický výraz <ul style="list-style-type: none"> • mnohočleny <ul style="list-style-type: none"> • lomené výrazy <ul style="list-style-type: none"> • výrazy s mocninami a odmocninami 	
<ul style="list-style-type: none"> • užívá pojmy rovnice a nerovnice s jednou neznámou, levá a pravá strana rovnice a nerovnice, obor rovnice a nerovnice, kořen rovnice, množina všech řešení rovnice a nerovnice • užívá ekvivalentní úpravy rovnice a nerovnice • provádí zkoušku • řeší lineární rovnice o jedné neznámé • řeší jednoduché lineární rovnice s neznámou v absolutní hodnotě • vyjádří neznámou ze vzorce • řeší rovnice v součinném a podílovém tvaru • řeší početně soustavy lineárních rovnic • řeší graficky soustavu dvou lineárních rovnic o dvou neznámých • užívá lineární rovnice a jejich soustavy při řešení slovní úlohy • stanoví definiční obor rovnice 	<p>Rovnice a nerovnice</p> <ul style="list-style-type: none"> • algebraické rovnice a nerovnice <ul style="list-style-type: none"> • lineární rovnice a jejich soustavy <ul style="list-style-type: none"> • rovnice s neznámou ve jmenovateli 	<p>OSV Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů (analýza a řešení problému)</p>

<ul style="list-style-type: none"> • řeší rovnice s neznámou ve jmenovateli • využívá k řešení slovní úlohy nepřímé úměrnosti • řeší neúplné i úplné kvadratické rovnice a nerovnice • užívá vztahy mezi kořeny a koeficienty kvadratické rovnice • užívá rovnice při řešení slovní úlohy • řeší jednoduché rovnice s neznámou pod odmocninou • řeší lineární nerovnice s jednou neznámou a jejich soustavy • řeší nerovnice v součinném a podílovém tvaru 	<ul style="list-style-type: none"> • kvadratické rovnice a nerovnice • lineární nerovnice s jednou neznámou a jejich soustavy 	
<ul style="list-style-type: none"> • užívá různá zadání funkce a používá s porozuměním pojmy definiční obor, obor hodnot, argument funkce, hodnota funkce, graf funkce včetně jeho názvu • přiřadí předpis funkce ke grafu a opačně • určí průsečíky grafu funkce s osami soustavy souřadnic, sestrojí graf funkce • určí z grafu funkce intervaly monotonie a bod, v němž funkce nabývá extrému • užívá výrazy s elementárními funkcemi • modeluje reálné závislosti pomocí elementárních funkcí • užívá pojem a vlastnosti přímé úměrnosti, sestrojí její graf • určí lineární funkci, sestrojí její graf • využívá geometrický význam parametrů v předpisu lineární funkce • určí předpis lineární funkce z daných bodů nebo grafu funkce • užívá pojem a vlastnosti nepřímé úměrnosti, sestrojí její graf • určí předpis lineární lomené funkce z daných bodů nebo grafu funkce • řeší reálné problémy pomocí lineární funkce a lineární lomené funkce • určí kvadratickou funkci • vysvětlí význam parametrů v předpisu kvadratické funkce, určí intervaly monotonie a bod, v němž nabývá funkce extrému • stanoví definiční obor a obor hodnot, sestrojí graf kvadratické funkce • řeší reálné problémy pomocí kvadratické funkce • určí exponenciální funkci a sestrojí její graf 	<p>Funkce</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní poznatky o funkcích • lineární funkce, lineární lomená funkce • kvadratická funkce • exponenciální a logaritmická funkce, rovnice 	<p>OSV Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů (analýza a řešení problému)</p>

<ul style="list-style-type: none"> • určí logaritmickou funkci a sestrojí její graf • stanoví definiční obor a obor hodnot obou funkcí, užívá definici logaritmické funkce • vysvětlí význam základu v předpisech obou funkcí • užívá logaritmus, věty o logaritmech • řeší jednoduché exponenciální a logaritmické rovnice, užívá logaritmování při řešení exponenciální rovnice • upravuje výrazy obsahující exponenciální a logaritmické funkce a stanoví jejich definiční obor • aplikuje poznatky o exponenciálních a logaritmických funkcích při řešení reálných problémů • užívá pojmy orientovaný úhel, velikost úhlu, stupňová míra, oblouková míra a jejich převody • definuje goniometrické funkce v pravoúhlém trojúhelníku • definuje goniometrické funkce v oboru reálných čísel, užívá jednotkovou kružnici • sestrojí grafy goniometrických funkcí, určí jejich definiční obor, obor hodnot • užívá vlastnosti goniometrických funkcí, určí intervaly monotonie, případně body, v nichž nabývají funkce extrému • užívá základní vztahy mezi goniometrickými funkcemi, upravuje výrazy a stanoví jejich definiční obor • řeší jednoduché goniometrické rovnice 	<ul style="list-style-type: none"> • goniometrické funkce, rovnice 	
<ul style="list-style-type: none"> • aplikuje znalosti o funkcích při úvahách a řešení úloh o posloupnostech • určí posloupnost vzorcem pro n-tý člen, graficky, výčtem prvků • určí aritmetickou posloupnost a chápe význam diference • užívá základní vzorce pro aritmetickou posloupnost • určí geometrickou posloupnost a chápe význam kvocientu • užívá základní vzorce pro geometrickou posloupnost • využívá poznatků o posloupnostech při řešení problémů v reálných situacích • řeší úlohy finanční matematiky 	<p>Posloupnosti, finanční matematika</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní poznatky o posloupnostech • aritmetická posloupnost • geometrická posloupnost • využití posloupností pro řešení úloh z praxe 	<p>OSV Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů (analýza a řešení problému)</p>
	<p>Planimetrie</p>	

<ul style="list-style-type: none"> • užívá pojmy bod, přímka, polopřímka, rovina, polorovina, úsečka, úhly – vedlejší, vrcholové, střídavé, souhlasné, objekty znázorní • užívá s porozuměním polohové a metrické vztahy mezi geometrickými útvary v rovině (rovnoběžnost, kolmost a odchylka přímek, délka úsečky a velikost úhlu, vzdálenosti bodů a přímek) • rozliší konvexní a nekonvexní útvary, popíše a správně užívá jejich vlastnosti • v konstrukčních úlohách využívá množiny všech bodů dané vlastnosti • pojmenuje základní objekty v trojúhelníku, správně užívá jejich vlastnosti • užívá s porozuměním pojmy strany, vnitřní a vnější úhly, osy stran a úhlů, výšky, ortocentrum, těžnice, těžiště, střední příčky, kružnice opsaná a vepsaná • při řešení početních i konstrukčních úloh využívá věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků • aplikuje poznatky o trojúhelnících (obvod, obsah, velikost výšky, Pythagorova věta, poznatky o těžnicích a těžišti) v úlohách početní geometrie • aplikuje poznatky o trojúhelnících v úlohách konstrukční geometrie • řeší praktické úlohy užitím trigonometrie pravoúhlého a obecného trojúhelníku • rozliší základní druhy čtyřúhelníků (různoběžníky, rovnoběžníky, lichoběžníky), popíše a správně užívá jejich vlastnosti • pojmenuje, znázorní a správně užívá základní pojmy ve čtyřúhelníku (strany, vnitřní a vnější úhly, osy stran a úhlů, kružnice opsaná a vepsaná, úhlopříčky, výšky) • popíše a užívá vlastnosti konvexních mnohoúhelníků a pravidelných mnohoúhelníků • užívá s porozuměním poznatky o čtyřúhelníku (obvod, obsah, vlastnosti úhlopříček a kružnice opsaná nebo vepsaná) v úlohách početní geometrie • užívá s porozuměním poznatky o pravidelném mnohoúhelníku v úlohách početní geometrie 	<ul style="list-style-type: none"> • planimetrické pojmy a poznatky • trojúhelníky • mnohoúhelníky 	<p>OSV Sociální komunikace (přesnost a úplnost grafického sdělení)</p>
---	---	---

<ul style="list-style-type: none"> • pojmenuje, znázorní a správně užívá základní pojmy týkající se kružnice a kruhu (tětiva, kružnicový oblouk, kruhová výseč a úseč, mezikružší), popíše a užívá jejich vlastnosti • užívá s porozuměním polohové vztahy mezi body, přímkami a kružnicemi • aplikuje metrické poznatky o kružnicích a kruzích (obvod, obsah) v úlohách početní geometrie • popíše a určí shodná zobrazení (souměrnosti, posunutí, otočení) a užívá jejich vlastnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • kružnice a kruh • geometrická zobrazení 	
<ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje jednotlivá tělesa (krychle, kvádr, hranol, jehlan, rotační válec, rotační kužel, komolý jehlan a kužel, koule a její části), vypočítá jejich objem a povrch • užívá jednotky délky, obsahu a objemu, provádí převody jednotek • užívá polohové a metrické vlastnosti v hranolu • využívá poznatky o tělesech v praktických úlohách 	<p>Stereometrie</p> <ul style="list-style-type: none"> • tělesa 	
<ul style="list-style-type: none"> • určí vzdálenost dvou bodů a souřadnice středu úsečky • užívá pojmy vektor a jeho umístění, souřadnice vektoru a velikost vektoru • provádí operace s vektory (součet vektorů, násobek vektoru reálným číslem, skalární součin vektorů) a užívá jejich grafickou interpretaci • určí velikost úhlu dvou vektorů, užívá vlastnosti kolmých a kolineárních vektorů • užívá parametrické vyjádření přímky, obecnou rovnici přímky a směrnicový tvar rovnice přímky v rovině • určí a aplikuje v úlohách polohové a metrické vztahy bodů a přímek v rovině 	<p>Analytická geometrie</p> <ul style="list-style-type: none"> • souřadnice bodu a vektoru na přímce a v rovině • přímka v rovině 	<p>OSV Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů (různé způsoby řešení problému)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • užívá základní kombinatorická pravidla • rozpozná kombinatorické skupiny (variace s opakováním, variace, permutace a kombinace bez opakování), určí jejich počty a užívá je v reálných situacích 	<p>Kombinatorika, pravděpodobnost, statistika</p> <ul style="list-style-type: none"> • kombinatorika 	<p>OSV Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů (argumentace, řešení problému)</p>

<ul style="list-style-type: none"> • počítá s faktoriály a kombinačními čísly • užívá s porozuměním pojmy náhodný pokus, výsledek náhodného pokusu, náhodný jev, opačný jev, nemožný jev a jistý jev • určí množinu všech možných výsledků náhodného pokusu, počet všech výsledků příznivých náhodnému jevu a vypočítá pravděpodobnost náhodného jevu • vysvětlí a používá pojmy statistický soubor, rozsah souboru, statistická jednotka, statistický znak kvalitativní a kvantitativní, hodnota znaku • vypočítá četnost a relativní četnost hodnoty znaku, sestaví tabulku četností, graficky znázorní rozdělení četností • určí charakteristiky polohy (aritmetický průměr, modus, medián, percentil) a variability (rozptyl, směrodatná odchylka) • vyhledá a vyhodnotí statistická data v grafech a tabulkách 	<ul style="list-style-type: none"> • pravděpodobnost • statistika 	
--	---	--

5.2.32 Základy společenských věd – jednoletý seminář

5.2.32.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

ročník	kvinta /1. ročník	sexta /2. ročník	septima /3. ročník	oktáva /4. ročník
hodinová dotace	–	–	–	1

Základy společenských věd – jednoletý seminář jako volitelný předmět navazuje na obsah vyučovacího předmětu Základy společenských věd, který realizuje obsah zejména vzdělávacího oboru Občanský a společenskovědní základ a je součástí vzdělávací oblasti Člověk a svět práce RVP G.

V rámci předmětu jsou realizovány některé tematické okruhy průřezových témat Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a Mediální výchova RVP G.

Výuka probíhá převážně v kmenových třídách. V případě časových možností je doplněna odbornými přednáškami a praktickými činnostmi.

Základy společenských věd – jednoletý seminář je zaměřen na finanční gramotnost, což je souhrn kompetencí pro aktivní a zodpovědnou účast na finančním trhu.

Je určen především těm žákům, kteří chtějí aktivně vystupovat na trhu finančních produktů a služeb, orientovat se v problematice peněz a cen a odpovědně spravovat osobní nebo rodinný rozpočet, včetně správy finančních aktiv a finančních závazků s ohledem na měnící se životní situace.

Seminář nabízí žákům prohloubení teoretických vědomostí získaných v předmětu Základy společenských věd. Cílem práce v semináři je, aby žáci získali schopnost dobře a samostatně se orientovat ve společenských procesech a jevech naší doby, vytvářet pozitivní projevy chování a jednání v různých životních situacích.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- Učitel vede žáky k samostatnému osvojování nových poznatků prostřednictvím práce s různými informačními zdroji, k efektivnímu využívání různých strategií učení – získávání a zpracovávání informací, jejich posouzení a využití v praxi.
- Učitel napomáhá žákům hodnotit pokrok při dosahování cílů jejich učení a práce, přijímat ocenění, radu i kritiku ze strany druhých, čerpat poučení z vlastních chyb pro další práci.

Kompetence k řešení problémů:

- Učitel vede žáky k samostatnému řešení problému, ke schopnosti pochopit podstatu problému, jeho příčiny a členění.
- Učitel napomáhá žákům objevovat různé varianty řešení s využitím vlastního úsudku a vlastních zkušeností z četby nebo samostudia.

- Učitel vede žáky k prohlubování obecných intelektových schopností a dovedností porovnáváním jevů, tříděním podle různých hledisek, jejich zobecňováním apod.

Kompetence komunikativní:

- Učitel vede žáky ke kultivovanému a srozumitelnému ústnímu i písemnému vyjadřování myšlenek, vlastních názorů a postojů.
- Učitel napomáhá žákům efektivně využívat informační a komunikační technologie pro kvalitní komunikaci s okolním světem.
- Učitel učí žáky bezchybně interpretovat přijímaná sdělení, správně a věcně argumentovat a používat s porozuměním odborný jazyk.

Kompetence sociální a personální:

- Učitel vede žáky k aktivní práci ve skupině, k vytvoření pravidel práce v týmu a jejich respektování.
- Učitel pomáhá žákům uvědoměle přijímat a získávat role v různých skupinách a situacích.
- Učitel vede žáky k utváření vlastních rozhodnutí a úsudků, k odolávání společenským a mediálním tlakům.

Kompetence občanské:

- Učitel podněcuje žáky k aktivnímu zapojení do veřejného života.
- Učitel učí žáky respektovat různorodost názorů a postojů lidí ve společnosti, informovaně zvažovat vztahy mezi osobními zájmy a zájmy veřejnými.
- Učitel podněcuje žáky k zodpovědnému přístupu v krizových situacích, k zodpovědnému přístupu k přírodě, životnímu prostředí a kultuře.

Kompetence k podnikavosti:

- Učitel vede žáky k zodpovědnému a cílevědomému rozhodování o dalším vzdělávání a budoucím profesním zaměření, k zájmu o jejich odborný potenciál a osobní rozvoj.
- Učitel učí žáky pochopit podstatu a principy podnikání s ohledem na realitu tržního prostředí a na možná rizika.
- Učitel motivuje žáky k vlastní iniciativě, aktivitě, tvořivosti, k pravidelnému získávání informací o nových vzdělávacích nebo pracovních aktivitách.

5.2.32.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Název předmětu: Základy společenských věd – jednoletý seminář		Ročník: oktáva / 4. ročník
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY POZNÁMKY
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • používá peníze v běžných situacích • na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení • odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze • na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH • objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny • popíše vliv inflace na hodnotu peněz • používá nejběžnější platební nástroje, smění peníze za použití kurzovního lístku • stanoví cenu jako součet nákladů, zisku a DPH • vysvětlí, jak se cena liší podle zákazníků, místa, období atd. • rozpozná běžné cenové triky (cena bez DPH atd.) a klamavé nabídky • vysvětlí podstatu inflace a její důsledky na příjmy obyvatelstva, vklady a úvěry, dlouhodobé finanční plánování a uvede příklady, jak se důsledkům inflace bránit • na příkladu ukáže, proč není možné realizovat všechny chtěné výdaje • sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje domácnosti, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zvaží nezbytnost jednotlivých výdajů • objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu • rozliší pravidelné a nepravidelné příjmy a výdaje a na základě toho sestaví rozpočet domácnosti 	<p>Peníze</p> <ul style="list-style-type: none"> • hotovostní a bezhotovostní forma peněz • placení (v tuzemské i zahraniční měně) • nakládání s penězi • způsoby placení • tvorba ceny • banka jako správce peněz • inflace <p>Hospodaření domácnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti • rozpočet domácnosti, typy rozpočtu, jejich odlišnosti 	<p>OSV Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů (předcházení zátěžovým situacím, celková péče o vlastní zdraví) Morálka všedního dne (jaké jsou mé hodnotové žebříčky, jak morálně jedním v praktických situacích všedního dne) Sociální komunikace (verbální a neverbální komunikace – specifika, lidská komunikace a jak jí rozumím, účelově efektivní komunikace) Spolupráce a soutěž (jak fungovat jako člen skupiny a komunity, jak prokazovat ochotu ke spolupráci s ostatními, jak mohu a umím pomáhat, podporovat jiné lidi, poskytovat rady)</p> <p>VMEGS Globalizační a rozvojové procesy (člověk jako jedinec v globálním kontextu)</p> <p>MeV Uživatelé (co je veřejnost, publikum, občané, uživatelé, konzumenti)</p>

<ul style="list-style-type: none"> • navrhne, jak řešit schodkový rozpočet a jak naložit s přebytkovým rozpočtem domácnosti • vysvětlí, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele <ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy • uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení • uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky (spotřeba, úspory, investice) • uvede a porovná nejčastější způsoby krytí deficitu (úvěry, splátkový prodej, leasing) • vysvětlí význam úroku placeného a přijatého • uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít • navrhne způsoby, jak využít volné finanční prostředky (spoření, produkty se státním příspěvkem, cenné papíry, nemovitosti atd.) • vybere nejvýhodnější produkt pro investování volných finančních prostředků a zdůvodní svou volbu • vybere nejvýhodnější úvěrový produkt s ohledem na své potřeby a zdůvodní svou volbu • posoudí způsoby zajištění úvěru a vysvětlí, jak se vyvarovat předlužení • vysvětlí způsoby stanovení úrokových sazeb a rozdíl mezi úrokovou sazbou a RPSN • vybere nejvýhodnější pojistný produkt s ohledem na své potřeby <ul style="list-style-type: none"> • na příkladu vysvětlí, jak uplatňovat práva spotřebitele (při nákupu zboží a služeb včetně produktů finančního trhu) • na příkladu ukáže možné důsledky neznalosti smlouvy včetně jejích všeobecných podmínek 	<ul style="list-style-type: none"> • nárok na reklamaci • základní práva spotřebitelů <p>Finanční produkty</p> <ul style="list-style-type: none"> • úspory • služby bank, aktivní a pasivní operace • půjčky • produkty finančního trhu pro investování a pro získání prostředků • pojištění • úročení • přebytek finančních prostředků • nedostatek finančních prostředků <p>Práva spotřebitele</p> <ul style="list-style-type: none"> • předpisy na ochranu spotřebitele • obsah smluv 	
---	--	--

5.2.33 Informatika a výpočetní technika – jednoletý seminář

5.2.33.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

ročník	kvinta /1. ročník	sexta /2. ročník	septima /3. ročník	oktáva /4. ročník
hodinová dotace	–	–	–	2

Informatika a výpočetní technika – jednoletý seminář jako volitelný předmět navazuje na obsah vyučovacího předmětu Informatika a výpočetní technika, který realizuje obsah vzdělávací oblasti Informatika a informační a komunikační technologie RVP G.

V rámci předmětu je částečně realizován okruh průřezového tématu Mediální výchova RVP G.

Výuka probíhá v odborné učebně plně vybavené výpočetní technikou.

Informatika a výpočetní technika – jednoletý seminář je určen žákům, kteří mají hlubší zájem o tento obor.

Cílem předmětu je navázat na dosavadní znalosti a dovednosti žáků z oblasti informačních a komunikačních technologií a poskytnout jim širší možnosti tyto technologie efektivně využívat při své práci i studiu. Žáci získají přehled o moderních technických prostředcích ICT, naučí se uplatňovat pokročilé funkce běžného aplikačního programového vybavení a získají úvodní odborné znalosti pro tvorbu samostatných SW aplikací. Žáci se také seznámí se základy informatiky jako vědního oboru, potřebnými pojmy, problematikou zpracování informací, přehledem a základními principy fungování prostředků ICT s důrazem na respektování právních a etických zásad práce s informacemi a ICT.

Při výuce pokročilejších témat, zejména databází a algoritmizace a základů programování, si žáci rozvíjejí abstraktní a systémové myšlení a algoritmický přístup k řešení úloh.

Zájemci o obor jsou podporováni v účasti na různých předmětových soutěžích.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- Učitel vede žáky k využívání různých informačních zdrojů, schopnosti vyhledávat, posuzovat a třídit potřebné informace, a to s využitím i v dalších předmětech a praktickém životě.
- Učitel vede žáky ke kritickému přístupu k informačním zdrojům a k posuzování věrohodnosti, relevance a aktuálnosti informačních zdrojů.
- Učitel seznamuje žáky s možnostmi efektivního zpracování informací a potřebným aplikačním programovým vybavením k těmto činnostem.

Kompetence k řešení problémů:

- Učitel podněcuje žáky k abstraktnímu a systémovému myšlení při řešení problémů.
- Učitel seznamuje žáky s algoritmickým přístupem při řešení problémových úloh.

- Učitel zadává žákům takové úkoly, které umožňují volbu různých způsobů řešení, a vede je k jejich vzájemnému posuzování a srovnávání.

Kompetence komunikativní:

- Učitel vede žáky k efektivnímu využívání moderních informačních a komunikačních technologií.
- Učitel seznamuje žáky s možnostmi využití dostupného aplikačního programového vybavení pro prezentaci své práce.

Kompetence občanské:

- Učitel vede žáky k zodpovědnému přístupu k informacím, respektování autorského práva a dodržování etických zásad při práci s počítačem.

5.2.33.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Název předmětu: Informatika a výpočetní technika – jednoletý seminář		Ročník: oktáva / 4. ročník
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY POZNÁMKY
Žák:		
<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí základní pojmy z oblasti informatiky používá různé informační zdroje, efektivně vyhledává a sdílí informace k různým účelům využívá informační a komunikační služby v souladu s etickými, bezpečnostními a legislativními požadavky předchází bezpečnostním rizikům při práci s internetem 	Informatika a informace <ul style="list-style-type: none"> základní pojmy, disciplíny informatiky možnosti sdílení informací internet a jeho specifika, služby internetu bezpečné chování na internetu 	Aj – anglické termíny, výslovnost, české ekvivalenty
<ul style="list-style-type: none"> ovládá, propojuje a aplikuje dostupné prostředky ICT efektivně využívá běžně dostupný hardware a software 	Digitální technologie <ul style="list-style-type: none"> hardware – funkce prostředků ICT, orientace v běžně dostupném hardware, technologický vývoj software – operační systémy a jejich funkce; nabídka aplikačního softwaru a jeho využití počítačové sítě – význam, možnosti využití, typologie, praktická činnost 	Aj – anglické termíny, výslovnost, české ekvivalenty
<ul style="list-style-type: none"> efektivně využívá pokročilé funkce textového editoru tvoří a formátuje rozsáhlé strukturované dokumenty 	Tvorba textových dokumentů <ul style="list-style-type: none"> pokročilé funkce textového editoru tvorba komplexního dokumentu 	MeV Média a mediální produkce (příprava vlastních materiálů psaných i nahrávaných)
<ul style="list-style-type: none"> zpracovává různé grafické materiály s důrazem na jejich estetickou kvalitu upravuje digitální fotografie, efektivně je organizuje a prezentuje 	Počítačová grafika <ul style="list-style-type: none"> pokročilá práce ve vektorovém a rastrovém grafickém editoru pokročilá úprava digitálních fotografií, možnosti jejich organizace a prezentace 	MeV Média a mediální produkce (příprava vlastních materiálů psaných i nahrávaných) Aj – anglické termíny, výslovnost, české ekvivalenty
<ul style="list-style-type: none"> efektivně využívá pokročilých funkcí tabulkového kalkulátoru 	Praktická činnost v tabulkovém kalkulátoru <ul style="list-style-type: none"> pokročilé funkce tabulkového kalkulátoru 	M – funkce

<ul style="list-style-type: none"> • zpracovává různá komplexní zadání v tabulkovém kalkulátoru • předkládá zpracované výsledky z tabulkového kalkulátoru v přehledné tabulkové či grafické podobě 	<ul style="list-style-type: none"> • zpracování konkrétních zadání v tabulkovém kalkulátoru s využitím pokročilých vzorců a možností tabulkového kalkulátoru 	<p>Aj – anglické termíny, výslovnost, české ekvivalenty</p>
<ul style="list-style-type: none"> • ovládá základy zápisu (X)HTML a CSS • prokazuje dobrou znalost syntaxe a použití JavaScriptu 	<p>Tvorba www stránek a publikování na internetu</p> <ul style="list-style-type: none"> • jazyk HTML a zápis obsahu stránek ve zdrojovém kódu • formátování www stránek pomocí kaskádových stylů • JavaScript 	<p>MeV Média a mediální produkce (příprava vlastních materiálů psaných i nahrávaných)</p> <p>Aj – anglické termíny, výslovnost, české ekvivalenty</p>
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí principy relačních databází • navrhne jednoduchou databázi pomocí ER modelu • na uživatelské úrovni ovládá běžně používané databázové aplikace 	<p>Databáze</p> <ul style="list-style-type: none"> • základy relačních databází, principy a pojmy • návrh databáze pomocí ER diagramu • princip a jednoduché příklady dotazovacího jazyka SQL • praktické příklady práce s databázovou aplikací 	<p>Aj – anglické termíny, výslovnost, české ekvivalenty</p>
<ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje algoritmické myšlení, zaznamená jednoduchý algoritmus • vysvětlí princip tvorby počítačového programu • vysvětlí základní principy strukturovaného, objektového a vizuálního programování • vytvoří jednoduché makro pro usnadnění práce v textovém editoru 	<p>Algoritmizace a základy programování</p> <ul style="list-style-type: none"> • algoritmus, vlastnosti algoritmu, algoritmizace jednoduchých úloh, zápis algoritmu • postup při vzniku počítačového programu • syntaxe programovacího jazyka • základní příkazy strukturovaného programování, programové struktury • proměnné, identifikátory a datové typy • principy objektového a vizuálního programování • praktické příklady jednoduchých programů • makra – pojem, účel, praktické využití v kancelářských aplikacích 	<p>Aj – anglické termíny, výslovnost, české ekvivalenty</p>

6. Hodnocení žáků a autoevaluace školy

Součástí vzdělávacího a výchovného procesu na naší škole je získávání zpětné vazby o výsledcích činnosti učitelů, žáků a pracovníků školy.

Závěry z pravidelného vyhodnocování této činnosti jsou základem strategického plánování školy.

6.1 Pravidla pro hodnocení žáků

Hodnocení a klasifikace žáků vyplývá ze školského zákona č. 561/2004 Sb., v platném znění, a vyhlášek č. 13/2005 a 48/2005 Sb.

6.1.1 Způsoby a kritéria hodnocení

Hodnocení prospěchu v jednotlivých předmětech je prováděno klasifikací, při které učitel užívá pět klasifikačních stupňů. Hodnotí se na základě klasifikačního řádu (viz **Příloha č. 1 k ŠVP**).

Ústní zkoušení je vhodně kombinováno s ostatními způsoby – písemnými testy, hodnocením práce ve skupinách, samostatnou prací, projekty, domácí přípravou atd.

O podmínkách klasifikace informuje vyučující příslušného předmětu žáky v první vyučovací hodině školního roku. Sdělí jim např. počet písemných prací, ústního zkoušení, kompozic, seminárních prací, projektů, zda a jaké budou domácí úkoly, ročníkové práce, laboratorní práce a jaký bude jejich vliv na klasifikaci.

O výsledcích hodnocení jsou zákonní zástupci žáků osobně informováni dvakrát ročně na rodičovských schůzkách, dále se mohou informovat kdykoliv u třídního učitele nebo u vyučujících jednotlivých předmětů osobně, telefonicky nebo mailem a také mají k dispozici elektronickou žákovskou knížku. Žáci vlastní i studentské průkazy, do kterých vyučující mohou průběžně zaznamenávat klasifikaci či své připomínky k práci žáka. Zákonní zástupci tak dostávají v průběhu školního roku informace o prospěchu a chování svého dítěte.

6.2 Autoevaluace školy

Hodnocení školy se provádí na základě zpětné vazby tak, aby škola byla informována, jak se jí daří naplňovat stanovené výchovné a vzdělávací záměry. Informace, které jsou zjištěny zpětnou vazbou, jsou současně i hodnocením kvality školy a hodnocením kvality ŠVP.

V 1. pololetí roku 2006 byla provedena na naší škole SWOT analýza a Mapa školy (SCIO). SWOT analýza se bude opakovat každé tři roky.

Jednou z forem bezprostřední komunikace s žáky jsou snídaně žáků s vedením školy. Diskutuje se o nejrůznějších záležitostech spojených se studiem a výsledky těchto jednání jsou projednány na pedagogické radě a zveřejněny na školním webu.

Oblasti autoevaluace:

- podmínky vzdělávání
- průběh vzdělávání
- zjišťování školního klimatu, podpora žáků, vztahy a spolupráce
- zjišťování úrovně znalostí a dovedností žáků
- řízení školy, další vzdělávání pedagogických pracovníků
- úroveň výsledků práce školy, image školy

6.2.1 Podmínky vzdělávání

Cílem autoevaluačního procesu v této oblasti je zajištění co možná nejlepších podmínek pro realizaci vzdělávacího procesu z hlediska všech aktérů.

Podmínky vzdělávání jsou pravidelně sledovány ředitelstvem školy ve spolupráci s předsedy předmětových komisí, kteří jednou ročně odevzdávají náměty na nákupy školních pomůcek a dalšího vybavení pro jednotlivé obory, náměty na případné změny hodinové dotace, dělení hodin atd. Žáci se mohou prostřednictvím Studentského parlamentu vyjádřit k nabídce volitelných a nepovinných předmětů, k vybavení školy atd., také zákonní zástupci mohou vznášet své návrhy a připomínky, zejména při jednání Školské rady a OPS.

Pedagogickým pracovníkům je vytvářen dostatečný prostor pro další vzdělávání. Jedna třetina pedagogického sboru úspěšně absolvovala ICT vzdělávání pedagogických pracovníků – úroveň Z a mnozí učitelé absolvovali kurz anglického jazyka „Brána jazyků“.

Kritéria:

- spokojenost žáků s podmínkami vzdělávání na gymnáziu
- spokojenost pedagogického sboru s podmínkami vzdělávání na gymnáziu
- spokojenost orgánů inspekce a zřizovatele s podmínkami vzdělávání na gymnáziu
- dostatek učebních pomůcek a perioda jejich obnovy
- personální zabezpečení, kreativita učitelů

Nástroje:

- analytická a kontrolní činnost ředitelky školy – průběžně
- práce předmětových komisí, požadavky na vybavení – 1x ročně
- kontrolní a hospitační činnost – dle plánu hospitací
- jednání Školské rady a Studentského parlamentu – 2x ročně

6.2.2 Průběh vzdělávání

Cílem je vést pracovníky k neustálé péči o kvalitu jejich výchovné a vzdělávací práce, připravit žáky ke studiu na všech typech vysokých škol, vytvořit ve škole příjemné prostředí, ve kterém se dobře pracuje i studuje.

Kritéria:

- naplněnost tříd, zájem o studium na naší škole
- dobré studijní výsledky žáků v jednotlivých předmětech
- úspěchy žáků v předmětových olympiádách a dalších soutěžích
- výsledky ve vědomostních testech zadávaných specializovanými firmami
- úspěšnost absolventů při přijímacím řízení na vysoké školy
- zájem učitelů o další vzdělávání pedagogických pracovníků
- výchovné a vzdělávací působení učitelů

Nástroje:

- výsledky přijímacího řízení – 1x ročně
- jednání pedagogické rady – 4x ročně
- výsledkové listiny ze soutěží a olympiád – průběžně
- vyhodnocení testů – dle potřeby
- evidence výchovného poradce – 1x ročně
- kontrolní a hospitační činnost – dle plánu hospitací

6.2.2.1 Hodnocení práce učitele

Hospitační činnost je prováděna dle stanoveného ročního plánu.

Vedení školy zjišťuje, zda je realizovaný ŠVP v souladu s RVP, zda učitel využívá odpovídajících metod práce, omezuje prostý výklad a zda aktivně zapojuje žáky do výukového procesu a do diskuse. Hodnotí se, zda mají žáci dostatek prostoru pro tvůrčí činnost, pro vlastní názory a řešení problémových úloh a vyvozování závěrů. Předmětem hospitace je dále chování učitele ve třídě, ochota přijímat názory žáků, schopnost reagovat, vytvářet příjemné pracovní prostředí a tvůrčí atmosféru.

Za úroveň výchovně vzdělávacího procesu a za výsledky vzdělávání zodpovídá ředitelka školy, která provádí pravidelně hospitace. Poté s příslušným učitelem vede hospitační pohovor, vyvodí příslušné závěry a spolu s učitelem se snaží nalézt vhodný způsob, jak odstranit případné nedostatky.

Dále se ve škole realizuje vzájemná hospitační činnost učitelů, zejména nastupující pedagogové mají možnost navštívit hodiny svých kolegů a využít jejich zkušenosti při práci ve třídě, při přípravě hodiny atd.

Další formou hodnocení je zpráva předsedů předmětových komisí. Předseda předmětové komise vypracuje v závěru školního roku hodnocení činnosti předmětové komise, ve kterém sdělí, jaká je úroveň práce jednotlivých pracovníků. V tomto ohledu se využívá celá škála metod – od neformálních pohovorů nad dosaženými výsledky, problémy a cíli každého pracovníka, přes konkrétní stanovení ročních cílů každým pracovníkem, až po formální strukturované hodnotící pohovory s každým zaměstnancem.

Společným cílem všech těchto postupů je získání zpětné vazby, identifikace potenciálu, včasné odhalení eventuálních problémů a jejich řešení. Předsedové předmětových komisí jsou tak schopni velmi rychle reagovat na případné problémy, přehodnotit zátěž

jednotlivých pracovníků či změnit jejich úkoly na další období. K zajištění odpovídající motivace pracovníků jsou na základě provedeného hodnocení a následného rozhodnutí ředitelky vypláceny finanční odměny.

Vlastní sebehodnocení provádí každý pracovník ústně s ředitelkou školy každoročně před koncem školního roku a kromě hodnocení uplynulého roku je velká pozornost věnována zejména stanovení jasných a kontrolovatelných cílů pro příští školní rok.

6.2.3 Zjišťování školního klimatu, podpora žáků, vztahy a spolupráce

Na gymnáziu je využíván několikastupňový systém interní evaluace, jehož *cílem* je zajistit potřebnou kvalitu všech činností ve škole. Tento systém vychází od jednotlivého žáka a vyučujícího přes úroveň předmětových komisí až k vedení gymnázia. Na každém stupni jsou sbírány a vyhodnocovány jiné informace a jsou voleny jiné metody jejich zpracování a využití. Kromě přísně hierarchického přístupu zdola nahoru budou ve škole využívány i další způsoby evaluace, které umožní vedení školy získávat informace mnohem rychleji a pokud možno bezprostředně (například prostřednictvím Studentského parlamentu atd.).

Výsledky všech výše uvedených dílčích evaluací jsou důležitou součástí výroční zprávy ředitelky, s kterou jsou v září příslušného kalendářního roku seznámeni pracovníci školy, pedagogický sbor, zástupci OPS, jejich prostřednictvím zákonní zástupci žáků a také členové Školské rady. Tímto způsobem všichni zúčastnění získávají zpětnou vazbu a informace o tom, jak s výsledky hodnocení bylo či bude dále naloženo.

Z důvodu snazší a bezprostřední možnosti získávání informací přímo od jednotlivých pracovníků současné vedení školy kromě návštěv porad předmětových komisí (dle aktuální potřeby) přistoupilo i k neformálním návštěvám jednotlivých kanceláří a kabinetů. Vzniká tím prostor k otevřené diskusi o nejrůznějších problémech a otázkách a pracovníci tuto možnost vnímají velmi pozitivně.

Kritéria:

- vztah žáků ke škole
- připomínky a inovativní návrhy k chodu školy
- vztah pedagogů ke škole, ke své práci a k celému kolektivu
- komunikační otevřenost a organizační kultura

Nástroje:

- Školská rada – 2x ročně
- Studentský parlament – 2x ročně
- snídaně žáků s vedením školy – 1x ročně
- dotazníková šetření – 1x za 3 roky
- budování ovzduší neformální komunikace – průběžně

6.2.4 Zjišťování úrovně znalostí a dovedností žáků

Cílem vedení školy (tj. ředitelky a zástupce ředitelky) a také předsedů předmětových komisí a výchovných poradců je především zhodnocení úspěšnosti žáků v dosahování očekávaných výstupů jednotlivých vzdělávacích oborů, a to zpravidla na konci každého školního roku, na konci nižšího gymnázia a po maturitních zkouškách před vstupem na vysoké či vyšší odborné školy.

Každoročně vedení školy a výchovný poradce sledují úspěšnost absolventů při přijetí na vysoké školy a vyšší odborné školy a také jejich uplatnění na trhu práce.

Významnou evaluační formou je získávání zpětné vazby od absolventů školy (informace o jejich dalším vzdělávání či praxi).

Škola bude samozřejmě i nadále využívat pro potřeby evaluace zprávy České školní inspekce.

Kritéria:

- úroveň znalostí žáků v jednotlivých vzdělávacích oborech
- úroveň znalostí žáků na konci nižšího gymnázia
- úspěšnost absolventů při přijetí na vysoké školy a vyšší odborné školy
- úspěšnost absolventů při přijetí na vysoké školy a vyšší odborné školy „první volby“
- úspěšnost absolventů při získávání odpovídajícího zaměstnání

Nástroje:

- testy, státní a školní část maturitní zkoušky, hodnocení České školní inspekce
- zpětná vazba od absolventů – průběžně
- evidence výchovného poradce – průběžně
- rozborů a výsledky testů a maturitních zkoušek – průběžně
- dotazníková šetření, rozhovory – průběžně

6.2.5 Řízení školy, další vzdělávání pedagogických pracovníků

Cílem gymnázia je spokojený žák jak ve třídě, tak v prostředí školy, dobrá atmosféra ve škole, úspěšnost absolventů gymnázia u přijímacích zkoušek na vysoké školy, ale i spokojený učitel ve své práci (s prostředím školy, s žáky, technickým vybavením školy, atmosférou ve škole atd.).

Snahou vedení školy proto je zajistit optimální podmínky k dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků, vytvořit průhledný systém odměňování, dbát na dobrou pracovní a přátelskou atmosféru ve škole.

Každá škola je součástí širšího prostředí, ve kterém působí, a proto je nutné aktivně budovat a vytvářet vztahy s městem, významnými podniky a institucemi ve městě, regionu a kraji tak, aby škola svým působením byla významným a vyhledávaným partnerem.

Kritéria:

- image školy

- spolupráce školy s městem a dalšími partnery
- strategický záměr školy
- zájem učitelů o další vzdělávání

Nástroje:

- systém kontrol vedení školy – dle plánu kontrol
- kontrolní činnost ze strany zřizovatele – průběžně
- dotazníková šetření – 1x za 3 roky
- plnění strategických plánů školy – 1x za pět let

6.2.6 Úroveň výsledků práce školy, image školy

Výsledky práce školy je třeba měřit na základě plnění výše uvedených **dílčích cílů** a s použitím výše uvedených kritérií. Image školy je vytvářena nejen žáky, pedagogickými a technicko-hospodářskými a administrativními pracovníky školy, ale i jejími absolventy. Tomu je nutné podřídít veškeré metody a nástroje hodnocení a všechny tyto aspekty je třeba komplexně zvážit.

Kritéria:

- úspěšnost plnění ŠVP
- dobrá image školy

Nástroje:

- vyhodnocení ŠVP – na konci každého školního roku
- komplexní zhodnocení výsledků dosažených v rámci školního roku formou výroční zprávy a porovnání těchto výsledků s předchozím obdobím – 1x ročně